

**ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ**



**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗΝ «ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ»
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΨΗΦΙΑΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ
ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ**

**Θέμα διατριβής :
«Ανάλυση κειμένου με Αυτόματη Εξόρυξη
Επιχειρημάτων από Κείμενα φυσικής γλώσσας
με χρήση εργαλείων Εξόρυξης Κειμένου
του περιβάλλοντος R-Studio»**

**Μανδενάκη Αικατερίνη
(Α.Μ: 35064)**

*Διπλωματική εργασία που κατατίθεται ως μέρος των απαιτήσεων
του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Επικοινωνία και
τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης*

Επιβλέπων Καθηγητής:
Δρ. Μουρλάς Κωνσταντίνος

ΑΘΗΝΑ, Φεβρουάριος 2017



Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου δρ. Κωνσταντίνο Μουρλά για την υποστήριξη του, για το κέφι με το οποίο εργαστήκαμε αλλά και για το ότι αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για την ενασχόληση μου με ένα απαιτητικό τεχνικά αλλά καινοτόμο και συναρπαστικό θέμα. Και να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου στην οικογένειά μου για την πίστη τους σε μένα και την αγάπη τους.

Πίνακας περιεχομένων

Κατάλογος εικόνων	4
Κατάλογος πινάκων.....	5
1 Εισαγωγή	8
1.1 Ανάλυση περιεχομένου: προς μια υπολογιστική ερμηνευτική	8
1.2 Εξόρυξη επιχειρημάτων.....	11
1.3 Οργάνωση Εργασίας.....	14
2 Θεωρία του Επιχειρήματος.....	15
2.1 Επιχείρημα και Τυπική Λογική: Προτασιακός Λογισμός	17
3 Μη τυπική λογική και Διαλεκτικός λογισμός: Η κλασσική προσέγγιση	26
4 Μοντέρνες προσεγγίσεις.....	31
4.1 Η χρήση του επιχειρήματος στον Toulmin	31
4.2 Η θεωρία της Νέας Ρητορικής.....	36
4.3 Ανασκευάζοντας τον Toulmin: το πρόβλημα του Δικαιοδοτικού	42
4.4 Ζητήματα δομής επιχειρήματος - τα σχήματα του Walton.....	46
4.5 Μοντέλα από τη θεωρία της επικοινωνίας: Το χαμπερμασιανό επιχείρημα και η αρχή της καθολικότητας	51
5 Το ζήτημα των παραλογισμών: «Μολύνοντας» το επιχείρημα.....	61
6 Σχέσεις λόγου: εσωτερική δομή του επιχειρήματος.....	68
6.1 Δείκτες λόγου και επιχείρημα	73
7 Σχετικές μελέτες.....	79
7.1 Εισαγωγή στην εξόρυξη Επιχειρημάτων	79
7.2 Μοντέλα μεθοδολογίας.....	80
7.3 Εντοπισμός επιχειρηματολογικών μονάδων	83
7.4 Εντοπισμός ορίων δομικού στοιχείου επιχειρήματος.....	86
7.5 Εντοπισμός δομής επιχειρήματος: σχέσεις	88
7.6 Εργαλεία οπτικοποίησης επιχειρημάτων	90
8 Διερεύνηση της χρήσης του επιχειρήματος στον ελληνικό δημόσιο λόγο	94
8.1 Δείγματα Κειμένου και Μελέτη επισημείωσης-Επιλογή μοντέλου	94

8.2	Μεθοδολογία – Προετοιμασία Εγγράφων για την ανίχνευση προκλητικού λόγου	101
8.3	Περιγραφή Αποτελεσμάτων για τον εντοπισμό προκλητικού λόγου.....	104
8.4	Ταυτοποίηση επιχειρηματολογικού κειμένου και εντοπισμός επιχειρηματολογικών μονάδων με χρήση γλωσσικών δεικτών	113
8.5	Μεθοδολογία και Περιγραφή αποτελεσμάτων για τον εντοπισμό και την εξόρυξη επιχειρημάτων σε δείγμα άρθρων	115
8.1	Αποτελέσματα αναζήτησης επιχειρημάτων σε δείγμα κειμένων από Ολομέλειες του Ελληνικού Κοινοβουλίου-Παρατηρήσεις	135
9	Μελλοντική εργασία.....	142
10	Συμπεράσματα.....	144
	Βιβλιογραφικές παραπομπές	147
	Γλωσσάρι απόδοσης ξενόγλωσσων όρων	156
	Γλωσσάρι ερμηνείας κύριων όρων	158
	Παράρτημα Α.....	160
	Παράρτημα Β.....	163
	Παράρτημα Γ.....	167
	Παράρτημα Δ.....	169
	Παράρτημα Ε.....	173
	Παράρτημα ΣΤ.....	183
	Παράρτημα Ζ.....	217

Κατάλογος εικόνων

Εικόνα 1: Στιγμιότυπο του εργαλείου οπτικοποίησης επιχειρήματος Carneades (πηγή: http://carneades.github.io/)	50
Εικόνα 2: Στιγμιότυπο του εργαλείου Araucaria (πηγή: http://www.argkit.org/araucaria).....	90
Εικόνα 3: Στιγμιότυπο του εργαλείου Carneades, μενου επιλογών και οπτικοποίηση επιχειρημάτων (πηγή: Walton & Gordon, 2011).....	91
Εικόνα 4: Στιγμιότυπο από τη διεπαφή OVA, αριστερά τοποθετείται το προς ανάλυση κείμενο και στο πεδίο δεξιά δημιουργείται το διάγραμμα του επιχειρήματος (πηγή: http://www.arg-tech.org/index.php/projects/online-argument-visualisation/)	91
Εικόνα 5: Στιγμιότυπο από το εργαλείο Rationale, μενού επιλογών και εργαλεία οπτικοποίησης επιχειρήματος (πηγή: https://www.rationaleonline.com/)	92
Εικόνα 6: Στιγμιότυπο από τον Argunet Editor, μενού επιλογών, εργαλεία οπτικοποίησης και διαγραμμάτωσης επιχειρήματος (πηγή: http://www.argunet.org/editor/)	93
Εικόνα 7: Στιγμιότυπο του MAXQDA. Οι ισχυρισμοί επισημαίνονται με κόκκινο και οι προκειμένες με μπλε χρώμα. Το πρόγραμμα εξάγει το επισημειωμένο κείμενο στο πεδίο δεξιά.....	96
Εικόνα 8: Λίστα με λέξεις προκλητικών λέξεων όπως προέκυψαν από το σώμα των κειμένων (περιβάλλον MAXQDA).....	101
Εικόνα 9: Διάγραμμα συχνότητας χρήσης λέξεων στο δείγμα κειμένων από τα πέντε μέσα ενημέρωσης.	109
Εικόνα 10: Διάγραμμά συχνότητας χρήσης προκλητικού λόγου στο Ελληνικό Κοινοβούλιο από 4/5/2005 ως 3/3/2009 (προ της οικονομικής κρίσης).....	110
Εικόνα 11: Διάγραμμά συχνότητας χρήσης προκλητικού λόγου στο Ελληνικό Κοινοβούλιο από 21/1/2010 ως 25/11/2016 (επί της οικονομικής κρίσης)	111
Εικόνα 12: Διάγραμμα συχνότητας χρήσης λέξεων στις ολομέλειες του Κοινοβουλίου (2005- 2016).....	112
Εικόνα 13: Συγκριτικό ιστόγραμμα χρήσης προκλητικού λόγου και επιχειρηματολογικών προτάσεων στο δείγμα άρθρων.....	134
Εικόνα 14: Συσχέτιση επιχειρηματολογικών προτάσεων με τα ευρήματα της χρήσης προκλητικού λόγου στο δείγμα άρθρων των πέντε Μέσων	134
Εικόνα 15: Στιγμιότυπο οθόνης του περιβάλλοντος R Studio από την ανάλυση του κειμένου της Κοινοβουλευτικής Ολομέλειας 19/01/2005.....	137

Κατάλογος σχημάτων και πινάκων

Πίνακας 1: Έλεγχος εγκυρότητας επιχειρήματος	21
Πίνακας 2: Πίνακας αλήθειας προτασιακού λογισμού	22
Πίνακας 3: Κατηγορίες Επιχειρηματολογικών Σχημάτων	48
Πίνακας 4: Οι παραλογισμοί σύμφωνα με τον Αριστοτέλη	63
Πίνακας 5: Συνήθεις τύποι παραλογισμών σύμφωνα με τη μοντέρνα θεωρία.....	66
Πίνακας 6: Σχέσεις Λόγου.....	70
Πίνακας 7: Μέθοδοι Εξόρυξης Επιχειρημάτων.....	89
Πίνακας 8: Αποτελέσματα εξόρυξης προτάσεων με επιχειρηματολογικούς δείκτες από δείγμα άρθρων.....	120
Πίνακας 9: Συγκριτικός πίνακας αυτόματα εξορυσσόμενων προτάσεων και επισημειωμένων επιχειρημάτων στο δείγμα άρθρων.....	123
Πίνακας 10: Σύγκριση δείγματος επιχειρηματολογικών προτάσεων από δύο συζητήσεις Κοινοβουλευτικής Ολομέλειας (Φεβρουάριος 2016 και Ιανουάριος 2005).....	140

Περίληψη

Το αντικείμενο της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η μελέτη μεθόδων για την αυτόματη εξαγωγή επιχειρημάτων από μεγάλες συλλογές ηλεκτρονικών κειμένων (corpora) και η εφαρμογή τεχνικών ανάλυσης κειμένου ώστε να αναδειχθεί η χρήση του επιχειρήματος στη διαμόρφωση του δημόσιου λόγου. Μελετάμε τις κυριότερες θεωρίες του επιχειρήματος και κάνουμε μια επισκόπηση των τελευταίων εξελίξεων στον χώρο της Εξόρυξης Επιχειρημάτων (Argument Mining). Η τεχνική που μελετάμε στην παρούσα έρευνα έχει στόχο την αυτόματη αναγνώριση της επιχειρηματολογικής δομής στο κείμενο και την συνακόλουθή εξαγωγή της με τη χρήση των εργαλείων εξόρυξης κειμένου στο περιβάλλον υπολογιστικής στατιστικής R Studio.

Ως το πιο σημαντικό στοιχείο δόμησης του διαλόγου και της διαδικασίας πειθούς σε όλα τα επίπεδα της κοινωνικής, πολιτικής, επιστημονικής ακόμα και προσωπικής ζωής που καθορίζει τη δημιουργία πεποιθήσεων και αντιλήψεων στην κοινή γνώμη, το επιχείρημα λογίζεται ως βάση εκκοινωνισμού της διαλεκτικής σκέψης και συζήτησης προσφέροντας το όχημα με το οποίο κοινωνούμε στον δημόσιο διάλογο. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να μπορούμε να εντοπίζουμε την παρουσία, τη χρήση και την ποιότητα του στη λόγο.

Εκκινώντας από την Εξόρυξη Γνώμης (Opinion Mining), η Εξόρυξη Επιχειρημάτων είναι το καινοτόμο πεδίο που απασχολεί τη διεθνή επιστημονική κοινότητα. Οι δυνατότητες που προσφέρουν οι εξελίξεις στην Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας και οι μέθοδοι μηχανικής εκμάθησης εφοδιάζουν την έρευνα με νέες τεχνικές για να αντιμετωπίσει μιας τεράστια ερευνητική πρόκληση: την αξιοποίηση της πρωτοφανούς όγκου κειμένων, απόψεων, σκέψεων, συζητήσεων που βρίσκονται στον Παγκόσμιο Ιστό. Οι ανθρώπινες σκέψεις βρίσκονται μπροστά μας και πλέον μπορούμε να τις εξορύξουμε, να τις ταξινομήσουμε και να τις κατατάξουμε ώστε να κατανοήσουμε τους μηχανισμούς δόμησης τους, τη διαδικασία παραγωγής επιχειρημάτων που με τη σειρά τους δημιουργούν μοντέλα πειθούς φανερώνοντας

μας τους λόγους και τους μηχανισμούς σκέψης που ωθούν τους ανθρώπους σε συγκεκριμένες δράσεις.

Για τις μετρήσεις που πραγματοποιήσαμε στον περιβάλλον R Studio χρησιμοποιήσαμε ένα δείγμα άρθρων από εφημερίδες -ηλεκτρονικές και μη- και ένα δείγμα κειμένων από τα πρακτικά συνεδριάσεων Ολομελειών του Ελληνικού Κοινοβούλιου. Ταυτόχρονα κάναμε και μια απόπειρα αξιολογικής προσέγγισης στα κείμενα που αναλύσαμε: εντοπίσαμε και εξορύξαμε τη χρήση προκλητικού λόγου (inflammatory speech) όπως πραγματοποιήθηκε στα άρθρα και τα πρακτικά της Βουλής που συγκεντρώσαμε στις συλλογές μας. Στόχος μας, η δημιουργία μιας βάσης περαιτέρω έρευνας και ανάλυσης της χρήσης του επιχειρήματος και κατά συνέπεια της δομής και κυρίως της ποιότητας του όπως εκδηλώνεται στο δημόσιο λόγο.

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ: ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ

Πολλοί τομείς της έρευνας αυτή τη στιγμή ασχολούνται με τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που προσφέρει η εξόρυξη μεγάλων δεδομένων και η δυνατότητα αξιοποίησης του τεράστιου πλούτου πληροφορίας που βρίσκεται με τη μορφή ψηφιακού κειμένου στον Ιστό. Είναι η πρώτη φορά που οι καταγεγραμμένες και εκπεφρασμένες απόψεις δισεκατομμυρίων ανθρώπων βρίσκονται αποθηκευμένες στον Κοινωνικό και Σημασιολογικό Ιστό προσφέροντας πρόσβαση όχι μόνο στη γνώμη τους αλλά και σε συγκεκριμένες ιδέες και προβληματισμούς. Αναρτήσεις στα κοινωνικά δίκτυα, μπλογκς, σχόλια, δημοσιεύσεις ακόμα και οι φωτογραφίες και τα βίντεο των ανθρώπων περιέχουν απαντήσεις.

Η ανάλυση περιεχομένου ορίζεται ως ένα σύνολο διαδικασιών που μετατρέπει το κείμενο σε αριθμητικά δεδομένα ικανά να διαβαστούν από τον υπολογιστή και να ερμηνευθούν με τυπικές μεθόδους. (Berelson 1952, Krippendorff 1980, Lasswell et al. 1949, 1952). Οι στόχοι αλλάζουν από έργο σε έργο όμως η κοινωνική επιστήμη αξιοποιώντας τα υπολογιστικά εργαλεία επιχειρεί να μετρήσει την παρουσία και κατανομή του νοήματος μέσα σε σώματα κειμένων.

Αυτό δεν είναι μια νέα ιδέα. Από τις πρώτες σημαντικές εργασίες με τεχνικές μεθόδους ανάλυσης ήταν αυτή του Harold Lasswell (1949) ο οποίος δημιούργησε νέες διαδικασίες ανάλυσης κειμένου κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου για να συλλεχθούν πληροφορίες από εφημερίδες και άλλα στρατηγικά επιλεγμένα σώματα κειμένων. Εκείνος και η ομάδα του ανέπτυξαν μια σουίτα μεθόδων για τη συστηματική ανάγνωση μεγάλου όγκου κειμένων που οδηγούσαν στην εξόρυξη σημαντικών στοιχείων και στην στάθμιση ενός διεθνούς μέτρου αξιοπιστίας. (Lasswell et al., 1949). Μετά τον πόλεμο ο Lasswell ηγήθηκε ενός έργου που είχε στόχο τη μελέτη και χαρτογράφηση της αλλαγής των συμβολικών πλαισίων της εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής και τη σύγκριση αυτών ανάμεσα στα κυρίαρχα

έθνη κατά τη διάρκεια των ετών που οδήγησαν στον πόλεμο. Έχοντας ένα σύνολο από λέξεις, από φράσεις κλειδιά και έννοιες, οι ερευνητές της ομάδας μελέτησαν 20.000 κείμενα από τις σημαντικότερες εφημερίδες πέντε χωρών (ΗΠΑ, Γαλλία, Γερμανία, Ρωσία, Μ. Βρετανία) σε ένα διάστημα από το 1890 μέχρι το 1945. Αναζητώντας, συγκεκριμένα, 206 ονόματα τόπων και 210 λέξεις-κλειδιά που αποτελούσαν σύμβολα μείζονων πολιτικών ιδεολογιών της εποχής (όπως *Εθνικισμός*, *Ναζισμός*, *Ουδετερότητα*, *Μη παρέμβαση*) οι ερευνητές απομάκρυναν το βάρος των πληροφοριακών ποταμών των κειμένων για να συγκεντρώσουν πυρηνικές πληροφοριακές μονάδες, πρωταρχικές ιδέες που μπορούσαν εύκολα να μετρηθούν και να χαρτογραφηθούν. (Lasswell et all 1952). Αυτή ήταν μέθοδος που ουσιαστικά κυριάρχησε στην ανάλυση κειμένων μέχρι τα τέλη του 20^{ου} αιώνα.

Σύμφωνα με τον θεωρητικό της λογοτεχνίας Kenneth Burke υπάρχουν δύο είδη ερμηνείας του κειμένου: ο σημασιολογικός και ο ποιητικός. Κι αν ο σημασιολογικός μπορεί να ταυτοποιήσει, να ξεκαθαρίσει και να συγκεκριμενοποιήσει την έκδηλη επικοινωνιακή πρόθεση ενός κειμένου δίνοντας ακριβή στοιχεία, «ονόματα και διευθύνσεις για κάθε συμβάν στο κειμενικό σύμπαν» (Burke 1941, σελ 141) ο ποιητικός τρόπος ερμηνείας αποκαλύπτει το πραγματικό νόημα των συμβάντων αυτών. Οι άνθρωποι, υποστηρίζει, αιωρούνται σε ένα δίκτυο αλληλεπικαλυπτόμενων νοημάτων και σε αυτόν τον πολυεπίπεδο κόσμο η αναζήτηση του νοήματος δεν συνίσταται στην αποφλοίωσή του αλλά αντίθετα στην πλήρωσή του μέσα από την εμπειρία της εκφραστικότητας και του πάθους. «Αν το σημασιολογικό ιδεώδες οραματίζεται ένα λεξιλόγιο που αποφεύγει το δράμα, το ποιητικό ιδεώδες επιδιώκει ένα λεξιλόγιο που οδηγείται μέσα από το δράμα. Το πρώτο πετυχαίνει το στόχο του μέσα από την εξάλειψη λέξεων που εμπεριέχουν συναισθήματα και στάσεις, ενώ το δεύτερο μπορεί να πετύχει το στόχο του εκθέτοντας τον αναλυτή στο μέγιστο βαθμό ενός λεξιλογίου με ειδικό βάρος. (Burke 1941, σελ. 149). Αν ο 20^{ος} αιώνας εστίασε στο σημασιολογικό, φαίνεται ότι ο 21^{ος} αιώνας θα εστιάσει στο ποιητικό.

Η άφιξη των Μεγάλων Δεδομένων αλλάζει τον τρόπο που η κοινωνική επιστήμη μπορεί να προσεγγίσει και να αναλύσει τα κείμενα. Η τεράστια κλίμακα και ο όγκος των κειμένων που είναι διαθέσιμα ψηφιακά και έτοιμα προς ανάλυση αλλάζει τη φύση των ερωτήσεων που μπορεί να θέσει η ερευνα. Όπως αναφέρει ο Mohr (et all

2015) η κεντρική ιδέα της υπολογιστικής ερμηνευτικής είναι ότι όλα τα διαθέσιμα εργαλεία για την ανάλυση μπορούν και πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να επιδιωχθεί μια θεωρία ανάγνωσης και ανάλυσης κειμένου. Η δημιουργία και εξάπλωση αλγοριθμικών και άλλων υπολογιστικών εργαλείων ήταν μια από τις σημαντικότερες επιπτώσεις των Μεγάλων Δεδομένων. Οι νέες τεχνολογίες προσφέρουν τη δυνατότητα να προσεγγίσουμε ένα σώμα κειμένων σε ολόκληρη την ερμηνευτική του πολυπλοκότητα δίνοντας ώθηση σε ένα νέο είδος ερμηνευτικής που θέτει νέα ερωτήματα.

Σήμερα τα υπολογιστικά εργαλεία έχουν δώσει την ευκαιρία στην έρευνα πέρα από την εξαγωγή μικρών πληροφοριακών μονάδων που ενδεχομένως αντιπροσωπεύουν τμήμα του φανερού νοήματος του κειμένου, ενώ η υπολογιστική ερμηνευτική επιτρέπει την βαθύτερη, λιγότερο επεμβατική και περισσότερο ποιητική ανάγνωση του κειμένου. Αντί να εστιάζει στην φανερή επικοινωνιακή πρόθεση του δίνεται η δυνατότητα της επιδίωξης μιας πιο στενής ανάγνωσης σύμφωνα με την παράδοση της ερμηνευτικής που μπορεί να υπερβαίνει το ένα και μοναδικό επικοινωνιακό νόημα προσεγγίζοντας πολλαπλά, αλληλεπικαλυπτόμενα ακόμα και αντιφατικά νοήματα στην κειμενική επικοινωνιακή πράξη.

Τα νέα εργαλεία δίνουν εντυπωσιακά αποτελέσματα. Βοηθούν τους ερευνητές να εντάξουν μεγάλα κείμενα σε συγκεκριμένα είδη, να αποφανθούν για το φύλο του δημιουργού τους (Koppel et al., 2002, Stamataios et al. 2006), να αποκαλύψουν κρυφές θεματικές δομές σε μεγάλα δεδομένα κειμένου (Mohr & Bodganov 2013, Blei, 2012), να δώσουν αποτελέσματα στην ανάλυση του συναισθήματος ενός κειμένου και στη εξόρυξη γνώμης (Pang & Lee, 2008, Liu, 2012, Wiebe et al., 2004).

Πως μπορούμε να εξαγάγουμε τα στοιχεία του νοήματος ή τα δομικά εμπλεκόμενα σύνολα νοηματοδοτημένων στοιχείων που μπορούν να αξιοποιηθούν σε οποιαδήποτε ερμηνευτική προσέγγιση θέλουμε να κάνουμε στο κείμενο; Ποια είναι εκείνα τα μετρήσιμα χαρακτηριστικά του κειμένου και ποιος είναι ο συνδυασμός στον οποίο μπορούμε να εστιάσουμε προκειμένου να αναλύσουμε το κείμενο;

Στην παρούσα εργασία θα αναλύσουμε κείμενα αναζητώντας τα επιχειρήματά που εκφράζονται μέσα σε αυτά ώστε να δούμε τον τρόπο που χρησιμοποιείται η επιχειρηματολογία στον δημόσιο λόγο συγκρίνοντας ομιλίες από το ελληνικό κοινοβούλιο και άρθρα από εφημερίδες και ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης. Εργαλείο

μας θα είναι η θεωρία του επιχειρήματος και η εξόρυξη επιχειρημάτων (argument mining).

1.2 ΕΞΟΡΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ

Υποστηρίζοντας, απορρίπτοντας ή συζητώντας για ένα ζήτημα, οι άνθρωποι εκφράζουν τα επιχειρήματά τους προσπαθώντας είτε να πείσουν τους συνομιλητές τους είτε να παρουσιάσουν τις απόψεις τους.

Η εξόρυξη επιχειρημάτων (Argument Mining) στοχεύει στην αυτόματη εξόρυξη δομημένων επιχειρημάτων από φυσικά κείμενα. Πρόσφατα απέκτησε μεγάλη ερευνητική δημοφιλία κυρίως χάρη στις δυνατότητες που προσφέρει για εντοπισμό και αναγνώριση πληροφοριών από τον Ιστό -και κυρίως τον Κοινωνικό Ιστό- με καινοτόμους τρόπους, ενώ οι νέες εξελίξεις στον χώρο της μηχανικής εκμάθησης υπόσχονται μεγάλες ανακαλύψεις και εφαρμογές στις κοινωνικές και οικονομικές επιστήμες, στην πολιτική και την επιστήμη της πληροφορικής. Η εξόρυξη επιχειρημάτων έχει επιπλέον αποκτήσει κεντρικό ρόλο στην έρευνα εντός του πλαισίου της τεχνητής νοημοσύνης χάρη στη δυνατότητα της να συνενώνει γρήγορα και σε μεγάλα δεδομένα τις αναπαραστατικές ανάγκες με τα γνωστικά μοντέλα των χρηστών και τα υπολογιστικά μοντέλα για αυτόματο συλλογισμό.

Αρχή όλων αυτών η νέα αστείρευτη πηγή δεδομένων, ο Παγκόσμιος Ιστός βρίθει πληροφορίας σε κειμενική μορφή: άρθρα εφημερίδων, κριτικές προϊόντων, προορισμών, εστιατορίων, μπλογκ, αναρτήσεις, προσφέρουν μια ροή ετερογενούς και διαρκώς αυξανόμενης πληροφορίας γεμάτη επιχειρήματα που μπορούν να εντοπιστούν, να εξαχθούν και να αναλυθούν. Η πρωτοφανής διαθεσιμότητα αυτών των δεδομένων σε συνδυασμό με την πρόοδο της υπολογιστικής γλωσσολογίας και της επεξεργασίας φυσικής γλώσσας (NLP) δημιούργησαν το γόνιμο έδαφος για να αναπτυχθεί αυτό που ονομάζουμε Εξόρυξη Επιχειρημάτων.

Τέκνο της ολοένα αυξανόμενης Επιστήμης Δεδομένων (Data Science) και της Εξόρυξης Δεδομένων (Data Mining), η Εξόρυξη Επιχειρημάτων παραπέμπει στην ανακάλυψη και εξαγωγή μοτίβων που μπορεί να επιτελέσει η Εξόρυξη Δεδομένων. Ωστόσο αποτελεί έναν πολύ καινούργιο τομέα στην ανάλυση κειμένου που στόχο έχει την βελτίωση στην δόμηση, ανάλυση και οπτικοποίηση των υπαρχουσών

επιχειρημάτων. Πλούσιο, πολυδιάστατο, γεμάτο διαλεκτικές σχέσεις, ισχυρισμούς, προτάσεις, συμπεράσματα, το επιχειρηματολογικό κείμενο κρύβει άφθονη πληροφορία για τον ομιλητή/συγγραφέα, για τους σκοπούς, τη θέση, την εκπαίδευση, το φύλο, την ψυχική του διάθεση, ακόμα για την περιρρέουσα εξωγλωσσική κατάσταση.

Όπως αναφέρθηκε, η εξόρυξη επιχειρημάτων είναι ο εντοπισμός της επιχειρηματολογικής δομής του λόγου σε ένα κείμενο ή μια ομιλία και η αναγνώριση ή λειτουργική κατηγοριοποίηση των συστατικών του στοιχείων. Είναι επίσης και μέρος ενός ευρύτερου πεδίου που αναγνωρίζει την ρητορική δομή του λόγου στο κείμενο, ως μια τέχνη λόγου που επιδιώκει να βελτιώσει τις ικανότητες των συγγραφέων ή ομιλητών να πληροφορήσουν, να πείσουν ή να κινητοποιήσουν κάποια ακροατήρια σε συγκεκριμένες καταστάσεις (Moens, 2014). Αν και βασίζεται στον τομέα της εξόρυξης γνώμης (opinion mining, Pang & Lee, 2008) παρουσιάζεται ως μια φυσική της προέκταση: πέρα από την ανακάλυψη του αν κάτι (προϊόν, υπηρεσία, πολιτική, κλπ.) αρέσει ή όχι στους χρήστες, η εξόρυξη επιχειρημάτων μας δίνει τη δυνατότητα να αντλήσουμε τους λόγους *γιατί* κάτι τους αρέσει ή όχι, αν σε κάτι συμφωνούν, ακόμα και ποιοι είναι οι μηχανισμοί λήψης απόφασης ή πώς λειτουργεί η κοινή γνώμη, σχετικά με πολιτικά ή κοινωνικά ζητήματα. Η εξόρυξη επιχειρημάτων επεκτείνει αυτή τη διαδικασία απαντώντας και ως προς το γιατί ο γνωμοδότης έχει τη συγκεκριμένη άποψη. Αυτή η αυτόματη ανίχνευση του αιτιολογικού περιεχομένου κάποιας θετικής ή αρνητικής άποψης είναι το αντικείμενο της εξόρυξης επιχειρημάτων.

Η χειρωνακτική ανάλυση του επιχειρηματολογικού λόγου και η ανακατασκευή ή επισημείωση των επιχειρημάτων που περιέχει είναι ένα έργο δύσκολο ακόμη και για ανθρώπους (Reed & Rowe 2006) πόσο δε μάλλον για υπολογιστές. Η χρησιμότητα μιας υπολογιστικής προσέγγισης των επιχειρημάτων προκύπτει από διάφορα παραδείγματα ερευνητών που έχουν ήδη επιχειρήσει μια εξόρυξη επιχειρημάτων από δομημένα κείμενα. Για παράδειγμα, η εργασία των Mochales Palau & Moens (2009) που ανέλυσαν νομικά κείμενα ανιχνεύοντας τα επιχειρήματα που τοποθετήθηκαν από όλες τις πλευρές σε διάφορες νομικές υποθέσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, μπορεί να εμπλουτίσει σημαντικά την δυνατότητα ανάκτησης στις νομικές βάσεις δεδομένων

αναζητώντας δεδικασμένα ή δεδομένα που μπορεί να στηρίξουν ή να καταρρίψουν μια υπόθεση ακόμα και να ανακτούν κατάλληλα επιχειρήματα αντλώντας μέσα από μια νομική οντολογία .

Οι Reed & Rowe (2004) εκτιμούν ότι η εξόρυξη επιχειρημάτων προωθεί την έρευνα και την ανάκτηση πληροφοριών και μπορεί να προσφέρει στον χρήστη χρήσιμες οπτικοποιήσεις και περιλήψεις μιας επιχειρηματολογικής δομής. Αυτός ο εντοπισμός των σχέσεων θα μπορούσε να είναι πολύτιμος

- για την ανάλυση της δυναμικής των συζητήσεων στο κοινωνικό ιστό
- για την εξάπλωση της επιρροής ανάμεσα στα κοινωνικά δίκτυα
- για την αξιολόγηση της απόδοσής διαφορετικών επιχειρημάτων
- για τον ρόλο συγκεκριμένων χρηστών στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας
- για την παραγωγή δεικτών κειμένων με στόχο την εύκολη ανάκτησή τους
- για την αυτόματη σύγκριση περιεχομένου διαφορετικών κειμένων και ενδεχόμενη αξιολόγησή τους
- για την αξιολόγηση της επιρροής των επιχειρημάτων στις αποφάσεις
- για την μελέτη αποτελεσματικών ρητορικών στρατηγικών.

Αν και ξεκίνησε από συγκεκριμένα πεδία, όπως η νομική γλώσσα (Michales Palau & Moens, 2007, 2009), οι διαδικτυακές κριτικές προϊόντων και ξενοδοχείων και οι συζητήσεις (Saint Dizier, 2012, Cabrio & Villata 2012b), σήμερα έχει αναχθεί σε ένα ευρύτερο χώρο έρευνας που επεκτείνει την αυτόματη ανάλυση της υποκειμενικότητας στο λόγο όπως είναι η εξόρυξη γνώμης που ταυτοποιεί τον γνωμοδότη, τον στόχο της γνώμης και την πολικότητα της τοποθέτησής της. Η εξόρυξη επιχειρημάτων αποτελεί θεματικό πυρήνα πολλών διεθνών οργανώσεων, ενώ από τη μεριά των μεγάλων εταιρειών αξίζει να σημειωθεί ότι η IBM πρόσφατα χρηματοδότησε ένα πρότζεκτ γνωστικής υπολογιστικής στην καρδιά του οποίου βρίσκεται η εξόρυξη επιχειρημάτων¹.

¹ Βλ. IBM Debating Technologies, http://researcher.watson.ibm.com/researcher/view_group.php?id=5443.

1.3 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζουμε τις έννοιες του επιχειρήματος και τις βασικές θεωρίες που το ανέλυσαν από την προτασιακή λογική και τον Αριστοτέλη (κεφ. 2 & 3), στη Θεωρία της Νέας Ρητορικής, τον Toulmin και τον Freeman για να καταληξουμε στα σχήματα του Walton και την θεωρία της αλήθειας με όρους συναίνεσης του Habermas (κεφ. 4). Θα εξετάσουμε το ζήτημα των παραλογισμών (κεφ. 5) μια απαραίτητη επισκόπηση των παραγόντων που «επιμολύνουν» την επιχειρηματολόγηση ως βάση αναγνώρισης των επιχειρημάτων αυτών. Εν συνεχεία θα προσεγγίσουμε τις θεωρίες που διέπουν τη σύνδεση των εντός του επιχειρήματος σχέσεων λόγου με έμφαση στη Θεωρία της Ρητορικής Δομής που έπαιξε τον πιο αποφασιστικό ρόλο στην έρευνα (κεφ. 6) καθώς και τον ρόλο που παίζουν οι δείκτες λόγου ως σηματοδότες επιχειρημάτων (κεφ. 6.1). Στο κεφάλαιο 7 παρουσιάζουμε μια επισκόπηση της βιβλιογραφίας και της τρέχουσας κατάστασης της έρευνας σε αυτόν τον τομέα. Στο κεφάλαιο 8 αναλύουμε την κατεύθυνση της παρούσας έρευνας περίπτωσης ως μελέτη του επιχειρήματος στην ελληνική γλώσσα μέσα από ένα δείγμα κειμένων που αποτελούν άρθρα γνώμης και ομιλίες από το Ελληνικό Κοινοβούλιο. Περιγράφουμε τη μελέτη επισημείωσης και τις τεχνικές που χρησιμοποιήσαμε για να προσεγγίσουμε το σώμα των κειμένων και τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάσαμε το πείραμα και παρουσιάζουμε τα αποτελέσματά μας. Τέλος θα παρουσιάσουμε τα συμπεράσματά μας και σκέψεις για μελλοντική έρευνα (κεφ. 9 & 10).

2 ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ

«Η αντικειμενική αλήθεια ενός συλλογισμού και η αποδοχή του από τους φιλονικούντες και τους ακροατές είναι δύο πράγματα διαφορετικά. Γιατί συμβαίνει αυτό; Εξαιτίας της φυσικής κακίας του ανθρώπινου είδους»...

Σύμφωνα με τον Σοπενχάουερ, τα επιχειρήματα είναι δημιουργήματα της ανθρώπινης... κακίας. Γιατί αν δεν είμασταν «κακοί» τότε «σε κάθε αντιπαράθεση το μόνο που θα μας ενδιέφερε θα ήταν να αποκαλυφθεί η αλήθεια» (Σοπενχάουερ 2012, σελ. 16). Αντίθετα, όπως φαίνεται, οι άνθρωποι είτε δεν πιστεύουν ο ένας τον άλλο είτε ενδιαφέρονται να πείσουν ακόμα κι αν αυτό που υποστηρίζουν δεν είναι αληθές ή σωστό. Έτσι η αντικειμενική αλήθεια όχι απλά δεν έχει σχέση αλλά φαίνεται ότι επιβαρύνει τη διαδικασία της διαλεκτικής και προκειμένου να διατυπώσουμε τη διαλεκτική με ξεκάθαρο τρόπο, πρέπει να την εξετάσουμε απλώς σαν την τέχνη του να έχεις δίκιο: να διαχωρίσουμε δηλαδή την εξεύρεση της αντικειμενικής αλήθειας που είναι έργο της κριτικής ικανότητας, του στοχασμού και της εμπειρίας από την τέχνη να περνάμε τις θέσεις μας για αληθινές που είναι και ο στόχος της διαλεκτικής. Μια τέχνη που ο Σοπενχάουερ επιχειρεί να διδάξει τον αναγνώστη με 38 τεχνάσματα επιχειρηματολόγησης στο πασίγνωστο σύγγραμμά *Η Τέχνη του να έχεις Πάντα Δίκιο* (Σοπενχάουερ, 2012).

Ωστόσο ο Klumpp (2012) επισημαίνει ότι το επιχείρημα είναι η πηγή της ανθρώπινης δύναμης: επιστρατεύοντας τους γλωσσικούς πόρους διαπραγματεύεται την ανθρώπινη επιρροή στον κόσμο και μεταμορφώνει την εμπειρία εντάσσοντας την σε ένα νοηματοδοτούμενο πλαίσιο μέσα στο οποίο οι άνθρωποι λαμβάνουν τη θέση τους ως παίκτες στη διαμόρφωση του περιβάλλοντος τους.

Ως εργαλείο της διαλεκτικής, το επιχείρημα έχει μελετηθεί από πολλούς κλάδους της επιστήμης και η πλούσια βιβλιογραφία του δίνει πολύπλευρες ερμηνείες και έννοιες. Από μια πιο πραγματιστική προσέγγιση η επιχειρηματολογία μπορεί να ιδωθεί ως μια προφορική δραστηριότητα που αποσκοπεί στην πραγματοποίηση ενός στόχου (Micheli, 2011) ή μια επικοινωνιακή και διαδραστική πράξη με στόχο την επίλυση μιας διαφοράς γνώμης στο πλαίσιο της οποίας προβάλλεται εκ μέρους του

υποστηρικτή ένα σύνολο προτάσεων το οποίο πρέπει να καταστήσει το ζήτημα αποδεκτό σε έναν λογικό κριτή (von Eemeren et al. 2014, σελ. 5). Ωστόσο δεν είναι μόνο μια δομική οντότητα αλλά μια περίπλοκη πράξη επικοινωνίας που αποτελείται από έναν λειτουργικό συνδυασμό επικοινωνιακών κινήσεων. Δεν αποτελεί μέρος ενός μονολόγου αλλά απευθύνεται στην πρόκληση μιας ανταπόκρισης που θα υποδεικνύει αποδοχή της υπερασπιζόμενης θέσης. Ο διάλογος μπορεί να είναι ρητός ή υπονοούμενος όπως θα συνέβαινε π.χ. σε μια ομιλία ή στη σχέση ανάμεσα σε έναν συγγραφέα και το αναγνωστικό κοινό του.

Ο Κατράμης (2016) σημειώνει ότι το επιχείρημα είναι «μια λογική κατασκευή που έχει ως σκοπό να αποδείξει την αλήθεια μιας κρίσης (ή απόφασης) δικής μας ή ξένης» (σελ. 12). Σύμφωνα με τον Ketcham (1917) επιχειρηματολογία είναι η τέχνη του να μπορεί κανείς να πείσει άλλους να σκεφτούν ή να δράσουν με ένα συγκεκριμένο τρόπο, ενώ σύμφωνα με την προσέγγιση του MacEwan (1898) ορίζει ότι επιχειρηματολογία είναι η διαδικασία απόδειξης μιας πρότασης. Σκοπός της είναι να υποβάλλει μια νέα πεποίθηση, να εγκαθιδρύσει την αλήθεια ή να αντιπαρέλθει ένα λάθος στην αντίληψη του άλλου. Οι Freeley & Steinberg (2008) συμπυκνώνουν το νόημα του επιχειρήματος σε «διαμόρφωση λογικής σε επικοινωνιακές καταστάσεις από ανθρώπους των οποίων ο σκοπός είναι η δικαιολόγηση πράξεων, πεποιθήσεων, στάσεων και αξιών» (σελ. 5). Όπως βλέπουμε το επιχείρημα δεν ορίζεται περιεχομενικά, ωστόσο σε κάθε περίπτωση στόχος της επιχειρηματολόγησης είναι να πείσει τους άλλους.

Θεωρούμε ότι η χρήση επιχειρημάτων στον λόγο και την επικοινωνία ορίζει ένα ορθολογικό πλαίσιο προσέγγισης μιας θέσης, ανάλυσης της και προσφοράς ενός συμπεράσματος με στόχο την πειθώ ως μια επιτυχημένη και εμπρόθετη απόπειρα επιρροής της στάσης ενός άλλου μέσα από την επικοινωνία σε μια περίπτωση όπου ο πειθόμενος διαθέτει ένα βαθμό ελευθερίας (Ο' Keefe, 2011) αν και όπως επισημαίνει ο συγγραφέας δεν είναι εύκολο να εντοπίσουμε έναν καθολικά αποδεκτό ορισμό της τόσο της πειθούς όσο και της επιχειρηματολογίας. Ωστόσο στο πλαίσιο αποδοχής της επιχειρηματολογίας ως εργαλείου πειθούς μπορούμε να την εντάξουμε στο πλαίσιο τόσο του ορθού λόγου όσο και των μη ορθολογικών μηχανισμών επιρροής, όπως η επίκληση στο συναίσθημα (Blair, 2012).

Σύμφωνα με την αριστοτελική προσέγγιση -και την αναβίωσή της τον 20^ο αιώνα από τη μοντέρνα θεωρία του επιχειρήματος- η εγκυρότητα ενός επιχειρήματος είναι ανεξάρτητη από την αλήθεια των προτάσεων του, ενώ αντίθετα το κριτήριο που καλύπτει το ζητούμενο της ύπαρξης του είναι η μορφή του, η λογική δομή του. Και αυτήν αναζητά η αυτόματη εξόρυξη επιχειρημάτων από κείμενα φυσικής γλώσσας.

2.1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ ΚΑΙ ΤΥΠΙΚΗ ΛΟΓΙΚΗ: ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΟΣ ΛΟΓΙΣΜΟΣ

Πριν αναλύσουμε τη διάσταση του επιχειρήματος στη διαλεκτική πρέπει πρώτα να εξετάσουμε το ζήτημα του επιχειρήματος ως μιας δομικής διαδικασίας συλλογισμού, δηλαδή ως μιας διαδικασίας μεταφοράς αλήθειας από κάποιες προτάσεις σε μια άλλη.

Ο Αριστοτέλης πίστευε ότι η επιστήμη πρέπει να διασφαλίζει την εγκυρότητα κάθε βήματος που πραγματοποιεί και ο μόνος τρόπος να το εγγυηθεί αυτό ήταν η τήρηση των κανόνων του συλλογισμού. Όριζε δε τον συλλογισμό ως «*λόγο κατά το οποίο όταν τεθεί κάτι επακολουθεί κάτι διαφορετικό, το οποίο προκύπτει αναγκαία από την αλήθεια του πρώτου χωρίς να χρειάζεται κανένα εξωτερικό όρο*» («*συλλογισμός δε έστι λόγος ενώ τεθέντων τινών, έτερόν τι των κειμένων εξ ανάγκης συμβαίνει τῷ ταῦτα εἶναι*» (Αναλυτικά Πρότερα, 24B 18-22, Τοπικά 100a 25-27). Το επιχείρημα λοιπόν είναι μια λογική κατασκευή που έχει σκοπό να αποδείξει την αλήθεια μιας κρίσης ή μιας απόφασης. Για να το πετύχει αυτό χρησιμοποιεί προτάσεις τις οποίες δομεί με συγκεκριμένο τρόπο: κάθε επιχείρημα αποτελείται από μια σειρά προτάσεων τις προκειμένες, που καταλήγουν σε μια τελική πρόταση το συμπέρασμα ή ισχυρισμό. Το κύριο χαρακτηριστικό των προκειμένων είναι ότι συνδέονται με έναν λογικό ειρμό σε μια σχέση στο πλαίσιο της οποίας η μια πρόταση οδηγεί κατά λογική *αναγκαιότητα* στην άλλη.

Κατά τον Αριστοτέλη υπάρχουν γενικά τρία είδη συλλογισμού: ο *κατηγορικός* που εκφράζει μια κρίση (διαπίστωση, πεποίθηση, Α είναι Β και Β είναι Γ), ο *διαζευκτικός* που εκφράζει μια διάζευξη (ή Α ή Β) και ο *υποθετικός* που εκφράζει μια υπόθεση (αν Α τότε Β). Αυτό που συνηθίζεται είναι ο λεγόμενος αριστοτελικός συλλογισμός (γιατί τον μελέτησε πρώτος ο Αριστοτέλης) ένα είδος κατηγορικού συλλογισμού που τυποποιείται σε :

M είναι P (μείζων προκείμενη)
S είναι M (ελάσσον προκείμενη)
Άρα S είναι P (συμπέρασμα)

Ας μεταφέρουμε τη δομή αυτή σε ένα παράδειγμα φυσικής γλώσσας:

Οι άνθρωποι είναι θνητοί
Ο Σωκράτης είναι άνθρωπος
Άρα ο Σωκράτης είναι θνητός

Αυτός ο συλλογισμός αποτελείται από τρεις όρους: τον μείζονα όρο ή κατηγορήμα (το P= praedicatum, την ιδιότητα των ανθρώπων *θνητοί*), τον ελάσσονα όρο ή υποκείμενο (το S=subjectum, ο *Σωκράτης*) και τον μέσο όρο (το M=medius, οι *άνθρωποι*). Δηλαδή, ο συγκεκριμένος συλλογισμός οδηγήθηκε από μια παραδοχή γενική και αφηρημένη («οι άνθρωποι είναι θνητοί») σε μια κρίση ειδική και συγκεκριμένη («ο Σωκράτης είναι θνητός»). Το συμπέρασμα σχετίζει την έννοια του Σωκράτη με τους θνητούς γιατί διαπιστώνει ότι ο Σωκράτης (S) περιλαμβάνεται *κατά πλάτος* στους θνητούς (P) (Κατράμης, 2016).

Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι ανάλογα με τη θέση που έχει ο μέσος όρος M στις προκείμενες προκύπτουν και άλλα τρία σχήματα συλλογισμού

P είναι M M είναι S Άρα S είναι P	P είναι M S είναι M Άρα S είναι P	M είναι P M είναι S Άρα S είναι P
--	--	--

Υπάρχουν ωστόσο κάποιες προϋποθέσεις που πρέπει να διαθέτει ένας συλλογισμός για να μπορεί να εξαχθεί ένα συμπέρασμα. Πρώτον, θα πρέπει οι όροι του συλλογισμού να είναι τρεις, ενώ ο μέσος όρος (M) θα πρέπει να είναι κοινός και στις δύο προκείμενες. Δηλαδή ο συλλογισμός : «*Οι άνθρωποι είναι θνητοί. Ο Σωκράτης είναι φιλόσοφος*» δεν μπορεί να οδηγήσει σε κανένα συμπέρασμα γιατί δεν υπάρχουν τρεις όροι στον συλλογισμό αλλά τέσσερις (*άνθρωποι, θνητοί, Σωκράτης,*

φιλόσοφος). Πρόκειται για την περίπτωση του λογισμού σφάλματος «τετράς των όρων».

Δεύτερον, θα πρέπει η μια τουλάχιστον προκείμενη να είναι καταφατική πρόταση και το συμπέρασμα να είναι καταφατικό. Αν μια προκείμενη είναι αποφατική πρόταση τότε θα πρέπει και το συμπέρασμα να είναι αποφατικό όπως στο παρακάτω παράδειγμα έγκυρου συλλογισμού:

Οι πολιτισμένοι άνθρωποι δεν μεταχειρίζονται βία

Οι τρομοκράτες μεταχειρίζονται βία

Άρα οι τρομοκράτες δεν είναι πολιτισμένοι άνθρωποι

Αν όμως και οι δύο προκείμενες είναι αποφατικές δεν μπορεί να εξαχθεί κανένα συμπέρασμα, ο συλλογισμός είναι άκυρος («Οι πολιτισμένοι άνθρωποι δεν μεταχειρίζονται βία. Οι τρομοκράτες δεν μεταχειρίζονται βία»),

Τέλος θα πρέπει ο μέσος όρος (Μ) στη μια από τις προκείμενες να νοείται και να σχετίζεται σε ολόκληρο το πλάτος του και όχι μόνο κατά μέρος του με τον μείζονα ή/και τον ελάσσονα όρο. Αυτό ισχύει στο παράδειγμα που είδαμε με τον Σωκράτη ωστόσο δεν ισχύει στο παρακάτω:

Οι γάτες είναι έμψυχα όντα

Η Κατερίνα είναι έμψυχο ον

Η Κατερίνα είναι γάτα

Εδώ το σχήμα «Μ είναι Ρ και S είναι Ρ» δεν ισχύει γιατί ο μέσος όρος *έμψυχα όντα* είναι και στις δύο προκείμενες κατηγορήματα: στη μείζονα προκείμενη δηλώνει την ιδιότητα που έχουν οι γάτες και στην ελάσσονα την ιδιότητα της Κατερίνας. Σε καμιά από αυτές τις περιπτώσεις όμως δεν λαμβάνεται σε ολόκληρο το πλάτος του κι αυτό γιατί *έμψυχα όντα* δεν είναι μόνο οι γάτες ούτε μόνο η Κατερίνα: τόσο οι γάτες όσο και η Κατερίνα είναι υποσύνολα του συνόλου των έμψυχων όντων. Ο συλλογισμός είναι άκυρος (*Αναλυτικά*, Α 1-6, Κατράμης, 2016).

Οι προτάσεις ενός επιχειρήματος (προκείμενες και συμπέρασμα) μπορεί να είναι αληθείς ή ψευδείς ενώ το ίδιο το επιχείρημα μπορεί να είναι *έγκυρο* ή *άκυρο* (όχι αληθές ή ψευδές) και *ορθό* ή *μη ορθό*. Η εγκυρότητα του επιχειρήματος εξαρτάται από τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στην αλήθεια των προκειμένων και στην αλήθεια του συμπεράσματος. Δηλαδή σε ένα έγκυρο επιχείρημα αν όλες οι προκείμενες είναι αληθείς τότε πρέπει να δεχτούμε ότι *κατ' ανάγκη* και το συμπέρασμα θα είναι αληθές.

Αντίθετα σε ένα άκυρο επιχείρημα το συμπέρασμα είναι ψευδές ακόμα κι αν οι προκείμενες του είναι αληθείς προκύπτει στο παράδειγμα:

Όλοι οι πλούσιοι φορούν ρολόι Rolex

Ο Νίκος φοράει Rolex

Ο Νίκος είναι πλούσιος

δεδομένου ότι αν και ο Νίκος φοράει Rolex δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι είναι πλούσιος γιατί το ρολόι μπορεί να είναι δώρο ή κληρονομιά. Ωστόσο, είναι απαραίτητη μια διάκριση μεταξύ *παραγωγικών* και *μη-παραγωγικών* επιχειρημάτων. Ένα επιχείρημα είναι *παραγωγικό* όταν με αυτό επιχειρείται να αποδειχθεί ότι το συμπέρασμα έπεται *αναγκαία* από τις προκείμενες. Με άλλα λόγια, ένα παραγωγικό επιχείρημα στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι **αν** οι προκείμενες του είναι αληθείς, **τότε** και το συμπέρασμα του είναι επίσης αληθές, ενώ είναι *μη-παραγωγικό* όταν το συμπέρασμα δεν έπεται *αναγκαία* από τις προκείμενες.

Παρ' όλα αυτά, σε ένα μη-παραγωγικό επιχείρημα μπορεί οι προκείμενές του αν είναι αληθείς να καθιστούν το συμπέρασμα πιθανό (όπως στο παραπάνω παράδειγμα). Τα επαγωγικά επιχειρήματα, τα οποία είναι μια υποκατηγορία των μη-παραγωγικών επιχειρημάτων, αν και μη-παραγωγικά δεν σημαίνει ότι είναι και άχρηστα απλά βασίζονται στις καθ' έκαστον περιπτώσεις της εμπειρίας. Ένα επιχείρημα είναι *παραγωγικά έγκυρο* ή απλά *έγκυρο* αν και μόνο αν είναι *αδύνατον* όλες οι προκείμενες του να είναι αληθείς και το συμπέρασμα ψευδές. Η βασική ιδιότητα των λογικά έγκυρων επιχειρημάτων είναι ότι κατά την μετάβαση από τις προκείμενες στο συμπέρασμα πρέπει να «διατηρείται η αλήθεια». (Πορτίδης et al 2007) ανεξάρτητα από την εκφραστικότητα της φυσικής γλώσσας. Αν τυποποιήσουμε έναν συλλογισμό στη γλώσσα της λογικής προκύπτει το σχήμα:

Αν $p \rightarrow q$ (προκείμενη 1)

p . (προκείμενη 2)

Άρα q . (συμπέρασμα)

Η εγκυρότητα ενός επιχειρήματος δεν είναι συνέπεια του τι λέει το επιχείρημα στην φυσική γλώσσα, δηλαδή δεν αποτελεί συνέπεια του περιεχομένου του αλλά της λογικής του μορφής, δηλαδή του συλλογισμού του. Η Λογική ασχολείται με δηλώσεις, δηλαδή με προτάσεις που μπορεί είναι αληθείς ή ψευδείς. Οι ιδιότητες «αληθής» και «ψευδής» αποκαλούνται τιμές αληθείας ή αληθοτιμές (Πορτίδης et al,

2007). Άρα οι προτάσεις της Λογικής επιδέχονται τιμές αληθείας. Καθώς η Λογική δεν ασχολείται με άλλου είδους προτάσεις, (όπως π.χ. με ερωτήσεις, προσταγές, εκφράσεις θαυμασμού, προτροπές) για να διαπιστώσουμε αν μια πρόταση είναι δηλωτική αρκεί να ρωτήσουμε «είναι αλήθεια ότι X (π.χ. «είναι αλήθεια ότι όλοι οι πλούσιοι άνθρωποι φορούν Rolex;») και να μπορούμε να πάρουμε την απάντηση «αληθές» ή «ψευδές»². Η Παραγωγική Λογική είναι δίτιμη ή δισθενής (Πορτίδης et al, 2007) γιατί κάθε δηλωτική πρόταση στην Λογική είναι αληθής ή ψευδής αλλά όχι και τα δύο. Αυτή είναι η αρχή της *δισθενείας*, σύμφωνα με την οποία στην Τυπική Λογική δεχόμαστε το αξίωμα ότι όλες οι έννοιες λειτουργούν ως να είναι σαφείς. Αν λοιπόν η παραγωγική λογική ασχολείται με τη διατήρηση της αλήθειας κατά τη μετάβαση από τις προκείμενες στο συμπέρασμα, η εγκυρότητα ενός επιχειρήματος ορίζεται έτσι ώστε η μόνη περίπτωση η οποία αποκλείεται (και συνεπώς καθιστά το επιχειρήμα άκυρο) είναι η ακόλουθη:

Οι προκείμενες να είναι όλες αληθείς και το συμπέρασμα ψευδές

(δηλαδή να μην οδηγούμαστε κατ' ανάγκη σε αυτό).

Μπορούμε να καταγράψουμε αυτούς τους συνδυασμούς αλήθειας (η ψεύδους) των προκειμένων και των συμπερασμάτων για να εξετάσουμε την εγκυρότητα ενός επιχειρήματος σε ένα πίνακα όπως ο παρακάτω:

Πίνακας 1: Έλεγχος εγκυρότητας επιχειρήματος

Προκείμενες	Συμπέρασμα	Εγκυρότητα
Αληθείς	Αληθές	Έγκυρο
Αληθείς	Ψευδές	Άκυρο
Ψευδείς	Αληθές	Έγκυρο
Ψευδείς	Ψευδές	Έγκυρο

Για την ανίχνευση της αληθείας των προτάσεων ενός συλλογισμού μας ο Προτασιακός Λογισμός ορίζει τη λογική εγκυρότητα ως: *Ένα επιχειρηματικό σχήμα είναι λογικά έγκυρο μόνο στη περίπτωση όπου δεν υπάρχει κατανομή αληθοτιμών στις*

² Την ίδια μέθοδο χρησιμοποίησαν οι Stab & Gurevych (2014) στη μελέτη επισημείωσης των κειμένων τους για να εντοπίσουν και να εξορύξουν τα επιχειρήματα.

προτασιακές μεταβλητές (που συνιστούν τις προτάσεις του επιχειρηματικού σχήματος) τέτοια ώστε να καθιστά όλες τις προκείμενες αληθείς και το συμπέρασμα ψευδές.

Οι προτάσεις της μορφής $p \rightarrow q$ είναι αμφίσημες όσον αφορά τις τιμές αληθείας τους στην φυσική γλώσσα. Για παράδειγμα, αν πούμε: «Αν διαβάσεις πολύ, τότε θα περάσεις το μάθημα» είναι φανερό ότι η πρόταση είναι αληθής αν δουλέψεις σκληρά και περάσεις το μάθημα και είναι ψευδής αν δουλέψεις σκληρά αλλά δεν περάσεις το μάθημα. Συνεπώς, ο προτασιακός τύπος $p \rightarrow q$ είναι :

αληθής αν η ηγούμενη –το p – είναι αληθής και η επόμενη –το q – αληθής,
ψευδής αν η ηγούμενη είναι αληθής και η επόμενη είναι ψευδής.

Τι συμβαίνει όμως αν η ηγούμενη είναι ψευδής, δηλαδή αν «δεν διαβάσεις πολύ»; Στην φυσική γλώσσα, τα πράγματα δεν είναι ξεκάθαρα. Αν η ηγούμενη είναι ψευδής, τότε διαισθητικά ο προτασιακός τύπος $p \rightarrow q$ θεωρείται άκυρος ή ψευδής. Στην γλώσσα της Λογικής όμως επικρατεί η εξής αυστηρή υπόθεση: Αν η ηγούμενη μιας συνεπαγωγής είναι ψευδής, τότε η συνολική πρόταση είναι αληθής (Το οποίο σημαίνει ότι αν η ηγούμενη είναι ψευδής και η επόμενη μιας συνεπαγωγής είναι είτε αληθής είτε ψευδής, τότε η συνολική πρόταση είναι αληθής). Συνεπώς, η μόνη περίπτωση στην οποία μια συνεπαγωγή είναι ψευδής είναι όταν έχει αληθή ηγούμενη και ψευδή επόμενη. Το παρακάτω παράδειγμα:

Αν ο Αριστοτέλης είναι φιλόσοφος, τότε διαβάζει πολύ φιλοσοφία. Ο Αριστοτέλης είναι φιλόσοφος. Επομένως, ο Αριστοτέλης διαβάζει πολύ φιλοσοφία

μεταφράζεται στο προτασιακό σχήμα: $[p \rightarrow q, p, \text{άρα } q]$. Αν εξετάσουμε τις ενδεχόμενες τιμές αλήθειας (Α) και ψεύδους (Ψ) που μπορεί να πάρουν οι προτασιακές μεταβλητές στον πίνακα αλήθειας (Πορτίδης et al 2007) διαπιστώνουμε :

Πίνακας 2: Πίνακας αλήθειας προτασιακού λογισμού

p	q	$p \rightarrow q$
A	A	A
A	Ψ	Ψ
Ψ	A	A
Ψ	Ψ	A

Όπως βλέπουμε δεν υπάρχει δυνατή κατάσταση (γραμμή του πίνακα) η οποία να έχει όλες τις προκείμενες αληθείς και το συμπέρασμα ψευδές. Συνεπώς, αυτό το σχήμα, χαρακτηριστικό του συμπερασματικού κανόνα (modus ponens) είναι έγκυρο.

Έτσι δυο ή και περισσότερα επιχειρήματα με διαφορετικές προκείμενες και συμπεράσματα (στη φυσική γλώσσα) μπορεί να έχουν την ίδια τυπική μορφή όπως τα παρακάτω παραδείγματα:

Όλα τα παιδιά είναι ατίθασα.

Ο Γιάννης είναι παιδί.

Επομένως, ο Γιάννης είναι ατίθασος.

και

Όλοι οι ισοβίτες θα πεθάνουν στην φυλακή.

Ο Γιάννη είναι ισοβίτης.

Επομένως, ο Γιάννης θα πεθάνει στην

που τυποποιούνται:

Όλα τα Α είναι Β

Το Γ είναι Α

Άρα το Γ είναι Β

Κι εδώ συμβαίνει ένα παράδοξο στον αποδεικτικό λογισμό. Όπως είπαμε η εγκυρότητα του επιχειρήματος είναι ανεξάρτητη από την αλήθεια των προτάσεών του. Κριτήριο της εγκυρότητας δεν είναι το περιεχόμενο των προκειμένων αλλά η μορφή, η λογική δομή του επιχειρήματος. Δηλαδή, οι προκείμενες δεν οφείλουν να είναι αληθείς για να είναι το επιχείρημα έγκυρο. Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι: αν υποθέσουμε ότι όλες οι προκείμενες είναι αληθείς, τότε πρέπει το συμπέρασμα να είναι αληθές. Στο παρακάτω παράδειγμα:

Όλα τα κρασιά είναι αλκοολούχα ποτά.

Η λεμονάδα είναι κρασί.

Επομένως, η λεμονάδα είναι αλκοολούχο ποτό

αν και η δεύτερη προκείμενη είναι ψευδής, ο συλλογισμός είναι έγκυρος: αν όλα τα κρασιά είναι αλκοολούχα ποτά και αν η λεμονάδα ήταν κρασί τότε κατά λογική αναγκαιότητα η λεμονάδα θα ήταν αλκοολούχο ποτό. Διατηρώντας αυτή τη λογική δομή ο ομιλητής μεταφέρει αλήθεια από τις προκείμενες στο συμπέρασμα και

το επιχείρημα είναι έγκυρο. Ο συλλογισμός, η διαδικασία δηλαδή που χρησιμοποιήθηκε για να κατασκευαστεί το επιχείρημα είναι σωστή.

Για να γίνει κατανοητό πως λειτουργεί αυτή η παράξενη και φαινομενικά αντιφατική συνθήκη αρκεί να σκεφτούμε ότι για τους συλλογισμούς μας πρέπει να αφαιρέσουμε την σχέση τους με τον «ενεργεία κόσμος» για να τους αναλύσουμε λογικά (Πορτίδης et al, 2007). Ένας λογικά έγκυρος συλλογισμός δεν εγγυάται την αλήθεια του συμπεράσματος στο οποίο οδηγεί. Η εγγύηση που παρέχει είναι υποθετικής φύσης: αν οι προκείμενες είναι αληθείς, τότε το συμπέρασμα ενός έγκυρου επιχειρήματος θα είναι επίσης αληθές. Αυτό που προκύπτει από όλα αυτά είναι ότι η εγκυρότητα των επιχειρημάτων είναι μια λογική ιδιότητα των συλλογισμών ανεξάρτητη από το περιεχόμενο των προτάσεων που συνιστούν το επιχείρημα και των σχέσεων τους με τον κόσμο μας. Προκύπτει επίσης ότι υπάρχουν έγκυρα επιχειρήματα με την πρόσθετη ιδιότητα να διαθέτουν αληθείς προκείμενες. Έτσι ένα επιχείρημα είναι *ορθό* αν είναι έγκυρο και αν όλες οι προκείμενές του είναι αληθείς. Όμως ένα έγκυρο επιχείρημα δεν είναι απαραίτητα ορθό γιατί η ορθότητα δεν είναι λογική ιδιότητα του συλλογισμού: είναι κάτι που δεν μπορεί να διαπιστωθεί λογικά αλλά γνωσιολογικά και εμπειρικά. Για παράδειγμα:

«Αν οι γυναίκες είναι πιο έξυπνες από τους άνδρες, τότε το ποσοστό εισαγωγής τους στα πανεπιστήμια θα είναι μεγαλύτερο από αυτό των ανδρών. Αλλά το ποσοστό εισαγωγής των γυναικών στα πανεπιστήμια δεν είναι μεγαλύτερο από αυτό των ανδρών.

Άρα, οι γυναίκες δεν είναι πιο έξυπνες από τους άνδρες»

Πρόκειται για ένα έγκυρο επιχείρημα (συλλογιστικά) που όμως δεν γνωρίζουμε αν είναι ορθό. Αυτό εξαρτάται από την αλήθεια των προκειμένων και για να διαπιστωθεί αυτή χρειάζεται εμπειρική έρευνα. Δηλαδή, ακόμα κι αν η προκείμενη «το ποσοστό εισαγωγής των γυναικών στα πανεπιστήμια δεν είναι μεγαλύτερο από αυτό των αντρών» είναι αληθής δεν σημαίνει ότι οι γυναίκες δεν είναι πιο έξυπνες (ή εξίσου έξυπνες) από τους άντρες καθώς τα μικρότερα ποσοστά εισαγωγής στα πανεπιστήμια ενδέχεται να είναι αποτέλεσμα οικονομικών ή κοινωνικών διακρίσεων. Συνεπώς, η Λογική δεν μπορεί να υποκαταστήσει την εμπειρική έρευνα για την αλήθεια των προκειμένων των επιχειρημάτων μπορεί όμως να βοηθήσει στην εξαγωγή συμπερασμάτων από επιστημονικά αποδεκτές (αληθείς) πεποιθήσεις.

Επιπλέον, η επιστήμη δεν μπορεί να κατασκευάσει λογικά πειστικά επιχειρήματα ή να αξιολογήσει την πειστικότητα τους χωρίς να εμπλακεί σε μια επαρκώς διαλεκτική διαδικασία κριτικής συζήτησης. Οι εσωτερικές σχέσεις της συζήτησης αυτής οδηγούν από τη λογική, στη διαλεκτική για να καταλήξουν στη ρητορική: στην κατασκευή ή αξιολόγηση των λογικά ισχυρών επιχειρημάτων οι επιστήμονες εξαρτώνται ή προϋποθέτουν ότι υπάρχει εμπλοκή όλων των πλευρών σε μια διαλεκτική διαδικασία έρευνας και υποστήριξης³. Βέβαια ισχύει και η αντίστροφη σχέση: ένα επιχείρημα είναι διαλεκτικά στιβαρό αν διαθέτει υψηλές λογικές προδιαγραφές.

Οι κοινωνικές πρακτικές της επιχειρηματολόγησης λοιπόν δεν αφορούν απλά μόνο αναπαραστατικούς και υποστηρικτικούς αλλά και επικοινωνιακούς σκοπούς (Regh, 2009). Οι επιστήμονες διατυπώνουν συλλογισμούς και κατασκευάζουν επιχειρήματα όχι μόνο αναφορικά με την ερευνητική επάρκεια τους ή με την αλήθεια αλλά και με επικοινωνιακή πρόθεση. Αν ένα επιχείρημα/συλλογισμός δεν επικοινωνηθεί τότε το περιεχόμενο του μπορεί να είναι επαρκές σε ένα αφηρημένο επίπεδο όμως δεν θα γίνει κοινό κτήμα και άρα «επιστήμη». Αν πειστικότητα λοιπόν είναι το μέτρο επιτυχίας ενός επιχειρήματος τότε ένα επιχείρημα είναι πειστικό στο βαθμό που επιτυγχάνει και τους τρεις στόχους της επιστήμης: την αναπαράσταση, την αιτιολόγηση/υποστήριξη και την επικοινωνία.

Σε αυτό το σημείο λοιπόν εισάγεται ο διαλεκτικός λογισμός και η μη τυπική λογική για να μπορέσει να χρησιμοποιήσει τα εργαλεία του αποδεικτικού λογισμού και να διαχειριστεί ζητήματα διαλεκτικής και πειστικότητας στην κοινωνία, την επικοινωνία, την ηθική την πολιτική. Ο αποδεικτικός λογισμός δεν ταυτίζεται με τον διαλεκτικό συλλογισμό γιατί, όπως θα δούμε και παρακάτω, στο πλαίσιο του διαλόγου δεν είναι τόσο απαραίτητο να αποδείξουμε κάτι αλλά να πείσουμε γι' αυτό... *per fas et nefas*⁴, όπως είχε πει και ο Σοπενχάουερ (ο.π. σελ. 17).

³ Την αναγκαιότητα της εμπλοκής της επιστήμης με τη διαλεκτική και τη ρητορική προσδιορίζει και ο Χάμπερμας όπως θα δούμε στο κεφάλαιο 3.5.

⁴ Με κάθε θεμιτό και αθέμιτο μέσο

3 ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ ΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΟΣ ΛΟΓΙΣΜΟΣ: Η ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Αν και στα *Τοπικά* ο τεχνικός όρος για το επιχείρημα είναι διαλεκτικός συλλογισμός, στην προαριστοτελική χρήση *επιχείρημα* είναι μια προσπάθεια, μια επιδίωξη, κάτι που θέλει κανείς να κάνει. Σύμφωνα με τον Μπασάκο (1999) η πρώτη τεχνική χρήση του όρου *επιχειρείν* ανήκει στο λεξιλόγιο της πολεμικής τέχνης και σημαίνει διεξαγωγή στρατιωτικής επιχείρησης. Από αυτή τη βάση ο όρος μεταφέρεται στη διαλεκτική, ενώ την πιο συστηματική χρήση της τη συναντάμε στα *Τοπικά* του Αριστοτέλη για να γίνει αργότερα καθαυτό τεχνικός όρος της διαλεκτικής.

Όπως μας λέει ο Αριστοτέλης ο συλλογισμός «είναι μια μορφή λόγου κατά την οποία αν θέσουμε ορισμένα πράγματα προκύπτει χάρη και σε αυτά και κατά τρόπο αναγκαίο κάτι διαφορετικό από αυτά. Αποδεικτικός είναι ο συλλογισμός όταν έχει ως αφετηρία του αληθή και πρώτα [...] ενώ είναι «διαλεκτικός όταν ξεκινάει από ένδοξα» (*Τοπικά*, 100 a 25).

Για τον Αριστοτέλη το επιχείρημα διαθέτει τρεις όψεις: είναι μερικό, μαχητό και προς έτερον.

Μερικό: ο διαλεκτικός συλλογισμός είναι ένα επιχείρημα που σε αντίθεση με τον αποδεικτικό συλλογισμό δεν έχει τίποτα το οριστικό: επιλέγει ένα σύστημα προκειμένων ή προϋποθέσεων και με αυτό ως αφετηρία προσπαθεί να ανατρέψει, να ανασκευάσει ή να υποστηρίξει μια θέση αξιοποιώντας διαφορετικές αφετηρίες για να πετύχει το σκοπό του. Είναι ένα σύμβολο λογικά ατελές γιατί προκειμένου να συμπληρωθεί πρέπει να του αποδοθεί ένα συμπληρωματικό επίθετο (νομικό επιχείρημα, πολιτικό επιχείρημα, ηθικό επιχείρημα) ή ένα προσδιοριστικό *πόθεν* (επιχείρημα από παράδειγμα, επιχείρημα από αναλογία κ.λπ.). Έτσι το επιχείρημα προσδιορίζεται ότι ανήκει σε ένα σύστημα προτάσεων ή αρχών⁵, απευθύνεται σε ορισμένα χαρακτηριστικά του ζητήματος που προτάθηκε, ως ισχύον σε μια

⁵ Αυτή η αριστοτελική άποψη επεκτείνεται αργότερα από τον Habermas σύμφωνα με τον οποίο το επιχείρημα ορίζεται εντός του γλωσσικού συστήματος στο οποίο αναπτύσσεται.

περίσταση ή στο πλαίσιο μιας επιμέρους νομιμότητας πράγμα που ενδεικνύει την τοπικότητα του.

Μαχητό: Ως μερικό, το επιχείρημα είναι πάντοτε μαχητό. Αν το να επιχειρηματολογείς σημαίνει να βλέπεις και να επιχειρείς να λύσεις τα ζητήματα από μια συγκεκριμένη σκοπιά και να κερδίζεις μέσα από αυτήν, τότε διαφορετικές οπτικές γωνίες ή σκοπιές μπορούν να προκαλέσουν την κατάρρευσή της νίκης η οποία κατακτήθηκε μέσα από έναν συγκεκριμένο δρόμο. Ό,τι κερδήθηκε από μια μεριά μπορεί να χαθεί από μια άλλη. Η ρητορική, σε αντίθεση την αποδεικτική, ορίζεται από τη δυνατότητα του *συλλογίζεσαι τα ενάντια* (Ρητορική, 1355a 34).

Προς έτερον (αποδεκτό): το επιχείρημα εμπεριέχει μια έννοια σχέσης, είναι δηλαδή αποδεκτό από κάποιον σε συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ το αληθές είναι λογικά απόλυτο. Και ακριβώς επειδή έχει το είναι του *εν τω δι ένδόξον* έχει έναν σταθερό προσανατολισμό προς τον άλλο, *προς έτερον* σε αντίθεση με τον επιστημονικό συλλογισμό ο οποίος οφείλει να μην λαμβάνει υπόψη την ενδεχόμενη αποδοχή ή απόρριψη: ο επιστήμονας στοχάζεται μόνος του, *καθ' εαυτόν*. (Τοπικά, 3.22)

Με δυο λόγια στο πλαίσιο του επιχειρήματος τα πράγματα μπορούν να προσεγγιστούν από πολλούς διαφορετικούς *τόπους* παρουσιάζοντας πολλά διαφορετικά ένδοξα (προκειμένες) ενώ για την ίδια πρόταση είναι διαλεκτικά αδύνατες διαφορετικές τιμές αλήθειας ή αξιώσεις αποδοχής ανάλογα με τον συνομιλητή ή το ακροατήριο. (Μπασάκος, 1999). Αυτό φέρνει το επιχείρημα πολύ κοντά στη σοφιστική. Και αυτή η «γεινίαση» είναι που ώθησε τον Αριστοτέλη να γράψει τα *Τοπικά*, τα οποία, όπως διατείνεται ο ίδιος, είναι η πρώτη θεωρία της διαλεκτικής (ή του επιχειρήματος) όπου για να απεκδυθεί το ένδυμα της σοφιστικής, το επιχείρημα θα πρέπει να γίνει συγκρίσιμο με την απόδειξη, να αναχθεί σε μια παραλλαγμένη μορφή του αποδεικτικού συλλογισμού, «*ως αξία γνώσης το αποδεκτό να τεθεί στην ίδια κλίμακα με το αληθές αλλά σε ένα χαμηλότερό της σκαλοπάτι*» (Μπασάκος, 1999, σελ. 18). Προκειμένου να κατοχυρωθεί ο παραπάνω προβιβασμός και επομένως να διασωθεί η δεσμευτικότητα των συμπερασμάτων, τα ένδοξα, τα οποία αποτελούν τις προκειμένες του επιχειρήματος, παρότι δεν είναι «*αληθή και πρώτα*», δηλαδή προτάσεις αξιωματικά αληθείς όπως συμβαίνει με τις προκειμένες του επιστημονικού συλλογισμού (που είδαμε παραπάνω) είναι ωστόσο ισοδύναμα,

γιατί είναι αυτά που γίνονται αποδεκτά είτε από όλους είτε από τους περισσότερους ή από τους σοφούς, «τά δοκοῦντα πάσιν η τοῖς πλείοσις ἢ τοῖς σοφοῖς» (Αριστοτέλης, Τοπικά, 100b 22-23.)

Το επιχείρημα λοιπόν διαφέρει από την απόδειξη στο βαθμό που τα σημεία αφετηρίας του, οι προκείμενές του, είναι *ένδοξα* ενώ της απόδειξης είναι *αληθή και πρώτα*. Αυτό δεν σημαίνει ότι το ένδοξο είναι εκ προοιμίου ψευδές. Το ένδοξο διαφέρει από το αληθές επειδή η διαδικασία απόφασης που ακολουθείται για το ένδοξο διαφέρει από αυτή που ακολουθείται για το αληθές. Το ένδοξο αναφέρεται στους ακροατές και τις πεποιθήσεις τους για τα πράγματα, ενώ το αληθές αναφέρεται στα ίδια τα πράγματα. (Τοπικά, 18.23). Ως εγχειρίδιο για τους συμμετέχοντες στη διαλεκτική συζήτηση, τα Τοπικά έχουν σκοπό να καταστήσουν διαθέσιμα τα επιχειρήματα με τα οποία μπορούν να διαχειριστούν οποιαδήποτε διαλεκτικό πρόβλημα τίθεται. Μια από τις μεθόδους για να γίνει αυτό είναι να διαιρεθούν τα προβλήματα σε ομάδες και σε κάθε μια από αυτές να αντιστοιχιστεί ένας κατάλογος *τόπων*, μεθόδων δηλαδή εύρεσης και διατύπωσης επιχειρημάτων (Ρητορική 1358a 12-14). Οι *κοινοί τόποι* (loci communes), συνιστούν «ομολογούμενα», δηλαδή εμπεδωμένα σημεία εκκίνησης της διαλεκτικής διαδικασίας.

Σύμφωνα με τον Braet (2007) οι *κοινοί τόποι* της Ρητορικής μπορούν να ταξινομηθούν σε θεματικές που αφορούν: αντίθεση, σύγκριση, ταξινόμηση, επαγωγή, ισχύ και αιτιότητα. Για κάθε θεματική ο Αριστοτέλης προσφέρει διάφορους *τόπους* που βοηθούν τον υποστηρικτή να κατασκευάσει επιχειρήματα κατάλληλα να πείσουν το ακροατήριό του. Έτσι στα Τοπικά μπορούμε να βρούμε περίπου 300 τόπους που σύμφωνα με πολλούς ερευνητές ταυτίζονται κατά κάποιο τρόπο με την έννοια των επιχειρηματολογικών σχημάτων όπως διατυπωθήκαν από τους Perelman & Olbrechts Tyteca (1958) και τον Walton (1996), όπως *επιχείρημα από ομοιότητα*, *επιχείρημα από αντιθετικούς όρους*, *επιχείρημα από υψηλότερο ή χαμηλότερο βαθμό*, *επιχείρημα από τη διαίρεση ενός γένους σε είδη* κλπ.

Για τον Αριστοτέλη κάθε πρόταση και κάθε πρόβλημα σχηματίζεται με έναν από τους τέσσερις τύπους κατηγορήσης ή *φωνές*, δηλαδή τέσσερις τρόπους με τους οποίους σε ένα κατηγορούμενο Β μπορεί να αποδοθεί ένα κατηγορήμα Α (Ross, 1993):

- τον *ορισμό* που μας δίνει την ουσία του αντικειμένου (π.χ. Ο άνθρωπος είναι ένα λογικό ον),
- το *ίδιο* (ιδιότητα) που χαρακτηρίζει το αντικείμενο (π.χ. Ο άνθρωπος είναι δίποδο)
- το *γένος* (π.χ. Ο άνθρωπος είναι θηλαστικό) και
- το *συμβεβηκώς*, κάτι που συνέβη (π.χ. Ο άνθρωπος δημιούργησε κοινωνίες)

Χάρη σε αυτούς τους τύπους κατηγορήσεως η αξίωση της πρότασης να ισχύει καθολικά για όλο το πεδίο του λόγου εδράζεται στο ότι κατορθώνει να απομονώσει τη λογική μορφή του λόγου από το περιεχόμενο του και να διατυπώσει τα χαρακτηριστικά της. Οι προτάσεις που αποτελούν ένα επιχείρημα (προκείμενες και ισχυρισμός/συμπέρασμα) μπορεί να είναι αληθείς ή ψευδείς ενώ το επιχείρημα μπορεί να είναι έγκυρο ή άκυρο αλλά όχι αληθές ή ψευδές δεδομένου ότι δεν το κρίνουμε από ουσιαστικής αλλά από τυπικής άποψης συλλογισμού.

Αυτή η εσωτερική λογική συγκροτείται ως έλεγχος του σοφίσματος καθιστώντας την αριστοτελική θεωρία του επιχειρήματος ουσιαστικά αμυντική, καθώς το ίδιο το επιχείρημα οικοδομείται ταυτόχρονα με τον έλεγχό του, ενώ το αντικείμενο της θεωρίας του επιχειρήματος είναι ο έλεγχος του επιχειρήματος (Μπασάκος 1999). Παρά το ότι και οι τρεις όψεις του επιχειρήματος -μερικό, μαχητό και προς έτερον- ως ελεγχόμενες αποκλίσεις από το συλλογιστικό ιδεώδες εξορίζουν τον κίνδυνο της σοφιστείας, η διαλεκτική θεωρία καταλήγει να το κατανοήσει ως πλεοναστική μορφή συλλογισμού. Στην απόδειξη, ο αποδεικνύων (φιλόσοφος ή επιστήμονας) θέτει από μόνος του μια πρόταση, ενώ στη διαλεκτική η πρόταση απευθύνεται στον συνομιλητή. Ο φιλόσοφος σκέφτεται *καθ'εαυτόν* ενώ ο διαλεκτικός από τη πρώτη στιγμή οικοδομεί τον συλλογισμό του προς έτερον. Ο φιλόσοφος διατυπώνει κατ' αυτόν τον τρόπο πολύ λιγότερες προτάσεις από τον διαλεκτικό, όσες χρειάζεται δηλαδή για να σχηματίσει τον συλλογισμό του. Ο διαλεκτικός υποχρεώνεται να διατυπώσει περισσότερες φράσεις από όσες είναι λογικά αναγκαίες προκειμένου να σχηματίσει μια επαγωγή ώστε να γίνει αποδεκτή, να αυξήσει τον λόγο του και να τον καταστήσει σαφέστερο υποχρεώνοντας τη διαλεκτική θεωρία να κατανοήσει το επιχείρημα ως, «μια απλή υπόθεση ύφους» (ο.π., σελ. 22).

Αυτή η επικίνδυνη σχετικότητα του επιχειρήματος ήταν που ώθησε τον Καρτέσιο να το εξορίσει από τη λογική ταυτίζοντας την ορθολογικότητα με μια διαδικασία θεμελίωσης. Η νέα θεωρία ωστόσο έθεσε το ζήτημα της επανεξέτασης του επιχειρήματος ως της κατεξοχήν μεθοδολογικής έκφρασης της ορθολογικότητας, ενώ η «γλωσσική στροφή» της νεωτερικότητας θα διασώσει τη σχετικότητά του τοποθετώντας το εντός της γλώσσας.

Πριν τη νεωτερική πρόταση ωστόσο στοχαστές όπως ο Κικέρων, ο Ερμαγόρας και ο Βοήθιος επεξετείναν το λογικό σχήμα το Αριστοτέλη που κυριάρχησε στον κόσμο της λογικής μέχρι τον 20^ο αιώνα.

4 ΜΟΝΤΕΡΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

4.1 Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ TOULMIN

Ένα επιχείρημα είναι σαν οργανισμός. Διαθέτει μια στιβαρή ανατομική δομή και μια πιο εκλεπτυσμένη, φυσιολογική δομή (Toulmin, 2003)

Όπως είδαμε η καρτεσιανή επιστημολογία εξόρισε το επιχείρημα ως μεθοδολογία προσέγγισης της ορθολογικότητας. Η γλωσσική στροφή της νεωτερικότητας όμως έδωσε νέα πνοή στον διαλεκτικό συλλογισμό αποκαλύπτοντας εκ νέου τις λογικές διαδικασίες και τις δομικές ιδιαιτερότητες αυτού του είδους σκέψης. Στο *Uses of Argument* (1958), ο Stephen Toulmin πρότεινε την αντικατάσταση του φορμαλιστικού μαθηματικού σχήματος του επιχειρήματος με το δικανικό, αφού το πρώτο αποδεικνυόταν στην πράξη δύσκαμπτο και απρόσφορο. Αυτή η κίνηση υπήρξε αποτέλεσμα της άρνησης να αναχθεί η θεωρία του επιχειρήματος στην αποτίμηση μίας επιχειρηματολογίας μόνο βάσει της αποδειξιμότητας, ψυχολογικών ή κοινωνικών θεωρήσεων. Η θεωρία του Toulmin φιλοδοξεί να συμβάλει στην ανασκευή του καρτεσιανισμού, ο οποίος προτάσσει τη βεβαιότητα ως στόχο και το υποκείμενο ως προνομιακό μέσο επίτευξής της μέσω μιας αποδεικτικής θεμελίωσης.

Στη θεωρία του η δομή του επιχειρήματος είναι σε γενικές γραμμές συγκρίσιμη προς αυτή του συλλογισμού ως σχέση μεταβίβασης μιας αξίας (αλήθεια, βεβαιότητα) από ένα σύνολο προτάσεων, τις προκείμενες, σε μια άλλη πρόταση, το συμπέρασμα ή ισχυρισμό. Σε αυτό το επίπεδο, το επιχείρημα του Toulmin πλησιάζει τον αριστοτελικό ορισμό του συλλογισμού ως μια μορφή λόγου κατά την οποία αν δεχτούμε κάποιες προκείμενες προκύπτει από αυτές και χάρη σε αυτές μια πρόταση διαφορετική από αυτές. Ωστόσο για τον Toulmin το επιχείρημα είναι η πρώτη έννοια, το γένος, ενώ ο συλλογισμός είναι είδος ή μορφή επιχειρήματος. Έτσι στη θεωρία του επιχειρήματος του Toulmin το επιχείρημά μπορεί να σχηματιστεί ως εξής:

Υπάρχουν πολλοί τύποι ή «πεδία» επιχειρημάτων. Η νομική, η πολιτική, η ιατρική ή η γεωμετρία, ορίζονται ως τέτοια. Το χαρακτηριστικό των πεδίων είναι το

ότι καθένα από αυτά έχει τη δική του επιμέρους νομιμότητα, αποτελεί μια ανεξάρτητη πηγή δικαιοδοσίας, μη αναγώγιμη στα άλλα πεδία και οπωσδήποτε μη υπαγόμενη στη δικαιοδοσία κάποιας καθολικής λογικής «νομοθεσίας».

Απορρίπτει την παραδοσιακή συλλογιστική του τύπου « $A=K$ », $K=\Gamma$, άρα $A=\Gamma$ » ως ανεπαρκή και εισάγει και αυτός -όπως οι Perelman & Olbrechts Tyteka- το δικανικό πρότυπο σύμφωνα με το οποίο κάθε ισχυρισμός περιέχει μια αξίωση αντίστοιχη με την αξίωση σε ένα δικαίωμα ή τίτλο ιδιοκτησίας. Το επιχείρημα προκύπτει από την αμφισβήτηση της αξίωσης: όταν αμφισβητείται αυτή η αξίωση ζητείται από αυτόν που την προβάλλει να προσφέρει επιχειρήματα που τη δικαιολογούν (Μπασάκος 1999)

Όπως αναλύει ο Toulmin στο κεφάλαιο «Διάταξη των Επιχειρημάτων» (The Layout of Arguments, 2003, σελ 89-95) το πρώτο βήμα της επιχειρηματολόγησης είναι η έκφραση ενός ισχυρισμού (μιας βεβαιότητας, μιας θέσης, μιας άποψης). Όσοι διατυπώνουν έναν ισχυρισμό αναλαμβάνουν την ευθύνη να τον δικαιολογήσουν σε περίπτωση που αυτός αμφισβητηθεί από τους προκαλούντες. Και πως μπορεί να γίνει αυτό; Μια πρωταρχική απαίτηση είναι να καταδείξουμε γεγονότα ή αλήθειες στα οποία βασίζεται ο ισχυρισμός. Αυτά είναι τα *δεδομένα* (data). Έτσι το δεύτερο βήμα απαιτεί την παραγωγή δεδομένων που στηρίζουν τον ισχυρισμό. Βέβαια, ο προκαλών δεν θα δεχτεί αβίαστα την ακρίβεια των δεδομένων. Και ο υποστηρικτής θα πρέπει να προβεί σε περαιτέρω βήματα προκειμένου να αναιρέσει την αντίρρηση. Ακόμα κι αν η ακρίβεια των δεδομένων γίνει αποδεκτή, ο προκαλών μπορεί να ζητήσει μια αναφορά ως προς τον τρόπο με τον οποίο ο ομιλών οδηγήθηκε από τα δεδομένα στο συμπέρασμα. Το τρίτο βήμα λοιπόν της επιχειρηματολόγησης είναι η χρήση μιας αιτιολόγησης ή ενός *δικαιοδοτικού* (warrant) για τη χρήση των δεδομένων ως υποστήριξης του ισχυρισμού. Το δικαιοδοτικό μπορεί να εκφραστεί ως μια γενική πρόταση που αναφέρεται σε έναν γενικό κανόνα και λειτουργεί ως γέφυρα που ενώνει τα δεδομένα με τον ισχυρισμό. Ο Toulmin πρότεινε ένα επιχειρηματολογικό σχήμα με έξι λειτουργικούς ρόλους και περιέχει:

Ισχυρισμός (claim): είναι μια δήλωση που εκφέρει μια γενική αποδοχή ή το συμπέρασμα στο οποίο θέλουμε να καταλήξουμε με την παράθεση των επιχειρημάτων μας

Δεδομένα: (data): είναι οι ενδείξεις που θεμελιώνουν τον ισχυρισμό. Σε άλλους θεωρητικούς ο όρος –που εντέλει επικράτησε- ονομάζεται *προκείμενη*.

Δικαιοδοτικό: (warrant): Ο ρόλος του είναι να δικαιολογήσει ένα λογικό πέρασμα από τα δεδομένα στον ισχυρισμό

Υποστήριξη (backing): είναι ένα σύνολο πληροφοριών που υποστηρίζει το εξουσιοδοτικό και επιβεβαιώνει για την αξιοπιστία του

Προσδιοριστική λέξη (qualifier): περιορίζει το βαθμό βεβαιότητας με τον οποίο πρέπει να γίνει αποδεκτό το επιχείρημα. Είναι ο βαθμός της δύναμης με την οποία τα δεδομένα συσχετίζονται με τον ισχυρισμό κάτω από το φως του εξουσιοδοτικού (στις περισσότερες περιπτώσεις υπονοείται)

Αντίκρουση (rebutall): παρουσιάζει μια προτασιακή περίπτωση κατά την οποία ακυρώνεται ο ισχυρισμός.

Με δυο λόγια, τα δεδομένα στηρίζονται σε ένα δικαιοδοτικό (warrant) το οποίο συνδέεται μαζί τους χάρη στην υποστήριξη (backing). Σύμφωνα με τον Toulmin, ο συμπερασματικός κανόνας ή η στήριξη του αντικαθίστανται στο συλλογιστικό μοντέλο από τη (δεδομένη) μείζονα πρόταση των προκειμένων, με την οποία δεν εξουσιοδοτείται καμία ουσιαστική μετάβαση από το ζητούμενο στο συμπέρασμα. Επομένως, στο σχήμα του Toulmin ο κλασικός συλλογισμός ανακατασκευάζεται, βάσει της διάκρισης ανάμεσα στο συμπέρασμα, το δεδομένο, τον κανόνα μετάβασης από το δεύτερο στο πρώτο, καθώς και της στήριξης του τελευταίου, η οποία αναφέρεται στην εμπειρία και είναι φορέας πληροφορίας, με άλλα λόγια, προσδίδει το στοιχείο του περιεχομένου στο επιχειρηματολογικό σχήμα. Πιο αναλυτικά στο παρακάτω παράδειγμα του σχήματος του Toulmin οι ερωτήσεις (2003, σελ. 91, 92) υποδεικνύουν τη λειτουργία κάθε πρότασης βάση της οντολογίας του.

Ο Γιάννης είναι Έλληνας (ισχυρισμός)

(Γιατί το λες αυτό;)

Ο Γιάννης γεννήθηκε στην Ελλάδα (δεδομένο)

(Και τι σημαίνει αυτό;)

Όσοι γεννιούνται στην Ελλάδα είναι Έλληνες (εξουσιοδοτικό)

(Τι δίνει το δικαίωμα να καταλήγεις σε αυτόν τον ισχυρισμό από αυτό το δεδομένο;)

Αναφέρεται στο Ελληνικό Σύνταγμα (υποστήριξη)
(Υπάρχει περίπτωση να μην ισχύει ο γενικός κανόνας;)
Εκτός αν και οι δύο γονείς είναι αλλοδαποί (αντίκρουση)

Ας δούμε το αριστοτελικό παράδειγμα κλασσικού συλλογισμού:

Όλοι οι άνθρωποι είναι θνητοί (μείζων προκειμένη)
Ο Σωκράτης είναι άνθρωπος (ελάσσων προκειμένη)
Ο Σωκράτης είναι θνητός (συμπέρασμα)

Σύμφωνα με το σχήμα του Toulmin αυτός ο συλλογισμός θα έπρεπε να είναι:

Ο Σωκράτης είναι θνητός (ισχυρισμός)
Ο Σωκράτης είναι άνθρωπος (δεδομένο)
Όλοι οι άνθρωποι κάποια στιγμή θα πεθαίνουν (δικαιοδοτικό)
Όπως έχει αποδειχθεί από την εμπειρία (υποστήριξη)

Η εσωτερική περιπλοκότητα του φαινομενικά απλού αυτού συλλογισμού μας υποχρεώνει να αποσαφηνίσουμε δύο διακριτά πράγματα, την επιβολή της οικουμενικής προκειμένης (όταν αποτελεί εξουσιοδοτικό) και την υποστήριξη από την οποία θα πρέπει να εξαρτηθεί για να θεμελιώσει την ισχύ της (Toulmin, 2003, σελ.100). Όπως φαίνεται, ακόμα και τα θεμελιώδη *αληθή και πρώτα* του φιλοσοφικού συλλογισμού κρύβουν ενθυμήματα που σε πολλές περιπτώσεις θα πρέπει να αναλυθούν για να αποκαλύψουν την αλήθεια τους. Ο Toulmin αποκαθιστά με αυτόν τον τρόπο το επιχείρημα ως επιστημονική μέθοδο αναζήτησης της ορθολογικότητας η οποία συνδέεται με πρακτικά προβλήματα: η ανάδειξη ενός τύπου επιχειρηματολογίας συνδεδεμένου με τη χρήση, χωρίς την απώλεια του κύρους του κλασσικού συλλογισμού, στο πλαίσιο του οποίου η μετάβαση από το αληθές των προκειμένων στο αληθές του συμπεράσματος γίνεται με «ασφάλεια» (Μπασάκος 1999): το *δικαιοδοτικό* είναι εκείνο το στοιχείο του επιχειρήματος που του προσδίδει την τυπική του εγκυρότητα.

Η διαφορά ανάμεσα στο *δεδομένο* και το *δικαιοδοτικό* είναι ότι το *δεδομένο* εγκαλεί τα γεγονότα πάνω στα οποία βασίζεται ο ισχυρισμός, ενώ το *εξουσιοδοτικό* αποτελεί μια γενική αναφορά ως προς το πώς από τα δεδομένα μπορούμε να οδηγηθούμε στον ισχυρισμό. Μια ακόμη διαφορά είναι ότι τα *δεδομένα* αναφέρονται ρητώς ενώ το *εξουσιοδοτικό* υπονοείται (Toulmin, 2003, σελ. 92): *«τα δεδομένα που επικαλούμαστε αν αμφισβητηθεί ένας ισχυρισμός εξαρτώνται από τα δικαιοδοτικά με τα οποία μπορούμε να λειτουργήσουμε εντός του πεδίου και τα δικαιοδοτικά στα οποία δεσμευόμαστε υπονοούνται μέσα στα βήματα που είμαστε διατεθειμένοι να κάνουμε και να παραδεχθούμε για να οδηγηθούμε από τα δεδομένα στους ισχυρισμούς»* (ο.π. σελ. 93).

Επομένως το δικαιοδοτικό είναι άρρητα παρόν στα βήματα που οδηγούν από τα δεδομένα στον ισχυρισμό και αντίστροφα η φύση των δεδομένων εξαρτάται από τη φύση του δικαιοδοτικού. Αυτό δεν σημαίνει ότι στην πράξη θα είναι πάντα εύκολο να ξεχωρίσουμε τις προτάσεις ως δεδομένα ή δικαιοδοτικά από τη γραμματική μορφή τους και μόνο. Όπως παραδέχεται και ο ίδιος ο Toulmin (2003): *«η διάκριση δεν είναι καθόλου απόλυτη και η ίδια πρόταση μπορεί να έχει με διπλή λειτουργία: σε μια κατάσταση μπορεί να μεταφέρει μια πληροφορία σε μια άλλη για να εξουσιοδοτήσει ένα λογικό βήμα σε ένα επιχείρημα ενώ σε άλλα πλαίσια μπορεί να επιτελεί και τα δύο αυτά πράγματα ταυτόχρονα»*. (ο.π., σελ. 91–92)

Το ενδιαφέρον στη θεωρία του Toulmin είναι ότι το πεδίο –το οποίο εισηγείται ως πρώτη έννοια που δεν χρειάζεται ορισμό– είναι περιέργως ένα *επιμέρους όλον*. *Επιμέρους* γιατί νοείται σε αντιπαράθεση με την ιδέα της καθολικότητας και *όλον* γιατί με την εισαγωγή της έννοιας του πεδίου ως μείζονος προκειμένης μετατίθεται το βάρος για την αλήθεια ή την εγκυρότητα του επιχειρήματος εντός του συστήματος της γλώσσας του πεδίου, από την αλήθεια των ατομικών προτάσεων στην νομιμότητα του πεδίου που στη συγκεκριμένη περίπτωση λειτουργεί ως όλον. Με αυτή την έννοια το πεδίο είναι η πρώτη έννοια, η μείζων προκειμένη που επεξηγείται και δικαιολογείται μόνο με παραδείγματα, τα οποία υποτίθεται ότι «μιλούν από μόνα τους» μέσα από την ίδια τη χρήση τους (Μπασάκος, 1999).

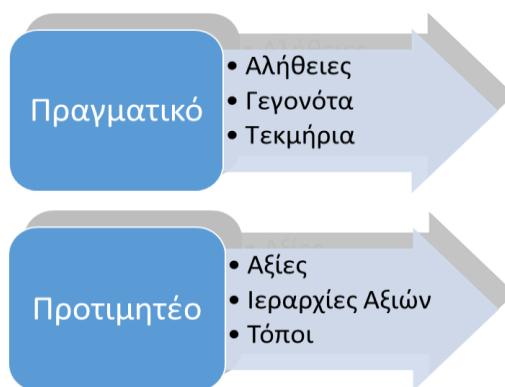
4.2 Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ

Ακολουθώντας την παράδοση της «μη τυπικής λογικής» (informal logic), ένα πεδίο που χαρακτηρίζεται από την προσπάθεια ανάπτυξης ενός οργάνου ανάλυσης και αξιολόγησης της μη-αναλυτικής λογικής σε περιστάσεις καθημερινής ομιλίας και φυσικής γλώσσας, οι Βέλγοι φιλόσοφοι Chaim Perelman και Lucie Olbrechts-Tyteca ανέπτυξαν τη νέα ρητορική στο εμβληματικό *La nouvelle rhetorique: Traite' de l argumentation* (1958). Η *Nouvelle Rhetorique* ανακαλύπτει εκ νέου τις κλασσικές έννοιες της διαλεκτικής και της ρητορικής του Αριστοτέλη. Και όπως στην κλασσική έτσι και στη νέα ρητορική η έννοια του ακροατηρίου ήρθε να παίζει τον πιο σημαντικό ρόλο. Εφόσον οι ομιλητές επιχειρηματολογούν για να παρασύρουν ή να πείσουν ένα κοινό, η επιχειρηματολόγηση θα πρέπει να σχεδιαστεί με κριτήριο την αποτελεσματικότητά της ως προς αυτή τη σκοπιμότητα.

Περισσότερο περιγραφική παρά κανονιστική θεωρία του επιχειρήματος, η *Nouvelle Rhetorique* αποτελεί μια αντίδραση στον θετικιστικό εμπειρισμό και τον ρασιοναλιστικό ιδεαλισμό του 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα και διατυπώνει την άποψη ότι όσοι αξιώνουν τη λογική θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν επιχειρήματα για να πείσουν τους άλλους ότι οι αξιώσεις τους είναι αιτιολογημένες. Έτσι οι συγγραφείς δεν παρέχουν τους κανόνες βάση των οποίων θα έπρεπε να διαμορφώνονται τα επιχειρήματα αλλά περιγράφουν διάφορα είδη επιχειρημάτων που μπορούν να αποβούν επιτυχή στη εφαρμογή τους. Μετά από δεκαετή παρατήρηση και μελέτη, κειμένων, ομιλιών, διαλόγων και συζητήσεων σε διάφορα πεδία, οι μελετητές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι μέσα στο πολυσημικό σύστημα συμβόλων (προτάσεις και λέξεις) που χρησιμοποιεί η επιχειρηματολόγηση, το σύνολο των προκειμένων δεν οδηγεί αναγκαστικά σε ένα ατράνταχτο συμπέρασμα (τυπική λογική) μπορεί όμως να το κάνει περισσότερο ή λιγότερο αποδεκτό. Άρα η απόφαση που λαμβάνεται βάση της ορθότητας ενός επιχειρήματος δεν αφορά την εγκυρότητά του αλλά το πόσο *εύλογο* είναι (plausibility) για το κοινό στο οποίο παρουσιάζεται. Και όταν λένε *κοινό* οι Perelman και Olbrechts-Tyteca εννοούν ουσιαστικά ένα «οικουμενικό κοινό» μια κατασκευή του ομιλητή/ συγγραφέα. Όταν ένας ομιλητής επιλέγει και προβάλλει κάποιες προκειμένες ως θεμέλια του επιχειρήματος του βασίζεται στην συμμόρφωση των ακροατών του με τις προτάσεις από τις οποίες ξεκινά. Οι ακροατές μπορούν

ωστόσο να αρνηθούν αυτή τη σχέση είτε γιατί δεν αποδέχονται αυτά που τους παρουσιάζει ο ομιλητής είτε γιατί κρίνουν ότι η επιλογή των προκειμένων είναι μονοδιάστατη και προωθούνται με έναν μεροληπτικό τρόπο

Οι αντιλήψεις των ανθρώπων για το αληθινό ποικίλουν ανάλογα με τις φιλοσοφικές απόψεις που μετέρχονται. Ωστόσο τα πάντα στην επιχειρηματολόγηση που σχετίζονται με το *πραγματικό* χαρακτηρίζονται από μια αξίωση εγκυρότητας ως προς το *οικουμενικό κοινό*. Αντίθετα ότι αφορά το *προτιμητέο*, αυτό δηλαδή που προσδιορίζει τις επιλογές μας και δεν υποτάσσεται σε μια προϋπάρχουσα πραγματικότητα συνδέεται με μια συγκεκριμένη οπτική γωνία που ταυτίζεται με ένα συγκεκριμένο κοινό. Έτσι τα σημεία αφετηρίας του επιχειρήματος, τα *αντικείμενα συμφωνίας* (Perelman & Olbrechts-Tyteca, 1958, σελ. 66) διαιρούνται σε δύο τάξεις: τις προκείμενες που αφορούν το *πραγματικό* και τις προκείμενες που αφορούν το *προτιμητέο*. Οι προκείμενες που αφορούν το πραγματικό αναγνωρίζονται από το οικουμενικό κοινό. Αυτές αφορούν *γεγονότα*, *αλήθειες* και *τεκμήρια*. Οι προκείμενες που αφορούν το προτιμητέο αποτελούνται από *αξίες*, *ιεραρχίες αξιών* και *τόπους*



Σχήμα 1: Αντικείμενα συμφωνίας: Πραγματικό και Προτιμητέο

Τα *γεγονότα* και οι *αλήθειες* είναι προκείμενες που δεν υποβάλλονται σε διάλογο ούτε χρήζουν περαιτέρω αιτιολόγησης για το οικουμενικό κοινό: για παράδειγμα, η πρόταση «η Αθήνα είναι πρωτεύουσα της Ελλάδας» προϋποθέτει κάποιες ήδη υπάρχουσες γεωγραφικές και πολιτικές συμφωνίες που δεν τίθενται υπό αμφισβήτηση. Τα *τεκμήρια* είναι δηλώσεις σχετικά με του τι θεωρείται φυσιολογική πορεία των πράγματων αυτή η πρόταση όμως αναμένεται σε κάποιο σημείο να χρειαστεί επιβεβαίωση. Ένα παράδειγμα προκείμενης τεκμηρίου είναι η πρόταση ότι

οι πράξεις ενός ατόμου φανερώνουν πράγματα για τον χαρακτήρα του, μια δήλωση που αναμένεται να γίνει αποδεκτή από το οικουμενικό κοινό αλλά και να επιβεβαιωθεί από περιπτώσεις που θα αναδειχθούν στη συνέχεια στο λόγο.

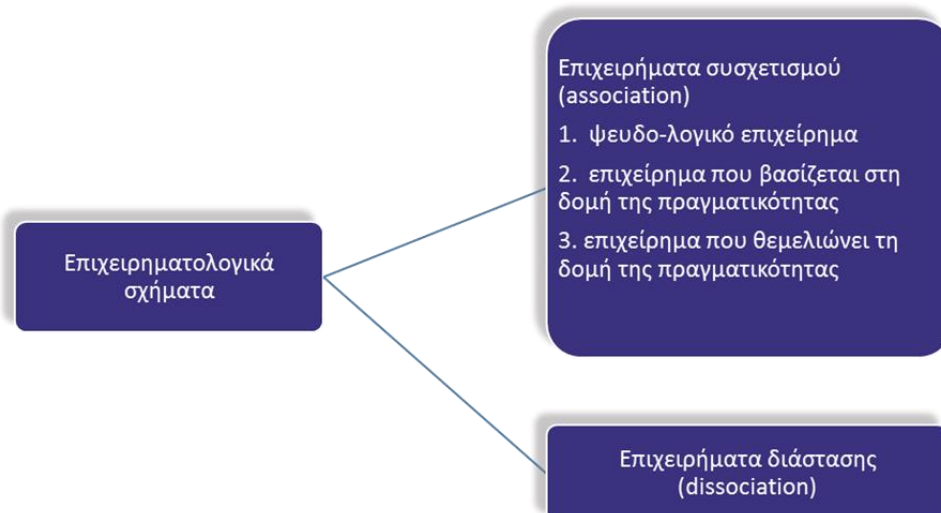
Οι αξίες είναι προκείμενες που σχετίζονται με τις τάσεις και προτιμήσεις ενός συγκεκριμένου κοινού για την λήψη μιας απόφασης ή την ανάληψη μιας δράσης σε σχέση με μια άλλη και να την υποστηρίζουν. Για παράδειγμα, σε μια εκλογική αναμέτρηση ένας ψηφοφόρος μπορεί να πει ότι προτιμά τον υποψήφιο Β από τον Α γιατί ο Β «υποσχέθηκε περισσότερη αστυνόμευση και σε αυτούς τους επικίνδυνους καιρούς η ασφάλεια είναι πολύ σημαντική» (αξία/προτίμηση για ασφάλεια). Σε μια άλλη περίπτωση θα έλεγε κανείς «προτιμώ να πω χυμό αντί για αναψυκτικό γιατί τα φυσικά προϊόντα είναι πιο ωφέλιμα για τον οργανισμό» (αξία/προτίμηση φυσικής ζωής και υγείας). Έτσι η συμφωνία για μια συγκεκριμένη δράση μπορεί να επιτευχθεί μόνο αν υπάρχει μια συμφωνία βάσης αναφορικά με τις αξίες που σχετίζονται με αυτή τη δράση. Οι αξίες ενός κοινού αποτελούν σημεία αφετηρίας για τον προσδιορισμό του τι μπορεί και τι δεν μπορεί να δεχτεί, ενώ μέσα στα πλαίσια ενός κοινού υπάρχουν πολλά υπο-κοινά με διαφορετικές αξίες. Αν π.χ. το κράτος αποφασίσει να αξιοποιήσει έναν δημόσιο χώρο, θα υπάρξουν πολίτες που τείνουν προς την αξία του κέρδους και θα προτιμήσουν μια κατασκευή που αξιοποιηθεί οικονομικά (π.χ. ξενοδοχεία και καζίνο), ενώ άλλοι πολίτες θα προβάλλουν την αξία της ποιότητας ζωής και θα προτιμήσουν κάτι που θα προωθήσει αυτή την αξία (π.χ. αθλητικές εγκαταστάσεις και πάρκο.). Μπορεί να νομίζουμε ότι οι οικουμενικές αξίες είναι ακλόνητες όμως όσο μεγαλύτερη ακρίβεια εφαρμόζουμε στον προσδιορισμό τους τόσο περισσότερο χάνουν την οικουμενικότητα τους.

Οι *ιεραρχίες αξιών* είναι ακόμα σημαντικότερες προκείμενες από τις αξίες. Διαφορετικά κοινά μπορεί να συμμορφώνονται ή να εναρμονίζονται σε ίδια σύνολα αξιών αλλά με διαφορετική ιεράρχηση, η οποία προκύπτει από το διαφορετικό ειδικό βάρος που οι άνθρωποι αποδίδουν στις αξίες. Αυτός είναι ο λόγος που οι ιεραρχίες αξιών μεταβάλλονται με μεγαλύτερη ένταση από κοινό σε κοινό απ' ότι οι ίδιες οι αξίες. Αν λάβουμε υπόψη το παράδειγμα με την αξιοποίηση ενός κενού χώρου από το κράτος μπορούμε να υποθέσουμε ότι και οι δύο ομάδες μετέρχονται των αξιών του κέρδους και της ποιότητας ζωής όμως τις ιεραρχούν διαφορετικά.

Οι *τόποι* είναι προκείμενες με τις οποίες μπορούμε να κατανείμουμε αξίες. Εκφράζουν τις προτιμήσεις ενός συγκεκριμένου κοινού όπως για παράδειγμα ο τόπος ότι το δημόσιο είναι προτιμότερο του ιδιωτικού. Αυτός ο τόπος μπορεί να αποτελέσει τη βάση για μια ιεράρχηση αξιών στην οποία το κοινωνικό κράτος τοποθετείται υψηλότερα από την επιχειρηματικότητα γιατί π.χ. το κοινωνικό κράτος αποτελεί φορέα παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας που ανήκουν σε όλους τους πολίτες. Στο πλαίσιο των τόπων γίνεται χρήση των αξιών και των ιεραρχήσεων τους, είναι πολύ γενικής φύσης και χρησιμεύει ως μια αφηρημένη αιτιολόγησή που αντλεί από την πλούσια βάση για τη χρήση των αξιών και των ιεραρχήσεών τους.

4.2.1.1 Επιχειρηματολογικά Σχήματα

Όπως είδαμε και παραπάνω η θεωρία της νέας ρητορικής είναι περισσότερο περιγραφική παρά κανονιστική. Γι' αυτό οι Perelman and Olbrechts-Tyteca μετά τη συζήτηση για τα αντικείμενα της συμφωνίας παραθέτουν ένα σύνολο επιχειρηματολογικών σχημάτων τα οποία αντιμετωπίζουν ως ένα ιδιαίτερο είδος τόπων –σύμφωνα με το αριστοτελικό πρότυπο- που μπορούν να χρησιμοποιούν στη φυσική γλώσσα σε συμφωνία με τις προτιμήσεις του κοινού.⁶ Τα σχήματα αυτά διαχωρίζονται σε επιχειρήματα *συσχετισμού* και επιχειρήματα *διάστασης* (σχήμα 1).

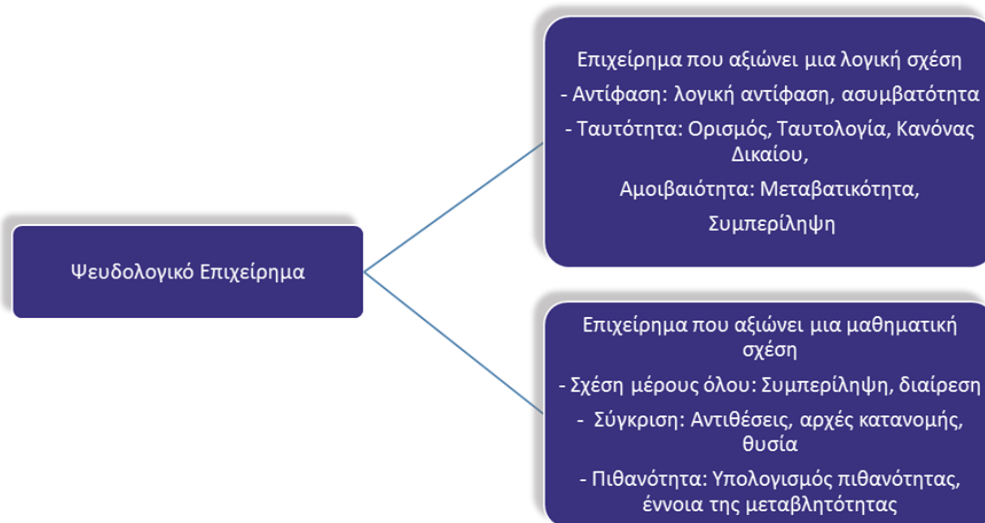


Σχήμα 2: Τύποι επιχειρηματολογικών σχημάτων

⁶ Τα σχήματα των Perelman & Olbrechts-Tyteca εμπεριέχουν σχέσεις αναλογίας, ισοδυναμίας αιτιότητας κ.λπ. που όπως θα δούμε και αργότερα χρησίμευσαν πολύ στην εξόρυξη επιχειρημάτων όπως μελετήθηκαν από τη Θεωρία της Ρητορικής Δομής

Α. Επιχειρήματα συσχετισμού

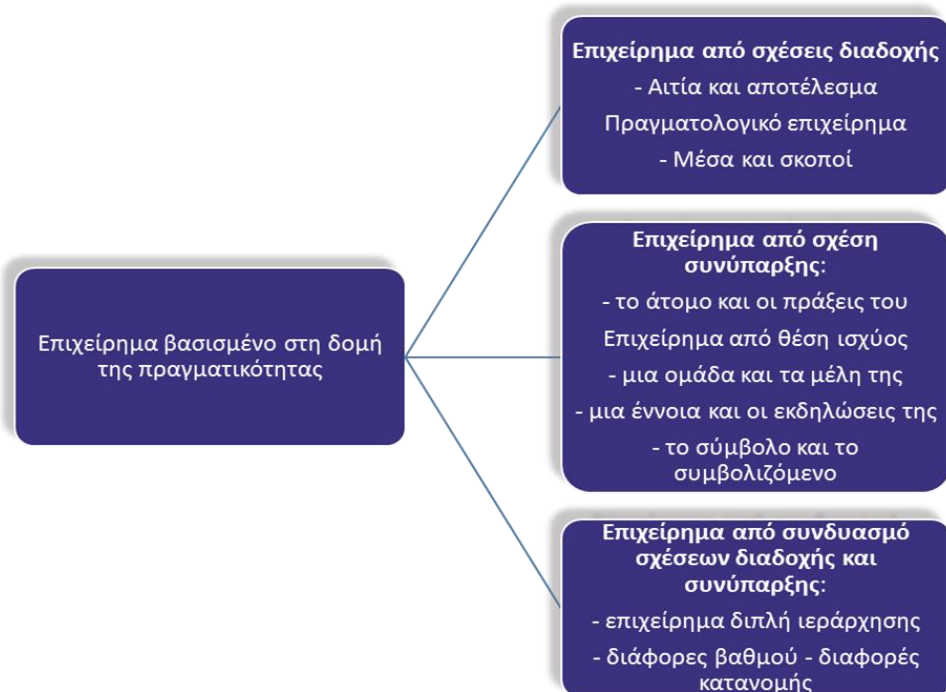
Ψευδο-λογικό επιχείρημα: πρόκειται για ένα σχήμα στο οποίο δίνεται η εντύπωση ότι η σύνδεση ανάμεσα στα στοιχεία του είναι λογική ή ακόμα και μαθηματικής φύσης καθιστώντας το επιχείρημα τόσο βέβαιο όσο ένα αξίωμα, π.χ. «η ιερότητα της ζωής είναι μια θεμελιώδης αρχή βασική για το κόμμα μας. Και θα ήταν ενάντια στις αρχές μας αν συμφωνούσαμε τώρα με την νομιμοποίηση των εκτρώσεων» (από von Eemeren et al, 2013).



Σχήμα 3: Τύποι ψευδο-λογικού επιχειρήματος

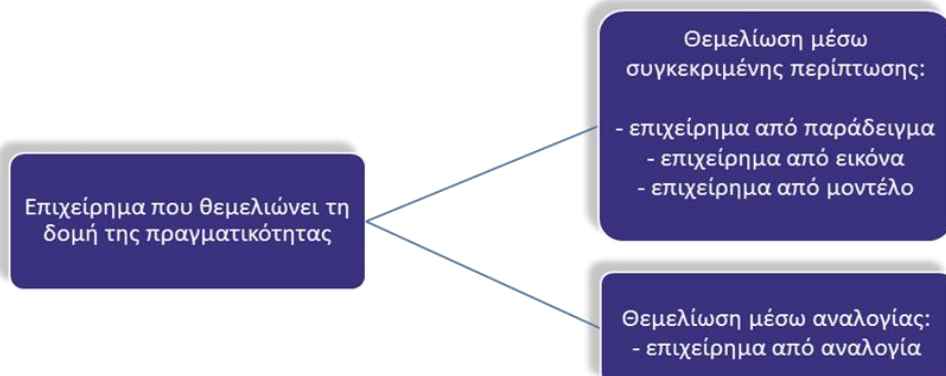
Επιχείρημα που βασίζεται στη δομή της πραγματικότητας: σε αυτό το επιχείρημα η θέση αιτιολογείται γιατί συνδέεται με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της πραγματικότητας που γνωρίζει το κοινό. Χωρίζεται σε επιχείρημα από σχέσεις διαδοχής, από σχέσεις συνύπαρξης και συνδυασμό των δύο. Έτσι το επιχείρημα συμμορφώνεται με την κοινή γνώση των πραγμάτων επιδιώκοντας να μεταφέρει την έγκριση της ήδη αποδεκτής προκειμένης στον μη αποδεκτό ακόμα ισχυρισμό. Το παράδειγμα «το καλύτερο που έχουν να κάνουν οι Αμερικάνοι είναι να αποσύρουν τα στρατεύματά τους από τη Μέση Ανατολή. Αυτό θα αποτελέσει ένα δείγμα καλής θέλησης για τον υπόλοιπο κόσμο» είναι ένα παράδειγμα πραγματολογικού επιχειρήματος μέσων και σκοπού. Το πιο ουσιαστικό επιχείρημα συνύπαρξης προκύπτει από την κατηγορία *το άτομο και οι πράξεις του*, π.χ. «ο Γιάννης είναι καλός άνθρωπος. Ασχολείται με αγαθοεργίες». Ως προς την ομάδα και τα μέλη της το επιχείρημα συνύπαρξης μιας ομάδας και των μελών της εκφράζεται στο παράδειγμα

μιας συστατικής επιστολής που βεβαιώνει την αποτελεσματική συνεργασία ενός ατόμου με κάποιο άλλο.



Σχήμα 4: Τύποι επιχειρημάτων που βασίζονται στη δομή της πραγματικότητας

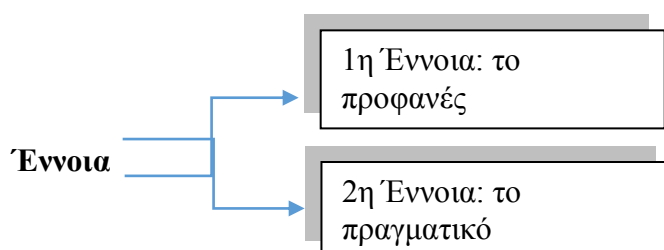
Επιχείρημα που θεμελιώνει τη δομή της πραγματικότητας: στο επιχείρημα αυτό οι συνδέσεις ανάμεσα τα στοιχεία του αναδεικνύουν πλευρές της πραγματικότητας που είναι νέες για το κοινό επενδύοντας τον ισχυρισμό με την ευλογοφάνεια αυτή της δομής, δηλαδή ενός παραδείγματος, ενός μοντέλου ή μια απεικόνισης. Μια περίπτωση θεμελίωσης από αναλογία θα μπορούσαν να είναι πολιτικά παραδείγματα που βασίζονται σε ιστορικούς παραλληλισμούς.



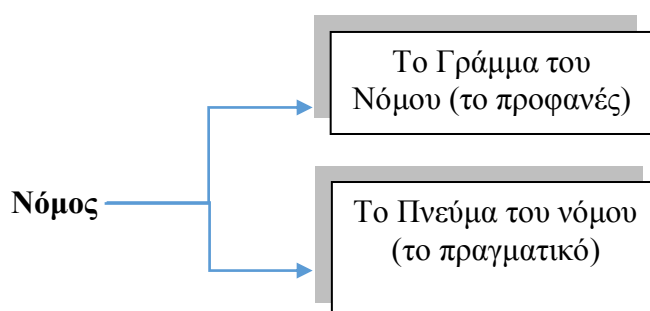
Σχήμα 5: Τύποι επιχειρημάτων που θεμελιώνουν τη δομή της πραγματικότητας

Β. Επιχείρημα διάστασης

Η διαδικασία της διάστασης σύμφωνα με τους Perelman & Olbrechts-Tyteca (1969) εισάγει μια διαίρεση σε μια έννοια την οποία το κοινό θεωρούσε ενιαία, διαφοροποιώντας έτσι την έννοια από εκείνη που μέχρι πρότινος αποτελούσε μέρος της. Η έννοια χωρίζεται με τη σειρά της σε δύο έννοιες, μια που σχετίζεται με το *προφανές* (την περιφερειακή ή και λανθασμένη πλευρά της αρχικής έννοιας και μια με το *πραγματικό* (την κεντρική ή πραγματική πλευρά της έννοιας).



Ας πάρουμε για παράδειγμα, έναν δικηγόρο και μια υπόθεση. Χωρίζοντας για την υπόθεσή του, το νόμο στις έννοιες *γράμμα του νόμου* και το *πνεύμα του νόμου*, ο ομιλητής μπορεί να υπερασπιστεί μια συγκεκριμένη θέση δηλώνοντας ότι συμφωνεί με το πνεύμα του νόμου εγκαθιστώντας την θέση αυτή στη σφαίρα του πραγματικού την ίδια στιγμή που το γράμμα του νόμου εντάσσεται στη σφαίρα του –λανθασμένου για τη συγκεκριμένη περίπτωση- προφανούς:



4.3 ΑΝΑΣΚΕΥΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΤΟΥΛΜΙΝ: ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΛΟΤΙΚΟΥ

Οι παραπάνω κλασσικές πλέον προσεγγίσεις άσκησαν την μεγαλύτερη επιρροή στη θεωρία του επιχειρήματος προσελκύοντας πλήθος κριτικής. Από τις

δημοφιλέστερες κριτικές αλλά και εμβασύνσεις που ασκήθηκαν στη θεωρία του Toulmin ήταν αυτή του James Freeman (1991) που επεδίωξε να ενσωματώσει το μοντέλο του σε διαγραμματικές τεχνικές επιχειρήματος σύμφωνα με την παράδοση της μη τυπικής λογικής (Beardsley, 1950). Ο πυρήνας της θεωρίας του Freeman είναι ότι η μακροδομή των επιχειρημάτων, δηλαδή οι διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους προκείμενες και συμπεράσματα δημιουργούν μεγαλύτερα λογικά συμπλέγματα, μπορεί να τυποποιηθεί ως μια υποθετική διαλεκτική ανταλλαγή ανάμεσα σε έναν *υποστηρικτή* (supporter) που παρουσιάζει και υπερασπίζεται κάποιους ισχυρισμούς και έναν *προκαλών* (challenger) που αμφισβητεί τους ισχυρισμούς. Κάθε κίνηση σε αυτή τη βασική διαλεκτική κατάσταση ανταποκρίνεται σε ένα δομικό στοιχείο μέσα στο επιχειρηματολογικό διάγραμμα. Η ανάλυση του επιχειρηματολογικού κειμένου μπορεί λοιπόν να εκληφθεί ως η ανεύρεση της αντίστοιχης κριτικής ερώτησης του διεκδικητή που μπορεί να απαντηθεί μέσω ενός συγκεκριμένου τμήματος του κειμένου (Freeman 1991, σελ. 37). Σύμφωνα με τον Freeman, ο προκαλών μπορεί να διατυπώσει τρεις τύπους βασικών διαλεκτικών ερωτήσεων: ερωτήσεις *αποδεκτότητας* (acceptability), ερωτήσεις *σχετικότητας* (relevance) και ερωτήσεις *επάρκειας δεδομένων* (ground adequacy). Κάθε τέτοια ερώτηση απαιτεί συγκεκριμένη επεξήγηση του επιχειρήματος εκ μέρους του υποστηρικτή και κάθε επεξήγηση οδηγεί σε μια διαφορετική επιχειρηματολογική δομή.

Η θεωρία του Freeman παρέχει με αυτό τον τρόπο μια πολύτιμη επεξηγηματική σύνδεση ανάμεσα στην ανάλυση του επιχειρήματος ως *διαδικασία*, όπως το προσεγγίζουν η φιλοσοφία ή η ρητορική μελετώντας παραδείγματα διαλεκτικών κειμένων (σε διαλογικό πραγματολογικό επίπεδο) και του επιχειρήματος ως *προϊόν* όπως το προσεγγίζουν μελέτες κειμένων πειθούς στα μαζικά μέσα ενημέρωσης, στη διαφήμιση, ακόμα και στον επιστημονικό λόγο (σε κειμενικό επίπεδο). Εξάλλου σύμφωνα με τον Μπασάκο (1999), η σύγχρονη θεωρία του επιχειρήματος χρησιμοποιεί ως σημείο αναφοράς για την οροθέτηση μεταξύ διαλεκτικής και ρητορικής, την καντιανή διάκριση μεταξύ *πεποιθήσεως* και *πειθούς*: αν μια παραδοχή είναι έγκυρη για τον καθένα, και δεν απαιτεί, για να είναι έγκυρη, τίποτε παραπάνω από τη λογική ικανότητα του αποδέκτη, τότε είναι πεποίθηση (διαλεκτική). Αν, αντίθετα, το γεγονός ότι κάποιος αποδέχεται μια θέση δεν είναι έλλογα δικαιολογήσιμο, αλλά απλώς οφείλεται στην ιδιαιτερότητα του αποδέκτη ως

συγκεκριμένου υποκειμένου, τότε πρόκειται για πειθώ (ρητορική). Αυτός ο προσανατολισμός καθιστά τη θεωρία πολύ ταιριαστή ως προς την αναγνώριση της επιχειρηματολογικής δομής στο αυθεντικό, φυσικό κείμενο.

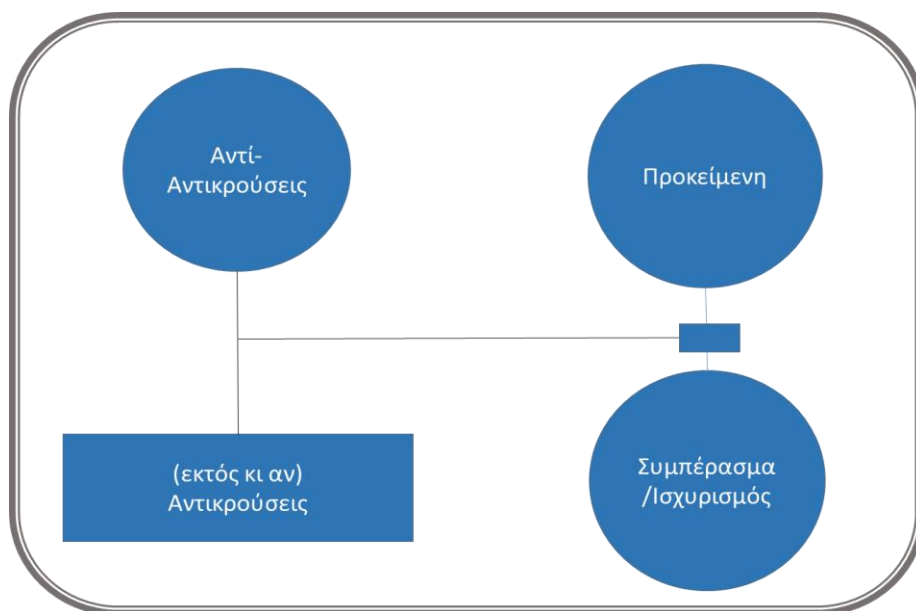
Από τις σημαντικότερες επεμβάσεις ωστόσο της θεωρίας του Freeman στο μοντέλο του Toulmin ήταν η ένταξη του δικαιοδοτικού και της υποστήριξης σε κατηγορίες προκειμένων που συνδέονται μεταξύ τους για να στηρίξουν τον ισχυρισμό. Απαντώντας σε αυτές τις κριτικές, ο Hitchcock (2003) επέμεινε ότι το δικαιοδοτικό δεν είναι προκείμενη -ούτε υπονοούμενη προκείμενη- και τα δεδομένα και το δικαιοδοτικό δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως δύο διαφορετικοί τύποι προκειμένων καθώς ο ισχυρισμός δεν προκύπτει από το δικαιοδοτικό αλλά παρουσιάζεται ως ακόλουθο των δεδομένων, ένας κανόνας αδειοδότησης που συμβαίνει σε συμφωνία με το αυτό (σελ. 71). Παρόλα αυτά ο Freeman (2011) αλλά και ο Kienpointner (1983) απορρίπτουν την διάκριση ανάμεσα στα δεδομένα (data) και το δικαιοδοτικό (warrant). Αν και είναι διακριτή στο επιχείρημα ως *διαδικασία*, η διάκριση δεν είναι εφαρμόσιμη στο επιχείρημα ως *προϊόν*. Τόσο ο Freeman όσο και ο Kienpointner (1983), υποστηρίζουν ότι η υποστήριξη θα πρέπει να αναπαρίσταται ως μια νέα προκείμενη με σχέση διαδοχικής σύνδεσης με το δεδομένο και το δικαιοδοτικό⁷.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η συμπλήρωση του Freeman στην *αντίκρουση* (rebuttal). Η *αντίκρουση* (rebuttal) στο μοντέλο του Toulmin αποτελεί μια εξαίρεση (βλ. ο.π. «εκτός αν οι γονείς του είναι αλλοδαποί») στη γενίκευση που συνήθως παρέχει το δικαιοδοτικό (βλ. ο.π. «όσοι γεννιούνται στην Ελλάδα σύμφωνα με το Ελληνικό Σύνταγμα είναι Έλληνες») στο πλαίσιο της οποίας ο ισχυρισμός παύει ισχύει. Ο υποστηρικτής συνήθως χρησιμοποιεί τέτοιου τύπου εξαιρέσεις για να προκαταλάβει τους προκαλούντες και να αντικρούσει τις αναμενόμενες αντιρρήσεις. Αυτό για τον Freeman αποτελεί μια *αντι-αντίκρουση*⁸ (counter rebuttal) κατά την οποία ο προκαλών θέτει μια κριτική ερώτηση με μια πιθανή αντίρρηση υποχρεώνοντας έτσι τον υποστηρικτή να υπερασπιστεί το επιχείρημά του. Παρακάτω μπορούμε να δούμε το διάγραμμα του Freeman ως μια απλή διαδοχή ισχυρισμού

⁷ Αυτή η αναίρεση μιας από τις βασικές δομικές λειτουργίες του Toulmin ήταν μια θεωρητική τοποθέτηση που τελικά απέβη χρήσιμη στον αυτόματο εντοπισμό επιχειρημάτων (Peldsus & Stede, 2013).

⁸ Στο μοντέλο της μελέτης τους οι Habernal & Gurevych, 2016 το ονομάζουν refutation (αναίρεση).

προκείμενης, αντίκρουσης και αντι-αντίκρουσης. Όπως θα δούμε τοποθετεί όλες τις αντικρούσεις σε μια κατηγορία (όπως απεικονίζεται στο κουτί) και τις αντι-αντικρούσεις τις απεικονίζει με απλή ένδειξη χωρίς να αναπαριστά τη σχέση με το στόχο του με συνδέσμους στο διάγραμμά του. Ο Freeman υποστήριξε ότι αυτή η επέκταση των αναιρέσεων και αντικρούσεων της θεωρίας του Toulmin δεν χρειάζεται να αναπαρίσταται στην επιχειρηματολογική δομή καθώς αποτελεί ρητορικό τέχνασμα που δεν επηρεάζει τον αρχικό ισχυρισμό. Και αυτό τελικά αποτέλεσε πλεονέκτημα στην εξόρυξη επιχειρημάτων: το σχήμα της αντίκρουσης/αντι-αντίκρουσης απαντάται συχνά στον φυσικό λόγο αλλά δεν είχε επαρκή αναπαράσταση πρωτότερα.



Σχήμα 6: Το διάγραμμα του Freeman

Ας δούμε το παράδειγμα του παρακάτω διαλόγου:

Υποστηρικτής: Πρέπει να γκρεμίσουμε αυτό το κτίριο (ισχυρισμός)

Προκαλών: Γιατί;

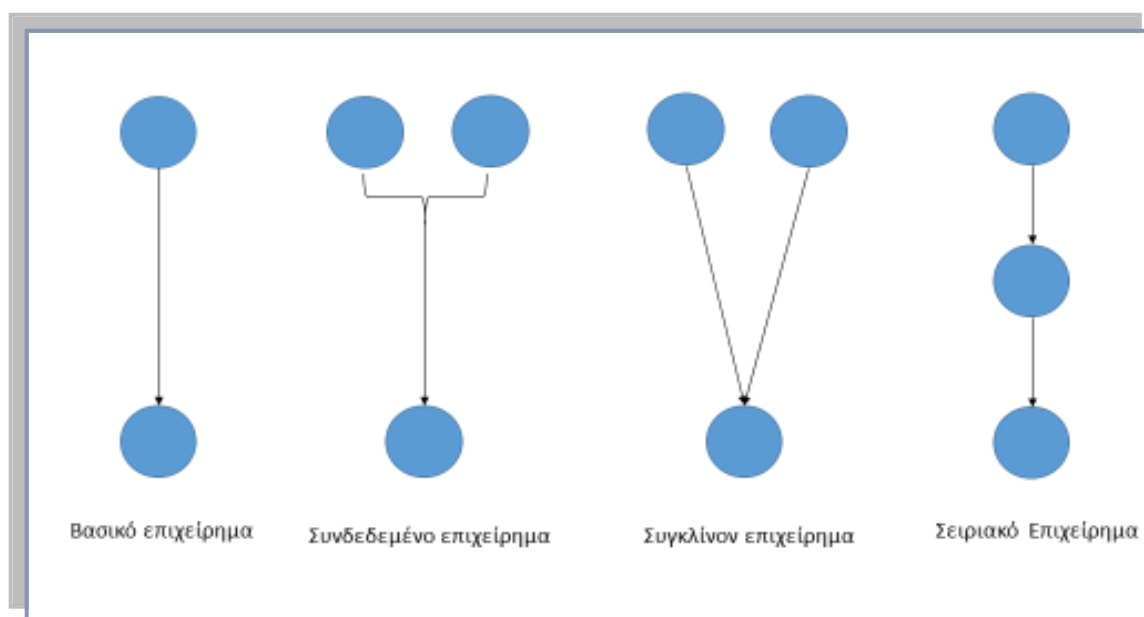
Υ: Έχει αμύαντο (προκείμενη)

Π: Γιατί είσαι τόσο σίγουρος ότι πρέπει να το γκρεμίσουμε εφόσον μπορούμε απλά να το καθαρίσουμε; (αντίκρουση)

Υ: Σύμφωνα με τον δήμαρχο ο καθαρισμός είναι απαγορευτικά ακριβός (αντι-αντίκρουση)

Όπως αναφέρει ο Freeman αν ένα επιχείρημα περιλαμβάνει πολλές προκείμενες που υποστηρίζουν τον ισχυρισμό, τότε δημιουργούν ένα συνδεδεμένο

επιχείρημα, όπου η κάθε προκείμενη από μόνη της δεν θα μπορούσε να στηρίζει τον ισχυρισμό επαρκώς. Για παράδειγμα η προκείμενη «*έχει αμίαντο*» μπορεί να υποστηριχθεί με μια δευτερεύουσα προκείμενη «*όλα τα κτίρια με επικίνδυνα υλικά θα πρέπει να γκρεμίζονται*». Δύο διαφορετικές προκείμενες ανεξάρτητες μεταξύ τους που στηρίζουν έναν ισχυρισμό αποτελούν ένα *συγκλίνον* επιχείρημα στο βαθμό που κάθε προκείμενη μπορεί να σταθεί από μόνη της. Στο παράδειγμα με το κτίριο ο υποστηρικτής μπορεί να πει «*επιπλέον δεν αρέσει στους κατοίκους της περιοχής*». Αν μια προκείμενη παρουσιαστεί προκειμένου να στηρίζει μια ήδη υπάρχουσα προκείμενη και αυτή με τη σειρά της τον ισχυρισμό τότε έχουμε ένα *σειριακό* επιχείρημα: την προκείμενη «*το κτίριο έχει αμίαντο*» μπορεί να στηρίζει η προκείμενη «*το επιβεβαιώνει η αναφορά της αρμόδιας υπηρεσίας του Δήμου*». Παρακάτω μπορούμε να δούμε τις βασικές σχέσεις υποστήριξης στα διαγράμματα:



Σχήμα 7: Δομικές σχέσεις υποστήριξης ισχυρισμού-προκειμένων

4.4 ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΟΜΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ - ΤΑ ΣΧΗΜΑΤΑ ΤΟΥ WALTON

Όπως είδαμε ένα ακόμη σημαντικό εργαλείο στην ταξινόμηση και αξιολόγησης του επιχειρήματος είναι το *σχήμα*. Ένα επιχειρηματολογικό σχήμα είναι μια αφηρημένη κατασκευή που δείχνει τον τρόπο με τον οποίο μια προκείμενη που υποστηρίζει έναν ισχυρισμό σχετίζεται με αυτόν τον ισχυρισμό για να επιφέρει

επιτυχημένα μια μεταφορά αποδοχής. Ανάλογα με το είδος της σχέσης που θεμελιώνεται στο σχήμα, διάφορες ερωτήσεις αναδεικνύουν τον πραγματικό χαρακτήρα της μεταφοράς αποδοχής από την προκείμενη στον ισχυρισμό, έτσι ένα επιχειρηματολογικό σχήμα που χρησιμοποιείται σε ένα συγκεκριμένο τύπο επιχειρήματος προσδιορίζει την εσωτερική οργάνωση του. Από τότε που οι Perelman & Olbrechts-Tyteca (1969) εισήγαγαν την έννοια του *σχήματος*, τα επιχειρηματολογικά σχήματα έχουν καθορίσει σε μεγάλο βαθμό τη θεωρία του επιχειρήματος. Παίζουν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία θεωρητικών εργαλείων για την ανάλυση και αξιολόγηση του διαλεκτικού λόγου, συμπληρώνουν τις τυπικές προδιαγραφές εγκυρότητας της λογικής, ενώ τέλος παρέχουν εναλλακτικούς τρόπους μεταφοράς αποδοχής από τις προκείμενες στους ισχυρισμούς πέρα από την τυπική διαδικασία συμπερασμού (von Eemeren et al, 2013).

Οι μελέτες του Douglas Walton (1996, 2006) στην μη τυπική επιχειρηματολογία και στην υπολογιστική εγκαθίδρυσαν την έννοια των σχημάτων που έλκουν την καταγωγή τους από τους *Τόπους* του Αριστοτέλη και τα *σχήματα* των Perelman & Olbrechts-Tyteca (1958). Πρόκειται για στερεοτυπικά μοτίβα συλλογισμού που χρησιμοποιούνται στον φυσικό λόγο και αποτελούνται από ένα σύνολο προκειμένων και ένα διακριτό συμπέρασμα στο οποίο οι περισσότεροι ομιλητές οδηγούνται με φυσικό τρόπο αντλώντας από τις εμπειρίες και τις προσδοκίες του πως περιμένουν να εξελιχθεί ένας συλλογισμός στον καθημερινό διάλογο. Τα σχήματα αφορούν μαχητά ή υποθετικά επιχειρήματα (Walton, 2012, Walton & Reed 2003).

Η κεντρική ιδέα των σχημάτων αφορά την ταυτοποίηση επιχειρημάτων στη φυσική γλώσσα, π.χ. στα άρθρα των εφημερίδων ή σε διαδικτυακά κείμενα. Τα επιχειρήματα σχετίζονται με διάφορα σετ στοιχείων ταυτοποίησης (λέξεις-κλειδιά, γλωσσικοί δείκτες που σηματοδοτούν προκείμενες και συμπεράσματα) τα οποία όταν εντοπιστούν σε ένα κείμενο μπορούν να κατατάξουν το επιχείρημα ως στιγμιότυπο ενός συγκεκριμένου τύπου που προέρχεται από μια λίστα σχημάτων (Walton, 2012). Η φυσική γλώσσα, υποστηρίζει ο Walton (1996, 2012) βρίθει αοριστιών και διαφορούμενων πράγμα που καθιστά δύσκολο τον εντοπισμό κειμένου που μπορεί να ταιριάζει σε μια αφηρημένη δομή όπως η μορφή ενός επιχειρήματος. Γι' αυτό είναι απαραίτητη η οικοδόμηση συστηματικών κριτηρίων που θα ταυτοποιούν ένα

συγκεκριμένο τύπο επιχειρήματος, όπως π.χ. το επιχείρημα με επίκληση στην αυθεντία όπως αυτό εντοπίζεται μέσα στο φυσικό κείμενο. Για να γίνει αυτό απαιτούνται δύο εργασίες. Πρώτον να διαχωριστεί το επιχειρηματολογικό κείμενο από άλλες κειμενικές οντότητες -όπως οι εξηγήσεις ή οι περιγραφές- και δεύτερον να ταυτοποιηθούν οι συγκεκριμένοι τύποι επιχειρήματος.

Έτσι, στο *Fundamentals of Critical Argumentation* (1996) ο Walton ταξινόμησε 29 σχήματα επιχειρηματολόγησης που αντιπροσωπεύουν οικείους τύπους, όπως το επιχείρημα με επίκληση στην αυθεντία, το επιχείρημα κατά προσώπου ή το επιχείρημα αιτίας-αποτελέσματος⁹. Ο Walton εκτιμά ότι η εξαγωγή επιχειρημάτων είναι στενά συνδεδεμένη με την ταξινόμηση επιχειρηματολογικών σχημάτων γι' αυτό το συγκεκριμένο σύστημα ταξινόμησης αποτελεί μια top-down προσέγγιση που παρέχει εκτενείς γενικές κατηγορίες επιχειρημάτων. Αργότερα στο *Argumentation Schemes* του 2008 που συνυπέγραψε με τους Reed και Macagano, παρουσίασε μια συλλογή 96 σχημάτων που εντάσσονται σε τρεις μεγάλες κατηγορίες, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 3: Κατηγορίες Επιχειρηματολογικών Σχημάτων

<u>Α. Συλλογισμός</u>	<u>Β. Επιχειρήματα βασισμένα στην πηγή</u>	<u>Γ. Εφαρμογή Κανόνων σε Περιπτώσεις</u>
<u>Επαγωγικός Συλλογισμός</u>	<u>Επιχείρημα από θέση γνώσης</u>	<u>Επιχείρημα βασισμένο σε Περιπτώσεις</u>
Επαγωγικός Κανόνας Συμπεράσματος, Διαζευκτικός Συλλογισμός, Υποθετικός Συλλογισμός, Εις άτοπον απαγωγή	Επιχείρημα από Μαρτυρία, Επίκληση στην Αυθεντία, Επιχείρημα από Άγνοια	Επιχείρημα από Παράδειγμα, από Αναλογία, από Προηγούμενο
<u>Αναγωγικός Συλλογισμός</u>	<u>Επιχειρήματα Δέσμευσης</u>	<u>Μαχητά Επιχειρήματα που βασίζονται σε Κανόνες</u>

⁹ Αναλυτικά τα σχήματα του Walton με παραδείγματα παρατίθενται στο Παράρτημα Α

Επιχείρημα από τυχαίο Δείγμα σε Πληθυσμό	Επιχείρημα από Αθέτηση Δέσμευσης, Επίθεση Προσωπικής Αξιοπιστίας, Κατά Προσώπου, Επίκληση στην Προκατάληψη, «Δηλητηρίαση του Πηγαδιού» με ομαδική προκατάληψη.	Επιχείρημα από Κανόνα, Επιχείρημα από Εξαίρεση
<u>Πρακτικός Συλλογισμός</u>	<u>Επιχειρήματα Γενικής Αποδοχής</u>	<u>Επιχειρήματα Λεκτικής Ταξινόμησης</u>
Επιχείρημα από Συνέπειες, από Εναλλακτικές, από Δαπάνη, από Κόστος, από Απειλή, από Επίκληση Κινδύνου	Επιχείρημα από Γενικά Αποδεκτή Γνώμη, Επιχείρημα από Γενική Πρακτική	Επιχείρημα από Λεκτική Ταξινόμηση, Επιχείρημα από Αοριστία Λεκτικής Ταξινόμησης
<u>Αφηρημένος Συλλογισμός</u>		<u>Αλυσιδωτά Επιχειρήματα που συνδέουν Κανόνες και Περιπτώσεις</u>
Επιχείρημα από Ένδειξη, Επιχείρημα από ένδειξη σε Υπόθεση		Σταδιακό Επιχείρημα, Προηγούμενο Επιχείρημα, Επιχείρημα Ολισθηρότητας
<u>Αιτιακός Συλλογισμός</u>		
Επιχείρημα Αιτίας Αποτελέσματος, Επιχείρημα Συσχέτισης με Αιτία, Επιχείρημα Ολισθηρότητας		

Όπως προκύπτει, τα επιχειρηματολογικά σχήματα μπορεί να αποβούν πολύ χρήσιμα στο να αξιολογούν αν κοινά επιχειρήματα αποτελούν παραλογισμούς (fallacies) ή όχι (van Eemeren and Grootendorst, 1992) καθώς ένα επιχείρημα

θεωρείται έγκυρο αν ταιριάζει με όλες τις προϋποθέσεις που επιβάλλονται από το σχήμα. Για να ελέγξουμε την αδυναμία και το βαθμό αποδοχής ενός επιχειρήματος ο Walton προβάλλει ένα πλαίσιο διαλόγου όπου μπορούμε να διατυπώσουμε κριτικές ερωτήσεις για κάθε προκείμενη ή ενθυμική υπόθεση. Ας πάρουμε το παράδειγμα του σχήματος *Επιχείρημα με Επίκληση στην Αυθεντία* (Walton 2002, σελ. 49-50):

Κυρίως Προκείμενη: Ο Ε είναι ειδικός στον τομέα Τ όπου εντάσσεται η πρόταση Π

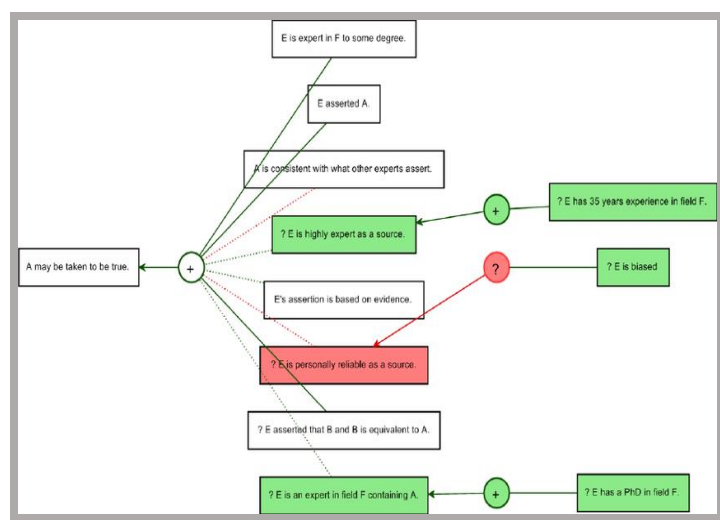
Ελάσσον Προκείμενη: Ο Ε υποστηρίζει ότι η πρόταση Π είναι αληθής

Ισχυρισμός: Η πρόταση Π είναι αληθής

Οι κριτικές ερωτήσεις που προτείνει ο Walton, ένα τεστ πειστικότητας του επιχειρήματος είναι:

- Πόση γνώση διαθέτει ο Ε ως ειδικός;
- Είναι πράγματι ο Ε ειδικός στον τομέα Τ όπου εντάσσεται η πρόταση Π;
- Τι είπε ο Ε που υποστηρίζει την πρόταση Π;
- Είναι ο Ε προσωπικά αξιόπιστος ως πηγή;
- Η πρόταση Π συμφωνεί και με τις αποφάνσεις άλλων ειδικών;
- Η απόφαση του Ε βασίζεται σε στοιχεία;

Ας σημειωθεί ότι η θεωρία του Walton έχει ενσωματωθεί και ως τεχνική διαγραμματοποίησης στο εργαλείο οπτικοποίησης Carneades (Gordon, 2010) όπως φαίνεται στο παράδειγμα της ακόλουθης εικόνας.



Εικόνα 1: Στιγμιότυπο του εργαλείου οπτικοποίησης επιχειρήματος Carneades (πηγή: <http://carneades.github.io/>)

4.5 ΜΟΝΤΕΛΑ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΤΟ ΧΑΜΠΕΡΜΑΣΙΑΝΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ ΚΑΙ Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΟΤΗΤΑΣ

Μια τομή που επέφερε η μοντέρνα θεωρία στη θεωρία του επιχειρήματος είναι η τοποθέτηση του στη δημόσια σφαίρα, καθώς σύμφωνα και με τον Kock (2009) το βασικό χαρακτηριστικό της διαλεκτικής σε αυτό το πεδίο είναι «τα ζητήματα επιλογής στην πολιτική σφαίρα»: το ζήτημα δεν είναι η αλήθεια αλλά «να αποφασίσουμε τι θα κάνουμε». Εξάλλου όπως είχε πει και ο Αριστοτέλης, «έτι έκές προαίρεσις αληθής ή ψευδής», (*Ηθικά Ευδημίων* 1226α), η επιλογή των ανθρώπων επομένως δεν είναι αληθής ή ψευδής. Αυτό αποτελεί έναν από τους λόγους που ο Αριστοτέλης ήταν η κυρίαρχη φιγούρα στην θεωρία του επιχειρήματος τον 20^ο αιώνα, η άμεση σύνδεσή της θεωρίας του με την ελληνική δημοκρατία και τις λειτουργίες της πόλης. Γι' αυτό, το ρητορικό επιχείρημα που θέλει να πείσει για μια επιλογή έχει μια διαφορετική δομή από το προτασιακό επιχείρημα που στοχάζεται την αλήθεια μιας πρότασης (βλ. κεφ. 2.1 «Επιχείρημα και Τυπική Λογική» και Kock 2009): το ρητορικό επιχείρημα οφείλει να επεξεργαστεί πολλές πλευρές του θέματος, πολλές διαστάσεις και πολλές ιδιότητες που μπορεί να είναι αληθείς, ψευδείς, σχετικές ή μη αλλά όπως και να έχει θα επηρεάσουν την επιλογή των εμπλεκομένων. Τοποθετώντας το επιχείρημα στο πλαίσιο της δημόσιας σφαίρας η θεωρία άρχισε να θέτει ερωτήματα για την ποιότητα της συμμετοχής στην δημοκρατική κοινωνική τάξη και τη θέση και τη μορφή του επιχειρήματος στο δημοκρατικό πλαίσιο. Έτσι μετά στους Perelman-Olbrecths Tyteca και τον Toulmin τη σημαντικότερη επιρροή στην μελέτη του ρητορικού επιχειρήματος άσκησε ο Jurgen Habermas, η θεωρία του οποίου κατέδειξε τη αναγκαιότητα για ένα νέο εννοιολογικό λεξιλόγιο που θα χαρακτηρίζει την επικοινωνία στις δημοκρατίες. Η *Θεωρία του Επικοινωνιακής Δράσης* (1981, 1984, 1987) κάνοντας τη στροφή από την ιστορική στην κανονιστική προσέγγιση τοποθέτησε μια ένταση ανάμεσα στον πραγματολογικό χαρακτήρα και τον γενικό ορισμό της ρητορικής αντιμετωπίζοντας το δημόσιο επιχείρημα ως κοινωνική πρακτική και ωθώντας την έρευνα σε νέες σφαίρες : σύμφωνα με τον Klumpp (2012) ιδέες όπως μια θεωρία του λόγου για την πολιτειότητα (Asen 2004) έχουν τοποθετηθεί στον απόηχο της χαμπερμασιανής θεωρίας του επιχειρήματος.

Συγκεκριμένα, ο Habermas (1984) ονομάζει επιχειρηματολογία «τον τύπο εκείνο της ομιλίας, στον οποίο οι συμμετέχοντες θεματοποιούν αμφισβητούμενες αξιώσεις εγκυρότητας και επιχειρούν να τις υποστηρίξουν ή να τις ανασκευάσουν μέσω επιχειρημάτων» (Habermas, 1984, σ. 18.). Η επιχειρηματολογία σε αυτήν τη νοηματική συνάφεια μπορεί να ονομαστεί δικαιολόγηση, υπό την έννοια ότι συνίσταται σε λόγους, οι οποίοι συνδέονται με τα προβληματικοποιημένα σημεία του διαλόγου. Από αυτή την άποψη, όταν κρίνεται ένα επιχείρημα ως επιτυχημένο, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο ομιλητής είναι σε θέση να δικαιολογήσει τους ισχυρισμούς του. Ο μετέχων στο διάλογο θεωρείται ορθολογικός όταν μπορεί να στηρίζει με λόγους τη θέση του, αλλά και να τους υποβάλει στην κρίση των ετέρων της διαδικασίας. Η έννοια του διαλόγου προτάσσεται ως βάση νομιμοποίησης στη θέση οποιουδήποτε ύστατου θεμελίου, οι προϋποθέσεις, επομένως, που αναζητά ο Habermas, δεν είναι αυτές των αντικειμένων της εμπειρίας, αλλά της ανθρώπινης επικοινωνιακής δυνατότητας, των συνθηκών επιτέλεσης της συνεννόησης.

Επιστρέφοντας στο μοντέλο του Toulmin, και επηρεασμένος από τις ιδέες του Βίγκενστάιν για τη γλώσσα, ο Χάμπερμας επιχείρησε να λύσει το ζήτημα του πεδίου με τη γλωσσική στροφή, ανάγοντας το πεδίο σε «γλώσσα θεμελίωσης» (Wahrheitstheorien, 1973) η οποία φέρει το βάρος επίτευξης της συναίνεσης μιας και παρέχει το αντίστοιχο «εννοιακό σύστημα» (Habermas, 1973, σελ. 244) που γεννά την επιχειρηματολογία. Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά ο Χάμπερμας (1977, σελ. 244): *«νομίζω ότι η ισχύς ενός επιχειρήματος με την οποία αυτό επιτυγχάνει τη συναίνεση εξαρτάται από την καταλληλότητα της γλώσσας που χρησιμοποιείται για την επιχειρηματολογία και από το αντίστοιχο εννοιακό σύστημα. Ένα ικανοποιητικό επιχείρημα είναι αυτό στο οποίο όλα τα μέρη του ανήκουν στην ίδια γλώσσα, διότι το γλωσσικό σύστημα εξασφαλίζει τις βασικές έννοιες δια των οποίων το προς εξήγηση ή προς δικαιολόγηση φαινόμενο περιγράφεται με τέτοιο τρόπο ώστε αφενός η μοναδιαία υπαρκτική πρόταση που περιέχεται στην περιγραφή αυτή να μπορεί να παραχθεί από τις προτάσεις που περιέχονται στα Στοιχεία (Evidence) και στα Δεδομένα (Data) και αφετέρου η Υποστήριξη (Backing) να μπορεί να είναι επαρκές κίνητρο για την αποδοχή*

του Δικαιοδοτικού (Warrant) ¹⁰ από οποιονδήποτε συμμετέχει στην επιχειρηματολογία (Diskurs). Ο ρόλος της επιλεγμένης γλώσσας θεμελίωσης έχει δύο όψεις: την περιγραφή του φαινομένου και τη επιλογή των δεδομένων».

Ο Χάμπερμας διαφεύγει τον κίνδυνο της σχετικότητας με την πρόταξη της ανάγκης μιας θεωρίας του επιχειρήματος που συντάσσεται με τη μορφή της μη τυπικής λογικής, «γιατί ούτε επαγωγικά ούτε μέσω εμπειρικών προφανειών μπορούμε να εκβιάσουμε μια συμφωνία πάνω σε θεωρητικά ή ηθικά ερωτήματα. Εφόσον πρόκειται για αναγκαία –με βάση την τυπική συλλογιστική- επιχειρήματα τότε αυτά δεν φέρνουν κάτι το ουσιωδώς νέο στην επιφάνεια. Όταν αντίθετα έχουν ουσιώδες περιεχόμενο στηρίζονται σε εμπειρίες και ανάγκες οι οποίες μπορούν να παρουσιαστούν με διαφορετικό τρόπο υπό το φως διαφορετικών περιγραφικών συστημάτων και άρα δεν προσφέρουν ένα έσχατο θεμέλιο». (Χάμπερμας, 1997, σελ. 76-77).

Στη θεωρία του επιχειρήματος όπως διατυπώνεται στο «Wahrheitstheorien» (1973), ο Χάμπερμας επιχειρεί να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της μερικότητας του πεδίου και της αμφισβητούμενης ολικότητας του επιχειρήματος διαχειριζόμενος το προς έτερον χαρακτηριστικό του, ενώ μεταλλάσσει την έννοια της αποδοχής του ως ορίζουσα της αλήθειας στη βάση ενός απειρισμού (Μπασάκος, 1997, σελ. 37). Έτσι προτείνει έναν ορισμό της αλήθειας με όρους συναίνεσης και την ορίζει ως το αποδεκτό του επιχειρήματος. «Για να ξεχωρίσω τις αληθείς από τις ψευδείς προτάσεις λαμβάνω υπόψη την κρίση των άλλων [...]. Συνθήκη της αλήθειας των προτάσεων είναι η δύναμη συμφωνία του άλλων. Κάθε άλλος θα έπρεπε να δύναται να σχηματίσει την πεποίθηση ότι δικαιολογημένα αποδίδω στο αντικείμενο *X* το κατηγορήμα *K* και έτσι θα έπρεπε να μπορεί να συμφωνήσει μαζί μου. Αλήθεια είναι η υπόσχεση της επίτευξης μιας έλλογης συναίνεσης». (Χάμπερμας, 1973, σελ. 219).

Η συναινεσιακή θεωρία της αλήθειας του Χάμπερμας αποτελεί, θα λέγαμε, ένα «χτύπημα» στην καρτεσιανή επιστημολογία στο πλαίσιο της οποίας επιχείρημα και αλήθεια είναι αντίθετες έννοιες μιας και το επιχείρημα, όπως είδαμε, είναι μαχητό -και όχι «αληθές και πρώτο»- μερικό και προς έτερον¹¹. Στόχος της είναι να εξηγήσει

¹⁰ Ο Χάμπερμας χρησιμοποιεί το ίδιο σύστημα διακρίσεων των λειτουργιών του επιχειρήματος με τον Toulmin

¹¹ Στην *Ηθική της Επικοινωνίας* (1997), ο Χάμπερμας αμφισβητεί ακόμα και τον Καντ σχολιάζοντας ότι «ο ηθικός κώδικας που παρουσιάζουν οι καντιανές ηθικές θεωρίες δεν είναι παρά ένας ανάμεσα σε άλλους» και ότι «[ο Καντ]... στηρίζει την θεμελίωση της κατηγορικής προσταγής του στις κανονιστικά

το νήμα της αλήθειας το οποίο υπονοείται στην πραγματολογία των ισχυρισμών. Επιπλέον χάρη στη γλωσσική στροφή της νεωτερικότητας και την ανάδυση της έννοιας της διωποκειμενικότητας, ο Χάμπερμας με την θεωρία της Αλήθειας ασκεί κριτική και στην μαρξιστική θεωρία καθώς, όπως υποστηρίζει, η εμφάνιση της γλώσσας και του επικοινωνιακού εκκοινωνισμού του ατόμου είναι το ειδολογικό χαρακτηριστικό της ανθρώπινης κατάστασης : πλάι στην υλική αναπαραγωγή μιας κοινωνίας τοποθετείται η ανάγκη της συμβολικής αναπαραγωγής της (Χάμπερμας, 1997). Αφορά τη μεταδοσιμότητα, την κατανόηση και την αποδεκτότητα¹² ενός υποκειμενικού νοήματος σ' ένα άλλο δρών υποκείμενο.

Αντί να συνδέσει το νόημα με σημασιολογικές αναπαραστάσεις, ο Χάμπερμας ακολουθεί μια πραγματολογική προσέγγιση και προσφεύγοντας στη θεωρία των ομιλιακών ενεργημάτων των Austin (1975) και Searle (1971) αναλύει τις συνθήκες της προσλεκτικής επιτυχίας του ομιλιακού ενεργήματος. Σύμφωνα με την αρχή της πραγματολογικής θεωρίας του νοήματος *«κατανοούμε ένα ομιλιακό ενέργημα όταν γνωρίζουμε τα είδη των λόγων (grunde) που μπορεί να παρέχει ο ομιλητής προκειμένου να πείσει τον ακροατή του ότι δικαιούται να αξιώσει την εγκυρότητα των εκφωνημάτων του, με δυο λόγια όταν γνωρίζουμε τι τα καθιστά αποδεκτά»*. (Habermas 1988, σελ. 128, στο Χάμπερμας 1997, σελ. 22). Με αυτή την αρχή ο Χάμπερμας προσδένει το νόημα των ομιλιακών ενεργημάτων στην πρακτική της αιτιολόγησης: τα ενεργήματα αυτόματα εμπλέκουν ισχυρισμούς που χρήζουν αιτιολογήσεων (οι ισχυρισμοί είναι πάντα ανοιχτοί στην κριτική και την αιτιολόγηση). Στον καθημερινό λόγο οι ομιλητές οφείλουν να εξηγήσουν και να δικαιολογήσουν τα λόγια τους. Το ομιλιακό ενέργημα πετυχαίνει στην επίτευξη της κατανόησης όταν ο ακροατής λαμβάνει μια θετική θέση

ουσιώδεις έννοιες της αυτονομίας και της ελεύθερης βούλησης κι έτσι εκτίθεται στις αμφιβολίες ενός ισχυρισμού που αποτελεί λήψη ζητούμενου», προβάλλει δηλαδή αναπόδεικτες προτάσεις ως αποδεικτικούς λόγους (σελ. 98) μιας και ο ηθικός κώδικας της φιλελεύθερης δυτικής κοινωνίας δεν είναι η μοναδική αυθεντική ηθικότητα (βλ. και Paul Taylor, 1963, The Ethnocentric Fallacy, The Monist 47).

¹² Για το ζήτημα της αποδεκτότητας, ο Χάμπερμας εμπνέεται από τον Τσόμσκι που θεωρεί ότι η αποδεκτότητα, αφορά την αντιμετώπιση προτάσεων με βάση όχι μόνο τις γλωσσικές αλλά και τις εξωγλωσσικές γνώσεις του αποδέκτη. Μια πρόταση μπορεί να μην είναι αποδεκτή όταν εκφωνείται σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα από συγκεκριμένους ομιλητές ή προς συγκεκριμένους ακροατές όπως π.χ. στο παράδειγμα Α: *Νομίζω ότι κάνετε κάποιο λάθος κύριε συνάδελφε*. Β: *Κι εγώ νομίζω ότι είστε ανίκανος, ψεύτης και απατεώνας*. Η εκφώνηση του Β, παρότι απολύτως καλοσχηματισμένη γραμματική πρόταση δεν είναι επιτρεπτή (άρα αποδεκτή) για λόγους ευγένειας, ήθους ή άλλων ανάλογων εξωγλωσσικών συμβάσεων. Θα μπορούσε όμως να είναι αποδεκτή μεταξύ φίλων, όταν δεν υπάρχουν άλλοι ακροατές ή όταν είναι προφανές ότι ο Β έχει σκοπό απλώς να αστειευτεί.

προς τον ισχυρισμό που έκανε ο ομιλητής (Habermas, 1984, σελ. 95–97, 282, 297) καθώς ο ακρατής υποθέτει ότι οι ισχυρισμοί του ενεργήματος υποστηρίζονται από καλούς λόγους (grunde). Όταν όμως οι αιτιάσεις του ομιλητή δεν ικανοποιήσουν τον ακροατή τότε και οι δύο αλλάζουν επίπεδο επικοινωνίας και από τον απλό λόγο μεταβαίνουν στον διάλογο, σε μια διαδικασία επιχειρηματολόγησης όπου οι ισχυρισμοί των ομιλιακών ενεργημάτων ελέγχονται ως προς την αλήθεια, την ορθότητα ή την αυθεντικότητα των αιτιάσεών τους. Το νήμα της αλήθειας έτσι επεξηγείται με βάση τη διαλογική ικανοποίηση των αξιώσεων ισχύος. Άρα αληθές μπορεί να χαρακτηριστεί το περιεχόμενο μιας ορθολογικής συναίνεσης που επιτυγχάνεται υπό τις συνθήκες μιας «ιδανικής ομιλιακής κατάστασης». Όπως αναφέρει και ο ίδιος *«ιδανική ονομάζω μια ομιλιακή κατάσταση στην οποία οι επικοινωνίες δεν εμποδίζονται όχι μόνο από ενδεχόμενες εξωτερικές επιδράσεις αλλά και από καταναγκασμούς οι οποίοι προέρχονται από την ίδια τη δομή της επικοινωνίας. Η ιδανική ομιλιακή κατάσταση αποκλείει τις συστηματικές παραμορφώσεις της επικοινωνίας»*. (Habermas 1977, σελ. 130)

Σε αντίθεση με την εμμονή του θετικισμού για διαπιστωτικά εκφωνήματα που απλά περιγράφουν και δηλώνουν γεγονότα, ο Χάμπερμας δεν περιορίζει τους διωποκειμενικούς ισχυρισμούς στην κατηγορία της εμπειρικής αλήθειας αλλά αναγνωρίζει ένα φάσμα *αξιώσεων εγκυρότητας* που περιλαμβάνει αξιώσεις στην ηθική (moral) ορθότητα, στην εθική (sittlich) καλοσύνη ή αυθεντικότητα, στην προσωπική ειλικρίνεια και την αισθητική αξία (Habermas, 1984, σελ. 8-23). Αν και αυτές οι αξιώσεις δεν αντιπροσωπεύουν έναν κόσμο αλήθειας όπως τον συνέλαβε ο Καντ ανεξάρτητο από το πνεύμα, μπορούν ωστόσο να κριθούν ως μη αιτιολογημένες και να γίνουν αντικείμενο υπεράσπισης με επιχειρήματα. Υπό αυτή την έννοια η εγκυρότητα εμπεριέχει μια ιδέα περί ορθότητας ανάλογη με την ιδέα της αλήθειας. Έτσι, σε αυτό το πλαίσιο, η ίδια η φράση «αξίωση εγκυρότητας» -όπως αποδίδεται η *Geltungsanspruch* από τα γερμανικά- δεν διαθέτει τη στενή λογική έννοια ενός επιχειρήματος *αληθούς και πρώτου*, συμπαραδηλώνει όμως μια πιο πλούσια κοινωνική ιδέα: ότι μια δήλωση ή ισχυρισμός αξιώνει την αποδοχή του αποδέκτη επειδή με κάποιο τρόπο αιτιολογείται ή θεωρείται αληθής, πράγμα που μπορεί να ποικίλει ανάλογα με τη σφαίρα της εγκυρότητας και διαλογικού πλαισίου στο οποίο τοποθετείται. Πιο αναλυτικά, η συναίνεση επιτυγχάνεται με τις αξιώσεις εγκυρότητας

που εγείρει κάθε ομιλιακό ενέργημα: μια αξίωση *αλήθειας* για το προτασιακό περιεχόμενο, μια αξίωση *ορθότητας* για τους κανόνες και τις αξίες που σχηματίζουν τον κανονιστικό ορίζοντα της δήλωσης και μια αξίωση *ειλικρίνειας* για την υποκειμενική πρόθεση η οποία εξωτερικεύεται μέσω της έκφρασης (Habermas, 1988, σελ. 21). Αυτές οι αξιώσεις που γίνονται αποδεκτές από τους δρώντες υποστηρίζονται από επιχειρήματα. Στα τρία αυτά είδη αξιώσεων αντιστοιχούν τρεις βασικοί τρόποι ομιλιάκων ενεργημάτων: διαπιστωτικά, ρυθμιστικά και εκφραστικά ανάλογα με την αξίωση εγκυρότητας που θεματοποιείται κάθε φορά. Μέσω αυτών των τριών ενεργημάτων ο ομιλητής αναφέρεται σε έναν από τις τρεις τυπικούς κόσμους: τον αντικειμενικό κόσμο των υπαρκτών καταστάσεων, τον κοινωνικό κόσμο ως το σύνολο των ισχύοντων κοινωνικών σχέσεων και τον υποκειμενικό κόσμο ως το σύνολο των βιωμάτων στα οποία έχει προνομιακή πρόσβαση. (Χάμπερμας, 1997, Τάσης, 2012).

Έχοντας εγκαταλείψει τη φιλοσοφία της συνείδησης, στη Θεωρία της Επικοινωνιακής Δράσης ο Χάμπερμας δεν αναζητά το θεμέλιο της ηθικής στις δομές της έλλογης υποκειμενικότητας αλλά στη διερεύνηση των συνθηκών της διυποκειμενικής¹³ ισχύος της επικοινωνίας και τελικά στην ίδια τη δομή της επικοινωνίας και τις αναγκαίες προϋποθέσεις της. Όταν ο Toulmin αναρωτιόταν το 1970 «τι είδους πράγματα καθιστούν ένα συμπέρασμά αξιόπιστο» και «τι είδους επιχείρημα, τι είδους δικαιολόγηση είναι σωστό να δεχθούμε υπέρ των ηθικών αποφάσεων;» (Toulmin, 1970) ο Χάμπερμας απάντησε με την αρχή της καθολίκευσης (*Universalisierungsgrundsatz*), μια γεφυρωτική αρχή που καθιστά δυνατή τη συμφωνία στις ηθικές επιχειρηματολογίες και μάλιστα με την έννοια η οποία αποκλείει τη μονολογική χρήση αυτού του κανόνα της επιχειρηματολογίας (Χάμπερμας, 1997, σελ. 69). «*Αν ο τρόπος δράσης που χρειάζεται θεμελίωση είναι συλλογικής φύσης θα πρέπει τα μέλη της κοινότητας να καταλήξουν σε μια κοινή απόφαση. Πρέπει να προσπαθήσουν να πείσουν ο ένας τον άλλο ότι είναι προς το συμφέρον του οποιουδήποτε από αυτούς να δρουν έτσι. Σε μια τέτοια διαδικασία θα προβάλλει ο ένας στον άλλο λόγους γιατί μπορεί να θέλει ένας τρόπος δράσης να γίνει*

¹³ Θα πρέπει εδώ να σημειώσουμε ότι στη χαμπερμασιανή σκέψη το υποκείμενο συγκροτείται ως κοινωνική σχέση και είναι αδιανόητο ως μοναδικότητα. Επομένως η διυποκειμενικότητα δεν σημαίνει επιστροφή στο υποκείμενο.

κοινωνικά δεσμευτικός. Κάθε θιγόμενος θα πρέπει να πειστεί ότι ο προτεινόμενος κανόνας είναι υπό τις δεδομένες συνθήκες το ίδιο καλός για όλους.[...] ένας κανόνας που εισάγεται με αυτόν τον τρόπο μπορεί να αποκαλείται δικαιολογημένος γιατί η μέσω επιχειρημάτων επιτευχθείσα απόφαση μας δείχνει ότι αξίζει να του αποδοθεί το κατηγορούμενο ‘το ίδιο καλός για τον καθένα από τους θιγόμενους’» (ο.π. 1997, σελ. 87-88). Πρόκειται για μια «ασθενή» (Χάμπερμας, 1997, σελ. 121) όχι «έσχατη» θεμελίωση (ο.π., σελ.104) όπως παραδέχεται ο Χάμπερμας, μια «υπερβατολογική-πραγματολογική» θεμελίωση της ηθικής του διαλόγου που αντικαθιστά την κατηγορική προσταγή του Καντ και βασίζεται στην αποδοχή των προϋποθέσεων ενός τρόπου διαλόγου σύμφωνα με την οποία κάθε επιχειρηματολογία, υπό οποιασδήποτε συνθήκες, βασίζεται σε πραγματολογικές δημόσιες προϋποθέσεις από το προτασιακό περιεχόμενο των οποίων μπορεί να εξαχθεί η αρχή της καθολίκευσης (ο.π., σελ. 103). Αυτή την αρχή στηρίζει και η «επιτελεστική αντίφαση» του Apel σύμφωνα με την οποία η ίδια η συμμετοχή ενός δρώντος σε μια επιχειρηματολογία προϋποθέτει την αποδοχή των προϋποθέσεων της ακόμα κι αν διαφωνεί¹⁴: ο διαφωνών δεν μπορεί να γυρίσει πίσω πριν την κατάσταση που καθορίζεται από τη συμμετοχή του στη συζήτηση.

Στο επιχειρηματολογικό μοντέλο του Χάμπερμας, όπου το συλλογιστικό πρότυπο της τυπικής λογικής αντικαθίσταται από ένα σχήμα πραγματολογικών όρων διεξαγωγής του διαλόγου, προϋπόθεση για την επίτευξη της συναίνεσης μέσω της εκπλήρωσης αξιώσεων εγκυρότητας κατά τη διαδικασία του διαλόγου είναι μια κοινή αντίληψη ως προς τα είδη των επιχειρημάτων που είναι αποδεκτά. Αυτή πηγάζει από μια προγλωσσική κατανόηση των ανθρώπων, ένα κοινό πολιτισμικό υπόβαθρο, αυτό που ο Χάμπερμας ονομάζει *βίόκοσμος* (Lebenswelt, Habermas, 1987, τομ. II) μια έννοια που δανείζεται από τον Χούσερλ και περιγράφει το συνολικό γνωσιακό απόθεμα της κοινωνίας που είναι προσβάσιμο σε κάθε δρώντα και διαθέτει τρεις συνιστώσες: τον πολιτισμό που ορίζεται ως το ερμηνευτικό απόθεμα των κοινών ερμηνευτικών σχημάτων του κόσμου, την κοινωνία που ορίζεται ως το σύνολο των

¹⁴ Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα των επιτελεστικών αντιφάσεων που δίνει ο Apel πάνω στο διάσημο απόφθεγμα του Καντ «σκέπτομαι άρα υπάρχω»: για να εκφράσει την αντίρρησή του ένας διαφωνών θα πρέπει ουσιαστικά να υποστηρίξει «εγώ δεν υπάρχω» (K.O. Apel, 1976, «Das Problem der philosophischen Letztbegründung im Lichte einer transzendentalen Sprachpragmatik», στο B. Kanitschneider, *Sprache und Erkenntnis*, Innsbruck).

νομιμοποιημένων τάξεων οργάνωσης, οι οποίες διασφαλίζουν την ένταξη των δρώντων σε κοινωνικές ομάδες όπως επίσης τη μεταξύ τους αλληλεγγύη και τέλος, την προσωπικότητα ως εκείνες τις ικανότητες έλλογης επικοινωνίας, ανάληψης δράσης και ευθύνης που διαθέτει το κοινωνικό άτομο (Τάσης, 2012).

Στην θεωρία του λόγου του Χάμπερμας κάθε τύπος αξίωσης εγκυρότητας καθορίζει την επιχειρηματολογική πρακτική που ταιριάζει στην επιδιωκόμενη αιτιολόγηση. Έτσι είναι απαραίτητη μια πραγματολογική ανάλυση του επιχειρήματος ως κοινωνική πρακτική, μια ανάλυση που ανασκευάζει τις κανονιστικές προϋποθέσεις που δομούν το διάλογο ανάμεσα στους συμμετέχοντες. Για να φτάσουμε σε αυτές τις προϋποθέσεις, δεν αρκεί απλά να περιγράψουμε το επιχείρημα όπως προκύπτει εμπειρικά αλλά πρέπει να υιοθετήσουμε την επιτελεστική στάση ενός συμμετέχοντος και να διατυπώσουμε τα κοινά ιδανικά και τους κανόνες που παρέχουν τη βάση σύμφωνα με την οποία κάποια επιχειρήματα είναι καλύτερα από άλλα. Ακολουθώντας την παράδοση των μοντέρνων θεωρητικών του επιχειρήματος, ο Χάμπερμας υποθέτει ότι δεν μπορούμε να διατυπώσουμε αυτές τις κανονιστικές προϋποθέσεις απλά με όρους καθαρής λογικής των ιδιοτήτων των επιχειρημάτων και διακρίνει τρεις πλευρές της επιχειρηματολογικής πρακτικής: το επιχείρημα ως *προϊόν* (Produkt), ως *πρόβαση* (Prozeduren) και ως *διαδικασία*¹⁵ (Prozesse) τις οποίες παραλληλίζει με τις παραδοσιακές απόψεις αξιολόγησης του επιχειρήματος, τη *λογική*, τη *διαλεκτική* και τη *ρητορική*. Πραγματολογικά, κάθε μια από αυτές τις απόψεις λειτουργεί ως ένα επίπεδο προϋπόθεσης που αφορά την πειστικότητα του επιχειρήματος: για τον Χάμπερμας όλες αυτές οι πλευρές μαζί συνιστούν την πραγματολογική ιδέα της πειστικότητας: «*η ίδια η ιδέα του επιχειρηματολογικού λόγου δεν μπορεί να αναπτυχθεί επαρκώς μόνο σε ένα από αυτά τα αναλυτικά επίπεδα*» (1984, σελ. 26).

Ωστόσο ο κριτικός έλεγχος των ανταγωνιζόμενων επιχειρημάτων εξαρτάται από την ρητορική ποιότητα της διαδικασίας πειθούς. Ο Χάμπερμας θεωρεί το ρητορικό επίπεδο με όρους ιδανικής επικοινωνίας τους οποίους παρουσίασε στην «ιδανική ομιλιακή κατάσταση» με βάση την οποία πρέπει να μετρηθεί και να αξιολογηθεί ο αληθινός διάλογος. Η ρητορικά επαρκής διαδικασία παρουσιάζεται ως

¹⁵ Δανειζόμαστε τη μετάφραση του Κωστή Καβουλακου (1997) όπως απέδωσε τους όρους *Prozeduren* και *Prozesse*.

ένα σύνολο αναπόφευκτων πραγματιστικών προϋποθέσεων *συμμετρίας* (Χάμπερμας 1997, σελ. 112) όπως:

- δεν αποκλείεται από το διάλογο κάποιος που μπορεί να συνεισφέρει σχετικά
- υπάρχει ισότητα στην έκφραση των συμμετεχόντων
- οι συμμετέχοντες είναι ελεύθεροι να εκφράσουν τη γνώμη τους χωρίς παραπλάνηση ή εξαπάτηση
- δεν υπάρχουν πηγές εξαναγκασμού εντός της διαδικασίας του διαλόγου¹⁶

Με αυτόν τον τρόπο η λογική του διαλόγου γίνεται η λογική της καθολικής πραγματολογίας, η οποία προσεγγίζει την επιχειρηματολογική συνάφεια όχι μέσα από την εμπειρία ή την τυπική λογική αλλά μέσα από το περιεχόμενο του επιχειρήματος: σε μια γλωσσική στροφή του αριστοτελισμού, ο Χάμπερμας παραλαμβάνει το περιεχομενικό επίχειρημα από τον Toulmin το εντάσσει μέσα σε ένα γλωσσικό σύστημα, το οποίο προσδιορίζει το είδος των εμπειριών που γίνονται αποδεκτές ως στοιχεία θεμελίωσης.

Είναι φανερό ότι η ιδεώδης ομιλιακή κατάσταση εδράζεται σε μία υπαγωγή: ο διάλογος προϋποθέτει τη μετοχή μας σε αυτόν ως εάν να ήταν πραγματική. Η καθολική πραγματολογία του Habermas, σε συνδυασμό με την παραγόμενη συναινεσιακή θεωρία της αλήθειας, συνιστά, τρόπον τινά, διωποκειμενική ανασυγκρότηση της καντιανής κατηγορικής προστακτικής, όπου, αντί το υποκείμενο να απευθύνει στον έτερο ό,τι προβάλλει ως καθολικούς νόμους, το υποβάλλει σε διαλογικό έλεγχο, στον οποίο λανθάνει η αξίωση της καθολικής εγκυρότητας.

Βαδίζοντας προς ένα κοσμοπολιτισμό που ζητά τη γενίκευση των νόμων και κανόνων που διέπουν την ανθρώπινη ζωή σε ένα διεθνές επίπεδο, η χαμπερμασιανή ιδέα της νεωτερικότητας καλεί τις ηθικές κρίσεις σε μια συμμετοχή στον γενικό διάλογο με όλους όσους επηρεάζονται από αυτόν. Οι μοντέρνες κοινωνίες έχουν απελευθερώσει τον επικοινωνιακό ορθολογισμό από τα πολιτιστικά και ιδεολογικά δεσμά του παρελθόντος, ενώ οι κοινωνικές νόρμες, μέσα από τη συνύπαρξη και τη συνεργασία των ατόμων, υποβάλλονται σε διαρκή κριτική θεώρηση, όπως πχ. όταν η

¹⁶ Βλ. Habermas, Jürgen, 2005, *Zwischen Naturalismus und Religion*, Frankfurt am Main, Suhrkamp. Επίσης ο Χάμπερμας ανθολογεί κανόνες και από τον κατάλογο του Alexy, R., 1978, «Eine Theorie des praktischen Diskurses», στο Oelmueller, *Normenbegrundung, Norendurchsetzung*, Paperborn.

εθική (sittlich) ζωή μιας συγκεκριμένης πολιτιστικής ομάδας πρέπει να κριθεί από την πλευρά της δικαιοσύνης. Και όπως ο Διαφωτισμός πρόταξε τη χρήση του ορθού Λόγου, ο μοντέρνος *βίος* της κοινωνικής εμπειρίας προτάσσει τη χρήση της εξορθολογισμένης επικοινωνίας, ιδιαίτερα όταν ο λόγος μιας αναστοχαστικής επικοινωνιακής δράσης μπορεί να θεσμοθετηθεί σε επιστημονικές βεβαιότητες ή δημοκρατικούς θεσμούς. Ύστατο αίτημα, η ολοκλήρωση του προτάγματος της νεωτερικότητας, μια αποκεντρωμένη, οικουμενική δημοκρατία, ως το συλλογικό αποτέλεσμα της διαλεκτικής δόμησης της κοινωνίας.

5 ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΛΟΓΙΣΜΩΝ: «ΜΟΛΥΝΟΝΤΑΣ» ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ

Δεν είναι όλα τα επιχειρήματα «αθώα», αν και μπορεί να είναι πολύ αποτελεσματικά, γιατί πάντα σε μια κριτική ανταλλαγή υπάρχει ένα παράγοντας που «επιμολύνει» (van Eemeren et al. 2014, σελ. 24) την επιχειρηματολογική διαδικασία. Και αυτός είναι οι παραλογισμοί.

Ένας αποδεκτός μέχρι πρόσφατα ορισμός των παραλογισμών όπως τον βρίσκουμε στον Hamblin (*Fallacies*, 1970) είναι: «ένα επιχείρημα που μοιάζει έγκυρο αλλά δεν είναι» (κεφ. «The Standard Treatment of Fallacies», σελ. 12). Για τον Tindale (2007) παραλογισμός είναι ένα «σκανδαλώδες» (ο.π., σελ. 1) λάθος που υπονομεύει τη ισχύ της λογικής ενός επιχειρήματος είτε παρεκτρέποντας την είτε αποκρύπτοντάς την με κάποιο τρόπο. Ο Finocchiaro (2005) υποστηρίζει ότι «αν ένας παραλογισμός ορίζεται ως ένα τύπος κοινού αλλά λογικά λανθασμένου επιχειρήματος τότε θα πρέπει να υπάρχουν «τρεις βασικοί παραλογισμοί: άκυρα επιχειρήματα που αξιώνουν συμπερασματική εγκυρότητα, επαγωγικά αδύναμα επιχειρήματα που αξιώνουν επαγωγική ισχύ και επιχειρήματα χωρίς καθόλου επαγωγική ισχύ αλλά που αξιώνουν κάποια». (σελ. 113-114).

Η μελέτη των παραλογισμών ξεκίνησε με τον Αριστοτέλη που συζήτησε εκτενώς το θέμα στα *Τοπικά* και στους *Σοφιστικούς Ελέγχους* και το επανεπεξεργάστηκε κάνοντας και κάποιες νέες προσεγγίσεις στη *Ρητορική*. Ο Αριστοτέλης τοποθέτησε το ζήτημα των παραλογισμών σε ένα διαλεκτικό πλαίσιο όπου ένα άτομο θέτει ένα ζήτημα, μια *θέση* κι ένα άλλο επιτίθεται με σκοπό να αναιρέσει τη θέση, σύμφωνα και με το ευρέως διαδεδομένο μοντέλο της πλατωνικής σχολής. Διαχώρισε τις *ψευδείς* αναιρέσεις σε αυτές που μπορεί να συμβούν εντός της γλώσσας (*παρά την λέξιν*) και σε αυτές που συμβαίνουν ανεξάρτητα από τη γλώσσα (*έξω της λέξεως*)¹⁷, ένας διαχωρισμός που ανταποκρίνεται και στον εγγενή διαχωρισμό της αριστοτέλειας σκέψης ανάμεσα στη μορφή και στο περιεχόμενο. Έτσι από αυτή την άποψη, οι παραλογισμοί είναι λανθασμένες κινήσεις της

¹⁷ Σήμερα αυτός ο διαχωρισμός έχει αντικατασταθεί από τη διάκριση ανάμεσα σε παραλογισμούς αμφισημίας και παραλογισμούς σχετικότητας (βλ. και Copi 1972)

συζήτησης στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας ανταλλαγής. Στην πραγματικότητα οι αριστοτελικοί «παραλογισμοί» δύσκολα νοούνται έξω από το διαλεκτικό πλαίσιο στο οποίο συνελήφθησαν αλλά και από την γλώσσα στην οποία διατυπώθηκαν. Για παράδειγμα ο παραλογισμός *παρά την προσωδίαν*, της λανθασμένης δηλαδή προφοράς μιας λέξης που μπορεί να οδηγήσει σε παρεξήγηση του νοήματος δεν αντιστοιχεί σε κάποια ανάλογη επιχειρηματολογική κατάσταση σήμερα ενώ το ίδιο συμβαίνει και με τον παραλογισμό της αμφιβολίας (αμφισημίας) που προκύπτει όταν, όπως συμβαίνει σε πολλές περιπτώσεις στην αρχαία ελληνική, μια λέξη που έχει πολλαπλό νόημα ή ένα ρήμα που λειτουργεί τόσο ενεργητικά όσο και παθητικά, εμποδίζει την ξεκάθαρη μετάδοση του νοήματος. Ομοίως ο παραλογισμός *ελέγχου άγνοια* νοείται μόνο στο βαθμό που ο υπερασπιστής ή ο επιτιθέμενος μιας θέσης, υποστηρίζουν ή επιτίθενται αντίστοιχα με λάθος τρόπο (σήμερα έχει μια εντελώς διαφορετική έννοια). Συνοπτικά οι παραλογισμοί του Αριστοτέλη και οι ερμηνείες των εξωγλωσσικών περιστάσεών τους παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 4: Οι παραλογισμοί σύμφωνα με τον Αριστοτέλη

Ενδογλωσσικοί παραλογισμοί	Εξωγλωσσικοί παραλογισμοί	Ερμηνεία εξωγλωσσικών παραλογισμών
<i>Παρά την ομωνυμία</i>	<i>Παρά το συμβεβηκώς</i>	Υποστήριξη συλλογισμού βάση τυχαίων περιστάσεων
<i>Παρά την αμφιβολία</i>	<i>Παρά το απλώς και μη απλώς αλλά τη</i>	Σύγκριση γενικού κανόνα με μια συγκεκριμένη περίπτωση
<i>Παρά την σύνθεσιν</i>	<i>Παρά την του ελέγχου άγνοιαν</i>	Ο έλεγχος της θέσης του αντιπάλου γίνεται με λάθος τρόπο
<i>Παρά την διαίρεσιν</i>	<i>Παρά το επόμενον</i>	Το επακόλουθο μιας πράξης στηρίζει τον ισχυρισμό
<i>Παρά την προσωδίαν</i>	<i>Παρά το εν αρχήν λαμβάνειν</i>	Το επιχείρημα φέρει ως αποδεδειγμένη την προς απόδειξη θέση
<i>Σχήμα λέξεως</i>	<i>Παρά το μη αίτιον ως αίτιον τιθέναι</i>	Η αιτία είναι φαινομενική όχι πραγματική
	<i>Παρά το τα πλείω ερωτήματα εν ποιεύν</i>	Δύο ή περισσότερα ερωτήματα τίθενται ως ένα
	<i>Εκ του σημείου</i>	Μια και μόνη ένδειξη εκλαμβάνεται ως τεκμήριο
	<i>Τω δεινώσει ει κατασκευάζειν και ανασκευάζειν</i>	Χρήση βίαιης, συναισθηματικής ή υπερβολικής γλώσσας
	<i>Παρά την έλλειψιν του πότε και πως</i>	Παράλειψη αναφοράς ιδιαίτερων συνθηκών

Η προσέγγιση του Αριστοτέλη αποτελεί την κατεξοχήν βάση της θεώρησης αυτών των παραγόντων «επιμόλυνσης» του επιχειρήματος τόσο σε διαλεκτικό όσο και σε μονολογικό επίπεδο, ωστόσο δέχτηκε κριτική από τη μοντέρνα θεωρία. Αντί να προσφέρει μια συγκεκριμένη ανάλυση των ισχυρών και αδύνατων σημείων του κάθε επιχειρήματος, η αριστοτέλεια λογική ταυτοποιεί επιχειρηματολογικά μοτίβα που οδηγούν από προτάσεις των οποίων η αλήθεια είναι ήδη γνωστή σε προτάσεις

των οποίων η αλήθεια μένει να θεμελιωθεί. Αυτά τα μοτίβα που μπορεί να εφαρμοστούν σε κάθε περίπτωση (αλλάζοντας απλά το περιεχόμενο), οδήγησαν τη μελέτη του επιχειρήματος σε μια περισσότερο περιγραφική και λιγότερο κανονιστική προσέγγιση πράγμα που εν τέλει στερούσε από τη θεωρία τη δυνατότητα διαχωρισμού περιπτώσεων φαινομενικά έγκυρων παραγωγικά αλλά μη ορθών περιεχομενικά.

Συγκεντρώνοντας τις αναφορές των παραλογισμών στη χρήση του επιχειρήματος στη βιβλιογραφία των δεκαετιών '50 και '60, ο Hamblin (1970) άσκησε και αυτός την κριτική του στην αριστοτελική λογική γιατί στοχαζόταν μόνο τα λογικά λάθη και όχι για τις απατηλές λογικές «μανούβρες» που υιοθετούσε η μια μεριά προκειμένου να εξαπατήσει την άλλη σε μια συζήτηση. Οι παραλογισμοί, παγιδευμένοι στην αριστοτελική «λίστα», κατέληγαν να είναι είτε γλωσσικά ατοπήματα είτε απλά λανθασμένα συμπεράσματα. Ωστόσο ακόμα και ο ορισμός του Hamblin (1970), ότι οι παραλογισμοί είναι «επιχειρήματα που φαίνονται έγκυρα αλλά δεν είναι» αμφισβητήθηκε καθώς η λέξη *φαίνονται* εμπεριέχει ένα μεγάλο βαθμό υποκειμενικότητας και η *εγκυρότητα* παρουσιάζεται λανθασμένα ως ένα απόλυτο κριτήριο. Αυτό το ζήτημα θέτει και ο Tindale (2007) που αναρωτιέται αν πρέπει οι παραλογισμοί να αναλύονται επί τη βάση της λογικής εγκυρότητάς τους καθώς αρκετοί παραδοσιακοί παραλογισμοί, όπως η *λήψη ζητούμενου*, δεν είναι παραγωγικά άκυροι. Άρα θα πρέπει ο εντοπισμός και η κριτική των παραλογισμών να αξιοποιεί κι άλλα κριτήρια πέρα από την εγκυρότητα, όπως η ορθότητα της διαδικασίας επιχειρηματολόγησης (Van Eemeren & Grootendorst, 2004).

Επιπλέον, πολλοί παραλογισμοί μπορεί να αποτελούν αποτυχημένα στιγμιότυπα μιας κατά τα άλλα καλής επιχειρηματολόγησης: π.χ. δεν μπορούμε να απορρίψουμε όλα τα *ad hominem* (κατά πρόσωπο) επιχειρήματα¹⁸ γιατί υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες ο συγκεκριμένος συλλογισμός είναι αποδεκτός (Tindale 2007) όπως ο έλεγχος της αξιοπιστίας ενός μάρτυρα στο δικαστήριο που είναι εντελώς εύλογος. Ένα άλλο ζήτημα που φωτίζει η μελέτη των παραλογισμών είναι η παραδοχή ότι για την αποτίμησή τους είναι απαραίτητη η θεώρηση του πλαισίου

¹⁸ Το επιχείρημα *κατά πρόσωπο* (ad hominem) εισήγαγε πρώτος ο Άγγλος φιλόσοφος John Locke όπως επίσης το επιχείρημα από *άγνοια* (ad ignorantiam) και το επιχείρημα της *ανάρμωσης αυθεντίας* (ad verecundiam) αν και δεν τα θεωρούσε παραλογισμούς (βλ. «Για τον Λόγο» στο *Δοκίμιο για την Ανθρώπινη Νόηση*, Βιβλίο IV, 2016, εκδ. Παπαζήσης)

μέσα στο οποίο προκύπτει η επιχειρηματολόγηση: ο διάλογος μεταξύ συμμετεχόντων, το υπόβαθρο του θέματος, η ιστορία της κριτικής ανταλλαγής μεταξύ των συμμετεχόντων, οι πεποιθήσεις του κοινού κλπ.

Παρόλα αυτά, μέχρι τον Hamblin, δεν είχε εντοπιστεί η εσκεμμένη χρήση τους ως λανθασμένες κινήσεις στην επικοινωνιακή διαδικασία του επιχειρηματολογικού λόγου (van Eemeren and Grootendorst 1992) σύμφωνα και με την πραγμαδιαλεκτική θεωρία που αποπειράται μια κανονιστική προσέγγιση του επιχειρήματος: αν και διατηρεί τη λογική έννοια της εγκυρότητας στη θέση της, αντί να θεωρεί τους παραλογισμούς ως τμήμα μιας αδόμητης λίστας ονομαστικών κατηγοριών που κληρονομήθηκε από το παρελθόν ή να θεωρεί ότι όλοι οι παραλογισμοί αποτελούν παραβιάσεις ενός και μοναδικού κανόνα εγκυρότητας, η πραγμαδιαλεκτική θεωρία αναγνωρίζει μια πληθώρα κανόνων. Ο «προδοτικός χαρακτήρας» (van Eemeren et al. 2014, σελ. 25) των παραλογισμών εξηγείται αν τους αντιμετωπίσουμε ως εκτροπές των στρατηγικών χειρισμών των συνομιλητών που συχνά είναι δύσκολο να εντοπιστούν ωστόσο αλλοιώνουν την επιχειρηματολογική διαδικασία καθώς καταπατούν τα όρια της λογικής¹⁹ (van Eemeren, 2010). Η σύγχρονη έρευνα, αν και υπολείπεται μιας συνολικής θεωρίας για τον παραλογισμό (Hamblin, 1970, σελ. 11) μπορεί να καταθέσει μια σειρά παραλογισμών οι οποίοι μάλιστα χρησιμοποιούνται συχνά στον δημόσιο λόγο (van Eemeren et al 2014, Van Eemeren 2010, Hamblin 1970, Tindale 2007, Κατράμης 2016):

¹⁹ Ένα από τα ζητούμενα και της εξόρυξης επιχειρημάτων είναι ο εντοπισμός των δεικτών των παραλογισμών που ενδεχομένως βοηθήσουν στον αυτόματο εντοπισμό και ταξινόμησή τους, όπως οι κινήσεις αναίρεσης και τα μετα-επιχειρηματολογικά σχόλια (βλ. Tseronis 2011, Doury 2004 & 2009)

Πίνακας 5: Συνήθεις τύποι παραλογισμών σύμφωνα με τη μοντέρνα θεωρία

Παραλογισμοί	Παράδειγμα	Το πρόβλημα
Επιχείρημα από διαίρεση	«Κάθε Έλληνας έχει υπέρογκα χρέη γιατί το χρέος της Ελλάδας είναι υπέρογκο»	Αποδίδει τις ιδιότητες του όλου στα μέρη που το αποτελούν
Επιχείρημα από σύνθεση	«Σε αυτή την ταινία παίζουν καλοί ηθοποιοί. Άρα είναι μια καλή ταινία»	Αποδίδει σε ένα σύνολο τις ιδιότητες των μερών του με την υπόθεση πως ό,τι ισχύει για τα μέρη ισχύει για το όλο
Λήψη ζητουμένου (petitio principii)	«Ο Θεός υπάρχει γιατί το λέει η Βίβλος και η Βίβλος είναι ο λόγος του Θεού»	Κυκλικός συλλογισμός που φέρει εντός του αυτό που πρέπει να αποδειχτεί
Επιχείρημα από άγνοια ελέγχου (ignoratio elenchi)	«Τα μέτρα που λάβαμε για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής είναι σωστά γιατί η φοροδιαφυγή είναι επιζήμια για την οικονομία»	Δεν απευθύνεται στη θέση (τα ληφθέντα μέτρα) αλλά σε άλλο θέμα (τη φοροδιαφυγή)
Πολλαπλή ερώτηση (plurium interrogationum)	«Θα σταματήσετε επιτέλους να προσπαθείτε να ελέγξετε την ενημέρωσή;»	Ο ερωτών προϋποθέτει ότι αληθεύει ήδη το γεγονός για το οποίο ρωτά
Ψευδής αιτία (non sequitur)	«Μελέτη έδειξε ότι αυξήθηκαν τα περιστατικά αυτοκτονιών εξαιτίας της λιτότητας. Άρα η λιτότητα οδηγεί σε αυτοκτονίες»	Δεν υπάρχει σχέση αιτίου αποτελέσματος
Επιχείρημα Αχυράνθρωπος	«Αν ψηφίσετε τον νόμο για το σύμφωνο συμβίωσης θα διαλυθεί ο θεσμός της οικογένειας. Άρα είστε κατά της οικογένειας».	Διαστρέβλωση της κεντρικής θέσης του ομιλητή
Επιχείρημα κατά προσώπου	«Ο κος Παππάς συνεχίζει να κουνάει το δάχτυλο και να μιλά για συμφέροντα και διαπλοκή. [...] Όπως δηλαδή έμαθε να κάνει στο μεγάλο σχολείο της ελληνικής Αριστεράς»	Δεν στρέφεται κατά των θέσεων του αντιπάλου αλλά κατά του προσώπου του
Επιχείρημα από συνέπειες (ad consequentiam)	«Η θεωρία της εξέλιξης δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή διαφορετικά ο άνθρωπος δεν θα θεωρείται ανώτερος του χιμπατζή ή του γορίλα»	Συσχετίζει άσχετα πράγματα: οι επιπτώσεις μιας πράξης καλούνται να στηρίξουν ή όχι τον ισχυρισμό
Ολισθηρός κατήφορος	«Αν νομιμοποιήσουμε την	Προβάλλεται μια αλυσίδα

(slippery slope)	ευθανασία θα καταλήξουμε με θαλάμους αερίων όπως στη ναζιστική Γερμανία»	συνεπειών που όμως η συγκεκριμένη ενέργεια δεν είναι ικανή να προκαλέσει
Επιχείρημα της ανάρμοστης αυθεντίας (ad verecundiam)	«Ένας δημοσιογράφος στην τηλεόραση είπε ότι τα λαχανικά είναι γεμάτα φυτοφάρμακα. Άρα δεν πρέπει να τρώμε λαχανικά»	Προβάλλει τη γνώμη κάποιου άλλου που δεν είναι ειδικός στον τομέα που συζητιέται
Επιχείρημα ισχύος (ad baculum)	«Αν ψηφίσετε αυτό το νομοσχέδιο θα καταστήσετε την Ελλάδα χώρα όμορη και συγγενή χώρα με μόνο μία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Πολωνία, η οποία έχει ήδη παραπεμφθεί για παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έχει ήδη καταστεί το «μαύρο πρόβατο» της Επιτροπής»	Εγκαλεί τη χρήση επικείμενης απειλής κατά του αντιπάλου
Επιχείρημα φόβου (ad metum)	«Πριν ζητήσεις αύξηση από τον Διευθυντή σκέψου τις ουρές των ανέργων: δεν θα ήθελες να βρεθείς στη θέση τους»	Δεν εκθέτει τους λόγους γιατί μια δράση είναι ορθή ή όχι αλλά χρησιμοποιεί τον φόβο των συνεπειών της
Επιχείρημα οίκτου (ad misericordiam)	«Αν δεν μου βάλετε καλό βαθμό στο εξάμηνο θα χάσω τον αυτοσεβασμό και την αυτοεκτίμησή μου»	Αδικαιολόγητη έκκληση στο συναίσθημα με σκοπό την προώθηση ιδίων συμφερόντων
Επιχείρημα πλειοψηφίας (ad populum)	«Να, λοιπόν, γιατί η δική σας κριτική, κύριε Μητσοτάκη, είναι μία κριτική που δεν μπορεί να πιάσει τόπο. Διότι το δικό σας δήθεν εναλλακτικό πρόγραμμα είναι απολύσεις, περικοπές, απορρύθμιση και συρρίκνωση του δημόσιου συμφέροντος. Και ο λαός μας αυτό το γνωρίζει»	Χρησιμοποιεί διαδεδομένες αλλά ανεξέλεγκτες προκαταλήψεις
Επιχείρημα άγνοιας (ad ignorantiam)	«Δεν έχει αποδειχθεί μέχρι σήμερα ότι η χορήγηση ορμονών στην εξωσωματική προκαλεί καρκίνο. Άρα οι ορμόνες είναι ακίνδυνες»	Το μόνο που αποδεικνύει το επιχείρημα είναι ότι ακριβώς δεν έχει αποδειχθεί το αντίθετό του

(Τα παραδείγματα προέρχονται από: van Eemeren et al 2014, Van Eemeren 2010, Hamblin 1970, Tindale 2007, Κατσάμης 2016 και από τις επισημειώσεις σε άρθρα γνώμης και ομιλίες από το Ελληνικό Κοινοβούλιο).

6 ΣΧΕΣΕΙΣ ΛΟΓΟΥ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ

Τι είναι αυτό ωστόσο που θεμελιώνει τη σχέση ανάμεσα στα στοιχεία του επιχειρήματος; Πως μπορούμε να εντοπίσουμε την επιχειρηματολογική δομή; Η εξόρυξη επιχειρημάτων εφαρμόζεται σε ελεύθερο κείμενο και συνεπώς εξαρτάται από τα χαρακτηριστικά λόγου του ελεύθερου κειμένου. Ερευνητές στη γλωσσολογία έχουν επισημάνει ότι το κείμενο δεν είναι μια απλή ακολουθία κυρίων και δευτερευουσών προτάσεων αλλά διαθέτει μια πολύ λεπτομερειακή δομή. Η δομή λόγου του ελεύθερου κειμένου έχει μελετηθεί ως προς τις ρητορικές, χρονικές και αιτιακές σχέσεις (Mann & Thomson 1988, Marcu 2000, Birnbaum, 1982) όπου ταυτοποιήθηκαν οι βασικές μονάδες ανάλυσης λόγου και αναλύθηκαν οι σχέσεις τους. Οι διάφορες θεωρίες ανάλυσης λόγου έχουν πολλά κοινά σημεία. Με κυριότερη τη θέση ότι οι βασικές μονάδες ανάλυσης είναι μη αλληλεπικαλυπτόμενα διανύσματα κειμένου, ότι υπάρχουν σχέσεις ανάμεσα σε κειμενικές μονάδες διαφορετικού μεγέθους, ότι κάποιες κειμενικές μονάδες είναι πιο σημαντικές στο κείμενο από άλλες και ότι η αφηρημένη δομή των περισσότερων κειμένων είναι συνήθως είτε δεντρική είτε γράφος. Η συνοχή είναι ένα βασικό στοιχείο ενός κειμένου και ενός επιχειρήματος. Ας πάρουμε το παράδειγμα των Knott & Sanders (1998) που συγκρίνει τις ακόλουθες προτάσεις:

1. Ο Τιμ πρέπει λατρεύει τη βέλγικη μπίρα. Το καφάσι στην κουζίνα είναι ήδη μισοάδειο.
2. Ο Τιμ πρέπει να λατρεύει τη βέλγικη μπίρα. Έχει ύψος 1,90 μ.

Το πρώτο παράδειγμα έχει συνοχή ενώ το δεύτερο δεν βγάζει πολύ νόημα: ο αναγνώστης περιμένει (αλλά δεν λαμβάνει) μια εξήγηση ή μια ένδειξη γιατί ο Τιμ λατρεύει τη μπίρα. Το επιχείρημα βασίζεται στη συνοχή. Η προσθήκη του συνδέσμου *επειδή* θα μπορούσε να λειτουργήσει λογικά στην πρόταση 1 όχι όμως στην πρόταση 2 καθώς ο σύνδεσμος τονίζει μια αναμενόμενη αιτιακή σχέση που στην πρόταση 2 δεν υπάρχει. Ας δούμε την πρόταση 3:

3. Ο Τιμ πρέπει να λατρεύει τη Βελγική μπύρα γιατί το καφάσι στην κουζίνα είναι ήδη μισοάδειο.

Σε αυτή την πρόταση ο αποδέκτης πρέπει να εξάγει κάποια πληροφορία όπως ότι το καφάσι στην κουζίνα περιέχει μπουκάλια Βέλγικης μπύρας και ότι ο Τιμ είναι το άτομο που κατανάλωσε το περιεχόμενο αυτού του καφασιού. Αυτές οι απούσες προκείμενες είναι τυπικές στη διαμόρφωση μη τυπικών επιχειρημάτων που απαντούμε στον καθημερινό λόγο και την επιχειρηματολογία του. Η αιτιακή σχέση (όπως εκφράζεται με την εισαγωγή του συνδέσμου *γιατί*) είναι μια από τις Γνωστικές Σχέσεις Συνοχής με τις οποίες ο Sanders (1992) επιχειρεί να εξηγήσει πως κατανοούν οι άνθρωποι ένα κείμενο. Οι τέσσερις Σχέσεις είναι :

Βασική Λειτουργία (αιτιακή ή προσθετική)

Πηγή της Συνοχής (σημειολογική ή πραγματολογική)

Πολικότητα (θετική ή αρνητική)

Σειρά των τμημάτων (μόνο για αιτιακές σχέσεις): βασική ή μη βασική, εξαρτώμενη αν η επίπτωση προηγείται ή όχι της αιτίας

Βάσει αυτών, η σχέση στην πρόταση 3 είναι αιτιακή, πραγματολογική, θετική και βασική.

Τα γλωσσικά φαινόμενα που σηματοδοτούν ρητορικές σχέσεις είναι λεξιλογικά στοιχεία, προθέσεις και άλλες μορφές φωνητικής αναφοράς, χρόνου και άποψης (Hovy, 1993). Οι πιο σημαντικοί δείκτες είναι λεξικά στοιχεία που συνήθως εκφράζονται με συνδέσμους και συγκεκριμένα είδη επιρρηματικών ομάδων. Η φύση και ο αριθμός των σχέσεων που υπάρχουν ανάμεσα σε διάφορες κειμενικές μονάδες έχουν μελετηθεί είτε από την πλευρά των προθέσεων του συγγραφέα (Mann & Thomson 1988) είτε από την πλευρά της επεξεργασίας του κειμένου από τον αναγνώστη (Sanders 1997).

Η πλέον διαδεδομένη δομική θεωρία είναι η θεωρία της Ρητορικής Δομής των Mann & Thomson (1988) η οποία αναλύει ζητήματα συνεκτικότητας και συνοχής βάση 23 ρητορικών σχέσεων που υπάρχουν ανάμεσα στα διάφορα διανύσματα κειμένου -κυρίως ανάμεσα σε κύριες και δευτερεύουσες προτάσεις- τα οποία διαχωρίζουν σε πυρήνες (nucleus) και δορυφόρους (satellite). Στον παρακάτω πίνακα (Mann & Thompson, σελ. 9) αναγράφονται οι σχέσεις του λόγου σύμφωνα με τη Θεωρία Ρητορικής Δομής και μερικά παραδείγματα.

Πίνακας 6: Σχέσεις Λόγου

Συνθήκες	Αντίθεση
Λύση	Διαδοχή
Επεξήγηση	Συνθήκη
Κινητοποίηση	Ερμηνεία
Ένδειξη/Μαρτυρία	Αξιολόγηση
Δικαιολόγηση	Ανασκευή
Αιτία	Σύνοψη
Σκοπός	Αντίφαση

Παραδείγματα:

- **Μαρτυρία** (evidence): «Ο Γιάννης είναι στο σπίτι του. Το αυτοκίνητό του είναι παρκαρισμένο απ' έξω».
- **Επέκταση** (elaboration): «Ο Γιώργος είναι από την Κύπρο. Μεγάλωσε στη Λευκωσία».
- **Αντίθεση** (contrast): «Ο Γιώργος ήταν χαρούμενος. Η Μαρία ήταν λυπημένη».
- **Υπόβαθρο** (background): «Η Μαρία πήγε στο σπίτι του Γιώργου. Είχαν τσακωθεί το πρωί».
- **Ακολουθία** (sequence): «Η Μαρία πήγε στο σπίτι του Γιώργου. Χτύπησε την πόρτα».

Η κεντρική ιδέα κάθε θεωρίας ανάλυσης λόγου είναι η ταυτοποίηση σχέσεων συνοχής: διαδοχικά διανύσματα κειμένου ενώνονται με σημασιολογικές και πραγματολογικές σχέσεις όπως αιτιότητα ή αντίθεση. Το κριτήριο για το κατά πόσο υπάρχει σχέση ανάμεσα σε δυο τμήματα κειμένου είναι η ανασκευή της πρόθεσης του συγγραφέα/δημιουργού του κειμένου: γιατί έβαλε αυτά τα δύο τμήματα σε διαδοχή, τι ήθελε να πετύχει με αυτό το συνδυασμό; Από αυτή την άποψη βασικός ισχυρισμός της Θεωρίας Ρητορικής Δομής είναι ότι στην πλειονότητα των σχέσεων τα δύο τμήματα δεν έχουν το ίδιο βάρος ως προς την υποφώσκουσα πρόθεση. Το πιο

κεντρικό, ο **πυρήνας** μπορεί να ερμηνευθεί ανεξάρτητα, ενώ το άλλο που παίζει έναν υποστηρικτικό ρόλο είναι ο **δορυφόρος**. Όπως τονίζουν οι συγγραφείς, όταν όλοι οι δορυφόροι αφαιρεθούν από το λόγο, το κυρίως μήνυμα θα μπορεί και πάλι να αναδημιουργηθεί, ενώ αν αφαιρεθούν οι πυρήνες το κείμενο θα πάψει να είναι συνεκτικό και το μήνυμά του θα χαθεί.

Με το κέντρο βάρους της ανάλυσης στις προθέσεις του συγγραφέα, οι Peldszus and Stede (2013) αλλά και οι Mochales Palau & Moens (2009) πιστεύουν ότι η θεωρία αυτή ταιριάζει στη μελέτη επιχειρηματολογικού κειμένου. Αν και τα εντελώς περιγραφικά κείμενα όπως οι εγκυκλοπαιδικές καταχωρήσεις ή τα ρεπορτάζ στις εφημερίδες (όχι τα άρθρα γνώμης) θα είχαν μια μάλλον ρηχή ανάλυση ρητορικής δομής, η περιγραφή επιχειρηματολογικού κειμένου με αυτό το εργαλείο μπορεί να σκιαγραφήσει το πώς λειτουργεί το κείμενο με ενδιαφέροντα τρόπο. Αν και η ανίχνευση των σχέσεων συνοχής σε ένα κείμενο που είναι ο στόχος της Θεωρίας Ρητορικής Δομής και ο εντοπισμός των επιχειρημάτων δεν είναι το ίδιο πράγμα, η εφαρμογή της θεωρίας αυτής βοηθά στην αναπαράσταση της επιχειρηματολογικής δομής των κειμένων. Σε αυτή τη λογική μάλιστα ο Azar (1999) υποστηρίζει ότι η σχέση πυρήνα-δορυφόρου είναι εξαιρετικά χρήσιμη στη διάκριση των εσωτερικών σχέσεων επιχειρηματολογικών μονάδων, ενώ συγκεκριμένα πιστεύει ότι υπάρχουν πέντε σχέσεις ρητορικής δομής που μπορούν να θεωρηθούν επιχειρηματολογικές με την έννοια ότι ένα τμήμα του λόγου μπορεί να είναι το συμπέρασμα/ισχυρισμός και το άλλο τμήμα αποτελεί τον λόγο που προβάλλεται προκειμένου να αυξηθεί η πίστη του αποδέκτη στο συμπέρασμα/ισχυρισμό. Οι σχέσεις αυτές είναι: *Κινητοποίηση, Αντίθεση, Διαδοχή, Ένδειξη* και *Δικαιολόγηση*.

Για τη χρήση της θεωρίας Ρητορικής Δομής εκφράζουν τη διαφωνία τους ερευνητές όπως οι Stab & Gurevych (2014, 2016) υποστηρίζοντας ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα που παρουσιάζει η θεωρία αυτή είναι ότι αφορά διαδοχικά τμήματα κειμένου ενώ στον επιχειρηματολογικό λόγο, προκείμενες και ισχυρισμοί μπορεί να βρίσκονται διάσπαρτοι και να χωρίζονται από μεγάλες κειμενικές αποστάσεις. Επιπλέον έρευνες έχουν εντοπίσει δύο μεγάλες κατηγορίες σχέσεων ανάμεσα σε τμήματα κειμένου: τις ρητές και τις υπονοούμενες. Οι ρητές σχέσεις σηματοδοτούνται από τη χρήση γλωσσικών δεικτών όπως προθέσεις ή σύνδεσμοι (διότι, όμως κλπ.) ενώ οι υπονοούμενες σχέσεις δεν σηματοδοτούνται από τίποτα

αλλά συνάγονται νοηματικά, πράγμα που καθιστά απαραίτητες πιο εξελιγμένες μεθόδους ανίχνευσης (Stab et al 2014). Ας δούμε το παράδειγμα :

*Όλοι θα πρέπει να σπουδάζουν στο εξωτερικό (α). Είναι μια σημαντική εμπειρία που σε βοηθά να σταθείς στα πόδια σου (β) εφόσον μαθαίνεις να ζεις χωρίς να εξαρτάσαι από κανέναν άλλο (γ). Ωστόσο για κάποιον που ζει στο εξωτερικό η μοναξιά και νοσταλγία θα είναι κάποια από τα προβλήματα που θα αντιμετωπίσει (δ).*²⁰

Σε αυτό το παράδειγμα οι προκείμενες β και γ και δ συνδέονται από τους συνδέσμους *εφόσον* (που δηλώνει Αιτία) και *ωστόσο* (που δηλώνει Αντίθεση). Όμως η σχέση ανάμεσα στον ισχυρισμό α και την προκείμενη β -που σύμφωνα με τη θεωρία ανάλυσης λόγου είναι Αιτιολόγηση- είναι μια σχέση υπονοούμενη γιατί απουσιάζει κάποιος γλωσσικός δείκτης.

Αν και η θεωρία της Ρητορικής Δομής δεν απαντά στις ανάγκες της επιχειρηματολογικής ανάλυσης μιας και αφορά διαδοχικές προτάσεις, που ορίζουν μόνο γενικές σχέσεις λόγου, μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο ανίχνευσης υπονοούμενων σχέσεων και ταυτοποίησης της επιχειρηματολογικής δομής: είναι αδύνατο να αξιολογήσει κανείς την ποιότητα ενός επιχειρήματος ακόμα και να ανιχνεύσει την ύπαρξη του αν δεν γνωρίζει ποιες προκείμενες αναφέρονται σε ποιον ισχυρισμό (Peldszus and Stede, 2013, Sergeant, 2013, Xuan Do et al, 2011).

Χάρη στη δημοσίευση το 2001 του Penn Discourse Treebank (Carlson et al., 2001) ενός αποθετηρίου κειμένων από εφημερίδες και μπλογκ με επισημειωμένες σχέσεις ρητορικής δομής, ο εντοπισμός σχέσεων λόγου κέρδισε μεγάλο ενδιαφέρον από την ερευνητική κοινότητα καθώς το σώμα αυτό περιλαμβάνει ρητές αλλά και υπονοούμενες σχέσεις λόγου διαφορετικών τύπων. Υπάρχουν πλέον διάφορες μέθοδοι για την προσέγγιση υπονοούμενων σχέσεων²¹. Ο Xuan Do (et al, 2011), διερεύνησε τις αιτιακές σχέσεις συμβάντων στο κείμενο βάση της θεωρίας της Ρητορικής Δομής ανιχνεύοντας επίσης και τις σχέσεις διαδοχής, σύγκρισης και επέκτασης εκτιμώντας ότι αφορούν την αιτιότητα. Ο Hovy (et al 1993) και οι Biran &

²⁰ Το παράδειγμα προέρχεται από Stab et al (2014)

²¹ Οι Pitler et al (2009) πειραματίστηκαν με την πολικότητα, με τάξεις ρημάτων, με το μήκος των φράσεων και με την τροπικότητα

Rambow (2011) υποστηρίζουν ότι υπάρχει σημαντική διάφορα ανάμεσα τις σχέσεις Ανάλυσης Λόγου και στις σχέσεις της επιχειρηματολόγησης. Οι υπάρχοντες ορισμοί των σχέσεων λόγου είναι ένα στοιχείο οικοδόμησης για την εξόρυξη επιχειρημάτων, ενώ δεν υπάρχουν διακριτές επιχειρηματολογικές σχέσεις στις υπάρχουσες προσεγγίσεις. Παρόλα αυτά υποστήριξαν ότι οι σχέσεις λόγου μπορεί να χρησιμοποιηθούν για να οικοδομηθούν σχέσεις επιχειρηματολόγησης όταν απουσιάζουν οι δείκτες. Για το σκοπό αυτό, οι ερευνητές χρησιμοποίησαν το RST Treebank και επισημείωσαν τις σχέσεις λόγου βασισμένοι στη Θεωρία της Ρητορικής Δομής για να εξάγουν δείκτες σχέσεων, όπως *αιτία*, *διαδοχή* ή *αντίθεση* που μπορεί να υποδεικνύουν επιχειρηματολόγηση. Η κεντρική ιδέα της μελέτης που επεδίωκε να προσπεράσει τη δυσκολία ανίχνευσης σχέσεων όταν αυτή είναι υπονοούμενη ήταν να αντικαταστήσει τους ρητούς δείκτες με άλλα στοιχεία, όπως με συνδυασμούς λέξεων, που μπορεί να εμφανίζονται ως τμήμα μιας σχέσης: π.χ. ζεύγη λέξεων με αντώνυμα. Ας δούμε το παράδειγμα που προκύπτει από την πρόταση που ανθολόγησαν οι ερευνητές από τη LiveJournal που υπονοεί σχέση αντίθεσης: «είναι εύκολο να κολακεύεις τους ανθρώπους. Δύσκολο είναι να πεις την αλήθεια ή να πεις κάτι ειλικρινές που μπορεί να ακουστεί άσχημα». Στόχος ήταν η δημιουργία μιας λίστας των πλέον σχετικών ν-γραμμάτων για κάθε σχέση. Ως αποτέλεσμα κατάφεραν να εξάγουν 12 σχέσεις λόγου²² που δείχνουν ότι οι συνδυασμοί λέξεων περιεχομένου μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να προβλεφθούν σχέσεις που αφορούν την αιτιολόγηση και άρα την επιχειρηματολογική υποστήριξη μιας θέσης.

6.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ

Η έρευνα για το αν οι λεκτικοί δείκτες σηματοδοτούν επιχειρηματολογικές σχέσεις ανάμεσα σε τμήματα κειμένου είναι ιδιαίτερα εκτεταμένη με κεντρικό ερώτημα το αν συνδεσμολογικά στοιχεία όπως *επειδή*, *μολονότι*, *αν και*, *παρόλο*, *εξαιτίας* κλπ. αποτελούν δείκτες επιχειρηματολογικού λόγου με την έννοια ότι σηματοδοτούν ή ορίζουν λογικές/επιχειρηματολογικές σχέσεις στο κείμενο. Η Taboada (2006) συμπεραίνει ότι υπάρχουν πολλές λεξιλογικές και γλωσσολογικές

²² Οι σχέσεις που εξήγαν ήταν αναλογία, αντίθεση, αιτία, διαδοχή, συνέπεια, αντίφαση, ένδειξη, παράδειγμα, εξήγηση, σκοπός, λόγος και αποτέλεσμα.

«συσκευές» που σηματοδοτούν σχέσεις λόγου πέρα από τους δείκτες, όπως η διάθεση ή η τροπικότητα μιας πρότασης. Ο Tseronis (2011) παραθέτει αποτελέσματα από μια ανάλυση επιχειρηματολογικών κινήσεων για να ταυτοποιήσει επιφανειακά γλωσσικά στοιχεία που δρουν ως επιχειρηματολογικοί δείκτες. Σύμφωνα με τα ευρήματά του κάθε απλή ή και σύνθετη λεξική έκφραση μπορεί να λειτουργήσει ως επιχειρηματολογικός δείκτης και να σηματοδοτήσει μια επιχειρηματολογική σχέση ή τον συγκεκριμένο ρόλο της μονάδας εντός του επιχειρήματος π.χ. αν πρόκειται για ισχυρισμό ή προκείμενη. Επιπλέον παρατήρησε ότι σύνθετα μοτίβα επιχειρηματολογικών δεικτών δείχνουν συγκεκριμένες επιχειρηματολογικές κινήσεις όπως π.χ. ο δείκτης *όπως φαίνεται* που εισάγει έναν ισχυρισμό και ο δείκτης *παρόλα αυτά* που εισάγει μια αντίθεση. Καταλήγει ωστόσο ότι τα στοιχεία που μπορεί να σηματοδοτήσουν ρητορικές λειτουργίες μέσα σε ένα κείμενο μπορεί να είναι διάφορες λεξιλογικές ή γλωσσολογικές εκφράσεις (απλές ή σύνθετες) ακόμα και διάφορες διαμορφώσεις του λόγου ή παρουσία των οποίων σε συγκεκριμένο σημείο του κειμένου σηματοδοτεί την ίδια την εκφραστικότητα του σημείου αυτού, του επόμενου ή του προηγούμενου ή ακόμα και ένα μεγαλύτερο κομμάτι του λόγου ως εμπεριέχον συγκεκριμένη ρητορική λειτουργία (ρητορική κίνηση, τύπος επιχειρήματος ή στρατηγική).

Οι επιχειρηματολογικοί δείκτες δεν αποτελούν συγκεκριμένη τάξη ούτε ταυτίζονται με κάποια γραμματική κατηγορία. Οποιοδήποτε λεξιλογικό στοιχείο, απλό ή σύνθετο μπορεί να είναι ένας επιχειρηματολογικός δείκτης, από μια απλή λέξη, μέχρι φράσεις ή ολόκληρες προτάσεις. Ας δούμε τα παρακάτω παραδείγματα:

- «*Ήταν προφανές ότι ο τότε Υπουργός Πολιτισμού είχε αποφασίσει να βοηθήσει κάποιους φίλους του στα ΜΜΕ για να τον βοηθήσουν και αυτοί τον επόμενο δύσκολο χειμώνα*». (Σταύρος Θεοδωράκης, Ολομέλεια Κοινοβουλίου, 11/02/2015).
- «*Αντιθέτως, εμείς δημιουργούμε κανόνες στελέχωσης των καναλιών με τετρακόσια άτομα, με μετοχικό κεφάλαιο, με ισχυρά συμβόλαια, αορίστου χρόνου εργασίας, έτσι ώστε οι εργαζόμενοι να έχουν δουλειά και στο ραδιοτηλεοπτικό τοπίο*». (Σωκράτης Φάμελος, Ολομέλεια Κοινοβουλίου, 11/02/2015).

-
- «Στοιχεία που θα προσδιορίζουν την οικονομική βιωσιμότητα των αδειοδοτούμενων επιχειρήσεων και ειδικότερα τα αναφερόμενα έσοδα από τη διαφημιστική απορρόφηση, το ετήσιο κόστος λειτουργίας, καθώς και ο περιορισμός του διαθέσιμου ψηφιακού φάσματος -και δεν μπαίνω εδώ στην τεχνική συζήτηση πόσες χωράει το φάσμα, γιατί *όλοι ξέρουμε* ότι το φάσμα χωράει πολλαπλάσιους από όσους αδειοδοτούμε» (Θεόδωρος Φορτσάκης, Ολομέλεια Κοινοβουλίου, 11/02/2015).
 - «*Είναι προφανές και το γνωρίζει το πανελλήνιο* ότι εσείς δεν βιαζόσασταν καθόλου να γίνει διαγωνισμός» (Νίκος Παππάς, Ολομέλεια Κοινοβουλίου, 11/02/2015).
 - «Η ίδια η πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, επιχειρώντας να κρατήσει δύσκολες ισορροπίες, δεν πετάει τίποτα: *χαρακτηριστικό παράδειγμα* η ομιλία της στη συζήτηση για την Παιδεία, στην οποία υπερασπίστηκε και τον νόμο-πλαίσιο για τα ΑΕΙ του 1982 (Νόμος 1268) αλλά και τον νόμο Διαμαντοπούλου» (Καθημερινή, «Γιατί η Φώφη Γεννηματά μπορεί να έχει δίκιο», Δ. Ρηγόπουλος, 8/11/2016).
-

Στην περίπτωση των απλών λέξεων ή φράσεων που λειτουργούν ως επιχειρηματολογικοί δείκτες μπορούμε να διακρίνουμε τους δείκτες που αποτελούν συστατικό της πρότασης και παίζουν συντακτικό ρόλο σε σχέση με το ρήμα της ως υποκείμενο ή αντικείμενο και έτσι ενσωματώνονται στο προτασιακό περιεχόμενο (όπως στο παράδειγμα 1 και 3) και δείκτες που είναι σημασιολογικά και συντακτικά αποκομμένοι (όπως στο παράδειγμα 2). Στο παράδειγμα 4 βλέπουμε ότι δείκτης μπορεί να είναι και μια ολόκληρή πρόταση. Στο παράδειγμα 5 έχουμε μια πρόταση (αν και λείπει το ρήμα *είναι*) που εμφανίζεται στην αρχή κειμενικής ενότητας και δεδομένης της θέσης της και του περιεχομένου της μπορούμε να πούμε ότι σηματοδοτεί ότι το κείμενο που την ακολουθεί υπηρετεί ως δικαιολόγηση του ισχυρισμού που προηγήθηκε. Ο Fraser (2006, σελ. 195) υποστηρίζει ότι οι λεκτικοί δείκτες δεν δημιουργούν σχέση ανάμεσα σε δύο τμήματα λόγου αλλά βοηθούν στο να γίνει πιο ξεκάθαρη η σχέση αυτή καθιστώντας τη ρητή. Ο Tseronis (2011) ακολουθώντας τον Fraser, θεωρεί ότι επιχειρηματολογικός δείκτης μπορεί να είναι ένα λεξιλογικό στοιχείο η παρουσία του οποίου σε μια συγκεκριμένη πρόταση

σηματοδοτεί την ίδια την πρόταση ή εκείνη που προηγείται/έπεται αυτής ή ένα μεγαλύτερο τμήμα λόγου ως έχον συγκεκριμένη επιχειρηματολογική λειτουργία., Από αυτή την άποψη, ένα στοιχείο που σηματοδοτεί ένα τμήμα του λόγου ως την έκφραση μιας άποψης που χρήζει υποστήριξης από επιχειρήματα μπορεί να είναι α) αυτό που καθιστά ρητή τη σχέση του τμήματος με το προηγούμενο ή επόμενο τμήμα ή β) αυτό που σηματοδοτεί τη λειτουργία του συγκεκριμένου τμήματος χωρίς αναγκαστικά να υποδεικνύει κάποια σχέση με άλλη κειμενική μονάδα. Ας δούμε τα παραδείγματα:

- «Αν υποστηριχθεί ο ισχυρισμός αυτός ή άλλος παρόμοιος, είναι ως να αμφισβητείται δεινά ή να καταργείται η ελευθερία του δικαστή, δηλαδή η κατοχυρωμένη από το Σύνταγμα ανεξαρτησία του να διατυπώνει τη δικαιοδοτική κρίση του, *κατά συνέπεια* η σχέση πλειοψηφίας - μειοψηφίας επ' ουδενί ταυτίζεται με τη δικαίωση ή μη των δικαστών». (*Εφημερίδα των Συντακτών*, «Ηττήθηκαν τελικώς οι 11 δικαστές του ΣτΕ;», Αντώνης Ρουπακιώτης, 07.11.2016).
- «*Πολλοί εκτιμούν* ότι η διακυβέρνηση Trump ενδεχομένως αλλάξει το “δόγμα” του ΔΝΤ για την αντιμετώπιση της Ελλάδας» (*News247*, «Η λύση για το χρέος απαιτεί 4ο μνημόνιο και μείωση κύριων συντάξεων», Σταμάτης Ζαχαρός, 11/ 11 2016).

Στο παράδειγμα 1 ο ισχυρισμός ταυτοποιείται από τη φράση *κατά συνέπεια* που συνδέει την πρόταση με εκείνη που προηγείται με μια σχέση συμπεράσματος. Στο παράδειγμα 2 ο ισχυρισμός σηματοδοτείται χάρη στη γενική έκφραση *πολλοί εκτιμούν* που σηματοδοτεί την έκφραση μιας άποψης. Στην πρώτη περίπτωση ο δείκτης σχετίζει δύο κειμενικά διανύσματα και παίζει ένα συνδετικό ρόλο, ενώ στη δεύτερη αναφέρεται στην κειμενική μονάδα που ακολουθεί, συγκεκριμένα στη δευτερεύουσα ειδική πρόταση «*η διακυβέρνηση Trump ενδεχομένως αλλάξει το “δόγμα” του ΔΝΤ για την αντιμετώπιση της Ελλάδας*». Η απόφαση ωστόσο να θεωρήσουμε τη συνδετική λειτουργία των δεικτών ως μόνο μια από τις πιθανές λειτουργίες τους και όχι ως την βασική για τον καθορισμό των επιχειρηματολογικών δεικτών προκύπτει τόσο από θεωρητικά όσο και από μεθοδολογικά προβλήματα

καθώς δεν μπορούμε να υποβαθμίσουμε την επιχειρηματολόγηση στην ταυτοποίηση μιας σειράς φράσεων, προτάσεων που συνδέονται από λογικούς συνδέσμους.

Η πραγμαδιαλεκτική προσέγγιση (van Eemeren & Grootendorst 2004), με δεδομένη την κοινωνική, ορθολογική και διαλεκτική φύση του επιχειρήματος, οδηγείται πιο πέρα από την μελέτη των συνδέσμων και της γλωσσολογικής επιφάνειας του επιχειρηματολογικού λόγου. Όπως επισημαίνει ο van Eemeren (et al. 2007) επιχειρηματολογικοί δείκτες δεν είναι μόνο είναι απλές λέξεις και εκφράσεις που αναφέρονται άμεσα στην επιχειρηματολόγηση. Ως επιχειρηματολογικούς δείκτες θεωρούνται όλες εκείνες τις λέξεις και εκφράσεις που αναφέρονται σε κάθε μια κίνηση, σημαντική για την επιχειρηματολογική διαδικασία. Οι συγγραφείς ξεκινούν από το ιδανικό μοντέλο μιας κριτικής συζήτησης που αποτελείται από τέσσερα στάδια, την *αντιπαράθεση*, το *άνοιγμα της συζήτησης*, την *επιχειρηματολόγηση* και το *συμπέρασμα* και ανιχνεύουν τα στοιχεία του πραγματικού λόγου που συνεισφέρουν στην ταυτοποίηση του επιχειρηματολογικού κειμένου όπως:

- Δείκτες απόψεων ή ισχυρισμών (αντιπαράθεση)
- Δείκτες πρόκλησης προς υπεράσπιση μιας άποψης ή δείκτες πρότασης προς την αποδοχή μιας πρότασης (άνοιγμα της συζήτησης)
- Δείκτες επιχειρηματολογικών σχημάτων και σχετικής κριτικής (στάδιο επιχειρηματολόγησης)
- Δείκτες διατήρησης ή εγκατάλειψης μιας άποψης ή αμφιβολίας (στάδιο συμπεράσματος)

Το πλεονέκτημα της πραγμαδιαλεκτικής προσέγγισης είναι ότι δεν περιορίζει την έννοια του δείκτη σε έναν τύπο έκφρασης π.χ. μόνο σε ουσιαστικά ή επιρρήματα ή μόνο μορφολογικά στοιχεία. Επιπλέον θεωρεί ότι η αντίδραση της άλλης μεριάς (όταν εξετάζουμε διαλογικό και όχι μονολογικό επιχείρημα) μπορεί να αποτελέσει δείκτη σχετικά με το ποια είναι επιχειρηματολογική λειτουργία της κίνησης του ομιλητή, κάτι που αναγνωρίζει τη διαλογική φύση του επιχειρηματολογικού λόγου. Αυτό δεν σημαίνει ωστόσο ότι η γλωσσολογική σηματοδότηση μπορεί να εξαντλήσει τον εντοπισμό και την ταυτοποίηση του επιχειρηματολογικού λόγου.

Ωστόσο η έρευνα των van Eemeren (et al. 2007) προσφέρει ένα καλό σημείο εκκίνησης ως προς τον προσδιορισμό των κινήσεων που σχετίζονται με την επιχειρηματολόγηση. Αυτό αφορά: τις *θέσεις*, τις *αμφιβολίες* ή την *κριτική*, την *αναπαράσταση των κοινών τόπων*, την *αναπαράσταση της διαφοράς γνώμης*, και τους *τύπους των επιχειρημάτων*. Γενικά διακρίνονται τρεις κύριες ομάδες επιχειρηματολογικών δεικτών στη βάση αμιγώς λειτουργικών και χρηστικών κριτηρίων, στο βαθμό που βοηθούν την ανίχνευση επιχειρηματολογικών κινήσεων ή άλλων πλευρών της επιχειρηματολόγησης: Δείκτες επιχειρηματολογικών κινήσεων, Δείκτες τύπου επιχειρήματος και Δείκτες επιχειρηματολογικών στρατηγικών²³. Επιπλέον, στο πλαίσιο των επιχειρηματολογικών κινήσεων στην πραγμαδιαλεκτική προσέγγιση βρίσκουμε δείκτες απόψεων, δείκτες προώθησης επιχειρήματος (π.χ. η φράση *όπως φαίνεται από το παράδειγμα*), δείκτες έκφρασης αμφιβολίας, δείκτες κοινού τόπου (π.χ. η φράση *είναι γνωστό τοις πάσι*) καθώς και δείκτες που σχετίζονται με συγκεκριμένο τύπο επιχειρήματος (π.χ. επιχείρημα από αναλογία)²⁴.

Αναμφίβολα είναι εξαιρετικά δύσκολη η δημιουργία μια τυπολογίας δεικτών που υποδεικνύουν την παρουσία ενός επιχειρήματός μιας και η επιχειρηματολογική ανάλυση κινείται σε ένα υψηλότερο κειμενικό επίπεδο από το απλό συντακτικό ή σημειολογικό επίπεδο στο οποίο απαντάμε τους γλωσσικούς δείκτες. Ωστόσο η χρήση αυτών των δεικτών και σε συνδυασμό με άλλα κειμενολογικά στοιχεία, κατηγορίες και φίλτρα μπορεί βοηθήσει στην αυτόματη παραγωγή/εξαγωγή επιχειρημάτων ειδικά από μεγάλα σώματα κειμένων.

²³ Αξίζει να αναφερθεί η παρατήρηση του Tseroni (2011) σχετικά με τους δείκτες επιχειρηματολογικών στρατηγικών που οι ομιλητές εφαρμόζουν είτε για την πραγματοποίηση των επιχειρηματολογικών τους σκοπών είτε ως μέσο για την ενίσχυση των δικών τους ή την υποβάθμιση των επιχειρημάτων των άλλων. Έτσι διάφορα λεξιλογικά στοιχεία μπορεί να υποδεικνύουν παραχώρηση, αναίρεση, ανασχηματισμό ή αποσύνδεση. Για παράδειγμα το σχήμα «δεν είναι Α [...] είναι Β» όπως το βρίσκουμε στο ακόλουθο απόσπασμα «Οι απόψεις του Αμβρόσιου δεν είναι ούτε "διαφορετικές", ούτε "αιρετικές". Είναι απαράδεκτες και το κυρίως Σώμα, οφείλει να τις αποκηρύττει και να αποστασιοποιείται από αυτές» (στο news247, «Αντίο Νίκο Φύλη, χαιρε Αμβρόσιε», Χρήστος Δεμέτης, 07/11/2016) αποτελεί έναν δείκτη αποσύνδεσης που στόχο έχει να μειώσει τις διαδεδομένες αλλά μη επώδυνες απόψεις για τη στάση του Αμβρόσιου και να αναβαθμίσει την αιχμηρότητα του επιχειρήματος του δημοσιογράφου.

²⁴ Πίνακες δεικτών που σηματοδοτούν ισχυρισμούς/συμπεράσματα, προκειμένες και αντιθέσεις και συμπεριλαμβανομένων κι εκείνων που υποδεικνύει η Πραγμαδιαλεκτική θεωρία βρίσκονται στο Παράρτημα Β

7 ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

7.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΞΟΡΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ

Όπως είδαμε η έρευνα της επιχειρηματολόγησης είναι ένα διεπιστημονικό ερευνητικό πεδίο που μελετά τεχνικές διαλόγου και συλλογισμού μέσα από διαφορετικά πεδία όπως η λογική, η φιλοσοφία η γλώσσα, η ρητορική, ο νόμος, η ψυχολογία και η υπολογιστική επιστήμη. Κύριος στόχος της εξόρυξης επιχειρημάτων είναι η αυτόματη εξαγωγή επιχειρημάτων από ένα κείμενο φυσικής γλώσσας.

Το ενδιαφέρον για το πεδίο ξεκίνησε σχετικά πρόσφατα σε συγκεκριμένα είδη λόγου, όπως νομικά κείμενα (Mochales Palau & Moens 2009, Hovy et al 2013), διαδικτυακές κριτικές για ξενοδοχεία (Saint Dizier 2010) αυτοκίνητα (Sergeant 2013) και διαδικτυακές συζητήσεις (Cabrio & Villata 2012, Oraby et al. 2015). Από τις πρώτες ερευνητικές εργασίες ήταν αυτή των Moens, Boiy, Mochales Palau, & Reed (2007) οι οποίοι εξόρυζαν επιχειρήματα μέσα από ένα σώμα κειμένων δικαστικών υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Νωρίτερα οι Teufel, Carletta, & Moens (1999) και Teufel, & Moens (2002) κατάφεραν να δημιουργήσουν ένα πεδίο επιχειρηματολογικής ζώνης (argumentative zoning) στο πλαίσιο της οποίας ταξινομήσαν τμήματα κειμένου σε διαφορετικούς τύπους πληροφορίας. Για παράδειγμα σε ένα επιστημονικό άρθρο μπορούσαν να ταυτοποιήσουν τα τμήματα που κάλυπταν το γενικό επιστημονικό υπόβαθρο της εξεταζόμενης υπόθεσης, τα τμήματα που περιείχαν τον σκοπό της δημοσίευσης, τα κομμάτια όπου αναφέρονταν αντιτιθέμενα και συγκριτικά στοιχεία σχετικά με εργασίες άλλων επιστημόνων και δηλώσεις σχετικά με την γενική οργάνωση του άρθρου.

Πιο συγκεκριμένα στο παράδειγμα της αυτόματης εξόρυξης επιχειρημάτων από νομικά κείμενα και σκεπτικά αποφάσεων και με δεδομένο ότι η νομική επιχειρηματολόγηση είναι ένα πολύτιμο αποθετήριο υλικού για τη δόμηση και υποστήριξη επόμενων υποθέσεων και σκεπτικών, οι Moens & Mochales Palau (2007) επεδίωξαν να διδάξουν ταξινομητές να ανιχνεύουν ολόκληρες δομές επιχειρημάτων και να ταξινομούν τα συστατικά τους. Οι ερευνήτριες χώρισαν χειρωνακτικά ένα σύνολο προτάσεων σε επιχειρήματα και μη επιχειρήματα. Εν συνεχεία προσέγγισαν

τις δευτερεύουσες προτάσεις στα κείμενα χρησιμοποιώντας γλωσσολογικά χαρακτηριστικά όπως μονογράμματα, διαγράμματα, τριγράμματα, επιρρήματα, νομικές λέξεις-κλειδιά, ζεύγη λέξεων και βοηθητικά ρήματα (με επισημείωση Μερών του Λόγου, Part of Speech tagging) εκπαιδεύοντας πολλαπλούς ταξινομητές να ταυτοποιήσουν αν κάποιος όρος αποτελούσε μέρος μιας προκείμενης, ενός συμπεράσματος ή αν η πρόταση δεν ήταν καν επιχείρημα²⁵.

7.2 ΜΟΝΤΕΛΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ

Στην ανάγκη για τη δημιουργία μοντέλων κατανοητών για τον υπολογιστή, σημαντική υπήρξε η εργασία του Bentahar (et al. 2010) που διαχώρισε τις κατηγορίες του εξορυσμένου λόγου σε ρητορικό, διαλογικό και μονολογικό. Στις δυο πρώτες κατηγορίες τα επιχειρήματα αναδεικνύονται ως δυναμικές διαδικασίες (Freeman 1991) καθώς τα μοντέλα δίνουν έμφαση στο κοινό και την πρόθεση πειθούς του ομιλητή/συγγραφέα, ενώ τα μονολογικά μοντέλα τονίζουν την ίδια του δομή του επιχειρήματος συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων ανάμεσα στα διαφορετικά στοιχεία ενός επιχειρήματος (ισχυρισμός + προκείμενες).

Ένας άλλος διαχωρισμός που γίνεται στην υπολογιστική των επιχειρημάτων είναι η διχοτόμηση ανάμεσα στην αφηρημένη επιχειρηματολόγηση και στην δομημένη επιχειρηματολόγηση. Η πρώτη βασίζεται στο έργο του Dung (1995) και θεωρεί κάθε επιχείρημα ως μια πυρηνική οντότητα χωρίς εσωτερική δομή, ενώ το μοντέλο χρησιμεύει στη διαλογική ανάλυση καθώς προσφέρει έδαφος ανίχνευσης για σχέσεις επίθεσης ανάμεσα τα επιχειρήματα. Η δομημένη επιχειρηματολόγηση προτείνει μια εσωτερική δομή για κάθε επιχείρημα που μπορεί να περιγραφεί με όρους φορμαλιστικής αναπαράστασης γνώσης (Lippi & Torroni, 2015a). Όταν ο στόχος είναι η εξαγωγή τμημάτων κειμένου με τη μορφή επιχειρημάτων, ο προσδιορισμός της δομής αυτού του τμήματος είναι πολύ ουσιώδης. Για αυτό η εξόρυξη επιχειρημάτων συνήθως χρησιμοποιεί μονολογικά μοντέλα δομημένης

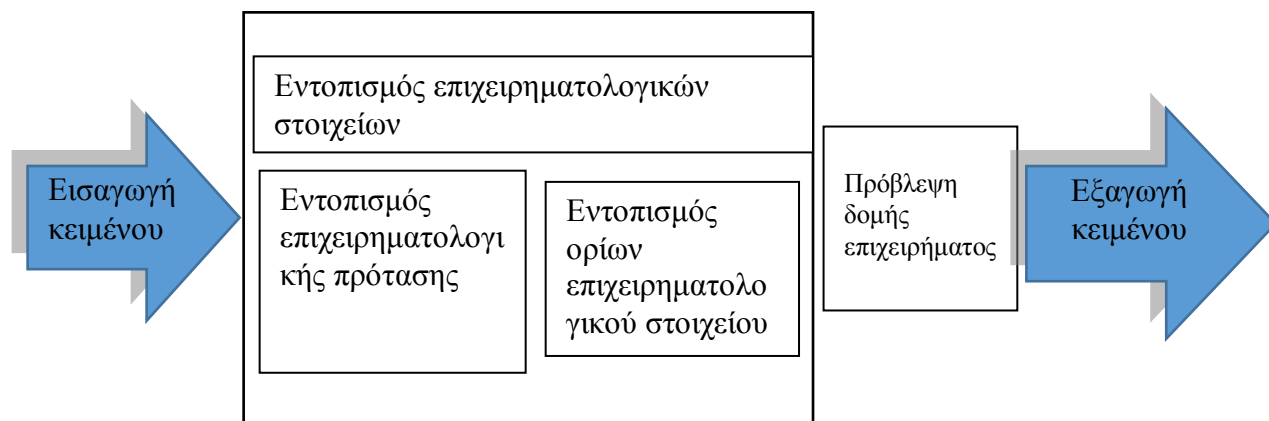
²⁵ Στην συγκεκριμένη έρευνα χρησιμοποίησαν έναν απλό ταξινομητή Bayes και έναν ταξινομητή μέγιστης εντροπίας για να ανιχνεύσει αν ο όρος ήταν μέρος της επιχειρηματολόγησης και εν συνεχεία χρησιμοποίησαν μια μηχανής υποστήριξης διανύσματος η οποία δίδαξε το σύστημά τους να διακρίνει τις προκείμενες από τους ισχυρισμούς. Στην αναγνώριση προτάσεων που είχαν ρόλο προκείμενης ή συμπεράσματος πέτυχαν ένα βαθμό F1 74% και 68% αντίστοιχά όταν χρησιμοποίησαν ταξινομητές και 67% και 64% όταν χρησιμοποίησαν Γραμματική χωρίς Συμφραζόμενα (context free grammar)

επιχειρηματολόγησης. Ένα καλό παράδειγμα δομημένης επιχειρηματολόγησης είναι τα σχήματα του Walton (2009, βλ. κεφ. 3) όπου το κάθε επιχείρημα παρουσιάζεται ως ένα σύνολο προτάσεων που αποτελείται από τρία μέρη, τις προκείμενες, το συμπέρασμα και τη σχέση ανάμεσα στις προκείμενες και το συμπέρασμα. Χρησιμοποιώντας τα σχήματα του Walton, οι Feng & Hirst (2011) χρησιμοποιώντας τα συχνότερα απαντώμενα σχήματα (Επιχείρημα με Παράδειγμα, Επιχείρημα Αίτιας Αποτελέσματος, Επιχείρημα Πρακτικού Συλλογισμού, Επιχείρημα από Συνέπειες και Επιχείρημα Λεκτικής Ταξινόμησης) κατάφεραν να εξάγουν αυτόματα επιχειρήματα από το κείμενο. Για να το πετύχουν αυτό εντόπισαν 28 φράσεις κλειδιά και ρηματικά μοτίβα που θεώρησαν ότι συνδέονται με τα συγκεκριμένα σχήματα και πέτυχαν υψηλά σκορ ακρίβειας α) στον εντοπισμό επιχειρημάτων με Παράδειγμα και Πρακτικού Συλλογισμού (90.6% και 90.8% αντίστοιχα), β) μέτρια σκορ στον εντοπισμό επιχειρημάτων Αιτίας-Αποτελέσματος 70.4% και γ) σχετικά χαμηλά σκορ στον εντοπισμό επιχειρημάτων από Συνέπειες και Λεκτικής Ταξινόμησης (62.9% και 63.2% αντίστοιχα).

Η εργασία του εντοπισμού προκειμένων και ισχυρισμών σε ένα επιχείρημα είναι η ταυτοποίηση ή εξαγωγή του επιχειρήματος και πιο συγκεκριμένα ο εντοπισμός των ισχυρισμών (Levy et al, 2014) και ο εντοπισμός των προκειμένων (Rinott et al, 2015). Στην σχετικά νεαρή έρευνα της εξόρυξης επιχειρημάτων οι στόχοι και οι ορισμοί διαφέρουν. Κάποιοι ερευνητές εξάγουν τα επιχειρήματα από γενικού τύπου αδόμητα κείμενα ενώ άλλοι ξεκινούν από ένα δεδομένο σύνολο επισημειωμένων επιχειρημάτων και εστιάζουν σε συγκεκριμένες εργασίες όπως η ταυτοποίηση της σχέσης υποστήριξη/επίθεση (Cabrio & Villata 2013, Boltuzic & Snajder 2014). Οι Stab & Gurevych (2014a και 2014β) επισημείωσαν σε 90 δοκίμια, *ισχυρισμούς, κυρίως ισχυρισμούς, προκείμενες και τις σχέσεις τους (υποστήριξη-επίθεση)* και ταξινόμησαν τις προτάσεις σε 4 κατηγορίες: *κανένα, κύριος ισχυρισμός, ισχυρισμός, προκείμενη*.

Κάθε σύστημα εξόρυξης επιχειρημάτων πρέπει να ικανοποιεί μια σειρά συσχετιζόμενων εργασιών που μπαίνουν κάτω από μια γενικότερη ομπρέλα της εξόρυξης επιχειρημάτων. Μέχρι στιγμής τα συστήματα που έχουν αναπτυχθεί βασίζονται σε μια αρχιτεκτονική αγωγού μέσα στον οποίο γίνεται η επεξεργασία αδόμητων κειμένων και για να παραχθεί ως αποτέλεσμα ένα δομημένο κείμενο όπου

τα εντοπισμένα επιχειρήματα και οι σχέσεις τους επισημαίνονται για να δημιουργήσουν έναν γράφο των επιχειρημάτων. Κάθε στάδιο σε αυτόν τον αγωγό ανταποκρίνεται σε μια συγκεκριμένη υπο-εργασία στην όλη διαδικασία της εξόρυξης επιχειρημάτων .



Σχήμα 7 : Διάγραμμα της αρχιτεκτονικής του αγωγού ενός συστήματος εξόρυξης επιχειρημάτων

Η κατάταξη των προβλημάτων που έχει να αντιμετωπίσει ένα έργο εξόρυξης επιχειρημάτων μπορεί να περιγραφεί σε πέντε διαστάσεις: ο βαθμός ανάλυσης (granularity) των στοιχείων εισόδου, το είδος των στοιχείων εισόδου, το μοντέλο του επιχειρήματος, ο βαθμός ανάλυσης του κειμένου και ο στόχος της ανάλυσης (Lipri & Torroni, 2015b).

- Ο **βαθμός ανάλυσης** του προς επεξεργασία κειμένου υποδεικνύει το επίπεδο της λεπτομέρειας που αναζητούνται τα επιχειρήματα. Κάποιες προσεγγίσεις αφορούν τις παραγράφους ενός κειμένου (Teufel, 1999) ωστόσο οι περισσότερες προσεγγίσεις πλέον αφορούν το επίπεδο των προτάσεων ενώ ορισμένοι ερευνητές φτάνουν σε ένα πιο λεπτομερειακό επίπεδο ορίζοντας τα όρια του επιχειρηματικού στοιχείου εντός μιας πρότασης (π.χ. σε επίπεδο δευτερεύουσας πρότασης)
- Το **είδος** καθορίζει τον τύπο των δεδομένων που εισάγονται, π.χ. νομικό κείμενο, συζητήσεις, άρθρα, κείμενα από μπλογκς, ομιλίες κλπ. Κάθε είδος έχει τις δικές του ιδιαιτερότητες όπως υποστηρίζουν οι Budzynska (et al 2014) που έδειξαν ότι τα μοντέλα εξόρυξης επιχειρημάτων από διαλογικό κείμενο

δεν μπορούν να εφαρμοστούν ικανοποιητικά σε μη διαλογικά δείγματα κειμένου.

- Κάθε σύστημα εξόρυξης επιχειρημάτων χρησιμοποιεί κάποιο συγκεκριμένο **μοντέλο επιχειρήματος** αν και η συντριπτική πλειονότητα της έρευνας χρησιμοποιεί το απλό μοντέλο *ισχυρισμός/προκείμενη*.
- Ο **στόχος της διαδικασίας εξόρυξης** αφορά το επίπεδο λεπτομέρειας του εντοπισμού των επιχειρηματολογικών στοιχείων: άλλες έρευνες αναζητούν μόνο ισχυρισμούς ή προκείμενες άλλες στοχεύουν ολόκληρο το επιχείρημα.
- Ο **σκοπός της ανάλυσης** αφορά το φάσμα των δυνατοτήτων που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κατηγοριοποίηση των υπαρχουσών προσεγγίσεων. Οι πιο συνήθεις σκοποί είναι ο εντοπισμός και η ταξινόμηση των επιχειρηματολογικών στοιχείων, η πρόβλεψη της σχέσης ανάμεσα τους και η απόδοση αυτής της σχέσης.

7.3 ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Το πρώτο στάδιο ενός συστήματος εξόρυξης επιχειρημάτων είναι ο εντοπισμός των επιχειρηματολογικών προτάσεων εντός του κειμένου εισόδου. Η ανάκτηση τους θα αναπαρασταθεί σε κόμβους στον τελικό γράφο. Για να επιτευχθεί αυτό απαραίτητα είναι δύο βήματα, ο διαχωρισμός των επιχειρηματολογικών προτάσεων και ο προσδιορισμός των ορίων του επιχειρηματολογικού δομικού στοιχείου. Αρκετοί ερευνητές ωστόσο δεν ακολουθούν αυτή την διαδοχή καθώς διεξάγουν τις μελέτες τους σε ήδη τμηματοποιημένα κείμενα (βλ. Stab & Gurevych 2014b).

Ο διαχωρισμός των επιχειρηματολογικών προτάσεων σημαίνει την εξαγωγή των προτάσεων εκείνων του κειμένου που περιέχουν κάποιο επιχείρημα ή τμήμα του, ισχυρισμό ή προκείμενη. Πρόκειται για ένα πρόβλημα ταξινόμησης (classification) που σύμφωνα με την έρευνα μπορεί να λυθεί με την χρήση διαφόρων ταξινομητών μηχανικής εκμάθησης²⁶.

²⁶ 1. Ένας δυαδικός ταξινομητής μπορεί να διακρίνει τις επιχειρηματολογικές από τις μη επιχειρηματολογικές προτάσεις. Η ταυτοποίηση του τύπου του επιχειρηματολογικού δομικού στοιχείου μπορεί να πραγματοποιηθεί σε ύστερο στάδιο. 2. Ένας ταξινομητής πολλαπλών κλάσεων μπορεί να διακρίνει τα επιχειρηματολογικά δομικά στοιχεία που υπάρχουν στο μοντέλο επιχειρήματος

Αυτή η φάση της εκπαίδευσης παράγει ένα μοντέλο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να κάνει προβλέψεις σε άγνωστο κείμενο. Στόχος των ερευνών είναι η αναζήτηση των κατάλληλων χαρακτηριστικών που θα βοηθήσουν την επίδοση του λογισμικού. Σε πολλές περιπτώσεις επιλογής χαρακτηριστικών προτιμάται η απλή αλλά αποτελεσματική μέθοδος της Σακούλας Λέξεων (Bag of Words) όπου μια πρόταση S κωδικοποιείται από ένα διάνυσμα n δυαδικών αξιών. Το μοντέλο έχει μελετηθεί εκτενώς και μπορεί να επεκταθεί σε Σακούλες Διγραμμάτων ή Τριγραμμάτων, δηλαδή συνίσταται στην κατασκευή περαιτέρω λεξικών που αποτελούνται από όλα τα πιθανά ζεύγη ή τριπλέτες όρων. Παρουσιάζει ωστόσο κάποιους περιορισμούς καθώς αγνοείται η σειρά των λέξεων στην πρόταση και η σημασιολογική ομοιότητα ανάμεσα στους όρους. Γι' αυτό δημιουργήθηκαν πιο εξελιγμένα χαρακτηριστικά όπως οι οντολογικοί θησαυροί, και τα λεξιλογικές βάσεις δεδομένων όπως το WordNet (Levy et al. 2014).

Μια ακόμη κατηγορία χαρακτηριστικών που εντοπίζουν οι ταξινομητές βασίζεται στην γραμματική πληροφορία που προέρχεται από στατιστικά εργαλεία όπως η συντακτική και εξαρτησιακή ανάλυση και η ανάλυση σε Μέρη του Λόγου (Parts of Speech) που υποδεικνύουν την γραμματική κατηγορία (ουσιαστικό, ρήμα, επίθετο) κάθε λέξης στην πρόταση.

Άλλα χαρακτηριστικά που μπορούν να αναζητηθούν είναι τα σημεία στίξης (Mochales Palau & Moens 2009) και οι χρόνοι των ρημάτων (Stab & Gurevych 2014) καθώς και οι δείκτες λόγου (Eckle-Kohler et al 2015). Πιο συγκεκριμένα, σε μια ελληνική έρευνα, οι Florou (et al 2013) διερεύνησαν τον ρόλο του χρόνου και της έγκλισης των ρημάτων ως δείκτες επιχειρηματολογικής ποιότητας με την υπόθεση ότι ο μελλοντικός χρόνος και η υποθετική έγκλιση αποτελούν ενδείξεις υποθέσεων και ορισμάτων που απαντώνται συχνά στις τεχνικές επιχειρηματολόγησης όπως παράδειγμα, δικαιολόγηση, αντίκρουση. Στο πείραμά τους για το οποίο ανέκτησαν 677 κείμενα από τον Ιστό έδειξαν ότι η σχετική συχνότητα του χρόνου και της κλήσης κάθε ρήματος και η δυική εμφάνιση αυτών μέσα σε ένα απόσπασμα κειμένου είναι διακριτικά επιχειρηματολογικού κειμένου τόσο ενδεικτικά όσο και οι δείκτες

που εφαρμόζεται αυτό προϋποθέτει ότι η πρόταση περιέχει τουλάχιστον ένα δομικό στοιχείο επιχειρήματος 3. Ένα σύνολο δυαδικών ταξινομητών, ένας για κάθε επιχειρηματολογικό δομικό στοιχείο του μοντέλου μπορεί να προβλέψει αν μια πρόταση περιέχει περισσότερα από ένα δομικά στοιχεία.

λόγου. Η ταξινόμησή αυτή βελτιώθηκε συνδυάζοντας και τα χαρακτηριστικά των λεκτικών δεικτών με αυτά τα ρήματα.

Σε μια άλλη ελληνική έρευνα, οι Goudas (et al. 2014) επέλεξαν 204 κείμενα και επισημείωσαν επιχειρηματολογικές προτάσεις (760 από ένα σύνολο 16,000). Διαχώρισαν ισχυρισμούς και προκείμενες και ακολουθώντας μια μέθοδο δύο σταδίων ταξινομήσαν τις προτάσεις ως επιχειρηματολογικές και μη χρησιμοποιώντας τεχνικές μηχανικής εκμάθησης, ενώ στη συνέχεια με τη χρήση Εξαρτημένων Τυχαίων Πεδίων (Conditional Random Fields) επιχείρησαν να εξορύξουν τα τμήματα εκείνα του κειμένου που ανταποκρίνονταν σε προκείμενες μέσα στις επιχειρηματολογικές προτάσεις ταυτοποιώντας χαρακτηριστικά όπως θέση, κόμμα, αριθμός συνδέσμων, ρημάτων, λεκτικούς δείκτες, κύρια ονόματα, επιρρήματα, επίθετα κ.α.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν κι άλλες έρευνες που εφάρμοσαν διαφορετικά εξωτερικά χαρακτηριστικά όπως υποκειμενικότητα (Levy et al 2014), ανάλυση συναισθήματος (Rinott et al 2015) και συστήματα αναγνώρισης ονομάτων (named entity recognition) ενώ, όπως είδαμε παραπάνω, οι Biran & Rambow (2011) χρησιμοποίησαν στοιχεία που εξήγαν χειρωνακτικά από την Θεωρία της Ρητορικής Δομής (RST Treebank) σε απλούς ταξινομητές Bayes για να εντοπίσουν προκείμενες που είχαν σχέση αιτιολόγησης με τον ισχυρισμό τους.

Πρόσφατα ενδιαφέροντα πειράματα με θετικά αποτελέσματα έχουν γίνει με αλγόριθμους περίληψης (text summarization) που αξιολογούν σε υψηλή θέση προτάσεις που «συνίστανται» από τις υπόλοιπες, προτάσεις δηλαδή που αναφέρονται σε παρόμοια θέματα και που οδηγούν σε εκείνες που περιέχουν περισσότερο περιεχόμενο (Petasisi & Karkatletsis, 2016) και άρα είναι πιο κατάλληλες για να αποδώσουν το νόημα ενός εγγράφου συμπύσσοντάς το. Παρομοίως, ένας ισχυρισμός αναμένεται να εμπεριέχει παρόμοιες αναφορές με άλλα τμήματα κειμένου που είτε τον υποστηρίζουν είτε επιτίθενται. Επομένως ενδέχεται να υπάρχει κάποια αλληλοεπικάλυψη στο πως εκφράζονται τα επιχειρήματα και πως ο αλγόριθμος επιλέγει και αξιολογεί τις προτάσεις και άρα ταυτοποιεί επιχειρηματολογικά στοιχεία.

7.4 ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΟΡΙΩΝ ΔΟΜΙΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ

Το δεύτερο στάδιο της εξόρυξης επιχειρημάτων είναι ο εντοπισμός των ορίων του επιχειρηματολογικού δομικού στοιχείου (Stab & Gurevych 2014b) ή αλλιώς μονάδα επιχειρηματολογικού λόγου (argumentative discourse unit ADU, Peldsus and Stede, 2013) ή μονάδα επιχειρήματος (Ekllé – Kohler et al, 2015). Αυτό το πρόβλημα τμηματοποίησης (segmentation) επιχειρεί να προσδιορίσει που αρχίζει και που τελειώνει μια επιχειρηματολογική μονάδα για κάθε επιχειρηματολογική πρόταση, δεδομένου ότι δεν είναι αναγκαίο όλη η πρόταση να ανταποκρίνεται σε ένα και μοναδικό επιχείρημα (Stab & Gurevych 2014, Habernal et al 2014).

Ας δούμε τα παρακάτω παραδείγματα με χρωματική επισήμανση. Στην πρώτη περίπτωση φαίνεται ότι το επιχείρημα εκτείνεται σε δύο προτάσεις με την πρώτη να αποτελεί έναν ισχυρισμό και τη δεύτερη μια προκείμενη:

«Στο στρατόπεδο των Σοσιαλδημοκρατών η κατάσταση είναι πολύ πιο περίπλοκη, καθώς τα διλήμματα είναι πέραν του ενός. Το SPD δεν αγωνιά μόνο για το ποιον θα κατεβάσει υποψήφιο καγκελάριο, αλλά και για το τι είδους κυβερνητική συμμαχία θα επιδιώξει.» (Η Αυγή, «Γερμανία: Ποιος θέλει να γίνει καγκελάριος;» 30/10/2016).

Λίγο παραπάνω στο ίδιο κείμενο ο ισχυρισμός και η προκείμενη περιέχονται στην ίδια πρόταση:

«Αυτή η έλλειψη ενθουσιασμού είναι κυρίως θέμα τακτικής, καθώς κανείς δεν βιάζεται να εκτεθεί, περιμένοντας να λυθούν ως διά μαγείας μια σειρά από ζητήματα που βασανίζουν τα δύο κόμματα».

Στο παρακάτω απόσπασμα βλέπουμε τρεις προκείμενες που στηρίζουν δύο συμπληρωματικούς ισχυρισμούς να εμπεριέχονται σε μια πρόταση ενώ μια τέταρτη να καταλαμβάνει μια άλλη ξεχωριστή πρόταση:

«Είναι σίγουρο πως όταν παραποιείς την πραγματικότητα, παραμορφώνεις και τους όρους πολιτικής σύγκρουσης. Αυτό συμφέρει τη Ν.Δ που δεν έχει θέσεις, που δεν έχει την πολιτική καλλιέργεια να τις διαμορφώσει ή που περιορίζεται στο πρωτόγονο επιχείρημα ότι ο αντίπαλός του (ο ΣΥΡΙΖΑ δηλαδή) είναι κακός. Υπό την επιρροή μιας ανεξήγητης εξουσιομανούς βουλιμίας, αστόχαστα εκστομίζονται ανοησίες που

περιγράφουν μεν κάτι ανύπαρκτο (την έκπτωση της δημοκρατίας και των κανόνων) αλλά ίσως αποτελεσματικό στη δημιουργία δηλητηρίου.» (Η ΑΥΓΗ, Η ανυπομονησία, η ανοησία και ο βυθός, 23/10/2016).

Επομένως τα ενδεχόμενα τμηματοποίησης του επιχειρηματολογικού λόγου συνίστανται σε :

- Ένα τμήμα της πρότασης (ή και ολόκληρη) να αποτελεί επιχειρηματολογική μονάδα
- Δύο ή περισσότερες επιχειρηματολογικές μονάδες να εμπεριέχονται στην ίδια πρόταση
- Μια επιχειρηματολογική μονάδα να εκτείνεται σε πολλαπλές προτάσεις.

Το ζήτημα αυτό συνδέεται άμεσα με την επιλογή του μοντέλου σύμφωνα με το οποίο αναζητούμε τα επιχειρήματα. Για παράδειγμα, το corpus της IBM (Aharoni et al 2014) υποθέτει ότι οι ισχυρισμοί είναι πάντα μικρά σχετικά τμήματα κειμένου που εμπεριέχονται σε μια πρόταση, ενώ δέχονται ότι οι προκείμενες μπορεί να εκτείνονται σε πολλές προτάσεις ακόμα και ολόκληρες παραγράφους. Έτσι προβλέπουν ότι προκείμενες θα είναι όλα τα διαδοχικά τμήματα (με όριο στις τρεις προτάσεις) εντός μιας παραγράφου. Ο Habernal (et al 2014) υποστηρίζει ότι για την εξαγωγή των επιχειρημάτων από κείμενα παραγόμενα από τον χρήστη στον Ιστό κατάλληλο είναι το πιο απλό μοντέλο ισχυρισμού-προκείμενης (χωρίς αντίκρουση ή δικαιοδοτικό) μιας και ο λόγος των χρηστών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή σε διάφορα σχόλια είναι ανεξέλεγκτος και καθόλου λογικά δομημένος. Γενικά τα πιο διαδεδομένα μοντέλα ταυτοποίησης επιχειρηματολογικών δομικών στοιχείων είναι:

- Ισχυρισμός και προκείμενη (βλ. Mochales-Palau et al. 2009, Habernal et al 2014)
- Κυρίως ισχυρισμός, ισχυρισμός και προκείμενη (βλ. Stab & Gurevych, 2014b)
- Ισχυρισμός, προκείμενη, υποστήριξη, αντίκρουση και αναίρεση (βλ. Habernal & Gurevych 2016)
- Τύποι ισχυρισμών: υποστήριξη, αντίθεση, πρόταση (βλ. Kwon et al. 2007)
- Τύποι προκειμένων: στοιχεία, αυθεντία, ανέκδοτες αφηγήσεις/παραδείγματα (βλ. Rinott et al. 2015, Lippi & Torroni 2015a)

Το ζητούμενο είναι μια συλλογική ταξινόμηση σε ένα σύνολο παραδειγμάτων όπου το κάθε στοιχείο δεν αντιμετωπίζεται ή ταξινομείται ανεξάρτητα από το άλλο αλλά βάση μιας διαδοχικής κατανομής αποδίδοντας μια ετικέτα (tag) σε κάθε λέξη της πρότασης. Η συλλογική ταξινόμηση αποδεικνύεται πολύ χρήσιμη για κάθε είδους δομημένα δεδομένα ειδικά σε περιπτώσεις όπου πρέπει να ληφθούν υπόψη οι εξαρτήσεις ανάμεσα στα στοιχεία του συνόλου.

7.5 ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΔΟΜΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ: ΣΧΕΣΕΙΣ

Ένα αρκετά περίπλοκο στάδιο στην εξόρυξη επιχειρημάτων είναι η πρόβλεψη των σχέσεων ανάμεσα στις επιχειρηματολογικές μονάδες βάση του βαθμού ανάλυσης του στόχου. Αυτό προϋποθέτει την κατανόηση των συνδέσεων και των σχέσεων ανάμεσα στα εντοπισμένα επιχειρήματα και εμπλέκει γνώση αναπαραστάσεων και ζητήματα συλλογιστικής. Πρόκειται περισσότερο για πρόβλημα πρόβλεψης παρά εντοπισμού καθώς ο στόχος δεν είναι ο εντοπισμός ενός τμήματος κειμένου αλλά η αξιολόγηση της σχέσης ανάμεσα σε τμήματα του κειμένου. Οι σχέσεις μπορεί να αφορούν συνεπαγωγή, υποστήριξη ή επίθεση/αντίθεση.

Η αξιολόγηση των σχέσεων ανάμεσα στις επιχειρηματολογικές μονάδες αφορά επίσης τη χρήση του μοντέλου που επιλέχθηκε και του βαθμού ανάλυσης του στόχου. Σε ένα απλό μοντέλο ισχυρισμού/προκειμένης το πρόβλημα της πρόβλεψης συνδέσεων ανάμεσα στο συμπέρασμα ενός επιχειρήματος και των προκειμένων του τυποποιείται με έναν άμεσο τρόπο ως ένα πρόβλημα πρόβλεψης συνδέσμου σε έναν διμερή γράφο, όπου οι κόμβοι χωρίζονται σε δύο κατηγορίες ανάλογα με τον τύπο της επιχειρηματολογικής μονάδας που αντιπροσωπεύουν.

Τα πιο πολύπλοκα μοντέλα απαιτούν και πιο περίτεχνα μοντέλα πρόβλεψης: αν π.χ. υιοθετούμε το μοντέλο του Toulmin με τις πέντε επιχειρηματολογικές λειτουργίες (ισχυρισμός, δεδομένα, εξουσιοδοτικό, υποστήριξη, αναίρεση) θα πρέπει να ταυτοποιηθούν όλες ώστε να ανακτηθεί η τελική δομή του επιχειρήματος. Οι Mochales Palau & Moens (2009) αντιμετώπισαν το πρόβλημα με τη δημιουργία μιας Γραμματικής χωρίς Συμφραζόμενα (Context Free Grammar) για να προβλέψουν τις σχέσεις ανάμεσα στις επιχειρηματολογικές μονάδες ακολουθώντας τυπικά ρητορικά και δομικά μοτίβα προτάσεων στα νομικά κείμενα που ανέλυσαν. Οι Stab &

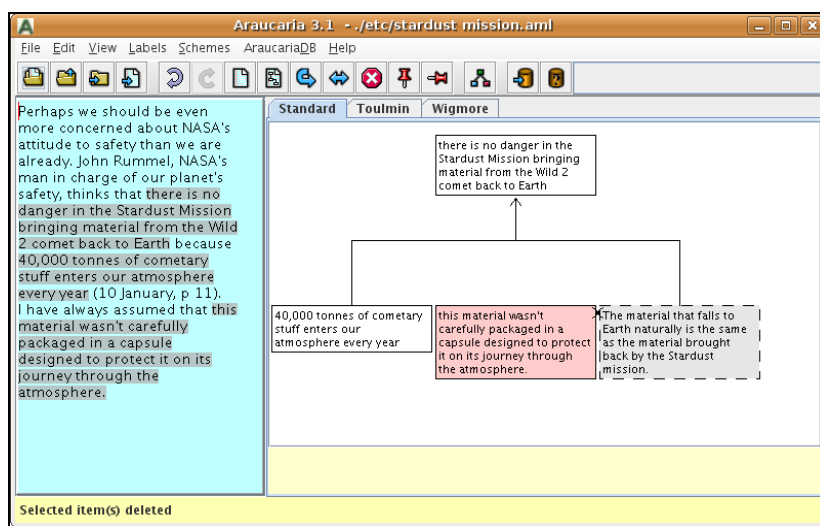
Gurevych (2014b) προτείνουν μια κλασσική λύση μηχανικής εκμάθησης χρησιμοποιώντας μια δυαδική μηχανή διανυσμάτων υποστήριξης (Support Vector Machine) για να προβλέψουν τις σχέσεις ανάμεσα στους ισχυρισμούς και τις προκείμενες βασισμένοι σε ένα μοντέλο του Freeman (1991). Οι Biran & Rambow (2011) χρησιμοποίησαν την ίδια τεχνική με στοιχεία από τη Θεωρία της Ρητορικής Δομής τα οποία τροφοδοτήσαν σε έναν απλό ταξινομητή Bayes για να εντοπίσουν σχέσεις ανάμεσα στις προκείμενες και τους ισχυρισμούς. Μια ακόμα κατεύθυνση που παίρνει η έρευνα για την ανίχνευση των σχέσεων είναι η χρήση της κειμενικής συνεπαγωγής (textual entailment) όπως την προτείνουν οι Cabrio & Villata (2012) αναζητώντας σχέσεις υποστήριξης και επίθεσης ανάμεσα σε δύο επιχειρηματολογικές μονάδες. Στον παρακάτω πίνακα συγκεντρώνονται οι πιο διαδεδομένες μέθοδοι όπως εφαρμόστηκαν στα τρέχοντα συστήματα εξόρυξης Επιχειρημάτων όπως προκύπτουν από τη βιβλιογραφία.

Πίνακας 7: Μέθοδοι Εξόρυξης Επιχειρημάτων

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	ΤΜΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΙΩΝ	ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΔΟΜΗΣ
Μηχανή Διανυσμάτων Υποστήριξης	Εξαρτημένα Τυχαία Πεδία	Μηχανή Διανυσμάτων Υποστήριξης
Λογιστική Παλινδρόμηση	Μέγιστη Ομοιότητα (Maximum Likelihood)	Κειμενική Συνεπαγωγή
Απλοί ταξινομητές Bayes		Parsing
Μοντέλα Μέγιστης Εντροπίας		Απλοί ταξινομητές Bayes
Δέντρα Αποφάσεων		
Εκπαίδευση Τυχαίου Δάσους		
Εξαρτημένα Τυχαία Πεδία		

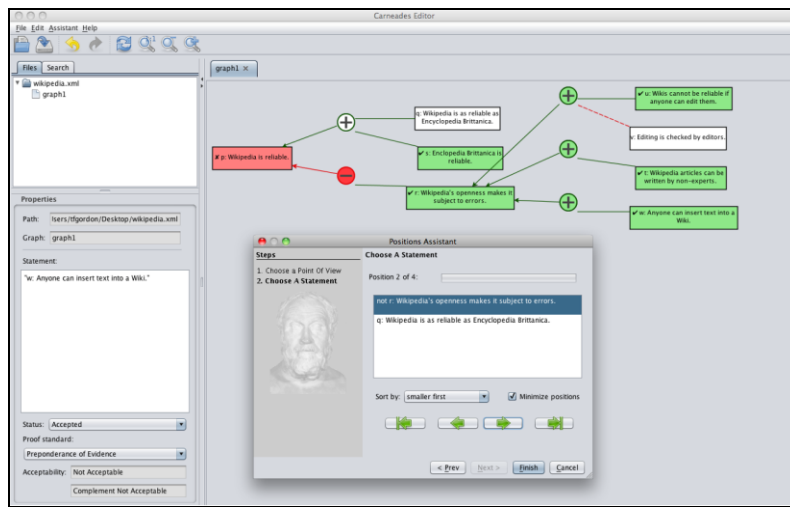
7.6 ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΟΠΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ

Υπάρχουν πολλά εργαλεία οπτικοποίησης και χαρτογράφησης επιχειρηματολογίας με σκοπό την καλύτερη παρουσίαση της εσωτερικής περιπλοκότητας των επιχειρημάτων για την εκπαίδευση, τη φιλοσοφία, τη νομική επιστήμη αλλά και την εκπαίδευση αλγορίθμων για την αυτόματη εξαγωγή επιχειρημάτων. Ένα τέτοιο εργαλείο είναι το Araucaria (Reed and Rowe, 2004) που ενσωματώνει τεχνικές διαγραμμάτωσης και οπτικοποίησης ενώ διαθέτει και επισημειωμένες βάσεις δεδομένων για την εκπαίδευση αλγορίθμων (βλ. εικόνα 3)



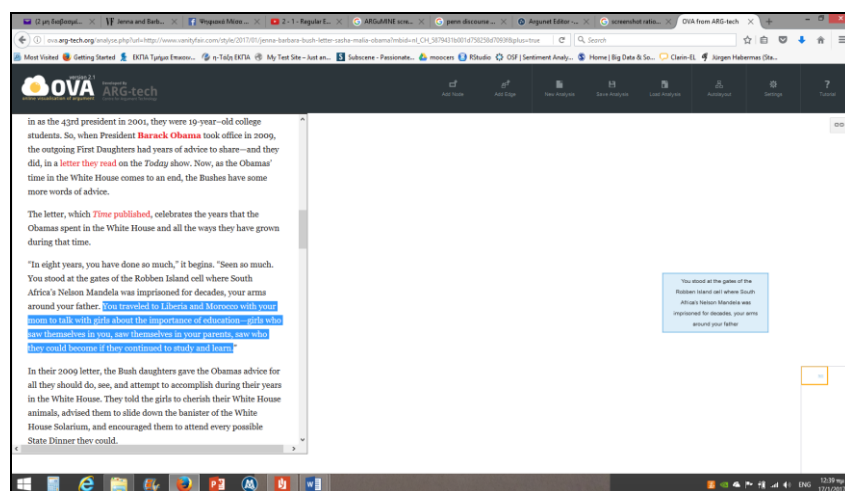
Εικόνα 2: Στιγμιότυπο του εργαλείου Araucaria (πηγή: <http://www.argkit.org/araucaria>)

Ένα άλλο εργαλείο ανοιχτού λογισμικού, το Carneades Argumentation System (Gordon et al., 2007) μοντελοποιεί τη δομή και την εφαρμοσιμότητα των επιχειρημάτων. Βασισμένο στη θεωρία των σχημάτων του Walton (2012) επιτρέπει την ανάλυση του επιχειρήματος στους ισχυρισμούς και τις προκείμενες, την οπτικοποίηση των σχέσεων μεταξύ τους (υποστήριξη, επίθεση) ενώ έχει ενσωματωμένες τις κριτικές ερωτήσεις που διευκολύνουν στον έλεγχο εγκυρότητας του επιχειρήματος. (<http://carneades.github.com>).



Εικόνα 3: Σχημάτιο του εργαλείου Carneades, μενου επιλογών και οπτικοποίηση επιχειρημάτων (πηγή: Walton & Gordon, 2011)

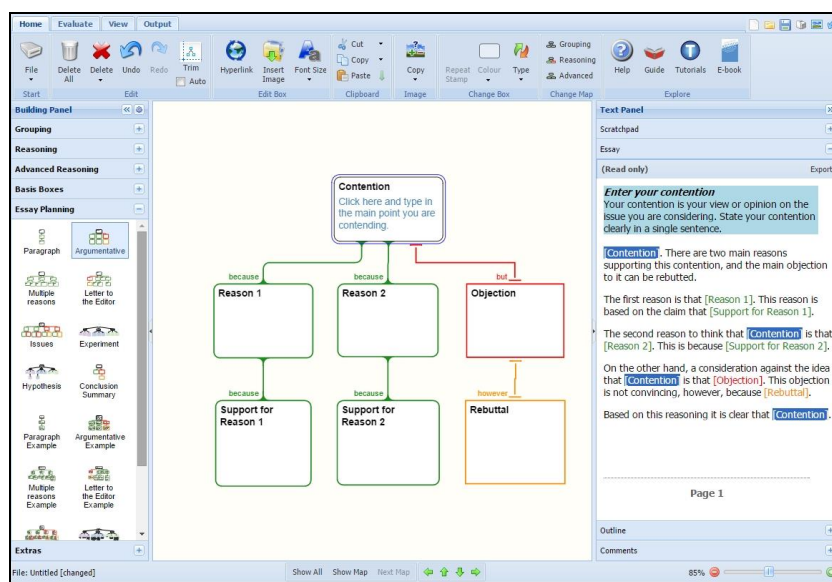
Το Arg-Tech Center for Argumentation Technology έχει αναπτύξει το OVA (Bex et al., 2013) ένα σύστημα ανάλυσης επιχειρημάτων με μια απλή διεπαφή «drag and drop» και τη δυνατότητα δημιουργίας κόμβων και σχέσεων ανάμεσα στις επιχειρηματολογικές μονάδες. Το ενδιαφέρον με αυτό το εργαλείο είναι ότι λειτουργεί σε περιβάλλον σύνδεσης, μπορεί δηλαδή ο χρήστης να εισάγει τη διεύθυνση του εγγράφου που θέλει να αναλύσει, το σύστημα βρίσκει το έγγραφο και το κατεβάζει στο περιβάλλον της διεπαφής για ανάλυση. (<http://www.arg.dundee.ac.uk/>)



Εικόνα 4: Σχημάτιο από τη διεπαφή OVA, αριστερά τοποθετείται το προς ανάλυση κείμενο και στο πεδίο δεξιά δημιουργείται το διάγραμμα του επιχειρήματος (πηγή: <http://www.arg-tech.org/index.php/projects/online-argument-visualisation/>)

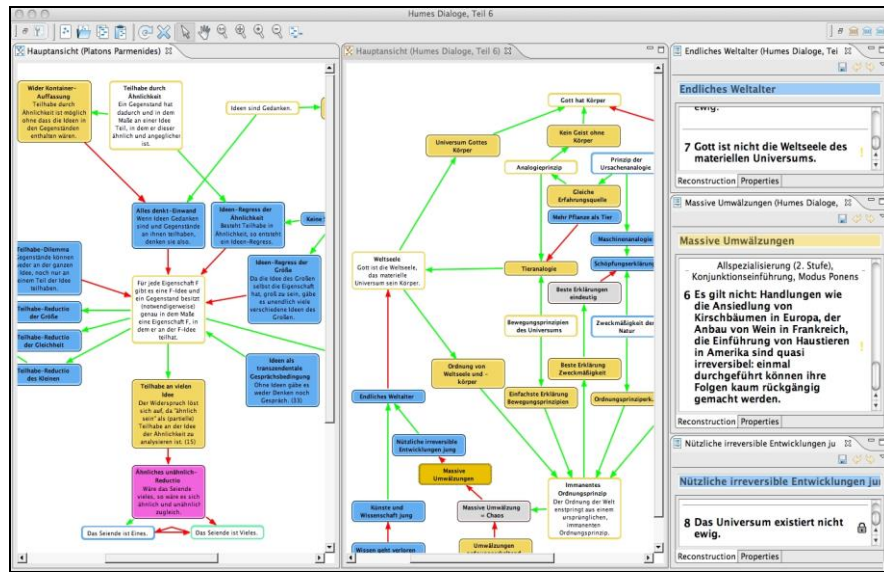
Στον ίδιο ιστοχώρο διατίθεται ο σύνδεσμος <http://www.aifdb.org/search>, η μεγαλύτερη μηχανή αναζήτησης για τον επιχειρηματολογικό ιστό με μεγάλα επισημειωμένα σώματα κειμένων (corpora) για έρευνα και εκπαίδευση αλγορίθμων.

Η εταιρεία Reasoninglab έχει αναπτύξει το Rationale (van Gelder, 2007), «ένα εργαλείο για κριτική σκέψη, γραφή και λήψη αποφάσεων» (<http://www.reasoninglab.com/argument-mapping/>) που διατίθεται ελεύθερα με τη δημιουργία λογαριασμού. (<https://www.rationaleonline.com/>).



Εικόνα 5: Σχηματισμός από το εργαλείο Rationale, μενού επιλογών και εργαλεία οπτικοποίησης επιχειρήματος
(πηγή: <https://www.rationaleonline.com/>)

Στο argunet.org υπάρχει το ανοιχτό λογισμικό Argunet Editor για την ανάλυση επιχειρηματολογίας (βλ. παρακάτω εικόνα).



Εικόνα 6: Στιγμιότυπο από τον Argunet Editor, μενού επιλογών, εργαλεία οπτικοποίησης και διαγραμμάτωσης επιχειρήματος (πηγή: <http://www.argunet.org/editor/>)

Ας σημειωθεί ότι τα εργαλεία αυτά αν και διατίθενται στα αγγλικά και γερμανικά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε οποιαδήποτε γλώσσα για την οπτικοποίηση επιχειρημάτων και την ανάλυσή τους.

8 ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΟ

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι ο εντοπισμός των επιχειρημάτων και η ανίχνευση επιθετικότητας στη διατύπωση του δημόσιου λόγου μέσα από την εξόρυξη και απεικόνιση των χρησιμοποιούμενων επιχειρημάτων και των λεκτικών στοιχείων που σκιαγραφούν την επιθετικότητά ή καλύτερα τη μη επιτρεπτότητά τους. Η υπόθεση μας είναι ότι το επιχείρημα και η επιθετικότητα στον δημόσιο λόγο μπορούν να εντοπιστούν με ψηφιακές μεθόδους.

8.1 ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΙΣΗΜΕΙΩΣΗΣ-ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΟΝΤΕΛΟΥ

Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας εξετάσαμε 120 κείμενα των Ολομελειών του Ελληνικού Κοινοβουλίου από το 2005 μέχρι το 2016 (10 Ολομέλειες ανά έτος) και 100 άρθρα γνώμης από τις εφημερίδες *Καθημερινή*, *Η ΑΥΓΗ*, *Εφημερίδα των Συντακτών*, *Πρώτο Θέμα* και από τον ιστοχώρο της ενημερωτικής ιστοσελίδας News 247²⁷ από το τελευταίο εξάμηνο του 2016 (20 άρθρα ανά μέσο). Στόχος είναι ο εντοπισμός και εξαγωγή επιχειρημάτων, βάση συγκεκριμένου μοντέλου και ανεξαρτήτως πεδίου ή θέματος, δηλαδή η ανάλυση επιχειρηματολογικής δομής και η εξαγωγή της βάση των εσωτερικών χαρακτηριστικών του κειμένου όχι σε εξάρτηση με συγκεκριμένη θεματολογία.

Το μοντέλο του Toulmin περιλαμβάνει ισχυρισμό, προκείμενη, εξουσιοδοτικό, υποστήριξη και αντίκρουση. Ο Freeman το ανασκεύασε ώστε να καταργήσει το δικαιοδοτικό και την υποστήριξη (κατατάσσοντάς τα σε άλλες μορφές προκειμένων) και να συμπεριλάβει εκτός από την αντίκρουση και την αναίρεση της αντίκρουσης. Ο Walton συστηματοποίησε το επιχείρημα παρέχοντας μας τα μοτίβα των σχημάτων. Τα μοντέλα αυτά ωστόσο παρουσιάζουν δυσκολίες στην εφαρμογή τους στον φυσικό λόγο και δημιουργούν ασάφειες κατά την επισημείωση, (Stab et all,

²⁷ Οι σύνδεσμοι για τα άρθρα και τις Ολομέλειες που μελετήθηκαν παρατίθενται στο Παράρτημα Δ

2014, Habernal & Gurevych, 2015, Aharoni et al 2016) όπως διαπιστώθηκε και στη δική μας εργασία.

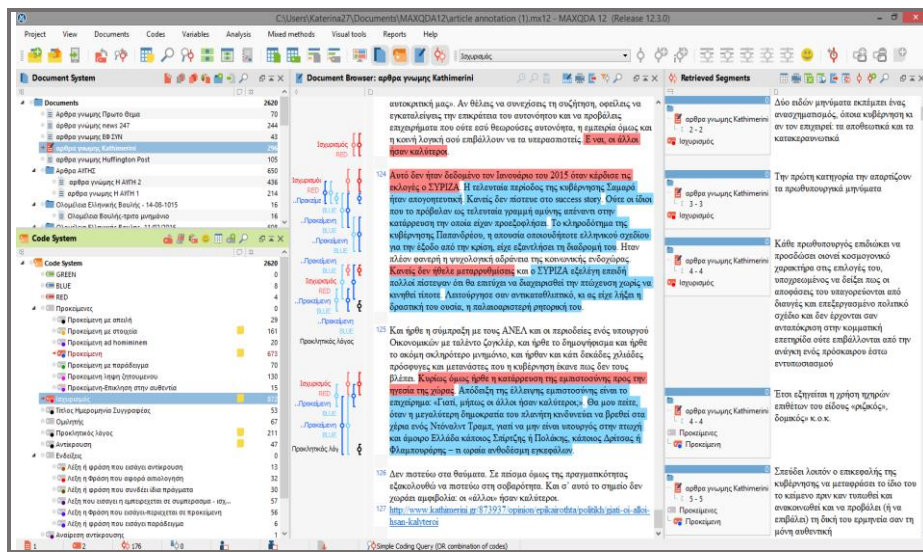
Για το σκοπό αυτό διαφοροποιήσαμε τα μοντέλα και χρησιμοποιήσαμε ένα συνδυασμό στοιχείων που ταίριαζαν στα κείμενα προς εξέταση και το επίπεδο ανάλυσης που μας ενδιέφερε καθιστώντας την επισημείωση σαφέστερη και τον εντοπισμό συγκεκριμένων επιχειρημάτων ευκολότερο. Διατηρήσαμε τον *ισχυρισμό*, την *προκείμενη* και την *αντίκρουση*, όμως το *εξουσιοδοτικό* και η *υποστήριξη* ουσιαστικά γίνονται προκείμενες τις οποίες διαχειριστήκαμε με μεγαλύτερη ευελιξία (Freeman 1991). Δουλεύοντας πάνω στο μοντέλο εξόρυξης επιχειρημάτων της IBM, των Aharoni et al. (2014) και των Lippi & Torroni (2016) εισήγαμε μια σειρά κατηγοριών προκειμένων που καθιστούν σαφή τον εντοπισμό τους, σε πολλές δε περιπτώσεις διευκολύνουν τη συμφωνία στη διαδικασία της επισημείωσης.

- Ισχυρισμό
- Προκείμενη
- Προκείμενη με στοιχεία
- Προκείμενη με επίκληση στην αυθεντία
- Προκείμενη με παράδειγμα
- Προκείμενη με απειλή
- Προκείμενη ad hominem

και

- Προκλητικός λόγος

Για την επισημείωση χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα MAXQDA, ένα εργαλείο ανάλυσης και οπτικοποίησης δεδομένων που μας έδωσε τη δυνατότητα να ταξινομήσουμε το κείμενο στις διάφορες κατηγορίες (ισχυρισμό, προκείμενη, προκείμενή με στοιχεία κλπ.) όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα (7). Ας σημειωθεί ότι το συγκεκριμένο εργαλείο δεν προσφέρει τη δυνατότητα να επισημειώσουμε σχέσεις επίθεσης/υποστήριξης ανάμεσα στα στοιχεία του επιχειρήματος.



Εικόνα 7: Στιγμιότυπο του MAXQDA. Οι ισχυρισμοί επισημαίνονται με κόκκινο και οι προκείμενες με μπλε χρώμα. Το πρόγραμμα εξάγει το επισημειωμένο κείμενο στο πεδίο δεξιά

Παραδείγματα :

Προκείμενη με στοιχεία: περιέχει γεγονότα που βασίζονται στην πραγματικότητα, αριθμούς, ποσοστά, αποτελέσματα ερευνών ακόμα και ιστορικά παραδείγματα. Βλ. «... μέχρι σήμερα η Γερμανία ήταν η μόνη κερδισμένη από την πολιτική των αυστηρών δημοσιονομικών προσαρμογών. Τόσο κερδισμένη που το ετήσιο εμπορικό της ισοζύγιο ξεπέρασε (217 δισ. ευρώ) το αντίστοιχο της γιγαντιαίας οικονομίας της Κίνας!» (Η ΑΥΓΗ, 19/11/16).

Προκείμενη με επίκληση στην αυθεντία: περιέχει γνώμες ή παραπομπές σε πρόσωπα που θεωρούνται ειδικοί στον τομέα τους ή γίνονται αποδεκτά γενικά ως αυθεντίες και η γνώμη τους μπορεί να στηρίζει τον ισχυρισμό του επιχειρήματος. Για παράδειγμα: «Το 1929 ο Κωνσταντίνος Ρακτιβάν, πρώτος Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, στην εναρκτήρια ομιλία του και αναφερόμενος στον σκοπό του νέου θεσμού που είχε δημιουργήσει ο Ελευθέριος Βενιζέλος είπε επί λέξει: «Να καταστήσωμεν την ημετέραν χώραν κράτος δικαίου ή πολιτείαν δικαίου, ειδικώς δε εις ό,τι αφορά την διοίκησιν».» (Κ. Μητσοτάκης, 10/10/2016)

Προκείμενη με παράδειγμα: περιέχει συγκεκριμένα παραδείγματα που συμφωνούν με τον ισχυρισμό του ομιλούντος. Η συγκεκριμένη προκείμενη συνήθως εισάγεται με συγκεκριμένες εκφράσεις, όπως για παράδειγμα, *επί παραδείγματι*, π.χ., *όπως* ενώ αρκετές φορές η άνω και κάτω τελεία “:” (όπως στην παρακάτω πρόταση)

μπορεί να σηματοδοτήσουν την παράθεση παραδείγματος και να βοηθήσουν στην ανίχνευσή της. Βλ. «*Κάποια εξήγηση θα υπάρχει για τόσες μαζεμένες συμπτώσεις : ο Ολάντ, που προβοκάρει με κάθε ευκαιρία τη Μόσχα στο Συριακό, θυμήθηκε αίφνης μια τηλεφωνική συνομιλία του με τον Πούτιν, στην οποία ο Ρώσος πρόεδρος του έδωσε τη «φιλική» πληροφόρηση περί αναζήτησης... ρωσικού τυπογραφείου για τύπωμα δραχμών*» (Η ΑΥΓΗ, 23/10/16).

Αξιοποιώντας δύο από τα επιχειρηματολογικά σχήματα του Walton, τη μόνη θεωρία που εμπεριέχει και ένα αξιολογικό στοιχείο και βοηθά να εντοπιστούν ακόμα και οι παραλογισμοί, αναζητούμε επίσης την *προκείμενη με απειλή* και την *προκείμενη ad hominem* (κατά προσώπου).

Προκείμενη με απειλή: Σε μια μελέτη για τον εντοπισμό επιχειρηματολογικών σχημάτων στον πολιτικό λόγο οι Hansen & Walton (2012) συγκέντρωσαν ομιλίες από την προεκλογική εκστρατεία υποψηφίων για τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης στην πολιτεία του Όρεγκον των ΗΠΑ. Για το σκοπό αυτό επιχείρησαν να συνταυτίσουν συγκεκριμένα σχήματα με τα χρησιμοποιούμενα επιχειρήματα εκ μέρους των υποψηφίων. Σύμφωνα με τα ευρήματά τους, το πιο κοινό σχήμα που χρησιμοποιούν οι πολιτικοί είναι το *επιχείρημα από αρνητικές συνέπειες* υποκατηγορία του οποίου είναι το *επιχείρημα από απειλή* που κατέλαβε σχεδόν το 30% των ταξινομημένων επιχειρημάτων. Με δυο λόγια η χρήση της απειλής και της διέγερσής του φόβου στο κοινό αίσθημα είναι μια συνήθης τακτική στον δημόσιο λόγο. Το επιχείρημα από απειλή ή φόβο εκφράζεται με το σχήμα :

Προκείμενη: Αν κάνετε το Α θα συμβεί το Β

Προκείμενη: Το Β είναι ένα πολύ κακό αποτέλεσμα

Ισχυρισμός/Συμπέρασμα: Δεν πρέπει να συμβεί το Α. (Walton, 2012)

Πρόκειται για ένα σχήμα που ο ίδιος ο Walton χαρακτηρίζει ως κακής ποιότητας γιατί «είναι γνωστό στη λογική και τη ρητορική ως σχήμα πειθούς που σχετίζεται με πλάνες και αθέμιτες επιχειρηματολογικές κινήσεις» (Walton, 2012, σελ. 41). Ας δούμε τα παραδείγματα:

«Η μεγαλύτερη απόδειξη του μεγέθους του σκανδάλου είναι το γεγονός ότι και σήμερα ακόμη έχετε αρνηθεί να φέρετε τα «πόθεν έσχες» των υπερθεματιστών στην

Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας. Σας καλώ και πάλι, λοιπόν, κύριε Τσίπρα: Φέρτε τα τώρα! Αν δεν το κάνετε, θα είναι η απόλυτη πράξη ενοχής, τόσο δικής σας όσο και του Υπουργού σας» (Κ. Μητσοτάκης, Ολομέλεια Βουλής, 10/10/2016).

«Το θέτω για να καταγραφεί η συζήτηση στα Πρακτικά, γιατί τα θέματα αυτά θα γίνουν αντικείμενο και δικαστικού ελέγχου από τα εθνικά δικαστήρια και διεθνούς δικαστικού ελέγχου στο επίπεδο του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης». (Ε. Βενιζέλος, 10/10/2016). Η θέση του ομιλούντος –δεν πρέπει να ψηφίσετε το νομοσχέδιο για τις τηλεοπτικές άδειες- στηρίζεται στην ενδεχόμενη απειλή νομικών επιπλοκών που το εν λόγω νομοσχέδιο θα επισύρει, μια απειλή την οποία ο ίδιος ομιλών επιτείνει με την παράθεση και δεύτερης απειλής, *«με αυτό το οποίο θα ψηφίσετε, εάν το ψηφίσετε, απόψε το βράδυ, θα καταστήσετε την Ελλάδα όμορη και συγγενή χώρα με μόνο μία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Πολωνία, η οποία έχει ήδη παραπεμφθεί για παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έχει ήδη καταστεί το «μαύρο πρόβατο» της επιτροπής».* Για τον προσδιορισμό του επιχειρήματος από απειλή είναι χρήσιμος ο συναισθηματικός προσανατολισμός των λεγομένων με τη μέτρηση αρνητικών φράσεων ή λέξεων στον ισχυρισμό και στις προκείμενες που αποτελούν το σχήμα (Feng & Hirst, 2011, Bal 2010)

Προκείμενη ad hominem: Το ζήτημα του επιχειρήματος ad hominem ιδιαίτερα της ευθείας επίθεσης στην προσωπικότητα (abusive ad hominem) θεωρείται παραλογισμός (Walton 1998, 2006, 2012) και εκφράζεται με το παρακάτω γενικό σχήμα:

Προκείμενη: ο Α είναι ένας κακός άνθρωπος ή *Είστε ένας κακός άνθρωπος*

Ισχυρισμός: Μην επιλέξετε τον Α ή *Πρέπει να φύγετε.*

Ο Tindale επισημαίνει ότι το επιχείρημα ad hominem χωρίζεται στο άμεσο ad hominem (abusive) και στο έμμεσο, το λεγόμενο *περιστασιακό (circumstantial)* επιχείρημα ad hominem το οποίο δεν αποτελεί ευθεία προσβολή στην προσωπικότητα αλλά διατυπώνει μια επίθεση στη συνέπεια ή τη σοβαρότητα του ατόμου όπως προκύπτει από την απόσταση που σημειώνεται ανάμεσα αυτά που λέει ή υπόσχεται και αυτά που πράττει ή πραγματοποιεί. Σκοπός είναι η μείωση της αξιολογίας του αντιπάλου. Όπως προκύπτει ωστόσο από τα κείμενα ο διαχωρισμός δεν είναι εύκολος, γι' αυτό επισημαίνουμε γενικά τις προκείμενες ad hominem. Για

παράδειγμα: «Δεν αξίζει στη χώρα μας να είστε εσείς ο Πρωθυπουργός της! Όχι μόνο γιατί διαλύσατε την οικονομία και κάνατε τους Έλληνες ακόμα πιο φτωχούς, όχι μόνο γιατί στερείτε από τους συμπατριώτες μας κάθε ίχνος αξιοπρέπειας, όχι μόνο γιατί η αλαζονεία σας προσβάλλει ακόμα και τους μέχρι πρότινος υποστηρικτές σας, αλλά γιατί υπονομεύετε τις δημοκρατικές κατακτήσεις ενός λαού, που έδωσε αγώνες για να γίνει η Ελλάδα ένα κράτος δικαίου, κύριε Τσίπρα!». (Κ. Μητσοτάκης, 10/10/2016). Η θέση ότι «δεν αξίζει να είστε πρωθυπουργός» στηρίζεται σε επιθετικές προκείμενες που παραθέτει ο ομιλών ενάντια στις πράξεις και την προσωπικότητα του αντιπάλου.

8.1.1.1 Προκλητικότητα και επιθετικότητα: λέξεις και εκφράσεις «ταμπού»

Ένα στοιχείο της επιχειρηματολογίας που μας ενδιέφερε ιδιαίτερα ήταν η παρουσία επιθετικών στοιχείων στη διατύπωση του επιχειρήματος. Το πρόβλημα εντόπισε πρώτος ο Αριστοτέλης στη *Ρητορική* με τον παραλογισμό «*τω δεινώσει ει κατασκευάζειν και ανασκευάζειν*», τη χρήση βίαιης ή υπερβολικής γλώσσας στη διατύπωση ή αναίρεση μιας θέσης. Χιλιετίες αργότερα ο Habermas συζήτησε το ζήτημα της αποδεκτότητας των επιχειρημάτων επηρεασμένος από τη γραμματική του Τσόμσκι, ο οποίος όρισε ότι τα κριτήρια που αφορούν την γραμματικότητα ενός ομιλητή/συγγραφέα βασίζονται στην γλωσσική του ικανότητα να διατυπώνει γραμματικά σωστές προτάσεις και από το πλαίσιο μέσα στο οποίο διατυπώνεται η πρόταση. Πέρα από αυτό ο Τσόμσκι είχε κάνει λόγο και για την αποδεκτότητα του λόγου που εξαρτάται από την σωστή χρήση γραμματικών και συντακτικών κανόνων και από το πόσο επιτρεπτές είναι αυτές οι διατυπώσεις τόσο από τον πομπό όσο και από τον δέκτη (Chomsky, 1957). Υπάρχει λοιπόν λόγος που μπορεί να είναι μη αποδεκτός;

Αν θεωρήσουμε το «ταμπού» ως «κοινωνικά και ανθρωπολογικά μη προτιμώμενες, ακατάλληλες εκφράσεις που αποδίδουν συμπεριφορές υπερφυσικά απαγορευμένες ανήθικες ή ανάρμοστες» (Καμηλάκη et al, 2016), τότε στις λέξεις ταμπού αποδίδεται ένα αρνητικά φορτισμένο σημασιολογικό περιεχόμενο που αποκαλύπτει εκ μέρους της γλωσσικής κοινότητας ποιότητες και κατηγορίες εξωγλωσσικές οι οποίες απηχούν περισσότερο τις σχετικές σχέσεις των ομιλητών και

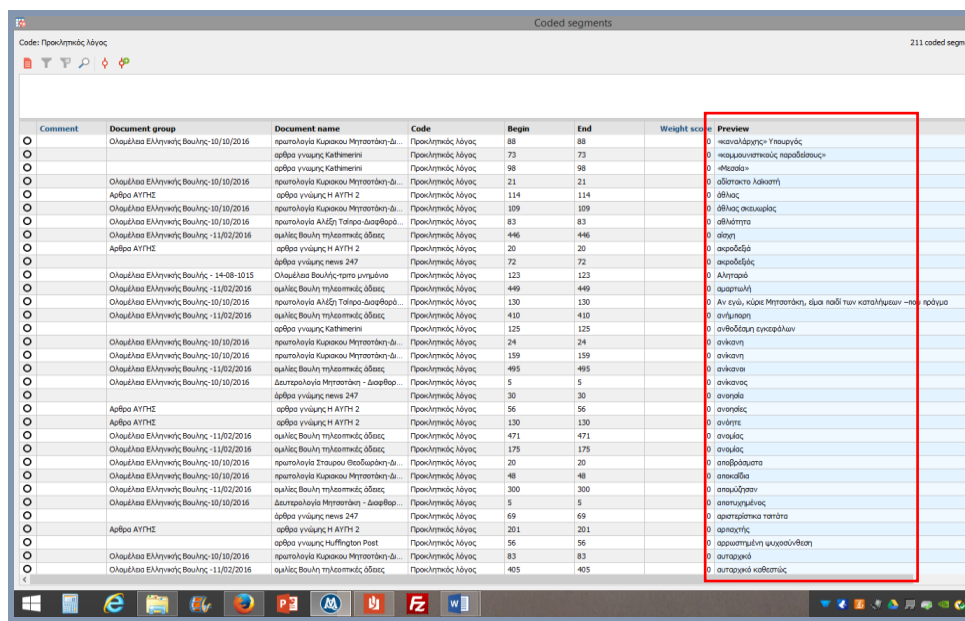
τις ευρύτερες κοινωνικοπολιτισμικές αξίες του κυρίαρχου λόγου (Anderson 1985 στο Καμηλάκη et al. 2016).

Βασική προσδοκία κάθε επικοινωνιακής ανταλλαγής είναι η αμοιβαιότητα του σεβασμού του προσώπου: του δικού μας και του άλλου, των αναγκών της δημόσιας εικόνας τους. Σε αυτό το πλαίσιο η χρήση λέξεων και εκφράσεων ταμπού δεδομένου του επιθετικού και προσβλητικού τους χαρακτήρα συνιστά εξ ορισμού απειλητική για το πρόσωπο του ακροατή πράξη. Έκφραση θυμού, οργής, διεγερτική λειτουργία αυτές οι λεκτικές εκτροπές λειτουργούν ως απελευθέρωση συναισθηματικής και ψυχικής ενέργειας (Montagu 1967), ενώ όπως υποστηρίζει ο Jay (2009, σελ. 155) η ανάγκη εκτόμισης λέξης ταμπού υποκαθιστά τη φυσική βία με τη λεκτική. Η προθετικότητα και οι συνομιλιακοί στόχοι του ομιλητή καθορίζουν τη χρήση του λεξιλογίου ταμπού (Καμηλάκη et al, 2016).

Σύμφωνα με τον van Dijk (2006), τα άρθρα γνώμης ή τα κεντρικά άρθρα εφημερίδων και ιστοχώρων (editorials) εκφράζουν μια θεσμική γνώμη και υπολείπονται δημοσιογραφικής αντικειμενικότητας. Τα άρθρα γνώμης αποτελούν μια εκδήλωση των ευρύτερων κοινωνικών και ιδεολογικών απόψεων της ιδιοκτησίας του μέσου καθώς εκφράζουν ευθέως την κυρίαρχη άποψη του συγγραφέα ο οποίος με τη σειρά του γίνεται το μικρόφωνο της ιδιοκτησίας. Ο ιδεολογικός λόγος είναι η συλλογική έκφραση ομάδων και με διάφορους έμμεσους ή διακριτικούς τρόπους αντανakλούν ιδεολογικές θέσεις των οργανισμών και των συμφερόντων τους (Van Dijk, 2006, σελ. 138). Όταν στο πλαίσιο αυτής της έκφρασης γίνεται χρήση προκλητικού λόγου ή λέξεων ταμπού, δεδομένου ότι οι απαγορευμένες λέξεις (ή γενικά ο προκλητικός, «εμπρηστικός» (inflammatory) λόγος εγγράφονται στη συγκινησιακή λειτουργία της γλώσσας, ο στόχος διαφεύγει της ενημέρωσης και της δημόσιας συζήτησης και εντάσσεται σε ένα πλαίσιο λεκτικής βίας που στόχο έχει να διεγείρει το συναίσθημα υπέρ ή κατά μιας κατάστασης. Ειδικότερα δε όταν η προκλητικότητα εντάσσεται στην εκφραστικότητα ενός επιχειρήματος, αφαιρεί κάτι από την συλλογιστική διαδικασία του ομιλητή/γράφοντα προκειμένου με όχημα τη λογική να διεγείρει το συναίσθημα.

Επισημειώσαμε λέξεις και εκφράσεις προκλητικού λόγου, π.χ. *αδίστακτος λαϊκιστής, γλείφτης, εξουσιομανής βουλμία, φασίστας* κλπ. με σκοπό αξιοποιώντας τις τεχνικές ανάλυσης συναισθήματος να εντοπίσουμε την επιθετικότητα στη διατύπωση

της επιχειρηματολογίας. Προκειμένου να εντοπίσουμε αυτό το λεξιλόγιο διαμορφώσαμε ένα λεξικό που προέκυψε από τις επισημειώσεις μας αλλά και από τη μελέτη των Καμηλάκη (et al 2016). Το MAXQDA μας βοήθησε να εξάγουμε τις προκλητικές λέξεις από το σώμα των κειμένων μας (εικ.8).



Comment	Document group	Document name	Code	Begin	End	Weight	Preview
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 10/10/2016	επιτολικά Κυριακού Μητροπολίτη...	Προκλητικός λόγος	88	88		«καταλόγος» Υπουργός
		άρθρο γνώσης Καθημερινή	Προκλητικός λόγος	73	73		«καταλογιστικές παρεκκλίσεις»
		άρθρο γνώσης Καθημερινή	Προκλητικός λόγος	98	98		«Καταλόγος»
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 10/10/2016	επιτολικά Κυριακού Μητροπολίτη...	Προκλητικός λόγος	21	21		αδίστατο λάθος
	Αρθρο ΑΥΤΗΣ	άρθρο γνώσης Η ΑΥΤΗ 2	Προκλητικός λόγος	114	114		αθέμιτος
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 10/10/2016	επιτολικά Κυριακού Μητροπολίτη...	Προκλητικός λόγος	109	109		αθέμιτος καταμετρήσιμος
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 11/02/2016	επιτολικά Αλέξη Τσίπρα - διαφθορά...	Προκλητικός λόγος	83	83		αβέβαια
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 11/02/2016	ομιλία Βουλής τηλεοπτικές οθόνες	Προκλητικός λόγος	446	446		αίσθη
	Αρθρο ΑΥΤΗΣ	άρθρο γνώσης Η ΑΥΤΗ 2	Προκλητικός λόγος	20	20		αεροδρόμιο
		άρθρο γνώσης news 247	Προκλητικός λόγος	72	72		αεροδρόμιο
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 14-08-1016	Ομάδα Βουλής - 14-08-1016	Προκλητικός λόγος	123	123		Αλχημικό
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 11/02/2016	ομιλία Βουλής τηλεοπτικές οθόνες	Προκλητικός λόγος	449	449		αυτοπληγή
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 10/10/2016	επιτολικά Αλέξη Τσίπρα - διαφθορά...	Προκλητικός λόγος	130	130		Αν εν γένει, κύριοι Μητροπολίτες, είμαι πολύ των καταλήξεων - το πρόγραμμα
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 11/02/2016	ομιλία Βουλής τηλεοπτικές οθόνες	Προκλητικός λόγος	410	410		αυτοπληγή
		άρθρο γνώσης Καθημερινή	Προκλητικός λόγος	125	125		αυτοπληγή ενταξήσεων
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 10/10/2016	επιτολικά Κυριακού Μητροπολίτη...	Προκλητικός λόγος	24	24		αυτοπληγή
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 10/10/2016	επιτολικά Κυριακού Μητροπολίτη...	Προκλητικός λόγος	159	159		αυτοπληγή
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 11/02/2016	ομιλία Βουλής τηλεοπτικές οθόνες	Προκλητικός λόγος	495	495		αυτοπληγή
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 10/10/2016	Διευρωπαική Μητροπολίτη - διαφθορά...	Προκλητικός λόγος	5	5		αυτοπληγή
		άρθρο γνώσης news 247	Προκλητικός λόγος	30	30		αυτοπληγή
	Αρθρο ΑΥΤΗΣ	άρθρο γνώσης Η ΑΥΤΗ 2	Προκλητικός λόγος	56	56		αυτοπληγή
	Αρθρο ΑΥΤΗΣ	άρθρο γνώσης Η ΑΥΤΗ 2	Προκλητικός λόγος	130	130		αυτοπληγή
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 11/02/2016	ομιλία Βουλής τηλεοπτικές οθόνες	Προκλητικός λόγος	471	471		αυτοπληγή
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 11/02/2016	ομιλία Βουλής τηλεοπτικές οθόνες	Προκλητικός λόγος	175	175		αυτοπληγή
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 10/10/2016	επιτολικά Σπύρου Θεοδωρόπουλου...	Προκλητικός λόγος	20	20		αυτοπληγή
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 10/10/2016	επιτολικά Κυριακού Μητροπολίτη...	Προκλητικός λόγος	48	48		αυτοπληγή
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 10/10/2016	ομιλία Βουλής τηλεοπτικές οθόνες	Προκλητικός λόγος	300	300		αυτοπληγή
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 11/02/2016	Διευρωπαική Μητροπολίτη - διαφθορά...	Προκλητικός λόγος	5	5		αυτοπληγή
		άρθρο γνώσης news 247	Προκλητικός λόγος	69	69		αυτοπληγή
	Αρθρο ΑΥΤΗΣ	άρθρο γνώσης Η ΑΥΤΗ 2	Προκλητικός λόγος	201	201		αυτοπληγή
		άρθρο γνώσης Huffington Post	Προκλητικός λόγος	56	56		αυτοπληγή
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 10/10/2016	επιτολικά Κυριακού Μητροπολίτη...	Προκλητικός λόγος	83	83		αυτοπληγή
	Ομάδα Ελληνικής Βουλής - 11/02/2016	ομιλία Βουλής τηλεοπτικές οθόνες	Προκλητικός λόγος	405	405		αυτοπληγή

Εικόνα 8: Λίστα με λέξεις προκλητικών λέξεων όπως προέκυψαν από το σώμα των κειμένων (περιβάλλον MAXQDA)

8.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ – ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΠΡΟΚΛΗΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Ξεκινήσαμε το πείραμά μας εισάγοντας στο περιβάλλον της R το δείγμα κειμένων από εφημερίδες και ηλεκτρονικά μέσα και το δείγμα κειμένων από Συνεδριάσεις Ολομέλειας της Βουλής, τις λίστες που περιέχουν τους δείκτες ισχυρισμού και προκείμενης και το λεξικό του προκλητικού λόγου. Αναζητήσαμε διαδικτυακά και δημιουργήσαμε μια λίστα ελληνικών κοινών λέξεων (stopwords) το οποίο εισήγαμε επίσης στο περιβάλλον της R καθώς θα μας ήταν απαραίτητο για τον «καθαρισμό» των κειμένων από λέξεις που χρησιμοποιούνται πολύ συχνά αλλά δεν βοηθούν στην ποιοτική ανάλυση του κειμένου απλά μεγαλώνουν τον όγκο του κειμένου δυσκολεύοντας την επεξεργασία (π.χ. που, ο, η, στους, και).

Η πρώτη προσέγγιση αφορούσε την ανίχνευση και εντοπισμό του προκλητικού λόγου μέσα στο σώμα των κειμένων βάση του λεξικού που είχαμε δημιουργήσει. Εγκαταστήσαμε το πακέτο εντολών **tm** (text mining) που περιέχει χρήσιμες εντολές για ανάλυση κειμένου και υποδείξαμε στο πρόγραμμα τη διαδρομή όπου θα έβρισκε τα κείμενα που είχαμε προς ανάλυση.

```
setwd("~/R/Diplomatiki/Articles")  
library(tm)
```

Εν συνεχεία δημιουργήσαμε από τα κείμενα μας ένα σώμα (corpus) μια μορφή κειμενικών δεδομένων που μετατρέπει τη συλλογή των εγγράφων σαν ένα διάλυμα χαρακτήρων και επιτρέπει να επιτελεστούν απαραίτητες συναρτήσεις ανάλυσης.

```
#create corpus  
Articles100Corpus <-  
VCorpus(DirSource("~/R/Diplomatiki/Articles100"),  
readerControl = list(language="el"))  
# inspect corpus  
inspect(Articles100Corpus)  
as.character(Articles100Corpus[10])
```

Ελέγχοντας το σώμα των κειμένων πήραμε αυτή την πληροφορία για όλα τα άρθρα

```
summary(Articles100Corpus)
```

	Length	Class	Mode
AYGI 25.txt	2	PlainTextDocument	list
AYGI 2.txt	2	PlainTextDocument	list
Efsyn1.txt	2	PlainTextDocument	list
Efsyn2.txt	2	PlainTextDocument	list
Efsyn3.txt	2	PlainTextDocument	list
Huffington 1.txt	2	PlainTextDocument	list
Huffington 2.txt	2	PlainTextDocument	list
Huffington 3.txt	2	PlainTextDocument	list
Huffington 4.txt	2	PlainTextDocument	list
Huffington 5.txt	2	PlainTextDocument	list

.....

Σε αυτή τη φάση δημιουργήσαμε ένα διάνυσμα (vector) από το λεξικό ελληνικών κοινών λέξεων προκειμένου να το εισάγουμε στην R για να δώσουμε εντολή στο πρόγραμμα να αφαιρέσει από τα κείμενα όχι τις ενσωματωμένες αγγλικές stopwords που διαθέτει αλλά τις ελληνικές

```
Grstopwords <- readlines ("greek-stopwords.txt",  
encoding="UTF-8")
```

Επίσης εισήγαμε ως διάνυσμα χαρακτήρων το λεξικό προκλητικού λόγου που είχαμε δημιουργήσει:

```
inflammatory_lex<-readLines("inflammatory_words.txt", encoding  
= "UTF-8")
```

και αντικαταστήσαμε την παύλα στην κατάληξη των ριζών με την κανονική έκφραση `".*"` που υποδείκνυε στο σύστημα να «κολλήσει» στη ρίζα της λέξης οποιοδήποτε χαρακτήρα βρει οσοδήποτε φορές.

```
inflammatory_lex <- gsub('-', ".*", inflammatory_lex)
```

Μπορούσαμε να προχωρήσουμε στον «καθαρισμό» των κειμένων, μετατρέποντας όλα τα γράμματα σε πεζά, αφαιρώντας τους αριθμούς, τις ελληνικές κοινές λέξεις, τα σημεία στίξης και τα κενά (whitespaces) που θα δημιουργούνταν. Για να το κάνουμε αυτό δημιουργήσαμε τη νέα μεταβλητή `Articles100Corpus_clean`.

```
# clean corpus
```

```
Articles100Corpus_clean <- tm_map(Articles100Corpus,  
content_transformer(tolower))
```

```
Articles100Corpus_clean <- tm_map(Articles100Corpus_clean,  
removeNumbers)
```

```
Articles100Corpus_clean <- tm_map(Articles100Corpus_clean,  
content_transformer(gsub), pattern = "σ ", replacement = "ς ")
```

```
Articles100Corpus_clean <- tm_map(Articles100Corpus_clean,  
removeWords, stopwords())
```

```
Articles100Corpus_clean <- tm_map(Articles100Corpus_clean,  
removeWords, grstopwords_vector)
```

```
Articles100Corpus_clean <- tm_map(Articles100Corpus_clean,  
content_transformer(gsub), pattern = "[!\"#$%&'()*+,-  
./:;<=>?@[\\^_`{|}~.]", replacement = " ")  
Articles100Corpus_clean <- tm_map(Articles100Corpus_clean,  
stripWhitespace)  
#inspect  
inspect(Articles100Corpus_clean)  
as.character(Articles100Corpus_clean[[68]])
```

Τώρα μπορούσαμε να προχωρήσουμε στην ανάλυση και να δημιουργήσουμε ένα Document Term Matix, να μετατρέψουμε δηλαδή το σώμα των κειμένων σε μια μήτρα που αναπαριστά τη συχνότητα με την οποία εμφανίζεται κάθε λέξη στο σώμα.

```
#create DTM  
options(max.print = 1000000)  
Articles100Corpus_dtm <-  
DocumentTermMatrix(Articles100Corpus_clean)  
Articles100Corpus_dtm  
inspect(Articles100Corpus_dtm)
```

Την ίδια διαδικασία ακολουθήσαμε και για τη συλλογή κειμένων των Ολομελειών της Βουλής.

8.3 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟ ΠΡΟΚΛΗΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Για να δούμε αν το σύστημα μπορούσε να εντοπίζει λέξεις μέσα από το σώμα κειμένων, του ζητήσαμε καταρχήν να μας δείξει το κείμενο με τη μορφή μήτρας (matrix) με δύο διαστάσεις, κείμενα (docs) και όρους (terms), με γραμμές ισάριθμες με τα κείμενα και στήλες με όρους (terms).

```
Articles100Corpus_dtm$dimnames  
Articles100Corpus_dtm$dimnames$Terms
```

Δοκιμάσαμε την εντολή μόνο για τη λέξη «γάιδαρος» και μας έδειξε ότι την εντόπισε μια φορά στο κείμενο Kathimerini 3.txt

```
as.matrix(Articles100Corpus_dtm[, "γάιδαρος"])
```

Docs	Terms
	γάιδαρος
AYGI 25.txt	0
AYGI 2.txt	0
Efsyn1.txt	0
Efsyn2.txt	0
Efsyn3.txt	0
Kathimerini 10.txt	0
Kathimerini 11.txt	0
Kathimerini 1.txt	0
Kathimerini 2.txt	0
Kathimerini 3.txt	1
Kathimerini 4.txt	0

Εν συνεχεία χρησιμοποιήσαμε τη συνάρτηση `agrep` η οποία αναζήτησε και εντόπισε τις λέξεις που περιέχονταν στο προκλητικό λεξικό σε όλο το μήκος της μήτρας με σκοπό να ταιριάζει τα κείμενα μόνο με τις λέξεις του λεξικού αφαιρώντας τις υπόλοιπες.

```
idx <- vector(mode="character",
length=length(inflammatory_lex))

str.match <- function(pattern, Articles100Corpus_dtm,
distance) {
  # matches <- character(length(pattern))
  # idx <- as.vector(length(pattern))
  for (i in 1:length(pattern)) {
    temp <-
agrep(pattern[i],Articles100Corpus_dtm,ignore.case=TRUE,
max.distance = distance, value = T, fixed = F)
    if (length(temp) != 0)
      idx[i] = temp
    else
      idx[i] = "EMPTY"
  }
  idx

x <-
str.match(inflammatory_lex,Articles100Corpus_dtm$dimnames$Terms, 0)
unique(x[x!="EMPTY"])
unique(x[x!="EMPTY"])
common_yb <- unique(x[x!="EMPTY"])
as.matrix(Articles100Corpus_dtm[,common_yb])
Articles100Matrix=as.matrix(Articles100Corpus_dtm[,common_yb])
```

Ζητήσαμε από το σύστημα να μας επιστρέψει πάλι μια μήτρα (matrix) όπου οι γραμμές είναι ισάριθμες με τον αριθμό των κειμένων (58) και στήλες ισάριθμες με τις προκλητικές λέξεις που βρήκε.

```
Articles100Matrix= as.matrix(Articles100Corpus_dtm[,common_yb.
```

Για παράδειγμα στον παρακάτω πίνακα βλέπουμε ότι εντόπισε τη λέξη *χυδαία* να εμφανίζεται μια φορά στο AYGI2 και μια φορά στο AYGI1, τη λέξη *ψέμα* να εμφανίζεται μια φορά στο κείμενο Kathimerini3, μια φορά στο News 247-7, δύο φορές στο AYGI1 και δύο φορές στο AYGI2, τη λέξη *ψεύτης* να εμφανίζεται μια φορά στο AYGI 1 και άλλη μια στο AYGI 24 κοκ.

Docs	Terms χρεοκοπημένου χυδαία αεροψεκασμών ψέμα «ψεύτης»				
AYGI 2.txt	0	1	0	0	0
Efsyn1.txt	0	0	0	0	0
Kathimerini 3.txt	0	0	0	1	0
Kathimerini 4.txt	0	0	0	0	0
News247 6.txt	0	0	0	0	0
News247 7.txt	0	0	0	1	0
Proto thema 1.txt	0	0	0	0	0
AYGI 12.txt	0	0	0	0	1
AYGI 18.txt	0	0	0	0	0
AYGI 19.txt	0	0	0	0	0
AYGI 1.txt	0	1	0	2	1
AYGI 20.txt	0	0	0	0	0
AYGI 21.txt	0	0	0	2	0
AYGI 24.txt	0	0	0	0	1
AYGI 26.txt	0	0	0	0	0

Την ίδια διαδικασία ακολουθήσαμε και για τη συλλογή κειμένων των Ολομελειών της Βουλής και μας επέστρεψε παρόμοιους πίνακες αλλά με διαφορετικές λέξεις²⁸.

Και στα δύο corpus διαπιστώσαμε κάποια ζητήματα. Παρά το ότι η υπόδειξη που δώσαμε στο σύστημα ήταν να ανιχνεύσει τις ρίζες των προκλητικών λέξεων και να επιστρέψει οποιαδήποτε κατάληξη εντόπιζε, το σύστημα ουσιαστικά «διάβασε» τις λέξεις ως σειρές χαρακτήρων ανεξάρτητα από την κατάληξη ή το πρόθεμά τους:

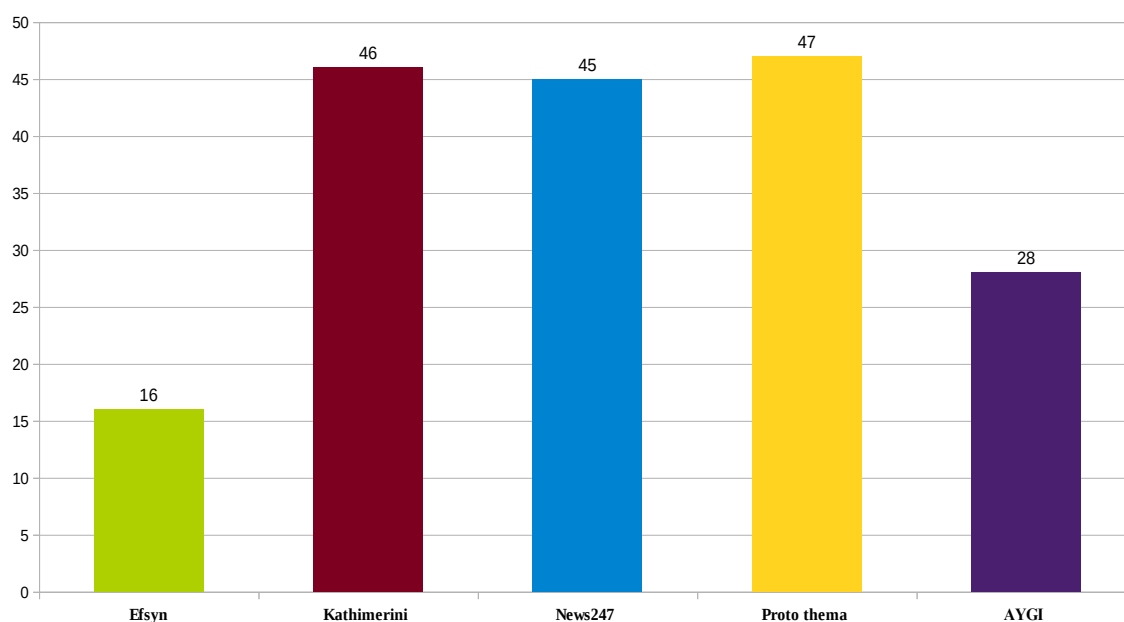
²⁸ Αναλυτικά τα αποτελέσματα αναζήτησης προκλητικού λόγου και στα δύο σώματα κειμένων (Ολομέλειες και άρθρα) βρίσκονται στο παράρτημα E1 και E2.

γι' αυτό π.χ. θεώρησε προκλητική τη λέξη «**προβλήματα**» γιατί εμπεριέχει τη λέξη «βλήμα» ή το επώνυμο «**Αράπο**γλου» γιατί εμπεριέχει τη ρίζα της λέξης «αράπ-» (π.χ. «αράπης»). Διορθώσαμε τη σύνταξη των λέξεων μέσα στο λεξικό με το οποίο τροφοδοτήσαμε το σύστημα και το πρόβλημα λύθηκε: χρησιμοποιήσαμε το σύμβολο της σύζευξης $\wedge$ στην αρχή της λέξης ώστε να αποτρέψουμε το σύστημα να εντοπίζει χαρακτήρες πριν από αυτό και το σύμβολο του δολαρίου (\$) στο τέλος της λέξης για να σηματοδοτήσουμε το τέλος της αναζήτησης (π.χ. « $\wedge$ βούλωστο\$»).

Για την οπτικοποίηση των αποτελεσμάτων υπολογίσαμε το άθροισμα κάθε γραμμής στη μήτρα για δούμε πόσες λέξεις χρησιμοποιήθηκαν σε κάθε άρθρο και το άθροισμα των παρατηρήσεων σε κάθε στήλη για να δούμε πόσες φορές χρησιμοποιήθηκε η κάθε λέξη.

```
#compute the sum for each row and each column
rowSums (Articles100Matrix, na.rm = TRUE, dims = 1)
colSums (Articles100Matrix, na.rm = TRUE, dims = 1)
```

Χρήση προκλητικού λόγου στο δείγμα κειμένων ανά μέσο

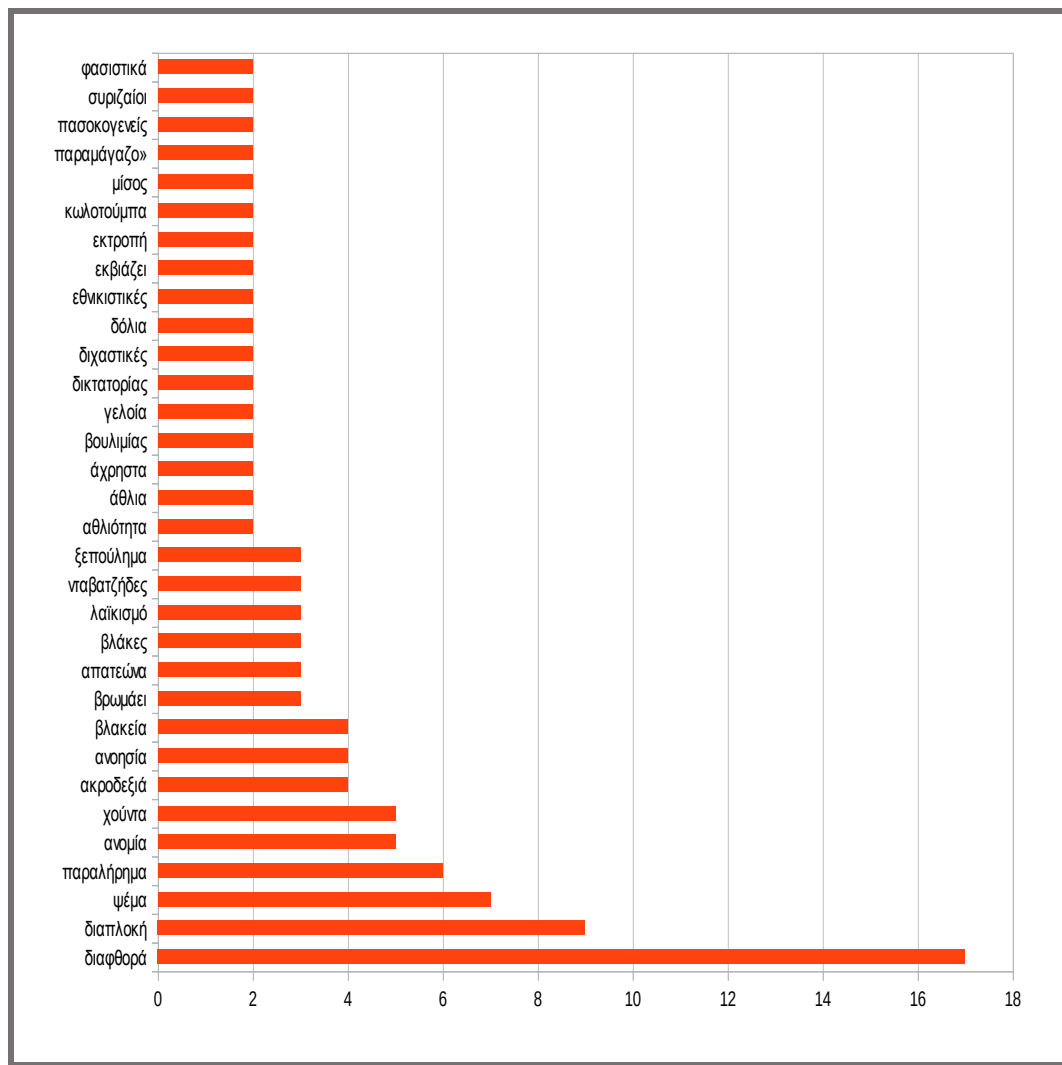


Σχήμα 9: Κατανομή συχνότητας χρήσης προκλητικού λόγου ανά μέσο

Στο παραπάνω σχήμα βλέπουμε τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα συχνότητας χρήσης προκλητικού λόγου ανά μέσο η οποία μας βοηθά να καθορίσουμε ποιο από τα επιλεγμένα μέσα κάνει ευρύτερη χρήση προκλητικού λόγου. Όπως φαίνεται το «Πρώτο Θέμα» είναι πρώτο στην επιλογή έντασης στην εκφραστικότητα των άρθρων του. Πολύ κοντά ακολουθεί το «News 247» στη 2^η θέση και η «Καθημερινή» στην 3^η θέση, ενώ η «ΑΥΓΗ» σε μικρή σχετικά απόσταση καταλαμβάνει την 4^η θέση. Η «Εφημερίδα των Συντακτών» παρουσιάζει τη μικρότερη συχνότητα χρήσης προκλητικού λόγου στα άρθρα της και τοποθετείται στην 5^η θέση.

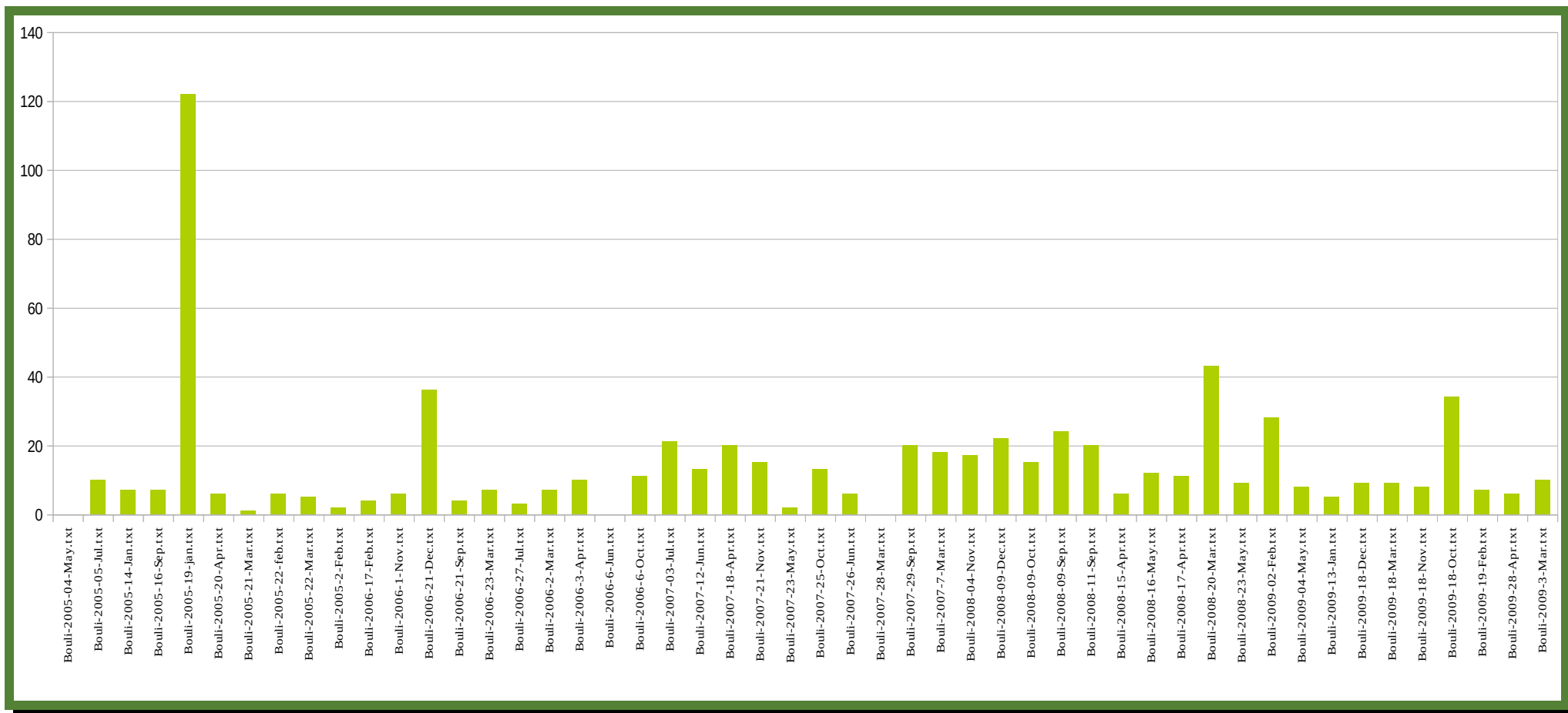
Στο παρακάτω διάγραμμα παρατηρούμε ότι οι λέξεις που κυριαρχούν είναι «διαφθορά» και «διαπλοκή», «ψέμα», «παραλήρημα» ενώ ακολουθούν οι λέξεις «ανομία», «χούντα», «ακροδεξιά», «ανοησία», «βλακεία», «βρωμάει», «απατεώνα», «βλάκες», «λαϊκισμός», «νταβατζήδες» και «ξεπούλημα». Δεν λείπουν, αν και χαρακτηρίζονται από μικρότερη συχνότητα, πιο γλαφυροί χαρακτηρισμοί όπως «γάιδαρος», «γερμανοτσολιάδες», «γλείφτης», «φλύκταινες» ενώ έχουμε και μια... ενδιαφέρουσα χρήση της λέξης «λαθροπρόσφυγας».

Εικόνα 9: Διάγραμμα συχνότητας χρήσης λέξεων στο δείγμα κειμένων από τα πέντε μέσα ενημέρωσης.

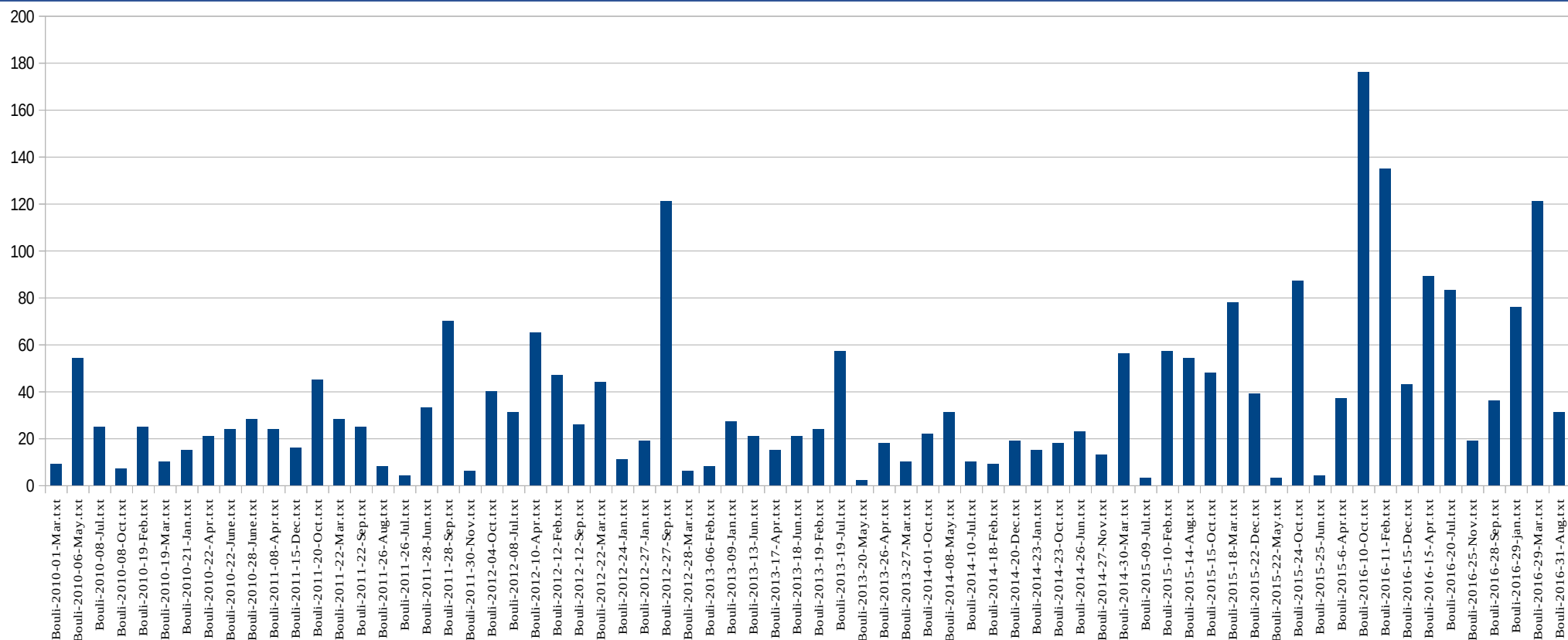


Για να εξετάσουμε τη συχνότητα χρήσης προκλητικών λέξεων και εκφράσεων και από την πολιτική ελίτ ακολουθήσαμε την ίδια αναλυτική διαδικασία στο δείγμα κειμένων των Ολομελειών του Ελληνικού Κοινοβουλίου αντικαθιστώντας το corpus των άρθρων με ένα corpus αποτελούμενο από 120 πρακτικά Ολομελειών από το 2005 μέχρι το 2016. Τα αποτελέσματα φαίνονται στα παρακάτω διαγράμματα.

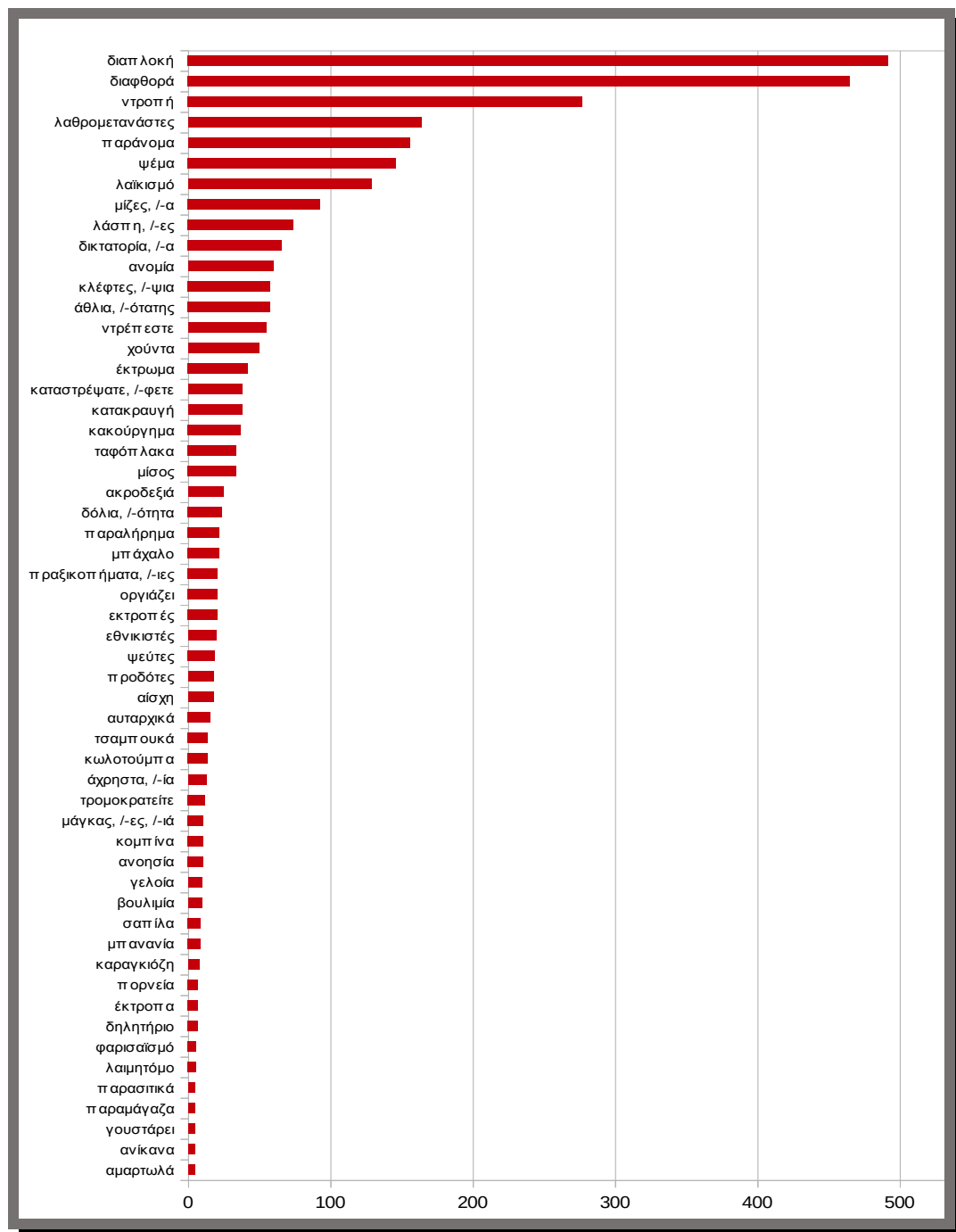
Εικόνα 10: Διάγραμμα συχνότητας χρήσης προκλητικού λόγου στο Ελληνικό Κοινοβούλιο από 4/5/2005 ως 3/3/2009 (προ της οικονομικής κρίσης)



Εικόνα 11: Διάγραμμα συχνότητας χρήσης προκλητικού λόγου στο Ελληνικό Κοινοβούλιο από 21/1/2010 ως 25/11/2016 (επί της οικονομικής κρίσης)



Εικόνα 12: Διάγραμμα συχνότητας χρήσης λέξεων στις ολομέλειες του Κοινοβουλίου (2005-2016)



Όπως προκύπτει, ένα ενδιαφέρον εύρημα της ανάλυσης στις Ολομέλειες του Ελληνικού Κοινοβουλίου αφορά την παρακολούθηση της αύξησης συχνότητας χρήσης προκλητικού λόγου ανά χρονική περίοδο. Έτσι βλέπουμε ότι εκτός από μια

συνεδρίαση στις 19 Ιανουαρίου 2005 (που αφορούσε το ζήτημα του Βασιικού Μετόχου στις εταιρείες Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης) στα χρόνια πριν την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης δεν έχουμε σημαντικές κορυφώσεις έντασης στον Κοινοβουλευτικό διάλογο. Ωστόσο μετά το 2010 παρατηρούμε μια αύξηση της συχνότητας χρήσης προκλητικών λέξεων και εκφράσεων που κλιμακώνεται μετά τον Οκτώβριο του 2015.

Όπως και στο δείγμα κειμένων από τα 5 μέσα ενημέρωσης που εξετάσαμε, και στις συνεδριάσεις της Ολομέλειας οι λέξεις που κυριαρχούν είναι «διαφθορά» και «διαπλοκή». Πολύ κοντά ακολουθεί η λέξη «ντροπή» ή η έκφραση «θα έπρεπε να ντρέπεστε» ή «δεν ντρέπεστε» ενώ έχουμε αρκετά συχνή χρήση των λέξεων «δικτατορία» ή «χούντα». Πολύ σημαντική η χρήση της λέξης «λαθρομετανάστες» ενώ συχνά αναφέρεται η λέξη «ψέμα», ο λέξεις «παράνομα», «παρανομία» ή «ανομία» καθώς και η λέξη «λαϊκισμός». Υπάρχουν ωστόσο με μικρότερη συχνότητα και επιθετικοί χαρακτηρισμοί όπως «ηλίθιε», «βλάκα», «έκτρωμα», «εξάμβλωμα», «καραγκιόζη», «κλέφτες», «κωλοτούμπα», «γερμανοτσολιάδες» και «ταγματасφαλίτες».

8.4 ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ

Για τον εντοπισμό της χρήσης επιχειρημάτων στα δείγματα κειμένων που συλλέξαμε χρησιμοποιήσαμε τη μέθοδο επισημείωσης των Stab & Gurevych (2013) εξαιρώντας τον εντοπισμό του **κυρίως** ισχυρισμού μιας και η δική τους έρευνα αφορά εκθέσεις μαθητών επομένως το θέμα της έκθεσης αποτελεί τον κεντρικό θέμα που «προβληματικοποιείται» (Habermas, 1973) ως μείζων ισχυρισμός. Στη δική μας περίπτωση στα άρθρα κάτι ανάλογο θα μπορούσε να είναι ο τίτλος ενός άρθρου ή το θέμα της Ολομέλειας του Κοινοβουλίου.

Στην παρούσα έρευνα αντιμετωπίζουμε το επιχείρημα ως προϊόν (μικρο-επιχείρημα) σε μονολογικό μοντέλο και όχι ως διαδικασία (μάκρο-επιχείρημα) σε διαλογικό μοντέλο. Αν και τα διαλογικά μοντέλα τονίζουν τη διαδικασία της επιχειρηματολόγησης σε μια διαλογική δομή, τα μονολογικά μοντέλα αναδεικνύουν τη δομή του ίδιου του επιχειρήματος (Bentahar et al., 2010). Επομένως εξετάζουμε

τις σχέσεις ανάμεσα τα συστατικά που βρίσκονται εντός του επιχειρήματος και όχι τις σχέσεις που μπορεί να υπάρχουν ανάμεσα στα επιχειρήματα.

Διαχωρίσαμε το επιχειρηματολογικό από το μη επιχειρηματολογικό κείμενο, αλλά επειδή αυτή η ταξινόμηση καθιστά μεν δυνατό τον εντοπισμό κειμενικών μονάδων σχετικών με την επιχειρηματολόγηση αλλά δεν αποκαλύπτει τον επιχειρηματολογικό ρόλο του κειμένου, επισημειώσαμε ισχυρισμούς και προκείμενες. Ως προς το βαθμό ανάλυσης το επίπεδο λεπτομέρειας στο οποίο αναζητούμε το επιχείρημα είναι οι προτάσεις (κύριες και δευτερεύουσες).

Για να αναγνωρίσουμε τους **ισχυρισμούς** και τις **προκείμενες** χρησιμοποιούμε κάποιες παραδοχές από τη θεωρία της Ρητορικής Δομής και προσπαθούμε να εντοπίσουμε χαρακτηριστικά που παρουσιάζονται στην επιφάνεια του κειμένου, τους γλωσσικούς δείκτες (βλ. κεφ. 4.3) (Tseronis 2011, van Eemeren et al., 2007), που σηματοδοτούν ισχυρισμό ή προκείμενη. Η μελέτη επισημείωσης μας έδειξε ότι η χρήση των δεικτών λόγου είναι συχνή και σηματοδοτεί την παρουσία επιχειρηματολογικού κειμένου. Ακολουθώντας και τη μελέτη των Rambow & Biron²⁹ και τις 12 σχέσεις λόγου που απέδειξαν ότι εκφράζουν επιχειρηματολογία, πήραμε λεξικούς δείκτες από το Penn Discourse Treebank 2.0 Annotation Manual (Prasad et al., 2007) εξαιρώντας εκείνους που δεν υποδεικνύουν επιχειρηματολόγηση όπως π.χ. οι δείκτες που υποδεικνύουν χρόνο αλλά και δείκτες που προέκυψαν από την έρευνα των van Eemeren (et al., 2007, σελ. 157, 197, 198, 202, 205, 206, 226)³⁰. Εδώ αξίζει να σημειώσουμε ότι οι Stab and Gurevych (2016) έκαναν έναν ενδιαφέροντα διαχωρισμό στους γλωσσικούς δείκτες σε *εμπροσθοκίνητους* (forward indicator) και *οπισθοκίνητους* (backward indicator). Οι εμπροσθοκίνητοι δείκτες υποδεικνύουν ότι η επιχειρηματολογική μονάδα που ακολουθεί τον δείκτη είναι *αποτέλεσμα* των προηγούμενων μονάδων, υποστηρίζεται δηλαδή από προηγούμενες προτάσεις άρα είναι ισχυρισμός. Παραδείγματα αυτών των δεικτών είναι λέξεις όπως *έτσι, κατά συνέπεια, επομένως* κλ. Οι οπισθοκίνητοι δείκτες υποδεικνύουν ότι η επιχειρηματολογική μονάδα που ακολουθεί τον δείκτη οδηγεί στην πρόταση που

²⁹ Βλ. κεφ. 5.1, Σχέσεις: αναλογία, αντίθεση, αιτία, διαδοχή, συνέπεια, αντίφαση, ένδειξη, παράδειγμα, εξήγηση, σκοπός, λόγος και αποτέλεσμα

³⁰ Οι πίνακες με τους γλωσσικούς δείκτες που εισάγουν ή εμπεριέχονται σε ισχυρισμούς /συμπεράσματα και προκείμενες καθώς και οι δείκτες αντίθεσης βρίσκονται στο Παράρτημα Β.

προηγείται αυτής, υποστηρίζει δηλαδή μια προηγουμένη μονάδα, όπως οι δείκτες *γιατί, επειδή, εξαιτίας* κλπ.³¹. Άρα είναι προκείμενη.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να θυμίσουμε ότι σύμφωνα με την Taboada (2006), σε πλείστες περιπτώσεις έχουμε δυο σχετικά προβλήματα με την Θεωρία της Ρητορικής Δομής για τον εντοπισμό του επιχειρηματολογικού κειμένου: α) οι ρητορικές σχέσεις ανάμεσα σε διαστήματα κειμένου δεν σηματοδοτούνται πάντα και β) ακόμα και η παρουσία σηματοδότησης δεν αρκεί για να εξαντλήσει την σήμανση της σχέσης. Παρόλα αυτά στο πεδίο της αυτόματης εξόρυξης πληροφορίας από κείμενα είναι αναγκαία η συστηματοποίηση των γλωσσικών δεικτών του επιχειρηματολογικού για την αποτελεσματικότερη επεξεργασίας της φυσικής γλώσσας. Γι' αυτό είναι απαραίτητη η έρευνα στη χρήση συνδέσμων κα άλλων γλωσσικών δεικτών που μπορούν να στηρίξουν τη δημιουργία εργαλείων που να μπορούν αυτόματα να ταξινομούν και να εξάγουν τη διαλεκτική δομή των κειμένων (Marcu, 2000).

8.5 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΞΟΡΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΔΕΙΓΜΑ ΑΡΘΡΩΝ

Για να εξετάσουμε τη χρήση του επιχειρήματος στα δείγματα των κειμένων χρησιμοποιήσαμε γλωσσικούς δείκτες. Έχοντας ήδη εισάγει τα κείμενα στο περιβάλλον της R Studio χρησιμοποιήσαμε ένα νέο πακέτο εντολών που διαθέτει το σύστημα, εφοδιασμένο με εργαλεία επεξεργασίας φυσικής γλώσσας, το **NLP OpenNLP** και συντάξαμε τον παρακάτω κώδικα.

```
setwd("~/R/Diplomatiki")  
library(tm)  
library(NLP)  
library(openNLP)
```

³¹ Οι ερευνητές καταχώρισαν ως εμπροσθοκίνητους δείκτες τις λέξεις και φράσεις: *ως αποτέλεσμα, κατά συνέπεια, επομένως, επιπλέον, εξού, έτσι, γι' αυτό το λόγο, άρα, αυτό φαίνεται, όπως φαίνεται, είναι σαφές, οδηγεί στο συμπέρασμα, οδηγεί στο αποτέλεσμα, αυτό σημαίνει*. Ως οπισθοκίνητους δείκτες καταχώρισαν τις λέξεις και φράσεις: *επιπροσθέτως, στην πραγματικότητα, διότι, επειδή, εξαιτίας, για παράδειγμα, επί παραδείγματι, για να δώσω ένα παράδειγμα, ας δούμε ένα παράδειγμα, από τη μια... από την άλλη, αφετέρου, εφόσον, η αιτία γι' αυτό είναι*.

Εισήγαμε στο περιβάλλον τις λίστες δεικτών προκείμενης και ισχυρισμών:

```
prokeimeni <- readLines("Deiktes-Prokeimenis.txt", encoding =  
"UTF=8")  
prokeimeni<- gsub('-', ".*", prokeimeni)  
  
isxirismos<-readLines("Deiktes-Isxirismou.txt", encoding =  
"UTF=8")  
isxirismos <- gsub('-', ".*", isxirismos)
```

Και δημιουργήσαμε πάλι ένα σώμα κειμένων από τα επιλεγμένα δείγματα άρθρων:

```
Articles100Corpus<-  
VCorpus(DirSource("~/R/Diplomatiki/Articles"), readerControl =  
list(language="en"))
```

Αξιοποιώντας τα εργαλεία του πακέτου NLP ζητήσαμε από το σύστημα να αναγνωρίσει και να διαχωρίσει σε προτάσεις όλο το σώμα κειμένων:

```
sent_token_annotator <- Maxent_Sent-Token_Annotator()  
# sent_token_annotator  
# a1 <- annotate(Articles100Corpus[[1]]$content,  
sent_token_annotator)  
# s <- as.String(Articles100Corpus[[1]]$content)  
# s[a1]  
# Articles100Corpus[[1]]$content <- s[a1]  
convert_text_to_sentences <- function(text, lang = "en") {  
  # Function to compute sentence annotations using the Apache  
  OpenNLP Maxent sentence detector employing the default model  
  for language 'en'.  
  sentence_token_annotator <-  
  Maxent_Sent-Token_Annotator(language = lang)  
  # Convert text to class String from package NLP  
  text <- as.String(text)  
  # Sentence boundaries in text  
  sentence_boundaries <- annotate(text,  
sent_token_annotator)  
  # Extract sentences  
  sentences <- text[sentence_boundaries]  
  # return sentences  
  return(sentences)}
```

Το σύστημα αναγνώρισε τα όρια των προτάσεων και μετασχημάτισε το corpus από ένα διάνυσμα χαρακτήρων σε μια σειρά προτάσεων:

```
reshape_corpus <- function(current.corpus, ...) {  
  for (i in 1:length(current.corpus) )
```

```
current.corpus[[i]]$content <-  
convert_text_to_sentences(current.corpus[[i]]$content)  
return(current.corpus)  
Articles100Corpus <- reshape_corpus(Articles100Corpus)
```

Χρησιμοποιήσαμε την παρακάτω συνάρτηση για να ζητήσουμε από το σύστημα να εντοπίσει εντός των ορίων των προτάσεων τις λέξεις που περιλαμβάνονται στους δείκτες ισχυρισμού και προκείμενης και να μας επιστρέψει μόνο τις συγκεκριμένες προτάσεις:

```
arg.match <- function(arg_tokens, current.corpus, distance) {  
  arg_list <- as.vector(1)  
  pos = 1  
  for (corpus_no in 1:length(current.corpus)){  
    for (lines in  
1:length(current.corpus[[corpus_no]]$content)) {  
      for (i in 1:length(arg_tokens)) {  
        temp <-  
agrep(arg_tokens[i],current.corpus[[corpus_no]]$content[lines]  
,ignore.case=TRUE, max.distance = distance, value = T, fixed =  
F)  
        if (length(temp) != 0)  
        {arg_list[pos] = temp  
pos = pos + 1  
}  
        else  
        {}  
  
      return(arg_list)  
}  
sentences_with_args <- arg.match(c(isxirismos, prokeimeni),  
Articles100Corpus , 0)
```

Το σύστημα επέστρεψε τις προτάσεις με τους δείκτες. Παρακάτω βλέπουμε τα πρώτα δέκα ευρήματα:

```
sentences_with_args
```

[1] "Με άλλα λόγια, οι προσεχείς πενήντα ημέρες πιθανόν να αποδειχτούν το σημείο καμπής ή ο τελευταίος και κρισιμότερος κάβος πριν από την είσοδο του καραβιού στα ήρεμα νερά του κόλπου."

[2] "Προφανώς, «το τέλος της λιτότητας δεν σημαίνει και τέλος των δημοσιονομικών κανόνων», όπως σημείωσε προχθές ο Π. Μοσκοβισί, αλλά κανένας δεν ζητάει σήμερα επιστροφή στην εποχή της ανεμελιάς και το ζήτημα δεν είναι εκεί."

[3] "Προφανώς, επίσης, το κατά πόσο μετά τον κάβο η χώρα θα βρεθεί στα ήρεμα νερά ενός λιμανιού ή και πάλι στο ανοιχτό πέλαγος συναρτάται και με το είδος των αποφάσεων που θα ληφθούν, όχι μόνο για το χρέος, αλλά και για τη δεύτερη αξιολόγηση."

[5] "Παρ' ότι τα μέτρα αυτής της αξιολόγησης δεν είναι από τα λεγόμενα «υφεσιακά», είναι αυτονόητο ότι, αν δεν αποκατασταθούν οι συλλογικές διαπραγματεύσεις και δεν επανεμφανιστούν οι συλλογικές συμβάσεις δεν θα υπάρξει πάτος στο βαρέλι της αγοράς εργασίας και το καράβι θα -συνεχίσει να- μπάζει νερά."

[7] "Όμως οφείλουμε να δούμε πιο καθαρά την επόμενη ημέρα."

[8] "Σε κάθε περίπτωση είναι χρήσιμο, αυτή την ώρα, να εστιάσουμε σε τρία σημεία τα οποία επηρεάζουν και τις ισορροπίες στην γειτονιά μας:\nα) Η σταθερότητα στη Μέση Ανατολή, ο πόλεμος στη Συρία και το Κουρδικό όσο και το μέτωπο με την Ρωσία καθώς και οι σχέσεις με την κυβέρνηση Ερντογάν και η στάση απέναντι στο Κυπριακό, είναι τομείς όπου θα πρέπει να δούμε αν θα υπάρξουν αλλαγές στην πολιτική Ομπάμα και ποιες θα είναι αυτές."

[9] "Γι' αυτό και η Αριστερά είναι αναγκαίο να επενδύσει στην κινητοποίηση των δημοκρατικών πολιτών αλλά και των προοδευτικών πολιτικών δυνάμεων να αλλάξουν τη συντηρητική τροχιά στην οποία κινούμαστε και η οποία ολοένα και περισσότερο οδηγεί σε εθνικιστικές αναδιπλώσεις."

[10] "Όσο η Ευρώπη ενισχύει τις μεγάλες ανισότητες, με εμμονή στη μονομερή λιτότητα και κρατώντας κλειστές στα συρτάρια τις πολιτικές ανάπτυξης, όσο συνεχίζουν να βασιλεύουν η αδιαφάνεια και το έλλειμμα δημοκρατίας, τόσο θα γιγαντώνεται το αφήγημα μίσους και καταστροφής κάθε διαφορετικότητας - εθνικής, φυλετικής και έμφυλης."

Σε μια προσπάθεια καλύτερης επεξεργασίας των κειμένων δημιουργήσαμε διαφορετικά σώματα (corpus) για κάθε εφημερίδα (παρακάτω βλέπουμε το παράδειγμα αναζήτησης στο σώμα κειμένων από άρθρα της εφημερίδας «Η ΑΥΓΗ». Η ίδια διαδικασία ακολουθήθηκε ξεχωριστά για τα άρθρα κάθε μέσου).

```
AYGI Corpus <- VCorpus(DirSource("~/R/Diplomatiki/Articles H  
AYGI"), readerControl = list(language="en"))
```

```
sent_token_annotator <- Maxent_Sent-Token_Annotator  
# sent_token_annotator  
# a1 <- annotate(AYGI_Corpus[[1]]$content,  
sent_token_annotator)  
# s <- as.String(AYGI_Corpus[[1]]$content)  
# s[a1]  
# AYGI_Corpus[[1]]$content <- s[a1]  
convert_text_to_sentences <- function(text, lang = "en") {  
  # Function to compute sentence annotations using the Apache  
  OpenNLP Maxent sentence detector employing the default model  
  for language 'en'.  
  sentence_token_annotator <-  
  Maxent_Sent-Token_Annotator(language = lang)  
  # Convert text to class String from package NLP  
  text <- as.String(text)  
  # Sentence boundaries in text  
  sentence_boundaries <- annotate(text,  
sentence_token_annotator)
```

```
# Extract sentences
sentences <- text[sentence.boundaries]
# return sentences
return(sentences)
}
reshape_corpus <- function(current.corpus, ...) {
  for (i in 1:length(current.corpus) )
    current.corpus[[i]]$content <-
convert_text_to_sentences(current.corpus[[i]]$content)
  return(current.corpus) }
AYGI_Corpus <- reshape_corpus(AYGI_Corpus)
arg.match <- function(arg_tokens, current.corpus, distance) {
  arg_list <- as.vector(1)
  pos = 1
  for (corpus_no in 1:length(current.corpus)){
    for (lines in
1:length(current.corpus[[corpus_no]]$content)) {
      for (i in 1:length(arg_tokens)) {
        temp <-
agrep(arg_tokens[i],current.corpus[[corpus_no]]$content[lines]
,ignore.case=TRUE, max.distance = distance, value = T, fixed =
F)
        if (length(temp) != 0)
          {arg_list[pos] = temp
          pos = pos + 1
          }
        else
          {}
      }
    }
  }
  return(arg_list)
  # matches
}
sentences_with_args <- arg.match(c(isxirismos, prokeimeni),
AYGI_Corpus , 0)
sentences_with_args
sentences_with_args2 <- arg.match(c(isxirismos, prokeimeni,
inflammatory lex), AYGI_Corpus , 0)
sentences_with_args2.
```

Στον **πίνακα 8** βλέπουμε τα πρώτα αποτελέσματα όπως ακριβώς τα επέστρεψε το R Studio μετά την ανάλυση των corpora που δημιουργήσαμε από τα άρθρα κάθε εφημερίδας³²:

³² Αναλυτικά τα αποτελέσματα βρίσκονται στο παράρτημα Ζ.

Πίνακας 8: Αποτελέσματα εξόρυξης προτάσεων με επιχειρηματολογικούς δείκτες από δείγμα άρθρων

Η ΑΥΤΗ	ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
[1] "Με άλλα λόγια, οι προσεχείς πενήντα ημέρες πιθανόν να αποδειχτούν το σημείο καμπής ή ο τελευταίος και κρισιμότερος κάβος πριν από την είσοδο του καραβιού στα ήρεμα νερά του κόλπου." [2] "Αν στα Μνημόνια εισήλθαμε επειδή ξέφυγε το δημόσιο χρέος, η επαναφορά του σε καθεστώς βιωσιμότητας σηματοδοτεί και την επαναφορά της οικονομίας στην κανονικότητα." [3] "Προφανώς, «το τέλος της λιτότητας δεν σημαίνει και τέλος των δημοσιονομικών κανόνων», όπως σημείωσε προχθές ο Π. Μοσκοβισί, αλλά κανένας δεν ζητάει σήμερα επιστροφή στην εποχή της ανεμελιάς και το ζήτημα δεν είναι εκεί." [4] "Προφανώς, «το τέλος της λιτότητας δεν σημαίνει και τέλος των δημοσιονομικών κανόνων», όπως σημείωσε προχθές ο Π. Μοσκοβισί, αλλά κανένας δεν ζητάει σήμερα επιστροφή στην εποχή της ανεμελιάς και το ζήτημα δεν είναι εκεί." [5] "Προφανώς, επίσης, το κατά πόσο μετά τον κάβο η χώρα θα βρεθεί στα ήρεμα νερά ενός λιμανιού ή και πάλι στο ανοιχτό πέλαγος συναρτάται	[[1] "Σαν πολύ βολικό μοιάζει αυτό το δίπολο Τσίπρα - Σόιμπλε." [2] "Σε κάθε περίπτωση, το δίλημμα «Τσίπρας ή Σόιμπλε» δεν ευσταθεί όχι επειδή είναι το ίδιο και το αυτό (όχι, προς Θεού, τι λέτε, παρακαλώ), αλλά γιατί, παρότι θεωρητικά εκπροσωπούν εντελώς διαφορετικές πολιτικές αντιλήψεις, συμπίπτουν στη γραμμή μιας αντιευρωπαϊκής προοπτικής για την Ελλάδα." [4] "Αν δεν είχε τον Γερμανό υπουργό Οικονομικών και τον ανθέλληνα Τόμσεν απέναντί του, το Μαξίμου με ποιον θα τα 'βαζε; Με την ίδια τη Μέρκελ ή με τη Λαγκάρντ που ψυχωραγεί; \n\nΑλλάστε για τους γνωρίζοντες στοιχειωδώς πολιτικά και οικονομικά, ορισμένα πράγματα είναι απλά." [5] "Σαν καλός-κακός μπάτσος λειτουργούν, γι' αυτό μας έχουν τρελάνει στις μπάτσες." [6] "Αν δεν μπορούμε εμείς, ποιος μπορεί; Οι... Τουρκαλβανοί ή μήπως οι Σκοπιανοί που μοστράρονται κι αυτοί, τρομάρα τους, κλέβοντας χυδαία το ιστορικό ελληνικό όνομα «Μακεδονία»; Βασική προϋπόθεση είναι να καταλάβουμε	[2] "Τελικώς δεν θα χρησιμεύσει σε πολλούς το επονομαζόμενο «Χρηστικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας» που παρουσίασε προχθές η Ακαδημία Αθηνών." [3] "Έτσι θα μεγιστοποιούνταν οι πιθανότητες να το συμβουλευτούν οι νέοι, αυξάνοντας εκθετικά τη χρηστικότητά του." [5] "Σύμφωνα με δημοσιευμένα στοιχεία, «η επιχορήγηση προς την Ακαδημία Αθηνών για την κάλυψη των λειτουργικών της δαπανών [έφτανε] στο ποσό των 1.800.000" [6] "Αντιθέτως, στην Ελλάδα υπάρχει τεράστιος πλούτος - γνώση την οποία δεν μπορεί να προσεγγίσει κανείς- καταχωνιασμένος σε σκονισμένα ερμάρια βιβλιοθηκών." [8] "Παρατήρησε ότι όταν μια συζήτηση τραβάει σε μακρος στο Διαδίκτυο, κάποιος από τους συνομιλητές, προκειμένου να αποστομώσει τους υπόλοιπους, θα συγκρίνει τα επιχειρήματά τους με τους ναζί ή τον Χίτλερ." [9] "Αν θέλεις να συνεχίσεις τη συζήτηση, οφείλεις να εγκαταλείψεις την επικράτεια του αυτονόητου και να προβάλεις

και με το είδος των αποφάσεων που θα ληφθούν, όχι μόνο για το χρέος, αλλά και για τη δεύτερη αξιολόγηση." [7] "Παρ' ότι τα μέτρα αυτής της αξιολόγησης δεν είναι από τα λεγόμενα «υφesiακά», είναι αυτονόητο ότι, αν δεν αποκατασταθούν οι συλλογικές διαπραγματεύσεις και δεν επανεμφανιστούν οι συλλογικές συμβάσεις δεν θα υπάρξει πάτος στο βαρέλι της αγοράς εργασίας και το καράβι θα -συνεχίσει να- μπάζει νερά." [8] "Αν η πλήρης απασχόληση συνεχίσει να αντικαθίσταται από μερική με μειωμένες αποδοχές ή ο κατώτατος μισθός πέσει επίπεδο η ανάπτυξη θα αργήσει ή θα είναι αδιάφορη για τους περισσότερους."	ότι όλη η ανθρωπότητα -και ειδικά η Δύση- μπαίνει σε νέους ρυθμούς και παίρνει, κυρίως για τον εαυτό της, σοβαρές αποφάσεις για λύσεις, γυρίζοντας την πλάτη στην ηττοπάθεια, στην εσωστρέφεια και τους ζήτουλες γενικώς, Ευρωπαίους και μη." [7] "Προτού αρχίσουν οι κυβερνώντες να διορίζουν και τους μετανάστες και τους πρόσφυγες και τους ταξιδευτές ή ό,τι είναι τέλος πάντων αυτοί που βρίσκουν στέγη στα hot spots!" [8] "Αν το μοναδικό σου όραμα είναι οι παλαιοκομματικές προσλήψεις, πάει να πει ότι όλες οι θυσίες θα πάνε χαμένες και μαζί και οι τελευταίες ελπίδες για ανάπτυξη." [9] "Πάθαμε ή δεν πάθαμε ΤΡΙΣΧΕΙΡΟΤΕΡΑ, κατά γενική ομολογία ακόμη και των ίδιων των ψηφοφόρων τους, οι οποίοι σε ποσοστό 90% λένε ότι δύο χρόνια πριν, επί Σαμαρά, ήταν καλύτερα; Πάθαμε!" [10] "Πρώτα απ' όλα, από την κυβέρνηση Πρώτη Φορά Α(χ)ριστερά κ.λπ."	επιχειρήματα που ούτε εσύ θεωρούσες αυτονόητα, η εμπειρία όμως και η κοινή λογική σου επιβάλλουν να τα υπερασπιστείς." [10] "Απόδειξη της έλλειψης εμπιστοσύνης είναι το επιχείρημα: «Γιατί, μήπως οι άλλοι ήσαν καλύτεροι;»." [11] "Επίσης, ότι στην προγραμματισμένη τους προσπάθεια να αυξήσουν το πλεόνασμα από τη μισή μονάδα που έπρεπε να έχουμε πετύχει πέρυσι και το 1,75% για εφέτος στο 3,5% όπου θα παραμείνει για μια δεκαετία μετά το 2018, υποστηρίζονται με κάθε μέσο από την Επιτροπή των Βρυξελλών, τον υπουργό Οικονομικών της Γερμανίας και όλα (σχεδόν) τα κράτη-μέλη του διοικητικού συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας."
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ		NEWS 247
[1] "Τότε έρχονται στο φως τα φαντάσματα της λογικής, τα τέρατα του νου, οι αχαλίνωτες κραυγές τσαρλατάνων, κομπογιαννιτών, στρατιών μάγων και μυστικιστών, προς σωτηρία και αποφυγή μοιραίου τέλους, κατά κανόνα τελειωτικού." [2] "Πρόκειται για τρόμο, που αυτοτροφοδοτείται γιγαντώνοντας τη μετα-αλήθεια."	] "Επί της ουσίας τρία μόλις χρόνια(1960-63)- κι αυτά με προβλήματα- κατάφερε να επιβιώσει η Κυπριακή Δημοκρατία." [2] "Τότε που οι συγκρούσεις των τουρκοκυπρίων με την αστυνομία είχαν ως αποτέλεσμα να σκοτωθούν τρεις άνθρωποι." [3] "Προφανώς τα δεδομένα έχουν αλλάξει σαράντα και πλέον χρόνια	

[3] "Πράγμα παράξενο, δεδομένου ότι η ιδέα που έχω για τον ΣΥΡΙΖΑ είναι σαφώς χειρότερη από εκείνη του φίλου Κύρκου." [4] "Αν όμως αποδεχθούμε αυτόν τον ορισμό, θα έλεγα ότι η λέξη «ψέματα» του ΣΥΡΙΖΑ είναι μάλλον ανακριβής." [5] "Γιατί τις είχαν όμως; \n\nΑπλή η απάντηση: Ήταν αδύνατο να μην τις έχουν." [6] "Διότι σύμφωνα με την επωδό του αντιπολιτευόμενου ΣΥΡΙΖΑ, τα Μνημόνια επιβλήθηκαν επειδή οι προηγούμενοι δεν διέθεταν τα κότσια να πουν όχι." [7] "Αν λοιπόν στην Κουμουνδούρου είχαν υπολογίσει σωστά τα πράγματα, δηλαδή χωρίς αυταπάτες, μόνο ένα πράγμα θα μπορούσαν να υποσχεθούν: ότι οι άλλοι δέχθηκαν αγγόγγυστα το στρίμωγμα από τους δανειστές, ενώ εμείς θα κάνουμε το ίδιο, διαμαρτυρόμενοι όμως και με βαριά καρδιά." [8] "Γιατί οι καταστάσεις, και μάλιστα οι απίστευτα περίπλοκες σαν αυτή που ζούμε, επιδέχονται διαφορετικές αναγνώσεις." [9] "Νομίζω λοιπόν ότι η εκλογική νίκη του Ιανουαρίου 2015 ήταν η λυτρωτική κατάληξη της αφήγησης που ξεκινάει από την Κατοχή και τον Εμφύλιο και καταλήγει στην επανόρθωση μιας ιστορικής αδικίας την οποία υπέστη η Αριστερά."	μετά από την εισβολή." [5] "Όπως έχει αλλάξει και η νοοτροπία των κυπρίων καθώς και του \"/>
---	---

Όπως φαίνεται από το παράδειγμα στον παραπάνω πίνακα οι προτάσεις που μας επεστρεψε το R Studio δεν αποτελούν ολοκληρωμένα επιχειρήματα είναι ωστόσο αυτό που ζητήσαμε: προτάσεις που εμπεριέχουν δείκτες που υποδεικνύουν την παρουσία επιχειρήματος. Στον **πίνακα 9** που ακολουθεί βλέπουμε ορισμένα παραδείγματα σύγκρισης επισημειωμένων άρθρων με τα αποτελέσματα της αναζήτησης επιχειρηματολογικών προτάσεων από το R Studio. Με κόκκινο σημειώνονται οι ισχυρισμοί, με γαλανό οι προκείμενες και με κίτρινο οι προκείμενες που εμπεριέχουν στοιχεία ή παράδειγμα.

Πίνακας 9: Συγκριτικός πίνακας αυτόματα εξορυσσόμενων προτάσεων και επισημειωμένων επιχειρημάτων στο δείγμα άρθρων

Επισημειωμένο κείμενο	Αυτόματα εξορυσσόμενα επιχειρήματα
Πάσχος Μανδραβέλης - Νεοφιλελεύθερη και η διαφθορά; - 06.11.2016 Είναι η διαφθορά «μια εκδήλωση παθογενειών που ευνοήθηκαν από το καθεστώς απορρύθμισης και ακραίου ατομισμού που εξέθρεψε ο νεοφιλελευθερισμός», όπως είπε ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, Γιάννης Δραγασάκης, στην ημερίδα με θέμα «Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς»; Οχι βέβαια. Αν φυσικά παραμερίσουμε τις ιδεοληψίες των κυβερνώντων και δούμε τα πραγματικά στοιχεία, αποκαλύπτεται άλλη εικόνα από αυτή που έχουν τα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ στο κεφάλι τους. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεθνούς Διαφάνειας για το 2015, η νεοφιλελεύθερη Ιρλανδία εμφανίζει μικρότερο βαθμό αντίληψης διαφθοράς έναντι της Ελλάδος, που χρόνια τώρα παλεύει με νύχια και με δόντια να μην της μοιάσει. Η θατσερική Βρετανία τα πάει ακόμη καλύτερα: είναι 10η στον κατάλογο των 168 χωρών, ενώ η σοσιαλίζουσα Ελλάς 58η. Βρίσκεται δηλαδή στην ίδια θέση με τη Ρουμανία και πιο κάτω από την Γκάνα της Αφρικής. Αλλά και η ιστορική εμπειρία δείχνει ότι η διαφθορά στις δυτικές χώρες, ακόμη και σήμερα, ωχριά μπροστά στη διαφθορά που αναπτύχθηκε στους πάλαι ποτέ «κομμουνιστικούς παραδείσους».	[80] Αν φυσικά παραμερίσουμε τις ιδεοληψίες των κυβερνώντων και δούμε τα πραγματικά στοιχεία, αποκαλύπτεται άλλη εικόνα από αυτή που έχουν τα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ στο κεφάλι τους. [146] "Σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεθνούς Διαφάνειας για το 2015, η νεοφιλελεύθερη Ιρλανδία εμφανίζει μικρότερο βαθμό αντίληψης διαφθοράς έναντι της Ελλάδος, που χρόνια τώρα παλεύει με νύχια και με δόντια να μην της μοιάσει."

Σύμφυτη του κρατισμού

Η Ιστορία δείχνει ότι η διαφθορά είναι σύμφυτη του κρατισμού και ουχί του νεοφιλελευθερισμού, τον οποίο μπορούμε να ελεεινολογούμε για τα πάντα αλλά όχι και για όσα δεν άπτονται καν εννοιολογικά.

Κατ' αρχάς, πρέπει να ξεχωρίσουμε τις έννοιες.

Η διαφθορά έχει να κάνει με τη διαχείριση των κοινών μας υποθέσεων, αυτών που –στην Ελλάδα τουλάχιστον– τις έχει αναλάβει αποκλειστικά το κράτος. Για τις ιδιωτικές υποθέσεις έχουμε άλλη λέξη: απάτη, κλοπή κ.λπ.

Δηλαδή σε μια κοινωνία χωρίς κράτος, μπορεί να έχουμε εγκληματικότητα, κλοπές, διαρρήξεις, απάτες κ.λπ., αλλά δεν θα έχουμε διαφθορά

Η διαφθορά προϋποθέτει κοινότητα και σχέσεις εξουσίας εντός αυτής.

Με άλλα λόγια, η διαφθορά είναι σύμφυτη του κράτους. Οποιοδήποτε κράτους.

Βεβαίως δεν μπορεί να υπάρξει κοινωνία δίχως κάποια μορφή διαχείρισης των κοινών και επειδή στον υπόλοιπο κόσμο δεν έχουν την τύχη να κυβερνώνται από ανθρώπους που έχουν εκ γενετής το «ηθικό πλεονέκτημα», η διαφθορά εμφανίζεται παντού.

Διαφέρει όμως προς την ένταση και αυτό δεν έχει να κάνει μόνο με το μέγεθος του κράτους, αλλά έχει να κάνει κυρίως με τη δομή του.

Από τα στοιχεία της Διεθνούς Διαφάνειας βλέπουμε ότι οι σκανδιναβικές χώρες που εμφανίζουν

[147] "Δηλαδή σε μια κοινωνία χωρίς κράτος, μπορεί να έχουμε εγκληματικότητα, κλοπές, διαρρήξεις, απάτες κ.λπ., αλλά δεν θα έχουμε διαφθορά."

[148] "Με άλλα λόγια, η διαφθορά είναι σύμφυτη του κράτους."

[168] "Βεβαίως δεν μπορεί να υπάρξει κοινωνία δίχως κάποια μορφή διαχείρισης των κοινών και επειδή στον υπόλοιπο κόσμο δεν έχουν την τύχη να κυβερνώνται από ανθρώπους που έχουν εκ γενετής το «ηθικό πλεονέκτημα», η διαφθορά εμφανίζεται παντού."

[149] "Από τα στοιχεία της Διεθνούς Διαφάνειας βλέπουμε ότι οι σκανδιναβικές χώρες που εμφανίζουν υψηλό ποσοστό του ΑΕΠ σε κρατικές δαπάνες (Δανία 57%, Φινλανδία 58,7%, Σουηδία

υψηλό ποσοστό του ΑΕΠ σε κρατικές δαπάνες (Δανία 57%, Φινλανδία 58,7%, Σουηδία 53%) εμφανίζουν και χαμηλό ποσοστό διαφθοράς.

Αλλά, αντιθέτως, και οι άλλες που είναι εμβληματικά «νεοφιλελεύθερες», δηλαδή έχουν μικρό κράτος, π.χ. Βρετανία, ΗΠΑ, Ιρλανδία, επίσης εμφανίζουν χαμηλό ποσοστό διαφθοράς. Το μυστικό, λοιπόν, δεν βρίσκεται στο μέγεθος του κράτους, αν και το λιγότερο κράτος εκ των πραγμάτων δημιουργεί μικρότερο πεδίο για να αναπτυχθεί η διαφθορά. Ούτε υπάρχει κάποιο «ηθικό πλεονέκτημα» αυτών των χωρών. Το μυστικό βρίσκεται στους θεσμούς ελέγχου και ισορροπιών των εξουσιών που έχουν, δηλαδή στην αποκέντρωση της κρατικής εξουσίας.

Κακά τα ψέματα. Όπου υπάρχει μέλι, θα υπάρχουν και πρόθυμοι να βουτήξουν το δάχτυλό τους σε αυτό.

Ακόμη και στην Αρχαία Ελλάδα, που ως γνωστόν στερείτο... νεοφιλελευθερισμού.

[.....]

Τότε του φώναξα: “Μην ξαναπατήσεις εδώ! Πλησιάζεις πάρα πολύ την τιμή μου”...» (John Kenneth Galbraith: «Name-Dropping: from FDR on»).

Δεν υπάρχουν κοινωνίες ή πολιτικοί απρόσβλητοι από τη διαφθορά και, επομένως, το ερώτημα είναι πώς περιορίζουμε το φαινόμενο, αντί να αυταπατώμεθα ότι θα το ξεριζώσουμε με βάση κάποιο μυθικό «ηθικό πλεονέκτημα» που έχουν οι αριστεροί ή «σεμνότητα και ταπεινότητα» που είχαν οι Δεξιοί.

Ούτε η απλή απειλή περί διώξεων και αυστηρών ποινών μπορεί να διορθώσει κάτι· μην ξεχνάμε ότι στις

53%) εμφανίζουν και χαμηλό ποσοστό διαφθοράς.”

150] "Ακόμη και στην Αρχαία Ελλάδα, που ως γνωστόν στερείτο... νεοφιλελευθερισμού.”

κομμουνιστικές χώρες η διαφθορά τιμωρείτο με την ποινή του θανάτου. Το μόνο που μπορεί να περιορίσει το φαινόμενο, είναι η δημιουργία αντιτιθέμενων συμφερόντων, είτε εντός του κράτους (με τον αυστηρό διαχωρισμό των εξουσιών, ανεξάρτητες αρχές κ.λπ.) είτε διά των ανταγωνιστικών συμφερόντων στην αγορά. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το σκάνδαλο Siemens δεν αποκαλύφθηκε από τον ηθικό πατριωτισμό των Ελλήνων. Αμερικανικές ανταγωνίστριες εταιρείες έσπρωξαν την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ να ελέγξει τον τρόπο με τον οποίο η γερμανική εταιρεία έπαιρνε δουλειές σε όλο τον κόσμο.	[89] "Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το σκάνδαλο Siemens δεν αποκαλύφθηκε από τον ηθικό πατριωτισμό των Ελλήνων."
Επισημειωμένο Κείμενο	Αυτόματα εξορυσσόμενα επιχειρήματα
ΜΠΑΜΠΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - Για να έλθουν ξένοι επενδυτές - 02.10.2016 «Γνωρίζεις ότι η κρίση πλησιάζει στο τέλος της, όταν η αγορά γεμίζει από κουφάρια επιχειρήσεων που ζούσαν ενώ έπρεπε να έχουν προ πολλού πεθάνει», μου εξηγούσε έμπειρος τραπεζίτης τις προάλλες. Μπορεί η εικόνα να είναι δυσάρεστη, ιδιαίτερος για όσους αντιμετωπίζουν την επιχειρηματική ήττα, είναι όμως πραγματική. Αν μάλιστα ρωτήσετε όσους γνωρίζουν πώς τελειώνουν οι ιστορίες τόσο μεγάλων κρίσεων, θα σας εξηγήσουν ότι ο καπιταλισμός είναι εξαιρετικός όταν όλα πάνε καλά, επειδή ακριβώς είναι αδίστακτος όταν κάτι πάει στραβά. Συνάδελφοι του συνομιλητή μου, που έχουν τις πιο δυσάρεστες εμπειρίες από τη δεκαετία του '80, όταν η εξυγίανση	

πολλών δεκάδων επιχειρήσεων κατέληξε στον δημόσιο οργανισμό των προβληματικών και υπερχρεωμένων, πιστεύουν ότι **οι τέσσερις συστημικές τράπεζες δεν θα τα καταφέρουν**. «Η κατάσταση στο τραπεζικό σύστημα είναι ασταθής και ερμαφρόδιτη. Είναι εξαιρετικά δύσκολο να ικανοποιηθούν, ταυτοχρόνως, τα συμφέροντα των ιδιωτών μετόχων και οι σκοπιμότητες της κυβέρνησης, που θέλει να έχει τον τελευταίο λόγο στις κρίσιμες αποφάσεις».

Η μεγάλη ελληνική κρίση χρέους δεν ξεκίνησε από τις τράπεζες αλλά από την έκρηξη του κρατικού ελλείμματος το 2009-10.

Όμως, το «κούρεμα» του χρέους το 2012, η παράταση της ύφεσης το 2015-16, η καταστροφή της εμπιστοσύνης των αποταμιευτών που οδήγησε στα capital controls και η υπερφορολόγηση των πάντων που φούσκωσε τη σκιώδη εξωτραπεζική οικονομία, μετέτρεψαν τις τράπεζες σε γραφειοκρατικούς μηχανισμούς που αδυνατούν να πρωταγωνιστήσουν στην επαναφορά της ανάκαμψης.

Ό,τι είναι να γίνει, θα γίνει επειδή θα έρθουν, όσοι έρθουν, μεγάλοι διεθνείς επενδυτές, κυρίως για να αγοράσουν όσα θα καταφέρει να πωλήσει το κράτος και όσα επιχειρηματικά κεφαλαιακά στοιχεία κατορθώσουν να ξεμπλέξουν από τους παλαιούς μετόχους οι τράπεζες. Το «ελατήριο» του κ. Τσίπρα δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς τράπεζες. Ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού, είτε είναι νοικοκυριά και ιδιώτες, είτε είναι επιχειρηματίες, πίστεψε ότι οι πολιτικοί που κυβερνούν σήμερα πραγματικά θα τους έσβηναν μέρος των χρεών τους. **Έτσι, ήδη από το 2013 αλλά πολύ εντονότερα όταν φάνηκε ότι ο Τσίπρας θα κυβερνήσει, το 2014 και ακόμη εντονότερα όταν τελικά**

[138] "Όμως, το «κούρεμα» του χρέους το 2012, η παράταση της ύφεσης το 2015-16, η καταστροφή της εμπιστοσύνης των αποταμιευτών που οδήγησε στα capital controls και η υπερφορολόγηση των πάντων που φούσκωσε τη σκιώδη εξωτραπεζική οικονομία, μετέτρεψαν τις τράπεζες σε γραφειοκρατικούς μηχανισμούς που αδυνατούν να πρωταγωνιστήσουν στην επαναφορά της ανάκαμψης."

[139] "Έτσι, ήδη από το 2013 αλλά πολύ εντονότερα όταν φάνηκε ότι ο Τσίπρας θα κυβερνήσει, το 2014 και ακόμη εντονότερα όταν τελικά

κυβέρνησε, το 2015-16, ολοένα και περισσότεροι σταμάτησαν να εξυπηρετούν τα χρέη τους.

Με αποτέλεσμα, σήμερα, το βουνό των ανεξόφλητων χρεών να ξεπερνά τα 225 δισ., το άθροισμα δηλαδή των 108 δισ. μη εξυπηρετούμενων δανείων και των 92 δισ. ληξιπρόθεσμων οφειλών στην εφορία και τα 25 δισ. χρεών προς τα ασφαλιστικά ταμεία. Στο ποσό αυτό πρέπει να προσθέσουμε όσα οι μεν χρωστούν στους δε, ένα εντελώς ιδιωτικό χρέος, που είναι αδύνατον να υπολογιστεί με ακρίβεια, σίγουρα όμως είναι πολύ σημαντικό.

Ακόμη και οι ακάλυπτες επιταγές και συναλλαγματικές εκτινάχθηκαν με τον πιο εντυπωσιακό τρόπο συγκριτικά προς τα τρία προηγούμενα έτη.

Πριν από λίγα χρόνια η ελεγκτική και λογιστική εταιρεία Price Water house Coopers είχε προσφυώς κατηγοριοποιήσει τις 3.000 επιχειρήσεις με έσοδα άνω των 10 εκατ. ευρώ, που δημιουργούν το ένα τέταρτο του ΑΕΠ και απασχολούν 500.000 ανθρώπους, σε 650 εταιρείες zombies, 807 stars ή σχεδόν stars και 1.269 με το μέλλον τους να «παίζεται». Η απραξία των δύο τελευταίων ετών έκανε τα πράγματα χειρότερα. Όπως είπαμε πολλές επιχειρήσεις έκλεισαν και οι τράπεζες γράφουν βαριές ζημιές. Στις οποίες προστίθενται νέες διευθετήσεις χρεών με βαρύτατο κόστος για το τραπεζικό και επιχειρηματικό σύστημα, όπως φαίνεται στην περίπτωση του Μαρινόπουλου, που αποτελεί πάντως πρότυπο για τις επόμενες μεγάλες ρυθμίσεις. Όλες αυτές οι ζημιές πέφτουν στην πλάτη των καλών πελατών, ιδιωτών και επιχειρήσεων, που πληρώνουν πανάκριβα επιτόκια και υψηλό κόστος υπηρεσιών αλλά και των μετόχων που βλέπουν τα κεφάλαιά τους να θρυμματίζονται. Πρόκειται για το

κυβέρνησε, το 2015-16, ολοένα και περισσότεροι σταμάτησαν να εξυπηρετούν τα χρέη τους."

[140] "Ακόμη και οι ακάλυπτες επιταγές και συναλλαγματικές εκτινάχθηκαν με τον πιο εντυπωσιακό τρόπο συγκριτικά προς τα τρία προηγούμενα έτη."

[141] "Πριν από λίγα χρόνια η ελεγκτική και λογιστική εταιρεία Price Water house Coopers είχε προσφυώς κατηγοριοποιήσει τις 3.000 επιχειρήσεις με έσοδα άνω των 10 εκατ."

νέο και πολύ δύσκολο κομμάτι της κρίσης και εκδηλώνεται ταυτόχρονα με μια καταιγίδα φόρων. Αναρωτιέμαι τι θα έχει απομείνει από την οικονομία και τους ανθρώπους της όταν η τρομερή καταιγίδα θα έχει κοπάσει!	[143] "Πρόκειται για το νέο και πολύ δύσκολο κομμάτι της κρίσης και εκδηλώνεται ταυτόχρονα με μια καταιγίδα φόρων."
Επισημειωμένο Κείμενο	Αυτόματα εξορυσσόμενα επιχειρήματα
Η λύση για το χρέος απαιτεί 4ο μνημόνιο και μείωση κύριων συντάξεων - Σταμάτης Ζαχαρός- 11/ 11 2016 Ο Αλέξης Τσίπρας συχνά παρουσιάζεται σαν Ιανός. Ο ίδιος εμφανίζεται να έχει πάρει αποστάσεις από την παλαβομάρα που εξέφραζαν ορισμένοι υπουργοί του, αλλά στο κόμμα -και κυρίως μεταξύ των χαμηλότερων κομματικών στρωμάτων- συνεχίζει να επικρατεί η μαρτυρολογία της δήθεν επανάστασης, χωρίς ο ίδιος να την αποτρέπει. Τους επόμενους μήνες όμως, σύσσωμη η κυβέρνηση θα κληθεί να επιλέξει μεταξύ της ανεργίας και της ρητορικής που ανέπτυξε για να πάρει την εξουσία και των σοβαρών επιλογών για να κρατήσει τη χώρα σε "ράγες". Καταλύτης θα είναι φυσικά η στάση του ΔΝΤ που όσο και αν επιχειρούν κάποιοι να την ερμηνεύσουν όπως τους συμφέρει, είναι περισσότερο από ξεκάθαρη. Το ταμείο θέλει διασφαλίσει ότι θα ληφθούν μέτρα που θα καθιστούν εξυπηρετήσιμο το ελληνικό χρέος. Τόσο άμεσα, όσο και μεσομακροπρόθεσμα. Δεν είναι καπρίτσιο, ούτε φιλική ενέργεια προς την Κυβέρνηση. Είναι απαραίτητος όρος που εκπορεύεται από το καταστατικό του. Η Κυβέρνηση βεβαίως ευνοείται από τη στάση αυτή. Πέρα από την επικοινωνιακή νίκη που θα καταφέρει η Κυβέρνηση αν όντως υπάρξει ελάφρυνση του χρέους, το ΔΝΤ	[219] "Πέρα από την επικοινωνιακή νίκη που θα καταφέρει η Κυβέρνηση αν όντως υπάρξει ελάφρυνση του χρέους,

πιέζει και για χαμηλότερα πρωτογενή πλεονάσματα, δίνοντας μια ανάσα στην Κυβέρνηση τουλάχιστον για τα δύο επόμενα έτη.

Υπάρχει όμως ένα αγκάθι στα πλευρά της. Το ταμείο ζητά ταυτόχρονα και μέτρα που θα αλλάξουν άρδην τους οικονομικούς συσχετισμούς στη χώρα.

Ητοι μείωση του αφορολόγητου στις 5000 ευρώ και κυρίως μείωση των κύριων συντάξεων.

Επιπλέον αμφισβητεί κατά καιρούς όχι μόνο την ακρίβεια των στατιστικών που αφορούν στην εθνική μας οικονομία, αλλά κυρίως των -πάντοτε αισιόδοξων- προβλέψεων που κάνει η Ελληνική Κυβέρνηση.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ο Πρωθυπουργός είχε εξαπολύσει πρόσφατα δριμεία επίθεση κατά του ταμείου. "Αυτό που ζητούν για μία γενική υποστήριξη στο θέμα του χρέους είναι μία γενικευμένη επίθεση (σε δικαιώματα και κεκτημένα), που θα τίνιζε στον αέρα τη συμφωνία του Ιουλίου", έλεγε ο κος Τσίπρας στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ τον περασμένο Απρίλιο.

Πολλοί εκτιμούν ότι η διακυβέρνηση Trump ενδεχομένως αλλάξει το "δόγμα" του ΔΝΤ για την αντιμετώπιση της Ελλάδας, φορτώνοντας τα βάρη στους Γερμανούς. Οι τελευταίοι, γνωρίζουν ότι υπάρχει ένα παράθυρο ευκαιρίας για να γλιτώσουν τα χειρότερα και να εντάξουν όσο είναι καιρός το ΔΝΤ στο ελληνικό πρόγραμμα (κάτι που επιθυμούν διακαώς στο Βερολίνο). Οφείλουν όμως να κινηθούν γρήγορα, κάτι που δεν έχουν κάνει ποτέ.

Έτσι ίσως εξηγούνται και τα "καλά λόγια" του Ντάισελμπλουμ, η διακριτικά θετική στάση του Σόιμπλε

το ΔΝΤ πιέζει και για χαμηλότερα πρωτογενή πλεονάσματα, δίνοντας μια ανάσα στην Κυβέρνηση τουλάχιστον για τα δύο επόμενα έτη."

[220] "Ητοι μείωση του αφορολόγητου στις 5000 ευρώ και κυρίως μείωση των κύριων συντάξεων."

[221] "Επιπλέον αμφισβητεί κατά καιρούς όχι μόνο την ακρίβεια των στατιστικών που αφορούν στην εθνική μας οικονομία, αλλά κυρίως των -πάντοτε αισιόδοξων- προβλέψεων που κάνει η Ελληνική Κυβέρνηση."

[222] "Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ο Πρωθυπουργός είχε εξαπολύσει πρόσφατα δριμεία επίθεση κατά του ταμείου."

[223] "Πολλοί εκτιμούν ότι η διακυβέρνηση Trump ενδεχομένως αλλάξει το "δόγμα" του ΔΝΤ για την αντιμετώπιση της Ελλάδας, φορτώνοντας τα βάρη στους Γερμανούς."

[225] "Έτσι ίσως εξηγούνται και τα "καλά λόγια" του Ντάισελμπλουμ, η διακριτικά θετική στάση του Σόιμπλε αλλά

αλλά και το γεγονός ότι το χρέος θα είναι τελικά στην ατζέντα του Eurogroup τον Δεκέμβρη.

Ο Έλληνας πρωθυπουργός, δεν έχει δυστυχώς πολλά διαπραγματευτικά όπλα παρά μόνο το γεγονός ότι μπορεί να εμφανιστεί σαν “καλός μαθητής” που εκτελεί το πρόγραμμα και δημιουργεί μια αίσθηση σταθερότητας. Ο πρόσφατος ανασχηματισμός κινήθηκε προς αυτή την κατεύθυνση αλλά υπάρχουν και οι επαναστατικές παλινωδίες, όπως και η οργή των ελάχιστων επενδυτών που έχουν παραμείνει στη χώρα και βρίσκονται σε πόλεμο με το πολιτικό προσωπικό. Η επιλογή της σύμπλευσης με την γραμμή του ΔΝΤ μοιάζει μονόδρομος.

Έτσι ο Πρωθυπουργός θα καταφέρει να συμπληρώσει το αφήγημα του με την επιτυχή διαχείριση της υπόθεσης χρέος, ακόμη και αν θα πρόκειται για ακόμη μία “υποσχετική” ανάλογη με εκείνη που είχε λάβει ο Σαμαράς και η οποία ουδέποτε εκπληρώθηκε.

Επιπλέον θα διασφαλίσει και την απρόσκοπτη χρηματοδότηση με επιτόκια περίξ του 1% από τους τοκογλύφους, αποφεύγοντας τα σχεδόν διψήφια επιτόκια της αγοράς.

Αυτό θα του επιτρέψει ακόμη και μια δοκιμαστική έξοδο στις αγορές. Είναι ένας καλά δομημένος και προβλέψιμος οδικός χάρτης.

Μαζί θα πρέπει να διαχειριστεί ωστόσο και το 4ο μνημόνιο που θα περιλαμβάνει την απαξίωση του πρώην Υπουργού εργασίας του. Κατρούγκαλου, ο οποίος είχε εκτεθεί αποκλείοντας κατηγορηματικά τη μείωση των κύριων συντάξεων. Ένα θέμα που επικοινωνιακά είναι δύσκολο να διαχειριστεί όχι μόνο η νέα Υπουργός

και το γεγονός ότι το χρέος θα είναι τελικά στην ατζέντα του Eurogroup τον Δεκέμβρη."

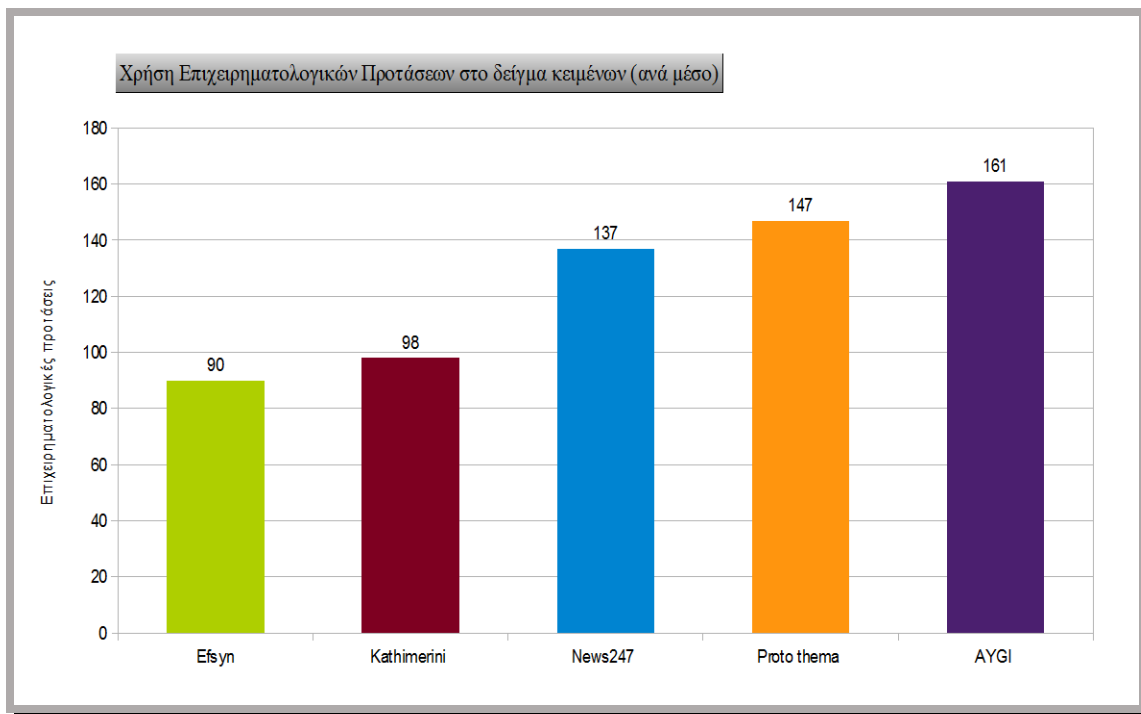
[227] "Έτσι ο Πρωθυπουργός θα καταφέρει να συμπληρώσει το αφήγημα του με την επιτυχή διαχείριση της υπόθεσης χρέος, ακόμη και αν θα πρόκειται για ακόμη μία “υποσχετική” ανάλογη με εκείνη που είχε λάβει ο Σαμαράς και η οποία ουδέποτε εκπληρώθηκε."

[229] "Επιπλέον θα διασφαλίσει και την απρόσκοπτη χρηματοδότηση με επιτόκια περίξ του 1% από τους τοκογλύφους, αποφεύγοντας τα σχεδόν διψήφια επιτόκια της αγοράς."

αλλά και η Κυβέρνηση εν συνόλω. Η επιλογή δεν θα είναι εύκολη καθώς στο πρωθυπουργικό περιβάλλον υπάρχουν ακόμη θιασώτες της επανάστασης χωρίς αιτία, αν και μοιάζουν ξεδοντιασμένοι. Από την επιλογή αυτή θα ξεκαθαρίσει και η πορεία του ίδιου του Τσίπρα προς τη σοσιαλδημοκρατία. Εξ' αρχής μετά τις εκλογές του περασμένου Σεπτεμβρίου ο Πρωθυπουργός έμοιαζε να έχει κατασταλάξει αλλά οι παλινωδίες στο κόμμα του δημιουργούσαν προβληματισμό. Τώρα αν επιλέξει να υπογράψει και 4ο μνημόνιο, οι αμφιβολίες θα διασκορπιστούν. Ακόμη περισσότερο θα ξεκαθαρίσει το μέλλον της χώρας. Όλα δείχνουν ότι ο Πρωθυπουργός θα πιει το πικρό ποτήρι του 4ου μνημονίου γιατί κανείς, αλλά ούτε και ο ίδιος, θέλει να σκέπτεται τι θα συμβεί σε άλλη περίπτωση...

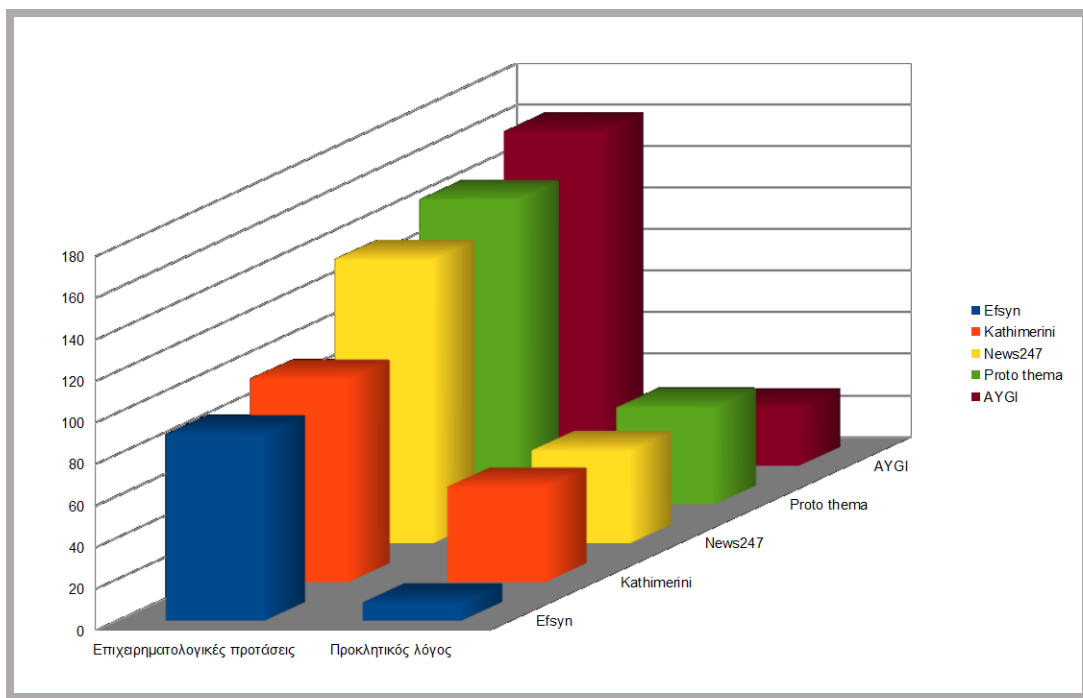
[230] "Όλα δείχνουν ότι ο Πρωθυπουργός θα πιει το πικρό ποτήρι του 4ου μνημονίου γιατί κανείς, αλλά ούτε και ο ίδιος, θέλει να σκέπτεται τι θα συμβεί σε άλλη περίπτωση..."

Βάση των αποτελεσμάτων αυτών στο παρακάτω διάγραμμα βλέπουμε μια κατάταξη των πέντε Μέσων Ενημέρωσης βάση της χρήσης επιχειρηματολογικών προτάσεων όπως τις επέστρεψε το σύστημά μας.



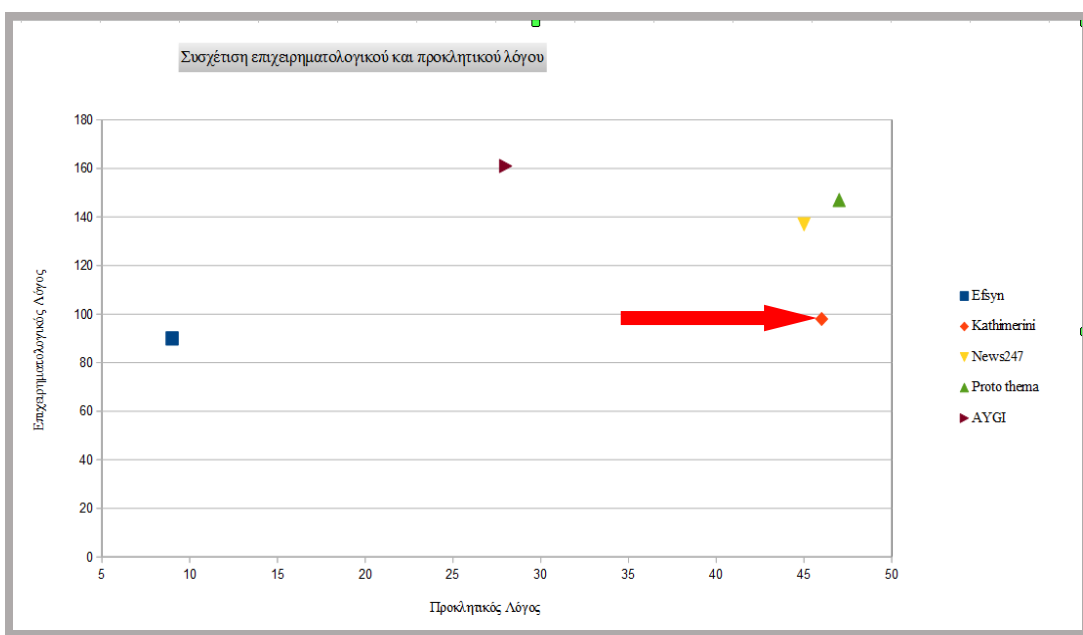
Εικόνα 14: Χρήση επιχειρηματολογικών προτάσεων στο δείγμα κειμένων από τα αποτελέσματα του R Studio

Όπως φαίνεται η R έδωσε σχετικά ικανοποιητικά αποτελέσματα στην αναζήτηση επιχειρημάτων κάνοντας χρήση μόνο γλωσσικών δεικτών αν και παρατηρήσαμε ότι αρκετές προτάσεις που εμπεριείχαν κάποιον δείκτη και μάλιστα ήταν επιχειρηματολογικές δεν επεστράφησαν. Με μοναδικό χαρακτηριστικό τους γλωσσικούς δείκτες το σύστημα παρήγαγε περίπου το 50% των επισημειώσεων (όπως προκύπτει από τις εμπειρικές μετρήσεις), αποτέλεσμα που μας ενθαρρύνει για την μελλοντική άνοδο της ακρίβειας της έρευνας αν στις παραμέτρους του συστήματος ενταχθούν κι άλλα χαρακτηριστικά όπως η θέση της πρότασης, ο αριθμός των λέξεων ή των ρημάτων μιας πρότασης, περισσότερα σημεία στίξης κλπ. Στο παρακάτω ιστόγραμμα συσχετίσαμε τη χρήση επιχειρηματολογικών προτάσεων με την χρήση προκλητικού λόγου στο δείγμα άρθρων όπως τις εντόπισε το R Studio. Όπως φαίνεται η «Εφημερίδα των Συντακτών» τοποθετείται περίπου στη μέση της χρήσης προκλητικού λόγου και επιχειρηματολογικών προτάσεων, η «ΑΥΓΗ» τοποθετείται πιο ψηλά από όλα τα μέσα στη χρήση επιχειρηματολογικών προτάσεων και περίπου στο μέσο της χρήσης προκλητικού λόγου, ενώ οι εφημερίδες «Πρώτο Θέμα», «Καθημερινή» και ο ιστοχώρος «News247» τοποθετούνται χαμηλότερα στη χρήση επιχειρημάτων και υψηλότερα στη χρήση προκλητικού λόγου.



Εικόνα 13: Συγκριτικό ιστόγραμμα χρήσης προκλητικού λόγου και επιχειρηματολογικών προτάσεων στο δείγμα άρθρων

Πιο συγκεκριμένα η πλέον αντίστροφη σχέση χρήσης επιχειρήματος/προκλητικού λόγου παρουσιάζεται στο δείγμα άρθρων της «Καθημερινής» όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα διασποράς



Εικόνα 14: Συσχέτιση επιχειρηματολογικών προτάσεων με τα ευρήματα της χρήσης προκλητικού λόγου στο δείγμα άρθρων των πέντε Μέσων

8.1 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΔΕΙΓΜΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΟΛΟΜΕΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ- ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Διαφορετικά ήταν τα αποτελέσματα στην αναζήτηση επιχειρημάτων στις Κοινοβουλευτικές Ολομέλειες. Λόγω του πολύ μεγάλου όγκου κειμένων, στην προσπάθειά μας να εξάγουμε επιχειρηματολογικό κείμενο από τις Ολομέλειες επιλέξαμε να περιορίσουμε την ανάλυση σε δύο Ολομέλειες επιδιώκοντας δε και μια σύγκριση. Αναλύσαμε την Ολομέλεια της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2016 όπου είχε συζητηθεί το ζήτημα της δημοπράτησης των τηλεοπτικών αδειών και της 19^{ης} Ιανουαρίου 2005 όπου είχε συζητηθεί το νομοσχέδιο για τον βασικό μέτοχο στις εταιρείες Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

Χρησιμοποιήσαμε περίπου τον ίδιο κώδικα όπως και για το δείγμα κειμένων από τα άρθρα με μια μικρή τροποποίηση. Παρακάτω βλέπουμε τον κώδικα για την ανάλυση του κειμένου της Ολομέλειας της 19^{ης} Ιανουαρίου 2005

```
setwd("~/R/Diplomatiki")
library(tm)
library(NLP)
library(openNLP)

#create corpus
Bouli_2005_Jan_Corpus <- VCorpus(DirSource("~/R/Diplomatiki/Bouli-
2005-Jan"), readerControl = list(language="el"))
# inspect corpus
inspect(Bouli_2005_Jan_Corpus)
as.character(Bouli_2005_Jan_Corpus)
sent_token_annotator <- Maxent_Sent-Token_Annotator()
# sent_token_annotator
# a1 <- annotate(Bouli_2005_Jan_Corpus[[1]]$content,
sent_token_annotator)
# s <- as.String(Bouli_2005_Jan_Corpus[[1]]$content)
# s[a1]
# Bouli_2005_Jan_Corpus[[1]]$content <- s[a1]
convert_text_to_sentences <- function(text, lang = "en") {
  # Function to compute sentence annotations using the Apache
OpenNLP Maxent sentence detector employing the default model for
language 'en'.
  sentence_token_annotator <-
Maxent_Sent-Token_Annotator(language = lang)
  # Convert text to class String from package NLP
text <- as.String(text)
  # Sentence boundaries in text
sentence_boundaries <- annotate(text, sentence_token_annotator)
  # Extract sentences
sentences <- text[sentence_boundaries]
```

```
# return sentences
return(sentences)
}
reshape_corpus <- function(current.corpus, ...) {
  for (i in 1:length(current.corpus) )
    current.corpus[[i]]$content <-
convert_text_to_sentences(current.corpus[[i]]$content)
  return(current.corpus)
}
Bouli_2005_Jan_Corpus <- reshape_corpus(Bouli_2005_Jan_Corpus)
arg.match <- function(arg_tokens, current.corpus, distance) {
  arg_list <- as.vector(1)
  pos = 1
  for (corpus_no in 1:length(current.corpus)){
    for (lines in 1:length(current.corpus[[corpus_no]]$content))
  {
    for (i in 1:length(arg_tokens)) {
      temp <-
agrep(arg_tokens[i],current.corpus[[corpus_no]]$content[lines],ig
nore.case=TRUE, max.distance = distance, value = T, fixed = F)
      if (length(temp) != 0)
        {arg_list[pos] = temp
        pos = pos + 1
        }
      else
        {}
    }
  }
  return(arg_list)
}
# matches
}
prokeimeni <- readLines('Deiktes-Prokeimenis.txt', encoding='UTF-
8')
prokeimeni<- gsub('-', ".*", prokeimeni)

isxirismos<-readLines("Deiktes-Isxirismou.txt", encoding = "UTF-
8")
isxirismos <- gsub('-', ".*", isxirismos)
sentences_with_args_Bouli_2005 <- arg.match(c(prokeimeni,
isxirismos), Bouli_2005_Jan_Corpus, 0)
sentences_with_args_Bouli_2005
```

Στην εικόνα φαίνονται τα αποτελέσματα όπως μας τα λάβαμε στο περιβάλλον της R Studio.

- [319] "Πρέπει να ενημερωθεί το ελληνικό Κοινοβούλιο και ο ελληνικός λαός."
- [329] "Βέβαια, έκανε και άλλα λάθη ο κ."
- [502] "επίσης, «με άδεια από τη σημαία» βγήκε ο «ANTENA»."
- [541] "ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Θα πάμε μέχρι τις τέσσερις η ώρα και όσοι συνάδελφοι δεν έχουν πάρει το λόγο μέχρι τότε, θα τους δοθεί η δυνατότητα αύριο να προταχθούν και να αναφερθούν επί της αρχής και στα άρθρα, διότι είχαν συμφωνηθεί να γίνουν δύο συνεδριάσεις επί της αρχής."

Το πρόβλημα αυτό μπορεί να λυθεί αν χρησιμοποιήσουμε την κανονική έκφραση «/[^]κ/» στον κώδικα που μπορεί να υποδείξει στο σύστημα να αγνοεί την τελεία όταν προηγείται αυτής το πεζό γράμμα «κ» ως διαχωριστή πρότασης.

Επιπλέον είχαμε προτάσεις που δεν εμπεριείχαν καμία από τις ζητούμενες λέξεις ωστόσο το σύστημα τις επέστρεψε, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις, μη αναγνωρίζοντας ως πρόταση μια ερώτηση -αγνοώντας το ελληνικό ερωτηματικό- μας επέστρεφε δύο προτάσεις όπως, π.χ.: [385] "Δηλαδή, έχει κάποιος το 1% ενός μαζικού περιφερειακού μέσου ενημέρωσης και δεν μπορεί ο αδελφός του ή ο συγγενής του, που θεωρείται παρόνθετο πρόσωπο, να διαθέσει κιμωλίες και γραφική ύλη, γιατί τυχαίνει να έχει βιβλιοπωλείο στα σχολεία της επαρχιακής πόλης, της απομακρυσμένης, στην οποία διαμένει;". Σ' αυτά τα πράγματα πρέπει να απαντήσουμε γιατί βάζουμε ειλικρινά φραγμούς, στους οποίους δεν δίνουμε καμία, μα, καμία απάντηση και θεωρούμε όλους τους πολίτες εκ των προτέρων ότι διαπλέκονται." Ωστόσο, στην παρούσα φάση της έρευνας δεν θεωρήσαμε ότι αυτό είναι αρνητικό στοιχείο δεδομένου ότι στις περισσότερες περιπτώσεις το αποτέλεσμα ήταν η αποτύπωση μιας πιο ολοκληρωμένης σκέψης του ομιλητή ή ακόμα κι ένα ολοκληρωμένο επιχείρημα, π.χ. [498] "Προς τι άραγε οι διαρροές για πανηγυρισμούς για τη συμφωνία- που τελικά δεν έγινε- της πώλησης, της μεταβίβασης του συγκροτήματος «ΠΗΓΑΣΟΣ»; Την ενδιαφέρει η οικοδόμηση και η ισχυροποίηση φιλικών προς την Κυβέρνηση επιχειρήσεων και συμφερόντων και η εγκαθίδρυση ενός νέου κομματικού κράτους."

Δεύτερον διαπιστώσαμε ότι σε κείμενα όπως είναι τα πρακτικά του Κοινοβουλίου όπου συμμετέχουν πολλοί ομιλητές είναι απαραίτητη μαζί με την εξαγωγή των προτάσεων και η εξαγωγή του προσώπου που ομιλεί, του βουλευτή ή υπουργού, ένα απαραίτητο στοιχείο για συγκριτική ανάλυση ή ακόμα και

δημοσιογραφία δεδομένων. Αν θέλουμε να αναλύσουμε τον μετασχηματισμό του επιχειρήματος, την τοποθέτηση κάποιου προσώπου ή κόμματος καλό θα ήταν το στοιχείο αυτό να προκύπτει αυτόματα. Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας συμπληρώσαμε τους ομιλητές χειρωνακτικά³³.

Το ερώτημα ωστόσο είναι: μπορούμε χάρη στα ευρήματα του R Studio να αναλύσουμε το επιχείρημα; Να αποφανθούμε αν είναι έγκυρο ή ορθό; Στην πραγματικότητα σε αυτή τη φάση της έρευνας δεν θεωρούμε ότι κάτι τέτοιο είναι εφικτό δεδομένου ότι οι επιχειρηματολογικές προτάσεις που επιστρέφει η R είναι ατελείς, ορισμένες δε θα λέγαμε ότι δεν είναι καν επιχειρηματολογικές. Παρόλα αυτά τα συγκεκριμένα ευρήματα μας επιτρέπουν να κάνουμε μια συγκριτική προσέγγιση στα κείμενα των πρακτικών των δύο Ολομελειών που αξιοποιήσαμε. Στον παρακάτω πίνακα για παράδειγμα, βλέπουμε μερικά από τα επιχειρήματα που επέστρεψε η R όπως αναπτύχθηκαν στη συζήτηση της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2016 για τις τηλεοπτικές άδειες και στη συζήτηση της 19^{ης} Ιανουαρίου 2005 για τον Βασικό Μέτοχο, επιτρέποντάς με γρήγορο κι εύκολο τρόπο να συγκρίνουμε πως χρησιμοποιήθηκαν παρόμοιες ιδέες, αντιρρήσεις και προτάσεις από την μεριά της εκάστοτε Κυβέρνησης και Αντιπολίτευσης σε ανάλογης θεματολογίας συζητήσεις.

³³ Αναλυτικά τα αποτελέσματα της ανάλυσης των κειμένων των δυο Ολομελειών του Κοινοβουλίου βρίσκονται στο Παράρτημα ΣΤ

Πίνακας 10: Σύγκριση δείγματος επιχειρηματολογικών προτάσεων από δύο συζητήσεις Κοινοβουλευτικής Ολομέλειας (Φεβρουάριος 2016 και Ιανουάριος 2005)

Συζήτηση για τις τηλεοπτικές άδειες (2016)	Συζήτηση για τον Βασικό Μέτοχο σε ΜΜΕ (2005)
[1101] "Γιατί κρύβετε ότι χρωστάνε σήμερα τα κανάλια 14 εκατομμύρια πρόστιμα στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, ότι χρωστάνε 20 εκατομμύρια ευρώ στην εφορία, ότι έχουν 800 εκατομμύρια δάνεια με τις δικές σας πλάτες και τα πληρώνουν οι Έλληνες πολίτες πάρα πολλές φορές, ότι πέντε κανάλια ήταν ζημιογόνα το 2013, ότι τρεις τηλεοπτικές εταιρείες έχουν αρνητικό δείκτη ιδίων κεφαλαίων και δεν έχουν οικονομική αυτοτέλεια; Και μετά λέτε ότι θα χάσουν οι εργαζόμενοι τις δουλειές τους (Σ. Φάμελος, ΣΥΡΙΖΑ)	[352] "Γιατί ορισμένοι απ' αυτούς τους επιχειρηματίες δεν αποτελούν παρθενογένεση επιχειρηματικότητας, αλλά νόθο τέκνο κρατικοδίαιτης προμήθειας ή νόθα τέκνα κυβερνητικής προστασίας δικιάς σας." [353] "Κοντολογίς, φτιάξτε κρατικοδίαιτους επιχειρηματίες, τους διογκώσατε και αυτοί σας δάγκωσαν και σας υποχρέωσαν στη διαπλοκή. Και αν κάποιοι συνάδελφοι σε αυτήν την Αίθουσα είναι σκληρόπετσοι και ανθεκτικοί στο δάγκωμα της διαπλοκής, η διαπλοκή πονάει τη δημοκρατία, πονάει την υγιή επιχειρηματικότητα, πονάει την οικονομία." (Κ. Μαρκόπουλος, ΝΔ)
[1035] "επί της ουσίας εμφανίζεται στην Αίθουσα ο Υπουργός κ Παππάς ως «αρχάγγελος», ως «μεσσίας» της καθαρότητας του πολιτικού συστήματος, ήλθε να κατηγορήσει τους πάντες λίγο-πολύ ως διαπλεκόμενους πλην του εαυτού του, μας παρότρυνε, μας εμήνυσε.. (Ν. Δένδιας, ΝΔ)	[402] "Πρέπει να φανταστούμε τους τρεις Υπουργούς να είναι, όπως ο Αϊ-Γιώργης με τη ρομφαία και να έχουμε τη διαφθορά και τη διαπλοκή κάτω από τη λόγχη (Π. Ευθυμίου, ΠΑΣΟΚ)
[765] "Πέραν αυτού, δε, θέλω να σας πω το εξής: Με αυτό το οποίο θα ψηφίσετε, εάν το ψηφίσετε, απόψε το βράδυ, θα καταστήσετε την Ελλάδα όμορη και συγγενή χώρα με μόνο μία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Πολωνία, η οποία έχει ήδη παραπεμφθεί για παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έχει ήδη καταστεί το «μαύρο πρόβατο» της επιτροπής." (Ν. Δένδιας, ΝΔ)	[627] "Επειδή όμως είναι γνωστό ότι ομελέτα δεν γίνεται χωρίς να σπάσεις αυγά από τη μια πλευρά και από την άλλη ισχύει η γνωστή παροιμία «μια του κλέφτη, δυο του κλέφτη, τρεις και η κακιά του μέρα», όλα αυτά πολύ σύντομα θα γίνουν μπουμερανγκ για την ίδια την Κυβέρνηση." Αντίθετα, περιπλέκει και δυσχεραίνει τα πράγματα με δαιδαλώδεις, νομικίστικες διαδικασίες και δυνατότητες προσφυγών στα ελληνικά και ευρωπαϊκά δικαστήρια." (Ε. Στρατάκης, ΠΑΣΟΚ)
[901] "Νομίζω ότι όλοι αντιλαμβάνονται ότι οι ρυθμίσεις που προσπαθείτε να κάνετε τους τελευταίους μήνες τις τελευταίες εβδομάδες σε σχέση με την τηλεόραση δεν βάζουν τάξη στο χάος, αλλά δημιουργούν έδαφος για παζάρια με τους καναλάρχες, με τον	[393] "Γι' αυτό, φοβάμαι ότι απώτερος στόχος όλων αυτών των διευθετήσεων, που επιχειρούνται στο επιχειρηματικό τοπίο, είναι η άσκηση πολιτικού ελέγχου στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, η δημιουργία φιλικότερων εκδοτικών ομίλων –και

Υπουργό να κρατά τη σπάθα και να αποφασίζει ποιος θα επιβιώσει, ποιος θα είναι ένας από τους τέσσερις, ποιος θα ποιος θα είναι ένας από τους τρεις. (Σ. Θεοδωράκης, ΠΟΤΑΜΙ)	ασθενέστερων ενδεχομένως εκδοτικών ομίλων- οι οποίοι θα υπόκεινται πολύ πιο εύκολα στην επιρροή της Κυβέρνησης." (Γ. Παπαντωνίου, ΠΑΣΟΚ)
[844] "Πρόκειται για μέσα ενημέρωσης που κατά κοινή ομολογία έχουν μόνο ζημιές και όχι κέρδη, που συντηρούνται και δανειοδοτούνται από τράπεζες με μοναδικό στόχο να στηρίζουν πολιτικά χρεοκοπημένες κυβερνήσεις, πολιτικά χρεοκοπημένα κόμματα –όχι μόνο πολιτικά χρεοκοπημένα κόμματα, αλλά και χρεοκοπημένα κόμματα- με αντάλλαγμα φυσικά κυβερνητικές διευκολύνσεις σε παράλληλες επιχειρηματικές δράσεις των ιδιοκτητών των μέσων ενημέρωσης, σε κρατικές εργολαβίες και προμήθειες, στη δυνατότητα ευνοϊκής δανειοδότησης και για τα ίδια τα μέσα, αλλά και για άλλες επιχειρήσεις, τη στιγμή μάλιστα που τα τελευταία πέντε χρόνια στον τόπο οι τράπεζες δεν δανειοδοτούν υγιείς επιχειρήσεις και βεβαίως μέσα από την ευνοϊκή συμπεριφορά των ελεγκτικών μηχανισμών και πολλές φορές την ανυπαρξία φορολογικών ελέγχων." (Α. Τσίπρας, Πρωθυπουργός)	[609] " Το σύνολο σχεδόν των επιχειρήσεων που ασχολείται με τα μέσα ενημέρωσης, κυρίως των ηλεκτρονικών, είναι ζημιογόνες. Άρα ο λόγος ύπαρξής τους είναι άλλος και όχι το επιχειρηματικό κέρδος." [610] "Προς την κατεύθυνση αυτή, με το παρόν νομοσχέδιο επιδιώκεται αφενός μεν να αποκατασταθεί η ισορροπία μεταξύ της επιχειρηματικής ελευθερίας αλλά και του υγιούς ανταγωνισμού στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και αφετέρου να διασφαλιστεί ο προορισμός των επιχειρήσεων μέσων ενημέρωσης που αποβλέπει, κατά το Σύνταγμα, στην αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων στο πλαίσιο της κατά παραχώρηση άσκησης δημόσιας υπηρεσίας που επιτελούν." (Ν. Σταυρογιάννης, ΝΔ)
[878] "Γιατί μόνο τέσσερις άδειες και όχι δεκατέσσερις, είκοσι τέσσερις ή τριάντα τέσσερις; Αν ενδιαφερόσασταν πραγματικά να τιθασεύσετε τη διαπλοκή και να προάγετε την πολυφωνία, θα υπέθετα ότι θα θέλατε να δώσετε περισσότερες (Κ. Μητσοτάκης, Πρόεδρος ΝΔ)	[564] "Γιατί όχι 2%; Γιατί όχι 3%; Γιατί όχι μισό; Κολοκυθιά παίζατε μεταξύ σας οι συναρμόδιοι Υπουργοί; Διότι στην Εισηγητική Έκθεση δεν υπάρχει καμία απολύτως τεκμηρίωση για το 1%." (Ι. Μανιάτης, ΠΑΣΟΚ)
[906] "Πού είναι; Είχατε πει ότι από τον έλεγχο των εμβασμάτων στο εξωτερικό, θα βρίσκατε 1 δισεκατομμύριο." [907] "Πού είναι; Κι εσείς ο ίδιος, κύριε Τσίπρα, είχατε πει ένα χρόνο πριν, εδώ, τον Φλεβάρη του 2015, ότι θα βγάλουμε 1,5 δισεκατομμύριο από την πάταξη του λαθρεμπορίου των καυσίμων και του καπνού." [908] "Όμως, επειδή τελικά λεφτά δεν υπάρχουν ή, για την ακρίβεια, λεφτά υπάρχουν, αλλά είσαστε ανίκανοι να τα βρείτε και να τα φέρετε στα δημόσια ταμεία, λέτε: «Να δώσουμε λίγο θέαμα στον λαό." (Σ. Θεοδωράκης, ΠΟΤΑΜΙ)	[576] "Αντίθετα μπορεί να οδηγήσει και σε άλλες στρεβλώσεις και καταστρατηγήσεις με στόχο την αναδιανομή της πίτας του ελέγχου των ΜΜΕ. Αυτό αποδεικνύεται περίτρανα, αφού η Νέα Δημοκρατία ήλθε στην Κυβέρνηση, υψώνοντας τη σημαία της κάθαρσης." [581] "Πότε τελικά θα δείξετε τα επιτεύγματά σας απ' αυτήν τη σύγκρουσή σας με τη διαπλοκή και τη διαφθορά; Πότε θα εξυγιάνετε αυτό το διεφθαρμένο κράτος που λέτε; Πόσο καιρό θα περιμένει ακόμη ο Έλληνας πολίτης, για να εφαρμόσετε αυτά που προεκλογικά λέγατε; Δυστυχώς, λόγια πολλά και αποτέλεσμα μηδέν." (Ε. Κουτμερίδης, ΠΑΣΟΚ).

9 ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Οι γλωσσικοί και λεκτικοί δείκτες είναι ένα μόνο χαρακτηριστικό που χρησιμοποιήσαμε στην παρούσα ανάλυση. Μπορούμε να αναζητήσουμε περαιτέρω χαρακτηριστικά όπως το να αξιοποιήσουμε τους οπισθοκίνητους και εμπροσθοκίνητους δείκτες και να ζητήσουμε από το σύστημα να επιστρέφει εκτός από την πρόταση με τον δείκτη και την προηγούμενη ή την επόμενη ώστε να προσεγγίσουμε περισσότερο την ολότητα του επιχειρήματος. Δεδομένου ότι το πρόβλημα αναζήτησης επιχειρημάτων είναι ένα πρόβλημα ταξινόμησης σκοπός της μελλοντικής έρευνας είναι ο καθορισμός των χαρακτηριστικών που καλύτερα ορίζουν το ζητούμενο αντικείμενο όπως:

Θέση: η θέση της πρότασης εντός του κειμένου. Μπορεί να είναι μια κατηγορική μεταβλητή που με τιμές «αρχή» (top), «αρχή της μέσης» (top-middle), «μέση», (middle), «τέλος της μέσης» (middle-bottom), «τέλος» (bottom) μπορεί να μας βοηθήσει να ελέγξουμε αν η θέση μιας πρότασης παίζει ρόλο στον εντοπισμό του επιχειρήματος

Αριθμός κόμματος: υποδεικνύει την ύπαρξη δευτερευουσών προτάσεων μέσα στην περίοδο. Βασιζόμαστε στην ιδέα ότι οι περίοδοι που εμπεριέχουν επιχειρηματολογικά στοιχεία (προκειμένες και ισχυρισμούς) μπορεί να έχουν δευτερεύουσες προτάσεις.

Αριθμός συνδέσμων: οι σύνδεσμοι συνήθως συνδέουν δευτερεύουσες προτάσεις. Επιλέγουμε το χαρακτηριστικό αυτό βασιζόμενοι και στην ιδέα ότι μια περίοδο που περιέχει επιχειρηματολογικά στοιχεία θα έχει μεγαλύτερο αριθμό δευτερευουσών.

Αριθμός Ρημάτων: υποδεικνύει την ύπαρξη δευτερευουσών εντός της πρότασης. Εντοπίζονται με ταυτοποίηση Μερών του Λόγου (PoS tagging)

Αριθμός επιρρημάτων: πόσα επιρρήματα υπάρχουν σε μια πρόταση. Εντοπίζονται με ταυτοποίηση Μερών του Λόγου (PoS tagging)

Αριθμός λέξεων: όταν αντιμετωπίζουμε μια πρόταση που περιέχει επιχείρημα συνήθως περιέχει περισσότερες λέξεις.

Αριθμός επιθέτων: συχνά στον επιχειρηματολογικό λόγο χρησιμοποιούνται επίθετα για να εκφράσουν γνώμη ή στάση σχετικά με το θέμα που προβληματικοποιείται.

Μονογράμματα: Κάθε λέξη στην πρόταση

Διγράμματα: κάθε ζευγάρι διαδοχικών λέξεων.

Τριγράμματα: κάθε τριπλέτα διαδοχικών λέξεων

Ζεύγη λέξεων: λαμβάνονται υπόψη όλοι οι πιθανοί συνδυασμοί δύο λέξεων στην πρόταση

Αριθμητικά στοιχεία: σε πολλά κείμενα η ύπαρξη αριθμών, ποσοστών, χρονολογίων ή αριθμών νόμων κοκ μπορεί να ενδεικνύουν παράθεση στοιχείων με σκοπό τη στήριξη κάποιου ισχυρισμού άρα υποδεικνύουν την ύπαρξη προκείμενης

Στατιστικά κειμένου: μήκος πρότασης, μέσο μήκος λέξεων και αριθμών σημείων στίξης

Συναφή χαρακτηριστικά: αριθμός σημείων στίξης, αριθμός λέξεων (tokens) αριθμός δευτερευουσών προτάσεων και βοηθητικά ρήματα σε προτάσεις που ακολουθούν ή έπονται της πρότασης που καλύπτει επιχειρηματολογικό στοιχείο.

10 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εξόρυξη Επιχειρημάτων από Κείμενα Φυσικής Γλώσσας είναι ένα σημαντικό εργαλείο στην Ανάλυση Λόγου καθώς δημιουργεί ένα νέο πεδίο έρευνας στην εκφραστικότητα της σκέψης και γνώμης, των ιδιοτήτων της δόμησής τους, ακόμα και της μέτρησης και αξιολόγησης τους.

Ολοκληρώνοντας την έρευνα Αυτόματης Εξόρυξης Επιχειρημάτων από Κείμενα Φυσικής Γλώσσας, αφού μελετήσαμε διάφορες μεθόδους για την αυτόματη εξαγωγή επιχειρημάτων από μεγάλες συλλογές ηλεκτρονικών κειμένων πετύχαμε να εφαρμόσουμε κάποιες τεχνικές ανάλυσης ώστε να αναδείξουμε τη χρήση επιχειρήματος.

Διαπιστώθηκε η συχνότητα χρήσης προκλητικού λόγου στην έκφραση των απόψεων δημοσιογράφων και πολιτικών προσώπων στο Κοινοβούλιο ενώ πετύχαμε την εξαγωγή επιχειρηματολογικών δομών χρησιμοποιώντας λεκτικούς δείκτες. Με τον τρόπο αυτό ευελπιστούμε ότι δημιουργείται μια βάση για περαιτέρω έρευνα και ανάλυση της χρήσης του επιχειρήματος στο δημόσιο λόγο.

Υπάρχουν βέβαια προβλήματα που ακόμα δεν επιτρέπουν ακόμα την ακριβή εξόρυξη επιχειρημάτων. Δεν υπάρχουν επισημειωμένα corpora στα ελληνικά, ώστε να μπορούν να δοκιμάζονται και να εκπαιδεύονται υπολογιστικά εργαλεία που θα μπορούν με ποικίλες μεθόδους να ταξινομούν το επιχειρηματολογικό κείμενο, να εντοπίζουν τις επιχειρηματολογικές μονάδες και να προβλέπουν τη δομή του επιχειρήματος. Κι αυτός είναι ένας μελλοντικός ερευνητικός στόχος.

Επιπλέον ως προς τα ίδια τα επιχειρήματα, συχνά αποκρύπτουν τη φύση τους καθώς δεν εκφέρονται πάντα με φανερούς γλωσσικούς δείκτες που σηματοδοτούν την παρουσία τους και κατευθύνουν τον αυτόματο εντοπισμό. Αντίθετα, στις πιο συχνές περιπτώσεις τα επιχειρήματα εκφράζονται χωρίς φανερή δομική σχέση ανάμεσα στα διανύσματα του λόγου, ενίοτε δε τα συστατικά του επιχειρήματος (ισχυρισμός, προκείμενη) χωρίζονται και από μεγάλες κειμενικές αποστάσεις. Αυτό απαιτεί χρήση πιο λεπτομερειικών μεθόδων και μηχανών ανάλυσης και πρόβλεψης και πιο

εκτεταμένα και βαθιά χαρακτηριστικά των κειμένων (n-γράμματα³⁴, ρήματα, μέγεθος και θέση προτάσεων, χρόνοι και εγκλίσεις ρημάτων). Ωστόσο η προσέγγιση του επιχειρήματος με τη βοήθεια γλωσσικών δεικτών είναι μια γόνιμη και συνεχιζόμενη έρευνα που μπορεί να υποστηρίξει τον αυτόματο εντοπισμό επιχειρημάτων στον φυσικό λόγο. Εξάλλου οι δείκτες δεν εξαντλούνται σε συγκεκριμένες λέξεις αλλά όπως είδαμε και από άλλες προσεγγίσεις αφορούν στρατηγικές διαμόρφωσης λόγου, ζεύγη, αντιδράσεις της αντίπαλης πλευράς και πλήθος εξωγλωσσικών καταστάσεων που εκφράζονται λεκτικά και η έρευνα ήδη αναζητά.

Τέλος είναι σημαντική μια πιο αξιολογική προσέγγιση του επιχειρήματος με την εφαρμογή κι άλλων φίλτρων που θα επιτρέπουν ακόμα και τον εντοπισμό παραλογισμών ή κακής ποιότητας επιχειρημάτων (π.χ. επιχειρήματα με απειλή, από φόβο, κατά προσώπου κλπ.).

Γενικά το συμπέρασμα που βγαίνει μελετώντας και άλλα παραδείγματα εφαρμογών είναι ότι δεν υπάρχει μια μοναδική κατάλληλη συνταγή για την εξόρυξη επιχειρημάτων. Η επιτυχία εξαρτάται από την εκάστοτε περίπτωση, τα διάφορα δεδομένα που καλούμαστε να αναλύσουμε, τον στόχο της ανάλυσης και τη φύση του κειμένου. Τα καλύτερα αποτελέσματα συνήθως έρχονται με τον κατάλληλο συνδυασμό των τεχνικών και των μεθόδων. Ωστόσο η τεχνική που μελετήσαμε στην παρούσα έρευνα ως μια πρώτη προσέγγιση πιστοποιεί ότι είναι δυνατή η αυτόματη αναγνώριση της επιχειρηματολογικής δομής στο κείμενο και η συνακόλουθη εξαγωγή της.

Η ανάπτυξη εργαλείων εξόρυξης επιχειρημάτων ανοίγει τον δρόμο για νέες εφαρμογές στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες. Μηχανισμοί λήψης αποφάσεων και πολιτικής εφαρμογής μπορούν να αξιοποιήσουν αυτόματα παραγόμενα επιχειρήματα για να βελτιώσουν και να υποστηρίξουν στρατηγικές επιλογές. Η έρευνα αγοράς και η δημιουργία προφίλ καταναλωτή έχουν πολλά να κερδίσουν από την πληροφορία που μπορεί να παρέχει ο χρήστης στον Ιστό. Σε αυτό το πλαίσιο μια πολύ ενδιαφέρουσα εξέλιξη θα είναι η ανάλυση της κοινωνικής

³⁴ Ακολουθίες λεκτικών όρων. Με τον όρο n-γράμμα εννοούμε μια ακολουθία n χαρακτήρων από ένα συγκεκριμένο κείμενο. Μπορεί να έχουμε n-γράμματα με βάση τον χαρακτήρα, την συλλαβή, τη λέξη, τα σημεία στίξης κλπ. Αν n=2 έχουμε ένα δίγραμμα, αν n=3, τρίγραμμα κ.ο.κ.

συμπεριφοράς και των κοινωνικών διαδράσεων αλλά και της διαλεκτικής και της ρητορικής των προτεινόμενων επιχειρημάτων. Η εξόρυξη επιχειρημάτων μπορεί να ξεκλειδώσει καινοτόμους τρόπους οργάνωσης, υποστήριξης και οπτικοποίησης διαδικτυακών συζητήσεων συσσωματώνοντας, για παράδειγμα, αναρτήσεις και προτείνοντας νέες ταξινομήσεις επί τη βάση της επιχειρηματολογικής ισχύος και της αμοιβαίας θέση συμφωνίας των εμπλεκομένων πλευρών. Επιπλέον μπορούμε να αναλύσουμε τη χρήση της γλώσσας και των επιχειρημάτων συγκρίνοντας την εξέλιξή τους σε διαφορετικές χρονικές περιόδους σε διαφορετικούς κλάδους ή διαφορετικές ειδικές περιόδους και καταστάσεις π.χ. κρίση, πραξικόπημα, συρράξεις κλπ.

Μελέτες διάχυσης γνώμης μπορούν να ωφεληθούν από τις εξελίξεις στην εξόρυξη επιχειρημάτων συνδυάζοντας τη με εργαλεία της ανάλυσης κοινωνικών δικτύων με στόχο την ανάλυση της δομής του δικτύου, των μοτίβων επικοινωνίας και την ανάκτηση πληροφοριών για τους χρήστες και τους συνδέσεις τους. Σημαντικό ρόλο μπορεί να παίξει επίσης η εξόρυξη επιχειρημάτων στα συστήματα συστάσεων (recommendation systems) όπου έχουν ήδη γίνει απόπειρες συνδυασμού εργαλείων ανάλυσης συναισθήματος με συνεργατικά φίλτρα (βλ. Leung et al. 2006, Kawamae 2011).

Η εξόρυξη επιχειρημάτων μπορεί να αποτελέσει το κλειδί για μια νέα γενιά συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης που θα μπορούν να συνδυάσουν στατιστικά και λογικά πλαίσια συμπερασμού και θα εξάγουν επιχειρήματα από ανθρώπινα, ελεύθερα, αδόμητα κείμενα παράγοντας έτσι νέα γνώση και ενόραση για την ανθρώπινη εμπειρία.

Βιβλιογραφικές παραπομπές

- Aharoni, E., Polnarov, A., Lavee, T., Hershcovich, D., Levy, R., Rinott, R., Gutfreund, D., & Slonim, N., 2014. A benchmark dataset for automatic detection of claims and evidence in the context of controversial topics. In *Proceedings of the First Workshop on Argumentation Mining*, pages 64–68, Baltimore, Maryland, June. Association for Computational Linguistics
- Asen, R., 2004, «A discourse theory of citizenship» στο *The Quarterly Journal of Speech*, 90 (2), 189–211
- Austin, J.L., 1975, *How to Do Things with Words*, James O. Urmson & Marina Sbisa (eds.), Oxford University Press.
- Azar, M., 1999, «Argumentative text as rhetorical structure: An application of rhetorical structure theory», *Argumentation*, 13:97–114.
- Bal Krishna Bal & Patrick Saint-Dizier, 2010, Towards Building Annotated Resources for Analyzing Opinions and Argumentation in News Editorials, στο Calzolari, N., Choukri, K., Maegaard, B., Mariani, J., Odijk, J., Piperidis, S., Rosner M., & Tapias D., (eds) *Proceedings of the Seventh International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC'10)*, σελ. 1152–1158.
- Bauer, L., 2014, «Grammaticality, acceptability, possible words and large corpora», *σπ Morphology*, vol. 24, no 2, σελ. 83-103
- Bentahar, J., Moulin, B., & Belanger, M., 2010, «A taxonomy of argumentation models used for knowledge representation», στο *Artificial Intelligence Review* vol. 33, no 3, σελ.211–259.
- Berelson B, 1952, *Content Analysis in Communication Research*. New York, NY: Free Press.
- Bex, F., Lawrence, J., Snaith, M. & Reed, C., 2013, «Implementing the Argument Web» στο *Communications of the ACM*, 56 (1), 66-73.
- Biran, Or & Rambow, Owen, 2011, «Identifying justifications in written dialogs by classifying text as argumentative» στο *International Journal of Semantic Computing*, 05(04):363–381.
- Birnbaum, L., 1982, «Argument molecules: a functional representation of argument structure» στο *Proceedings of the Third National Conference on Artificial Intelligence (AAAI-82)*, pages 63–65, Pittsburgh, PA, August 18-20 1982.
- Blair, J. A., 2012, *Groundwork in the Theory of Argumentation*, Springer, 2012.
- Blei, David M., 2012, «Topic Modeling and Digital Humanities», στο *Journal of Digital Humanities*, Vol. 2, No. 1.

- Boltuzic Filip & Snajder, Jan, 2014, «Back up your Stance: Recognizing Arguments in Online Discussions» στο Proceedings of the First Workshop on Argumentation Mining, Association for Computational Linguistics, pp. 49–58
- Boltuzic, Filip and Snajder, Jan, 2015, «Identifying Prominent Arguments in Online Debates Using Semantic Textual Similarity» στο *Proceedings of the 2nd Workshop on Argumentation Mining*, pages 110–115, Denver, Colorado, June 4, 2015
- Braet, A. C., 2005, «The common topic in Aristotle’s Rhetoric. Precursor of the argumentation scheme» στο *Argumentation*, vol. 19, σελ. 65–83.
- Budzynska, K., Janier, M., Kang, J., Reed, C., Saint-Dizier, P., Stede, M., & Yaskorska, O., 2014, «Towards Argument Mining from Dialogue», στο *Computational Models of Argument- Proceedings of COMMA2014*, Simon Parsons, S., Oren, N., Reed, C., & Cerutti F. (Eds.), *Frontiers in Artificial Intelligence and Applications*, Vol. 266. IOSPress, σελ. 185–196.
- Burke, K., 1941, *The Philosophy of Literary Form*, Berkeley, University of California Press
- Cabrio E., & Villata, S., 2012a, «Combining textual entailment and argumentation theory for supporting online debates interactions», *Proceedings of the 50th Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics*, July 8-14, vol. 2, σελ. 208–212.
- Cabrio E., & Villata, S., 2012b, «Natural Language Arguments: A Combined Approach», *ECAI 2012 - 20th European Conference on Artificial Intelligence*, Raedt, L., Bessiere, C., Dubois, D., Doherty, P., Frasconi, P., Heintz, F., & Lucas P. (Eds.), vol. 242. IOS Press, σελ. 205–210.
- Cabrio, E., Tonelli, S., & Villata, S., 2013, «From discourse analysis to argumentation schemes and back: Relations and differences», στο Joao Leite, Tran Cao Son, Paolo Torroni, Leon Torre, and Stefan Woltran, (eds), *Computational Logic in MultiAgent Systems*, vol. 8143 of Lecture Notes in Computer Science, Springer.
- Carlson, L., Marcu, D. & Okurowski, M.E., 2001, «Building a discourse-tagged corpus in the framework of rhetorical structure theory» στο Proceedings of the Second SIGdial Workshop on Discourse and Dialogue, Vol.16, σελ. 1–10, Aalborg, Denmark.
- Chomsky, N., 1957, *Syntactic Structures*, The Hague/Paris, Mouton
- Copi, I.M., 1972, *Introduction to Logic*, New York: Macmillan.
- Dagan, Ido, Bill Dolan, Bernardo Magnini, and Dan Roth. 2009, «Recognizing textual entailment: Rational, evaluation and approaches», *Natural Language Engineering*, 15(Special Issue 04).
- Doury, M. 2004, «La classification des arguments dans les discours ordinaires», *Langages* vol. 154, σελ. 59–73
- Dung, P. M, 1995, «On the Acceptability of Arguments and its Fundamental Role in Nonmonotonic Reasoning», *Logic Programming and n-Person Games*. AI, 77(2):321–357

- Eckle-Kohler, Judith, Kluge, Roland & Gurevych, Iryna, 2015, «On the Role of Discourse Markers for Discriminating Claims and Premises in Argumentative Discourse», στο *Proceedings of the 2015 Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing (EMNLP)*. Association for Computational Linguistics, Lisbon, Portugal
- Feng, V. W. and Hirst, G., 2011, «Classifying arguments by scheme», *Proceedings of the 49th Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics: Human Language Technologies*, pages 987–996, Portland/Oregon.
- Finocchiaro, Maurice A., 2005, *Arguments about Arguments: Systematic, Critical, and Historical Essays in Logical Theory*. Cambridge: Cambridge University Press
- Freeley, Austin J. & David L. Steinberg, 2008, *Argumentation and Debate*. Cengage Learning, Stanford, CT, USA, 12th edition
- Freeman, J. B., 1991, *Dialectics and the Macrostructure of Argument*, Foris, Berlin.
- Freeman, J. B., 2011, «Argument Structure: Representation and Theory», *Argumentation Library* (18), Springer
- Freeman, J., 2006, «Argument strength, the Toulmin model, and ampliative probability», *Informal Logic*, 26, 25-40.
- Gordon Thomas F., Prakken, Henry, Walton, Douglas, 2007, «The Carneades model of argument and burden of proof», *Artificial Intelligence*, Volume 171, Issues 10–15, July–October, 875–896.
- Goudas, T., Louizos, C., Petasis, G. & Karkaletsis, V., 2014, «Argument extraction from news, blogs, and social media» στο Likas, Aristidis, Blekas Konstantinos, and Kalles, Dimitris, (eds) *Artificial Intelligence: Methods and Applications*, pages 287–299. Springer International Publishing.
- Habermas, Jürgen, 1973, *Wahrheitstheorien* στο Fahrenbach, H (ed.) *Wirklichkeit und Reflexion*, Pfulingen, σσ. 211-266.
- Habermas, Jürgen, 1976, *Zur Rekonstruktion des historischen Materialismus*, Frankfurt, a. M.
- Habermas, Jürgen, 1984a, *The Theory of Communicative Action*. Vol. I: *Reason and the Rationalization of Society*, μτφρ. από τα γερμανικά Thomas McCarthy, Boston: Beacon Press
- Habermas, Jürgen, 1987, *The Theory of Communicative Action*. Vol. II: *Lifeworld and System*, μτφρ. από τα γερμανικά Thomas McCarthy, London, Beacon Press
- Habermas, Jürgen, 1988, «Zur Kritik der Bedeutungstheorie» στο *Nachmetaphysisches Deneken*, Frankfurt, σελ. 105-135
- Habermas, Jürgen, 1997, *Η Ηθική της Επικοινωνίας*, μτφ. Κωνσταντίνος Καβουλάκος, Εναλλακτικές Εκδόσεις

Habernal, I. & Gurevych, I., 2016, «Argumentation Mining in User-Generated Web Discourse» στο *Computational Linguistics* (in press)

Habernal, I., Eckle-Kohler, J., & Gurevych, I., 2014, «Argumentation Mining on the Web from Information Seeking Perspective», Proceedings of the Workshop on Frontiers and Connections between Argumentation Theory and Natural Language Processing, July (CEUR Workshop Proceedings), Cabrio, E., Villata S., & Wyner A., (Eds.), vol.1341, προσβαση στο .org. <http://ceur-ws.org/Vol-1341/paper4.pdf>

Hamblin, C., 1970, *Fallacies*, London, Methuen.

Hitchcock, D., 2003, «Toulmin's warrants» στο van Eemeren, F., H., Blair, A., Willard C., & Snoeck Henkemans F., (eds.), *Anyone Who Has a View: Theoretical Contributions to the Study of Argument*, Argumentation Library vol. 8, σελ. 6-82, Kluwer Academic Publishers

Hovy, C., Niesen, T., Fettke, P., & Loos, P., 2013, «Towards Automated Identification and Analysis of Argumentation Structures in the Decision Corpus of the German Federal Constitutional Court», στο *7th IEEE International Conference on Digital Ecosystems and Technologies* (IEEE DEST-13), Menlo Park, CA, 7. IEEE Computer Society, Los Alamitos, California.

Hovy, E. H., 1993, «Automated discourse generation using discourse structure relations», *Artificial Intelligence*, v. 63, σελ. 341–385

Jay, T., 2009, «Do offensive words harm people?», *Psychology, Public Policy & Law*, vol 15, no 2, σελ. 81-101

Kawamae, Noriaki, 2011, Predicting future reviews: sentiment analysis models for collaborative filtering. στο *Proceedings of the fourth ACM international conference on Web search and data mining*, ACM, σελ.: 605–614

Ketcham, V. A. 1917, *The theory and practice of argumentation and debate*, Macmillan, New York.

Kienpointner, M., 1983, «Argumentationsanalyse», *Innsbrucker Beitrage zur Kulturwissenschaft*, », vol.56, Innsbruck

Klumpp, James F., 2012, «Rhetorical Argument» στο Frans H. van Eemeren, Bart Garssen (eds), *Topical Themes in Argumentation Theory*, Springer

Knott, A. & Sanders, T., 1998, «The classification of coherence relations and their linguistic markers: An exploration of two languages», στο *Journal of Pragmatics*, vol. 30, σελ. 135–175.

Kock, Christian, 2009, «Choice is Not True or False: The Domain of Rhetorical Argumentation», *Argumentation*, Vol. 23 Issue 1, σελ.: 61-80

Koppel, M., Argamon, S., Shimoni, A. R. 2002, «Automatically Categorizing Written Text by Author Gender», *Literary and Linguistic Computing*.

- Krippendorff, K., 1980, *Content Analysis- An Introduction to its Methodology*, Beverly Hills, CA: Sage Publication
- Kwon, N., Zhou, L., Hovy, E. & Shulman S. W., 2007, «Identifying and Classifying Subjective Claims» στο *Proceedings of the 8th Annual International Conference on Digital Government Research: Bridging Disciplines & Domains*, σελ. 76– 81, Philadelphia, PA, USA
- Lasswell H & Leites N, et al., 1949, *Language of Politics: Studies in Quantitative Semantics*, George W. Stewart Publisher, New York.
- Lasswell HD, Lerner D and Pool I., 1952, *The Comparative Study of Symbols: An Introduction*, Stanford University Press, Palo Alto, CA.
- Leung, Cane WK, Chan, Stephen CF & Chung, Fu-lai, 2006. Integrating collaborative filtering and sentiment analysis: A rating inference approach. In *Proceedings of the ECAI 2006 workshop on recommender systems*. Citeseer, 62–66.
- Levy, R., Bilu, Y., Hershcovich, D., Aharoni, E., & Slonim, N., 2014, «Context Dependent Claim Detection», στο COLING 2014, Dublin, Ireland, Jan Hajic & Junichi Tsujii (Eds.). ACL, σελ. 1489– 1500 πρόσβαση στο <http://www.aclweb.org/anthology/C14-1141>
- Lippi M. & Torroni, P., 2015a, «Context-Independent Claim Detection for Argument Mining» στο *Proceedings of the Twenty-Fourth International Joint Conference on Artificial Intelligence*, IJCAI 2015, Buenos Aires, Argentina, July 25-31, 2015, Qiang Yang and Michael Wooldridge (Eds.). AAAI Press, 185–191. <http://ijcai.org/papers15/Abstracts/IJCAI15-033.html>
- Lippi M. & Torroni, P., 2015b, «Argumentation Mining: State of the Art and Emerging Trends ACM στο *Transactions on Internet Technology*, vol. 16 no 2, σελ. 1-25, DOI: <http://dx.doi.org/10.1145/2850417>
- Lippi M. & Torroni, P., 2016 «Argument Mining from Speech: Detecting Claims in Political Debates», στο *Proceedings of the Thirtieth AAAI Conference on Artificial Intelligence* (AAAI-16)
- Liu, Bing, 2012, *Sentiment Analysis and Opinion Mining*, Morgan & Claypool Publishers
- MacEwan, E. J., 1898, *The essentials of argumentation*, D. C. Heath, Boston.
- Mann W. C. & Thompson, S. A., 1988, *Rhetorical structure theory: Toward a functional theory of text organization*, vol. 8, no 3, σελ. 243–281.
- Marcu, D., 2000, «The rhetorical parsing of unrestricted texts: a surface-based approach» στο *Computational Linguistics*, vol. 26, no 3, σελ. 395–448, .
- Micheli, R., 2011, «Arguing Without Trying to Persuade? Elements for a Non-Persuasive Definition of Argumentation», *Argumentation*, vol. 26, no 1 σελ. 115–126
- Mochales Palau, R. and Moens, M.-F., 2009, «Argumentation mining: The detection, classification and structure of arguments in text», *Proceedings of the ICAIL 2009*, σελ. 98–109. Barcelona, Spain.

Moens, M.-F., Boiy, E., Mochales Palau, R., & Reed C., 2007, «Automatic detection of arguments in legal texts» στο *Proceedings of the Eleventh International Conference on Artificial Intelligence and Law*, June 4-8, Stanford Law School, Stanford, California, USA, σελ. 225–230.

Moens, Marie-Francine, 2014, «Argumentation mining: Where are we now, where do we want to be and how do we get there? » *Post-proceedings of the forum for information retrieval evaluation* (FIRE 2013).

Mohr J.W. & Bogdanov P., 2013, «Topic models: What they are and why they matter», *Poetics* vol. 41, no 6) σελ. 545–569.

Mohr, J. W., Wagner-Pacifici, R., & Breiger, R., 2015, «Toward a computational hermeneutics», *Big Data & Society*, July–December, πρόσβαση στο bds.sagepub.com, SAGE

Montagu, A., 1967, *The Anatomy of Swearing*, New York, MacMillan

O’Keefe, D. J., 2011, «The argumentative structure of some persuasive appeal variations», στο van Eemeren, F. H, Garssen, B., Godden, D., & Mitchell G., (Eds.), *Proceedings of the seventh conference of the International Society for the Study of Argumentation*, σελ. 1381-1395, Amsterdam, Rozenberg/Sic Sat

Oraby, S., Reed, L., Compton, R., Riloff, E., Walker, M., & Whittaker, S., 2015, «And That's A Fact: Distinguishing Factual and Emotional Argumentation in Online Dialogue», στο *Proceedings of the 2nd Workshop on Argumentation Mining*, pages 116–126, Denver, Colorado,

Pang B., & Lee, L., 2008, «Opinion Mining and Sentiment Analysis», *Foundation and Trends in Information Retrieval*, vol. 2, no 102, σελ.1-135

Peldszus, A., & Stede, M., 2013, «From Argument Diagrams to Argumentation Mining in Texts: A Survey», στο *International Journal of Cognitive Informatics and Natural Intelligence* (IJCINI) vol. 7, no. 1, σελ. 1–31.

Perelman, Chaim & OlbrechtsTyteca, Lucie, 1969, *The New Rhetoric: A Treatise on Argumentation*, University of Notre Dame Press.

Petasis, G., & Karkaletsis, V., 2016, «Identifying Argument Components through TextRank», στο *Proceedings of the 3rd Workshop on Argument Mining*, 54th Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics, σελ. 94-102

Prakken, Henry, 2010, «On the Nature of Argument Schemes», στο Reed, Chris & Tindale Christopher W. (eds.), *Dialectics, Dialogue and Argumentation: an Examination of Douglas Walton's Theory of Reasoning and Argument*, London: College Publications, σελ. 167 - 185

Prasad, R. Miltsakaki, E., Dinesh, N., Lee, A., Joshi, A., Robaldo, L. & Webber, B., 2007, The Penn Discourse Treebank 2.0 annotation manual, Technical report, πρόσβαση στο: <http://www.seas.upenn.edu/pdtb/PDTBAPI/pdtb-annotation-manual.pdf>

-
- Reed Chris & Rowe Glenn, 2004, «Araucaria: Software for argument analysis, diagramming and representation», στο *International Journal on Artificial Intelligence Tools*, vol. 13, no 4
- Reed, Chris & Glenn Rowe, 2006, «Translating Toulmin Diagrams: Theory Neutrality in Argument Representation», *Argumentation*, vol. 19, no. 3 σελ. 267–286.
- Reed, Chris & Walton, Douglas, 2003, «Argumentation schemes in argument-as-process and argument-as-product», στο *Proceedings of the conference celebrating informal Logic*, vol. 25, Windsor, Ontario.
- Rehg, William, 2009, *Cogent Science in Context-The Science Wars, Argumentation Theory and Habermas*, MIT Press Cambridge, Massachusetts London, England
- Rinott, R., Dankin, L., Perez, C. A., Khapra, M., Aharoni, E. & Slonim, N., 2015, «Show Me Your Evidence - an Automatic Method for Context Dependent Evidence Detection» στο *Proceedings of the 2015 Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing*, , Marquez, Luis, Callison-Burch, Chris Su, Jian, Pighin, Daniele & Marton, Yuval (Eds.), The Association for Computational Linguistics, σελ. 440–450.
- Saint Dizier, P. 2012, «Processing Natural Language Arguments with the Text Coop platform», στο *Argument and Computation* vol 3, no 1, σελ. 49-82
- Sanders, T. J., Spooren, W. P. & Noordman, L., 1992, «Towards a taxonomy of coherence relations», *Discourse Processes*, vol.15, σελ. 1–35.
- Sanders, T.J., 1997, «Semantic and pragmatic sources of coherence: On the categorization of coherence relations in context», *Discourse Processes*, vol. 24, σελ. 119–147.
- Sardianos, C., Katakis, I., M., Petasis, G., Karkaletsis, V., 2015, «Argument Extraction from News» στο *Proceedings of the 2nd Workshop on Argumentation Mining*, pp 56–66, Denver, Colorado
- Searle, J.R., 1971, «What is a Speech Act» στο *The Philosophy of Language*, Oxford University Press
- Sergeant, A., 2013, «Automatic Argumentation Extraction», στο *Proceedings of the 10th Extended Semantic Web Conference (ESWC)*, DOI: 10.1007/978-3-642-38288-8-46
- Stab, Christian and Gurevych, Iryna, 2014a, «Annotating argument components and relations in persuasive essays», *Proceedings of COLING 2014, the 25th International Conference on Computational Linguistics: Technical Papers*, σελ. 1501–1510, Dublin City University and Association for Computational Linguistics, Dublin, Ireland
- Stab, Christian and Gurevych, Iryna, 2014b, «Identifying argumentative discourse structures in persuasive essays», *Proceedings of the 2014 Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing (EMNLP)*, σελ. 46–56, Doha, Qatar, October. Association for Computational Linguistics

-
- Stab, Christian and Gurevych, Iryna, 2016, Parsing Argumentation Structures in Persuasive Essays, *Computational Linguistics*, July, 2016
- Stamatatos, E., Fakotakis N., Kokkinakis, G., 2002, «Automatic Text Categorization in Terms of Genre and Author», *Computational Linguistics*, Vol. 26, No. 4, σελ. 471-495
- Taboada, Maite, 2006, «Discourse Markers as Signals (or note) of Rhetorical Relationships», *Journal of Pragmatics*, vol. 38, no 4, σελ. 567-592
- Teufel, Simone, 1999, «Argumentative Zoning: Information Extraction from Scientific Text», Ph.D. thesis, University of Edinburgh
- Teufel, Simone, Carletta, Jean and Moens, Marc, 1999, «An annotation scheme for discourse-level argumentation in research articles» στο *Proceedings of EACL, 9th Conference of the European Chapter of the Association for Computational Linguistics*, University of Bergen, Bergen, Norway, σελ. 110–117.
- Toulmin, S. E. (2003). *The uses of argument* (Updated ed.), Cambridge University Press. (1st ed. 1958; paperback ed. 1964).
- Toulmin, Stephen, 1970, *An examination of the Place and Reason in Ethics*, Cambridge
- Tseronis, A. 2011, «Argumentative Moves and of Related Aspects of Argumentative Discourse», *Argumentation*, 25: 427
- Van Dijk TA, 1991, «The interdisciplinary study of news as discourse», στο Bruhn-Jensen K, Jankowski NW (eds), *Handbook of Qualitative Methods in Mass Communication Research*, London: Routledge, σελ. 108–120.
- Van Eemeren & Grootendorst, 2004, *A systematic theory of argumentation. The pragmadialectical approach*, Cambridge: Cambridge University Press.
- van Eemeren, F. H, 2010, *Strategic maneuvering in argumentative discourse. Extending the pragmadialectical theory of argumentation*, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- van Eemeren, F. H., & Grootendorst, R., 1992, *Argumentation, communication, and fallacies. A pragma-dialectical perspective*, Hillsdale: Lawrence Erlbaum.
- van Eemeren, F. H., Garssen, B., Krabbe, E., Snoeck Henkemans, A. F., Verheij, B., Wagemans, J., H. M., 2014, *A Handbook of Argumentation Theory*, Springer
- van Eemeren, F.H., Houtlosser, P. & Snoeck Henkemans, A.F., 2007, *Argumentative indicators in discourse. A pragma-dialectical study*, Dordrecht: Springer
- W. Tindale, W. C., 2007, *Fallacies and Argument Appraisal*, Cambridge University Press
- Walton, Douglas, 1996. *Argumentation Schemes for Presumptive Reasoning*, Mahwah, New Jersey: Erlbau
- Walton, D. & Godden, D., 2010, «Using Argumentation Schemes for Argument Extraction: for A Bottom-Up Method», στο *International Journal of Cognitive Informatics and Natural Intelligence*

Walton, D. & Gordon, T., 2011, «The Carneades Model of Argument Invention», στο *AI & Society*, vol. 26, no 1, σελ. 3-17, February.

Walton, D., 2011, «How to refute an argument using artificial intelligence», *Studies in Logic, Grammar and Rhetoric*, 23(36):123–154.

Walton, D., Reed, C., & Macagno, F, 2008, *Argumentation Schemes*, Cambridge University Press.

Wiebe J., Bruce, R., Marth, M., Wilson, T., Bell, M., «Learning Subjective Language», 2004, *Computational Linguistics*, Vol. 30, no. 3

Xuan Do, Quang, Chan, Yee Seng & Roth, Dan, «Minimally supervised event causality identification», *Proceedings of the Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing*, EMNLP '11, σελ. 294–303, Stroudsburg, PA, USA, 2011. ACL.

Αριστοτέλης, *Αναλυτικά και Αναλυτικά Πρότερα*

Αριστοτέλης, *Ρητορική*.

Αριστοτέλης, *Σοφιστικοί Έλεγχοι*.

Αριστοτέλης, *Τοπικά*

Καμηλάκη, Μ., Κατσούδα, Γ., Βραχιονίδου, Μ., 2016, *Πιπέρι στο Στόμα, Όψεις των Λέξεων Ταμπού στη Νέα Ελληνική*, εκδ. Καλλίγραφος

Κατράμης, Σπύρος, *Εγχειρίδιο Λογικής Αυτοάμυνας*, εκδ. iWrite.gr

Μπασάκος, Παντελής, 1999, *Επιχείρημα και Κρίση*, Αθήνα, Νήσος

Πορτίδης, Δ., Ψυλλος, Σ., Αναπολιτάνος, Δ., 2007, *Λογική-Η Δομή του Επιχειρήματος*, εκδ. Νεφέλη

Σοπενχάουερ, Α. 2012, *Η Τέχνη του να έχεις πάντα Δίκιο*, μτφ. Λουκία Στέφου, εκδ. Γνώση

Τάσης Θεοφάνης, Τάσος, 2012, «Ο διάλογος Habermas και Luhman», Περιοδικό *ΘΕΣΕΙΣ*, Τεύχος 119, περίοδος: Απρίλιος - Ιούνιος 2012

Γλωσσάρι απόδοσης ξενόγλωσσων όρων

Acceptability: αποδεκτότητα

Ad baculum: επιχείρημα ισχύος

Ad hominem: επιχείρημα κατά προσώπου

Ad ignorantiam: επιχείρημα άγνοιας

Ad metum: επιχείρημα φόβου

Ad misericordiam: επιχείρημα οίκτου

Ad populum: επιχείρημα πλειοψηφίας

Ad verecundiam: επιχείρημα ανάρμοστης αυθεντίας

Annotation: επισημείωση

Argument by association: επιχειρήματα συσχετισμού

Argument by dissociation: επιχείρημα διάστασης

Argument Mining: Εξόρυξη Επιχειρημάτων

Argumentation Schemes: επιχειρηματολογικά σχήματα

Argumentative discourse unit: μονάδα επιχειρηματολογικού λόγου

Backing: Υποστήριξη

Bag of Words: Σακούλα Λέξεων

Classification: ταξινόμηση

Classifier: ταξινομητής

Conditional Random Fields: Εξαρτημένα Τυχαία Πεδία

Context Free Grammar: Γραμματική χωρίς Συμφραζόμενα

Data Mining: Εξόρυξης Δεδομένων

Data: Δεδομένα

Discourse markers: δείκτες λόγου

Evidence: Στοιχεία

Geltungsanspruch: αξίωση εγκυρότητας

Granularity: βαθμός ανάλυσης

Ground adequacy: επάρκεια δεδομένων

Lebenswelt: βίκοσμος

Maximum Entropy Model: Μοντέλα Μέγιστης Εντροπίας

Moral: ηθικό

Opinion Mining: Εξόρυξη Γνώμης

Part of Speech tagging: σήμανση Μερών του Λόγου

Prozeduren: πρόβαση

Prozesse: διαδικασία

Random Forest: Εκπαίδευση Τυχαίου Δάσους

Rebuttal: αντίκρουση

Relevance: σχετικότητα

Segmentation: τμηματοποίηση

Sittlich: εθικό

Speech Act: ομιλιακό ενέργημα

Support Vector Machine: Μηχανή Διανυσμάτων Υποστήριξης

Textual Entailment: Κειμενική Συνεπαγωγή

Universalisierungsgrundsatz: Αρχή της Καθολίκευσης

Warrant: Δικαιοδοτικό

Γλωσσάρι ερμηνείας κύριων όρων

Ανάλυση Περιεχομένου: ένα σύνολο διαδικασιών που μετατρέπει το κείμενο σε αριθμητικά δεδομένα ικανά να διαβαστούν από τον υπολογιστή και να ερμηνευθούν με τυπικές μεθόδους

Αρχή της δισθενείας: κάθε δηλωτική πρόταση στην Λογική είναι αληθής ή ψευδής αλλά όχι και τα δύο.

Αρχή της καθολίκευσης: έννοια που εισήγαγε ο Habermas. Μια γεφυρωτική αρχή που καθιστά δυνατή τη συμφωνία στις ηθικές «υπερβατολογική-πραγματολογική» θεμελίωση της ηθικής του διαλόγου που αντικαθιστά την κατηγορική προσταγή του Καντ και βασίζεται στην αποδοχή των προϋποθέσεων ενός τρόπου διαλόγου σύμφωνα με την οποία κάθε επιχειρηματολογία, υπό οποιασδήποτε συνθήκες, βασίζεται σε πραγματολογικές δημόσιες προϋποθέσεις.

Δικαιοδοτικό: μια γενική πρόταση που αναφέρεται σε έναν γενικό κανόνα και λειτουργεί ως γέφυρα που ενώνει τα δεδομένα με τον ισχυρισμό

Εγκυρότητα επιχειρήματος: ορίζεται έτσι ώστε η μόνη περίπτωση η οποία αποκλείεται είναι η ακόλουθη: οι προκείμενες να είναι όλες αληθείς και το συμπέρασμα ψευδές γιατί οι προκείμενες δεν οδηγούν *κατ' ανάγκη* στον συγκεκριμένο συμπερασμό. Σύμφωνα με τον προτασιακό λογισμό ένα επιχείρημα είναι λογικά έγκυρο μόνο στη περίπτωση όπου δεν υπάρχει κατανομή αληθοτιμών στις προτασιακές μεταβλητές (που συνιστούν τις προτάσεις του επιχειρηματικού σχήματος) τέτοια ώστε να καθιστά όλες τις προκείμενες αληθείς και το συμπέρασμα ψευδές

Εξόρυξη Γνώμης: αυτόματες μέθοδοι και εργαλεία Επεξεργασίας Φυσικής Γλώσσας και ανάλυσης κειμένου που κατηγοριοποιούν κείμενα αναλύοντας το συναίσθημα που εκφράζουν με βάση την πολικότητά τους αναφορικά με συγκεκριμένα θέματα

Εξόρυξη Επιχειρημάτων: αυτόματες μέθοδοι εντοπισμού και εξόρυξης επιχειρημάτων από ψηφιακά κείμενα με χρήση ταξινομητών και εργαλείων Επεξεργασίας Φυσικής Γλώσσας

Θεωρία Ρητορικής Δομής : αναλύει ζητήματα συνεκτικότητας και συνοχής βάση 23 ρητορικών σχέσεων που υπάρχουν ανάμεσα στα διάφορα διανύσματα κειμένου -κυρίως ανάμεσα σε κύριες και δευτερεύουσες προτάσεις- τα οποία διαχωρίζονται σε «πυρήνες» που μπορεί να ερμηνευθούν ανεξάρτητα και «δορυφόρους» που παίζουν υποστηρικτικό ρόλο σε σχέση με τον «πυρήνα».

Ισχυρισμός: δήλωση που εκφέρει μια γενική αποδοχή ή το συμπέρασμα στο οποίο θέλουμε να καταλήξουμε με την παράθεση των επιχειρημάτων μας

Προκείμενη: πρόταση που θεμελιώνει τον ισχυρισμό



ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα Α

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Α. Συλλογισμός

Συμπερασματικός Συλλογισμός (Deductive Reasoning)

Επαγωγικός Κανόνας Συμπεράσματος (Deductive Modus Ponens)

Διαζευκτικός Συλλογισμός (Disjunctive Syllogism)

Υποθετικός Συλλογισμός Hypothetical Syllogism

Εις άτοπον απαγωγή (Reductio Ad Absurdum)

Επαγωγικός Συλλογισμός (Inductive Reasoning)

Επιχείρημα από τυχαίο Δείγμα σε Πληθυσμό (Argument from a Random Sample to a Population)

3. Πρακτικός Συλλογισμός (Practical Reasoning)

Επιχείρημα από Συνέπειες (Argument from Consequences)

Επιχείρημα από Εναλλακτικές (Argument from Alternatives)

Επιχείρημα από Δαπάνη (Argument from Waste)

Επιχείρημα από Κόστος (Argument from Sunk Costs)

Επιχείρημα από Απειλή (Argument from Threat)

Επιχείρημα από Επίκληση Κινδύνου (Argument from Danger Appeal)

Αφηρημένος Συλλογισμός (Abductive Reasoning)

Επιχείρημα από Ένδειξη (Argument from Sign)

Επιχείρημα από ένδειξη σε Υπόθεση (Argument from Evidence to a Hypothesis)

Αιτιακός Συλλογισμός (Causal Reasoning)

Επιχείρημα Αιτίας Αποτελέσματος (Argument from Cause to Effect)

Επιχείρημα από Συσχέτιση με την Αιτία (Argument from Correlation to Cause)

Επιχείρημα Ολισθηρότητας (Causal Slippery Slope Argument)

Β. Επιχειρήματα βασισμένα στην πηγή (Source-Based Arguments)

Επιχείρημα από θέση γνώσης (Arguments from Position to Know)

Επιχείρημα από Μαρτυρία (Argument from Witness Testimony)

Επιχείρημα επίκλησης στην Αυθεντία (Argument from Expert Opinion)

Επιχείρημα από Άγνοια (Argument from Ignorance)

Επιχειρήματα Δέσμευσης (Arguments from Commitment)

Επιχείρημα από Αθέτηση Δέσμευσης (Argument from Inconsistent Commitment)

Επιχείρημα επίθεσης Προσωπικής Αξιοπιστίας (Arguments Attacking Personal Credibility)

Επιχείρημα επίκλησης στην Προκατάληψη (Arguments from Allegation of Bias)

Επιχείρημα «Δηλητηρίασης του Πηγαδιού» με επίκληση σε ομαδική προκατάληψη (Poisoning the Well by Alleging Group Bias)

Επιχείρημα κατά Προσώπου (Ad Hominem Arguments).

Επιχειρήματα Γενικής Αποδοχής (Arguments from General Acceptance)

Επιχείρημα από Γενικά Αποδεκτή Γνώμη (Argument from Generally Accepted Opinion)

Επιχείρημα από Γενική Πρακτική (Argument from General Practice).

Γ. Εφαρμογή Κανόνων σε Περιπτώσεις (Applying Rules To Cases)

Επιχείρημα βασισμένο σε Περιπτώσεις (Arguments Based on Cases)

Επιχείρημα από Παράδειγμα (Argument from Example)

Επιχείρημα από Αναλογία (Argument from Analogy)

Επιχείρημα από Προηγούμενο (Argument from Precedent)

Μαχητά Επιχειρήματα που βασίζονται σε Κανόνες (Defeasible Rule-Based Arguments)

Επιχείρημα από Κανόνα (Argument from an Established Rule)

Επιχείρημα από Εξαίρεση (Argument from an Exceptional Case)

Επιχειρήματα Λεκτικής Ταξινόμησης (Verbal Classification Arguments)

Επιχείρημα από Λεκτική Ταξινόμηση (Argument from Verbal Classification)

Επιχείρημα από Αοριστίας Λεκτικής Ταξινόμησης (Argument from Vagueness of a Verbal Classification)

Αλυσιδωτά Επιχειρήματα που συνδέουν Κανόνες και Περιπτώσεις (Chained Arguments Connecting Rules and Cases)

Σταδιακό Επιχείρημα (Argument from Gradualism)

Προηγούμενο Επιχείρημα Ολισθηρότητας (Precedent Slippery Slope Argument)

Επιχείρημα Ολισθηρότητας (Slippery Slope Argument)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Πίνακας 1 : Γλωσσικοί δείκτες που υποδεικνύουν ισχυρισμό

Ρητορική Σχέση (Penn Discourse Treebank)	Γλωσσικοί Δείκτες
αποτέλεσμα, αιτία	άρα
	ας υποθέσουμε
	αυτό σημαίνει
	αυτός είναι ο λόγος
αποτέλεσμα	γι' αυτό
	γι' αυτό το λόγο
	είναι βέβαιο
	είναι προφανές
διαδοχή, επέκταση, σύνδεση, αποτέλεσμα	εν κατακλείδι
διαδοχή, επέκταση, σύνδεση, αποτέλεσμα	εν τέλει
	εξού
	επακόλουθο τούτου
αποτέλεσμα	επομένως
	έπρεπε
αποτέλεσμα, αιτία	έτσι
αποτέλεσμα, συμπέρασμα	έτσι ώστε
	ήταν βέβαιο
	θα έπρεπε
	θεωρώ
αποτέλεσμα	κατά συνέπεια
	κατά την άποψή μου
	κοντολογίς
	λοιπόν
	μένει με την εντύπωση
	νομίζω
	οδηγεί στο συμπέρασμα
	όλα δείχνουν
αποτέλεσμα	οπότε
	όπως φαίνεται
	πάντως
	πιθανότατα
	πιστεύουν
	πολλοί εκτιμούν

	πρέπει
	προφανώς
	σε κάθε περίπτωση
	σε τελευταία ανάλυση
	συνεπάγεται
αποτέλεσμα, συμπέρασμα	συνεπώς
	συνοπτικά
	συνοψίζοντας
διαδοχή, επέκταση, σύνδεση, αποτέλεσμα	τελικώς
	το συμπέρασμα είναι
	τόσο
	τότε
	φαίνεται
αποτέλεσμα, συμπέρασμα	ως αποτέλεσμα

Πίνακας 2 : Γλωσσικοί δείκτες που υποδεικνύουν Προκείμενη

Ρητορική Σχέση (Penn Discourse Treebank) Γλωσσικοί Δείκτες	
	ακόμα κι αν
	ακόμη και
	ακριβώς γιατί
διαδοχή	άλλωστε
	αν
	αν... θα...
	από τα στοιχεία
	από τη μια πλευρά
	ας μη ξεχνάμε
	αυτό αποδεικνύει
	αυτό αποδεικνύεται
	αυτό δείχνει
	αυτό προκύπτει
	αυτό σημαίνει
	αυτό υποδεικνύει
	αυτό φαίνεται
διαδοχή, εναλλαγή	αφενός
διαδοχή, εναλλαγή	αφετέρου
αιτιολόγηση, προηγούμενο, διαδοχή	αφού
	βάσει στοιχείων
	γεγονός που δείχνει

	γι' αυτό
	για αυτό το λόγο
	για να γίνω σαφής
	για να καταλάβει κανείς
ειδίκευση, συγκεκριμενοποίηση	για παράδειγμα
	για τον ίδιο λόγο
αιτιολόγηση, δικαιολόγηση	γιατί
	γιατί αλλιώς
αιτία, διαδοχή,	δεδομένου
	δηλαδή
	διότι
	ειδάλλως
	ένα ακόμη παράδειγμα
	ενώ
αιτιολόγηση, δικαιολόγηση	εξαιτίας
διαδοχή, αντιπαράθεση	εξάλλου
	επειδή
ειδίκευση, συγκεκριμενοποίηση	επί παραδείγματι
	επί της ουσίας
	επιβεβαιώνει
	επιπλέον
	έτσι
	έτσι εξηγείται
	εφόσον
	ήτοι
	θυμηθείτε
	καθότι
	καθώς
	καθώς επίσης
	και αντ' αυτού
αναλογία	κοντολογίς
	λόγου χάρη
	μάλιστα
αναλογία	με άλλα λόγια
	με την προϋπόθεση
	μιας και
	όπερ σημαίνει
	όπως
	όπως και να έχει
	όσο

	π.χ.
	πέρα από
	προκειμένου
	πρόκειται για
σύγκριση, διαδοχή, επέκταση	σαν
επέκταση, διαδοχή, σύγκριση	σαν να
	σε κάθε περίπτωση
	σε περίπτωση
ειδίκευση, συγκεκριμενοποίηση	συγκεκριμένα
αποτέλεσμα	σύμφωνα με
	συνελόντι ειπείν
	το πιθανότερο είναι
	χαρακτηριστικό παράδειγμα

Πίνακας 3 : Γλωσσικοί δείκτες που υποδεικνύουν αντίθεση

Ρητορική Σχέση (Penn Discourse Treebank)	Γλωσσικοί Δείκτες
	αλλά
αντίθεση, αντίφαση, εξαίρεση	αν και
αντίθεση, αντιπαράθεση	αντίθετα
	αντιθέτως
Αντίθεση	από τη μια
σύγκριση, διαδοχή, αντίθεση, αντιπαράθεση	από την άλλη
διαδοχή, εξαίρεση	διαφορετικά
	εκτός αν
	εκτός κι αν
	εντούτοις
	όμως
	παρότι
	παρά
διαδοχή, αντίθεση, αντιπαράθεση	παρόλα αυτά
	παρότι
	πλην όμως
αναλογία	στην πραγματικότητα
	υπό την επιφύλαξη
	ωστόσο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

Λεξικό Προκλητικών Λέξεων με Ρίζες Όρων

^αδίστακτος\s*λαϊκιστής\$,	^εξουσιομανία	^μπάχαλο
^αδίστακτος\s*λαϊκισμός\$	^εξουσιομανής	^μπιρ\s*παρά\$
^αθλι-	^εξουσιομανής\s*βουλιμία\$	^μπολσεβίκικ-
^άθλι-	^επαναστατικής\s*παλινωδία\$	^ναρκισσ-
^αίσχ-	^επαναστατικές\s*παλινωδίες	^νταβα-
^ακροδεξ-	^επικίνδυνος\s*είδος\s*λενινι	^ντρέπεστε
^αλητ-	στή\$	^ντροπή
^αλιτήρ-	^έχει\s*ξεφύγει	^ξεδοντι-
^αμαρτωλ-	^έχετε\s*ξεφύγει\$	^ξεπουλημ-
^ανάθεμ-	^ηθικίζουσα\s*φούσκα\$	^ξεπούλ-
^ανήθικ-	^ηλίθι-	^ξιπασμέν-
^ανήμπορ-	^ηλιθιότητα	^οννεδίτ-
^ανίκαν-	^θα\s*έπρεπε\s*να\s*ντρέπεσ	^οπίσθια
^ανοησ-	τε\$	^οργι-
^ανόητ-	^θεομπαίχτ-	^ορδές\s*λαθρομεταναστών
^ανομί-	^θράσ-	^οχετ-
^απατεων-	^ιδεολη-	^παιδί\s*της\s*Siemens
^απατεών-	^καθάρμ-	^παιδιά\s*της\s*Siemens
^αποβράσμ-	^κάθαρμ-	^παίζουν\s*τα\s*ρέστα\s*το
^αποκαϊδι-	^καθεστώς\s*ανομίας\$	υς
^απομυζ-	^κακομοιρ-	^παλαβ-
^απόπατ-	^κακομοίρ-	^παλαιοαριστερ-
^αποχωρητήρ-	^κακοτροπ-	^παλιόχαρτ-
^αριστερίστικ-	^κακότροπ-	^πανωλεθρία
^αριστερίστικ\s*τσιτάτα	^κακούργ-	^παρακράτος\$
^αρπαχτ	^κακοφορμ-	^παρακρατικ-
^αρρωστημ-	^καναλάρχ-	^παραλήρ-
^αρρωστημένη\s*ψυχοσύνθε	^καπάτσ-	^παραμάγαζ-
ση\$	^καραγκιόζ-	^παρανομ-
^αρχινταβατζ-	^καταθλ-	^παράνομ-
^αυλικ-	^κατακραυ-	^παρασιτ-
^αυλοκόλακ-	^κατάντ-	^παρασυνταγμ-
^αυταρχικ-	^κατάπτυ-	^άρτι\s*της\s*διαπλοκής
^αχόρταγ-	^καταστροφ-	^πασοκο-
^άχρηστ-	^καταστρέψατε	^πασόκο-
^αχρηστί-	^καταστρέφετε	^πασοκογενε-
^βλακ-	^κατέστρεψ-	^πασπίτ-
^βλάκ-	^κλαδικές\s*καναλαρχών\$	^πατριδοκάπηλ-
^βλαμ-	^κλέβ-	^πιθηκίζ-
^βλαχ-	^κλέφ-	^πλιάτσικ-
^βλήμ-	^κλεψ-	^πολιτική\s*ρηχότητα
^Βόρεια\s*Κορέα	^κομμούν-	^πορν-
^βουλμ-^βούλωστο	^κομμουνι-	^πουλημεν-
^βουλωσ-	^κομμουνιστικοί\s*παράδεισ	^πραξικοπ-
^βαρώνους	οι\$	^πραξικοπηματ-
^βαρώνων	^κομπιν-	^πρασινοφρουρ-
^βαρώνοι	^κομπίν-	^προδο-
^βρωμ-	^κοροϊδ-	^προδότ-

^γάιδαρ-	^κουκουέ-	^ρε\$
^γαϊδούρ-	^κουρελ-	^ρουσφέτ-
^γελοι-	^κουρελόχαρτ-	^ρουσφετολ-
^γελοί-	^κουτόφραγκ-	^σαθρ-
^γερμανοτσολ-	^κουτσαβάκ-	^σάπι-
^γιουρούς-	^κούφιες\ς*ρητορείες\$	^σαπίλ-
^γκιλοτίν-	^κόφτο\$	^σαπισμ-
^γκούλαγκ	^κόψτο\$	^σειρήν-
^γλείφ-	^κόψτε\ς*την\ς*πλάκα\$	^σκάσ-
^γλείψ-	^κόφτε\ς*την\ς*πλάκα\$	^στα\ς*τέσσερα\$
^γουρούν-	^κρατικοδίαιτ-	^σταλιν-
^γουστάρ-	^κρεσέντο\ς*λαϊκισμού\$	^συριζαί-
^γύφτ-	^κρετίν-	^ταγματасφαλιτ-
^δαιμον-	^κρίση\ς*μεγαλείου\$	^ταφόπλακ-
^δαπίτ-	^κωλοτούμπ-	^τελειωμ-
^δεν\ς*ντρέπστε	^λαθρομεταναστ-	^τζάνκι-
^δεν\ς*ντρέπεσαι\$	^λαθρομετανάστ-	^τζούφι-
^δεξιόστικ-	^λαθροπρόσφυγ-	^Τουρκαλ-
^δηλητήρ-	^λαϊκισ-	^τραμπουκ-
^διαπλεκόμενοι\ς*ολιάρχες\$	^λαιμητόμ-	^τρομοκρατείτε
^διαπλεκόμενους\ς*ολιάρχες	^λαμογ-	^τσαμπουκ-
^διαπλοκή	^λάσπη	^τυχοδιωκτ-
^διαφθορά	^λάσπες	^υποδικ-
^διεφθαρμέν-	^λασπολογ-	^υποκριτ-
^δικτατορ-	^λεχρίτ-	^υποκρισία
^δικτάτορ-	^λιγουρ-	^φαλακρ-
^διχαστικ-	^λυσσ-	^φασιστ-
^δόλι-	^λωτοφάγ-	^φλύκταιν-
^δολιότητα	^μάγκας	^φουκαρ-
^δουλεμπορ-	^μάγκες	^φαρισαΐσ-
^δωσίλογ-	^μαγκι-	^χαφιε-
^εγκλημα-	^μαϊμουδίζ-	^χοντρέ
^εθνικιστ-	^μασκαρ-	^χουντικ-
^εθνολαϊκισμ-	^μεσανατολικής\ς*πραγματικό	^χούντα
^εθνολαϊκιστ-	τητα\$	^χρεωκοπημένα\ς*κόμματα
^εθνοσοσιαλιστι-	^μηντιακή\ς*δικατορία\$	^χρεωκοπημένο\ς*σύστημα
^εθνοσοσιαλισ-	^μίζα	^χρεωκοπημένο\ς*πολιτικό\
^εκβιά-	^μίζαδότης	s*σύστημα
^εκπορν-	^μίζες	^χυδαίος\ς*λαϊκισμός
^εκτροπ-	^μίσος	^χυδαίοι\ς*λαϊκιστές
^έκτροπ-	^μισητ-	^χυδαίος\ς*λαϊκιστής
^έκτρωμ-	^μισαλλόδ-	^χυδαιότ-
^εκτρωμ-	^μούργ-	^ψεκασ-
^εκφοβιστικ-	^μούτζ-	^ψέμ-
^ελληνάρ-	^μπάζα	^ψευτ-
^εμετ-	^μπάζο	^ψεύτ-
^εξάμβλωμ-	^μπακαλίστικ-	^ψευτομαγκ-
	^μπανανί-	^ψυχασθεν-
	^μπαρουφ-	^ψυχοπαθ-
	^μπαταχτσ-	^ψών-
	^μπαχαλ-	^ψωνισμέ-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

Σύνδεσμος ανεύρεσης Πρακτικών Ολομέλειας Ελληνικού Κοινοβουλίου

<http://www.hellenicparliament.gr/Praktika/Synedriaseis-Olomeleias>

Σύνδεσμοι άρθρων

ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

<http://www.protothema.gr/greece/article/647636/kalogritsas/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/634857/-sta-opla-alla-min-skiste-kana-kalson-/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/647514/poso-karakas-eisai-/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/647646/kakos-o-soible-kako-to-dd-ki-emeis-apsogoi/>
<http://www.protothema.gr/greece/article/647636/kalogritsas/>
<http://www.protothema.gr/economy/article/659199/fernoun-aron-aron-tropologia-meta-to-bahalo-me-tis-sudaxeis/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/659059/toxiko-nai-taxiko-ohi/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/636906/to-verolino-to-dd-kai-o-tsipras/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/598555/praxikopima-sta-metra-tou-soultanou/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/649494/kleisate-to-mega-kleisate-vima-neia-prosohi-mipos-kata-lathos-kleisete-kai-tin-augi/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/640053/suriza-soible-skulla-haruvdi/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/655620/thelei-kai-rotima-oti-tha-pame-kalutera-horis-suriza>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/623659/giati-tetoia-peripeteia/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/623380/i-mia-anomia-den-diorthonetai-me-alli-/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/607452/i-vlakeia-einai-aittiti/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/636907/o-suriza-anaparagei-tin-mizeria/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/620692/i-dipli-zoi-tis-augis/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/612535/hrisimoi-ilithioi/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/592402/galop-giati-anoigei-i-psalida-nd-suriza/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/636549/polosi-mehri-eshaton/>
<http://www.protothema.gr/blogs/blogger/post/626740/i-politiki-ousia-tou-fainomenou-ahtsioglou/>

NEWS 247

<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/stamatis-zaxaros/h-lush-gia-to-xreos-apaitei-40-mnhmonio-kai-meiwsh-kuriwn-syntaksewn.4366029.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/stamatis-zaxaros/poio-ste-ypoyrgos-eimai-oti-thelw-kanw.4340425.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/haris-pavlidis/oi-opseis-ths-pragmatikothtas-gia-tsipra-kai-mhtsotakh.4336146.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/stamatis-zaxaros/na-ti-theloyn-na-kanoy-n-aytoi-sta-aerodromia-mas.4334327.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/vangelis-delipetros/thelei-o-gewrgiadhs-na-kryftei.4336164.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/christos-demetis/antio-niko-filh-xaire-amvrosie.4359116.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/stamatis-zaxaros/kalws-hrthe-to-petrodolario-sta-tsakidia-twra.4351641.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/haris-pavlidis/oi-opseis-ths-pragmatikothtas-gia-tsipra-kai-mhtsotakh.4336146.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/haris-pavlidis/ta-dakrya-gia-ton-samara.4546709.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/haris-pavlidis/h-psuxwsh-ths-prwths-foras-aristera.4521526.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/haris-pavlidis/wres-ethnikhs-eythunhs-gia-thn-kupro.4472110.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/christos-demetis/giati-prepei-na-mas-kopsoyn-to-nero.4290011.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/stamatis-zaxaros/isa-dikaiwmata-gia-oloys-alla-oxi-da-kai-gia-toys-omofylofiloys.4374436.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/stamatis-zaxaros/oi-treis-tafes-ths-ellhnikhs-kentroaristeras.4347710.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/stamatis-zaxaros/foniades-twn-law-n-eyergetes-mas.4325823.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/vangelis-delipetros/o-tomsen-kai-h-anohsia-ths-idioteleias.4446397.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/vangelis-delipetros/pleonasma-alazoneias-h-germania-pleonasma-ady-namias-emeis.4420285.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/vangelis-delipetros/o-stoyrnaras-poy-hthele-na-einai-prwthypoyrgos.4353464.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/lily-spyropoulou/eftase-ths-attikhs-h-wra.4288791.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/antonis-argyros/anohsias-egkwmion-kserete-oi-dikastes-den-omiloun-dhmosia-apofainontai-me-tis-apofaseis-toys.3816380.html>
<http://news247.gr/eidiseis/gnomes/antonis-argyros/polynomia-kakonomia-anomia-kai-ta-tria-kaka-ths-moiras-mas.3711950.html>

Εφημερίδα των Συντακτών

<http://www.efsyn.gr/arthro/ittithikan-telikos-oi-11-dikastes-toy-ste>
<http://www.efsyn.gr/arthro/koytsompoleyontas-savvatokyriako>

<https://www.efsyn.gr/arthro/apo-tin-epemvatiki-igemonia-sti-realistiki-kyriarhia-ton-ipa>
<http://www.efsyn.gr/arthro/i-arrostimeni-nootropia-tis-tahytitas>
<http://www.efsyn.gr/arthro/dikaiosyni-gia-oloys-kai-diki-zimens>
<http://www.efsyn.gr/arthro/magkies-sta-sigoyra>
<http://www.efsyn.gr/arthro/patriotismos-gialantzi>
<http://www.efsyn.gr/arthro/praxikopima-pro-ton-pylon>
<http://www.efsyn.gr/arthro/ta-fast-foynt-toy-pneymatos>
<http://www.efsyn.gr/arthro/meta-panikos>
<http://www.efsyn.gr/arthro/aytapates-i-psemata>
<http://www.efsyn.gr/arthro/peri-toy-pothen-eshes-politikon-kai-typikon-diadikasion-oysias>
<http://www.efsyn.gr/arthro/apo-tin-aytokatastrofi1-toy-systimatos-stin-epanastasi>
<http://www.efsyn.gr/arthro/enas-laos-ma-ti-laos>
<http://www.efsyn.gr/arthro/ftanei-pia-me-thrasos-toy-hrimatopistotikoy-kladoy>
<http://www.efsyn.gr/arthro/horis-mantalaki-sti-myti>
<http://www.efsyn.gr/arthro/san-na-mi-symvainei-tipote>
<http://www.efsyn.gr/arthro/vathy-pigadi>
<http://www.efsyn.gr/arthro/symfonontas-me-ton-volfgkangk-soimple>
<http://www.efsyn.gr/arthro/pos-o-syriza-prospathei-na-peisei-oti-tetragonise-ton-kyklo>

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

<http://www.kathimerini.gr/882612/opinion/epikairothta/politikh/anasxhmatismos-twn-anel-kai-ths-ekklhsias>
<http://www.kathimerini.gr/878682/opinion/epikairothta/politikh/den-toys-vare8hkate>
<http://www.kathimerini.gr/882611/opinion/epikairothta/politikh/o-anasxhmatismos-ths-gravatas>
<http://www.kathimerini.gr/874759/opinion/epikairothta/politikh/h-anasfaleia-odhgei-se-skoteines-atrapoys>
<http://www.kathimerini.gr/881768/opinion/epikairothta/politikh/vyrwn-esy-edw-ale3hs-gia-to-esr>
<http://www.kathimerini.gr/883985/opinion/epikairothta/politikh/giati-giortazoyme-to-polytexneio>
<http://www.kathimerini.gr/877325/opinion/epikairothta/politikh/gia-na-el8oyn-3enoi-ependytes>
<http://www.kathimerini.gr/882311/opinion/epikairothta/politikh/neofileley8erh-kai-h-diaf8ora>
<http://www.kathimerini.gr/879429/opinion/epikairothta/politikh/mia-afilh-xwra>
<http://www.kathimerini.gr/882602/opinion/epikairothta/politikh/giati-h-fwfh-gennhmata-mporei-na-exei-dikio>
<http://www.kathimerini.gr/790749/opinion/epikairothta/politikh/ena-mh-xrhstiko-le3iko>
<http://www.kathimerini.gr/873937/opinion/epikairothta/politikh/giati-oi-alloi-hsan-kalyteroi>

<http://www.kathimerini.gr/898597/opinion/epikairothta/politikh/oxi-foroys-lene-sto-dnt>
<http://www.kathimerini.gr/898599/opinion/epikairothta/politikh/h-sofia-twn-pollwn>
<http://www.kathimerini.gr/897994/opinion/epikairothta/politikh/mazoxismos-toy-165-twn-yhfoforwn>
<http://www.kathimerini.gr/896056/opinion/epikairothta/politikh/den-3eroyn-na-desoyn-oyte-ta-kordonia-toys>
<http://www.kathimerini.gr/896490/opinion/epikairothta/politikh/katastrofikes-ka8ysterhseis>
<http://www.kathimerini.gr/896316/opinion/epikairothta/politikh/me-to-pasok-ki-as-vrwmaei>
<http://www.kathimerini.gr/898595/opinion/epikairothta/politikh/voytyro-sto-ywmi-ths-akrode3ias>
<http://www.kathimerini.gr/896061/opinion/epikairothta/politikh/viwnoyme-mia-ilarotragwdia>
<http://www.kathimerini.gr/883839/opinion/epikairothta/politikh/apoysia-hgetwn>

Η ΑΥΓΗ

<http://www.avgi.gr/article/10811/7650029/oi-teleutaioi-spasmoi-benizelou-kai-samara>
<http://www.avgi.gr/article/10811/7644881/-mia-pyrreios-nike-gia-ten-ekklesia->
<http://www.avgi.gr/article/10811/7648346/1to-politiko-chreos-tes-e-e->
<http://www.avgi.gr/article/10927/7591492/germania-poiος-thelei-na-ginei-kankelarios->
<http://www.avgi.gr/article/10811/7576268/e-anypomonesia-e-anoesia-kai-o-bythos>
<http://www.avgi.gr/article/10811/7611824/to-olon-pasok->
<http://www.avgi.gr/article/10811/7592328/kati-sapio-yparchei-sten-autokratoria-tes-pankosmiopoeses>
<http://www.avgi.gr/article/10811/7549591/ki-an-den-yparchei-tropos->
<http://www.avgi.gr/article/10811/6523925/phlyare-siope-e-lamogia->
<http://www.avgi.gr/article/10811/6218575/to-berolino-oi-bryxelles-kai-to-oros-sina>
<http://www.avgi.gr/article/10811/6353265/paralleles-ophthalmopates-kai-realismos>
<http://www.avgi.gr/article/10811/6007287/capitalismus-delendus-est->
<http://www.avgi.gr/article/7009024/timoria-kai-enklema->
<http://www.avgi.gr/article/10811/7549268/e-gynaika-tou-kaisa-1>
<http://www.avgi.gr/article/10842/5333084/anadianome-litotetas->
<http://www.avgi.gr/article/10811/4562007/e-aphydatose-ton-panepistemion-kai-e-anankaioteta-ton-synergasion-ste-dioi>
<http://www.avgi.gr/article/10811/7407394/metallo-apo-ton-ourano>
<http://www.avgi.gr/article/10811/7623911/-yparchoun-akoma-dikastes-sto-berolino->
<http://www.avgi.gr/article/10811/7617955/xerei-ti-leei-o-metsotakes->
<http://www.avgi.gr/article/10811/7344155/pephte-logos-kai-stous-polites-gia-to-syntagma->
<http://www.avgi.gr/article/10811/7662345/o-ompama-e-germania-kai-o-kindynos-dialyses-tes-e-e->
<http://www.avgi.gr/article/10811/7831243/to-me-plan-b-tou-soimple>
<http://www.avgi.gr/article/10811/7661184/synkratemena-kai-aisiodoxa>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε

Ε.1 Κώδικας και αποτελέσματα ανίχνευσης προκλητικού λόγου στο δείγμα άρθρων (περιβάλλον R Studio)

```
setwd("~/R/Diplomatiki")
library(tm)

#create corpus
Articles100Corpus <- VCorpus(DirSource("~/R/Diplomatiki/Articles100"),
readerControl = list(language="el"))

# inspect corpus
inspect(Articles100Corpus)
as.character(Articles100Corpus[10])

# clean corpus

Articles100Corpus_clean <- tm_map(Articles100Corpus,
content_transformer(tolower))
Articles100Corpus_clean <- tm_map(Articles100Corpus_clean,
removeNumbers)
Articles100Corpus_clean <- tm_map(Articles100Corpus_clean,
content_transformer(gsub), pattern = "σ ", replacement = "ς ")
Articles100Corpus_clean <- tm_map(Articles100Corpus_clean,
removeWords, stopwords())
Articles100Corpus_clean <- tm_map(Articles100Corpus_clean,
removeWords, grstopwords_vector)
Articles100Corpus_clean <- tm_map(Articles100Corpus_clean,
content_transformer(gsub), pattern = "[!\\\"#$%&'()*+,-
./:;<=>?@[\\^_`{|}~.]", replacement = " ")
Articles100Corpus_clean <- tm_map(Articles100Corpus_clean,
stripWhitespace)

#inspect
inspect(Articles100Corpus_clean)
as.character(Articles100Corpus_clean[[68]])

#create DTM
options(max.print = 1000000)
Articles100Corpus_dtm <- DocumentTermMatrix(Articles100Corpus_clean)
Articles100Corpus_dtm

inspect(Articles100Corpus_dtm)
Articles100Corpus_dtm$dimnames

Articles100Corpus_dtm$dimnames$Terms

idx <- vector(mode="character", length=length(inflammatory_lex))

str.match <- function(pattern, Articles100Corpus_dtm, distance) {
  # matches <- character(length(pattern))
  # idx <- as.vector(length(pattern))
  for (i in 1:length(pattern)) {
```

```
temp <- agrep(pattern[i],Articles100Corpus_dtm,ignore.case=TRUE,
max.distance = distance, value = T, fixed = F)
if (length(temp) != 0)
  idx[i] = temp
else
  idx[i] = "EMPTY"
}
idx
# matches
}
x <- str.match(inflammatory_lex,
Articles100Corpus_dtm$dimnames$Terms, 0)

unique(x[x!="EMPTY"])
common_yb <- unique(x[x!="EMPTY"])
as.matrix(Articles100Corpus_dtm[,common_yb])
Articles100Matrix=as.matrix(Articles100Corpus_dtm[,common_yb])

#compute the sum for each row and each column

> Articles100table<-as.table(rowSums (Articles100Matrix, na.rm =
TRUE, dims = 1))
> Articles100table_words<-as.table(colSums (Articles100Matrix, na.rm
= TRUE, dims = 1))
> View(Articles100table)
```

Efsyn10.txt	4	
Efsyn11.txt	2	
Efsyn12.txt	0	
Efsyn13.txt	1	
Efsyn14.txt	1	
Efsyn15.txt	0	
Efsyn16.txt	3	
Efsyn17.txt	0	
Efsyn18.txt	0	
Efsyn19.txt	1	
Efsyn1.txt	0	
Efsyn20.txt	0	
Efsyn2.txt	0	
Efsyn3.txt	1	
Efsyn4.txt	0	
Efsyn5.txt	0	
Efsyn6.txt	0	
Efsyn7.txt	1	
Efsyn8.txt	1	
Efsyn9.txt	1	
Kathimerini 10.txt	0	0
Kathimerini 11.txt	0	0
Kathimerini 12.txt	0	0
Kathimerini 13.txt	0	0
Kathimerini 14.txt	0	0
Kathimerini 15.txt	0	0
Kathimerini 16.txt	1	1
Kathimerini 17.txt	7	7
Kathimerini 18.txt	4	4
Kathimerini 19.txt	0	0

Kathimerini 1.txt	0
Kathimerini 20.txt	0
Kathimerini 2.txt	1
Kathimerini 3.txt	6
Kathimerini 4.txt	3
Kathimerini 5.txt	6
Kathimerini 6.txt	0
Kathimerini 7.txt	13
Kathimerini 8.txt	3
Kathimerini 9.txt	2
News247 10.txt	0
News247 11.txt	3
News247 12.txt	3
News247 13.txt	0
News247 14.txt	1
News247 15.txt	1
News247 16.txt	0
News247 17.txt	0
News247 18.txt	2
News247 1.txt	2
News247 20.txt	6
News247 2.txt	6
News247 3.txt	3
News247 4.txt	3
News247 5.txt	0
News247 6.txt	6
News247 7.txt	8
News247 8.txt	0
News247 9.txt	1
Proto thema 10.txt	1
Proto thema 11.txt	4
Proto thema 12.txt	1
Proto thema 13.txt	6
Proto thema 14.txt	9
Proto thema 15.txt	1
Proto thema 16.txt	1
Proto thema 17.txt	4
Proto thema 18.txt	1
Proto thema 19.txt	1
Proto thema 1.txt	1
Proto thema 20.txt	1
Proto thema 2.txt	5
Proto thema 3.txt	8
Proto thema 4.txt	0
Proto thema 5.txt	1
Proto thema 6.txt	0
Proto thema 7.txt	0
Proto thema 8.txt	2
Proto thema 9.txt	0
AYGI 10.txt	1
AYGI 11.txt	0
AYGI 12.txt	4
AYGI 13.txt	1
AYGI 14.txt	3
AYGI 15.txt	0
AYGI 16.txt	0
AYGI 17.txt	0

```
AYGI 18.txt 2
AYGI 19.txt 0
AYGI 20.txt 0
AYGI 21.txt 5
AYGI 22.txt 0
AYGI 23.txt 0
AYGI 26.txt 0
AYGI 27.txt 2
AYGI 3.txt 2
AYGI 4.txt 0
AYGI 5.txt 0
AYGI 6.txt 4
AYGI 7.txt 3
AYGI 8.txt 1
AYGI 9.txt 0
```

```
> colSums(Articles100Matrix, na.rm = TRUE, dims = 1)
```

διαφορά	17	ηλίθιο	1
διαπλοκή	9	ηλιθιότητα	1
ψέμα	7	ιδεοληψίας	1
παραλήρημα	6	κακοτροπίας	1
ανομία	5	κακότροπα	1
χούντα	5	κακούργημα	1
ακροδεξιά	4	κακοφορμίζουν	1
ανοησία	4	καπάτσος	1
βλακεία	4	καταθλιπτικός	1
βρωμάει	3	κατακραυγή	1
απατεώνα	3	κλέβοντας	1
βλάκες	3	κλέφτες	1
λαϊκισμό	3	κομμουνισμού	1
νταβατζήδες	3	κουρελαρία	1
ξεπούλημα	3	κουτόφραγκοι	1
αθλιότητα	2	λαθροπρόσφυγας	1
άθλια	2	λάσπη	1
άχρηστα	2	λάσπες	1
βουλιμίας	2	μαγκιά	1
γελοία	2	μασκαρεμένος	1
δικτατορίας	2	μισητή	1
διχαστικές	2	μισαλλόδοξα	1
δόλια	2	μούργα	1
εθνικιστικές	2	μούτζα	1
εκβιάζει	2	μπακαλίστικη	1
εκτροπή	2	μπαχαλάκηδες	1
κωλοτούμπα	2	μπάχαλο	1
μίσος	2	μπολσεβίκικης	1
παραμάγαζο»	2	ναρκισσισμό	1
πασοκογενείς	2	ντροπή	1
συριζαίοι	2	ξεδοντιασμένοι	1
φασιστικά	2	ξιπασμένες	1
ανήθικα	1	οχετό	1

ανίκανη	1	παλαβομάρα	1
ανόητα	1	παρανομούσα	1
αριστερίστικα	1	παράνομα	1
αρπαχτής	1	πασόκοι	1
αυλικό	1	πατριδοκάπηλοι	1
αυταρχικά	1	πραξικοπήματα	1
αχόρταγοι	1	πραξικοπηματικές	1
γάιδαρος	1	πρασινοφρουροί	1
γελοιοποιούν	1	προδοσίες	1
γερμανοτσολιάδες	1	προδότες	1
γιουρούσι	1	σαθρότητας	1
γλείφτης	1	τουρκαλβανοί	1
γλείψει	1	τσαμπουκά	1
δαιμονίσθηκαν	1	τυχοδιωκτικές	1
διεφθαρμένοι	1	φλύκταινες	1
εγκλημα	1	φουκαράς	1
εθνολαϊκιστικό	1	χουντικών	1
εθνοσοσιαλιστικό	1	ψεύτικες	1

Ε.2 Κώδικας και αποτελέσματα ανίχνευσης προκλητικού λόγου στο σώμα κειμένων Ολομελειών του Ελληνικού Κοινοβουλίου (περιβάλλον R Studio)

```
setwd("~/R/Diplomatiki")
library(tm)
inflammatory_lex<-readLines("inflammatory_words.txt", encoding =
"UTF-8")
inflammatory_lex <- gsub('-', ".*", inflammatory_lex)

#create corpus
Vouli100Corpus <-VCorpus(DirSource("~/R/Diplomatiki/Bouli100"),
readerControl = list(language="el"))

# inspect corpus
inspect(Vouli100Corpus)
as.character(Vouli100Corpus[[67]])

# clean corpus

Vouli100Corpus_clean <- tm_map(Vouli100Corpus,
content_transformer(tolower))
Vouli100Corpus_clean <- tm_map(Vouli100Corpus_clean, removeNumbers)
Vouli100Corpus_clean <- tm_map(Vouli100Corpus_clean,
content_transformer(gsub), pattern = "σ ", replacement = "ς ")
Vouli100Corpus_clean <- tm_map(Vouli100Corpus_clean, removeWords,
stopwords())
Vouli100Corpus_clean <- tm_map(Vouli100Corpus_clean, removeWords,
grstopwords_vector)
Vouli100Corpus_clean <- tm_map(Vouli100Corpus_clean,
content_transformer(gsub), pattern = "[!\\\"#$%&'()*+,-
./:;<=>?@[\\^_`{|}~.]", replacement = " ")
```

```
Vouli100Corpus_clean <- tm_map(Vouli100Corpus_clean, stripWhitespace)
#inspect
inspect(Vouli100Corpus_clean)
as.character(Vouli100Corpus_clean[[70]])

#create DTM
options(max.print = 1000000)
Vouli100Corpus_dtm <- DocumentTermMatrix(Vouli100Corpus_clean)

inspect(Vouli100Corpus_dtm)
Vouli100Corpus_dtm$dimnames

Vouli100Corpus_dtm$dimnames$Terms
idx <- vector(mode="character", length=length(inflammatory_lex))
str.match <- function(pattern, Vouli100Corpus_dtm, distance) {
  # matches <- character(length(pattern))
  # idx <- as.vector(length(pattern))
  for (i in 1:length(pattern)) {
    temp <- agrep(pattern[i], Vouli100Corpus_dtm, ignore.case=TRUE,
max.distance = distance, value = T, fixed = F)
    if (length(temp) != 0)
      idx[i] = temp
    else
      idx[i] = "EMPTY"
  }
  idx
  # matches }
x <- str.match(inflammatory_lex, Vouli100Corpus_dtm$dimnames$Terms,
0)
> unique(x[x!="EMPTY"])

as.matrix(Vouli100Corpus_dtm[,common_yb])

Vouli100Matrix=as.matrix(Vouli100Corpus_dtm[,common_yb])

#compute the sum for each row and each column
rowSums (Vouli100Matrix, na.rm = TRUE, dims = 1)
colSums(Vouli100Matrix, na.rm = TRUE, dims = 1)

as.table(rowSums (Vouli100Matrix, na.rm = TRUE, dims = 1))

Bouli-2008-04-Nov.txt      17
Bouli-2008-09-Dec.txt     22
Bouli-2008-09-Oct.txt     15
Bouli-2008-09-Sep.txt     24
Bouli-2008-11-Sep.txt     20
Bouli-2008-15-Apr.txt      6
Bouli-2008-16-May.txt     12
Bouli-2008-17-Apr.txt     11
Bouli-2008-20-Mar.txt     43
Bouli-2008-23-May.txt      9
Bouli-2009-02-Feb.txt     28
Bouli-2009-04-May.txt      8
Bouli-2009-13-Jan.txt      5
Bouli-2009-18-Dec.txt      9
Bouli-2009-18-Mar.txt      9
```

Bouli-2009-18-Nov.txt	8
Bouli-2009-18-Oct.txt	34
Bouli-2009-19-Feb.txt	7
Bouli-2009-28-Apr.txt	6
Bouli-2009-3-Mar.txt	10
Bouli-2010-01-Mar.txt	9
Bouli-2010-06-May.txt	54
Bouli-2010-08-Jul.txt	25
Bouli-2010-08-Oct.txt	7
Bouli-2010-19-Feb.txt	25
Bouli-2010-19-Mar.txt	10
Bouli-2010-21-Jan.txt	15
Bouli-2010-22-Apr.txt	21
Bouli-2010-22-June.txt	24
Bouli-2010-28-June.txt	28
Bouli-2011-08-Apr.txt	24
Bouli-2011-15-Dec.txt	16
Bouli-2011-20-Oct.txt	45
Bouli-2011-22-Mar.txt	28
Bouli-2011-22-Sep.txt	25
Bouli-2011-26-Aug.txt	8
Bouli-2011-26-Jul.txt	4
Bouli-2011-28-Jun.txt	33
Bouli-2011-28-Sep.txt	70
Bouli-2011-30-Nov.txt	6
Bouli-2012-04-Oct.txt	40
Bouli-2012-08-Jul.txt	31
Bouli-2012-10-Apr.txt	65
Bouli-2012-12-Feb.txt	47
Bouli-2012-12-Sep.txt	26
Bouli-2012-22-Mar.txt	44
Bouli-2012-24-Jan.txt	11
Bouli-2012-27-Jan.txt	19
Bouli-2012-27-Sep.txt	121
Bouli-2012-28-Mar.txt	6
Bouli-2013-06-Feb.txt	8
Bouli-2013-09-Jan.txt	27
Bouli-2013-13-Jun.txt	21
Bouli-2013-17-Apr.txt	15
Bouli-2013-18-Jun.txt	21
Bouli-2013-19-Feb.txt	24
Bouli-2013-19-Jul.txt	57
Bouli-2013-20-May.txt	2
Bouli-2013-26-Apr.txt	18
Bouli-2013-27-Mar.txt	10
Bouli-2014-01-Oct.txt	22
Bouli-2014-08-May.txt	31
Bouli-2014-10-Jul.txt	10
Bouli-2014-18-Feb.txt	9
Bouli-2014-20-Dec.txt	19
Bouli-2014-23-Jan.txt	15

Bouli-2014-23-Oct.txt	18
Bouli-2014-26-Jun.txt	23
Bouli-2014-27-Nov.txt	13
Bouli-2014-30-Mar.txt	56
Bouli-2015-09-Jul.txt	3
Bouli-2015-10-Feb.txt	57
Bouli-2015-14-Aug.txt	54
Bouli-2015-15-Oct.txt	48
Bouli-2015-18-Mar.txt	78
Bouli-2015-22-Dec.txt	39
Bouli-2015-22-May.txt	3
Bouli-2015-24-Oct.txt	87
Bouli-2015-25-Jun.txt	4
Bouli-2015-6-Apr.txt	37
Bouli-2016-10-Oct.txt	176
Bouli-2016-11-Feb.txt	135
Bouli-2016-15-Dec.txt	43
Bouli-2016-15-Apr.txt	89
Bouli-2016-20-Jul.txt	83
Bouli-2016-25-Nov.txt	19
Bouli-2016-28-Sep.txt	36
Bouli-2016-29-jan.txt	76
Bouli-2016-29-Mar.txt	121
Bouli-2016-31-Aug.txt	31

```
Vouli100table_words<-as.table(colSums (Vouli100Matrix, na.rm = TRUE,
dims = 1))
```

βαρώνοι	1	κομμούνα	2
βρωμάει	2	κομμουνισμό	10
αθλιότητας	1	κομπίνα	11
άθλια	57	κουκουέδες	1
αίσχη	18	κουρελιάζει	2
ακροδεξιά	25	κουρελόχαρτα	2
αληταριό	1	κουτόφραγκους	2
αμαρτωλά	5	κουτσαβάκια	1
ανάθεμα	1	κρετίνο	1
ανήθικα	2	κωλοτούμπα	14
ανήμπορα	1	λαθρομετανάστες	164
ανίκανα	5	λαϊκισμό	129
ανοησία	11	λαμογιά	1
ανόητα	2	λάσπη	71
ανομία	60	λάσπες	3
απατεωνιά	2	λασπολογεί	2
απατεών	2	λιγουρεύονται	1
αποκαϊδια	3	μάγκας	2
αριστερίστικες	1	μάγκες	4
αυλικούς	1	μαγκιά	5
αυταρχικά	16	μίζα	10

αχόρταγους	1	μίζες	83
άχρηστα	5	μίσος	34
αχρηστία	8	μισητές	1
βλακεία	3	μισαλλόδοξες	4
βλάκα	1	μπανανία	9
βλαχάβα	3	μπαταχτσή	2
βλήμα	1	μπαχαλάκηδες	1
βουλμία	10	μπάχαλο	22
γάιδαρο»	1	μπολσεβίκικη	2
γαϊδούρι	3	ναρκισσευόμενοι	1
γελοιογραφία	2	νταβαντζίδες	1
γελοία	10	ντρέπεστε	55
γερμανοτσολιά	1	ντροπή	277
γιουρούσια	1	ξεπουλημένα	1
γκιλοτίνα	2	οπίσθια	1
γκούλαγκ	3	οργιάζει	21
γουρούνι	1	οχετός	1
γουστάρει	5	παλαβώσετε	1
γύφτοι	2	παλιόχαρτα	1
δαιμονίζει	1	πανωλεθρία	4
δαπίτες	1	παραλήρημα	22
δηλητήριο	7	παραμάγαζα	5
διαπλοκή	492	παρανομαστείς	1
διαφθορά	465	παράνομα	156
διεφθαρμένα	2	παρασιτικά	5
δικτατορία	61	πασοκοι	4
δικτάτορα	5	πατριδοκάπηλη	1
διχαστικά	6	πλιάτσικα	1
δόλια	18	πορνεία	7
δολιότητα	6	πραξικοπήματα	19
δουλεμπορικά	2	πραξικοπηματίες	3
δωσίλογοι	1	πρασινοφρουρούς	3
εθνικιστές	20	προδότες	18
εθνολαϊκισμό	1	ρουσφετολογεί	1
εκβιάζατε	2	σαθρά	3
εκπορνευθεί	1	σαπίλα	9
εκτροπές	21	σαπισμένο	1
έκτροπα	7	σκάσε	2
έκτρωμα	42	συριζαίικες	1
εκτρωματικές	1	ταγματασφαλιτών	2
εκφοβιστικής	1	ταφόπλακα	34
εμετικές	2	τελειωμένα	1
εξάμβλωμα	3	τραμπουκίζεις	1
ηλίθια	1	τρομοκρατείτε	12
ηλιθιότητα	1	τσαμπουκά	14
ιδεοληπτικά	3	τυχοδιωκτεί	1
καθάρματα	1	φασισταριό	2
κακομοιριά	2	φουκαρά	1

κακομοίρη	2	χαφιεδισμό	1
κακούργημα	37	χουντικές	1
κακοφορμίζει	1	χούντα	50
καραγκιόζη	8	χυδαιότατα	1
κατακραυγή	38	φαρισαϊσμό	6
κατάπτυστα	3	ψεκασμένος	1
καταστρέψατε	13	ψέμα	146
καταστρέφετε	25	ψευτιάς	2
κλέφτες	54	ψεύτες	19
κλεψιά	3	ψευτομαγκιές	1
		ψυχασθενείς	2
		ψυχοπαθολογική	1
		ψώνια	4

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ

Κώδικας για την ανίχνευση επιχειρημάτων με γλωσσικούς δείκτες σε δείγμα κειμένου Ολομέλειων του Ελληνικού Κοινοβουλίου (Παράδειγμα από Ολομέλεια 19/05/2005)

```
library(tm)
library(NLP)
library(openNLP)

#create corpus
Bouli_2005_Jan_Corpus <- VCorpus(DirSource("~/R/Diplomatiki/Bouli-
2005-Jan"), readerControl = list(language="el"))

# inspect corpus
inspect(Bouli_2005_Jan_Corpus)
as.character(Bouli_2005_Jan_Corpus)

sent_token_annotator <- Maxent_Sent-Token_Annotator()
# sent_token_annotator
# a1 <- annotate(Bouli_2005_Jan_Corpus[[1]]$content,
sent_token_annotator)
# s <- as.String(Bouli_2005_Jan_Corpus[[1]]$content)
# s[a1]
# Bouli_2005_Jan_Corpus[[1]]$content <- s[a1]

convert_text_to_sentences <- function(text, lang = "en") {
  # Function to compute sentence annotations using the Apache OpenNLP
  Maxent sentence detector employing the default model for language
  'en'.
  sentence_token_annotator <- Maxent_Sent-Token_Annotator(language =
lang)
  # Convert text to class String from package NLP
  text <- as.String(text)
  # Sentence boundaries in text
  sentence_boundaries <- annotate(text, sentence_token_annotator)
  # Extract sentences
  sentences <- text[sentence_boundaries]
  # return sentences
  return(sentences)
}
reshape_corpus <- function(current.corpus, ...) {

  for (i in 1:length(current.corpus) )
    current.corpus[[i]]$content <-
convert_text_to_sentences(current.corpus[[i]]$content)

  return(current.corpus)
}
Bouli_2005_Jan_Corpus <- reshape_corpus(Bouli_2005_Jan_Corpus)

arg.match <- function(arg_tokens, current.corpus, distance) {
  arg_list <- as.vector(1)
  pos = 1
```



```

for (corpus_no in 1:length(current.corpus)){
  for (lines in 1:length(current.corpus[[corpus_no]]$content)) {
    for (i in 1:length(arg_tokens)) {
      temp <-
agrep(arg_tokens[i],current.corpus[[corpus_no]]$content[lines],ignore
.case=TRUE, max.distance = distance, value = T, fixed = F)
      if (length(temp) != 0)
        {arg_list[pos] = temp
          pos = pos + 1
        }
      else
        {}
    }
  }
}
return(arg_list)
# matches
}
prokeimeni <- readLines('Deiktes-Prokeimenis.txt', encoding='UTF-8')
prokeimeni<- gsub('-', '.*', prokeimeni)

isxirismos<-readLines("Deiktes-Isxirismou.txt", encoding = "UTF-8")
isxirismos <- gsub('-', '.*', isxirismos)

sentences_with_args_Bouli_2005 <- arg.match(c(prokeimeni,
isxirismos), Bouli_2005_Jan_Corpus, 0)
sentences_with_args_Bouli_2005

```

Βουλή: Συζήτηση για τις τηλεοπτικές άδειες (2016)	Βουλή: Συζήτηση για τον Βασικό Μέτοχο σε εταιρείες ΜΜΕ (2005)
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΒΑΔΕΛΛΑΣ (ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΩΝ) [2] "Γιατί δεν μπορείτε να κάνετε εσείς τον επιχειρηματία." [6] "Ποιος θα τολμούσε από τις άλλες κυβερνήσεις, που προηγήθηκαν να κάνει τον τροχονόμο στα κανάλια; Και θα σας πω κάτι." ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ (ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ): [7] "Παππάς δέχεται νυχθημερόν εκπροσώπους των καναλιών, μιλάει, κανονίζει, φτιάχνει και φτιάχνει πράγματα τα οποία τελικώς, απ' ό,τι φαίνεται, γίνονται ερήμην της νομοθετικής εξουσίας, ερήμην ημών και ερήμην της βούλησης του ελληνικού λαού." [630] "Είναι προφανές ότι αυτό οδηγεί σε ένα γενικευμένο	ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΤΖΟΣ (ΝΔ): [342] "Όμως, λησμόνησε να μας πει ο εκλεκτός κύριος συνάδελφος της Μειοψηφίας χθες, ποιοι είχαν την ευθύνη κατά τα 2/3 του χρόνου της διακυβέρνησης της πατρίδας τα χρόνια αυτά, έτσι ώστε οι όποιες αφετηρίες και αρνητικές επιλογές της περιόδου εκείνης, να φτάσουν σήμερα πραγματικά να καταδυναστεύουν τη δημόσια ζωή της χώρας." [343] "Ποιος είναι υπεύθυνος για τη διασπάθιση του δημοσίου και ευρωπαϊκού χρήματος στην υπόθεση του Κτηματολογίου, που επέσυρε και ποινή 20.000.000.000" [347] "Προφανώς δεν έχει αντιληφθεί τι ζήτησε η ελληνική κοινωνία την 7η Μαρτίου 2004." [349] "Ποιος υπηρετεί ανομολόγητους σκοπούς; Αυτός που τολμάει να συγκρουστεί με τα

αίσθημα ανομίας και οδηγεί τους πολίτες να μην σέβονται τον νόμο, την ειδοποιό διαφορά μεταξύ του πρώτου και του τρίτου κόσμου, των ανεπτυγμένων και των υπανάπτυκτων χωρών, που είναι ο σεβασμός στον νόμο."

[632] "Για ποιον λόγο, όμως, όλη αυτή η πρεμούρα; Για ποιον λόγο η βιασύνη; Μήπως γιατί η Κυβέρνηση απέτυχε σε όλα τα μέτωπα, δεν μπόρεσε να ελέγξει τις συστημικές τράπεζες, δεν μπόρεσε να φτιάξει το παράλληλο τραπεζικό σύστημα και τώρα δραπετεύει, όπως όλη η Ελλάδα καταλαβαίνει; Δραπετεύει και άρα τι πρέπει να κάνει για να δραπετεύσει; Να εκβιάσει τα κανάλια –και τρέχει να το κάνει– να αλλάξει ενδεχομένως τον εκλογικό νόμο, για να μην μπορέσει να υπάρξει σταθερότητα στην Κυβέρνηση και μετά να παραιτηθεί και να φύγει; Αυτός είναι ο σκοπός της Κυβέρνησης; Θα πρέπει να μας το πει ξεκάθαρα για ποιον λόγο φέρνει τόσο γρήγορα και τόσο βιαστικά αυτές τις αντισυνταγματικές διατάξεις."

ΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ (ΣΥΡΙΖΑ):

[8] "Όμως, αυτή τη δημοκρατική τομή εδώ και τρεις μήνες προσπαθείτε με κάθε τρόπο να την καθυστερήσετε, να μην επιτρέψτε να εφαρμοστεί."

[9] "Περιμέναμε η Αντιπολίτευση να βγάλει πρόεδρο, περιμέναμε σε τρεις συνεχείς Διασκέψεις των Προέδρων της Βουλής να συμφωνήσετε σ' αυτό που είναι συνταγματική σας υποχρέωση, να συγκροτηθεί δηλαδή με ομοφωνία, εάν είναι δυνατόν, η Ανεξάρτητη Αρχή του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης."

[10] "Όμως, όλες αυτές οι προσπάθειες, ακόμη και δύο τροπολογίες που διεύρυναν τον αριθμό του ΕΣΡ και μία που μετέφερε την αρμοδιότητα του Υπουργού Επικρατείας στη Βουλή για τον αριθμό των τηλεοπτικών καναλιών, καμία απ' αυτές τις κινήσεις συναίνεσης και

οργανωμένα συμφέροντα; Αυτός που τολμάει να υπερασπιστεί τις επιλογές διαφάνειας; Αυτός που τολμάει να υπερασπιστεί το δημόσιο χρήμα; Είναι βεβαίως όλα αυτά συμπεράσματα της νοοτροπίας του «όλα επιτρέπονται», του «όλα γίνονται», του «όλα μπορούν να συμβούν», στο όνομα μιας κάποιας ανάπτυξης, όπου επιτυχώς χθες ο κύριος Υπουργός Δημόσιας Διοίκησης σχολίασε ότι κάποιιοι εννοούσαν την ανάπτυξη μαζί μ' ένα ποσοστό αδιαφάνειας και διαπλοκής."

[351] "Γιατί ενοχλεί η απογραφή; Γιατί θέλετε να ζουν οι Έλληνες μέσα στο ψέμα."

ΚΩΝ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ (Ν.Δ.)

[352] "Γιατί ορισμένοι απ' αυτούς τους επιχειρηματίες δεν αποτελούν παρθενογένεση επιχειρηματικότητας, αλλά νόθο τέκνο κρατικοδίαιτης προμήθειας ή νόθα τέκνα κυβερνητικής προστασίας δικιάς σας."

[353] "Κοντολογίς, φτιάξατε κρατικοδίαιτους επιχειρηματίες, τους διογκώσατε και αυτοί σας δάγκωσαν και σας υποχρέωσαν στη διαπλοκή. Και αν κάποιιοι συνάδελφοι –πιστεύω οι λιγότεροι– σε αυτήν την Αίθουσα είναι σκληρόπετσοι και ανθεκτικοί στο δάγκωμα της διαπλοκής, η διαπλοκή πονάει τη δημοκρατία, πονάει την υγιή επιχειρηματικότητα, πονάει την οικονομία."

[355] "Διότι συμβάσεις δημοσίων έργων ή προμήθειες του δημοσίου κάτω από τη στεφάνη της προστασίας με οπισθοφυλακή τα μέσα ενημέρωσης δεν συνάδουν με τη δημοκρατία. Μας παραδώσατε ένα τοπίο με την προηγούμενη Κυβέρνηση υπόλογο και υποταγμένο σύνολο πολιτικών σ' ένα σύμπλεγμα ολιγάρθρωτων βαρονιών, που ελέγχουν τα δημόσια έργα, τις προμήθειες των εξοπλισμών, τα τυχερά παιχνίδια."

[356] "Εξάλλου η Κυβέρνηση δεν επιθυμεί να ποδηγετήσει την πληροφόρηση."

[358] "Γι' αυτό δεν επιθυμεί να

συνεργασίας που έκανε η Κυβέρνηση δεν έγινε αποδεκτή από την Αντιπολίτευση."

[11] "Επειδή εμείς επιμένουμε στην εφαρμογή του Συντάγματος, στο Υπουργικό Συμβούλιο ο Πρωθυπουργός ξεκαθάρισε ότι δεν θα κάνουμε πίσω απ' αυτή τη βασική δημοκρατική μας υποχρέωση."

[14] "Ετσι θα αποκατασταθεί και αυτό το κομμάτι της δημοκρατίας στη χώρα μας."

[16] "Ετσι θα προχωρήσουμε, γιατί το θέλει ο λαός."

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ (ΚΚΕ)

[17] "Επομένως, συνεχίζετε στον δρόμο που χάραξαν οι προηγούμενοι, γιατί και αυτοί το ίδιο έκαναν."

[18] "Πότε είχατε δίκιο; Τότε που λέγατε ότι είναι πραξικόπημα ή τώρα που λέτε ότι είναι νόμιμο; Πείτε και εσείς η Νέα Δημοκρατία και οι άλλοι πότε είχατε δίκιο."

[19] "Γιατί ακόμη και το θέμα της διαφάνειας σας το θέσαμε και στο νομοσχέδιο."

[20] "Γιατί εξαιρείτε τις αλλοδαπές εταιρείες που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο, ώστε οι μετοχές να μην είναι ονομαστικές μέχρι φυσικό πρόσωπο; Δεν θα προκύψουν πάλι εκεί υπόγεια πράγματα; Σε τελευταία ανάλυση αυτό που βασιλεύει, όταν η ενημέρωση είναι στα χέρια των επιχειρηματικών ομίλων, είναι το συμφέρον των επιχειρηματικών ομίλων και γι' αυτό τυχαίνει εντελώς «τυχαία» να βγάζουν όλοι τις ίδιες ειδήσεις κατά καιρούς."

[24] "Δηλαδή, ποιο ΕΣΡ είναι ανεξάρτητο; Είναι ανεξάρτητο το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο; Από πότε ήταν ανεξάρτητο; Όλες οι αποφάσεις που έπαιρνε ανεξάρτητες ήταν!"

[27] "Όμως, στην πορεία μπορεί να αλλάξουν και οι εργασιακές σχέσεις και πάρα πολλά άλλα."

ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΡΡΑΣ:

ποδηγετήσει τα μέσα ενημέρωσης. Και το λέω αυτό, παρά τις δηλώσεις του κ. Βενιζέλου ότι η προσπάθεια της Νέας Δημοκρατίας είναι η πίεση και η ποδηγέτηση των μέσων ενημέρωσης."

[360] "Αντίθετα αυτό κάνετε εσείς προς δικό σας κομματικό όφελος."

ΚΩΝ. ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ (ΠΑΣΟΚ)

[361] "Μάλιστα η Νέα Δημοκρατία δεν είχε αόριστο αυτό το στόχο."

[362] "Ποιο ήταν το σχέδιό της; Ήταν η απογραφή, ήταν η κατάργηση του μαθηματικού τύπου, ήταν ο βασικός μέτοχος, ήταν η εξεταστική επιτροπή."

[363] "Βέβαια δεν καταλάβαμε γιατί τον λέμε «νέο» νόμο, αφού είναι ο ίδιος νόμος, τον οποίο είχατε αναστείλει."

[364] "Πράγματι υπάρχει η επιταγή από το Σύνταγμα κι είναι ένας εκτελεστικός νόμος."

[366] "Όμως θυμηθείτε, αγαπητοί συνάδελφοι, πώς χειριστήκαμε εμείς τα αντίστοιχα θέματα: και το Σύνταγμα και τις προσπάθειες τις θεσμικές που είχαμε φέρει μέχρι σήμερα."

[367] "Όμως, όλοι πλέον γνωρίζουμε ότι η προσπάθειά σας είναι να ελέγξετε τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και να επιδιώξετε τη δημιουργία ενός ευνοϊκού κλίματος."

[368] "Ενώ εσείς λέτε ότι είναι μια απλή επιστολή ενός υπαλλήλου."

[370] "Ετσι ερμηνεύετε εσείς την Ευρωπαϊκή Ένωση, έτσι ερμηνεύετε εσείς τις γνωμοδοτήσεις, τις συστάσεις, αν θέλετε, της Ευρωπαϊκής Ένωσης."

ΕΥ. ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ-ΗΛΙΑΚΗ (ΠΑΣΟΚ)

[374] "Επειδή συμμετείχα στην επιτροπή, δεν ξέρω αν άλλη φορά μετά την κλήση των φορέων για συζήτηση και περισσότερες διευκρινίσεις για να δούμε τις απόψεις τους για ένα θέμα, μείναμε με περισσότερα ερωτηματικά ειδικρινά απ' ό,τι

(ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΩΝ):

[664] "Όμως, όταν είδαμε ότι αφαιρούνται κρίσιμες αρμοδιότητες από το ΕΣΡ, είδαμε πλέον ότι δεν μπορούν αυτές οι διατάξεις να ισχύσουν, διότι αντιμετωπίζεται θέμα συμφωνίας ή όχι με το Σύνταγμα."

[665] "Όμως, ξεκίνησαν τροπολογίες, σειρά τροπολογιών, μία πριν από δεκαπέντε μέρες με τη μορφή τροπολογίας και μία σήμερα, η οποία οφείλω να πω ότι είναι κρισιμότερη των προηγούμενων, διότι πλέον μεταθέτει ένα τεράστιο εύρος εξουσιών στον Υπουργό και μέσω του Υπουργού στη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας."

[666] "Διότι και τα ίδια τα μέσα για τα οποία συζητούμε αυτή τη στιγμή εμφανίζουν κατά το δοκούν τις απόψεις μας."

[667] "Παππάς στην τηλεόραση σε κάποιο κανάλι -μην πω τι κανάλι μπορεί να ήταν αυτό- ότι εν ανάγκη θα φέρουμε μια ρύθμιση να έχει πεντακόσιους εργαζόμενους, αν δεν μπορούμε να καλύψουμε τις θέσεις."

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ (ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ)

[30] "Είναι προφανές και το γνωρίζει το πανελλήνιο- ότι εσείς δεν βιαζόσασταν καθόλου να γίνει διαγωνισμός."

[31] "Καθώς περνάει η ώρα, μία φταίνε οι αρμοδιότητες του Υπουργού, την άλλη φταίνει η ασυμβατότητα με τον Κανονισμό της Βουλής, σε λίγο -μας παρακολουθεί όλη η Ελλάδα- θα φταίνει η ασυμβατότητα με το Σύνταγμα."

[32] "Είναι προφανές ότι εσείς δεν βιαζόσασταν, διότι επί είκοσι πέντε χρόνια ζήσατε μαζί και με το καθεστώς της ανομίας."

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (ΠΑΣΟΚ):

[727] "Πάλι, όμως, χρειάζεσαι αιτιολογία του νόμου που ελέγχεται."

[38] "Πρόκειται για μία οφθαλμοφανή, παιδαριώδη

όταν ξεκινήσαμε."

[375] "Γιατί για να κουβεντιάσεις ένα νομοσχέδιο, πρέπει να έχεις ένα κείμενο καθαρό, όπως ακριβώς τόνισαν και οι δύο εκπρόσωποι των φορέων που είχαμε καλέσει και στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν υπάρχει."

[376] "Εξάλλου το είπε και ο Πρόεδρος των ιδιοκτητών των Μέσων Ενημέρωσης: «Προσπάθησα να διαβάσω το νόμο και δεν τα κατάφερα»."

[377] "Τελικά αυτό φάνηκε ότι είναι ένα παραμύθι, ότι συνδιαλέγεται δηλαδή με τους φορείς."

[378] "Θεωρώ το νομοσχέδιο ως νομοσχέδιο επικοινωνιακών σκοπιμοτήτων και κανονιοβολισμών στον αέρα, γιατί εναντίον της διαπλοκής δεν είναι."

[380] "Όμως, όλα αυτά δεν μπορούν να γίνουν με διοικητικές αποφάσεις."

[381] "Δηλαδή, αυτή της ικανοποίησης των οικονομικών συμφερόντων, που απροκάλυπτα στήριξαν τον προεκλογικό της αγώνα για την κατάληψη της εξουσίας και βεβαίως έχουν φτάσει στο ταμείο."

[382] "Βέβαια, πρέπει να τονίσω τη σύγχυση στην οποία βρίσκεται ολόκληρη η Κυβέρνηση που έχει οδηγήσει ακόμα και τα στελέχη πρώτης γραμμής να εκφράσουν τις αντιρρήσεις τους και χθες δημόσια εκφράστηκε από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ."

[383] "Βέβαια το πώς εκφράζονται αυτές οι αντιρρήσεις δημόσια, αλλά ταυτόχρονα υπάρχει υπογραφή τους στο συγκεκριμένο σχέδιο νόμου, είναι ένα άλλο θέμα για το οποίο πρέπει να απαντήσετε στην ελληνική κοινωνία."

[384] "Τελικά, το συγκεκριμένο νομοσχέδιο δημιουργεί πάρα πολλά προβλήματα."

[385] "Δηλαδή, έχει κάποιος το 1% ενός μαζικού περιφερειακού μέσου ενημέρωσης και δεν μπορεί ο αδελφός του ή ο συγγενής του, που θεωρείται παρένθετο πρόσωπο, να διαθέσει κιμωλίες και γραφική

σύγκρουση με το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και, βεβαίως, με το άρθρο 14, παράγραφος 9, του Συντάγματός μας που λέει ότι ο νομοθέτης μπορεί να θέσει περιορισμούς ως προς τη συγκέντρωση –δεν μπορείς να έχεις παραπάνω από μία άδεια– και όχι ως προς το συνολικό αριθμό των αδειών."	ύλη, γιατί τυχαίνει να έχει βιβλιοπωλείο στα σχολεία της επαρχιακής πόλης, της απομακρυσμένης, στην οποία διαμένει; Σ' αυτά τα πράγματα πρέπει να απαντήσουμε γιατί βάζουμε ειλικρινά φραγμούς, στους οποίους δεν δίνουμε καμία, μα, καμία απάντηση και θεωρούμε όλους τους πολίτες εκ των προτέρων ότι διαπλέκονται."
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΦΟΡΤΣΑΚΗΣ (ΝΔ)	ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ (ΠΑΣΟΚ)
[40] "Πού πάσχει αυτή η τροπολογία; Για να το αντιληφθεί κάποιος, αρκεί να διαβάσει τι γράφει το Σύνταγμα." [44] "Γιατί το κάνει το Σύνταγμα αυτό; Το κάνει διότι το ραδιοτηλεοπτικό συμβούλιο έχει μία θέση κομβική στο συνταγματικό μας σύστημα." [45] "Διότι ένα ερωτηματικό που μπορούμε να θέσουμε στον εαυτό μας είναι τι σημαίνει η λέξη «έλεγχος»." [48] "Πού ξανακούστηκε να ορίζει ο Υπουργός ποια θα είναι η τηλεόραση που θα επιβιώσει στην αγορά, ποια θα είναι εκείνη η οποία μπορεί να έχει διαφημίσεις ή ποια θα είναι εκείνη η οποία έχει την οικονομική ευρωστία να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των τηλεθεατών; Αυτά θα τα επιλέξουν οι τηλεθεατές." [50] "Γι' αυτό είναι η ελευθερία της πληροφόρησης." [52] "Αυτό σημαίνει, με λίγα λόγια, ότι συνειδητά προχωρεί προς την κατεύθυνση την οποία έχει επιλέξει." [53] "Μάλιστα –ακούστε και αυτό!– προβλέπεται η δυνατότητα να υπάρχει επίτροπος στη συλλογική διαχείριση αυτών των δικαιωμάτων, όπερ σημαίνει ότι καμία τηλεόραση ή κανένας σταθμός δεν θα μπορεί να παίρνει το πρόγραμμα που θέλει, παρά μόνο ό,τι αρέσει στον επίτροπο." [54] "Δηλαδή και τέσσερα κανάλια μόνο –για να έχουμε αυτά που θέλουμε–, αλλά και το πρόγραμμα των καναλιών να μπορεί να ελέγχεται αύριο από τον επίτροπο."	[388] "Δηλαδή, του διαχωρισμού της ιδιοκτησίας των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας από επιχειρηματικές δραστηριότητες που έχουν σχέση με το δημόσιο." [389] "Εκτιμώ ότι δύο είναι τα κεντρικά θέματα αυτού του αγώνα." [390] "Πιστεύω ότι και εμείς πρέπει να είμαστε πολύ πιο θαρραλέοι σ' αυτόν τον τομέα." [391] "Πιστεύω ότι οι διαδικασίες υπάρχουν και εναπόκειται στην Κυβέρνηση να τις ενεργοποιήσει με επιμονή και αποφασιστικότητα." [393] "Γι' αυτό, φοβάμαι ότι απώτερος στόχος όλων αυτών των διευθετήσεων, που επιχειρούνται στο επιχειρηματικό τοπίο, είναι η άσκηση πολιτικού ελέγχου στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, η δημιουργία φιλικότερων εκδοτικών ομίλων –και ασθενέστερων ενδεχομένως εκδοτικών ομίλων– οι οποίοι θα υπόκεινται πολύ πιο εύκολα στην επιρροή της Κυβέρνησης." [395] "Παραπέμπει σε μία άλλη εποχή, όπου η πολιτική αυτοτέλεια συγγενικών προσώπων δεν μπορούσε να διακριβωθεί, με αποτέλεσμα στην εποχή της αντικομμουνιστικής υστερίας, πρόσωπα, τα οποία ήταν συγγενή με κομμουνιστές, απαγορευόταν να προσληφθούν στο δημόσιο." [396] "Εξάλλου, η υποχρέωση ονομαστικοποίησης των μετοχών για τις ξένες επιχειρήσεις που επιδιώκουν να συναλλάγουν με το ελληνικό δημόσιο θα δυσχεράνει και, σε ορισμένες περιπτώσεις, θα αποτρέψει την πραγματοποίηση

[56] "Γι' αυτό νομίζω ότι είναι επείγον και σημαντικό να αποσυρθεί αυτό το νομοσχέδιο." [57] "Η Κυβέρνηση ξέρει –ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας το έχει πει πολλές φορές και από το Βήμα του κεντρικού ομιλητή στην Αίθουσα αυτή– ότι αν δεχθεί να επαναπατρίσει στο ραδιοτηλεοπτικό συμβούλιο τις αρμοδιότητες που του ανήκουν εκ του Συντάγματος, εμείς θα συναινέσουμε στο να υπάρξει η συγκρότηση την οποία απαιτεί το Σύνταγμα."	διεθνών επενδύσεων στη χώρα μας." [397] "Ποιος θα τα ελέγξει αυτά; Είναι δυνατόν να υποχρεώσετε τέτοιες επιχειρήσεις να ονομαστικοποιήσουν τις μετοχές τους και να υποβληθούν σε έλεγχο από ελληνικές αρχές; Το απλούστερο που θα πουν είναι: «Όχι, κύριοι, δεν θέλουμε." [398] "Είναι το βέβαιο αποτέλεσμα αυτού του νομοσχεδίου."
ΣΠΥΡΙΔΩΝΑΣ ΛΑΠΠΑΣ (ΣΥΡΙΖΑ)	
[59] "Πρέπει να ξέρετε ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει σωρεία αποφάσεων –έχω μία στα χέρια μου– και δεν ανέχεται παράταση της θητείας των ανεξάρτητων αρχών και ιδίως του ΕΣΡ, όπου ad hoc νομολόγησε, παρά μόνο για εύλογο χρονικό διάστημα." [60] "Πάμε τώρα στο βασικό, στο πρώτο, που είναι η μεταφορά των αρμοδιοτήτων, η οποία μέχρι τώρα ήταν στο ΕΣΡ, από το αρμόδιο όργανο, που είναι η Βουλή, στον αρμόδιο Υπουργό." [61] "Συνεπώς, η αδειοδότηση για να λειτουργεί σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 2 του Συντάγματος είναι η δημόσια υπηρεσία." [62] "Παραχώρηση ως δημόσια υπηρεσία σε ανεξάρτητη αρχή." [64] "Θα έπρεπε, κύριε Πρόεδρε, πράγματι αν θέλαμε όλοι να υπακούμε στο Σύνταγμα, όλες οι πολιτικές δυνάμεις, να τηρήσουμε μια βασική υποχρέωση: Να καταλαβαίνουμε από πού απορρέουν και ποιες είναι οι υποχρεώσεις μας."	[401] "ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλοι ξέρουμε ότι πριν καν αναλάβει τη διακυβέρνηση της χώρας η Νέα Δημοκρατία είχε ως το μείζον σκηνικό της δημόσιας παρουσίας της, αυτό που παρουσιάζει σήμερα με τόση περηφάνια και αυτό που οδηγεί τον καθένα καλόπιστο πολίτη, που παρακολουθεί αυτήν τη συζήτηση, να πει ότι «ώδινεν όρος και έτεκε μυν»." [402] "Πρέπει να φανταστούμε τους τρεις Υπουργούς να είναι, όπως ο Αϊ-Γιώργης με τη ρομφαία και να έχουμε τη διαφθορά και τη διαπλοκή κάτω από τη λόγχη τους." [404] "Πρόκειται για τη διαφθορά της καθημερινής ζωής, που αφορά τη σχέση του κράτους και του πολίτη, τη διαφθορά στην εφορία, στο νοσοκομείο, στο «γρηγορόσημο» των δημοσίων υπηρεσιών, τη διαφθορά όχι μόνο στις αναθέσεις των μεγάλων έργων, αλλά και των μικρών σε δημοτικό και νομαρχιακό επίπεδο." [406] "Δηλαδή εγκαθιδρύετε εκεί, που προσπαθήσαμε και είχαμε οικοδομήσει τις απαρχές ενός θεσμικού διαφανούς τρόπου λειτουργίας του δημοσίου, την πιο ωμή υποκριτική σχέση με την εξουσία, δηλαδή φτιάχνετε για άλλη μία φορά πιο στέρεο κέλυφος για τη διαφθορά." [407] "Γιατί αυτή η μίζα και συναλλαγή είναι ευθεία ληστεία του ελληνικού λαού, της συμβολής του στο δημόσιο χρήμα, το οποίο ιδιοποιείται η εξουσία."
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΝΔΙΑΣ (ΝΔ)	
[758] "Προς διευκόλυνση, λοιπόν, στο μέλλον των φοιτητών αυτών, θα μου επιτρέψετε να σας απαριθμήσω τις διατάξεις που η παρούσα τροπολογία αντίκειται στο ισχύον Σύνταγμα της Ελληνικής Δημοκρατίας." [759] "Παραβιάζει το άρθρο 4,	

παράγραφος 1 του Συντάγματος και το άρθρο 20 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που κατοχυρώνουν την αρχή της ισότητας, γιατί παρά την έλλειψη τεχνικών περιορισμών εσείς επιβάλλετε περιορισμούς."

[760] "Παραβιάζει το άρθρο 5, παράγραφος 1 του Συντάγματος και το άρθρο 16 του ιδίου Χάρτη περί επιχειρηματικής ελευθερίας, γιατί περιορίζει, χωρίς λόγο, άσκηση πιθανής επιχειρηματικής δραστηριότητας."

[761] "Πρέπει να σας πω ότι εις τη δωδεκαετή κοινοβουλευτική μου παρουσία ουδέποτε αντιμετώπισαμε τροπολογία, η οποία να θίγει εν ταυτώ περισσότερα άρθρα του Συντάγματος και να αποτελεί τεκμήριο και απόδειξη πλήρους αντισυνταγματικότητας."

[762] "Παρά ταύτα, για τη δική σας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διαφώτιση, πέραν της πρόδηλης αντισυνταγματικότητας, θέλω να σχολιάσω και κάτι το οποίο ο κύριος συνάδελφος ανέφερε σχετικά με το ευρωπαϊκό κεκτημένο."

[763] "Παρακαλώ -χωρίς να θέλω να σας ταλαιπωρήσω- να σας αναφέρω σωρεία χωρών όπως η Αυστρία, η Γαλλία, η Πορτογαλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, ακόμα και η Ιταλία με το κεκτημένο Μπερλουσκόνι, με πιθανή εξαίρεση μόνο το Λουξεμβούργο -στις χώρες αυτές προσθέτω και τη Γερμανία και την Ισπανία και τη Σουηδία- οι οποίες έχουν αρχές που εντάσσονται, βεβαίως, στο ευρύτερο κράτος -μην κάνετε λάθος σε αυτό, βεβαίως στο ευρύτερο κράτος- αλλά όχι στον αρμόδιο Υπουργό."

[764] "Διότι άλλο είναι το κράτος και άλλο η ανεξάρτητη αρχή."

[765] "Πέραν αυτού, δε, θέλω να σας πω το εξής: Με αυτό το οποίο θα ψηφίσετε, εάν το ψηφίσετε, απόψε το βράδυ, θα καταστήσετε την Ελλάδα όμορη και συγγενή χώρα με μόνο μία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Πολωνία, η οποία έχει ήδη παραπεμφθεί για παραβιάσεις

[408] "Γιατί δεν λέτε ποιοι σας πιέζουν και πού; Όταν μιλάμε ανοιχτά, κερδίζουμε τις μάχες."

[409] "Γι' αυτό, λοιπόν, δεν υπάρχει, δυστυχώς, καμία αμφιβολία ότι επιλέξατε τον εύκολο δρόμο να γίνετε βασικοί συμμετοχοί στις ρυθμίσεις που αφορούν την ισχύ, αντί να θέσουμε όλοι μαζί τις προϋποθέσεις να υπάρχει μία μόνο ισχύς, που είναι η ισχύς της λαϊκής κυριαρχίας, η οποία εκφράζεται από κόμματα περήφανα, ισχυρά και από πολιτικούς που ονοματίζουν τους αντιπάλους, όπως το κάναμε εμείς σ' αυτήν την Αίθουσα και κερδίσαμε."

ΕΚΤΟΡΑΣ ΝΑΣΙΩΚΑΣ (ΠΑΣΟΚ):

[411] "Βέβαια, το περιορίζει η Κυβέρνηση, γιατί το δεύτερο ερώτημα είναι: Η διαπλοκή υπάρχει μόνο μεταξύ των ιδιοκτητών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και των δημόσιων έργων και των προμηθειών; Δεν υπάρχει διαπλοκή μεταξύ συγγενών, Υπουργών, επιχειρηματιών; Θα σας φέρω ένα παράδειγμα κυβερνητικής πολιτικής."

[412] "Βεβαίως υπάρχει συνταγματική διάταξη -άρθρο 14, παράγραφος 9- ο εκτελεστικός ν. 3021 και αυτή συνεχίζει και υπάρχει."

[413] "Γιατί δεν μπορεί να συγκριθεί το έργο της σε καμία περίπτωση με ένα τεράστιο έργο, που έκαναν οι προηγούμενες κυβερνήσεις."

[414] "Γιατί απέτυχε σχεδόν σε όλους τους τομείς."

[415] "Γιατί οδηγήσατε τη χώρα στην οικονομική επιτήρηση, γιατί το εισόδημα των Ελλήνων μειώνεται, γιατί η ανεργία αυξάνεται, γιατί καλπάζει η ακρίβεια, γιατί αντιμετωπίζετε έναν εμφύλιο πόλεμο μέσα στο κόμμα σας και στην Κυβέρνηση."

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης):

[416] "Γιατί το παιχνίδι της

των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έχει ήδη καταστεί το «μαύρο πρόβατο» της επιτροπής."

[767] "Πρέπει να σας πω πως παρ' ότι πολλές φορές η γαλλική Αριστερά -η οποία είναι η ισχυρότερη Αριστερά παραδοσιακά στην Ευρώπη- υπέπεσε σε ατοπήματα, τίποτε δεν μπορεί να εξισωθεί με αυτά που κάνετε εσείς σε αυτήν την Αίθουσα

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ (ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ)

[768] "Το μείζον, όμως, είναι ότι σήμερα, που έχουμε αυτές τις υποθέσεις με τα ελληνοτουρκικά, με τις NOTAM, αντί να είναι στο Υπουργείο Εξωτερικών, σε ένα Υπουργείο Εξωτερικών που αυτήν τη στιγμή θα έπρεπε να υπάρχει ένας οργασμός δουλειάς, για την προάσπιση των εθνικών μας δικαίων και του ελληνικού μας Αιγαίου, ο κ."

[769] "Δηλαδή, θα έχουμε στην ελληνική πολιτική σκηνή για μεγάλα σκάνδαλα τον κ."

[770] "Έτσι δεν είναι; Εισπράττετε τα σκουπίδια και τις φωνές των φοιτητών με μια εμπλοκή σας -δεν ξέρω αν τη θέλετε ή όχι- με τα πολιτικά πράγματα."

[772] "Τελικώς, θα πάτε σπίτι και θα πείτε «πού έμπλεξα;»."

[773] "Γιατί μπλέξατε, κύριε Φορτσάκη."

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (ΠΑΣΟΚ):

[775] "Γιατί εσείς τι θέλετε; Θέλετε εσείς να δίνετε τον αριθμό των αδειών -τώρα διά της πλειοψηφίας της Βουλής- εσείς να κάνετε τον διαγωνισμό, εσείς να δίνετε τις άδειες και εν τέλει κύριε Υπουργέ, εσείς να λέτε και τις ειδήσεις."

[776] "Όπως ειπώθηκε και από πολλές πλευρές, αυτή η ρύθμιση όταν τελειώσει και γίνει ρύθμιση, πριν δημοσιευτεί στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, θα έχει εμπλέξει, κύριε Υπουργέ, τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος οπωσδήποτε καταλαβαίνει τι είναι αυτό το οποίο έχετε κάνει εδώ σε σχέση

διαπλοκής παίζει ουσιαστικά όποιος επιλέγει να κλείνει τα μάτια μπροστά στη συστηματική καταστρατήγηση της ίδιας της συνταγματικής επιταγής «Η παπάς, παπάς ή ζευγάς, ζευγάς»."

[417] "Πώς, λοιπόν, με αφορμή τη νέα επιστολή της επιτροπής σχετικά με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο επιδεικνύει σήμερα, ως Αντιπολίτευση, το ΠΑΣΟΚ υπέρμετρη δήθεν ευρωπαϊκή ευαισθησία όταν το ίδιο ακριβώς θέμα, ως κυβέρνηση, το αντιμετώπισε με πλήρη υπαισθησία, για να μην πω με πλήρη αναισθησία."

[418] "Γιατί σήμερα ανακλύπει αιφνίδια και βέβαια δημοσίως, ένα ζήτημα συμβατότητας, που τότε θεωρήθηκε ανύπαρκτο; Εκείνο που κατά βάση υποστήριζε, αγαπητοί συνάδελφοι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ότι δεν μπορούσαν να θεσπιστούν με το Σύνταγμα και κατ' επέκταση με το ν. 3021, επομένως και με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο και άλλοι λόγοι αποκλεισμού εργοληπτών δημόσιων έργων, πέραν εκείνων που απαριθμούνταν στην οδηγία 37 του 1993."

[420] "Όμως, το Συμβούλιο της Επικρατείας με δύο πολύ πρόσφατες αποφάσεις του, στις οποίες αναλύεται η σχετική νομολογία του δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αποφάνθηκε ότι δεν εμποδίζεται από την οδηγία 37 η θέσπιση ειδικότερων περιπτώσεων, ιδιοτήτων ασυμβιβάστων με την ιδιότητα του εργολήπτη δημοσίων έργων, πέραν εκείνων που προβλέπονται από την οδηγία."

[421] "Εξάλλου οι τιθέμενοι από το νομοσχέδιο, όπως και από το Σύνταγμα περιορισμοί είναι απολύτως συμβατοί και με το Κοινοτικό Δίκαιο στο σύνολό του, αφού σύμφωνα με τη νομολογία του δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων οι περιορισμοί αυτοί εφαρμόζονται χωρίς διακρίσεις."

[422] "Εκτός πια και αν η Αξιωματική Αντιπολίτευση επιμένει να συγκαλύπτει

με το Σύνταγμα και θα κληθεί να το προσυπογράψει, προκειμένου αυτό να δημοσιευτεί."

[778] "Προφανώς, λοιπόν, την θέλετε αυτήν την εμπλοκή."

[779] "Γιατί φανταζόμενοι ότι θα είστε εξουσία -που δεν θα είστε- θέλετε έναν χώρο σε ομηρία και τον εαυτό σας να παίζει παιχνίδια."

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ (ΚΚΕ):

[783] "Έτσι δεν είναι; Αυτό δεν έκαναν όλα τα κανάλια; Αντικειμενική ενημέρωση, ποιοτικά προγράμματα."

[785] "Ποιοι είναι οι διαπλεκόμενοι τελικά που λέτε εδώ και δεν ονομάζετε; Ποιοι τα έχουν τα μέσα ενημέρωσης; Ποιοι κυριαρχούν; Δεν είναι αυτοί που έχουν τις τράπεζες; Δεν είναι οι εφοπλιστές; Δεν είναι οι βιομήχανοι; Δεν είναι οι μεγαλέμποροι; Δεν είναι η ολιγαρχία, η οποία κάνει πολλά πράγματα και ιδεολογικά - υπερασπίζεται, δηλαδή, τη βαρβαρότητα της κυριαρχίας της, γιατί αυτή είναι, είναι βαρβαρότητα και από τη λέξη αυτή δεν υπάρχει χειρότερη για να την πούμε- και τι άλλο κάνει; Κατευθύνει στον βαθμό που μπορεί και τις ειδήσεις και τα πάντα και πουλάει και πολιτιστικά σκουπίδια."

[786] "Ποια προστασία; Δεν βλέπουμε τηλεόραση όλα αυτά τα χρόνια; Και τι έρχεται η Κυβέρνηση και λέει τώρα; Ότι θα το αλλάξει."

[787] "Αν ο ίδιος ο λαός δεν έχει την εξουσία στα χέρια του, αν ο ίδιος ο λαός δεν ελέγχει τα μέσα ενημέρωσης, αν δεν είναι κοινωνική ιδιοκτησία, αν δεν κινούνται με γνώμονα τις λαϊκές ανάγκες, δεν πρόκειται να υπάρξει αντικειμενική τηλεόραση."

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ (ΣΥΡΙΖΑ):

[790] "Διότι δεν θίγει αυτό μόνο την ενημέρωση, πρέπει να είμαστε ξεκάθαροι, θίγει την παιδεία μας, θίγει τον πολιτισμό, θίγει την κουλτούρα

προσχηματικά με την όψιμη μάλιστα επίκληση κοινοτικών οδηγιών, την απροθυμία της να σεβαστεί το ίδιο το Σύνταγμα."

[423] "Στην πραγματικότητα οι νέες ρυθμίσεις όχι μόνο δεν αντιβαίνουν στο Κοινοτικό Δίκαιο, αλλά είναι απόλυτα εναρμονισμένες με την κυρίαρχη σήμερα διεθνώς και ιδιαίτερα στην Ευρώπη, τάση ενίσχυσης του θεσμικού πλαισίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς και την επιβολή της διαφάνειας σε όλους τους τομείς του δημόσιου βίου."

[425] "Είναι προφανές ότι για τον ελληνικό λαό, τον Έλληνα φορολογούμενο, το οικονομικό κόστος της διαπλοκής μεταφράστηκε στην υπερφορολόγηση των τελευταίων είκοσι χρόνων."

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ (ΠΑΣΟΚ):

[426] "Διότι πέραν της αφρώδους πολιτικής, που δεν είναι το κρίσιμο, υπάρχει και η αφρώδης διάνοηση."

[427] "Τι' αυτό διεξάγεται η συζήτηση σχετικά με την ανάγκη διαφάνειας και την ανάγκη καταπολέμησης της διαφθοράς και της διαπλοκής."

[429] "Πρώτα απ' όλα πρέπει να έχεις αποφασισμένα πολιτικά κόμματα, τα συλλογικά υποκείμενα της πολιτικής και αποφασισμένα φυσικά πρόσωπα που υπηρετούν στο χώρο της πολιτικής, ώστε να υπερασπιστούν τη διαφάνεια και την αυτονομία της πολιτικής."

[432] "Πρέπει όμως να κανοναρχήσει, να θέσει ένα αυστηρό πλαίσιο κανόνων."

[433] "Αυτό φαίνεται και από τη δήλωση της Κυβέρνησης ότι το νομοσχέδιο εφαρμόζεται πριν καν την ψήφισή του."

[434] "Προκύπτει ένα βασικό ερώτημα και το διατυπώνω προς όλους τους συναδέλφους και τις συναδέλφισσες: Εάν σήμερα είχε συμβεί να ολοκληρωθεί η αγοραπωλησία συγκεκριμένου εκδοτικού συγκροτήματος, θα υπήρχε επί πραγματικού πεδίου

του λαού μας, τα ήθη του λαού μας, την εικόνα της χώρας στο εξωτερικό."

[791] "Βέβαια, δεν έχουν σταματήσει μόνο στην αδειοδότηση, να πούμε την αλήθεια, αλλά έριξαν το «μαύρο» στην ΕΡΤ, έδωσαν το μονοπώλιο στους ιδιώτες, στη «DIGEA», όλα αυτά που είναι πολύ πέρα από την αντισυνταγματικότητα. Για εμάς, όμως, το Σύνταγμα είναι πάνω από όλα, γιατί είναι η δημοκρατία της πατρίδας μας."

[792] "Πρέπει να ανακοινώσουμε βέβαια κάτι που προσπαθείτε να κρύψετε, λες και έχουμε κοντή μνήμη, ότι από το 1997 υπάρχει απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας -στο οποίο, τάχατες, θα προσφύγετε-, την οποία δεν υλοποιήσατε, που ήταν να γίνει διαγωνισμός και να δοθούν άδειες."

[793] "Πρέπει να ανακοινώσουμε βέβαια κάτι που προσπαθείτε να κρύψετε, λες και έχουμε κοντή μνήμη, ότι από το 1997 υπάρχει απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας -στο οποίο, τάχατες, θα προσφύγετε-, την οποία δεν υλοποιήσατε, που ήταν να γίνει διαγωνισμός και να δοθούν άδειες."

[794] "Γιατί τώρα θα προσφύγετε στο ΣτΕ; Και γιατί μια απόφαση του ΣτΕ του 1997 δεν την τηρείτε; Αναρωτιόμαστε: Αυτό είναι; Κατά όπως μας βολεύει; Α λα καρτ δημοκρατία; Αυτή τη δημοκρατία υπηρετείτε, κύριοι συνάδελφοι."

ΘΕΟΧΑΡΗΣ (ΧΑΡΗΣ) ΘΕΟΧΑΡΗΣ (ΠΟΤΑΜΙ):

[798] "Όμως είναι μια τροπολογία που και επί της ουσίας είναι αντισυνταγματική."

[799] "Όμως, είναι αδιαμφισβήτητο στη νομική θεωρία ότι όλες οι ανεξάρτητες αρχές αποτελούν τμήμα του κράτους και ασκούν δημόσια εξουσία."

[801] "Γιατί όμως; Γιατί ο συνταγματικός νομοθέτης ορίζει το ΕΣΡ ως ανεξάρτητη αρχή και δίνει σε αυτήν την

άλλο αντικείμενο για την εφαρμογή του νόμου; Σας παρακαλώ, πείτε μου."

[435] "Ποιος διαφωνεί, παραδείγματος χάρη, ότι έχει ιδιαίτερη αξία να διαμορφώσουμε ένα υπερκομματικό εθνικό βήμα διαλόγου, υπό την προεδρία μιας προσωπικότητας κύρους, όπως είναι ο τωρινός Πρόεδρος της Δημοκρατίας, όπου μπορούμε να καλέσουμε μέσα σε τακτό χρονικό διάστημα εσωτερικούς και διεθνείς οργανισμούς, όπως η Διεθνής Διαφάνεια, να καταθέσουν προτάσεις για τη διαφάνεια και να δεσμευτούμε όλοι μας ότι αυτές τις προτάσεις θα τις εφαρμόσουμε σε όλο το εύρος και την έκταση της οικονομικής και πολιτικής ζωής; Ακόμη, ποιο είναι το πρόβλημα στο εσωτερικό της Δημόσιας Διοίκησης; Γνωρίζετε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η έλλειψη πνεύματος αυστηρότητας στη διαχείριση των πόρων, η έλλειψη πνεύματος πειθαρχίας, σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στο ότι αδρανούν οι εσωτερικοί μηχανισμοί ελέγχου; Συνήθως τα πειθαρχικά συμβούλια, μετά από πάρα πολλά χρόνια, θα συζητήσουν υποθέσεις πειθαρχικού ή και ποινικού χαρακτήρα."

[436] "Δηλαδή ειδικό τμήμα στο Συμβούλιο της Επικρατείας, που θα ασχολείται με δύο θέματα: Πρώτον, όταν δημοσιεύεται ένα τεύχος δημοπράτησης, ή όταν ανακοινώνεται μία προκήρυξη για προμήθεια, εκεί μπορεί να υποκρύπτονται τα πρώτα σκανδαλώδη παίγνια μιας πιθανής διαπλοκής."

[437] "Για παράδειγμα -είναι τυχαίος ο αριθμός που θα δώσω- εάν μία εφημερίδα στην αναγνωστική αγορά ελέγχει το 20%, δεν της επιτρέπεται να αποκτήσει το 21%."

[438] "Πολλοί έχουν την εντύπωση ότι η κοινοβουλευτική δημοκρατία κοστίζει."

[439] "Πιστεύω ότι η στέρεα δημοκρατία οφείλεται στην απόλυτη σχέση διαφάνειας, που

αποκλειστικότητα; Για δύο λόγους."

[802] "Διότι το πολιτικό σύστημα έχει είτε την αδυναμία είτε είναι διαπλεκόμενο και δεν μπορεί να εφαρμόσει σωστά τον έλεγχο πάνω στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, καθότι στην πραγματικότητα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης είναι η τέταρτη εξουσία."

[803] "Έτσι είναι ουσιώδες ο έλεγχος αυτός να γίνεται μέσα από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης."

[805] "Όμως, δεν είναι απλώς αλυσιτελής."

[806] "Γι' αυτό τον λόγο φέρνει αυτού του είδους τη διάταξη, η οποία ξέρει ότι δεν θα υλοποιηθεί."

[809] "Αν αυτό δεν είναι εμπαιγμός του ελληνικού Κοινοβουλίου και μέσω του Κοινοβουλίου και του ελληνικού λαού, τότε τι είναι; \nΟ πλουραλισμός υπηρετείται με τη μείωση των καναλιών."

[810] "Πρέπει να βάλετε κανόνες αδειοδότησης, κανόνες χρηματοδότησης, κανόνες για τους ισολογισμούς τους και αυτοί είναι ευπρόσδεκτοι."

[812] "Αλλά, όπως ο καθηγητής των μέσων μαζικής ενημέρωσης, που ανήκει στον ΣΥΡΙΖΑ, που τον προτείνει ο ΣΥΡΙΖΑ για το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, ο κ Πλειός, έχει αρθρογραφήσει και έχει πει και σε συνεντεύξεις του: «Δεν βάζει αυτό το νομοσχέδιο κανένα φρένο στη διαπλοκή, κανένα φρένο στη συναλλαγή και στην πραγματικότητα δίνει υπερεξουσίες» -είναι δικά του τα λόγια- «στον Υπουργό»."

[813] "Στην πραγματικότητα είστε μενσεβίκοι και γι' αυτό, ούτε σε τρεις μήνες, με τη μπότα με την οποία καταπατάτε το Σύνταγμα αυτήν την μπότα θα σας δώσει ο ελληνικός λαός."

[814] "**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης):** Όχι τέτοιοι χαρακτηρισμοί, σας παρακαλώ."

[815] "Πάντα είχαμε στο μυαλό

οφείλουν να έχουν τα πολιτικά κόμματα με τις πηγές χρηματοδότησής τους."

[443] "Αφού είσθε και συντοπίτης συνάδελφος, θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι το σωστό ερώτημα δεν είναι γιατί δεν τα κάναμε, αλλά πόσα κάναμε και αν υπήρχαν και άλλα αναγκαία να γίνουν."

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ (ΝΔ):

[444] "Επίσης θα ήθελα να αναφερθώ και στην ανάγκη που μας οδήγησε στη σημερινή συνεδρίαση, που έχει απόλυτη σχέση και μ' αυτά που έλεγα με τον κ."

[446] "Πιστεύω δε ότι με αυτά που ακούγονται, δεν βοηθάμε τον ελληνικό λαό να σχηματίσει μια ξεκάθαρη άποψη για το τι ακριβώς συμβαίνει."

[448] "Έτσι φθάσαμε στη συνταγματική διάταξη του άρθρου 14 παράγραφος 9, που θεωρεί ασυμβίβαστη την ιδιότητα των ατόμων που συναλλάσσονται με το δημόσιο με την ιδιότητα του ιδιοκτήτη, του εταίρου, του βασικού μετόχου ή του διευθυντικού στελέχους μέσου ενημέρωσης."

[450] "Με άλλα λόγια, ο νόμος που φέρατε εσείς στη Βουλή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, δεν υπηρετούσε τη συνταγματική επιταγή, όπως λέγατε, δεν συνάδει με τα όσα εσείς πάλι εισηγηθήκατε και ψηφίσατε κατά την Αναθεώρηση του Συντάγματος."

[451] "Όμως όταν εφαρμόζεις μια νομοθεσία για πρώτη φορά, όταν κάνεις έναν τριετή απολογισμό, όταν έχεις εξελίξεις στην παγκοσμιοποιημένη αγορά, όταν έχεις αλλαγές μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αναδεικνύονται και άλλα κενά, νέα προβλήματα, νέα θέματα που απαιτούν βελτιώσεις και νέες απαντήσεις."

[452] "Πρόκειται μόνο για προσωπείο, πίσω από το οποίο κρύβεται η διευθέτηση υπέρ συγκεκριμένων συμφερόντων."

[454] "Γι' αυτό και δεν μπορούμε να συμπράξουμε."

μας ότι αυτή η εξουσία ήταν η τέταρτη, την αγαπάγαμε όλοι."

[816] **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ**

ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (ΑΝΕΛ):

Θέλω ακόμα να θυμίσω και κάτι άλλο, για να συνεννοούμαστε, γιατί είμαστε μικρή χώρα και γνωριζόμαστε μεταξύ μας."

[817] "Ποιες ειδήσεις έπαιζαν – συγχωρείστε μου τη λαϊκή έκφραση– πρώτο τραπέζι πίστα και πότε έμαθε ο Έλληνας πολίτης, ένα παράδειγμα λέω, ότι το δεξί χέρι του Σαμαρά, ο κ."

[818] "Παπασταύρου –του εύχομαι να αθωωθεί– πήγε και πλήρωσε 3.300.000;"

[819] "Πότε έμαθε ο Έλληνας πολίτης ότι η «Πανουσιάδα», που έπαιζε κάνα μήνα, δεν έδειξε τίποτα; Τα παραδείγματα δεν είναι ένα, είναι χίλια ένα."

ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΡΡΑΣ (ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ):

[820] "Παπαχριστόπουλος, καθ' όλα συμπαθέστατος, να τον σχολιάσω λίγο."

[821] "Πρέπει να πω τούτο, ότι ως νέος Βουλευτής λυπούμαι."

[822] "Πριν από λίγο, πριν καμιά-δύο ώρες, κύριε Πρόεδρε, αναφέρθηκα στη διαδικασία να μας δοθεί η δυνατότητα να αναλυθεί αυτό το νομοσχέδιο και πρότεινα –έχουν καταγραφεί όλα αυτά, δεν θα είμαι κουραστικός με επανάληψη– να υπάρξει μια έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής, να δούμε τέλος πάντων τι κρύβουν αυτές οι διατάξεις και να τεθεί σε δημόσια διαβούλευση, εφόσον έρχεται σε τροποποίηση νόμου, του ν.4339, που είχε τεθεί όμως σε δημόσια διαβούλευση."

[824] "Γιατί το λέω αυτό; Διότι θα αμφισβητηθεί."

[828] "Για ποιον λόγο; Θα τεθεί θέμα αν παραβιάζεται το δημόσιο συμφέρον με τον κλειστό αριθμό, *numerus clausus*, σε σχέση με τον πλουραλισμό, σε σχέση με την ενημέρωση που πρέπει συνταγματικά να παρέχεται στον

[455] "Γι' αυτό και δεν μπορούμε είτε να ψηφίσουμε είτε να ανεχθούμε αυτό το προϊόν σκοπιμοτήτων και συμβιβασμού με συμφέροντα ημετέρων, πλην μίας φωτογραφικής διάταξης, την οποία όλοι ξέρουμε."

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ (ΠΑΣΟΚ):

[458] "Πρώτον, αλλάζει ανερυθρίαστα ακόμη και βασικές προεκλογικές δεσμεύσεις της για το νόμο αυτό."

[459] "Όμως, ένα από τα κύρια θέματα είναι αυτό που λέγεται για τις εξωχώριες εταιρείες."

[460] "Γιατί δεν το λέμε αυτό; Βεβαίως έχουν εξαιρεθεί αυτές που είναι εγκατεστημένες σε χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης."

[464] "Προφανώς γιατί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, λόγω της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, δεν λέγονται έτσι."

[467] "Διότι ενώ κατηγορεί τους άλλους ότι δεν το εφαρμόζουν, έρχεται η ίδια και αυθαιρέτως, αναίτιολογήτως αφαιρεί τον τέταρτο βαθμό συγγένειας."

[468] "Γιατί; Με ποιο επιχείρημα; Πώς αυτό συνάδει με τους λοιπούς ισχυρισμούς σας; Μήπως έχετε κάτι να κρύψετε; Μήπως υπάρχει κάτι που κρύβεται πίσω απ' αυτήν τη ρύθμιση; Πραγματικά θα περίμενα μία απάντηση."

[471] "Πέντε χιλιάδες άνθρωποι στο χώρο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης θα προσπαθούν να διασταυρωθούν με χιλιάδες μικρούς και μεσαίους επιχειρηματίες, οι οποίοι συναλλάσσονται με το δημόσιο."

[472] "Πιστεύετε ότι κάτι τέτοιο στέκει σε μια οικονομία ανοιχτή και ελεύθερη; Πιστεύετε ότι αυτά είναι σοβαρά πράγματα, αν θέλουμε να μιλάμε για επιχειρηματική δραστηριότητα; Είναι χαρακτηριστική η περίπτωση –και το λέω, διότι έχει στείλει επιστολή σε όλους– του «Αθηνοράματος»."

[473] "Γιατί δεν τις κάναμε όλες πριν; Μα, η ζωή τρέχει, η ζωή

ελληνικό λαό και θα ξεκινήσουμε μετά από κάποια χρόνια το ίδιο βιολί." [832] "Γιατί το λέω αυτό; Θα κληθεί, λοιπόν, ο δικαστής να πει αν ο αριθμός αυτός αιτιολογείται, εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον ή έπρεπε να ήταν διαφορετικός."	γεννά νέα προβλήματα, η ζωή οδηγεί σε νέα συμπεράσματα και σε νέες ανάγκες." [474] Εννοούν, βέβαια, τις διαπραγματεύσεις, αν και αυτές δεν ευοδώνονται, απ' ό,τι φαίνεται, για πώληση μεγάλου ομίλου Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης):	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΤΟΛΙΟΣ:
[834] "Είναι προφανές ότι η ετυμηγορία του ελληνικού λαού είναι δεδομένη." [835] "Αρα ο πυρήνας των αποκλειστικών αρμοδιοτήτων του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης είναι ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων." [836] "Αρα ο άμεσος έλεγχος του κράτους δεν εξαντλείται στις αποκλειστικές αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, που ανάγονται στην επιβολή των διοικητικών κυρώσεων." [837] "Αρα τι; Και τίκτοντες και παρθενεύοντες; Εσείς που ματαιώσατε τη δυνατότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης να εκπληρώσει το συνταγματικό του ρόλο, έρχεστε σήμερα και μας ελέγχετε; [838] "Γιατί δεν είναι ζήτημα αγοράς, κυρίες και κύριοι, είναι ζήτημα δημοκρατίας, είναι ζήτημα αντικειμενικότητας της πληροφόρησης και δυνατότητας να διαμορφώνει ο ελληνικός λαός τη βούλησή του ελεύθερα και όχι όπως θα ήθελαν ορισμένοι «νταβατζήδες», για να χρησιμοποιήσω τον δίκαιο όρο που δίκαια χρησιμοποίησε προσωπικότητα της δικής σας παράταξης, όπως έκαναν στο δημοψήφισμα, όπως επιχειρούν και τώρα να κάνουν, διαστρέφοντας κάθε πολιτική μας πρωτοβουλία." [839] "Αρα αυτά είναι προφάσεις εν αμαρτίαις!"	[476] "Εξάλλου από μία σειρά γνωστών συναδέλφων ακούω πολλές κοινοτοπίες, οι οποίες γίνονται πρωτοσέλιδα ή πρώτες ειδήσεις στα τηλεοπτικά δελτία." [479] "Έτσι ψηφίστηκε η γνωστή συνταγματική διάταξη, για την οποία δεν έχω αντίρρηση -καλώς ψηφίστηκε- μέσω της οποίας ο πολιτικός κόσμος της χώρας ήθελε να απευθυνθεί στην κοινή γνώμη, στον ελληνικό λαό, αλλά και στους άμεσα ενδιαφερόμενους και να τους πείσει ότι εμείς σκοπεύουμε να διαφυλάξουμε τη λειτουργία της δημοκρατίας σ' αυτήν τη χώρα." [481] "Προσπαθεί να συντηρήσει ένα κλίμα που δημιούργησε ως Αντιπολίτευση, ένα κλίμα που έχει στόχο την απαξίωση του ΠΑΣΟΚ και εν τέλει τη διάλυσή του, λες και για πρώτη φορά το επιχείρησε αυτό." [482] "Βεβαίως όλα αυτά τα παραδείγματα δείχνουν ότι ο νόμος δεν θα εφαρμοστεί στην πράξη και κάθε φορά θα παρεμβαίνει η Κυβέρνηση για να διευθετεί τέτοιου είδους ζητήματα, για να έχει τη δυνατότητα να στήσει πραγματικά ένα σύστημα διαπλοκής." [483] "Εκτός από αυτόν τον υποκριτικό στόχο, η Κυβέρνηση έχει και άλλον ένα στόχο, έναν επικοινωνιακό στόχο." [486] "Γι' αυτό και αναγκάζομαστε να συζητάμε νομοθετήματα, τα οποία είναι πρόχειρα, επιπόλαια, νομοθετήματα τα οποία καταρρακώνουν το κύρος ύψιστων θεσμών αυτής της χώρας."

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ:		
[840] "Όμως, είναι χρέος μας ηθικό να στεκόμαστε δίπλα στις οικογένειές τους και να θυμόμαστε πάντα όσους δίνουν ακόμη και την ίδια τους τη ζωή για το καθήκον." [841] "Βεβαίως, νομίζω ότι και η έκβαση αυτής της διαδικασίας θα δώσει την εξαιρετικά σημαντική δυνατότητα στον ελληνικό λαό να βγάλει συμπεράσματα." [842] "Πολλές φορές κάποιои χρησιμοποιούν αυτόν τον όρο όταν θέλουν να αποφύγουν να συγκρουστούν με τις πραγματικές αιτίες και τα πραγματικά συμφέροντα." [843] "Εκτός κι αν θέλει να την καλύψει." [844] "Πρόκειται για μέσα ενημέρωσης που κατά κοινή ομολογία έχουν μόνο ζημιές και όχι κέρδη, που συντηρούνται και δανειοδοτούνται από τράπεζες με μοναδικό στόχο να στηρίζουν πολιτικά χρεοκοπημένες κυβερνήσεις, πολιτικά χρεοκοπημένα κόμματα –όχι μόνο πολιτικά χρεοκοπημένα κόμματα, αλλά και χρεοκοπημένα κόμματα– με αντάλλαγμα φυσικά κυβερνητικές διευκολύνσεις σε παράλληλες επιχειρηματικές δράσεις των ιδιοκτητών των μέσων ενημέρωσης, σε κρατικές εργολαβίες και προμήθειες, στη δυνατότητα ευνοϊκής δανειοδότησης και για τα ίδια τα μέσα, αλλά και για άλλες επιχειρήσεις, τη στιγμή μάλιστα που τα τελευταία πέντε χρόνια στον τόπο οι τράπεζες δεν δανειοδοτούν υγιείς επιχειρήσεις και βεβαίως μέσα από την ευνοϊκή συμπεριφορά των ελεγκτικών μηχανισμών και πολλές φορές την ανυπαρξία φορολογικών ελέγχων." [846] "Αν θέλουμε, λοιπόν, να πούμε αλήθειες, αυτή είναι η δομή της διαπλοκής στη χώρα χρόνια τώρα, με αίσθηση μάλιστα, για αυτούς που έστησαν χρόνια τώρα αυτό το σύστημα της διαπλοκής, ότι αυτή η	[488] "Πάντως, σε κάθε περίπτωση είναι ανάγκη να υποστηριχθούν οι νέοι συνάδελφοι κι έχει σημασία που το λέμε –ή πρέπει να το υποστηρίξουμε– άνθρωποι που δεν στερούμαστε προβολής." <tr> <th data-bbox="783 544 1337 584">ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΛΑΤΗΣ (ΠΑΣΟΚ):</th><td data-bbox="783 589 1337 2024"> [490] "Είναι μια διαδικασία όμως δυναμική, δεν έχει στατικά χαρακτηριστικά, δεν αντιμετωπίζεται για μια στιγμή, καθώς τον τουλάχιστον θα κατασκευάζονται δημόσια έργα, θα πραγματοποιούνται προμήθειες, θα συνάπτονται συμβάσεις." [491] "Γιατί ο εντοπισμός του φαινομένου της διαπλοκής στην οποιαδήποτε συμμετοχή εργολάβων δημοσίων έργων σε εταιρίες μέσων μαζικής επικοινωνίας ή και το αντίστροφο, ουδόλως διαφωτίζει τις πραγματικές διαστάσεις του προβλήματος, γιατί αν θεωρήσουμε ότι οι δημόσιες συμβάσεις καταρτίζονται με αδιαφάνεια, αυτό αφορά πρωτίστως τη νομοθεσία περί αναθέσεων έργων ή προμηθειών και δευτερευόντως τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την καταστρατήγηση των συμβάσεων, που μπορεί να είναι χρηματισμός, μπορεί να είναι κομματικές προσβάσεις, μπορεί να είναι χρήση της προπαγάνδας των μέσων μαζικής επικοινωνίας." [496] "Όπως επίσης είναι γνωστό ότι σήμερα διαπραγματευόμαστε το Δ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και ξέρουμε πολύ καλά πόσο σκληρή είναι η διαπραγμάτευση αυτή." [497] "Γιατί αν την ενδιέφερε η αποτελεσματικότητα, δεν θα άφηνε τη χώρα χωρίς θεσμικό πλαίσιο για τις ιδιωτικές επενδύσεις ολόκληρο το 2004, με αποτέλεσμα την παράλυση της οικονομίας ούτε θα είχαμε το παγκόσμιο ρεκόρ να ξεχάσουμε –δεν νομίζω ότι το έχει καμία άλλη χώρα που πραγματοποίησε Ολυμπιακούς Αγώνες– μέσα σε τρεις μήνες τους Ολυμπιακούς Αγώνες, γιατί ούτε μια πολιτική αξιοποίησης των Ολυμπιακών Αγώνων δεν έχει </td></tr>	ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΛΑΤΗΣ (ΠΑΣΟΚ):	[490] "Είναι μια διαδικασία όμως δυναμική, δεν έχει στατικά χαρακτηριστικά, δεν αντιμετωπίζεται για μια στιγμή, καθώς τον τουλάχιστον θα κατασκευάζονται δημόσια έργα, θα πραγματοποιούνται προμήθειες, θα συνάπτονται συμβάσεις." [491] "Γιατί ο εντοπισμός του φαινομένου της διαπλοκής στην οποιαδήποτε συμμετοχή εργολάβων δημοσίων έργων σε εταιρίες μέσων μαζικής επικοινωνίας ή και το αντίστροφο, ουδόλως διαφωτίζει τις πραγματικές διαστάσεις του προβλήματος, γιατί αν θεωρήσουμε ότι οι δημόσιες συμβάσεις καταρτίζονται με αδιαφάνεια, αυτό αφορά πρωτίστως τη νομοθεσία περί αναθέσεων έργων ή προμηθειών και δευτερευόντως τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την καταστρατήγηση των συμβάσεων, που μπορεί να είναι χρηματισμός, μπορεί να είναι κομματικές προσβάσεις, μπορεί να είναι χρήση της προπαγάνδας των μέσων μαζικής επικοινωνίας." [496] "Όπως επίσης είναι γνωστό ότι σήμερα διαπραγματευόμαστε το Δ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και ξέρουμε πολύ καλά πόσο σκληρή είναι η διαπραγμάτευση αυτή." [497] "Γιατί αν την ενδιέφερε η αποτελεσματικότητα, δεν θα άφηνε τη χώρα χωρίς θεσμικό πλαίσιο για τις ιδιωτικές επενδύσεις ολόκληρο το 2004, με αποτέλεσμα την παράλυση της οικονομίας ούτε θα είχαμε το παγκόσμιο ρεκόρ να ξεχάσουμε –δεν νομίζω ότι το έχει καμία άλλη χώρα που πραγματοποίησε Ολυμπιακούς Αγώνες– μέσα σε τρεις μήνες τους Ολυμπιακούς Αγώνες, γιατί ούτε μια πολιτική αξιοποίησης των Ολυμπιακών Αγώνων δεν έχει
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΛΑΤΗΣ (ΠΑΣΟΚ):	[490] "Είναι μια διαδικασία όμως δυναμική, δεν έχει στατικά χαρακτηριστικά, δεν αντιμετωπίζεται για μια στιγμή, καθώς τον τουλάχιστον θα κατασκευάζονται δημόσια έργα, θα πραγματοποιούνται προμήθειες, θα συνάπτονται συμβάσεις." [491] "Γιατί ο εντοπισμός του φαινομένου της διαπλοκής στην οποιαδήποτε συμμετοχή εργολάβων δημοσίων έργων σε εταιρίες μέσων μαζικής επικοινωνίας ή και το αντίστροφο, ουδόλως διαφωτίζει τις πραγματικές διαστάσεις του προβλήματος, γιατί αν θεωρήσουμε ότι οι δημόσιες συμβάσεις καταρτίζονται με αδιαφάνεια, αυτό αφορά πρωτίστως τη νομοθεσία περί αναθέσεων έργων ή προμηθειών και δευτερευόντως τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την καταστρατήγηση των συμβάσεων, που μπορεί να είναι χρηματισμός, μπορεί να είναι κομματικές προσβάσεις, μπορεί να είναι χρήση της προπαγάνδας των μέσων μαζικής επικοινωνίας." [496] "Όπως επίσης είναι γνωστό ότι σήμερα διαπραγματευόμαστε το Δ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και ξέρουμε πολύ καλά πόσο σκληρή είναι η διαπραγμάτευση αυτή." [497] "Γιατί αν την ενδιέφερε η αποτελεσματικότητα, δεν θα άφηνε τη χώρα χωρίς θεσμικό πλαίσιο για τις ιδιωτικές επενδύσεις ολόκληρο το 2004, με αποτέλεσμα την παράλυση της οικονομίας ούτε θα είχαμε το παγκόσμιο ρεκόρ να ξεχάσουμε –δεν νομίζω ότι το έχει καμία άλλη χώρα που πραγματοποίησε Ολυμπιακούς Αγώνες– μέσα σε τρεις μήνες τους Ολυμπιακούς Αγώνες, γιατί ούτε μια πολιτική αξιοποίησης των Ολυμπιακών Αγώνων δεν έχει		

πραγματικότητα στον τόπο εφόσον διαρκεί δεκαετίες, θα διαρκεί για πάντα."

[847] "Ακόμα κι αν κάποιες κυβερνήσεις θέλησαν να συγκρουστούν -αν θέλετε και επιφανειακά- δεν τα κατάφεραν."

[849] "Γι' αυτό και όταν κάποιες φορές έρχονταν ή ήρθαν λίστες και στοιχεία καταθετών σε τράπεζες του εξωτερικού, οι προηγούμενες κυβερνήσεις, οι δικές σας κυβερνήσεις, φρόντιζαν αυτές τις λίστες και αυτά τα στοιχεία να τα κρύβουν, να τα χάνουν σε κάποια συρτάρια και να μην γίνονται έλεγχοι."

[851] "Βεβαίως να πληρώσουν φόρους και τέλη συχνοτήτων και διαφήμισης και οι ιδιοκτήτες μέσω ενήμερωσης, όπως όλοι οι άλλοι Έλληνες επιχειρηματίες πράττουν, παρά τις δυσκολίες, και να μπει και μία τάξη."

[852] "Πρέπει να μπει μία τάξη, να αδειοδοτηθούν τα μέσα ενημέρωσης, όπως συμβαίνει σε κάθε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης."

[854] "Σαν να μη φτάνει αυτό, πουλάτε και εκδούλευση σε κάποιους κυρίους."

[855] "Αν για κάτι θα μπορούσε να μας κατηγορήσει ίσως κανείς, είναι όχι ότι το φέρνουμε εσπευσμένα, αλλά ίσως ότι αργήσαμε."

[856] "Βεβαίως, πολύ γρήγορα συνειδητοποιήσαμε ότι και αυτή ήταν μία πρόφαση."

[857] "Νομίζω ότι αυτό έχει αποδειχθεί πια περίττανα."

[858] "Βεβαίως, ας μη γελιόμαστε."

[859] "Όλοι γνωρίζουμε ότι εδώ και αρκετό καιρό κάποιοι παίζουν τα ρέστα τους, επιδιώκοντας, ευελπιστώντας ότι δεν θα υπάρξει διαδικασία αδειοδότησης, επιδιώκοντας ότι θα διακόψουν αυτήν τη μεγάλη προσπάθεια εξυγίανσης, που πράγματι κάτω από δύσκολες συνθήκες επιχειρούμε."

[860] "Βεβαίως, με τον εκβιασμό ότι θα δημιουργήσουν κύμα αντίδρασης στην πολιτική σας,

έτοιμη αυτή η Κυβέρνηση, έτσι ώστε να έχουμε τα οφέλη που μπορούμε να έχουμε απ' αυτούς."

[498] "Προς τι άραγε οι διαρροές για πανηγυρισμούς για τη συμφωνία- που τελικά δεν έγινε της πώλησης, της μεταβίβασης του συγκροτήματος «ΠΗΓΑΣΟΣ»; Την ενδιαφέρει η οικοδόμηση και η ισχυροποίηση φιλικών προς την Κυβέρνηση επιχειρήσεων και συμφερόντων και η εγκαθίδρυση ενός νέου κομματικού κράτους."

[499] "Γι' αυτό δεν είναι δυνατόν να ψηφίσουμε ένα νομοσχέδιο ψευδεπίγραφο, ένα νομοσχέδιο αναποτελεσματικό, ένα νομοσχέδιο που δεν συνάδει μ' ένα σύγχρονο κράτος δικαίου."

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (ΠΑΣΟΚ):

[501] "Άλλωστε σωστά ειπώθηκε από τον Ουμπέρτο Έκο κι άλλους διανοητές ότι δεν χρειάζεται πια να διαθέτεις στρατεύματα, αν θέλεις να καταργήσεις τη δημοκρατία σε μία χώρα."

[504] "Όμως, ο πολιτικός κόσμος οφείλει πρώτος να το επισημαίνει -όπως κάνει ο δικαστικός κόσμος αυτές τις ημέρες, όταν ξέσπασε αυτή η καταγγελία για κάποιους δικαστές ή δικηγόρους- και όχι αξιοποιώντας τη λάσπη που έρχεται στο προσκήνιο, να την εκτοξεύει ο ένας εναντίον του άλλου."

[506] "Διότι στο Ζάππειο εξαγγείλατε αρχές και δεν δώσατε ούτε καν ένα προσχέδιο."

[507] "Περιμένατε να κλείσει η Βουλή και εξασφαλίσατε ότι, μόλις ανοίξει, θα συζητηθεί το νομοσχέδιό σας, για να μην υπάρξει χρόνος να δούμε περί τίνος πρόκειται."

[508] "Όμως τελικά δεν υπάρχει μεγαλύτερη ύβρις για όσους έχουμε επί χρόνια δώσει αγώνες και τους έχουμε πληρώσει."

[509] "Τελικά έρχεσθε και αποδεικνύετε ότι έχετε άλλες κατευθύνσεις και άλλους σκοπούς."

[510] "Άρα η «οικονομική αυτοτέλεια» που ετέθη, ετέθη

εσείς κάνατε πίσω και έχουν συνηθίσει." [861] "Όλοι γνωρίζουν ότι μεταξύ των αιτίων, με σημαντική συνεισφορά σε όλα τα κακά που συνέβησαν στον τόπο, ήταν και αυτό το πλέγμα της διαφθοράς, της φοροδιαφυγής, της διαπλοκής, όλες δηλαδή οι πρακτικές της ολιγαρχίας για εύκολο και γρήγορο χρήμα." [862] "Σύμφωνα με τη διάταξη που καλούμε σήμερα την εθνική αντιπροσωπεία να υπερψηφίσει, ξεκινάμε τον διαγωνισμό για τέσσερις τηλεοπτικές άδειες πανελλαδικής εμβέλειας." [863] "Αν πηγαίναμε να κάνουμε διαγωνισμό με απεριόριστο αριθμό αδειών, όλες οι προσπάθειες θα έβγαιναν άγονες." [864] "Συνεπώς με βάση τα ευρωπαϊκά δεδομένα, οι τέσσερις άδειες που προτείνουμε είναι πολλές, δεν είναι λίγες." [865] "Αν θέλετε, λοιπόν, και μας λέτε ότι θέλετε να μένετε στην Ευρώπη, όπως μας λέγατε το καλοκαίρι, ακολουθήστε και το παράδειγμα της Ευρώπης." [866] "Όμως, εσείς θέλετε Ευρώπη σε ό,τι αφορά στη λιτότητα για τους πολλούς και θέλετε «μπανανία» σε ό,τι αφορά στα προνόμια των λίγων." [867] "Αν θέλετε, μπορείτε να τη ρωτήστε και εσείς ξανά." [868] "Σύμφωνα με το Σύνταγμα της χώρας, το ραδιοτηλεοπτικό τοπίο είναι υπό τον άμεσο έλεγχο του κράτους και όχι υπό τον άμεσο έλεγχο του Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης." [869] "Αν ο συνταγματικός νομοθέτης ήθελε τον διαγωνισμό για τις άδειες να τον διεξάγει ντε και καλά το ΕΣΡ, θα το όριζε ρητά και δεν το έπραξε, δίνοντας την ευχέρεια στη Βουλή να αποφασίσει." [870] "Επειδή βλέπω ότι πολύ μεγάλη φασαρία έχετε κάνει, αλλά εξ όσων γνωρίζω μέχρι τώρα δεν έχετε ζητήσει ονομαστική ψηφοφορία για το θέμα αυτό, σας λέγω ότι, αν δεν ζητήσετε εσείς, θα ζητήσουμε εμείς."	λογικά και σωστά." [511] "Δηλαδή λέγατε άλλα από αυτά που λέει τώρα ο νόμος σας." ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): [514] "Γιατί το ζήτημα δεν είναι να διεκτραγωδείς την κατάσταση." [515] "Γιατί άραγε την εποχή εκείνη που ερχόντουσαν εδώ οι αναποτελεσματικές νομοθεσίες – γιατί, αφού είμαστε έτσι εδώ, αναποτελεσματική είναι η νομοθεσία που έχουμε – για ποιο λόγο δεν υπήρξε καταψήφιση, καταδίκη αυτών των νομοθεσιών έμπρακτη στη Βουλή; Για ποιο λόγο επαναλαμβάνω δεν υπήρξε η αντίστοιχη κριτική και καταψήφιση των νομοθετημάτων που ήταν πολύ περισσότερο αναποτελεσματικά και που οδήγησαν σε αυτό το φαινόμενο; Σε ό,τι αφορά το ζήτημα το οποίο σχετίζεται με την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, είχα την τύχη –και το εννοώ αυτό– να μετέχω από την αρχή και ιδίως στην αρχή, που με επικεφαλής τον κ." [520] "Τότε θα θυμίσω ότι, πρώτον, ερχόντουσαν οι πρόεδροι του ΕΡΣ, ο ένας μετά τον άλλο και παρητούντο κάνοντας ευθέως διάφορες καταγγελίες." [522] "Ακόμη μπορώ να θυμηθώ το εξής: Σε ποια περίπτωση η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας είχε λειτουργήσει οιονεί ως νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την έκδοση και διαμόρφωση οιοδήποτε νόμου της εποχής εκείνης; Ποτέ δε συνέβη αυτό το πράγμα." [523] "Γιατί αν τις είχαμε αφαιρέσει όπως άκουσα εδώ –διότι κάποιοι ήλθαν και είπαν εδώ, μα το πιστοποιητικό διαφάνειας πρέπει να το δίνει κάποια άλλη επιτροπή εμείς θα συστήσουμε την Επιτροπή Έργων και Προμηθειών– αλλά αν τολμούσαμε εμείς να πούμε εδώ ότι αυτό το πιστοποιητικό το παίρνουμε από το ΕΡΣ, τότε η Αξιωματική Αντιπολίτευση θα έλεγε ότι
---	---

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας):	παραγνωρίζουμε το ρόλο του." [527] "Έτσι αποδείξαμε ότι σεβόμαστε το ΕΡΣ." [532] "Διότι αν δεν του δίνουμε αυτήν την αρμοδιότητα ή αν του την αφαιρούσαμε –γιατί πρέπει να υπάρχει αυτή η αρμοδιότητα– τότε οι πρώτοι που θα κατηγορούσατε την Κυβέρνηση ότι αντισυνταγματικά αφαιρεί αρμοδιότητες, θα ήσασταν εσείς." [533] "Γιατί η διαπλοκή, προϋποθέτει διαύλους που η ίδια η πολιτεία αφήνει." [534] "Γι' αυτό δεν μας ενδιαφέρουν ούτε οι επιχειρηματίες, ούτε συγκεκριμένα ονόματα." [538] "Όμως όλες οι αποφάσεις των άλλων τμημάτων και του ιδίου τμήματος που είναι καίριας σημασίας για τα θέματα των δημόσιων συμβάσεων στηρίζονται σε αυτήν την απόφαση." [539] "Διότι ήρθε στην κυβέρνηση με την εντολή του ελληνικού λαού να θέσει κανόνες για την έννομη τάξη, για την αξιοπρέπεια της χώρας και την ποιότητα της δημοκρατίας."
[871] "Βέβαια, ελπίζω σύντομα το αρμόδιο Υπουργείο αλλά και το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας να δώσουν επαρκείς απαντήσεις, κύριε Πρωθυπουργέ, στα αίτια αυτής της τραγωδίας." [872] "Βέβαια, κρίσιμες αποφάσεις που άπτονται της εθνικής κυριαρχίας της χώρας, λαμβάνονται σε μία νύχτα, ερήμην των πολιτικών δυνάμεων και του ελληνικού λαού." [873] "Βέβαια, δυστυχώς, η ελεύθερη ενημέρωση και ο πλουραλισμός απειλούνται και η πολιτική αβεβαιότητα, κύριε Πρωθυπουργέ, επανέρχεται με ευθύνη δική σας, των στελεχών της Κυβέρνησης και με δηλώσεις στελεχών του ΣΥΡΙΖΑ και των Ανεξαρτήτων Ελλήνων." [874] "Επίσης, το Σύνταγμα της χώρας παραβιάζεται κατάφωρα και για όλα αυτά, οι ευθύνες της δικής σας Κυβέρνησης είναι τεράστιες." [875] "Όμως, στην κοινωνία δεν μπορείτε να βγείτε." [876] "Παππά, τον Υπουργό Επικρατείας, τον απόλυτο κυρίαρχο των μέσων ενημέρωσης." [877] "Επειδή προφανώς, λοιπόν, χρειάζεστε ολίγη υπενθύμιση ως προς το τι λέει το Σύνταγμα, σας διαβάζω από την παράγραφο 2 του άρθρου 15: «Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους»." [878] "Γιατί μόνο τέσσερις άδειες και όχι δεκατέσσερις, είκοσι τέσσερις ή τριάντα τέσσερις; Αν ενδιαφερόσασταν πραγματικά να τιθαसेύσετε τη διαπλοκή και να προάγετε την πολυφωνία, θα υπέθετα ότι θα θέλατε να δώσετε περισσότερες άδειες και όχι λιγότερες." [880] "Πρώτον, τα στοιχεία τα οποία δώσατε είναι ανακριβή." [882] "Όμως, αυτό ακριβώς είναι το επιχείρημα το οποίο επικαλείται η δήθεν έκθεση, την οποία μας προσκομίσατε εδώ." [883] "Επειδή η ενημέρωση είναι	ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας) : [542] "Διότι το να είναι εδώ ελάχιστοι ομιλούντες Βουλευτές, ο Υπουργός και το Προεδρείο δεν είναι και το καλύτερο για τη Βουλή." ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ (ΠΑΣΟΚ): [545] "Όπως επίσης χρήσιμη ρύθμιση που εφαρμόστηκε από τις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ ήταν ο προληπτικός έλεγχος νομιμότητας των συμβάσεων άνω ορισμένου ποσού από το Ελεγκτικό Συνέδριο." [546] "Επίσης η σύσταση Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας, την οποία εισηγήθηκε ο κ." [547] "Επίσης, θυμίζω ότι στη συναινετική αναθεώρηση του Συντάγματός μας υπήρξαν ρυθμίσεις που υποστηρίχθηκαν από το σύνολο του πολιτικού κόσμου και μάλιστα ρυθμίσεις οι οποίες

δικαίωμα του ελληνικού λαού, αυτήν την ενημέρωση δεν μπορείτε να την ποδοπατάτε." [884] "Παρακάμπετε κάθε έννοια αξιοκρατίας στις τοποθετήσεις στελεχών στη δημόσια διοίκηση." [885] "Είναι, επίσης, βέβαιο ότι η διάταξη αυτή θα ενεργοποιήσει τα θεσμικά αντανάκλαστικά των Βρυξελλών." [886] "Προφανώς, ξεχάσατε το σχετικό άρθρο 15 παράγραφος 2. Το ίδιο Σύνταγμα, στο οποίο ορκιστήκατε και εσείς και εγώ και όλοι οι υπόλοιποι συνάδελφοι να υπηρετήσουμε, παραβιάζεται βάνουσα σήμερα από την προτεινόμενη ρύθμιση." [888] "Πρόκειται για πρακτικές που, δυστυχώς, απομακρύνουν την Ελλάδα, απομακρύνουν τη χώρα από τις ευρωπαϊκές αξίες του κράτους δικαίου." [890] "Διότι κάνετε πολλές αναφορές στην Αξιωματική Αντιπολίτευση –καταλαβαίνω γιατί, καταλαβαίνω ότι σας δημιουργεί μία ανησυχία η δυναμική που αναπτύσσει η Αξιωματική Αντιπολίτευση– αλλά παραγνωρίσατε να πείτε όλα τα κόμματα είναι απέναντι στις ρυθμίσεις τις οποίες φέρατε, όχι μόνο η Αξιωματική Αντιπολίτευση."	έχουν μια ιδιαίτερη σημασία για την ομαλή λειτουργία της Δημοκρατίας μας και τη διαφάνεια, όπως παραδείγματος χάριν η αναγωγή στο επίπεδο της συνταγματικής έννομης τάξης πολλών ανεξάρτητων αρχών." [548] "Πρώτον, πρέπει να έχετε μια συνολική αντίληψη του προβλήματος, άρα και μια συνολική πρόταση για την αντιμετώπισή του." [550] "Σε κάθε περίπτωση, παρακαλώ, να προσμετρήσετε αυτό που σήμερα εμείς ήδη προβλέπουμε ότι με μια σειρά από παρεμβάσεις σας χωρίς ευθύνη του Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου, όπως αφήσατε πριν να εννοηθεί, κύριε Υπουργέ των Εσωτερικών– έχετε οδηγήσει σε μια δυσάρεστη επενδυτική άπνοια."
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ (Υπουργός Επικρατείας):	"ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης):
[891] "Παύει να είναι η μόνη χώρα που αφήνει να εκπέμπουν χωρίς άδειες." [894] "Πώς αντέδρασε η Νέα Δημοκρατία μετά την ψήφιση του νόμου; Αφού δεν είναι πια κυβέρνηση και δεν μπορούν να κόβουν και να ράβουν νυχτερινές παρατάσεις, βρήκαν άλλο τρόπο να σκοτώσουν τον διαγωνισμό: διά του μπλοκαρίσματος της διαδικασίας συγκρότησης του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης." [895] "Ποιος περιμένετε να πιστέψει ότι σας αφορά το ποιος έχει την υπογραφή, για να γίνει ο διαγωνισμός; Καθόλου δεν σας αφορά αυτό, καθόλου."	[552] "Θα επισημάνω μονάχα στον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο –του οποίου τιμώ τη νηφαλιότητα του λόγου και το επαναλαμβάνω πολλές φορές σε αυτήν την Αίθουσα– ένα πράγμα." [553] Αν υπάρχει επενδυτική άπνοια που λέτε, ιδιαίτερα στο χώρο αυτό ξέρετε που οφείλεται."
	ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ (ΠΑΣΟΚ):
	[561] "Άρα στη φιλοσοφία του νομοσχεδίου τι ακριβώς προσφέρετε στη διαφάνεια, στην πάταξη της διαφθοράς και της διαπλοκής; Είναι εξαιρετικά υποτιμητικό για ένα ολόκληρο σώμα Ελλήνων πολιτών –και αναφέρομαι στους Έλληνες δημοσιογράφους και τα στελέχη των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης– να αντιμετωπίζονται με τη λογική του νομοσχεδίου ως άβουλα, μίσθαρνα, απολιτικά όργανα των ιδιοκτητών των εφημερίδων τους, ωσάν να μην έχουν πολιτική άποψη." [562] "Διότι οι δημοσιογράφοι κάνουν τις εκπομπές, οι δημοσιογράφοι γράφουν τις

[896] "Διότι καθόλου δεν σας ένοιαξε, καθόλου δεν σκοτιστήκατε στο να παρατείνετε αυτήν την παρανομία, με νυχτερινές, πανομοιότυπες τροπολογίες δεκαπέντε φορές, όπου άλλαζε μόνο η ημερομηνία, όπου δίνετε παράταση στην παράταση." [897] "Πόσες καθυστερήσεις από την εσωκομματική σας διαδικασία μέχρι την άρνηση συναίνεσης στη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής, μέχρι και τώρα τα διαδικαστικά ζητήματα!" [898] "Για ποιον λόγο; Τι καταφέρνετε, δηλαδή; Είναι σαφές, νομίζω, στον ελληνικό λαό ότι η Νέα Δημοκρατία δεν θέλει να γίνει διαγωνισμός."	ειδήσεις." [563] "Γιατί δεν φέρατε ανάλογη διάταξη τώρα που έχετε την κοινοβουλευτική πλειοψηφία; Δεύτερη εύλογη απορία του απλού πολίτη." [564] "Γιατί όχι 2%; Γιατί όχι 3%; Γιατί όχι μισό; Κολοκυθιά παίξατε μεταξύ σας οι συναρμόδιοι Υπουργοί; Διότι στην Εισηγητική Έκθεση δεν υπάρχει καμία απολύτως τεκμηρίωση για το 1%." [565] "Γιατί είναι επιθυμητά και ανεκτά τα αδέρφια, οι πεθερές και οι πεθεροί των Υπουργών, των Βουλευτών, των γενικών γραμματέων, των διοικητών οργανισμών; Γιατί τις ίδιες απαγορεύσεις που βάζουμε στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης δεν τις βάζουμε και στους εαυτούς μας; Διότι αυτό απαιτεί η κοινή γνώμη από εμάς." [571] "Γιατί το ΠΑΣΟΚ έκανε προσπάθειες." [572] "Θα έπρεπε να συνεχίσουμε αποτελεσματικότερα, και σας έδωσα στην αρχή της ομιλίας μου συγκεκριμένο παράδειγμα με νομοθεσία ΠΑΣΟΚ, την οποία αρνείστε να εφαρμόσετε."
ΣΤΑΥΡΟΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος του κόμματος Το Ποτάμι):	ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΟΥΤΜΕΡΙΑΔΗΣ (ΠΑΣΟΚ):
[899] "Διότι θεωρώ ότι αυτό δεν αφορά την Αριστερά μόνο." [900] "Άρα όλοι είναι πιο εύκολοι στις απειλές μου»." [901] "Νομίζω ότι όλοι αντιλαμβάνονται ότι οι ρυθμίσεις που προσπαθείτε να κάνετε τους τελευταίους μήνες τις τελευταίες εβδομάδες σε σχέση με την τηλεόραση δεν βάζουν τάξη στο χάος, αλλά δημιουργούν έδαφος για παζάρια με τους καναλάρχες, με τον Υπουργό να κρατά τη σπάθα και να αποφασίζει ποιος θα επιβιώσει, ποιος θα είναι ένας από τους τέσσερις, ποιος θα είναι ένας από τους τρεις." [902] "Δηλαδή, το δίλημμα που θέτετε σήμερα, είναι διαπλοκή παλαιού τύπου, διαπλοκή που έχει επιλέξει και έχει στηρίξει η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ ή διαπλοκή ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ; Αν θέλετε να σπάσει -εμείς θέλουμε- η αμαρτωλή σχέση πολιτικών με την τηλεόραση, υπάρχει μόνο μία λύση, εύκολη: Φέρτε μια τροπολογία, μια απόφαση στη Βουλή που θα δυναμώσει τις αρμοδιότητες στο ΕΣΡ." [903] "Όμως, σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, αν εξαιρέσεις το Λουξεμβούργο, έχουν αναθέσει τον έλεγχο και την ευθύνη της	[576] "Αντίθετα μπορεί να οδηγήσει και σε άλλες στρεβλώσεις και καταστρατηγήσεις με στόχο την αναδιανομή της πίτας του ελέγχου των ΜΜΕ." [580] "Αυτό αποδεικνύεται περίτρανα, αφού η Νέα Δημοκρατία ήλθε στην Κυβέρνηση, υψώνοντας τη σημαία της κάθαρσης." [581] "Πότε τελικά θα δείξετε τα επιτεύγματά σας απ' αυτήν τη σύγκρουσή σας με τη διαπλοκή και τη διαφθορά; Πότε θα εξυγιάνετε αυτό το διεφθαρμένο κράτος που λέτε; Πόσο καιρό θα περιμένει ακόμη ο Έλληνας πολίτης, για να εφαρμόσετε αυτά που προεκλογικά λέγατε; Δυστυχώς, λόγια πολλά και αποτέλεσμα μηδέν."
	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΗΓΑΣ (ΠΑΣΟΚ):

ρύθμισης της τηλεόρασης σε ανεξάρτητες αρχές."

[904] "Βέβαια, είναι αλήθεια ότι και η ακροδεξιά κυβέρνηση της Πολωνίας αυτές τις μέρες αποφάσισε να επιβάλλει κρατικό έλεγχο στην τηλεόραση, γεγονός που ανάγκασε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να τη θέσει υπό επιτήρηση."

[905] "Δηλαδή, 4,5 εκατομμύρια μέлон ανά άδεια."

[906] "Πού είναι; Είχατε πει ότι από τον έλεγχο των εμφασμάτων στο εξωτερικό, θα βρίσκατε 1 δισεκατομμύριο."

[907] "Πού είναι; Κι εσείς ο ίδιος, κύριε Τσίπρα, είχατε πει ένα χρόνο πριν, εδώ, τον Φλεβάρη του 2015, ότι θα βγάλουμε 1,5 δισεκατομμύριο από την πάταξη του λαθρεμπορίου των καυσίμων και του καπνού."

[908] "Όμως, επειδή τελικά λεφτά δεν υπάρχουν ή, για την ακρίβεια, λεφτά υπάρχουν, αλλά είσαστε ανίκανοι να τα βρείτε και να τα φέρετε στα δημόσια ταμεία, λέτε: «Να δώσουμε λίγο θέαμα στον λαό»."

[910] "Για να γίνω πιο σαφής, ακούστε -θέλω να το διαβάσω για να μην κάνω κάποιο λάθος και θα καταλάβετε το γιατί- το εξής: «Η καταρρέουσα Κυβέρνηση για να στηριχθεί, στήνει τη δική της διαπλοκή»."

[912] "Προσπαθεί να βάλει στη θέση των παλιών καναλαρχών νέους, πιο συνεργάσιμους με το Μαξίμου»."

[913] "**ΠΑΥΛΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ**
(Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας) Εγώ δυσκολεύομαι να πάω;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος του κόμματος Το Ποτάμι) Πηγαίνετε να μιλήσετε στην Κρήτη, που σας ψάχνουν, για τις υποσχέσεις που δώσατε και μην θορυβείτε στο Κοινοβούλιο."

[914] "Πηγαίνετε στην Κρήτη, χωρίς μια φρουρά, βέβαια, να σας προσέχει."

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΤΣΗΣ (Πρόεδρος της Βουλής)

[917] "Δηλαδή, η Αριστερά στην

[585] Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, είναι γεγονός ότι σήμερα συζητάμε εδώ στη Βουλή με αφορμή το νομοσχέδιο ένα ζήτημα το οποίο βρίσκεται σίγουρα στο κέντρο του δημόσιου πολιτικού διαλόγου, ένα ζήτημα που αφορά την κοινωνία και τους πολίτες."

[586] "Πρόκειται για άλλη μία νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης, η οποία έχει τα χαρακτηριστικά της αναποτελεσματικότητας, τα χαρακτηριστικά της αποσπασματικής προσπάθειας ρύθμισης θεμάτων."

[588] "Γιατί το κάνει με έναν τρόπο υποκριτικό και περισσεύει ο φαρισαϊσμός μέσα απ' αυτή την προσπάθεια."

[591] "Γιατί είναι σίγουρο ότι αυτό το νομοσχέδιο δεν αντιμετωπίζει αυτό το φαινόμενο, το οποίο καλείται, υποτίθεται, να λύσει και να αντιμετωπίσει."

[595] "Διότι δεν είναι το αν ταυτίζεται το πρόσωπο ή τα υπόλοιπα συγγενικά ή παρένθετα πρόσωπα των μετόχων μέσων ενημέρωσης με αυτούς που αναλαμβάνουν δημόσιες συμβάσεις το μοναδικό εμπόδιο, το οποίο αν ξεπερνούσαμε, θα καταργούσαμε τη διαπλοκή και τη διαφθορά."

[596] "Όμως, παρ' όλα αυτά, πιστεύω ότι ακόμα και αυτή η αναλυτική συνταγματική διάταξη εισάγει μια, θα έλεγα, ευρεία δυνατότητα στο νομοθέτη να ρυθμίσει με τρόπο συγκεκριμένο αυτά τα ζητήματα, ώστε να μην είναι ο νόμος ατελέσφορος, όπως πράγματι θα είναι, να μην είναι ανεφάρμοστος, όπως πράγματι θα αποδειχθεί ότι είναι, και να μην είναι γραφειοκρατικός, να προσθέτει εμπόδια στην επιχειρηματικότητα."

[597] "Όμως, σήμερα η Κυβέρνηση, καλυπτόμενη πίσω από μία απόφαση του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, μας λέει ότι δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε διαφορετικό, ότι είμαστε υποχρεωμένοι να κάνουμε αυτήν τη ρύθμιση όπως την εμφανίζουμε."

[598] "Πιστεύω, λοιπόν, ότι

Κυβέρνηση, τουλάχιστον μεταπολιτευτικά, μετά από σαράντα χρόνια και δεν έχει δικαίωμα να κάνει οτιδήποτε που θα αλλάξει τα δεδομένα τα οποία βρίσκονται σήμερα σε κατάσταση ανομίας, έτσι όπως όλοι και όλες αναγνωρίζουν."

[918] "Αν αυτό δεν είναι πολιτικό θράσος και δεν είναι και επιτομή μιας πολιτικής για πρόκληση σε διαπλοκή, τι θα ήταν; Επιτρέψτε μου να σας πω ότι πριν λίγες ημέρες έγινε μια συζήτηση εδώ."

[920] "Αν είναι οκτώ -ακούστηκε προηγούμενα- δεν επιβιώνουν; Δεν επιβιώνουν με επιχειρηματικούς και πραγματικούς όρους αγοράς, πληρωμής των μισθών, των ασφαλιστρών, νέου προγράμματος, ρεπόρτερ -κύριε Αμυρά, είστε και δημοσιογράφος, ακούστε- που χρειάζονται ίσως και σε όλο τον κόσμο κ.λπ.. Δεν επιβιώνουν έτσι!"

[921] "Γιατί να επιβιώνουν τέσσερα; **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΤΣΗΣ** (Πρόεδρος της Βουλής) Κύριε Ψαριανέ, σας παρακαλώ, είστε και δημοσιογράφος."

[922] "Αν δεν μπορείτε να απαντήσετε σε επιχειρήματα, αν δεν μπορείτε να πείτε πως είτε ήσασταν άσχετοι είτε δεν είχατε μελετήσει σε τέσσερις συζητήσεις που είχαν γίνει στην Ολομέλεια, τις Επιτροπές και σε τρεις στη Διάσκεψη των Προέδρων, τουλάχιστον ακούστε επιχειρήματα."

[923] "Όλοι γνωρίζουν, πραγματικά, ότι η νέα τεχνολογία προσφέρει πολύ μεγάλες δυνατότητες για να υπάρχουν συνδρομητικά κανάλια, καλωδιακές τηλεοράσεις, web TV, περιφερειακά, θεματικά."

[924] "Γιατί άραγε; Μήπως κάποιοι άλλοι, σε κρίσιμες φάσεις και ιδιαίτερα μέσα σε αυτόν τον χρόνο, αυτήν τη χρονιά που διεξάγεται ένας πολιτικός πόλεμος απέναντι στην Κυβέρνηση της Αριστεράς, δώσανε τα δικά τους ρέστα; Μήπως έδωσαν τα δικά τους ρέστα; Θέλετε να σας πω μια

σήμερα οφείλουμε να σταθούμε με πολύ μεγάλη προσοχή και να αναλογιστούμε τις συνέπειες που θα προκληθούν από την ψήφιση αυτού του νόμου."

[600] "Αυτός είναι ο λόγος που σήμερα κατά κύριο λόγο καθυστερούν τα δημόσια έργα, η μη εφαρμογή και τα προβλήματα που θα δημιουργηθούν με την εφαρμογή του νέου νόμου."

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ (ΠΑΣΟΚ)

[601] "Πιστεύει κανείς από εμάς ότι, με αυτό το νομοσχέδιο που συζητάμε, δίνουμε τέλος στα φαινόμενα της διαπλοκής και της διαπλοκολογίας; Πιστεύει οποιοσδήποτε από εμάς ότι αναβαθμίζεται το κύρος του πολιτικού κόσμου ή του Κοινοβουλίου ή των πολιτικών θεσμών; Πιστεύω πως όχι."

[603] "Τότε όλοι έλεγαν ότι όλοι οι πολιτικοί είναι διαπλεκόμενοι, ότι η πολιτική ζωή του τόπου έχει φθάσει πια στο τελευταίο σκαλοπάτι εκτίμησης."

[604] "Θεωρήθηκε τότε σαν στάχτη στα μάτια των πολιτών, σαν μια προσπάθεια αποπροσανατολισμού από τα πραγματικά αίτια του φαινομένου και της διαπλοκής και της διαπλοκολογίας."

[605] "Είναι χτύπημα, κύριοι Υπουργοί, κατά της διαπλοκής η οποιαδήποτε αλλαγή ιδιοκτησιακού καθεστώτος της οποιας μεγαλοεκδοτικής επιχείρησης; Ποιον και τι επιζητούμε να προστατεύσουμε με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, με το νομοσχέδιο που σήμερα συζητάμε; Το δημόσιο συμφέρον, τον πολιτικό κόσμο, την αξιόπιστη ενημέρωση, την πολυφωνία στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης; Είναι απόλυτα βέβαιο ότι μέσα από τις διατάξεις του νομοσχεδίου δεν εξυπηρετείται και δεν προστατεύεται το δημόσιο συμφέρον και ειδικότερα δεν προστατεύεται το δημόσιο χρήμα."

[606] "Πιστεύει, πράγματι, κάποιος από εμάς ότι η αλλαγή είτε πραγματική είτε συναινετική

μικρή ιστορία, που δεν είναι γνωστή; Θα σας την πω." [928] "Αφού ήδη είχαν καθησυχαστεί οι εκπρόσωποι των κομμάτων κ.λπ., βλέπαμε να παίζεται προς τον ελληνικό λαό το σενάριο ότι δεν υπήρχαν τα δεδομένα για να γίνει την άλλη μέρα δημοψήφισμα και πως οδηγούμασταν σε φιάσκο." [929] "Έτσι, λοιπόν, όταν μιλάμε για το Σύνταγμα και την υπεράσπισή του, να ξέρουμε πως οι συχνότητες δεν είναι σουπερμάρκετ, όπως αναφέρθηκε, δυστυχώς, προηγούμενα από τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης."	του ιδιοκτησιακού καθεστώτος μιας μεγαλοεκδοτικής επιχείρησης μειώνει ή εξαλείφει τις δυνατότητες επηρεασμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων με το δημόσιο είτε σε επίπεδο προμηθειών, είτε στο επίπεδο εκτέλεσης έργων; Θεωρεί η Κυβέρνηση μεγάλη επιτυχία και αποτέλεσμα του νόμου τη φημολογία εξαγοράς των μετόχων της εκδοτικής εταιρείας «ΠΗΓΑΣΟΣ» –που μάλλον τελικά δεν γίνεται– από τον όμιλο επιχειρήσεων του κ." [608] "Φαίνεται ότι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, αντί να κυνηγάει τα προβλήματα του τόπου, κυνηγάει ανεμόμυλους."
ΦΩΤΕΙΝΗ ΓΕΝΗΜΑΤΑ (Πρόεδρος της Δημοκρατικής Συμπαράταξης ΠΑΣΟΚ-ΔΗΜΑΡ):	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ (ΝΔ):
[932] "Γιατί φοβάστε τόσο; Επειδή βλέπετε τη λαϊκή οργή." [933] "Επειδή είναι η αλήθεια ότι έχετε καταπιεί όλα σας τα λόγια, όλες σας τις υποσχέσεις, όλες σας τις προγραμματικές διακηρύξεις." [934] "Γιατί εμείς θέλουμε να μπει τάξη και στο ραδιοτηλεοπτικό τοπίο." [935] "Παππά, την οποία βέβαια εξήγγειλε ήδη από χθες ο κ." [936] "Προσπαθείτε να βρείτε επιχειρήματα –το καταλαβαίνουμε– για τα απογοητευμένα στελέχη σας, για τους Βουλευτές σας." [937] "Πόσους και ποιους εργαζόμενους ανθρώπους θα στείλετε στα σπίτια τους και με ποιο πρόσχημα; Το μόνο, λοιπόν, που θα πετύχετε με αυτήν την πρόταση είναι η δημιουργία ακόμα μεγαλύτερης αταξίας." [938] "Παρακολουθούμε με ιδιαίτερη προσοχή και περίσκεψη τις εξελίξεις στο ΝΑΤΟ και την εμπλοκή του στην προσφυγική κρίση." [939] "Γι' αυτό και σε πρώτη φάση ζητούμε άμεση και λεπτομερή ενημέρωση για το κρίσιμο επιχειρησιακό μέρος από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας και από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό."	[609] "Το σύνολο σχεδόν των επιχειρήσεων που ασχολείται με τα μέσα ενημέρωσης, κυρίως των ηλεκτρονικών, είναι ζημιογόνες. Άρα ο λόγος ύπαρξής τους είναι άλλος και όχι το επιχειρηματικό κέρδος. Άρα ο λόγος ύπαρξής τους είναι άλλος και όχι το επιχειρηματικό κέρδος." [610] "Προς την κατεύθυνση αυτή, με το παρόν νομοσχέδιο επιδιώκεται αφενός μεν να αποκατασταθεί η ισορροπία μεταξύ της επιχειρηματικής ελευθερίας αλλά και του υγιούς ανταγωνισμού στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και αφετέρου να διασφαλιστεί ο προορισμός των επιχειρήσεων μέσων ενημέρωσης που αποβλέπει, κατά το Σύνταγμα, στην αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων στο πλαίσιο της κατά παραχώρηση άσκησης δημόσιας υπηρεσίας που επιτελούν." [611] "Κατά την άποψή μου, δύο ήταν οι λόγοι, πέραν της δέσμευσης της Κυβέρνησης, για τους οποίους έφερε αυτό το νομοσχέδιο για το βασικό μέτοχο." [612] "Πρώτον, το άρθρο 14, παράγραφος 9 του Συντάγματος, που είχε ψηφιστεί με πολύ μεγάλη πλειοψηφία και από τα δυο μεγάλα κόμματα κατά την πρόσφατη

ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ (Πρόεδρος της Ένωσης Κεντρώων):

[941] "Ενώ άμα είναι πολιτικός είναι σπουδαίος!"

[942] "Γιατί αν στην ΕΡΤ είχατε κάνει πράγματι δημοκρατία, θα μπορούσα να υποθέσω μήπως θέλετε να κάνετε δημοκρατία και στα κανάλια και μήπως είστε ειλικρινής."

[943] "Έτσι εννοούμε τη δημοκρατία, να εμποδίζουμε τον άλλο να ομιλεί; Και όταν τελείωσε το εικοσάλεπτο βάλανε μισή ώρα Τσίπρα."

[945] "Νομίζω ότι το 70% ή το 80% του χρόνου είναι ΣΥΡΙΖΑ."

[946] "Έτσι δεν είναι; Αφού μιλάει χωριστά ο Υπουργός, χωριστά μίλησε ο Κατρούγκαλος, χωριστά ο Βούτσης, κ.λπ., και όλοι περισσότερο από τον χρόνο τους."

[948] "Έτσι αντιλαμβάνομεθα την ισοπολιτεία."

[950] "Ενώ η μεγαλοψυχία ενός κυβερνώντος είναι να ισομερίζει το χρόνο, αναλογικά έστω, κι όχι να μιλάνε δέκα του ενός, ένας του αλλουνού κ.λπ.. Τα θέτω αυτά ως προβληματισμό, γιατί η ΕΡΤ από το πρωί μέχρι το βράδυ είναι λιβανιστήρι."

[951] "Πέρασε η εποχή που ο Ανδρέας Παπανδρέου έδινε κάτι στους αγρότες»."

[952] "Ενώ όλοι οι υπόλοιποι το παίζατε «λίγο και λίγο» για να είστε συμπαθείς."

[953] "Ενώ εσείς κύριοι, άνθρωποι του Τσίπρα, όταν έβγαιναν οι αγρότες επιχαίρατε και τους λέγατε να κλείνουν τους δρόμους και ει δυνατόν να ρίξουν και τις κυβερνήσεις!"

[954] "Έτσι δεν είναι; Δεν νομίζω να τους λέγατε αυτό που λέει η Ένωση Κεντρώων, «γυρίστε στα σπίτια σας και υπάρχει Κοινοβούλιο, υπάρχουν κόμματα για να σας εκπροσωπήσουν»."

[956] "Δηλαδή, μπορεί ένας αγρότης να έχει τζίρο 200 και 300 χιλιάδες και να μην πάει σπίτι του φαγητό!"

[957] "Όμως, δεν μπορείτε να δείχνετε τους φεουδάρχες, για να

αναθεώρηση του Συντάγματος."

[614] "Άρα είναι εκτελεστικός του άρθρου 14 και κινείται στο πνεύμα του συνταγματικού νομοθέτη."

[615] "Με άλλα λόγια, το Συμβούλιο της Επικρατείας ομολογεί ότι το κράτος ήταν ή είναι διάτρητο."

[616] "Όμως με τη στάση σας αυτές τις μέρες αφήσατε άφωνους όχι μόνο εμάς, το σύνολο των Βουλευτών, αλλά και τους πολίτες με τη συγκεκριμένη λογική κάποιων ότι ανάπτυξη χωρίς λίγο διαπλοκή δεν γίνεται."

ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΝΩΛΑΚΗΣ (ΠΑΣΟΚ):

[620] "Γι' αυτό και με αφορμή το υπαρκτό πρόβλημα της διαπλοκής και της διαφθοράς φέρνει στη Βουλή σήμερα το σημερινό νομοσχέδιο, ώστε να ξεκαθαρίσει και να ελέγξει προς όφελός της το τοπίο των ΜΜΕ."

[622] "Βέβαια αυτό το πρόβλημα διογκώθηκε πάρα πολύ προεκλογικά από τη Νέα Δημοκρατία φτιάχνοντας ένα νοσηρό κλίμα, επικίνδυνο και για την κοινωνία μας, αλλά και για την οικονομία μας."

[623] "Επομένως, εάν ακολουθήσουμε τη λογική αυτή του νομοσχεδίου που κατά τη γνώμη μου είναι εσφαλμένη, εκτός από το βασικό μέτοχο θα έπρεπε να είχαμε πρώτα απ' όλα και πολιτικό μέτοχο, για να μην είναι το νομοσχέδιο υποκριτικό, μήπως κι επιτέλους ξανακερδίσουμε τη χαμένη μας αξιοπιστία και κτίσουμε μία νέα σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ του πολίτη και του πολιτικού."

[624] "Κατά την άποψή μου, η φιλοσοφία του νομοσχεδίου θα έπρεπε να ήταν διαφορετική. Αντί, για παράδειγμα, να αστυνομεύουμε τον επιχειρηματία των ΜΜΕ, αλλά και τους συγγενείς του, ανεξάρτητα μάλιστα της οικονομικής τους αυτοτέλειας, μπλοκάροντας έτσι τα έργα και την ανάπτυξη, θα έπρεπε να βρούμε τρόπους ώστε να διασφαλίσουμε τη διαφάνεια των

υποκύπτει η μεγάλη μάζα των αγροτών, που είναι άνθρωποι του μόχθου και της βιοπάλης."

[958] "Πώς θα συσχετίσουμε τις τιμές διάθεσης με το κόστος παραγωγής, που είναι ιδιαίτερα αυξημένο."

[959] "Γιατί έτσι όπως το πάτε θα εκλείψει."

[960] "Γιατί δεν κάνετε το απλούστατο: Να βάλετε τους κανόνες, να δίνει 1 εκατομμύριο το χρόνο για τη δημόσια συχνότητα το κάθε κανάλι, να ελέγχεται εάν πληρώνει ΙΚΑ, εάν πληρώνει αγγελιόσημο, εάν πληρώνει τους εργαζομένους και όποιοι δεν τηρούν τα παραπάνω να κλείνουν."

[961] "Δηλαδή πού θα βρείτε τους καλούς; Ποιοι είναι οι καλοί επιχειρηματίες; Ορισμένοι από εσάς είστε κατά της επιχειρηματικότητας."

[962] "Πώς να σας πιστέψει η Ένωση Κεντρώων για το ότι θέλετε συναίνεση, όταν στο μόνο σημείο που ο νομοθέτης προβλέπει συναίνεση, εσείς αφαιρείτε τη δικαιοδοσία από εκεί και την πάτε αλλού; Εν πάση περιπτώσει, φρονώ ότι ο ελληνικός λαός έχει βγάλει τα συμπεράσματά του, ότι ο χρόνος σας τελείωσε."

[963] "Δηλαδή τι θα πει δοτός; Δεν θα ψηφίσει η Βουλή; Δεν θα δώσει ψήφο εμπιστοσύνης η Βουλή; Δηλαδή θα είναι δικτάτορας; Δεν προτείνουμε δικτάτορα, προτείνουμε πρωθυπουργό που θα απολάβει της εμπιστοσύνης του Κοινοβουλίου."

[964] "Δηλαδή ζητούσαμε από έναν τεχνοκράτη σε πενήντα μέρες να λύσει το οικονομικό πρόβλημα της χώρας, το οποίο οι πολιτικοί εξήντα χρόνια είχαν δημιουργήσει και είχαν πτωχεύσει την οικονομία της χώρας."

[965] "Όμως, δοτός τι σημαίνει; Δηλαδή αν αύριο πάει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ο κ."

[966] "Αν αυτή η Αίθουσα είχε άνδρες τίμιους και καλούς, τότε δεν θα είχε φθάσει η χώρα στην πτώχευση!"

[967] "Όμως, για την καρέκλα,

δημοπρασιών και των κρατικών προμηθειών.

[625] "Μιας και απ' ό,τι φαίνεται ο νέος νόμος του κ."

[626] "Προχωράει στην ονομαστικοποίηση των μετοχών μέχρι φυσικού προσώπου, λες και άμα βρούμε κάποιους δικηγόρους και συμβολαιογράφους των επιχειρηματιών θα γίνει κάτι."

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΤΡΑΤΑΚΗΣ (ΠΑΣΟΚ):

[627] "Επειδή όμως είναι γνωστό ότι ομελέτα δεν γίνεται χωρίς να σπάσεις αυγά από τη μια πλευρά και από την άλλη ισχύει η γνωστή παροιμία «μια του κλέφτη, δυο του κλέφτη, τρεις και η κακιά του μέρα», όλα αυτά πολύ σύντομα θα γίνουν μπουμερανγκ για την ίδια την Κυβέρνηση."

[628] "Τελικά, το αποτέλεσμα θα είναι η εξόφληση κάποιων από τις δεσμεύσεις της Νέας Δημοκρατίας για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων συμφερόντων, τα οποία πάντα με τρόπο επιλεγμένο και με επικοινωνιακά κριτήρια, προσπαθεί να τακτοποιήσει."

[629] "Έτσι, όλοι αυτοί που πλήρωσαν τρεις, τέσσερις και πέντε φορές περισσότερα απ' αυτά που πήραν –και είναι οι πολλοί– αλλά δεν ήταν το δάνειο τους ληξιπρόθεσμο στο σύνολό του, δεν συμπεριλαμβάνονται στη ρύθμιση αν και ήταν αυτοί που πραγματικά πλήρωσαν τα πανωτόκια και τα αυξημένα επιτόκια."

[630] "Αντίθετα, περιπλέκει και δυσχεραίνει τα πράγματα με δαιδαλώδεις, νομικίστικες διαδικασίες και δυνατότητες προσφυγών στα ελληνικά και ευρωπαϊκά δικαστήρια."

ΕΛΠΙΔΑ ΤΣΟΥΡΗ (ΠΑΣΟΚ)

[635] "Δηλαδή, διογκώθηκαν τεχνητά τα υπό ρύθμιση ζητήματα σε μία προσπάθεια επηρεασμού της κοινής γνώμης."

[636] "Όμως, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, το ζήτημα της αδιαφάνειας και του επηρεασμού

για το κομματικό συμφέρον θυσιάσατε τα πάντα." [968] "Όμως, για τους τεχνοκράτες μην ειρωνεύεστε, γιατί εκεί θα καταλήξουμε, σε κυβέρνηση τεχνοκρατών."	της δημόσιας σφαίρας από οικονομικά συμφέροντα είναι ένα φανόμενο πολύ ευρύτερο, πολυσύνθετο και δεν αφορά μερικές μετρημένες, χωρίς να υποτιμούμε βέβαια τη σημασία τους, περιπτώσεις επιχειρηματιών, οι οποίοι είναι ιδιοκτήτες Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και ταυτόχρονα συναλλάσσονται με το δημόσιο τομέα."
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ (ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ)	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ (ΠΑΣΟΚ)
[974] "Παρατηρώ ότι σήμερα εδώ υπάρχει μια προσχηματική κατήφεια, μια κατήφεια για ένα τραγικό εθνικό συμβάν και για τις Ένοπλες Δυνάμεις εκ μέρους πολιτικών αρχηγών." [976] "Πρέπει να δείξει και ο κύριος Πρωθυπουργός έναν ιδιαίτερο σεβασμό, ειδικά τη σημερινή ημέρα." [977] "Επίσης, ο κύριος Πρωθυπουργός μίλησε σήμερα παρουσία -τώρα έχουν φύγει- ολόκληρου του Υπουργικού Συμβουλίου." [978] "Δηλαδή αφιέρωσε την παράδοση της ελληνικής κυριαρχίας στο ΝΑΤΟ σε αυτούς που έπεσαν για να προστατεύσουν την ελληνική κυριαρχία στο Αιγαίο." [981] "Αν θέλετε και την άποψή μου, πολύ καλύτερος ο Πλαστήρας, πολύ πιο μεγάλος στρατηγός, πολύ πιο μεγάλος πολιτικός." [982] "Γιατί δεν είπαμε «όχι» να κάνουμε αντιπολίτευση; Οι πάντες πρέπει να λένε όχι στην Κυβέρνηση." [983] "Διότι είδαμε η περίφημη προσέγγιση με τις τυμπανοκρουσίες για πολιτικό όφελος που είχε κάνει τότε ο Κώστας Καραμανλής με τη Ρωσία πού κατέληξε." [990] "Προχθές είχαν και τους Γερμανούς Ναζί στα γραφεία τους και το έκαναν γαργάρα!"	[637] "Πιστεύω πως το γεγονός ότι οι κοινοτικές παρατηρήσεις παρακάμπτονται με τόση μεγάλη ευκολία δεν προοιωνίζεται μία αποτελεσματική εφαρμογή του νόμου." [638] "Διότι και άλλες φορές στο παρελθόν, όταν παραγνώρισαν τις προβλέψεις του Κοινοτικού Δικαίου, πληρώθηκε αρκετά ακριβά, όταν υποθέσεις αργότερα κρίθηκαν από ευρωπαϊκά δικαστήρια." [639] "Πέρα απ' αυτά όμως, πιστεύω ότι η διάθεση μιας κυβέρνησης να θελήσει να αντιμετωπίσει ορισμένα θέματα, είτε διαπλοκής είτε παρεμβάσεων είτε επιρροών, που ασκούνται στο χώρο ενημέρωσης, είναι θεμιτή." [640] "Πρώτα απ' όλα νομίζω ότι όλοι γνωρίζουμε πως οποιαδήποτε επινόηση αποκλεισμού ιδιοκτησίας από ορισμένους επενδυτές συνήθως καταστρατηγείται σε ένα με δύο χρόνια, διότι προχωρεί πάρα πολύ ραγδαία η χρηματοπιστωτική τεχνολογία διεθνώς." [641] "Για παράδειγμα, τι θα έχετε να πείτε αν μία τεχνική εταιρεία ή ένας άλλος οικονομικός κολοσσός συνάψει ένα πολυετές εμπορικό συμβόλαιο, πληρωμής διαφημίσεων για παράδειγμα, με ένα ραδιοτηλεοπτικό μέσο; Δεν μπορεί να εξασφαλίσει έτσι μία ισχυρότατη επιρροή για πάρα πολλά χρόνια παρακάμπτοντας τις προβλέψεις του νομοσχεδίου; Αυτό το οποίο απαιτεί η σημερινή κατάσταση δεν είναι η δημιουργία
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΔΗΣ (ΚΚΕ):	
[992] "Περιγράψαμε όλη αυτήν την υποκρισία -την απύθμενη, κατά τη γνώμη μας- σε ό,τι αφορά το αστικό Σύνταγμα που περιγράφει, για παράδειγμα, το δικαίωμα όλων των Ελλήνων στην εργασία, όπως είπα και προηγούμενως και έχουμε ενάμισι εκατομμύριο ανέργους ή που	

περιγράφει την αντικειμενική πληροφόρηση και όλα τα υπόλοιπα και αυτό που ζούμε όλα τα προηγούμενα χρόνια είναι τραγωδία."

[993] "Όμως, λέω να τους μαζέψετε."

[997] "Όμως, ο ελληνικός λαός, ξαναλέμε, δεν πρέπει να ξεχνά και ούτε πρέπει να μην βλέπει το τι συμβαίνει σήμερα."

[998] "Δηλαδή πώς αυτοί οι αγρότες θα παλέψουν για τα αιτήματά τους; Από το σπίτι στην πολυθρόνα ή κουνώντας τα μαντηλάκια; Βρίσκουν κάποιες μορφές πάλης."

[999] "Ποια είναι, όμως, η κοινή γραμμή, η κοινή στρατηγική -θα έλεγα- και των δύο; Αποδέχονται ότι η ενημέρωση του ελληνικού λαού, τα κανάλια θα ανήκουν σε επιχειρηματικά συμφέροντα."

[1000] "Αν θέλεις να χτυπήσεις τη διαπλοκή, τέρμα τα ιδιωτικά συμφέροντα."

[1001] "Πάλι οι ίδιοι δηλαδή θα ελέγχουν την ενημέρωση!"

[1002] "Βέβαια, ο ξαναείπα και πριν, αλλά δεν απαντήσατε και οι δύο, ότι δίνεται η δυνατότητα συμμετοχής ξένων εταιρειών, οι οποίες απαλλάσσονται από την ονομαστικοποίηση των μετοχών, όσες είναι εισαγμένες στο χρηματιστήριο."

[1003] "Επομένως, αυτό περί διαφάνειας σβήνει."

[1004] "Ετσι δεν είχατε πει; Τι είναι το «BBC»; Αντικειμενική ενημέρωση; Η ΜΙ6 είναι στον έβδομο όροφο και ελέγχει το τι βγαίνει κάθε φορά."

[1008] "Γι' αυτό λέμε ότι όλα αυτά, κανάλια, υποδομές, τηλεπικοινωνίες πρέπει να είναι κοινωνική ιδιοκτησία, να λειτουργούν με βάση τα λαϊκά συμφέροντα, τα συμφέροντα του λαού και όχι τα συμφέροντα αυτών που έχουν τον πλούτο, να υπάρχει εργατικός λαϊκός έλεγχος."

[1010] "Όμως, αυτό βέβαια χρειάζεται μια ριζική ανατροπή, η οποία είναι αντικειμενικά ώριμη, όχι επειδή τη θέλουμε

πολύπλοκων γραφειοκρατικών κανόνων, αλλά είναι η δημιουργία απλών εφαρμόσιμων κανόνων τους οποίους μπορεί να ελέγξει εύκολα η κοινή γνώμη και όχι μια ογκώδης και αναποτελεσματική γραφειοκρατία, η πληροφόρηση για τη μετοχική σύνθεση για τη διανομή της διαφημιστικής πίτας, για τις επαγγελματικές σχέσεις που υπάρχουν όχι μόνο των ιδιοκτητών, αλλά και των στελεχών που εργάζονται σ' αυτές τις επιχειρήσεις με άλλες επιχειρήσεις εκτός των ΜΜΕ."

[645] "Ως εκ τούτου, το νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι πολύπλοκο, ατελέσφορο και αποπροσανατολιστικό από την κύρια επιδίωξη που έχουμε να βελτιώσουμε όσο μπορούμε την ποιότητα του ραδιοτηλεοπτικού τοπίου."

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (ΠΑΣΟΚ):

[646] "Διότι αυτά που δηλώνουμε στο «πόθεν έσχες», ξέρετε πολύ καλά ότι σκονίζονται μέσα σε ένα ντουλάπι, ξεχνιούνται και ποτέ δεν έχουν ελεγχθεί."

[648] "**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης)** Επειδή συμβαίνει να είμαι και Πρόεδρος της Επιτροπής του άρθρου 21 για τον έλεγχο του «πόθεν έσχες», θα ήθελα να σας πω ότι δεν είναι έτσι ακριβώς όπως το λέτε."

[649] "Δηλαδή δεν σκονίζονται τα «πόθεν έσχες»."

[650] "**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης)** Θέλω δηλαδή να σας πω ότι γίνεται ένας έλεγχος, εκτός από τους ορκωτούς λογιστές που έχει η Βουλή και κάνουν τον έλεγχο, από επιτροπή με εκπροσώπους όλων των κομμάτων."

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (ΠΑΣΟΚ)

[652] "Γιατί δεν κάνουμε μία διαδικασία για να ελέγξουμε αυτά που δηλώνουμε."

[654] "Γιατί δεν προχωράμε στους δημοσιογράφους, τους οποίους κανείς δεν αναφέρει; Εδώ επί

εμείς, αλλά είναι αντικειμενικά ώριμη γιατί αυτό που βγάζει και ο τομέας της ενημέρωσης είναι τέρας απέναντι στα παιδιά, στους εργαζόμενους, στον κόσμο ολόκληρο, γιατί υπερασπίζεται ένα τερατώδες πια σύστημα που έχει ιστορικά χρεοκοπήσει."

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
(ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ):**

[1013] "Γιατί αναφέρομαι στον Ούλοφ Πάλμε; Υπήρχε τότε ένα σύστημα στη Σουηδία καλύτερο από το BBC."

[1014] "Για ποιον λόγο; Εγώ πιστεύω ότι όλοι έχουμε καλές πλευρές σε αυτήν την Αίθουσα και αυτές μπορούμε να τις καλλιεργήσουμε, υπάρχει ένα μίνιμουμ δηλαδή να συνυπάρχουμε με ευπρέπεια σε αυτήν την Αίθουσα."

[1015] "Γιατί μέσα σε αυτήν την Αίθουσα έχουν περάσει -δεν θέλω να πω υπερβολές, να μην πω τη λέξη «γίγαντες»- πολύ αξιόλογοι άνθρωποι."

[1016] "Αν τους σκεφτείς και τους φέρεις στο μυαλό σου, πιστεύω ότι θα είσαι πιο συγκρατημένος."

[1017] "Παφίλης;- να έχουν, όντως, περιουσιακά στοιχεία όσο τα τρεισήμισι φτωχότερα δισεκατομμύρια του πλανήτη."

[1018] "Πιστεύω ότι εφτά χρόνια ύφεσης είναι ικανά, είναι αρκετά να ξεσηκώσουν και νεκρό από κάτω, όχι μόνο τους αγρότες, αλλά όλη την ελληνική κοινωνία."

[1020] "Γι' αυτό η λέξη «υποκίνηση» εμένα τουλάχιστον δεν μου ταιριάζει."

[1022] "Αν εφαρμοστεί το μητρώο -γιατί και εγώ γιατρός είμαι και έχω κτήματα και πηγαίνω, δεν είμαι όμως αγρότης- μένετε γύρω στις διακόσιες εβδομήντα χιλιάδες."

[1024] "Γιατί όλοι ξεχνάμε ότι έγιναν εκλογές τον Σεπτέμβριο και επικαλούμαστε συνέχεια την επιχειρηματολογία του Ιανουαρίου; Τι θέλω να πω και τελειώνω: Πιστεύω ότι η αξιολόγηση θα τελειώσει θετικά."

χρόνια περιμένουμε έναν κώδικα δεοντολογίας, τον οποίο έχει αναλάβει να κατασκευάσει η ΕΣΗΕΑ και τον οποίο ποτέ δεν εμφανίζει."

[655] "Ποιος θα έχει, κύριοι συνάδελφοι, τα μέσα ενημέρωσης; Το κράτος; Δεν υπάρχει άλλος."

[658] "Γιατί πρέπει να είστε δεσμευμένοι από το παρελθόν σας; Γιατί πρέπει να υπάρχουν σκοτεινές δυνάμεις, ύποπτες συνωμοσίες και γιατί πρέπει να δικαιολογήσετε ένα παρελθόν, το οποίο πλέον δεν σας αφορά από τη στιγμή που είστε κυβερνητικό κόμμα; Αυτό το νομοσχέδιο αυτήν τη σκοπιμότητα εξυπηρετεί μονάχα."

[662] "**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΑΔΗΣ
(ΠΑΣΟΚ):**

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ετοιμάστηκα με επιχειρήματα να αντικρούσω το παρόν νομοσχέδιο, που όχι μόνο δεν διασφαλίζει τη διαφάνεια, αλλά συσκοτίζει και οδηγεί σε νομιμοφανείς παρανομίες και στρεβλώνει την επιχειρηματικότητα."

[663] "Κατά την άποψή μου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα πολιτικά συμπεράσματα και τα αποτελέσματα από την πρωτοφανή «δονκιχωτικού» τύπου εκστρατεία της Νέας Δημοκρατίας είτε ως αντιπολίτευση είτε ως Κυβέρνηση απέναντι στη διαπλοκή και τη διαφθορά είναι τα εξής: Πρώτο συμπέρασμα."

[664] "Θυμίζω ότι και στις οικογένειες υπάρχει η αυθύπαρκτη προσωπικότητα των μελών της."

[665] "Πάρτε την αξία των μετοχών των κατασκευαστικών εταιρειών."

[666] "Πρέπει να σας πω λοιπόν ότι το 1% είναι 15.000.000"

[667] "Επειδή μέχρι τώρα έχετε μία κόντρα με την Ευρωπαϊκή Ένωση, με την απογραφή, με τα δημόσια έργα, το νόμο που πάμε να ψηφίσουμε για το βασικό μέτοχο, ξέρετε τι μου θυμίζετε; Κάτι κουτσαβάκια με έναν ιδιότυπο τσαμπουκά που συνέχεια γυρνάνε στο σπίτι δαρμένα."

[668] "Έτσι θα γυρίσουμε από την

[1025] "Πιστεύω, όσο κι αν είναι χιλιοπαιγμένο αυτό το έργο, ότι το χρέος θα μπει στο τραπέζι." [1027] "Πιστεύω ότι η χώρα με τις συνθήκες που είναι τώρα, έστω κι αν υπάρχει μια παγκόσμια κάπως αρνητική κατάσταση, θα γίνει πόλος έλξης επενδυτικών χρημάτων -αυτή είναι η δικιά μου η πρόβλεψη-, αρκεί να αξιοποιήσουμε σωστά τα δισεκατομμύρια σε τέσσερα αναπτυξιακά πακέτα: Γιούνκερ, χαλάρωση του Νιράγκι, 20 δισεκατομμύρια από τα χαμηλά πλεονάσματα και το ΕΣΠΑ, που τρέχει αυτήν τη στιγμή με τους καλύτερους οιωνούς."	Ευρωπαϊκή Ένωση σε λίγο." [670] "ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΑΔΗΣ (ΠΑΣΟΚ): Όλοι μας δεν είμαστε άμοιροι ευθυνών, αφού πέσαμε στην παγίδα του λαϊκισμού κάποιων συναδέλφων και πολιτικών συμφερόντων και λειτουργήσαμε υπό πίεση κοινής γνώμης σε στιγμιαία και μεμονωμένη τρέχουσα επικαιρότητα." [671] "Έτσι, λοιπόν, ψηφίσαμε αυτές τις διατάξεις στο Σύνταγμα που οδηγούν να γεννούν τέτοια τερατουργήματα όπως ο νόμος αυτός για το βασικό μέτοχο."
ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ (Πρόεδρος της Ένωσης Κεντρώων):	ΛΑΖΑΡΟΣ ΛΩΤΙΑΔΗΣ (ΠΑΣΟΚ): [673] "Φαίνεται, όμως, αγαπητοί συνάδελφοι της Κυβέρνησης, πως οι προσδοκίες και οι ελπίδες, που καλλιεργήθηκαν από όλη αυτήν τη δεκάμηνη επικοινωνιακή διαχείριση του νομοθετήματος που θα ερχόταν, διαψεύστηκαν." [674] "Επειδή το θέμα των σχέσεων πολιτικής και οικονομίας δεν είναι τωρινό, δεν είναι σημερινό, αλλά είναι πολύ παλιό, επειδή υπήρχε και πριν οι εκδότες εμφανιστούν και ως προμηθευτές του δημοσίου ή εργολάβοι δημοσίων έργων, έγιναν πολλές προσπάθειες, διάφορες, στο παρελθόν για να αντιμετωπιστεί, άλλες λιγότερο, άλλες περισσότερο πετυχημένες."
[1031] "Ο κ Παφίλης τη απουσία μου είπε, επειδή είπα στους αγρότες να πάνε σπίτι τους, πέρασαν οι εποχές που έβγαιναν, έκλειναν τους δρόμους και ο Ανδρέας Παπανδρέου έδινε ό,τι έδινε και γύριζαν ευτυχισμένοι και υπέδειξα -και αυτή είναι θέση της Ένωσης Κεντρώων- να μην έχουν αντικοινωνική συμπεριφορά οι διάφοροι κλάδοι, δηλαδή να κλείνουν τους δρόμους, να αποκλείουν εφορίες, να κάνουν παρεμπόδιση λειτουργίας του κράτους -δεν μας εκφράζει, εμείς σαν κόμμα έχουμε αυτήν την άποψη- είπε, λοιπόν, ότι μοιάζουμε με τη Δέσποινα Παπαδοπούλου, του δικτάτορα τη γυναίκα, η οποία απ' τη μια έλεγε «είμαστε με τους αγρότες» κι απ' την άλλη «πρέπει να πάτε σπίτι σας»." [1032] "Παρακαλώ το ΚΚΕ, το οποίο έχει μείνει ακόμα στην εποχή του Στάλιν, να μην ξεχνάει ότι έκανε και κυβέρνηση με τον Μητσοτάκη το '89."	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ (ΠΑΣΟΚ): [678] "Ενώ κλήθηκε να αντιμετωπίσει και να λύσει τα προβλήματα που απασχολούν την ελληνική κοινωνία, επιδίδεται σε μία προσπάθεια να ανακατασκευάσει το παρελθόν." [679] "Γιατί η Ελλάδα είναι μία θεσμικά προηγμένη χώρα." [680] "Πώς γίνεται οι δαπάνες για τις εκλογές σε κάποιες περιπτώσεις ίσως και να υπερβαίνουν το σύνολο των αποδοχών που έχει ένας Βουλευτής μέσα σε ολόκληρη την κοινοβουλευτική περίοδο." [681] "Όμως, ο πολίτης, αναγνώστης, ακροατής απαιτεί τα μέσα ενημέρωσης να παρέχουν
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ (ΝΔ): [1034] "Αν πρέπει να βρείτε ιστορικό ανάλογο της Χρυσής Αυγής, θα πρέπει να το βρείτε στον στρατηγό Τσολάκογλου, ο	

οποίος υπέγραψε τη συνθηκολόγηση στο Βοτονόσι."

[1035] "Δεν είναι ωραίο να διαβάζουμε αυτό που μας βολεύει, αλλά πέραν αυτού, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επί της ουσίας εμφανίζεται στην Αίθουσα ο Υπουργός κ Παππάς ως «αρχάγγελος», ως «μεσσίας» της καθαρότητας του πολιτικού συστήματος, ήλθε να κατηγορήσει τους πάντες λίγο-πολύ ως διαπλεκόμενους πλην του εαυτού του, μας παρότρυνε, μας εμήνυσε, εν μέρει μας εξύβρισε."

[1036] "Γιατί αρνείστε το αυτονόητο; Και γιατί μας βάζετε όλους σε μια περιπέτεια."

[1037] "Γιατί οφείλω να σας πω ότι εγώ ποτέ δεν πίστευα ότι θα έρθει στιγμή που θα δώ κόμμα της Αριστεράς να υπογράψει αίτημα προς το NATO για να έρθει να ασκήσει αστυνομικά καθήκοντα στα ελληνικά χωρικά ύδατα!"

[1039] "Διότι πριν αναλάβουμε – και καταθέτω την έκθεση Σένγκεν – η κυβέρνηση Σαμαρά τότε, θα δείτε τις παρατηρήσεις."

[1041] "Όμως, η χώρα δεν μπορεί να τα αντέξει αυτά."

[1042] "Γι' αυτό σας καλώ, με αυτήν την ευκαιρία, να βρούμε τρόπο συνεννόησης."

[1044] "Διότι εσείς, μετά από λίγους μήνες, ίσως και πολύ νωρίτερα, στην Κυβέρνηση δεν θα είστε, αλλά τα προβλήματα θα είναι εδώ και θα πρέπει να τα λύσουμε."

[1047] "**ΠΑΝΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ**
(Υπουργός Εθνικής Αμυνας – Πρόεδρος των Ανεξαρτήτων Ελλήνων):

Σας ενημερώνουμε, λοιπόν, ότι όσον αφορά την έρευνα και τη διάσωση, υπάρχει απόλυτος σεβασμός των ανάλογων κέντρων έρευνας και διάσωσης και αυτό περιλαμβάνεται στη συμφωνία, για την οποία έχει ενημερωθεί το κόμμα σας μέσω της υπεύθυνης τομεάρχου σας."

[1049] "Κατά συνέπεια, κύριε Υπουργέ, προδήλως δεν πρόκειται να αμφισβητήσω τον δικό σας ούτε πρόκειται να αμφισβητήσω τη διάθεσή σας να προασπίσετε τα εθνικά συμφέροντα."

υψηλού επιπέδου επιμόρφωση και ψυχαγωγία και αντικειμενική ενημέρωση και όχι παραπλανητική πληροφόρηση."

[683] "Γιατί εμείς είμαστε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και τα άλλα κράτη-μέλη, ως αποτέλεσμα δικής μας επιλογής."

[684] "Δηλαδή τα κράτη-μέλη μπορούν να νομοθετούν έτσι, ώστε να ανατρέπεται διαρκώς αυτό που αποτελεί δίκαιο ή κεκτημένο νομικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης."

[685] "Επειδή ακριβώς εσείς μπορεί να έχετε καλή σχέση με το παρελθόν και θέλετε να γυρίσετε τη χώρα εκεί, εμείς δεν θα σας παρακολουθήσουμε."

[690] **ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ**
(Υπουργός Επικρατείας):

Και μιας και κόπτεστε για τους επιχειρηματίες και την επιχειρηματικότητα, να σας ρωτήσω ευθέως κλείνοντας: μπορείτε να μου βρείτε έναν έστω επιχειρηματία, ο οποίος θα αγόραζε μία επιχείρηση, θα έμπαινε εταίρος σε μία επιχείρηση και δεν θα έψαχνε τα οικονομικά της, δεν θα έκανε απογραφή; Μιας και κόπτεστε τόσο πολύ για την επιχειρηματικότητα!"

[692] **ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης):** "Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης: «Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων» έγινε δεκτό επί της αρχής κατά πλειοψηφία."

[1051] "ΠΑΝΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας – Πρόεδρος των Ανεξαρτήτων Ελλήνων): Η Κυβέρνηση, λοιπόν, αυτή δημόσια την προηγούμενη εβδομάδα στη συνάντηση Υπουργών Άμυνας, την άτυπη συνάντηση στο Άμστερνταμ, όπως δημόσια ανακοινώσαμε, έκανε μία πρόταση για την οποία είχαμε ήδη συνεννοηθεί με το κόμμα σας." [1052] "ΠΑΝΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας – Πρόεδρος των Ανεξαρτήτων Ελλήνων): Ποια ήταν η πρόταση αυτή; Η πρόταση αυτή ήταν η FRONTEX να μπορέσει να επιχειρεί μέσα στα τουρκικά χωρικά ύδατα για να αποτρέψουμε τον απόπλου των ανθρώπων αυτών που πνίγονται στο Αιγαίο." [1053] "Ποια ήταν, λοιπόν, η πρόταση; Ότι από τη στιγμή που υπάρχει μια μεγάλη ροή μεταναστών και λόγω της πίεσεως που υπάρχει από τη μεριά της Συρίας, το NATO να μπορέσει να επιτηρήσει, να αναγνωρίσει, να προειδοποιήσει και να συνεργαστεί με τις ακτοφυλακές των δύο χωρών." [1054] "Δηλαδή αντί να μπαίνουν οι άνθρωποι και να πνίγονται από τα παράλια της Μικράς Ασίας, ερχόμενοι προς την Ελλάδα, αντί να είναι δέκα χιλιάδες παιδιά, να υποχρεώσουμε την Τουρκία να αναλάβει τον διεθνή της ρόλο, να πάρει πίσω τους ανθρώπους που ξεκινούν από τα παράλιά της και να μην κλαίμε ανθρώπους."	
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΜΟΥΤΣΑΚΟΣ (ΝΔ):	
[1056] "Πρώτον, είπα ότι το θέμα αυτό είναι εξόχως σοβαρό." [1059] "Πού ήταν ο κύριος Πρωθυπουργός; Πότε ενημερώθηκε η Ελλάδα; Εδώ έτρεχαν όλα τα εικοσιτετράωρα κρίσιμες για την Ελλάδα αποφάσεις και ο κύριος Πρωθυπουργός πληροφορήθηκε από το τηλέφωνο τι είχε συμφωνηθεί."	
ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ (ΠΟΤΑΜΙ):	
[1070] "Πρέπει να μουν κανόνες."	

[1071] "Για παράδειγμα, εάν ένα κανάλι έχει δύο χρήσεις με ζημιές, να μην μπορεί να δανειοδοτηθεί περαιτέρω και να πρέπει οι ιδιοκτήτες να βάλουν τα χρήματα των ζημιών που έχουν συσσωρευθεί στα κανάλια αυτά."
[1072] "Έτσι θα σταματήσει η διαπλοκή."

[1079] "**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης)**: Κύριε Βρούτση, τι εκφράσεις είναι αυτές; **ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ**: Βάζατε τσιμεντόλιθους έξω από το γραφείο των μηχανικών...(θόρυβος στην Αίθουσα) **ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ (Υπουργός Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων)**: Όχι, ο Πρόεδρος που είχατε τοποθετήσει εσείς έβαζε κάγκελα για να μη μπορούμε μέσα."

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ (Υπουργός Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων):

[1080] "Επομένως, όπως ακριβώς υποστηρίζαμε πριν λίγους μήνες, υπάρχουν έξι πολυπλέκτες για την μετάδοση ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών, εκ των οποίων οι δύο έχουν καθοριστεί από τους νόμους, τους οποίους εσείς ψηφίσατε για την μετάδοση των περιφερειακών σταθμών."
[1081] "Επίσης, μία άλλη λύση, που υπάρχει, για να έχουμε περισσότερα ιδιωτικά κανάλια να εκπέμπονται, είναι να πέσει «μαύρο» στην ΕΡΤ και να δώσουμε τους δύο πολυπλέκτες της δημόσιας τηλεόρασης στην «DIGEA»."
[1082] "Επίσης, σύμφωνα με την έκθεση και σύμφωνα με τον σχεδιασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ενιαία ψηφιακή αγορά, πρέπει να δοθεί μέρος του ψηφιακού φάσματος που έχουμε σήμερα για τηλεοπτική μετάδοση, για διαδικτυακές υπηρεσίες ασύρματων επικοινωνιών μέχρι το 2020."
[1083] "Επομένως, αξιότιμοι συνάδελφοι, σήμερα μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τέσσερις

πολυπλέκτες έως το 2020 για τα τηλεοπτικά κανάλια και δύο μετά το 2020 για την επίγεια ψηφιακή ευρυεκπομπή πανελλαδικής εμβέλειας."

[1084] "Δηλαδή, μπορούμε τέσσερα κανάλια υψηλής ανάλυσης."

[1085] "Επομένως για ένα τηλεοπτικό κανάλι που θα αδειοδοτηθεί για δέκα χρόνια, που είναι μία επένδυση με εγκαταστάσεις, εξειδικευμένο προσωπικό, προδιαγραφές, τι να τους πούμε σε τρία-τέσσερα χρόνια, το 2020, ότι δεν μπορούν να εκπέμπουν; Αυτό θα πάμε να κάνουμε με την αδειοδότηση ή θα πάμε πάλι να πληρώνουμε πρόστιμα, γιατί δεν είμαστε εναρμονισμένοι με την κοινοτική οδηγία ή με τους κοινοτικούς κανονισμούς; Όμως, ας πούμε ότι παρακάμπτουμε το σχεδιασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής."

[1086] "Πρέπει να ενημερωθεί το ελληνικό Κοινοβούλιο και ο ελληνικός λαός."

[1087] "Αν υπολογίσει κανείς τη διαφορά των εσόδων και το εύρος συχνοτήτων, θα διαπιστώσει ότι το ελληνικό δημόσιο λαμβάνει το 1/15 από τις συχνότητες για τη μετάδοση τηλεοπτικών καναλιών σε σχέση με τις συχνότητες κινητής τηλεφωνίας και διαδικτυακών υπηρεσιών."

[1088] "Επομένως οι δύο πολυπλέκτες που αποτελούν το 1/3 των τηλεοπτικών συχνοτήτων, τις οποίες μπορούμε να έχουμε ως τηλεοπτικές το πολύ μέχρι το 2020, πρέπει να αξιοποιηθούν για άλλες χρήσεις."

[1091] "Θεωρούμε ότι μόνο σοβαρά αυτά τα θέματα μπορούν να συζητηθούν."

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ (ΣΥΡΙΖΑ):

[1098] "Αφού δεν κατάφεραν να καλύψουν κανένα από τα επιχειρήματα που κατέθεσε η Κυβέρνηση, αφού δεν μπόρεσαν να πείσουν καν για την αναγκαιότητα της τακτικής τους, κατέφυγαν σε κραυγές πατριδοκαπηλίας και ενδοτισμού."

[1100] "Παρ' ότι περιμέναμε δύο μήνες να βγάλουν πρόεδρο -παρ'

ότι απέτυχαν με τα συστήματα πληροφορικής- και παρ' ότι βάλαμε τροπολογία για να αλλάξει το πλήθος των μελών του ΕΣΡ και παρ' ότι φέραμε το θέμα του πλήθους των καναλιών στη Βουλή και όχι στον Υπουργό, σε τρεις Διασκέψεις Προέδρων απέφυγαν τη δική τους συνταγματική υποχρέωση."

[1101] "Γιατί κρύβετε ότι χρωστάνε σήμερα τα κανάλια 14 εκατομμύρια πρόστιμα στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, ότι χρωστάνε 20 εκατομμύρια ευρώ στην εφορία, ότι έχουν 800 εκατομμύρια δάνεια με τις δικές σας πλάτες και τα πληρώνουν οι Έλληνες πολίτες πάρα πολλές φορές, ότι πέντε κανάλια ήταν ζημιογόνα το 2013, ότι τρεις τηλεοπτικές εταιρείες έχουν αρνητικό δείκτη ιδίων κεφαλαίων και δεν έχουν οικονομική αυτοτέλεια; Και μετά λέτε ότι θα χάσουν οι εργαζόμενοι τις δουλειές τους."

[1102] "Αντιθέτως, εμείς δημιουργούμε κανόνες στελέχωσης των καναλιών με τετρακόσια άτομα, με μετοχικό κεφάλαιο, με ισχυρά συμβόλαια, αορίστου χρόνου εργασίας, έτσι ώστε οι εργαζόμενοι να έχουν δουλειά και στο ραδιοτηλεοπτικό τοπίο."

[1104] "Όμως, για εμάς είναι κατανοητό να αντιδρούν οι καναλάρχες."

[1105] "Όμως, ενημερώνεται αυτός ο κόσμος; Πρόσφατα είδα μια ωραία καρτέλα από ένα μεγάλο κανάλι να μας ενημερώνει ότι οι μικροί, ελεύθεροι επαγγελματίες, οι οποίοι αυτήν τη στιγμή χειμάζονται με περίπου 10.000 ευρώ ετήσιο εισόδημα, θα έχουν 76% μείωση του εισοδήματός τους."

[1106] "Όμως, αυτή η λύση αποκρύφθηκε από τον ελληνικό λαό."

[1107] "Ποτέ δεν έμαθε ο ελληνικός λαός ότι το Ευρωκοινοβούλιο είχε ψηφίσει την έκθεση Sven Giegold."

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ

Κώδικας για την ανίχνευση επιχειρημάτων με γλωσσικούς δείκτες σε ξεχωριστά σώματα κειμένων ανα εφημερίδα (παράδειγμα με το corpus της εφημερίδας Η ΑΥΓΗ)

```
setwd("~/R/Diplomatiki")
library(tm)
library(NLP)
library(openNLP)

prokeimeni <- readLines("Deiktes-Prokeimenis.txt", encoding =
"UTF=8")
prokeimeni<- gsub('-', ".*", prokeimeni)

isxirismos<-readLines("Deiktes-Isxirismou.txt", encoding =
"UTF=8")
isxirismos <- gsub('-', ".*", isxirismos)

AYGI_Corpus<-VCorpus(DirSource("~/R/Diplomatiki/Articles H
AYGI"), readerControl = list(language="en"))

inspect(AYGI_Corpus)

sent_token_annotator <- Maxent_Sent-Token_Annotator
# sent_token_annotator
# a1 <- annotate(AYGI_Corpus[[1]]$content,
sent_token_annotator)
# s <- as.String(AYGI_Corpus[[1]]$content)
# s[a1]
# AYGI_Corpus[[1]]$content <- s[a1]

convert_text_to_sentences <- function(text, lang = "en") {
  # Function to compute sentence annotations using the Apache
  OpenNLP Maxent sentence detector employing the default model
  for language 'en'.
  sentence_token_annotator <-
  Maxent_Sent-Token_Annotator(language = lang)
  # Convert text to class String from package NLP
  text <- as.String(text)
  # Sentence boundaries in text
  sentence.boundaries <- annotate(text,
sentence_token_annotator)
  # Extract sentences
  sentences <- text[sentence.boundaries]
  # return sentences
```

```
    return(sentences)
  }

reshape_corpus <- function(current.corpus, ...) {

  for (i in 1:length(current.corpus) )
    current.corpus[[i]]$content <-
convert_text_to_sentences(current.corpus[[i]]$content)

  return(current.corpus)
}
AYGI_Corpus <- reshape_corpus(AYGI_Corpus)

arg.match <- function(arg_tokens, current.corpus, distance) {
  arg_list <- as.vector(1)
  pos = 1
  for (corpus_no in 1:length(current.corpus)){
    for (lines in
1:length(current.corpus[[corpus_no]]$content)) {
      for (i in 1:length(arg_tokens)) {
        temp <-
agrep(arg_tokens[i],current.corpus[[corpus_no]]$content[lines]
,ignore.case=TRUE, max.distance = distance, value = T, fixed =
F)

        if (length(temp) != 0)
          {arg_list[pos] = temp
pos = pos + 1
}
        else
          {}
      }
    }
  }
  return(arg_list)
# matches
}

sentences_with_args_AYGI <- arg.match(c(isxirismos,
prokeimeni), AYGI_Corpus , 0)
```

sentences_with_args_AYGI

- [1] "Με άλλα λόγια, οι προσεχείς πενήντα ημέρες πιθανόν να αποδειχτούν το σημείο καμπής ή ο τελευταίος και κρισιμότερος κάβος πριν από την είσοδο του καραβιού στα ήρεμα νερά του κόλπου."
- [2] "Αν στα Μνημόνια εισήλθαμε επειδή ξέφυγε το δημόσιο χρέος, η επαναφορά του σε καθεστώς βιωσιμότητας σηματοδοτεί και την επαναφορά της οικονομίας στην κανονικότητα."
- [3] "Προφανώς, «το τέλος της λιτότητας δεν σημαίνει και τέλος των δημοσιονομικών κανόνων», όπως σημείωσε προχθές ο Π. Μοσκοβισί, αλλά

κανέναν δεν ζητάει σήμερα επιστροφή στην εποχή της ανεμελιάς και το ζήτημα δεν είναι εκεί."

[4] "Προφανώς, «το τέλος της λιτότητας δεν σημαίνει και τέλος των δημοσιονομικών κανόνων», όπως σημείωσε προχθές ο Π. Μοσκοβισί, αλλά κανέναν δεν ζητάει σήμερα επιστροφή στην εποχή της ανεμελιάς και το ζήτημα δεν είναι εκεί."

[5] "Προφανώς, επίσης, το κατά πόσο μετά τον κάβο η χώρα θα βρεθεί στα ήρεμα νερά ενός λιμανιού ή και πάλι στο ανοιχτό πέλαγος συναρτάται και με το είδος των αποφάσεων που θα ληφθούν, όχι μόνο για το χρέος, αλλά και για τη δεύτερη αξιολόγηση."

[6] "Προφανώς, επίσης, το κατά πόσο μετά τον κάβο η χώρα θα βρεθεί στα ήρεμα νερά ενός λιμανιού ή και πάλι στο ανοιχτό πέλαγος συναρτάται και με το είδος των αποφάσεων που θα ληφθούν, όχι μόνο για το χρέος, αλλά και για τη δεύτερη αξιολόγηση."

[7] "Παρ' ότι τα μέτρα αυτής της αξιολόγησης δεν είναι από τα λεγόμενα «υφεσιακά», είναι αυτονόητο ότι, αν δεν αποκατασταθούν οι συλλογικές διαπραγματεύσεις και δεν επανεμφανιστούν οι συλλογικές συμβάσεις δεν θα υπάρξει πάτος στο βαρέλι της αγοράς εργασίας και το καράβι θα –συνεχίσει να– μπάζει νερά."

[8] "Αν η πλήρης απασχόληση συνεχίσει να αντικαθίσταται από μερική με μειωμένες αποδοχές ή ο κατώτατος μισθός πέσει επίπεδο η ανάπτυξη θα αργήσει ή θα είναι αδιάφορη για τους περισσότερους."

[9] "Παρέθεσα μόνο μέρος από τα «συμβάντα» που καταγράφηκαν τις τελευταίες μέρες με φόντο την αντιπαράθεση ΔΝΤ και Ευρωζώνης, τα οποία θυμίζουν μέρες 2011 (λίγο πριν από την ψήφιση του Μεσοπρόθεσμου), μέρες 2012 (παραμονές εκλογών) και, φυσικά, μέρες 2015 (μέχρι το δημοψήφισμα)."

[10] "Εκ πρώτης όψεως φαίνεται παράδοξο όταν η κυβέρνηση κάνει επιμελίστατα «τα μαθήματά της», σοβαρή κοινωνική αναστάτωση δεν καταγράφεται (παρά τη βαθιά κοινωνική μελαγχολία), το Μνημόνιο τείνει να νομοθετηθεί σε ποσοστό 80% και πλέον, ενώ στο ίδιο το ευρωπαϊκό ιερατείο έχουν συντελεστεί αξιοπρόσεκτες διαφοροποιήσεις, όπως η μετατόπιση της Κομισιόν σε πιο «συμβιβαστική» στάση, η αντίστοιχη μετατόπιση κυβερνήσεων της Ε.Ε."

[11] "που αντιμετωπίζουν δικές τους εκλογικές και άλλες προκλήσεις (π.χ.)"

[12] "Αν ναι, καλό είναι να τους μοιραστούν μαζί μας."

[13] "Από τη συντριπτική πλειοψηφία των αντιπολιτευόμενων ρητόρων εκφωνούνταν μια απέραντη επανάληψη του ίδιου και του ίδιου καταγγελτικού κειμένου υπό μορφήν ομιλίας που καταλάμβανε ολόκληρο τον διαθέσιμο χρόνο."

[14] "Στην πραγματικότητα, όλοι γνωρίζουν ότι οι λύσεις για τη χώρα στην παρούσα συγκυρία είναι περιορισμένες, μερικοί δε από την αντιπολίτευση –πιο τολμηροί και εκτός κομματικής γραμμής– αφήνουν να διαφανεί η συμφωνία τους, αλλά γενικά κυριαρχεί ο καημός της απώλειας: ποιος είμαι και τι αξίζω εκτός εξουσίας; Θα τα λύσει ο ψυχχαναλυτής."

[15] "Πετάνε ό,τι τους κατέβει στο κεφάλι (το χρωματισμένο απαραίτητως αν έχουν περάσει τα πενήντα): Γιατί δεν γίνονται πολλές προσλήψεις στο Δημόσιο, γιατί πέρασε η τάδε τροπολογία κι όχι η δεινά (που ταιριάζει στον γιο μου), γιατί οι σκουπιδοντενεκέδες δεν έχουν καπάκια, γιατί δεν έφτιαξε η κυβέρνηση τη λακκούβα; Πού πάμε; αναρωτιούνται μπροστά στα μάτια της μαραμένης γυναίκας τους, Σάββατο βράδυ στην ταβέρνα."

[16] "Γιατί ό,τι και να κάνει κανείς θα φαίνεται πως υστερεί απέναντι στο ρουσφέτι που δεν έκανε, απέναντι στο λαμόγιο που δεν δωροδόκησε, απέναντι στη συμπλεγμάταρα που δεν κολάκευσε."

[17] "Ακόμα πιο ενδιαφέρουσα ήταν η υποδοχή της είδησης από τους εγγχώριους σχολιαστές της συνέντευξης στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης."

[18] "Προκειμένου να διατηρηθούν οι ισορροπίες αυτές, δεν υπάρχει χώρος για πολυτέλειες του είδους «δημοκρατία», «διαφάνεια» και «λογοδοσία»."

[19] "Προκειμένου να διατηρηθούν οι ισορροπίες αυτές, δεν υπάρχει χώρος για πολυτέλειες του είδους «δημοκρατία», «διαφάνεια» και «λογοδοσία»."

[20] "Έτσι δεν έγινε και με τον ΟΛΠ;"

[21] "Έτσι δεν έγινε και με τον ΟΛΠ;"

[22] "Παράλληλες οφθαλμαπάτες και ρεαλισμός - Σεβαστάκης Δημήτρης-14 Μαρτίου 2016 \n \nΚυκλοφορεί ένας τύπος που έχει αγοράσει ολόκληρο το ελληνικό και το κυπριακό χρέος."

[23] "Γιατί όμως παρνοούμε; Μόνο γιατί οι ξιπασμένες και ξεπερασμένες ελληνικές ελίτ χρειάζονταν ένα άλλοθι για τον σφετερισμό του δημόσιου αγαθού; Ή επειδή, ως ακαλλιέργητες, δεν μπορούσαν να προχωρήσουν σε κανένα σοβαρό αναλυτικό εγχείρημα και γυρόφερναν σε μισοκατανοημένα στερεότυπα;\n \nΠοιος ξέρει και ποιος νοιάζεται; Εδώ και έξι χρόνια, γίνεται μια έντονη προσπάθεια να βρεθεί η πυρηνική αιτία: «Αν δεν είχε τότε γίνει εκείνο, δεν θα είχαμε φτάσει εδώ που φτάσαμε»."

[24] "Προφητείες, αναπολήσεις σκηνοθετημένου παρελθόντος, σοφοί που χρησιμοδοτούν (μερικοί οικονομολόγοι τους ανταγωνίζονται μάλιστα)."

[25] "Σαν να αποτελείται η Ευρώπη από παράλληλες οφθαλμαπάτες."

[26] "Αν προσέξει κανείς τις ερμηνευτικές των παραδοσιακών κομμάτων, περίπου στην επινόηση του «σεΐχη», του μαγικού «αγοραστή του χρέους», στήνονται."

[27] "Ως εκ τούτου, ο καπιταλισμός οδηγεί την ανθρωπότητα σ' ένα ορίζοντα καταστροφής που καταδικάζει σε θάνατο τη φύση και την ίδια τη ζωή."

[28] "Πηγαίνετε στην αρχή του κειμένου."

[29] "Εξάλλου, τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου αρνήθηκαν να δεχθούν αυξήσεις στους μισθούς τους «εν μέσω κρίσης», όπως ανακοίνωσαν."

[30] "Προφανώς έβγαλε φλύκταινες με την επιλογή του δεξιού Προέδρου της Δημοκρατίας, δυσανασχέτησε για τη συνεργασία με τους ΑΝ.ΕΛ., δυσφόρησε με την τοποθέτηση προσώπων που προέρχονται από την εκσυγχρονιστική και άλλες πτέρυγες του «όλου» ΠΑΣΟΚ και μελαγχόλησε με το μετεκλογικό στρογγύλεμα στις οξείες γωνίες του προεκλογικού προγράμματος."

[31] "Προφανώς έβγαλε φλύκταινες με την επιλογή του δεξιού Προέδρου της Δημοκρατίας, δυσανασχέτησε για τη συνεργασία με τους ΑΝ.ΕΛ., δυσφόρησε με την τοποθέτηση προσώπων που προέρχονται από την εκσυγχρονιστική και άλλες πτέρυγες του «όλου» ΠΑΣΟΚ και μελαγχόλησε με το μετεκλογικό στρογγύλεμα στις οξείες γωνίες του προεκλογικού προγράμματος."

[32] "Συνελόντι ειπείν, να σταματήσει η αποπληρωμή του χρέους, να διαγραφεί το απεχθές τμήμα του, που επιβλήθηκε ακριβώς ως μοχλός εσωτερικής υποτίμησης."

[33] "Ας υποθέσουμε ότι αυτό αποτελεί μέρος μιας πιο μακροπρόθεσμης διαπραγματεύσεως, που θα εξαρτηθεί και από τους πολιτικούς συσχετισμούς οι οποίοι θα διαμορφωθούν από το «σερί» οκτώ εκλογικών αναμετρήσεων στην Ε.Ε."

[34] "Εκ πρώτης όψεως τα νούμερα δεν βγαίνουν."

[35] "Σαν να ντρέπονται γι' αυτό που πραγματικά είναι και γι αυτό που εκφράζουν."

[36] "Γιατί αν ο πρόεδρος της Ν.Δ."

[37] "πως δεν υπάρχει πολιτική επιλογή επί παντός που να μην είναι δεξιά, αριστερή ή κεντρώα, ενδιαμέση ας πούμε."

[38] "Πρόκειται για καταφανώς δόλια, ακρότατα δόλια προσπάθεια να αποφύγει την αναμέτρηση με καθαρούς όρους."

[39] "Είναι γι' αυτό που επιχειρεί να αποκαθηλώσει τα ιστορικά χαρακτηριστικά της πολιτικής αντιπαράθεσης."

[40] "Τόσο με το σύνολο των προτάσεων του όσο και, κυρίως, με την προτεινόμενη διαδικασία."

[41] "Μιας και επέλεξε να βάλει τον λαό δυναμικά στο παιχνίδι."

[42] "Πρώτη φορά που, για το Σύνταγμα, δεν αποφαινόνται μονάχα οι ειδικοί, οι έχοντες, έτσι κι αλλιώς, τον πρώτο λόγο."

[43] "Όμως γιατί τέτοια -και συνταγματική- δυσκαμψία; Υπάρχουν πάντα και οι ιδιαίτερες περιστάσεις και οι πολύ ειδικές συνθήκες."

[44] "Ενώ η αναγνώριση της Ορθόδοξης Εκκλησίας ως «κρατούσης», δεν θα λειτουργήσει απλώς διαπιστωτικά."

[45] "Όμως αυτά που πρέπει να κρατήσουμε είναι η παγκόσμια προβολή της Ελλάδας και η υποστήριξη της χώρας μας και στις προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης."

[46] "Όπως τόνισε: "Η παγκοσμιοποιημένη άποψη ενισχύει τις ανισότητες, οι παγκόσμιες ελίτ ζουν σε διαφορετικό κόσμο, δεν πληρώνουν φόρους και χειραγωγούν τους ανθρώπους."

[47] "ΠΑΝΤΑ πρέπει να κοιτάζουμε προς το μέλλον, είπε ο Μπάρακ Ομπάμα και υπογράμμισε: "Η καλύτερη ελπίδα για πρόοδο σχετίζεται με τις ανοιχτές αγορές, τη Δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα."

[48] "Διότι μέχρι σήμερα η Γερμανία ήταν η μόνη κερδισμένη από την πολιτική των αυστηρών δημοσιονομικών προσαρμογών."

[49] "Τόσο κερδισμένη που το ετήσιο εμπορικό της ισοζύγιο ξεπέρασε (217 δισ."

[50] "ΑΝ ΚΡΙΝΟΥΜΕ από την άμεση αντίδραση του Γερμανού υπουργού Οικονομικών στις παρεμβάσεις του Μπάρακ Ομπάμα από την Αθήνα για τερματισμό των πολιτικών λιτότητας και ρύθμιση τώρα του ελληνικού δημοσίου χρέους, η γερμανική ηγεσία δεν σκοπεύει να κάνει πίσω, τουλάχιστον στον δημόσιο λόγο της."

[51] "Όμως ο μεγάλος τρόμος του Βερολίνου και της ηγεσίας Μέρκελ είναι η αλλαγή στρατηγικής σε ό,τι αφορά τον αποκλεισμό της Ρωσίας με οικονομικά και στρατιωτικά μέσα."

[52] "Αν το Βερολίνο στυλώσει πάλι τα πόδια, η Ε.Ε."

[53] "Φαίνεται ότι όπου ανοίγονται μέτωπα κατά της καθεστηκυίας τάξης, όπου πάει να διαταραχθεί το κατεστημένο συμφερόντων και προνομίων, εκεί ο αντίπαλος θα είναι αμείλικτος, άρα και η μάχη που θα δίνεται θα πρέπει να συγκεντρώνει όσες περισσότερες δυνάμεις απέναντί τους."

[54] "Σαν τους επικήδειους που ακολουθούν έναν θάνατο... \nΌσο αυτή η σύγκρουση εξελισσόταν μέχρι και την κορύφωσή της σε ανοιχτό πλέον πόλεμο, η αντίδραση από φίλους, συντρόφους και τον εκπαιδευτικό κόσμο ήταν τις περισσότερες φορές σιωπηρή."

[55] "Γι' αυτό η υποχώρηση σε μια αυταρχικού τύπου απαίτηση ή και σε έναν ακόμη εκβιασμό μπορεί να αποβεί και πύρρειος νίκη για τους διαφαινόμενους προς το παρόν νικητές, όταν και αν γίνουν φανεροί οι πραγματικοί στόχοι της αντιπαράθεσης υπουργείου Παιδείας και Εκκλησίας."

[56] "Γι' αυτό η υποχώρηση σε μια αυταρχικού τύπου απαίτηση ή και σε έναν ακόμη εκβιασμό μπορεί να αποβεί και πύρρειος νίκη για τους διαφαινόμενους προς το παρόν νικητές, όταν και αν γίνουν φανεροί οι πραγματικοί στόχοι της αντιπαράθεσης υπουργείου Παιδείας και Εκκλησίας."

[57] "Όμως, σε μια Ευρωπαϊκή Ένωση όπου η σκιά του Brexit έχει αλλάξει πολλά δεδομένα και έχει αναμοχλεύσει αβεβαιότητες και σε ένα πολιτικό περιβάλλον όπου η εκλογή Τραμπ, αντί να καθησυχάζει, πυροδοτεί νέο γύρο ανασφάλειας, οι "αρνητές" της ρύθμισης του χρέους, μιας συλλογικής απόφασης που δεσμεύει την Ε.Ε."

[58] "Αντιθέτως, όποιος παρακολουθεί τον δισταγμό των μεγάλων (;) κομμάτων να ανοίξουν τα χαρτιά τους μένει με την εντύπωση ότι κανείς δεν θέλει να γίνει καγκελάριος το 2017."

[59] "Αντιθέτως, όποιος παρακολουθεί τον δισταγμό των μεγάλων (;) κομμάτων να ανοίξουν τα χαρτιά τους μένει με την εντύπωση ότι κανείς δεν θέλει να γίνει καγκελάριος το 2017."

[60] "Πλην όμως, η «μητερούλα» εξακολουθεί να σιωπά και να κρατά σε αγωνία τους συνοδοιπόρους της, περιμένοντας ενδεχομένως την ηγεσία της CSU να σηκώσει λευκή σημαία μέχρι το τακτικό συνέδριο του δικού της κόμματος στις αρχές Δεκεμβρίου."

[61] "Πρώτος έχει το δικαίωμα να διεκδικήσει το χρίσμα ο πρόεδρος του κόμματος και νυν αντικαγκελάριος και υπουργός Οικονομίας Ζίγκμαρ Γκάμπριελ."

[62] "Αφενός διότι η δημοτικότητά του είναι περιορισμένη, αφετέρου επειδή δεν θεωρεί αυτονόητο να είναι ο πρόεδρος και υποψήφιος."

[63] "Βέβαια η πρόταση του Γκάμπριελ δεν είναι απαραίτητο ότι θα προχωρήσει, καθώς ήδη στελέχη του σημερινού κυβερνητικού συνασπισμού (κυρίως από τη CSU, αλλά και από τη CDU) δεν θέλουν έναν Σοσιαλδημοκράτη πρόεδρο – και θα προτιμούσαν μια ανένταχτη προσωπικότητα, κατά προτίμηση συντηρητική."

[64] "Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, ο Σουλτς έχει περισσότερες πιθανότητες από τον Γκάμπριελ να φέρει ένα αποτέλεσμα πάνω από το 25%, καθώς τα τελευταία δύο χρόνια έμπαινε συχνά στα... σαλόνια των τηλεθεατών ως ο συνετός Γερμανός που λάμπει στο ευρωπαϊκό στερέωμα – και δη με μηνύματα, έστω και λάιτ, κατά της ασφυκτικής δημοσιονομικής πειθαρχίας."

[65] "Οπότε μέχρι το τέλος του χρόνου –ίσως και τις αρχές του 2017– το τοπίο για το SPD θα παραμείνει θολό."

[66] "Προβεβλημένα στελέχη όπως ο κ."

[67] "Για παράδειγμα, ο φορολογικός ανταγωνισμός στο εσωτερικό της Ευρώπης (π.χ."

[68] "Έτσι ο φλοιός της έννοιας δυναμώνει, σε αντίθεση με το κενό εσωτερικό της, που αποτελείται από χαμηλό μισθό, ακατάστατο εργασιακό χρόνο, χαμηλές ασφαλιστικές καλύψεις, μηδενική αποταμιευτική δυνατότητα."

[69] "Έτσι ο φλοιός της έννοιας δυναμώνει, σε αντίθεση με το κενό εσωτερικό της, που αποτελείται από χαμηλό μισθό, ακατάστατο εργασιακό χρόνο, χαμηλές ασφαλιστικές καλύψεις, μηδενική αποταμιευτική δυνατότητα."

[70] "Πολύ συχνά μέσα στον νόμο βλέπεις κάποιον «Γιώργο» στο πλάι των αποφασιστικών προσώπων (εννοώ των προσώπων που μπορεί να επηρεάσουν και να ρυθμίσουν την πραγματικότητα) ή στο ενδιάμεσο των οργάνων διοίκησης, διακρίνεις τον κρίσιμο αυλικό παράκοσμο."

[71] "Έτσι πορεύτηκε η Ελλάδα τα νεότερα χρόνια."

[72] "Έτσι πορεύτηκε η Ελλάδα τα νεότερα χρόνια."

[73] "Δηλαδή, ενώ για χρόνια συνέθετε ένα σχετικά συνεπές ή προφυλαγμένο ιδεολογικό αφήγημα, η πραγματικότητα τον εκβιάζει σε μια βιαστική και ιδεολογικά αναφομοίωτη εσωτερίκευσή της."

[74] "Δηλαδή ο ΣΥΡΙΖΑ χάνει την εσωτερική του συνέχεια όχι μόνο γιατί έχει να διαχειριστεί πολιτικές που πιέζουν τα κοινωνιοκεντρικά του χαρακτηριστικά, αλλά κυρίως γιατί ξεχειλώνει από τις απίστευτες

κοινωνικές σχέσεις που του συνταράσσουν την πειθαρχία του φαντασιακού του και διαλύουν την παλιά του νηνεμία."

[75] "Από τη συντριπτική πλειοψηφία των αντιπολιτευόμενων ρητόρων εκφωνούνταν μια απέραντη επανάληψη του ίδιου και του ίδιου καταγγελτικού κειμένου υπό μορφήν ομιλίας... \n\n\nΤου Δημήτρη Α. Σεβαστάκη\n\n\nΤο διήμερο της συζήτησης του ασφαλιστικού και του φορολογικού στη Βουλή «ακούστηκε» η πιο φλύαρη σιωπή."

[76] "Από τη συντριπτική πλειοψηφία των αντιπολιτευόμενων ρητόρων εκφωνούνταν μια απέραντη επανάληψη του ίδιου και του ίδιου καταγγελτικού κειμένου υπό μορφήν ομιλίας, που καταλάμβανε ολόκληρο τον διαθέσιμο χρόνο."

[77] "Στην πραγματικότητα, όλοι γνωρίζουν ότι οι λύσεις για τη χώρα στην παρούσα συγκυρία είναι περιορισμένες, μερικοί δε από την αντιπολίτευση –πιο τολμηροί και εκτός κομματικής γραμμής– αφήνουν να διαφανεί η συμφωνία τους, αλλά γενικά κυριαρχεί ο καημός της απώλειας: ποιος είμαι και τι αξίζω εκτός εξουσίας; Θα τα λύσει ο ψυχαναλυτής."

[78] "Πετάνε ό,τι τους κατέβει στο κεφάλι (το χρωματισμένο απαραίτητως αν έχουν περάσει τα πενήντα): Γιατί δεν γίνονται πολλές προσλήψεις στο Δημόσιο, γιατί πέρασε η τάδε τροπολογία κι όχι η δείνα (που ταιριάζει στον γιο μου), γιατί οι σκουπιδοντενεκέδες δεν έχουν καπάκια, γιατί δεν έφτιαξε η κυβέρνηση τη λακκούβα; Πού πάμε; αναρωτιούνται μπροστά στα μάτια της μαραμένης γυναίκας τους, Σάββατο βράδυ στην ταβέρνα."

[79] "Γιατί ό,τι και να κάνει κανείς θα φαίνεται πως υστερεί απέναντι στο ρουσφέτι που δεν έκανε, απέναντι στο λαμόγιο που δεν δωροδόκισε, απέναντι στη συμπλεγμάτара που δεν κολάκευσε."

[80] "Παράλληλες οφθαλμαπάτες και ρεαλισμός – Σεβαστάκης Δημήτρης-14 Μαρτίου 2016 \n\n\nΚυκλοφορεί ένας τύπος που έχει αγοράσει ολόκληρο το ελληνικό και το κυπριακό χρέος."

[81] "Γιατί όμως παρανοούμε; Μόνο γιατί οι ξιπασμένες και ξεπερασμένες ελληνικές ελίτ χρειάζονταν ένα άλλοθι για τον σφετερισμό του δημόσιου αγαθού; Ή επειδή, ως ακαλλιέργητες, δεν μπορούσαν να προχωρήσουν σε κανένα σοβαρό αναλυτικό εγχείρημα και γυρόφερναν σε μισοκατανοημένα στερεότυπα;\n\n\nΠοιος ξέρει και ποιος νοιάζεται; Εδώ και έξι χρόνια, γίνεται μια έντονη προσπάθεια να βρεθεί η πυρηνική αιτία: «Αν δεν είχε τότε γίνει εκείνο, δεν θα είχαμε φτάσει εδώ που φτάσαμε»."

[82] "Προφητείες, αναπολήσεις σκηνοθετημένου παρελθόντος, σοφοί που χρησιμοδοτούν (μερικοί οικονομολόγοι τους ανταγωνίζονται μάλιστα)."

[83] "Σαν να αποτελείται η Ευρώπη από παράλληλες οφθαλμαπάτες."

[84] "Αν προσέξει κανείς τις ερμηνευτικές των παραδοσιακών κομμάτων, περίπου στην επινόηση του «σεΐχη», του μαγικού «αγοραστή του χρέους», στήνονται."

[85] "Ακόμα πιο ενδιαφέρουσα ήταν η υποδοχή της είδησης από τους εγχώριους σχολιαστές της συνέντευξης στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης."

[86] "Προκειμένου να διατηρηθούν οι ισορροπίες αυτές, δεν υπάρχει χώρος για πολυτέλειες του είδους «δημοκρατία», «διαφάνεια» και «λογοδοσία»."

[87] "Προκειμένου να διατηρηθούν οι ισορροπίες αυτές, δεν υπάρχει χώρος για πολυτέλειες του είδους «δημοκρατία», «διαφάνεια» και «λογοδοσία»."

[88] "Έτσι δεν έγινε και με τον ΟΛΠ;
<http://www.avgi.gr/article/10811/6218575/to-berolino-oi-bryxelles-kai-to-oros-sina>"

[89] "Έτσι δεν έγινε και με τον ΟΛΠ;
<http://www.avgi.gr/article/10811/6218575/to-berolino-oi-bryxelles-kai-to-oros-sina>"

[90] "Πρακτικά, πρόκειται για προσαρμογή των ρυθμιστικών κανόνων στις νέες ανάγκες συσσώρευσης του κεφαλαίου: καθώς η αλυσίδα σχεδιασμού, χρηματοδότησης, παραγωγής και διανομής διασπείρεται γεωγραφικά σε δεκάδες χώρες, ακόμη κι όταν μιλάμε για ένα μόνο προϊόν, το πολυεθνικό κεφάλαιο έχει ανάγκη τη μεγαλύτερη δυνατή ομογενοποίηση σε κόστη, τιμές, πρώτες ύλες, διοικητικές και οργανωτικές καινοτομίες, θεσμικές διευκολύνσεις."

[91] "Αν κανείς «αθροίσει» τις χώρες που συνομολογούν τις τέσσερις βασικές υπό διαπραγμάτευση εμπορικές και επενδυτικές συμφωνίες, σε Αμερική, Ευρώπη, Ασία και Αυστραλία, θα διαπιστώσει ότι διαμορφώνεται ένας συνεχής γεωγραφικός χώρος με δύο μεγάλες «παρενθέσεις»: την Κίνα και τη Ρωσία, οι οποίες πασχίζουν να προωθήσουν τις δικές τους οικονομικές αντι-ολοκληρώσεις."

[92] "Έτσι, η Βαλλονία, μια από τις κοιτίδες του ευρωπαϊκού καπιταλισμού, που έχει υποστεί ισοπεδωτικά τις συνέπειες της παγκοσμιοποίησης, με τελευταία θύματα τους 2.000 απολυμένους της Caterpillar, έσωσε τα προσχήματα της δημοκρατίας για λογαριασμό όλης της Ευρώπης."

[93] "Εξάλλου, το παραμύθι της win-win παγκοσμιοποίησης που πουλάει η Λαγκάρντ διαψεύδεται από τα αποτελέσματά της: το παγκόσμιο εμπόριο ποτέ δεν ήταν τόσο απελευθερωμένο όσο σήμερα, με δασμούς που σπανίως περνούν το 2%."

[94] "Παρέθεσα μόνο μέρος από τα «συμβάντα» που καταγράφηκαν τις τελευταίες μέρες με φόντο την αντιπαράθεση ΔΝΤ και Ευρωζώνης, τα οποία θυμίζουν μέρες 2011 (λίγο πριν από την ψήφιση του Μεσοπρόθεσμου), μέρες 2012 (παραμονές εκλογών) και, φυσικά, μέρες 2015 (μέχρι το δημοψήφισμα)."

[95] "Εκ πρώτης όψεως φαίνεται παράδοξο όταν η κυβέρνηση κάνει επιμελέστατα «τα μαθήματά της», σοβαρή κοινωνική αναστάτωση δεν καταγράφεται (παρά τη βαθιά κοινωνική μελαγχολία), το Μνημόνιο τείνει να νομοθετηθεί σε ποσοστό 80% και πλέον, ενώ στο ίδιο το ευρωπαϊκό ιερατείο έχουν συντελεστεί αξιοπρόσεκτες διαφοροποιήσεις, όπως η μετατόπιση της Κομισιόν σε πιο «συμβιβαστική» στάση, η αντίστοιχη μετατόπιση κυβερνήσεων της Ε.Ε."

[96] "που αντιμετωπίζουν δικές τους εκλογικές και άλλες προκλήσεις (π.χ."

[97] "Αν ναι, καλό είναι να τους μοιραστούν μαζί μας."

[98] "Ως εκ τούτου, ο καπιταλισμός οδηγεί την ανθρωπότητα σ' ένα ορίζοντα καταστροφής που καταδικάζει σε θάνατο τη φύση και την ίδια τη ζωή."

[99] "Πηγαίνετε στην αρχή του κειμένου."

[100] "Προφανώς έβγαλε φλύκταινες με την επιλογή του δεξιού Προέδρου της Δημοκρατίας, δυσανασχέτησε για τη συνεργασία με τους ΑΝ.ΕΛΛ., δυσφόρησε με την τοποθέτηση προσώπων που προέρχονται από την εκσυγχρονιστική και άλλες πτέρυγες του «όλου» ΠΑΣΟΚ και μελαγχόλησε με το μετεκλογικό στρογγύλεμα στις οξείες γωνίες του προεκλογικού προγράμματος."

[101] "Προφανώς έβγαλε φλύκταινες με την επιλογή του δεξιού Προέδρου της Δημοκρατίας, δυσανασχέτησε για τη συνεργασία με τους ΑΝ.ΕΛΛ., δυσφόρησε με την τοποθέτηση προσώπων που προέρχονται από την εκσυγχρονιστική και άλλες πτέρυγες του «όλου» ΠΑΣΟΚ και μελαγχόλησε με το μετεκλογικό στρογγύλεμα στις οξείες γωνίες του προεκλογικού προγράμματος."

- [102] "Συνελόντι ειπείν, να σταματήσει η αποπληρωμή του χρέους, να διαγραφεί το απεχθές τμήμα του, που επιβλήθηκε ακριβώς ως μοχλός εσωτερικής υποτίμησης."
- [103] "Ας υποθέσουμε ότι αυτό αποτελεί μέρος μιας πιο μακροπρόθεσμης διαπραγμάτευσης, που θα εξαρτηθεί και από τους πολιτικούς συσχετισμούς οι οποίοι θα διαμορφωθούν από το «σερί» οκτώ εκλογικών αναμετρήσεων στην Ε.Ε."
- [104] "Εκ πρώτης όψεως τα νούμερα δεν βγαίνουν."
- [105] "Παράλληλα, η εκπαιδευτική διαδικασία έχει πολλαπλούς και αλληλένδετους πρωταγωνιστές."
- [106] "Παράλληλα, η εκπαιδευτική διαδικασία έχει πολλαπλούς και αλληλένδετους πρωταγωνιστές."
- [107] "Παραμένουν αποσιωπημένες και αντιστοιχούν σε άτυπες ρυθμίσεις, τόσο στις εσωτερικές λειτουργίες του όσο και στις σχέσεις του σχολείου με το περιβάλλον."
- [108] "Ένα άλλο παράδειγμα είναι ο κίνδυνος βίαιης κατάρρευσης του συστήματος όταν μεταβάλλονται έστω και ελάχιστα οι αρχικές του συνθήκες, όπως συμβαίνει με τα στερεότυπα της γλώσσας, της ιστορίας ή των παρελάσεων."
- [109] "Ένα τρίτο παράδειγμα είναι η απώθηση του ζητήματος της παιδαγωγικής-επαγγελματικής επάρκειας των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το οποίο συνεχώς επανεμφανίζεται ως ανάγκη και κάθε φορά μετατοπίζεται από τις επιστημονικές και ακαδημαϊκές προϋποθέσεις σε διαδικασίες πιστοποίησης με διοικητικές πράξεις ή με παρουσιολόγια και εξεταστικές διαδικασίες."
- [110] "Πρόκειται για νοητικό και τεχνολογικό άλμα, καθώς συνδέει τις γνωστικές διεργασίες της μάθησης με την κοινωνική οργάνωση και την οικοδόμηση της σύγχρονης πολιτειότητας."
- [111] "Πρόκειται για νοητικό και τεχνολογικό άλμα, καθώς συνδέει τις γνωστικές διεργασίες της μάθησης με την κοινωνική οργάνωση και την οικοδόμηση της σύγχρονης πολιτειότητας."
- [112] "Πρόκειται αφενός για τη σχέση της επίσημης εκπαίδευσης με τις εκπαιδευτικές δομές και πρακτικές της «σκιώδους εκπαίδευσης», όπως έχει χαρακτηριστεί διεθνώς η αγορά των ιδιαιτέρων και των φροντιστηρίων, αφετέρου για τη σχέση με την αγορά προϊόντων και υπηρεσιών εκπαίδευσης σε τομείς που παρέχεται ελλιπώς ή καθόλου από το επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα, όπως η μουσική, οι τέχνες, οι ξένες γλώσσες, ο αθλητισμός και άλλες πολιτισμικές ή ψυχαγωγικές δραστηριότητες."
- [113] "Πρόκειται αφενός για τη σχέση της επίσημης εκπαίδευσης με τις εκπαιδευτικές δομές και πρακτικές της «σκιώδους εκπαίδευσης», όπως έχει χαρακτηριστεί διεθνώς η αγορά των ιδιαιτέρων και των φροντιστηρίων, αφετέρου για τη σχέση με την αγορά προϊόντων και υπηρεσιών εκπαίδευσης σε τομείς που παρέχεται ελλιπώς ή καθόλου από το επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα, όπως η μουσική, οι τέχνες, οι ξένες γλώσσες, ο αθλητισμός και άλλες πολιτισμικές ή ψυχαγωγικές δραστηριότητες."
- [114] "Φαίνεται πως το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών μαθημάτων ήταν για όλους, καθηγητές και φοιτητές, μια ευκαιρία απόδρασης από το άνυδρο περιβάλλον που έχει εγκαθιδρύσει η πολιτική ηγεσία στα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ, ειδικότερα στη σχέση της κοινωνίας με τις πανεπιστημιακές σπουδές."
- [115] "Φαίνεται πως το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών μαθημάτων ήταν για όλους, καθηγητές και φοιτητές, μια ευκαιρία απόδρασης από το άνυδρο περιβάλλον που έχει εγκαθιδρύσει η πολιτική ηγεσία στα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ, ειδικότερα στη σχέση της κοινωνίας με τις πανεπιστημιακές σπουδές."

- [116] "Ήταν βέβαιο από την αρχή πως η αποκλειστικά καθηγητική συμμετοχή στις διαδικασίες στελέχωσης των πανεπιστημιακών αρχών δεν θα αρκούσε να εμφανίσει όλα τα αρνητικά συμπτώματα ενός κακώς νοούμενου συντεχνιασμού."
- [117] "Αν και η συνήθεια των σκουπιδιών είναι πλέον κανόνας της τηλεοπτικής εικόνας, δεν φαίνεται να ενοχλεί."
- [118] "Αντίθετα, ίσως χρησιμοποιείται για να επιβεβαιώνει την απραξία και την υποκρισία του παλαιοκομματισμού που συγκυβερνά."
- [119] "Αντίθετα, ίσως χρησιμοποιείται για να επιβεβαιώνει την απραξία και την υποκρισία του παλαιοκομματισμού που συγκυβερνά."
- [120] "Μιας ανατροπής που θα ξαναφέρει την Ευρώπη στις παραδόσεις και στις κοινωνικές της κατακτήσεις."
- [121] "Καθώς σκέφτομαι το ευρωπαϊκό μέλλον που ανοίγεται μπροστά μας, μου έρχονται διαρκώς στον νου οι Αβράκωτοι, οι Sans Culottes της Γαλλικής Επανάστασης."
- [122] "Εξάλλου, τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου αρνήθηκαν να δεχθούν αυξήσεις στους μισθούς τους «εν μέσω κρίσης», όπως ανακοίνωσαν."
- [123] "Έτσι και η ψυχρότητα με τους Αμερικανούς, προσωρινή ίσως, αλλά πραγματική."
- [124] "Έτσι και η ψυχρότητα με τους Αμερικανούς, προσωρινή ίσως, αλλά πραγματική."
- [125] "Εφόσον η νομοθεσία ενάντια στους βιασμούς πλαισιώνεται από μια αρσενική οπτική γωνία, η οπτική του θύματος συχνά αγνοείται, καθιστώντας τον βιασμό απλώς μια πράξη ερωτικής συνεύρεσης με μια γυναίκα που δεν «ανήκει» στον δράστη."
- [126] "Έτσι, οι παντρεμένοι άντρες αυτομάτως γλιτώνουν τις διώξεις που προβλέπει η νομοθεσία περί βιασμού, αν οι πράξεις τους απευθύνονταν στην «ιδιοκτησία τους», δηλαδή στη γυναίκα τους, όσον αφορά στην Ελλάδα."
- [127] "Πώς μπορούμε να μιλάμε για βιασμό όταν στην πραγματικότητα τόσοι πολλοί άνθρωποι δεν πιστεύουν ότι συμβαίνει –ή τουλάχιστον όχι τόσο συχνά; Οι αποκαλούμενοι «μύθοι περί βιασμού» είναι ευρέως διαδεδομένοι."
- [128] "Στην πραγματικότητα, εν αντιθέσει με τον ισχυρισμό ότι οι άνδρες κινδυνεύουν να κατηγορηθούν άδικα, είναι πολύ πιο συχνό οι πραγματικοί βιαστές να τη γλιτώσουν."
- [129] "Ακόμη και σήμερα, ο ισχυρισμός ότι πολλά θύματα βιασμού «τον ζήτησαν» ή «τον ήθελαν πραγματικά» ακούγεται συχνά."
- [130] "Επειδή η αστυνομία έχει συνηθίσει να εργάζεται σε ένα εγγενώς βίαιο πλαίσιο, συγκινείται λιγότερο από την επιθετικότητα, και δεν καταλαβαίνει ότι μια γυναίκα μπορεί να έχει φοβηθεί."
- [131] "Ως αποτέλεσμα, για την καταγγέλλουσα, η δίκη είναι μια μοναδική ευκαιρία στην οποία τα πάντα κρίνονται."
- [132] "Ποικίλλει σημαντικά στον γεωγραφικό χώρο και τον ιστορικό χρόνο, όπως εξηγή στο 'Βιασμός: Μια Ιστορία από το 1860 μέχρι το Παρόν (2007)'."
- [133] "Ακόμη και σε ένοπλες συγκρούσεις υπάρχει μεγάλη διασπορά στη φύση και τον βαθμό της σεξουαλικής βίας –με ορισμένες συγκρούσεις να συνοδεύονται από μικρό αριθμό."
- [134] "Πολιτισμοί σεξουαλικής ισότητας, με υψηλά επίπεδα γυναικείας οικονομικής ισχύος, και χαμηλά ποσοστά ένοπλων συγκρούσεων τείνουν να έχουν χαμηλά επίπεδα βιασμών."
- [135] "Φαίνεται ότι όπου ανοίγονται μέτωπα κατά της καθεστηκυίας τάξης, όπου πάει να διαταραχθεί το κατεστημένο συμφερόντων και προνομίων, εκεί ο αντίπαλος θα είναι αμείλικτος, άρα και η μάχη που θα δίνεται θα πρέπει να συγκεντρώνει όσες περισσότερες δυνάμεις απέναντί τους."

[136] "Σαν τους επικήδειους που ακολουθούν έναν θάνατο... \n\nΌσο αυτή η σύγκρουση εξελισσόταν μέχρι και την κορύφωσή της σε ανοιχτό πλέον πόλεμο, η αντίδραση από φίλους, συντρόφους και τον εκπαιδευτικό κόσμο ήταν τις περισσότερες φορές σιωπηρή."

[137] "Γι' αυτό η υποχώρηση σε μια αυταρχικού τύπου απαίτηση ή και σε έναν ακόμη εκβιασμό μπορεί να αποβεί και πύρρειος νίκη για τους διαφαινόμενους προς το παρόν νικητές, όταν και αν γίνουν φανεροί οι πραγματικοί στόχοι της αντιπαράθεσης υπουργείου Παιδείας και Εκκλησίας."

[138] "Γι' αυτό η υποχώρηση σε μια αυταρχικού τύπου απαίτηση ή και σε έναν ακόμη εκβιασμό μπορεί να αποβεί και πύρρειος νίκη για τους διαφαινόμενους προς το παρόν νικητές, όταν και αν γίνουν φανεροί οι πραγματικοί στόχοι της αντιπαράθεσης υπουργείου Παιδείας και Εκκλησίας."

[139] "Αντιθέτως, όποιος παρακολουθεί τον δισταγμό των μεγάλων (;) κομμάτων να ανοίξουν τα χαρτιά τους μένει με την εντύπωση ότι κανείς δεν θέλει να γίνει καγκελάριος το 2017."

[140] "Αντιθέτως, όποιος παρακολουθεί τον δισταγμό των μεγάλων (;) κομμάτων να ανοίξουν τα χαρτιά τους μένει με την εντύπωση ότι κανείς δεν θέλει να γίνει καγκελάριος το 2017."

[141] "Πλην όμως, η «μητερούλα» εξακολουθεί να σιωπά και να κρατά σε αγωνία τους συνοδοιπόρους της, περιμένοντας ενδεχομένως την ηγεσία της CSU να σηκώσει λευκή σημαία μέχρι το τακτικό συνέδριο του δικού της κόμματος στις αρχές Δεκεμβρίου."

[142] "Πρώτος έχει το δικαίωμα να διεκδικήσει το χρίσμα ο πρόεδρος του κόμματος και νυν αντικαγκελάριος και υπουργός Οικονομίας Ζίγκμαρ Γκάμπριελ."

[143] "Αφενός διότι η δημοτικότητά του είναι περιορισμένη, αφετέρου επειδή δεν θεωρεί αυτονόητο να είναι ο πρόεδρος και υποψήφιος."

[144] "Βέβαια η πρόταση του Γκάμπριελ δεν είναι απαραίτητο ότι θα προχωρήσει, καθώς ήδη στελέχη του σημερινού κυβερνητικού συνασπισμού (κυρίως από τη CSU, αλλά και από τη CDU) δεν θέλουν έναν Σοσιαλδημοκράτη πρόεδρο - και θα προτιμούσαν μια ανένταχτη προσωπικότητα, κατά προτίμηση συντηρητική."

[145] "Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, ο Σουλτς έχει περισσότερες πιθανότητες από τον Γκάμπριελ να φέρει ένα αποτέλεσμα πάνω από το 25%, καθώς τα τελευταία δύο χρόνια έμπαινε συχνά στα... σαλόνια των τηλεθεατών ως ο συνετός Γερμανός που λάμπει στο ευρωπαϊκό στερέωμα - και δη με μηνύματα, έστω και λάιτ, κατά της ασφυκτικής δημοσιονομικής πειθαρχίας."

[146] "Οπότε μέχρι το τέλος του χρόνου -ίσως και τις αρχές του 2017- το τοπίο για το SPD θα παραμείνει θολό."

[147] "Προβεβλημένα στελέχη όπως ο κ."

[148] "Για παράδειγμα, ο φορολογικός ανταγωνισμός στο εσωτερικό της Ευρώπης (π.χ."

[149] "Έτσι ο φλοιός της έννοιας δυναμώνει, σε αντίθεση με το κενό εσωτερικό της, που αποτελείται από χαμηλό μισθό, ακατάστατο εργασιακό χρόνο, χαμηλές ασφαλιστικές καλύψεις, μηδενική αποταμιευτική δυνατότητα."

[150] "Έτσι ο φλοιός της έννοιας δυναμώνει, σε αντίθεση με το κενό εσωτερικό της, που αποτελείται από χαμηλό μισθό, ακατάστατο εργασιακό χρόνο, χαμηλές ασφαλιστικές καλύψεις, μηδενική αποταμιευτική δυνατότητα."

[151] "Πολύ συχνά μέσα στον νόμο βλέπεις κάποιον «Γιώργο» στο πλάι των αποφασιστικών προσώπων (εννοώ των προσώπων που μπορεί να επηρεάσουν και να ρυθμίσουν την πραγματικότητα) ή στο ενδιαμέσο των οργάνων διοίκησης, διακρίνεις τον κρίσιμο αυλικό παράκοσμο."

- [152] "Έτσι πορεύτηκε η Ελλάδα τα νεότερα χρόνια."
- [153] "Έτσι πορεύτηκε η Ελλάδα τα νεότερα χρόνια."
- [154] "Δηλαδή, ενώ για χρόνια συνέθετε ένα σχετικά συνεπές ή προφυλαγμένο ιδεολογικό αφήγημα, η πραγματικότητα τον εκβιάζει σε μια βιαστική και ιδεολογικά αναφομοιώτη εσωτερίκευσή της."
- [155] "Δηλαδή ο ΣΥΡΙΖΑ χάνει την εσωτερική του συνέχεια όχι μόνο γιατί έχει να διαχειριστεί πολιτικές που πιέζουν τα κοινωνιοκεντρικά του χαρακτηριστικά, αλλά κυρίως γιατί ξεχειλώνει από τις απίστευτες κοινωνικές σχάσεις που του συνταράσσουν την πειθαρχία του φαντασιακού του και διαλύουν την παλιά του νηνεμία."
- [156] "Πρακτικά, πρόκειται για προσαρμογή των ρυθμιστικών κανόνων στις νέες ανάγκες συσώρευσης του κεφαλαίου: καθώς η αλυσίδα σχεδιασμού, χρηματοδότησης, παραγωγής και διανομής διασπείρεται γεωγραφικά σε δεκάδες χώρες, ακόμη κι όταν μιλάμε για ένα μόνο προϊόν, το πολυεθνικό κεφάλαιο έχει ανάγκη τη μεγαλύτερη δυνατή ομογενοποίηση σε κόστη, τιμές, πρώτες ύλες, διοικητικές και οργανωτικές καινοτομίες, θεσμικές διευκολύνσεις."
- [157] "Αν κανείς «αθροίσει» τις χώρες που συνομολογούν τις τέσσερις βασικές υπό διαπραγμάτευση εμπορικές και επενδυτικές συμφωνίες, σε Αμερική, Ευρώπη, Ασία και Αυστραλία, θα διαπιστώσει ότι διαμορφώνεται ένας συνεχής γεωγραφικός χώρος με δύο μεγάλες «παρενθέσεις»: την Κίνα και τη Ρωσία, οι οποίες πασχίζουν να προωθήσουν τις δικές τους οικονομικές αντι-ολοκληρώσεις."
- [158] "Έτσι, η Βαλλονία, μια από τις κοιτίδες του ευρωπαϊκού καπιταλισμού, που έχει υποστεί ισοπεδωτικά τις συνέπειες της παγκοσμιοποίησης, με τελευταία θύματα τους 2.000 απολυμένους της Caterpillar, έωσε τα προσχήματα της δημοκρατίας για λογαριασμό όλης της Ευρώπης."
- [159] "Εξάλλου, το παραμύθι της win-win παγκοσμιοποίησης που πουλάει η Λαγκάρντ διαψεύδεται από τα αποτελέσματά της: το παγκόσμιο εμπόριο ποτέ δεν ήταν τόσο απελευθερωμένο όσο σήμερα, με δασμούς που σπανίως περνούν το 2%."

> sentences with args_KATHIMERINI

- [1] "ΠΑΣΧΟΣ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗΣ - Ένα μη-χρηστικό λεξικό- 05.11.2014"
- [2] "Τελικώς δεν θα χρησιμεύσει σε πολλούς το επονομαζόμενο «Χρηστικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας» που παρουσίασε προχθές η Ακαδημία Αθηνών."
- [3] "Έτσι θα μεγιστοποιούνταν οι πιθανότητες να το συμβουλευτούν οι νέοι, αυξάνοντας εκθετικά τη χρηστικότητά του."
- [4] "Έτσι θα μεγιστοποιούνταν οι πιθανότητες να το συμβουλευτούν οι νέοι, αυξάνοντας εκθετικά τη χρηστικότητά του."
- [5] "Σύμφωνα με δημοσιευμένα στοιχεία, «η επιχορήγηση προς την Ακαδημία Αθηνών για την κάλυψη των λειτουργικών της δαπανών [έφτανε] στο ποσό των 1.800.000"
- [6] "Αντιθέτως, στην Ελλάδα υπάρχει τεράστιος πλούτος -γνώση την οποία δεν μπορεί να προσεγγίσει κανείς- καταχωνιασμένος σε σκονισμένα ερμάρια βιβλιοθηκών."
- [7] "Αντιθέτως, στην Ελλάδα υπάρχει τεράστιος πλούτος -γνώση την οποία δεν μπορεί να προσεγγίσει κανείς- καταχωνιασμένος σε σκονισμένα ερμάρια βιβλιοθηκών."
- [8] "Παρατήρησε ότι όταν μια συζήτηση τραβάει σε μάκρος στο Διαδίκτυο, κάποιος από τους συνομιλητές, προκειμένου να αποστομώσει τους υπόλοιπους, θα συγκρίνει τα επιχειρήματά τους με τους ναζί ή τον Χίτλερ."

- [9] "Αν θέλεις να συνεχίσεις τη συζήτηση, οφείλεις να εγκαταλείψεις την επικράτεια του αυτονόητου και να προβάλεις επιχειρήματα που ούτε εσύ θεωρούσες αυτονόητα, η εμπειρία όμως και η κοινή λογική σου επιβάλλουν να τα υπερασπιστείς."
- [10] "Απόδειξη της έλλειψης εμπιστοσύνης είναι το επιχείρημα: «Γιατί, μήπως οι άλλοι ήταν καλύτεροι;»."
- [11] "Επίσης, ότι στην προγραμματισμένη τους προσπάθεια να αυξήσουν το πλεόνασμα από τη μισή μονάδα που έπρεπε να έχουμε πετύχει πέρυσι και το 1,75% για εφέτος στο 3,5% όπου θα παραμείνει για μια δεκαετία μετά το 2018, υποστηρίζονται με κάθε μέσο από την Επιτροπή των Βρυξελλών, τον υπουργό Οικονομικών της Γερμανίας και όλα (σχεδόν) τα κράτη-μέλη του διοικητικού συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας."
- [12] "Πιστεύουν –και το γράφουν και το λένε– εδώ και πάρα πολύ καιρό, ότι η παραγωγική Ελλάδα χρειάζεται ελάφρυνση της φορολογικής πίεσης, χωρίς πάντως να επιβαρυνθεί το εισόδημα όσων προσπαθούν να τα βγάλουν πέρα ενόσω ζουν κοντά στη γραμμή της φτώχειας."
- [13] "Πιστεύουν –και το γράφουν και το λένε– εδώ και πάρα πολύ καιρό, ότι η παραγωγική Ελλάδα χρειάζεται ελάφρυνση της φορολογικής πίεσης, χωρίς πάντως να επιβαρυνθεί το εισόδημα όσων προσπαθούν να τα βγάλουν πέρα ενόσω ζουν κοντά στη γραμμή της φτώχειας."
- [14] "Πώς μπορούμε εμείς να πάμε με τη σοφία των πολλών, όταν είναι γνωστό ότι οι Έλληνες έχουμε την αποκλειστική αντιπροσωπεία της σοφίας από την αρχαιότητα; Οι Έλληνες, λοιπόν, είμαστε οι μόνοι από τους ερωτηθέντες που όχι μόνον δεν θεωρούμε τους Γερμανούς ως τους περισσότερο αξιόπιστους, αλλά (άκουσον, άκουσον!) έχουμε και το θράσος να αποδίδουμε τη συγκεκριμένη ιδιότητα στον εαυτό μας."
- [15] "Τόσο Ευρωπαίοι νιώθουμε."
- [16] "Επίσης ενδιαφέρον και εξίσου δυσάρεστο ότι οι Έλληνες είμαστε οι μόνοι που με τις απαντήσεις μας στα ερωτήματα προβάλλουμε την αντίληψη μιας ελληνογερμανικής αναμέτρησης."
- [17] "Αν δεχθούμε τα στοιχεία της έρευνας, μπορούμε ίσως να τολμήσουμε και την υπόθεση μήπως ο διάχυτος αντιευρωπαϊσμός στην Ελλάδα τείνει να μετασχηματιστεί σε αντιγερμανισμό."
- [18] "Αν ίσχυε αυτό, θα ήταν σαν να απομακρυνόμαστε μόνοι μας από την Ευρώπη ακόμη περισσότερο, καθώς την απλουστεύουμε στην αντίληψή μας... Αλλά γιατί παρ'αυτοί σε «βαθυστόχαστα»; Ας κάνει η Ευρώπη ό,τι θέλει!"
- [19] "Ακόμη και φυσιογνωμικά, ο μπαγάσας, μου θυμίζει τον θείο του... \n\nΤους το είπαν; \nΤι κοινό έχουν ο Μάικλ Τζόρνταν, ο Ταραντίνο, ο Τσαλουχίδης (νομίζω ότι είναι φουτμπωλίστης), ο Κασπάροφ, ο Φασούλας και ο Τζόνι Ντεπ; Μα δεν το ξέρετε; Έχουν γεννηθεί την ίδια χρονιά (1963) με τον πολιτικό αρχηγό Σταύρο Θεοδωράκη."
- [20] "Σε τελευταία ανάλυση, από το 2015 και έπειτα οι αιώνιοι φοιτητές (με την ευρεία έννοια του όρου) έχουν σχηματίσει κυβέρνηση... \n\n<http://www.kathimerini.gr/898599/opinion/epikairothta/politikh/h-sofia-twn-pollwn>"
- [21] "Τελικά, διερωτήθηκα σε ποίους απευθύνονται οι άνθρωποι αυτοί; Πώς είναι δυνατόν ο κ."
- [22] "Γιατί καταδέχθηκε να επιστρέψει."
- [23] "Πολύ συχνά γινόμασταν θύματα παραπλάνησης και εξαπάτησης."
- [24] "Προκύπτει, έτσι, το ερώτημα: Ποία είναι σήμερα η σύνθεση του 16,5% των Ελλήνων ψηφοφόρων, που παραμένει, κατά τις δημοσκοπήσεις, στον ΣΥΡΙΖΑ; Για να επιχειρηθεί μια απάντηση στο ερώτημα αυτό, σας καλώ, αγαπητοί αναγνώστες, να γυρίσουμε δύο χρόνια πίσω."

- [25] "Αν δεν επηρέαζε, δυστυχώς, τις τύχες όλων μας... \n<http://www.kathimerini.gr/897994/opinion/epikairothta/politikh/mazoxismos-toy-165-twn-yhfoforwn>"
- [26] "Δηλαδή, να επιδείξουν μεγαλύτερη ευφυΐα και επιδεξιότητα σε κάτι πιο πολύπλοκο και δυσκολότερο."
- [27] "Π.χ."
- [28] "Προχθές, οι δύο αποπεμφθέντες αναίρεσαν τις «παραιτήσεις» τους, κατηγορώντας τον κ."
- [29] "Προχθές ο εισηγητής των ΑΝΕΛ κ."
- [30] "Αν πιστεύετε ότι η διαπραγμάτευση είναι ένα παζλ για γερούς λύτες, κάνετε -φοβάμαι- λάθος."
- [31] "Πώς αλλιώς να εξηγήσει κανείς τις υπερπτήσεις λογικής συνέπειας του υπουργού των Οικονομικών; «Δεν με νοιάζει να 'μαι ο μουτζούρης», είπε, «αρκεί η Αριστερά να επιτύχει τους στόχους της»."
- [32] "Αν στην Ολλανδία κερδίσει ο Γκερτ Βίλντερς, που υπόσχεται στους συμπολίτες του να την κάνει και πάλι «δική τους» και βεβαίως δύσκολα θα σχηματιστεί κυβέρνηση, άρα ένα δραστήριο κράτος δεν θα μπορεί να πάρει θέση στον ελληνικό γόρδιο δεσμό, θα έχουμε κερδίσει κάτι; Αν ενισχυθεί κι άλλο η Μαρίν Λεπέν, όπως όλες οι εξελίξεις δείχνουν, σε τι θα κερδίσουν οι Έλληνες; Πώς είναι τόσο σίγουροι οι Συριζαίοι που θέλουν να πετάξουν στα κεραμίδια όσες πιθανότητες υπάρχουν να κλείσει η δεύτερη αξιολόγηση γιατί, λένε, ο Σουλτς θα κερδίσει τη Μέρκελ και γιατί ο νέος κυβερνητικός συνασπισμός, ακόμη κι αν αλλάξει ο άνθρωπος στο Finanzministerium, θα διευκολύνει τους ανθρώπους του ΣΥΡΙΖΑ ώστε να μην πάρουν το «πικρό χάπι»; \n\nΠαράδειγμα του αποπροσανατολισμού που διαπερνά τους συλλογισμούς Τσακαλώτου είναι ότι μόλις προχθές, κατά τη δική του αφήγηση, «κατάλαβε» ότι μπορεί να εισπράξει καλύτερα τους φόρους -κυρίως τον ΦΠΑ- επειδή η τρόικα μας έβαλε να υποχρεώσουμε τους πολίτες να πληρώνουν ηλεκτρονικά όσες συναλλαγές ξεπερνούν τα 500 ευρώ."
- [33] "Είναι προφανές ότι όσο ο πρωθυπουργός διαθέτει κάποια, όχι μεγάλα είναι αλήθεια, περιθώρια επιλογής, παραμένει αναποφάσιτος."
- [34] "Αν όμως, αυτή τη φορά, ο πρωθυπουργός επαναλάβει την αποκοτιά του δημοψηφίσματος; \n\n<http://www.kathimerini.gr/896490/opinion/epikairothta/politikh/katastrofikes-ka8ysterhseis>"
- [35] "Προσοχή στην επιγραφή της πίτας: οι κομματικές επωνυμίες όλες μαζί, η άτσαλη διάταξή τους, η θλιβερή κακογραφία, θυμίζουν φοιτητικό πανό."
- [36] "Παρεμπιπτόντως, ο ίδιος άνθρωπος που με είχε προειδοποιήσει για τον Φίλη, με βεβαίωνε ότι και ο Νίκος Βούτσης, ο πρόεδρος της Βουλής, συμμερίζεται τις θέσεις Φίλη, πράγμα το οποίο δεν βρίσκω καθόλου απίθανο, μολονότι δεν είναι της παρούσης... \n\nΓια την «ψυχούλα» τους \n\nο sir Keith Joseph (1918-1994), ο πρόδρομος του θατσερισμού στη Βρετανία, ήταν ένας πολιτικός των Συντηρητικών με μεγάλη επιρροή στην εποχή του, αλλά με μια σπάνια ιδιαιτερότητα, η οποία τον έκανε ίσως μοναδικό στην πολιτική σκηνή της Βρετανίας: δεν είχε ίχνος χιούμορ."
- [37] "Προσφάτως, λ.χ., άκουγα εκφωνήτρια να προτρέπει τους ακροατές στη συλλογή τροφίμων για τους άπορους με το επιχείρημα «κάντε το για την ψυχούλα σας»."
- [38] "Σύμφωνα με τον Ν. Τόσκα, οι ένοχοι ανήκουν στην καταραμένη διαπλοκή και κατευθύνονται από αυτή."
- [39] "Που σημαίνει ότι κάποια στιγμή και μόλις ξεριζωθεί από αυτό τον τόπο η διαπλοκή, θα ησυχάσουμε όλοι."
- [40] "Προς το παρόν, πάντως, αυτά τα όργανα της διαπλοκής, κατά Τόσκα, που συμβαίνει να ονομάζονται επίσης «αναρχοαυτόνομοι»,

«αντιεξουσιαστές», «μπαχαλάκηδες», «νεοβάνδαλοι», «αλληλέγγυοι», «παιδιά της Γένοβα», «αντισυστημικοί», ή όπως αλλιώς αυτοαποκαλούνται ή τους αποκαλούν, επιδεικνύουν αξιοσημείωτη μέχρι και θαυμαστή δραστηριότητα."

[41] "Το πιθανότερο είναι ότι θεωρεί πως οι κραυγές για στοιχειώδη τήρηση του νόμου και της τάξης προέρχονται αποκλειστικά από συντηρητικούς χοντρονοικοκυραίους που θέλουν την ησυχία τους για να απολαμβάνουν ανενόχλητοι τη ζωύλα τους."

[42] "Γι' αυτό και αργοπεθαίνει."

[43] "Γι' αυτό και αργοπεθαίνει."

[44] "Ακόμη και αν ολοκληρωθεί η αξιολόγηση με τον καλύτερο δυνατό τρόπο -υποθετικά, γιατί τώρα υπάρχουν οι ενδείξεις ότι πάμε πάλι σε σκληρή αντιπαράθεση με τους δανειστές-, ακόμη και αν ανοίξουν οι κρουνοί του χρήματος από όλη την Ευρώπη, έστω και αν η Τουρκία μεταμορφωθεί από λύκο σε άκακο αρνί, δεν θα υπάρξει σωτηρία αν δεν γίνει αντιληπτό ότι βιώνουμε μια ιλαροτραγωδία, που τη γράφουμε, την παίζουμε και την παρακολουθούμε μόνοι μας."

[45] "Γιατί έτσι μας
αρέσει...\nhttp://www.kathimerini.gr/896061/opinion/epikairothta/politikh/viwnoyme-mia-ilarotragwdia"

[46] "ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΜΠΟΥΚΑΛΑΣ Ανασχηματισμός των ΑΝΕΛ και της Εκκλησίας - 8/11/2016\n\nΔύο ειδών μηνύματα εκπέμπει ένας ανασχηματισμός, όποια κυβέρνηση κι αν τον επιχειρεί: τα αποθεωτικά και τα κατακραυγαδικά."

[47] "Έτσι εξηγείται η χρήση ηχηρών επιθέτων του είδους «ριζικός», δομικός» κ.ο.κ.. Σπεύδει λοιπόν ο επικεφαλής της κυβέρνησης να μεταφράσει το ίδιο του το κείμενο πριν καν τυπωθεί και ανακοινωθεί και να προβάλει (ή να επιβάλει) τη δική του ερμηνεία σαν τη μόνη αυθεντική."

[48] "Έτσι εξηγείται η χρήση ηχηρών επιθέτων του είδους «ριζικός», δομικός» κ.ο.κ.. Σπεύδει λοιπόν ο επικεφαλής της κυβέρνησης να μεταφράσει το ίδιο του το κείμενο πριν καν τυπωθεί και ανακοινωθεί και να προβάλει (ή να επιβάλει) τη δική του ερμηνεία σαν τη μόνη αυθεντική."

[49] "Έτσι εξηγείται η χρήση ηχηρών επιθέτων του είδους «ριζικός», δομικός» κ.ο.κ.. Σπεύδει λοιπόν ο επικεφαλής της κυβέρνησης να μεταφράσει το ίδιο του το κείμενο πριν καν τυπωθεί και ανακοινωθεί και να προβάλει (ή να επιβάλει) τη δική του ερμηνεία σαν τη μόνη αυθεντική."

[50] "Πράγμα που δεν ισχύει σχεδόν ποτέ."

[51] "Πάει καιρός πάντως που αναγκαστήκαμε να αποδεχτούμε ότι στην πολιτική δεν αναζητούνται πλέον κείμενογράφοι, αλλά διαφημιστές-κατασκευαστές σλόγκαν."

[52] "Προφανώς την έχει μελετήσει και έχει αποφανθεί πως αυτή αφορά μόνον τους πολιτικούς του αντιπάλους."

[53] "Προφανώς την έχει μελετήσει και έχει αποφανθεί πως αυτή αφορά μόνον τους πολιτικούς του αντιπάλους."

[54] "Αν μπορούσαμε να πουλήσουμε τις κακοφορμισμένες υποθέσεις μας ως προϊόντα ανακύκλωσης, μπορεί να λύναμε και το πρόβλημα του χρέους."

[55] "Πάντως μ' αυτές δεν γίνεται πολιτική."

[56] "Είναι προφανές από την επιλογή των προσώπων στα κρίσιμα για την τρέχουσα αξιολόγηση υπουργεία."

[57] "Ακόμη και η επιλογή του Δ. Παπαδημητρίου στο Οικονομίας σηματοδοτεί την προσπάθεια προσαρμογής της κυβέρνησης."

[58] "Βεβαίως, ο Παπαδημητρίου είναι καθηγητής και όλοι ξέρουμε τι σημαίνει αυτό."

[59] "Αυτό προκύπτει βάσει δύο στοιχείων."

- [60] "Παππάς) το δεύτερο, ότι ο πρωθυπουργός απέφυγε τελικά να αξιοποιήσει τα μπάζα που είχε προμηθευθεί προσφάτως από τις μάντρες με υλικά οικοδομών (κυρ Φώτης, Μαριλίζα, Τζουμάκας)."
- [61] "Συνοπτικά, επομένως, η νέα κυβέρνηση είναι ένα μείγμα με εμπλουτισμένο το εθνολαϊκιστικό ή εθνοσοσιαλιστικό στοιχείο και με ένα λεπτό στρώμα ρεαλισμού στην επιφάνεια."
- [62] "Αν νομίζει κάποιος ότι αυτός ο συνδυασμός μπορεί να λειτουργήσει σε βάθος χρόνου, κάνει λάθος."
- [63] "Γιατί; Πρώτα απ' όλα γιατί οι επιχειρηματίες που δέχονται να παίξουν αυτό το παιχνίδι δεν είναι... άγιοι ούτε και φημίζονται για την απολυτότητά τους."
- [64] "Γιατί; Πρώτα απ' όλα γιατί οι επιχειρηματίες που δέχονται να παίξουν αυτό το παιχνίδι δεν είναι... άγιοι ούτε και φημίζονται για την απολυτότητά τους."
- [65] "Γιατί; Πρώτα απ' όλα γιατί οι επιχειρηματίες που δέχονται να παίξουν αυτό το παιχνίδι δεν είναι... άγιοι ούτε και φημίζονται για την απολυτότητά τους."
- [66] "Αντιθέτως, είναι εξαιρετικά ευέλικτοι και καλοί στο να διαβάζουν προς τα πού πάει ο πολιτικός αέρας."
- [67] "Αντιθέτως, είναι εξαιρετικά ευέλικτοι και καλοί στο να διαβάζουν προς τα πού πάει ο πολιτικός αέρας."
- [68] "Αν τους αρνηθεί την πέμπτη χάρη, θυμώνουν και αντιδρούν βίαια."
- [69] "Ποιοι και πόσοι συμμετείχαν στο Πολυτεχνείο; Σύμφωνα με τις δηλώσεις, πρέπει να συμμετείχαν γύρω στα έντεκα εκατομμύρια Έλληνες, μαζί με τη Μαρία Δαμανάκη έντεκα εκατομμύρια και ένας."
- [70] "Για τον απλούστατο λόγο ότι για τη γενιά μου θεωρείται τουλάχιστον απρεπές να μην έχεις συμμετάσχει στο Πολυτεχνείο."
- [71] "Αν μάλιστα ρωτήσετε όσους γνωρίζουν πώς τελειώνουν οι ιστορίες τόσο μεγάλων κρίσεων, θα σας εξηγήσουν ότι ο καπιταλισμός είναι εξαιρετικός όταν όλα πάνε καλά, επειδή ακριβώς είναι αδίστακτος όταν κάτι πάει στραβά."
- [72] "Όμως, το «κούρεμα» του χρέους το 2012, η παράταση της ύφεσης το 2015-16, η καταστροφή της εμπιστοσύνης των αποταμιευτών που οδήγησε στα capital controls και η υπερφορολόγηση των πάντων που φούσκωσε τη σκιώδη εξωτραπεζική οικονομία, μετέτρεψαν τις τράπεζες σε γραφειοκρατικούς μηχανισμούς που αδυνατούν να πρωταγωνιστήσουν στην επαναφορά της ανάκαμψης."
- [73] "Έτσι, ήδη από το 2013 αλλά πολύ εντονότερα όταν φάνηκε ότι ο Τσίπρας θα κυβερνήσει, το 2014 και ακόμη εντονότερα όταν τελικά κυβέρνησε, το 2015-16, ολοένα και περισσότεροι σταμάτησαν να εξυπηρετούν τα χρέη τους."
- [74] "Ακόμη και οι ακάλυπτες επιταγές και συναλλαγματικές εκτινάχθηκαν με τον πιο εντυπωσιακό τρόπο συγκριτικά προς τα τρία προηγούμενα έτη."
- [75] "Πριν από λίγα χρόνια η ελεγκτική και λογιστική εταιρεία Price Water house Coopers είχε προσφύς κατηγοριοποιήσει τις 3.000 επιχειρήσεις με έσοδα άνω των 10 εκατ."
- [76] "Όπως είπαμε πολλές επιχειρήσεις έκλεισαν και οι τράπεζες γράφουν βαριές ζημίες."
- [77] "Πρόκειται για το νέο και πολύ δύσκολο κομμάτι της κρίσης και εκδηλώνεται ταυτόχρονα με μια καταιγίδα φόρων."
- [78] "Πρόκειται για το νέο και πολύ δύσκολο κομμάτι της κρίσης και εκδηλώνεται ταυτόχρονα με μια καταιγίδα φόρων."
- [79] "Πάσχος Μανδαβέλης - Νεοφιλελεύθερη και η διαφθορά; - 06.11.2016"

- [80] "Αν φυσικά παραμερίσουμε τις ιδεοληψίες των κυβερνώντων και δούμε τα πραγματικά στοιχεία, αποκαλύπτεται άλλη εικόνα από αυτή που έχουν τα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ στο κεφάλι τους."
- [81] "Σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεθνούς Διαφάνειας για το 2015, η νεοφιλελεύθερη Ιρλανδία εμφανίζει μικρότερο βαθμό αντίληψης διαφθοράς έναντι της Ελλάδος, που χρόνια τώρα παλεύει με νύχια και με δόντια να μην της μοιάσει."
- [82] "Δηλαδή σε μια κοινωνία χωρίς κράτος, μπορεί να έχουμε εγκληματικότητα, κλοπές, διαρρήξεις, απάτες κ.λπ., αλλά δεν θα έχουμε διαφθορά."
- [83] "Με άλλα λόγια, η διαφθορά είναι σύμφυτη του κράτους."
- [84] "Βεβαίως δεν μπορεί να υπάρξει κοινωνία δίχως κάποια μορφή διαχείρισης των κοινών και επειδή στον υπόλοιπο κόσμο δεν έχουν την τύχη να κυβερνώνται από ανθρώπους που έχουν εκ γενετής το «ηθικό πλεονέκτημα», η διαφθορά εμφανίζεται παντού."
- [85] "Από τα στοιχεία της Διεθνούς Διαφάνειας βλέπουμε ότι οι σκανδιναβικές χώρες που εμφανίζουν υψηλό ποσοστό του ΑΕΠ σε κρατικές δαπάνες (Δανία 57%, Φινλανδία 58,7%, Σουηδία 53%) εμφανίζουν και χαμηλό ποσοστό διαφθοράς."
- [86] "Ακόμη και στην Αρχαία Ελλάδα, που ως γνωστόν στερείτο... νεοφιλελευθερισμού."
- [87] "Αν τα βρούμε σε κάποια θέματα που ενδιαφέρουν τους πετρελαιοπαραγωγούς, τότε μπορούμε να συνεισφέρουμε 10.000 δολάρια για την προεκλογική σου εκστρατεία".
- [88] "Τότε του φώναξα: Μην ξαναπατήσεις εδώ! Πλησιάζεις πάρα πολύ την τιμή μου"...» (John Kenneth Galbraith: «Name-Dropping: from FDR on»).
- [89] "Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το σκάνδαλο Siemens δεν αποκαλύφθηκε από τον ηθικό πατριωτισμό των Ελλήνων."
- [90] "Για τους δικούς του λόγους, εννοείται."
- [91] "Αν και εκτός συνόρων δεν την πήρε είδηση κανείς."
- [92] "Όμως το επαναλαμβάνω."
- [93] "Πόσο αξιόπιστος σύμμαχος μπορεί να είναι ένα κακότροπο παιδί;\n\nΚαι εκεί είναι η καρδιά του ζητήματος."
- [94] "Πρόκειται για τους πασοκογενείς ψηφοφόρους του κόμματος του Αλέξη Τσίπρα, που είτε ψήφισαν ΣΥΡΙΖΑ τον Ιανουάριο του 2015 και απείχαν τον Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου «ταρακουνημένοι» από τους κυβερνητικούς χειρισμούς το καλοκαίρι του δημοψηφίσματος, είτε ψήφισαν ΣΥΡΙΖΑ και στις δύο εκλογικές αναμετρήσεις δίνοντας μια δεύτερη ευκαιρία στον πρωθυπουργό."
- [95] "Πρόκειται για τους πασοκογενείς ψηφοφόρους του κόμματος του Αλέξη Τσίπρα, που είτε ψήφισαν ΣΥΡΙΖΑ τον Ιανουάριο του 2015 και απείχαν τον Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου «ταρακουνημένοι» από τους κυβερνητικούς χειρισμούς το καλοκαίρι του δημοψηφίσματος, είτε ψήφισαν ΣΥΡΙΖΑ και στις δύο εκλογικές αναμετρήσεις δίνοντας μια δεύτερη ευκαιρία στον πρωθυπουργό."
- [96] "Θεωρεί, προφανώς, ότι από τα αριστερά είναι ούτως ή άλλως χαμένος και οι διαρροές αναπόφευκτες."
- [97] "Θεωρεί, προφανώς, ότι από τα αριστερά είναι ούτως ή άλλως χαμένος και οι διαρροές αναπόφευκτες."
- [98] "Αν λοιπόν η Φώφη Γεννηματά δεν θέλει να χαρίσει τους μετέωρους πασοκογενείς ψηφοφόρους του ΣΥΡΙΖΑ του 35 % πρέπει να βιαστεί."

> sentences_with_args_EF_SYN

- [1] "Τότε έρχονται στο φως τα φαντάσματα της λογικής, τα τέρατα του νου, οι αχαλίνωτες κραυγές τσαρλατάνων, κομπογιαννιτών, στρατιών

μάγων και μυστικιστών, προς σωτηρία και αποφυγή μοιραίου τέλους, κατά κανόνα τελειωτικού."

[2] "Πρόκειται για τρόπο, που αυτοτροφοδοτείται γιγαντώνοντας τη μετα-αλήθεια."

[3] "Πράγμα παράξενο, δεδομένου ότι η ιδέα που έχω για τον ΣΥΡΙΖΑ είναι σαφώς χειρότερη από εκείνη του φίλου Κύρκου."

[4] "Αν όμως αποδεχούμε αυτόν τον ορισμό, θα έλεγα ότι η λέξη «ψέματα» του ΣΥΡΙΖΑ είναι μάλλον ανακριβής."

[5] "Γιατί τις είχαν όμως; \n\nΑπλή η απάντηση: Ήταν αδύνατο να μην τις έχουν."

[6] "Διότι σύμφωνα με την επωδό του αντιπολιτευόμενου ΣΥΡΙΖΑ, τα Μνημόνια επιβλήθηκαν επειδή οι προηγούμενοι δεν διέθεταν τα κότσια να πουν όχι."

[7] "Αν λοιπόν στην Κουμουνδούρου είχαν υπολογίσει σωστά τα πράγματα, δηλαδή χωρίς αυταπάτες, μόνο ένα πράγμα θα μπορούσαν να υποσχεθούν: ότι οι άλλοι δέχθηκαν αγόγγυστα το στρίμωγμα από τους δανειστές, ενώ εμείς θα κάνουμε το ίδιο, διαμαρτυρόμενοι όμως και με βαριά καρδιά."

[8] "Γιατί οι καταστάσεις, και μάλιστα οι απίστευτα περίπλοκες σαν αυτή που ζούμε, επιδέχονται διαφορετικές αναγνώσεις."

[9] "Νομίζω λοιπόν ότι η εκλογική νίκη του Ιανουαρίου 2015 ήταν η λυτρωτική κατάληξη της αφήγησης που ξεκινάει από την Κατοχή και τον Εμφύλιο και καταλήγει στην επανόρθωση μιας ιστορικής αδικίας την οποία υπέστη η Αριστερά."

[10] "Περί του «πόθεν έσχες» πολιτικών και τυπικών διαδικασιών ουσίας-20.02.2017-Δημήτρης"

[11] "Επίσης, πολλά ερωτήματα έχουν τεθεί κατ' επανάληψη για την αλματώδη άνοδο των περιουσιακών στοιχείων μελών της Βουλής διαχρονικά, όπως αυτή αποτυπώνεται στην εν λόγω δήλωση."

[12] "Πλούσιοι φίλοι, μεγαλέμποροι όπλων και άλλων προϊόντων, πεθερές, πεθεροί και οτιδήποτε σχετικό είδος παίζουν τον ρόλο του γενναίου δωρητή ή δανειστή, δικαιολογώντας τον πλουτισμό πολιτικών ή τις καταθέσεις τους σε τράπεζες στο εξωτερικό ή οτιδήποτε σχετικό."

[13] "Οπότε ένας πεθερός ή πεθερά, λόγου χάρη, μπορεί να δανείζει ή να χαρίζει κάποια εκατομμύρια ευρώ σε γαμβρό-υπουργό, απαλλάσσοντας τον δεύτερο από δυσάρεστες περαιτέρω έρευνες του «πόθεν έσχες» του, χωρίς τον παραμικρό φόβο για διερεύνηση της προέλευσης των εισοδημάτων του δωρητή."

[14] "Βέβαια στις περιπτώσεις τέτοιων διευκολύνσεων κ.λπ."

[15] "πρέπει να ακολουθείται η προβλεπόμενη τυπική διαδικασία, που αφορά, λόγου χάρη, την καταβολή του σχετικού τέλους κατά τη δήλωση δανείου στην Εφορία κ.λπ."

[16] "πρέπει να ακολουθείται η προβλεπόμενη τυπική διαδικασία, που αφορά, λόγου χάρη, την καταβολή του σχετικού τέλους κατά τη δήλωση δανείου στην Εφορία κ.λπ."

[17] "Πρόσφατα τέθηκαν ερωτήματα σχετικά με το «πόθεν έσχες» του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης και της συζύγου του."

[18] "Σύμφωνα με την τυπική διαδικασία, το ζεύγος όφειλε αρχικά να μεταβεί στην Εφορία, το αργότερο ένα μήνα από την έναρξη του χρόνου της διάστασης."

[19] "Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα λοιπόν, ο κ."

[20] "Επίσης, το 2016, εφόσον ο κ."

[21] "Πρέπει το παγκόσμιο πλέον (ή παγκοσμιοποιημένο) υποκείμενο ν' αποκτήσει συνείδηση της σημασίας, της οξύτητας της κατάστασης και να εργαστεί συνειδητά και μεθοδικά για να προετοιμάσει ένα εναλλακτικό, παγκοσμιοποιημένο σχέδιο απελευθέρωσης."

- [22] "Πρέπει το παγκόσμιο πλέον (ή παγκοσμιοποιημένο) υποκείμενο ν' αποκτήσει συνείδηση της σημασίας, της οξύτητας της κατάστασης και να εργαστεί συνειδητά και μεθοδικά για να προετοιμάσει ένα εναλλακτικό, παγκοσμιοποιημένο σχέδιο απελευθέρωσης."
- [23] "Πολύ περισσότερο λαϊκιστής είναι αυτός που υποστηρίζει πως η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μια αντιδημοκρατική δομή, χωρίς πραγματική νομιμοποίηση, αλλά με μεγάλη και αρνητική επιρροή στη ζωή πολλών εκατομμυρίων ανθρώπων."
- [24] "Ενώ οι πιο λαϊκιστές από όλους είναι εκείνοι που διακηρύσσουν πως η μόνη διέξοδος από την τρομακτική συνθήκη στην οποία έχουμε βρεθεί είναι «να πληρώσουν οι πλούσιοι»."
- [25] "Πρώτα απ' όλα, ο έλεγχος που κάνουν στους κυκλοφορούντες λόγους αναδεικνύει τον λαϊκισμό σε υπερβολικά μεγάλες ποσότητες."
- [26] "Τόσο που τα Συντάγματα νομιμοποιούν τη χρήση κάθε μέσου –και βίαιων, δηλαδή– προκειμένου να μην παραβιαστεί η λαϊκή κυριαρχία."
- [27] "Είναι προφανές πως τα Συντάγματα συγγράφηκαν από λαϊκιστές."
- [28] "Νομίζω πως σε αυτό το τελευταίο εμφανίζεται με τον πιο emphaticό τρόπο η ταξική διάσταση αυτής της στάσης."
- [29] "Γι' αυτό συνιστά λογική λαθροχειρία να λέγεται πως «τα πράγματα είναι σύνθετα» και δεν επιδέχονται απλές λύσεις."
- [30] "Γι' αυτό συνιστά λογική λαθροχειρία να λέγεται πως «τα πράγματα είναι σύνθετα» και δεν επιδέχονται απλές λύσεις."
- [31] "Πράγματι, αφού τις «απλές λύσεις», όπως π.χ."
- [32] "Όπως ο Μίδας όμως, έτσι και ο χρηματοπιστωτικός κλάδος, που μετατρέποντας τα πάντα σε «χρυσό» αποκτά τεράστια δύναμη, καταστρέφει ταυτόχρονα οτιδήποτε αγγίζει, παύοντας πλέον να μπορεί και ο ίδιος να επιβιώσει."
- [33] "Για παράδειγμα, το επιχείρημα, που μόνο φαιδρό μπορεί να χαρακτηριστεί πλέον, ότι ο κόσμος ευθύνεται επειδή ζούσε πάνω από τις δυνατότητές του, με δανεικά."
- [34] "Με άλλα λόγια, όταν μία τράπεζα χορηγεί ένα δάνειο, δημιουργεί ευρώ, κι όταν το δάνειο αποπληρώνεται, τα ευρώ αυτά «καταστρέφονται»."
- [35] "Αυτό σημαίνει ότι αν κανείς δεν δανειζόταν, κι αν όσοι χρωστούσαν, αποπλήρωναν κι αυτοί τα δανειά τους, απλούστατα, δεν θα υπήρχαν ευρώ."
- [36] "Αυτό σημαίνει ότι αν κανείς δεν δανειζόταν, κι αν όσοι χρωστούσαν, αποπλήρωναν κι αυτοί τα δανειά τους, απλούστατα, δεν θα υπήρχαν ευρώ."
- [37] "Έτσι εξηγείται και η ένταση της διαφημιστικής εκστρατείας υπέρ των ηλεκτρονικών συναλλαγών, δήθεν για να χτίσουμε το [ανύπαρκτο σχεδόν] αφορολόγητο ή για να κερδίσουμε «πόντους» και δώρα."
- [38] "Έτσι εξηγείται και η ένταση της διαφημιστικής εκστρατείας υπέρ των ηλεκτρονικών συναλλαγών, δήθεν για να χτίσουμε το [ανύπαρκτο σχεδόν] αφορολόγητο ή για να κερδίσουμε «πόντους» και δώρα."
- [39] "Έτσι εξηγείται και η ένταση της διαφημιστικής εκστρατείας υπέρ των ηλεκτρονικών συναλλαγών, δήθεν για να χτίσουμε το [ανύπαρκτο σχεδόν] αφορολόγητο ή για να κερδίσουμε «πόντους» και δώρα."
- [40] "Πέρα όμως από αυτή τη «μαγική» δυνατότητα, ο χρηματοπιστωτικός κλάδος, έχοντας ξεφύγει από κάθε έλεγχο, στοιχιματίζει μέσα από διάφορα χρηματοπιστωτικά «προϊόντα», σε ότι μπορεί να φανταστεί κανείς: Στην άνοδο ή την πτώση των επιτοκίων, στη μελλοντική τιμή του πετρελαίου, στην ποσοστιαία μεταβολή μιας μετοχής· κάτι σαν ένα γραφείο αθλητικών στοιχημάτων, με τη διαφορά όμως ότι δεν υπάρχει ούτε για δείγμα, το απαιτούμενο απόθεμα για να καλυφθεί το σύνολο των στοιχημάτων, όταν πέσουν έξω οι εκτιμήσεις."

[41] "Όπως συνέβη εξάλλου με την κρίση των ενυπόθηκων ομολόγων του 2007/8."

[42] "που βασιζόταν στην «πεποίθηση» ότι τα στεγαστικά δάνεια είναι «ασφαλή», ακόμα κι όταν είχαμε φαινόμενα στις ΗΠΑ, να χορηγούνται στεγαστικά δάνεια με μοναδικό προαπαιτούμενο ο δανειολήπτης να διαθέτει ...σφυγμό."

[43] "Γιατί όμως να πιστέψει κανείς ότι τα πράγματα μπορούν να αλλάξουν; Γιατί υπάρχει διαχρονικά, μία φυσική τάξη πραγμάτων, στην οποία όλα επιστρέφουν."

[44] "Αν έχουμε να κάνουμε με ειλικρινή μεταστροφή ή με κλασικού τύπου οπορτουνισμό, είναι νωρίς να το πούμε."

[45] "Πάντως η στροφή προς τα αριστερά αποδίδει."

[46] "Για παράδειγμα ζητάει: λιγότερες συμβάσεις ορισμένου χρόνου στην αγορά εργασίας, περισσότερα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης για ανέργους, περισσότερα δικαιώματα συναπόφασης για τα συνδικάτα στις μεγάλες επιχειρήσεις, μέγιστη δυνατή αυτονομία στα ωράρια εργασίας, δωρεάν παιδεία, παράταση στον χρόνο πληρωμής του επιδόματος ανεργίας."

[47] "Αν οι Οικολόγοι και η υπόλοιπη Αριστερά αποσύρουν τους υποψηφίους τους και στηρίξουν τον Μπενουά Αμόν, δεν αποκλείεται να είναι αυτός ο αντίπαλος της Λεπέν στον δεύτερο γύρο, αφού καταφέρνει να βρίσκεται κοντά στον Φιγιόν και τον Μακρόν ακόμη και μόνος του."

[48] "Τότε εκλήθησαν να διαλέξουν ανάμεσα στον φασίστα Λεπέν και τον απατεώνα Σιράκ (ήταν κατηγορούμενος)."

[49] "Σαν να μη συμβαίνει τίποτε-Δημήτρης Κανελλόπουλος\η\ηΑρχίζω και υποψιάζομαι πως ο Σταύρος Ψυχάρης έχει ήδη θέσει κάποιο μυστικό σχέδιο σε εφαρμογή."

[50] "Πρόκειται για λατινικό φρούτο και ετυμολογείται από το τριγενές και οπωσούν αγενές επίθετο satur, satura, saturum, που περιγράφει τον πρησμένο από τη μάσα, τον κορεσμένο, τον χορτάτο, εκείνο που την έχει ταρατσώσει, τον ικανοποιημένο."

[51] "Πρόκειται για λατινικό φρούτο και ετυμολογείται από το τριγενές και οπωσούν αγενές επίθετο satur, satura, saturum, που περιγράφει τον πρησμένο από τη μάσα, τον κορεσμένο, τον χορτάτο, εκείνο που την έχει ταρατσώσει, τον ικανοποιημένο."

[52] "Επίσης μεγάλη συζήτηση γίνεται για το ρόλο του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στην οικονομία και στο ποιος μπορεί να είναι πιο παραγωγικός και αποδοτικός έναντι του άλλου."

[53] "Για να είναι μία οικονομία ανταγωνιστική στο διεθνή στίβο, επιβάλλεται να έχει οικοδομηθεί με όρους συνεργασίας, διαλόγου και δημοκρατίας."

[54] "Επίσης διακρίνουμε πως η καθημερινότητά μας κατακλύζεται συνεχώς από νέα τεχνολογικά προϊόντα και υπηρεσίες."

[55] "Οπότε ερωτάται: Ηττήθηκαν οι ένδεκα δικαστές, επειδή μειοψήφησαν;\η\ηΑν υποστηριχθεί ο ισχυρισμός αυτός ή άλλος παρόμοιος, είναι ως να αμφισβητείται δεινά ή να καταργείται η ελευθερία του δικαστή, δηλαδή η κατοχυρωμένη από το Σύνταγμα ανεξαρτησία του να διατυπώνει τη δικαιοδοτική κρίση του, κατά συνέπεια η σχέση πλειοψηφίας - μειοψηφίας επ' ουδενί ταυτίζεται με τη δικαίωση ή μη των δικαστών."

[56] "Εν τέλει μάλιστα ενεργοποίησε και έθεσε προ των ευθυνών τους ως προς την εκκρεμότητα αυτή και άλλες πολιτικές δυνάμεις."

[57] "Με άλλα λόγια: Αυτή είχε χρέος να αποκαταστήσει τη νομιμότητα λειτουργίας των τηλεοπτικών σταθμών και αποδέχτηκε μία από τις ερμηνείες του άρθρου 15 Συντ."

- [58] "Πώς ο ΣΥΡΙΖΑ προσπαθεί να πείσει ότι τετραγώνισε τον κύκλο-Σταύρος Δ. Μαυρουδέας*\n\nΓια την ελληνική ολιγαρχία το πρόσφατο Eurogroup είχε αναχθεί περίπου στην «μητέρα όλων των μαχών»."
- [59] "Βέβαια, πριν το Eurogroup είδαμε ξανά τον κακόγουστο θεατρικό καυγά μεταξύ των «ακραιφνών μνημονιακών» (ΝΔ, Δημ.Συμπαράταξη και παρατρεχάμενοι) και των «τραβάτε με και ας κλαίω μνημονιακών» (ΣΥΡΙΖΑ)."
- [60] "Όμως\n\nυποτίθεται ότι ο κοινός αντικειμενικός στόχος - δηλαδή η διάσωση του αποτυχημένου Μνημονιακού προγράμματος - έχει επιτευχθεί."
- [61] "Βέβαια, την αμέσως επομένη οι ξένοι πάτρωνες άλλα εκφώνησαν."
- [62] "Συνεπώς μένουν μόνο τα νέα μέτρα λιτότητας."
- [63] "Επιπλέον θα τα πληρώσουν τα συνήθη υποζύγια, δηλαδή τα λαϊκά και μεσαία στρώματα."
- [64] "Προφανώς ψάχνουν για ηλίθιους."
- [65] "Προφανώς ψάχνουν για ηλίθιους."
- [66] "Αν ήταν ό,τι αφαιρούν από την δεξιά τσέπη του ελληνικού λαού να του το επέστρεφαν από την αριστερή τότε κανένα «χρηματοδοτικό κενό» δεν θα καλυπτόταν."
- [67] "Ποιος νοιάζεται για τέτοια «περιθωριακά» πράγματα, που δεν έχουν, έτσι κι αλλιώς, ζουμί; Αν οι πρωθιερείς των τηλεοπτικών στασιδίων είχαν έγνοια για τον πολιτισμό, θα πρόσεχαν τον τρόπο που συζητάνε αλλά και τις λέξεις που χρησιμοποιούν."
- [68] "Αν προσέξει κανείς τις λεπτομέρειες."
- [69] "Για παράδειγμα, η συζήτηση για τις τηλεοπτικές άδειες έχει διεξαχθεί με όρους οικονομικούς και, πρωτίστως, πολιτικούς."
- [70] "Πρωτίστως, έχει άμεση σχέση με τη λαϊκότητα."
- [71] "Φαίνεται ότι η επεμβατική πολιτική των ΗΠΑ στην περιοχή της Μέσης Ανατολής, όπως και οι μελλοντικές αμερικανο-ρωσικές σχέσεις θα τεθούν υπό επανεξέταση στη βάση ενός ρεαλιστικού προσανατολισμού για τα μελλοντικά συμφέροντα των ΗΠΑ."
- [72] "Πολλές φορές αντιδρώ, αλλά γρήγορα αντιλαμβάνομαι ότι το παιχνίδι είναι χαμένο - είναι τέτοια η πίστη τους στον πυρετό της ταχύτητας ώστε είναι ανίκανοι να ακούσουν τη διαφορετική, σαφώς πιο σώφρονα, άποψη."
- [73] "Προσδιορίστηκε για την προηγούμενη Παρασκευή 24 Φεβρουαρίου, πλην, φευ, είχε κώλυμα ένας δικαστής -κι ούτε ένας αναπληρωτής στον περίγυρο... Σιγά τη δίκη, θα πει κανείς."
- [74] "Φαίνεται το παράλογο από την αίθουσα στην οποία γίνεται η δίκη με τους 67 κατηγορούμενους' ούτε καν αυτούς δεν χωράει!"
- [75] "Φαίνεται το παράλογο από την αίθουσα στην οποία γίνεται η δίκη με τους 67 κατηγορούμενους' ούτε καν αυτούς δεν χωράει!"
- [76] "Σύμφωνα με τα μέλη της Δικαιοσύνης για Όλους το Δημόσιο είχε ισχνή παρουσία, με συνηγόρους παρόδρους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (τη χαμηλότερη, λένε, δυνατή εκπροσώπηση)."
- [77] "Αντιθέτως, ανακοινώνουν (για την αντιπολίτευση ο λόγος) ότι δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση να ψηφίσουν το πακέτο των μέτρων που θα φέρει η κυβέρνηση γιατί είναι αντιλαϊκό, επώδυνο και υποθηκεύει το μέλλον της χώρας."
- [78] "Αντιθέτως, ανακοινώνουν (για την αντιπολίτευση ο λόγος) ότι δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση να ψηφίσουν το πακέτο των μέτρων που θα φέρει η κυβέρνηση γιατί είναι αντιλαϊκό, επώδυνο και υποθηκεύει το μέλλον της χώρας."
- [79] "Ποια είναι η καθαρή στάση; Από τη στιγμή που υποστηρίζεις ότι η αξιολόγηση πρέπει να κλείσει πάση θυσία γιατί διαφορετικά το Grexit θα επανεμφανιστεί δριμύτερο, είσαι υποχρεωμένος, εφόσον βεβαίως θέλεις να λειτουργείς ως υπεύθυνη πολιτική δύναμη, να τα ψηφίσεις

καταγγέλλοντας ταυτοχρόνως την κυβέρνηση ότι εξαιτίας της καθυστέρησης πληρώνουμε ακριβότερα."

[80] "Πάντως αυτό δεν έχει σημασία γιατί ο κ."

[81] "Πάντως αυτό δεν έχει σημασία γιατί ο κ."

[82] "Παππάς\n\nΈκανε μια δήλωση η βουλευτίνα της γερμανικής Αριστεράς Σάρα Βάγκενκνεχτ για το ελληνικό πρόβλημα, παραποιήθηκε ασυστόλως από εγχώρια μέσα και επί της παραποιήσεως η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ καλούν τον Τσίπρα να απολογηθεί επειδή το κόμμα της Αριστεράς είναι αδελφό κόμμα του ΣΥΡΙΖΑ και η βουλευτίνα του θέτει εμμέσως (πολύ εμμέσως όμως) θέμα Grexit."

[83] "Βεβαίως και οι δύο σήμερα κινούνται σε άλλο μήκος κύματος, πιο αριστερό και πιο φιλικό για την Ελλάδα, αλλά στο παρελθόν πολλές φορές ήταν ιδιαζόντως αγενείς και επιθετικοί."

[84] "Παππάς\n\nΜε τη μεθοδικότητα και τον κυνισμό που χαρακτηρίζει τις συμμορίες του οργανωμένου εγκλήματος και τους επαγγελματίες οικονομικούς δολοφόνους με τα λευκά κολάρα, προετοιμάζεται το κλίμα για ένα νέο πραξικόπημα κατά της Ελλάδας, πολύ χειρότερο από εκείνο του Ιουλίου του 2015."

[85] "Προφανώς για τους καλοπληρωμένους συντάκτες των εκθέσεων πρόκειται για λεπτομέρεια άνευ σημασίας."

[86] "Γιατί όμως το ΔΝΤ αρνείται την εμπλοκή του;\n\nΜήπως γιατί θεωρεί ότι τα πλεονάσματα (που θέλει ο Σόιμπλε) δεν πιάνονται με καμία κυβέρνηση και μήπως γιατί πιστεύει ότι αν δεν μειωθεί δραστικά το χρέος (που δεν θέλει ο Σόιμπλε) δεν υπάρχει προοπτική;\n\nΑνίερα ερωτήματα για τον αρχιμάστορα της Ευρώπης, τα οποία δεν απασχολούν ούτε τους αντικειμενικούς οίκους αξιολόγησης ούτε τα μέσα μαζικής, δήθεν, ενημέρωσης."

[87] "Επειδή όμως Αριστερά (πρέπει να) σημαίνει κριτική, αμφισβήτηση, επεξεργασία και πρόταση, όταν αυτό δεν συμβαίνει, έχουμε διπλό πρόβλημα: από τη μία ένα συντηρητικό και επιθετικό κατεστημένο και από την άλλη μια άοπλη -ή αν θέλετε, αφοπλισμένη- Αριστερά."

> sentences_with_args_News_247

[1] "Επί της ουσίας τρία μόλις χρόνια(1960-63)- κι αυτά με προβλήματα- κατάφερε να επιβιώσει η Κυπριακή Δημοκρατία."

[2] "Τότε που οι συγκρούσεις των τουρκοκυπρίων με την αστυνομία είχαν ως αποτέλεσμα να σκοτωθούν τρεις άνθρωποι."

[3] "Προφανώς τα δεδομένα έχουν αλλάξει σαράντα και πλέον χρόνια μετά από την εισβολή."

[4] "Προφανώς τα δεδομένα έχουν αλλάξει σαράντα και πλέον χρόνια μετά από την εισβολή."

[5] "Όπως έχει αλλάξει και η νοοτροπία των κυπρίων καθώς και του \

"εθνικού κέντρου\."

[6] "Όπως έχει αλλάξει και η νοοτροπία των κυπρίων καθώς και του \

"εθνικού κέντρου\."

[7] "Αν μάλιστα έχουν βάση οι διαρροές ότι η Τουρκία θα προχωρήσει σε μια είδους προσάρτησης των κατεχομένων, καθιστά αναγκαία τη συνεννόηση όλων των πολιτικών δυνάμεων σε Ελλάδα και Κύπρο."

[8] "Επιπλέον σημαίνει ότι σαφώς και θα πρέπει οι τουρκοκύπριοι να συμμετέχουν σε όλες τις βαθμίδες των ομοσπονδιακών οργάνων, αλλά όχι σε βάρος της ελληνοκυπριακής πλειοψηφίας."

[9] "Επίσης εθνική γραμμή σημαίνει ότι δεν μπορεί να ισχύσει το καθεστώς των εγγυήσεων, όταν μάλιστα ελλοχεύει ο κίνδυνος μονομερούς επέμβασης."

[10] "Συνεπώς τα λάθη του παρελθόντος πρέπει να διδάξουν ότι η λύση θα έλθει μόνο όταν σταματήσουμε να αναζητούμε βιαστικά την \"/>

[11] "Γιατί μπορεί το δόγμα \"/>

[12] "Γιατί πρέπει να μας κόψουν το νερό- Χρήστος Δεμέτης- 30/09/2016\"/>

[13] "Σαν τη διήγηση του Σαιντ Εξιπερί που κάποτε έκανε μια αναγκαστική προσγείωση στην έρημο κι εκείνος κι ο μηχανικός του έμειναν τρεις μέρες χωρίς νερό."

[14] "Αν κάποιοι ξένοι μας έκοβαν το νερό λοιπόν, πολιτικοί εναπομείναντες και απλοί πολίτες θα ήταν ίσοι κι όμοιοι μπρος στην απόλυτη καταστροφή."

[15] "Ποιες αρχές ακριβώς; Τις προ μνημονίου ή τις επόμενες; Γιατί το κυβερνών κόμμα μικρή σχέση έχει με εκείνο που ήταν όταν πήρε την κυβέρνηση στα χέρια του."

[16] "Ακόμη κι από τον αντίλογο της στο ζήτημα των \"/>

[17] "Με άλλα λόγια, ο κύριος Κατσικης, γιος του διάσημου παλαιού Βουλευτή Κατσίκη, επιθυμεί να υπάρχουν διακρίσεις λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού στον εργασιακό χώρο του καθενός."

[18] "Έτσι θα είναι και οι δημόσιες τοποθετήσεις του κόμματος."

[19] "Έτσι θα είναι και οι δημόσιες τοποθετήσεις του κόμματος."

[20] "Για το γεγονός αυτό άλλωστε δεν υπήρχε καμία αμφιβολία."

[21] "Για το γεγονός αυτό άλλωστε δεν υπήρχε καμία αμφιβολία."

[22] "Για το γεγονός αυτό άλλωστε δεν υπήρχε καμία αμφιβολία."

[23] "Πρώτ' απ' όλα γνωρίζουν ότι σοβαροί άνθρωποι απ' όλα σχεδόν τα υπόλοιπα κόμματα θα υπερψηφίσουν την κοινοτική οδηγία."

[24] "Αλλωστε ο Πανος Καμμένος δεν διστάζει να αναιρέσει όλα όσα έχει πει στο παρελθόν, όταν τα πράγματα ζορίζουν."

[25] "Σύμφωνα με το παραλήρημα του κου Κατσίκη, οι ΑΝΕΛ δεν είναι αντίθετοι με τα ανθρώπινα δικαιώματα."

[26] "Ειδάλλωθ θα έπρεπε να έχουν ήδη διαχωρίσει ευθαρσώς τη θέση τους και να απομονώσουν τη φασιστική ρητορική που ακούστηκε μέσα στο κοινοβούλιο."

[27] "ΠΑΣΟΚ και ποτάμι, ενέδωσαν χθες στο μεγάλο πειρασμό του τακτικισμού ανατρέποντας αναπάντεχα του συσχετισμού στο εγχώριο πολιτικό σκηνικό."

[28] "Πολύδωρα, τα δύο κόμματα ενήργησαν ωσάν η μόνη τους ένσταση να ήταν τα προτεινόμενα πρόσωπα και χρειάστηκαν λίγα λεπτά για να πουν το ιστορικό ναι."

[29] "Τόσο το ΠΑΣΟΚ όσο και το ποτάμι, βλέπουν στις δημοσκοπήσεις ότι η δημοφιλία τους δεν είναι μεγάλη."

[30] "Αν κάποιος ψηφοφόρος τους συμφωνεί με τους χειρισμούς της Κυβέρνησης στο όλο θέμα, γιατί να μην ψηφίσει κατευθείαν ΣΥΡΙΖΑ; Μήπως θεωρούν ότι θα εκφράσουν τους ολίγον μνημονιακούς που

φλερτάρουν με την αριστερά και θέλουν συναίνεση ad hoc στις τηλεοπτικές άδειες; Πιθανόν και να τους εκφράζουν."

[31] "Όπως και στελεχών τους άλλωστε."

[32] "Πρόκειται αποκλειστικά για παλαιοκομματικό τακτικισμό από όλες τις πλευρές."

[33] "Όμως σύντροφοι, μετριάστε τη χαρά σας, μη μας περάσουν και για αμερικανόδουλους... \n\nηΔεδομένης της σημασίας που έχουν αποδώσει ο ΣΥΡΙΖΑ και οι ΑΝΕΛ στην επίλυση του θέματος της "εξυπηρευσιμότητας" του χρέους, η έλευση του πλανητάρχη Μπάρακ Ομπάμα στα μέσα Νοεμβρίου στην Αθήνα, θα έπρεπε να συνοδεύεται από λαμπρή υποδοχή στο αεροδρόμιο με χιλιάδες αλαλάζοντες συριζαίους (και λίγους ΑΝΕΛ) να τον περιμένουν, κοριτσάκι να του δίνει λουλούδια και αμερικάνικες σημαίες δίπλα στην *pantiera rossa*."

[34] "Για τον ΣΥΡΙΖΑ βεβαίως, το να συμμετέχει στις εκδηλώσεις αντιαμερικανισμού σχεδόν ταυτόχρονα με την ανάδειξη των ΗΠΑ ως του μεγαλύτερου (αν όχι μόνου) συμμάχου για τη διευθέτηση-απομείωση του χρέους είναι μια δουλειά ρουτίνας."

[35] "Για τον ΣΥΡΙΖΑ βεβαίως, το να συμμετέχει στις εκδηλώσεις αντιαμερικανισμού σχεδόν ταυτόχρονα με την ανάδειξη των ΗΠΑ ως του μεγαλύτερου (αν όχι μόνου) συμμάχου για τη διευθέτηση-απομείωση του χρέους είναι μια δουλειά ρουτίνας."

[36] "Για τον ΣΥΡΙΖΑ βεβαίως, το να συμμετέχει στις εκδηλώσεις αντιαμερικανισμού σχεδόν ταυτόχρονα με την ανάδειξη των ΗΠΑ ως του μεγαλύτερου (αν όχι μόνου) συμμάχου για τη διευθέτηση-απομείωση του χρέους είναι μια δουλειά ρουτίνας."

[37] "Προφανώς και δεν είναι πρώτη προτεραιότητα για μια χώρα που στενάζει από την έλλειψη ρευστότητας και επενδύσεων αλλά μπορεί να συμβάλλει στην ενίσχυση του αισθήματος ασφάλειας των επενδυτών."

[38] "Προφανώς και δεν είναι πρώτη προτεραιότητα για μια χώρα που στενάζει από την έλλειψη ρευστότητας και επενδύσεων αλλά μπορεί να συμβάλλει στην ενίσχυση του αισθήματος ασφάλειας των επενδυτών."

[39] "Σε κάθε περίπτωση όμως, η δημιουργία συμμάχων είναι μια ορθή στρατηγική."

[40] "Σε κάθε περίπτωση όμως, η δημιουργία συμμάχων είναι μια ορθή στρατηγική."

[41] "Ακόμη και αν συμβαίνει από σπόντα, όπως στην περίπτωση των Αμερικάνων."

[42] "Γιατί ο μίστερ Τόμσεν δεν πληρώνει ούτε ένα σεντ φόρο!"

[43] "Εκτός πια κι αν οι λαθεμένες ενέργειές του είναι σωστές στο πλαίσιο άλλων σχεδίων που δεν ομολογούνται."

[44] "Γιατί τα "λάθη" του είναι πολλά για να μην γίνονται αντιληπτά: Από την συνεχή ταύτισή του με τον Σόιμπλε, παρά τις υποτιθέμενες αντιθέσεις ΔΝΤ και ευρωπαϊκής πτέρυγας των δανειστών, μέχρι την "πατέντα" του να ονομάσει "ελληνική απόφαση" την αναγκαστική αποδοχή από την κυβέρνηση των γερμανικών πιέσεων για υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα."

[45] "Πολύ συχνά μάλιστα τα "λάθη" του περνούν κάθε όριο: όπως η προχθεσινή παρέμβασή του υπέρ της κατάργησης του αφορολόγητου για τους μισθωτούς και της ελάφρυνσης της φορολογικής επιβάρυνσης για όσους έχουν υψηλά εισοδήματα."

[46] "Γιατί διεύρυνση φορολογικής βάσης, σημαίνει εντοπισμός και σύλληψη της μαύρης οικονομίας που φοροδιαφεύγει, και αυτό εντέχνως... διαφεύγει του κ."

[47] "Γιατί διεύρυνση φορολογικής βάσης, σημαίνει εντοπισμός και σύλληψη της μαύρης οικονομίας που φοροδιαφεύγει, και αυτό εντέχνως... διαφεύγει του κ."

[48] "Γιατί διεύρυνση φορολογικής βάσης, σημαίνει εντοπισμός και σύλληψη της μαύρης οικονομίας που φοροδιαφεύγει, και αυτό εντέχνως... διαφεύγει του κ."

[49] "Γιατί διεύρυνση φορολογικής βάσης, σημαίνει εντοπισμός και σύλληψη της μαύρης οικονομίας που φοροδιαφεύγει, και αυτό εντέχνως... διαφεύγει του κ."

[50] "Προφανώς με τέτοια καραγκιοζιλίκια καμιά ανάπτυξη δεν μπορεί α υπάρξει."

[51] "Γιατί δεν τον ενδιαφέρουν τα στοιχεία, αν και... θεωρητικά με αυτά ασχολείται."

[52] "Με άλλα λόγια ο Τόμσεν πληρώνεται αδρά ως... τεχνοκράτης αλλά συμπεριφέρεται σαν ιδιοτελής πολιτικάντης!"

[53] "Για αυτό γενικολογεί για "μισθωτούς που δεν πληρώνουν φόρους" χωρίς να ανοίγει την συζήτηση στους μισθούς και τις πραγματικές συνθήκες ζωής των εργαζομένων στην Ελλάδα."

[54] "Για αυτό γενικολογεί για "μισθωτούς που δεν πληρώνουν φόρους" χωρίς να ανοίγει την συζήτηση στους μισθούς και τις πραγματικές συνθήκες ζωής των εργαζομένων στην Ελλάδα."

[55] "Για αυτό γενικολογεί για "μισθωτούς που δεν πληρώνουν φόρους" χωρίς να ανοίγει την συζήτηση στους μισθούς και τις πραγματικές συνθήκες ζωής των εργαζομένων στην Ελλάδα."

[56] "Άλλωστε εάν ο Τόμσεν, και κάθε Τόμσεν, ήταν τόσο "ιδεολόγος" υπέρ της φορολόγησης των πάντων, θα είχε εισηγηθεί προ καιρού να φορολογούνται και τα δικά του εισοδήματα των εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ, και δεν θα έβρισκε λογικό να μην πληρώνει ο ίδιος ούτε ένα σεντ, ενώ κουνάει διαρκώς το δάχτυλο στους "άλλους"."

[57] "Πλεόνασμα αλαζονείας η Γερμανία, πλεόνασμα αδυναμίας εμείς- Βαγγέλης Δεληπέτρος\η-Δεκεμβρίου 08 2016 07:26\ηΜε νέα μέτρα και υποχρέωση για πλεόνασμα 3,5% πέραν του 2018, θα εξαφανιστούν και τα τελευταία ψήγματα αισιοδοξίας για την επόμενη μέρα\ηΟι Financial Times δεν είναι και καμιά... αντιμνημονιακή εφημερίδα."

[58] "Με άλλα λόγια, ο πολιτικός εκφραστής του γερμανικού νεοφιλελευθερισμού δεν θέλει να επιστρέψει η Ελλάδα στη βιωσιμότητα, αν και υποτίθεται ότι αυτός είναι ο στόχος του."

[59] "Προφανώς δεν πρόκειται απλώς για μια "ασυνεπή" στάση, μια απλή ανακολουθία λόγων και έργων, ούτε καν για μόνο "αντιπαραγωγική θέση", για να χρησιμοποιήσουμε και το γλωσσάρι του ΔΝΤ."

[60] "Προφανώς δεν πρόκειται απλώς για μια "ασυνεπή" στάση, μια απλή ανακολουθία λόγων και έργων, ούτε καν για μόνο "αντιπαραγωγική θέση", για να χρησιμοποιήσουμε και το γλωσσάρι του ΔΝΤ."

[61] "Πρόκειται για μια πολιτική που επίτηδες κρατάει τη χώρα καλωδιωμένη στο σπινάλ του θανάτου, με τον Σόιμπλε να έχει στο χέρι τον διακόπτη και να ανοιγοκλείνει την τάση του ρεύματος."

[62] "Πρόκειται για μια πολιτική που επίτηδες κρατάει τη χώρα καλωδιωμένη στο σπινάλ του θανάτου, με τον Σόιμπλε να έχει στο χέρι τον διακόπτη και να ανοιγοκλείνει την τάση του ρεύματος."

[63] "Επειδή όμως -κανονικά- οι πρωθυπουργοί βγαίνουν μέσα από τις κάλπες, δηλαδή πρώτα βρίσκεται ένα κόμμα που τους κάνει αρχηγούς και μετά βρίσκεται ο αναγκαίος και ικανός αριθμός ψηφοφόρων που στηρίζουν αυτό το κόμμα δίνοντάς του την πλειοψηφία στη Βουλή, και επειδή ο Στουρνάρας δεν έχει κόμμα, και δεν φαίνεται ότι μπορεί να βρει ή να φτιάξει στο ορατό μέλλον, αλλά ακόμη και εάν εύρισκε δεν υπάρχει ούτε μία δημοσκοπήση που να δείχνει ότι αυτό το κόμμα, με αυτόν τον αρχηγό, θα μπορούσε ποτέ να αποκτήσει πλειοψηφία, αναγκαστικά κοιμάται και ξυπνάει ελπίζοντας ότι θα έρθει μια στιγμή που θα υπάρξει μια συγκυβέρνηση και θα τον φωνάξουν να αναλάβει την πρωθυπουργία."

- [64] "Τόσο άμεσα, όσο και μεσομακροπρόθεσμα."
- [65] "Πέρα από την επικοινωνιακή νίκη που θα καταφέρει η Κυβέρνηση αν όντως υπάρξει ελάφρυνση του χρέους, το ΔΝΤ πιέζει και για χαμηλότερα πρωτογενή πλεονάσματα, δίνοντας μια ανάσα στην Κυβέρνηση τουλάχιστον για τα δύο επόμενα έτη."
- [66] "Ήτοι μείωση του αφορολόγητου στις 5000 ευρώ και κυρίως μείωση των κύριων συντάξεων."
- [67] "Επιπλέον αμφισβητεί κατά καιρούς όχι μόνο την ακρίβεια των στατιστικών που αφορούν στην εθνική μας οικονομία, αλλά κυρίως των - πάντοτε αισιόδοξων- προβλέψεων που κάνει η Ελληνική Κυβέρνηση."
- [68] "Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ο Πρωθυπουργός είχε εξαπολύσει πρόσφατα δριμεία επίθεση κατά του ταμείου."
- [69] "Πολλοί εκτιμούν ότι η διακυβέρνηση Trump ενδεχομένως αλλάξει το "δόγμα" του ΔΝΤ για την αντιμετώπιση της Ελλάδας, φορτώνοντας τα βάρη στους Γερμανούς."
- [70] "Πολλοί εκτιμούν ότι η διακυβέρνηση Trump ενδεχομένως αλλάξει το "δόγμα" του ΔΝΤ για την αντιμετώπιση της Ελλάδας, φορτώνοντας τα βάρη στους Γερμανούς."
- [71] "Έτσι ίσως εξηγούνται και τα "καλά λόγια" του Ντάισελμπλουμ, η διακριτικά θετική στάση του Σόιμπλε αλλά και το γεγονός ότι το χρέος θα είναι τελικά στην ατζέντα του Eurogroup τον Δεκέμβρη."
- [72] "Έτσι ίσως εξηγούνται και τα "καλά λόγια" του Ντάισελμπλουμ, η διακριτικά θετική στάση του Σόιμπλε αλλά και το γεγονός ότι το χρέος θα είναι τελικά στην ατζέντα του Eurogroup τον Δεκέμβρη."
- [73] "Έτσι ίσως εξηγούνται και τα "καλά λόγια" του Ντάισελμπλουμ, η διακριτικά θετική στάση του Σόιμπλε αλλά και το γεγονός ότι το χρέος θα είναι τελικά στην ατζέντα του Eurogroup τον Δεκέμβρη."
- [74] "Έτσι ο Πρωθυπουργός θα καταφέρει να συμπληρώσει το αφήγημα του με την επιτυχή διαχείριση της υπόθεσης χρέος, ακόμη και αν θα πρόκειται για ακόμη μία "υποσχετική" ανάλογη με εκείνη που είχε λάβει ο Σαμαράς και η οποία ουδέποτε εκπληρώθηκε."
- [75] "Έτσι ο Πρωθυπουργός θα καταφέρει να συμπληρώσει το αφήγημα του με την επιτυχή διαχείριση της υπόθεσης χρέος, ακόμη και αν θα πρόκειται για ακόμη μία "υποσχετική" ανάλογη με εκείνη που είχε λάβει ο Σαμαράς και η οποία ουδέποτε εκπληρώθηκε."
- [76] "Επιπλέον θα διασφαλίσει και την απρόσκοπτη χρηματοδότηση με επιτόκια πέριξ του 1% από τους τοκογλύφους, αποφεύγοντας τα σχεδόν διψήφια επιτόκια της αγοράς."
- [77] "Όλα δείχνουν ότι ο Πρωθυπουργός θα πιει το πικρό ποτήρι του 4ου μνημόνιου γιατί κανείς, αλλά ούτε και ο ίδιος, θέλει να σκέπτεται τι θα συμβεί σε άλλη περίπτωση..."
- [78] "Πρόκειται για εξουσιαστικές αντιλήψεις (αναγκάζομαι να το πω ανοιχτά) που μετατρέπουν τον \"Οίκο του Πατρός σε Οίκο Εμπορίου\"."
- [79] "Πρόκειται για εξουσιαστικές αντιλήψεις (αναγκάζομαι να το πω ανοιχτά) που μετατρέπουν τον \"Οίκο του Πατρός σε Οίκο Εμπορίου\"."
- [80] "Από την άλλη, εδώ έχουμε να κάνουμε με μια τεράστια παθογένεια."
- [81] "Για να καταλάβει κανείς το μέγεθος της μισανθρωπίας, αρκεί να διαβάσει τις σημερινές θέσεις του Μητροπολίτη Καλαβρύτων και Αιγιαλείας, αμέσως μετά την παράδοση-παραλαβή του υπουργείου."
- [82] "Τόσο απλά και ξάστερα, χωρίς περιστροφές και μισόλογα."
- [83] "Π.χ."
- [84] "Παράλληλα αυτό συνεπάγεται κατάργηση των άρθρων του Συντάγματος περί αναπαλλοτρίωτου της περιουσίας των Πατριαρχείων και περί του καθεστώτος του Αγίου Όρους, καθώς και κατάργηση των σχετικών προνομίων που απολαμβάνει ως ΝΠΔΔ"

[85] "Παράλληλα αυτό συνεπάγεται κατάργηση των άρθρων του Συντάγματος περί αναπαλλοτρίωτου της περιουσίας των Πατριαρχείων και περί του καθεστώτος του Αγίου Όρους, καθώς και κατάργηση των σχετικών προνομίων που απολαμβάνει ως ΝΠΔΔ"

[86] "Πρόκειται για μια σημαντική πρωτοβουλία ιδιωτών που βρήκε ανταπόκριση και έλαβε την πλήρη στήριξη της ελληνικής Κυβέρνησης."

[87] "Όπως υποστηρίζουν, έχουν αγοράσει νόμιμα μια τεράστια περιοχή στο νησί προκειμένου να προχωρήσουν σε τουριστική ανάπτυξη."

[88] "Θεωρώντας όχι μόνο την επένδυση αλλά και την ίδια τη χώρα καμένο χαρτί."

[89] "Θεωρώντας όχι μόνο την επένδυση αλλά και την ίδια τη χώρα καμένο χαρτί."

[90] "Αν δεν είναι νόμιμοι θα πρέπει επίσης να βιάζεται να τους διώξει με παραδειγματικό τρόπο, δείχνοντας ότι η χώρα είναι ξέφραγο αμπέλι."

[91] "Σε κάθε περίπτωση δεν την ευνοεί η εκκρεμοδικία."

[92] "Σε κάθε περίπτωση δεν την ευνοεί η εκκρεμοδικία."

[93] "Θα έπρεπε να βιάζεται να ολοκληρωθεί μια τέτοια επένδυση."

[94] "Όμως δεν κύλησε κανένα δάκρυ στα ροδαλά μάγουλα των συναρμόδιων υπουργών και όσων άλλων κόπτονται για το δημόσιο συμφέρον."

[95] "Ποιο ΣΤΕ; Υπουργός είμαι ότι θέλω κάνω- Σταμάτης Ζαχαρός- 10/10/2016\n\nΟ Νίκος Παππάς, θεωρεί ότι το πραξικόπημα το έκαναν οι άλλοι και επιχειρεί να παρακάμψει την απόφαση του ΣΤΕ προκαταλαμβάνοντας τις εξελίξεις."

[96] "Προσπαθούν να μας πείσουν για τις καλές προθέσεις τους σχετικά με τη ρύθμιση του τηλεοπτικού χάρτη αλλά η ουσία της συζήτησης βρίσκεται αλλού."

[97] "Γι' αυτό υπάρχει το δικαστήριο, για να κρίνει με όρους δικαιοσύνης."

[98] "Γι' αυτό υπάρχει το δικαστήριο, για να κρίνει με όρους δικαιοσύνης."

[99] "Πρόκειται για κάτι τόσο αυτονόητο που δεν χωρά παρερμηνείες και παρεξηγήσεις."

[100] "Πρόκειται για κάτι τόσο αυτονόητο που δεν χωρά παρερμηνείες και παρεξηγήσεις."

[101] "Ακόμη και όταν το περιβόητο "κλίμα" στο ΣΤΕ άρχισε να σκοτεινιάζει, ο ίδιος προχώρησε ακόμη παραπέρα."

[102] "Όπως δηλαδή έμαθε να κάνει στο μεγάλο σχολείο της ελληνικής αριστεράς."

[103] "Είναι προφανές ότι η κυβέρνηση δεν νομιμοποιείται να κάνει "παιχνίδι" με τις τηλεοπτικές άδειες."

[104] "Επίσης κανείς δεν τους επέπληξε γιατί επιχειρούν να βάλουν τάξη στο τηλεοπτικό τοπίο."

[105] "Πριν γίνουν δικαστές και αποφανθούν για το δίκαιο της απόφασης, είχαν ήδη θητεύσει σαν επίδοξοι αρχισυντάκτες."

[106] "Από τη μια πλευρά η κυβέρνηση θα προσπαθήσει να αναδιατάξει τις δυνάμεις της και να κλείσει γρήγορα τη δεύτερη αξιολόγηση, ενώ η αντιπολίτευση δεν αποκλείεται λόγω των υψηλών ταχυτήτων με τις οποίες τρέχει ο πολιτικός χρόνος, να βρεθεί αντιμέτωπη με την πραγματικότητα."

[107] "Στην προκειμένη περίπτωση η πραγματικότητα ήταν και παραμένει ο μεγάλος αντίπαλος κάθε κυβέρνησης και κάθε αντιπολίτευσης, εκ των πραγμάτων εν δυνάμει κυβέρνηση."

[108] "Εν ολίγοις μόνο έκπληξη δεν αποτελεί πλέον η πρόωρη προσφυγή στις κάλπες τους επόμενους μήνες."

- [109] "Πολύ απλά το 'κεφάλαιο Τσίπρας' δεν μπορεί να αποχωριστεί από τον 'κοινό λογαριασμό' με το ΣΥΡΙΖΑ."
- [110] "Γι αυτό και ο επικείμενος ανασχηματισμός πολύ δύσκολα θα ανατρέψει την εικόνα που έχει πλέον διαμορφώσει η κοινή γνώμη για τις διαχειριστικές ικανότητες της κυβέρνησης."
- [111] "Γι αυτό και ο επικείμενος ανασχηματισμός πολύ δύσκολα θα ανατρέψει την εικόνα που έχει πλέον διαμορφώσει η κοινή γνώμη για τις διαχειριστικές ικανότητες της κυβέρνησης."
- [112] "Συνοψίζοντας ως προς την μια όψη της πραγματικότητας, αυτήν που αφορά την κυβέρνηση, δηλαδή η προφανής απαξίωσή της στη συνείδηση της κοινής γνώμης, δεν συνεπάγεται απαραίτητα ότι ο κ."
- [113] "Είναι βέβαιο ότι ο πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας δεν διαπνέεται από στερεότυπα και αντιλήψεις τέτοιου είδους."
- [114] "Σε κάθε περίπτωση δεν αρκούν ισχυρές δόσεις αυτοκριτικής, αλλά και αποφασιστικές πρωτοβουλίες εντός και εκτός κομματικών τειχών, ώστε να αποφευχθούν συνειρμοί που αδικούν την προσπάθεια του κ."
- [115] "Σε κάθε περίπτωση δεν αρκούν ισχυρές δόσεις αυτοκριτικής, αλλά και αποφασιστικές πρωτοβουλίες εντός και εκτός κομματικών τειχών, ώστε να αποφευχθούν συνειρμοί που αδικούν την προσπάθεια του κ."
- [116] "Εν κατακλείδι οι όψεις της πραγματικότητας στο βαθμό που θα αντιμετωπιστούν με σύνεση και ρεαλισμό, κυρίως με γνώμονα τις αλλαγές που έχουν συντελεσθεί στα μεσαία κοινωνικά στρώματα, θα κρίνουν σε μεγάλο βαθμό την έκβαση των κυοφορούμενων πολιτικών εξελίξεων."
- [117] "Καθώς πρόκειται για ερασιτέχνες, δεν διαβλέπουν την κρυμμένη υπεραξία που είδε στα ελληνικά περιφερειακά αεροδρόμια ο Χρήστος Σπίρτζης όταν υπέγραφε με βαριά καρδιά τη σύμβαση παραχώρησης των αεροδρομίων στους Γερμανούς της Fraport."
- [118] "Για να είμαστε δίκαιοι, αυτό που αγόρασε η γερμανική εταιρεία, δεν είναι η σημερινή αίσχρη κατάσταση των υποδομών και η απαράδεκτη υπηρεσία που προσφέρουν τα κρατικά αεροδρόμια της ελληνικής επαρχίας."
- [119] "Για να είμαστε δίκαιοι, αυτό που αγόρασε η γερμανική εταιρεία, δεν είναι η σημερινή αίσχρη κατάσταση των υποδομών και η απαράδεκτη υπηρεσία που προσφέρουν τα κρατικά αεροδρόμια της ελληνικής επαρχίας."
- [120] "Για να είμαστε δίκαιοι, αυτό που αγόρασε η γερμανική εταιρεία, δεν είναι η σημερινή αίσχρη κατάσταση των υποδομών και η απαράδεκτη υπηρεσία που προσφέρουν τα κρατικά αεροδρόμια της ελληνικής επαρχίας."
- [121] "Όπως και τα χρήματα που διατίθενται από τον κρατικό προϋπολογισμό για τη συνέχιση της άθλιας λειτουργίας τους."
- [122] "Θυμίζουμε ότι η ΥΠΑ είχε υποδεχθεί μεγάλο αριθμό εργαζομένων που μετατάχθηκαν εκεί όταν έκλεισε η Ολυμπιακή."
- [123] "Πρόκειται φυσικά για τον ίδιο άνθρωπο που εξ αρχής είχε ταχθεί κατά της αποκρατικοποίησης των 14 αεροδρομίων και με τον οποίο ο Υπουργός έχει κοινό παρελθόν καθώς ο ξυλουργός (αλήθεια αυτή είναι η ειδικότητά του) Βασίλης Αλεβιζόπουλος υπηρέτησε πιστά τα ιδεώδη των πρασινοφρουών, ως πρόεδρος της Ομοσπονδίας για τουλάχιστον 20 χρόνια."
- [124] "Πρόκειται φυσικά για τον ίδιο άνθρωπο που εξ αρχής είχε ταχθεί κατά της αποκρατικοποίησης των 14 αεροδρομίων και με τον οποίο ο Υπουργός έχει κοινό παρελθόν καθώς ο ξυλουργός (αλήθεια αυτή είναι η ειδικότητά του) Βασίλης Αλεβιζόπουλος υπηρέτησε πιστά τα ιδεώδη των πρασινοφρουών, ως πρόεδρος της Ομοσπονδίας για τουλάχιστον 20 χρόνια."
- [125] "Δηλαδή όχι Γιάννης, Γιαννάκης."

- [126] "Με άλλα λόγια το κορυφαίο στέλεχος της αξιωματικής αντιπολίτευσης θέλει να σβήσουμε τα δημοκρατικά κεκτημένα της μεταπολιτευτικής περιόδου και να γυρίσουμε σε ό,τι ίσχυε επί της δικτατορίας των συνταγματαρχών και πριν από αυτήν, όλη την μετεμφυλιακή περίοδο."
- [127] "Γιατί παραλήρημα σύμφωνα με το λεξικό σημαίνει "λόγια ασυνάρτητα και χωρίς νόημα, που αποτελούν σύμπτωμα διανοητικής σύγχυσης σε ορισμένες οργανικές ή ψυχικές παθήσεις"."
- [128] "Αλλωστε ο κ."
- [129] "Πρόκειται απλώς για τη διαπίστωση ότι το παραμύθι με τους δράκους, που πουλούσε ο ΣΥΡΙΖΑ ως αντιπολίτευση, δεν πείθει πλέον κανέναν μια και οι δράκοι απέκτησαν εξουσία."
- [130] "Αλλωστε οι ψυχώσεις δεν είναι προνόμιο της ελληνικής Αριστεράς."
- [131] "Θυμίζω ότι η αιτιότητα στη ψύχωση, κατά Λακάν, αποδίδεται σε μια αδιαμεσολάβητη ταύτιση και σ' ένα φαντασιακό δίχως όρια."
- [132] "Κατά συνέπεια δεν είναι να απορεί κανείς για το πως έφθασε ο ΣΥΡΙΖΑ να κυβερνά, ούτε βέβαια για το αδιέξοδο που οδηγεί τη χώρα μια διαπραγμάτευση που δεν υπάρχει στην πραγματικότητα."
- [133] "Επί της ουσίας τρεις φορές (τουλάχιστον) απώλεσε την επαφή της με την πραγματικότητα."
- [134] "Τόσο απλά."
- [135] "Ποια είναι λοιπόν τα συμπτώματα της πρώτης φοράς Αριστερά, ή αν προτιμάτε των τριών ψυχωσικών επεισοδίων που ανέδειξαν τα συμπτώματα της ασθένειας; Κατ' αρχάς η αποδιοργανωμένη σκέψη."
- [136] "Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα όσα είπε πριν από δύο ημέρες: \
- [137] "Ένα παράδειγμα παραίσθησης είναι να έχεις πειστεί ότι η παραμονή του ΔΝΤ στο πρόγραμμα καθιστά το ΔΝΤ υπονομευτή του προγράμματος, το οποίο εσύ θα είχες φέρει σε πέρας εάν δεν υπήρχε το ΔΝΤ."

> sentences_with_args_PROTO_THEMA

- [1] "Σαν πολύ βολικό μοιάζει αυτό το δίπολο Τσίπρα - Σόιμπλε."
- [2] "Σε κάθε περίπτωση, το δίλημμα «Τσίπρας ή Σόιμπλε» δεν ευσταθεί όχι επειδή είναι το ίδιο και το αυτό (όχι, προς Θεού, τι λέτε, παρακαλώ), αλλά γιατί, παρότι θεωρητικά εκπροσωπούν εντελώς διαφορετικές πολιτικές αντιλήψεις, συμπίπτουν στη γραμμή μιας αντιευρωπαϊκής προοπτικής για την Ελλάδα."
- [3] "Σε κάθε περίπτωση, το δίλημμα «Τσίπρας ή Σόιμπλε» δεν ευσταθεί όχι επειδή είναι το ίδιο και το αυτό (όχι, προς Θεού, τι λέτε, παρακαλώ), αλλά γιατί, παρότι θεωρητικά εκπροσωπούν εντελώς διαφορετικές πολιτικές αντιλήψεις, συμπίπτουν στη γραμμή μιας αντιευρωπαϊκής προοπτικής για την Ελλάδα."
- [4] "Αν δεν είχε τον Γερμανό υπουργό Οικονομικών και τον ανθέλληνα Τόμσεν απέναντί του, το Μαξίμου με ποιον θα τα 'βαζε; Με την ίδια τη Μέρκελ ή με τη Λαγκάρντ που ψυχορραγεί; \n\nΑλλωστε για τους γνωρίζοντες στοιχειωδώς πολιτικά και οικονομικά, ορισμένα πράγματα είναι απλά."
- [5] "Σαν καλός-κακός μπάτσος λειτουργούν, γι' αυτό μας έχουν τρελάνει στις μπάτσες."
- [6] "Αν δεν μπορούμε εμείς, ποιος μπορεί; Οι... Τουρκαλβανοί ή μήπως οι Σκοπιανοί που μοστράρονται κι αυτοί, τρομάρα τους, κλέβοντας χυδαία το ιστορικό ελληνικό όνομα «Μακεδονία»; Βασική προϋπόθεση είναι να καταλάβουμε ότι όλη η ανθρωπότητα -και ειδικά η Δύση- μπαίνει σε νέους ρυθμούς και παίρνει, κυρίως για τον εαυτό της,

σοβαρές αποφάσεις για λύσεις, γυρίζοντας την πλάτη στην ηττοπάθεια, στην εσωστρέφεια και τους ζήτουλες γενικώς, Ευρωπαίους και μη."

[7] "Προτού αρχίσουν οι κυβερνώντες να διορίζουν και τους μετανάστες και τους πρόσφυγες και τους ταξιδευτές ή ό,τι είναι τέλος πάντων αυτοί που βρίσκουν στέγη στα hot spots!"

[8] "Αν το μοναδικό σου όραμα είναι οι παλαιοκομματικές προσλήψεις, πάει να πει ότι όλες οι θυσίες θα πάνε χαμένες και μαζί και οι τελευταίες ελπίδες για ανάπτυξη."

[9] "Πάθαμε ή δεν πάθαμε ΤΡΙΣΧΕΙΡΟΤΕΡΑ, κατά γενική ομολογία ακόμη και των ίδιων των ψηφοφόρων τους, οι οποίοι σε ποσοστό 90% λένε ότι δύο χρόνια πριν, επί Σαμαρά, ήταν καλύτερα; Πάθαμε!"

[10] "Πρώτα απ' όλα, από την κυβέρνηση Πρώτη Φορά Α(χ)ριστερά κ.λπ."

[11] "Γιατί τέτοια περιπέτεια;-30/10/2016\ηΔεν είναι ώρα για πανηγύρια από την αντιπολίτευση λόγω της πολιτικής ήττας της κυβέρνησης για τα κανάλια, όπως δεν ήταν και το μείζον ζήτημα της χώρας έξι μήνες τώρα ο διαγωνισμός για τις τηλεοπτικές άδειες και το αν μάζεψε από αυτές 50 ή 250 εκατ."

[12] "Θυμίζουν, επαναλαμβάνω, το πρόσφατο διάγγελμα Μαδούρο στον λαό του που έλεγε ότι ο Ομπάμα έχει ψύχωση και ότι θέλει να καταστρέψει τη Βενεζουέλα."

[13] "Ακόμα και αν μαζεύει περισσότερα λεφτά, εξασφαλίζει περισσότερες θέσεις εργασίας και βάζει στο παιχνίδι 14 αντί για 4 καναλάρχες."

[14] "προστίθενται και τα εξής: «Η τήρηση του Συντάγματος επαφίεται στον πατριωτισμό των Ελλήνων, που δικαιούνται και υποχρεούνται να αντιστέκονται με κάθε μέσο εναντίον οποιουδήποτε επιχειρεί να το καταλύσει με τη βία»."

[15] "Γιατί η επιχειρηματολογία των κυβερνητικών παραγόντων δείχνει να ξεπερνά τα όρια της συνταγματικής νομιμότητας."

[16] "Αν η κυβέρνηση δεν ήταν ικανή να το κάνει αυτό, για την ανικανότητά της δεν αποτελεί άλλοθι η λαϊκή εντολή."

[17] "Αντίθετα, η επίκλησή της για να δικαιολογηθούν παράνομες δραστηριότητες αποτελεί εκτροπή."

[18] "Αντίθετα, η επίκλησή της για να δικαιολογηθούν παράνομες δραστηριότητες αποτελεί εκτροπή."

[19] "Αν έχασε από τους νταβατζήδες, όπως χαρακτηρίζει η ίδια ορισμένους επιχειρηματίες, η ευθύνη ανήκει στην ίδια."

[20] "Γιατί η εντολή του λαού να συγκρουστεί με τη διαπλοκή είναι ισχυρή."

[21] "Για αυτό ήρθε η αριστερά στην εξουσία."

[22] "Για αυτό ήρθε η αριστερά στην εξουσία."

[23] "Για αυτό ήρθε η αριστερά στην εξουσία."

[24] "Εκτός κι αν ο πραγματικός της στόχος ήταν αυτός: να χτίσει τη δική της αριστερή διαπλοκή."

[25] "Προ αυτού του στόχου ορισμένοι δείχνουν να μην έχουν κανέναν ενδοιασμό."

[26] "Οπότε καλό είναι να έχουμε πρόχειρο το άρθρο 120 του Συντάγματος (για το οποίο έβαλε τα κλάματα ο Αλέξης Τσίπρας κατά την ανάγνωση των προγραμματικών δηλώσεων της κυβέρνησής του)."

[27] "Δηλαδή τι τους έκανε ο Τσίπρας; Αν κλείσουν τα μαγαζιά τους θα πληρώσουν τα δανεικά; Μήπως ο πόλεμος στη διαπλοκή και στους νταβατζήδες απαλλάσσει ορισμένους από περίπου 1 δις δανείων;\n\nΚυρίες και κύριοι κάθε νέο σύστημα εξουσίας μοιάζει πανίσχυρο."

[28] "Ποιος το λέει αυτό;\n\nΈχω εργαστεί στον «Flash»."

[29] "Πολλοί όμως συμπεριφέρονται σαν βλάκες επειδή προστρέχουν στις εύκολες λύσεις."

[30] "Λοιπόν –και θέλω να το γράψετε αυτό– τον άνθρωπο αυτόν δεν τον ξέρω, δεν το γνωρίζω, ούτε τον έχω ξανακούσει, όμως το βιβλίο του θα το έβαζα στο δημοτικό να το μάθουν καλύτερα."

[31] "Για αυτό πρέπει να επικεντρωνόμαστε σε όσα μας ενώνουν και όχι σε όσα μας διχάζουν."

[32] "Για αυτό πρέπει να επικεντρωνόμαστε σε όσα μας ενώνουν και όχι σε όσα μας διχάζουν."

[33] "Για αυτό πρέπει να επικεντρωνόμαστε σε όσα μας ενώνουν και όχι σε όσα μας διχάζουν."

[34] "Ακόμα και με επιθέσεις που σόκαραν."

[35] "Σαν τον ματάκια που το πρωί είναι κύριος με την οικογένεια του, όμως τη νύχτα θα τον βρεις να παίρνει μάτι τα ζευγαράκια σε κάποιο απομονωμένο άλσος της πόλης."

[36] "Γιατί η δημοσιοποίηση του ονόματος ενός επιφανούς όπως όλοι οι δικαστές αναφέρουν κι επιτυχημένου συναδέλφου τους για μια προσωπική του υπόθεση, για μια σχέση που έχει, αυτό είναι."

[37] "Γιατί η δημοσιοποίηση του ονόματος ενός επιφανούς όπως όλοι οι δικαστές αναφέρουν κι επιτυχημένου συναδέλφου τους για μια προσωπική του υπόθεση, για μια σχέση που έχει, αυτό είναι."

[38] "Γιατί η δημοσιοποίηση του ονόματος ενός επιφανούς όπως όλοι οι δικαστές αναφέρουν κι επιτυχημένου συναδέλφου τους για μια προσωπική του υπόθεση, για μια σχέση που έχει, αυτό είναι."

[39] "Γιατί η δημοσιοποίηση του ονόματος ενός επιφανούς όπως όλοι οι δικαστές αναφέρουν κι επιτυχημένου συναδέλφου τους για μια προσωπική του υπόθεση, για μια σχέση που έχει, αυτό είναι."

[40] "Πρόκειται για δημοσιογραφία της κλειδαρότρυπας."

[41] "Όμως ας πάμε και παρακάτω."

[42] "Γιατί ο λαός – στο όνομα του οποίου και γίνονται τα μεγαλύτερα εγκλήματα – συνηθίζει να λέει: «τα στερνά τιμούν τα πρώτα»."

[43] "Παλιοί «καθεστωτικοί» παρουσιαστές, δημοσιολόγοι και δημοσιογράφοι, κόντρα σε όσα πίστευαν στα νιάτα τους, θυμήθηκαν ξαφνικά τις «ίσες αποστάσεις» απολαμβάνοντας προνομιακή ενημέρωση από το σύστημα ΣΥΡΙΖΑ, έως και τις τακτικές επισκέψεις του Αλέξη Τσίπρα στα talk shows τους, πράγμα όχι και τόσο δεδομένο προς άλλα σαφώς πιο «μνημονιακά» δίκτυα."

[44] "Για παράδειγμα, στην τελευταία μέτρηση, αυτή των τάσεων της MRB, μόνο το 0,5% των ερωτηθέντων απαντά ότι τα πράγματα πάνε καλά/πολύ καλά!"

[45] "Προβλέπουν δε σε ποσοστό 77,5% ότι τους επόμενους 12 μήνες η κατάσταση θα χειροτερέψει, το 16,4% θεωρεί ότι θα μείνει στάσιμη και μόνο το 4,4% βλέπει βελτίωση."

[46] "Βεβαίως, αυτό το πρόβλημα, πολιτικά, δεν αφορά, πρωτίστως, την κυβέρνηση όσο την αντιπολίτευση."

[47] "Σε κάθε περίπτωση, όσο η εργασία, οι επιχειρήσεις και η ζωή των πολιτών κατακρημνίζονται και οι πολιτικοί στη Βουλή, στις τηλεοράσεις και τα ραδιόφωνα ερίζουν για το μπόνους των εδρών και το εκλεκτορικό σώμα που θα αναδείξει τον διάδοχο του Προκόπη Παυλόπουλου στο ύπατο αξίωμα της χώρας τόσο η Χρυσή Αυγή, το ΚΚΕ και η Ζωή Κωνσταντοπούλου θα βλέπουν την απήχησή τους να μεγαλώνει, ενώ θα αυξάνεται και το ποσοστό αυτών που θα ψάχνουν είτε έναν «πατερούλη» για να σαρώσει το φθισικό κατεστημένο είτε λύσεις εκτός των παραδεκτών θεσμικών ορίων."

[48] "Σε κάθε περίπτωση, όσο η εργασία, οι επιχειρήσεις και η ζωή των πολιτών κατακρημνίζονται και οι πολιτικοί στη Βουλή, στις τηλεοράσεις και τα ραδιόφωνα ερίζουν για το μπόνους των εδρών και το εκλεκτορικό σώμα που θα αναδείξει τον διάδοχο του Προκόπη Παυλόπουλου στο ύπατο αξίωμα της χώρας τόσο η Χρυσή Αυγή, το ΚΚΕ και η Ζωή

Κωνσταντινοπούλου θα βλέπουν την απήχησή τους να μεγαλώνει, ενώ θα αυξάνεται και το ποσοστό αυτών που θα ψάχνουν είτε έναν «πατερούλη» για να σαρώσει το φθισικό κατεστημένο είτε λύσεις εκτός των παραδεκτών θεσμικών ορίων."

[49] "Αν αυτός ο πυρήνας ψηφοφόρων καταρρεύσει, τότε η κυβέρνηση θα βρεθεί πιθανά στο σημείο λήψης εξαιρετικά κρίσιμων αποφάσεων."

[50] "Πάντως, εκτός από τις επιπτώσεις των μέτρων και τη διάψευση της ελπίδας, στην αρνητική εικόνα της κυβέρνησης συμβάλλει καθοριστικά και το γεγονός ότι οι πολίτες, σύμφωνα με τη δημοσκοπήση της Alco για το «ΘΕΜΑ», σε ποσοστό 81% θεωρούν ότι ο ΣΥΡΙΖΑ έχει χάσει το ηθικό πλεονέκτημα και σε ποσοστό 74% ότι ο Τσίπρας είπε ψέματα στον λαό και δεν είχε, όπως δήλωσε χαρακτηριστικά, αυταπάτες."

[51] "Επίσης, ενθαρρυντικό για την κυβέρνηση είναι ότι το 44,7% δεν θέλει εκλογές, αλλά να υπάρξουν εξελίξεις από την παρούσα Βουλή."

[52] "Ποιοι στηρίζουν\νηξυπακούεται ότι αν τα πράγματα βελτιωθούν και ο ΣΥΡΙΖΑ συνεχίσει την επόμενη διετία να είναι στην κυβέρνηση, οι πιθανότητες ορισμένοι απ' όσους σήμερα δηλώνουν «κοψοχέρηδες» να αλλάξουν γνώμη είναι υπαρκτές."

[53] "Ως εκ τούτου, το επόμενο διάστημα θα πρέπει να αναμένουμε ότι τόσο η κυβέρνηση όσο και η αξιωματική αντιπολίτευση θα εντείνουν την προσπάθειά τους, τουλάχιστον στο παρασκήνιο, αφενός για να προσεταιριστούν στελέχη του κεντροαριστερού χώρου και αφετέρου για να οξυνθούν οι αντιθέσεις στο εσωτερικό του."

[54] "Αν πάντως στήνονταν κάλπες αύριο, αδιαμφισβήτητος νικητής, σύμφωνα τουλάχιστον με την παράσταση νίκης όλων των δημοσκοπήσεων που κυμαίνονται από 20 έως 30 μονάδες, θα ήταν η Ν.Δ., με τον ΣΥΡΙΖΑ να χάνει σημαντικό τμήμα του ποσοστού που πήρε στις εκλογές του Σεπτεμβρίου 2015."

[55] "Μάλιστα οι περισσότερες δημοσκοπήσεις τον δείχνουν να υστερεί έναντι του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης Κυριάκου Μητσοτάκη."

[56] "Πόλωση μέχρι εσχάτων-Δημήτρης Δανίκας-13/12/2016\νηχει δίκιο ο γραφικός Βασίλης Λεβέντης."

[57] "Επειδή fifty fifty να πάμε η να μην πάμε για εκλογές."

[58] "Επειδή το εκλογικό σενάριο «παίζει»."

[59] "Επομένως, danke για την τόσο ευεργετική γνωριμία."

[60] "Επειδή η Λαγκάρντ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο με τα 4.5 δισεκατομμύρια επιπλέον μέτρα είναι το λουκούμι στο πιάτο των Συριζαίων."

[61] "Πράγματι υποσχέθηκα επειδή δεν ζύγισα σωστά τον συσχετισμό δυνάμεων."

[62] "Αν με τιμωρήσετε είναι σα να τιμωρείτε τον εαυτό σας."

[63] "Αν συνέβαινε αυτό, θα είχαμε μπει ήδη στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ με ευεργετικά αποτελέσματα στη ρευστότητα των τραπεζών, η οποία θα μπορούσε να επιδράσει θετικά στην πραγματική οικονομία."

[64] "Προσέξτε, να φύγει από το πρόγραμμα το ΔΝΤ επειδή υποστηρίζει ότι τα πλεονάσματα που απαιτούν το μνημόνιο και οι Ευρωπαίοι για μετά το 2018 είναι αδύνατον να επιτευχθούν και ότι είναι απαραίτητο να ρυθμιστεί το χρέος γιατί διαφορετικά δεν είναι βιώσιμο."

[65] "Δηλαδή δεν παίρνει τα μέτρα για μετά το 2018."

[66] "Προφανώς και σε μία σοβαρή πολιτική συζήτηση, δεν έχουν κανένα ρόλο και λόγο οι ανοησίες, τα κόμπλεξ ή, φυσικά, τα σεξιστικά σχόλια και οι φήμες."

[67] "Προφανώς και σε μία σοβαρή πολιτική συζήτηση, δεν έχουν κανένα ρόλο και λόγο οι ανοησίες, τα κόμπλεξ ή, φυσικά, τα σεξιστικά σχόλια και οι φήμες."

[68] "Φαίνεται μάλιστα να την προκάλεσαν άνθρωποι με πολιτικά κίνητρα, που όμως αδυνατούν να της ασκήσουν πραγματική πολιτική κριτική."

[69] "Έτσι κι αλλιώς όλα όσα έκανε μέχρι την ανάδειξη του ΣΥΡΙΖΑ στην κυβέρνηση – τη συμμετοχή της δηλαδή στο αντιμνημονιακό κίνημα – τα αποκέρυξε η ίδια, κατεβάζοντας τους λογαριασμούς της από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και επιχειρώντας να «σβήσει» τα ίχνη και τις αποδείξεις μίας περιόδου την οποία μάλλον δεν θέλει καν να θυμάται\η\η ούτε φυσικά η επιλογή της είναι, όπως κάποιοι θέλησαν να πλάσουν, ως χτύπημα στην οικογενειοκρατία και την πολιτική επετηρίδα – μάλλον το αντίθετο αποτέλεσμα θα φέρει."

[70] "Έτσι κι αλλιώς όλα όσα έκανε μέχρι την ανάδειξη του ΣΥΡΙΖΑ στην κυβέρνηση – τη συμμετοχή της δηλαδή στο αντιμνημονιακό κίνημα – τα αποκέρυξε η ίδια, κατεβάζοντας τους λογαριασμούς της από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και επιχειρώντας να «σβήσει» τα ίχνη και τις αποδείξεις μίας περιόδου την οποία μάλλον δεν θέλει καν να θυμάται\η\η ούτε φυσικά η επιλογή της είναι, όπως κάποιοι θέλησαν να πλάσουν, ως χτύπημα στην οικογενειοκρατία και την πολιτική επετηρίδα – μάλλον το αντίθετο αποτέλεσμα θα φέρει."

[71] "Πολύ σοβαρή για να αφήνεται στα χέρια επιτήδειων τυχοδιωκτών, που πουλάνε "πατρίδα", με την ίδια ευκολία που θα πουλούσαν λαθραία ρολόγια στην Ομόνοια ή ακόμα και τη μάννα τους για την εξουσία."

[72] "Διότι μιλάμε για διεθνείς συμβάσεις, για ευρωπαϊκά σύνορα, για ισορροπίες που αφορούν σχεδόν τους πάντες."

[73] "Εκτός κι αν θεωρούν την ανταλλαγή τσαμπουκαλίδικων δηλώσεων και κινήσεων ως κατάλληλη απάντηση στους λεονταρισμούς ενός παρανοϊκού μεγαλομανούς και τελικώς επικίνδυνου ηγέτη, όπως είναι ο Ερντογάν."

[74] "Εκτός κι αν θεωρούν την ανταλλαγή τσαμπουκαλίδικων δηλώσεων και κινήσεων ως κατάλληλη απάντηση στους λεονταρισμούς ενός παρανοϊκού μεγαλομανούς και τελικώς επικίνδυνου ηγέτη, όπως είναι ο Ερντογάν."

[75] "Για παράδειγμα, αυτή καθαυτή η ενέργεια της "περιπολίας" βουλευτών σε ακριτικά νησιά, ως δήθεν απάντηση στην αμφισβήτηση από τους Τούρκους της εθνικής μας κυριαρχίας στο Αιγαίο, ήταν από περιττή ή ατυχής έως γελοία για να μην πω επιβλαβής για το κύρος της χώρας στους σοβαρούς ευρωπαϊκούς κύκλους – γι' αυτό και ανταποκρίθηκαν μόνο 9 βουλευτές από τους 50 της επιτροπής Εξωτερικών και Άμυνας."

[76] "Για παράδειγμα, αυτή καθαυτή η ενέργεια της "περιπολίας" βουλευτών σε ακριτικά νησιά, ως δήθεν απάντηση στην αμφισβήτηση από τους Τούρκους της εθνικής μας κυριαρχίας στο Αιγαίο, ήταν από περιττή ή ατυχής έως γελοία για να μην πω επιβλαβής για το κύρος της χώρας στους σοβαρούς ευρωπαϊκούς κύκλους – γι' αυτό και ανταποκρίθηκαν μόνο 9 βουλευτές από τους 50 της επιτροπής Εξωτερικών και Άμυνας."

[77] "Για παράδειγμα, αυτή καθαυτή η ενέργεια της "περιπολίας" βουλευτών σε ακριτικά νησιά, ως δήθεν απάντηση στην αμφισβήτηση από τους Τούρκους της εθνικής μας κυριαρχίας στο Αιγαίο, ήταν από περιττή ή ατυχής έως γελοία για να μην πω επιβλαβής για το κύρος της χώρας στους σοβαρούς ευρωπαϊκούς κύκλους – γι' αυτό και ανταποκρίθηκαν μόνο 9 βουλευτές από τους 50 της επιτροπής Εξωτερικών και Άμυνας."

[78] "Για παράδειγμα, αυτή καθαυτή η ενέργεια της "περιπολίας" βουλευτών σε ακριτικά νησιά, ως δήθεν απάντηση στην αμφισβήτηση από τους Τούρκους της εθνικής μας κυριαρχίας στο Αιγαίο, ήταν από περιττή ή ατυχής έως γελοία για να μην πω επιβλαβής για το κύρος της χώρας στους σοβαρούς ευρωπαϊκούς κύκλους – γι' αυτό και ανταποκρίθηκαν μόνο 9 βουλευτές από τους 50 της επιτροπής Εξωτερικών και Άμυνας."

[79] "Διότι πλάι στους συριζαίους βουλευτές βρέθηκαν τρεις βουλευτές της Χρυσής Αυγής, μεταξύ αυτών τα πρωτοπαλίκαρα του ναζιστικού μορφώματος Κασιδιάρης και Παππάς, υπόδικοι για εγκληματική οργάνωση και εξοργιστικοί πατριδοκάπηλοι."

[80] "Πόσο «Καράκας» είσαι;- Θέμος Αναστασιάδης-22/01/2017
\\n\\nΦτώχεια, υπανάπτυξη, περιορισμός ελευθεριών και διασυρμός ανά την υφήλιο."

[81] "Από μια άποψη θα ήταν για γέλια αν όλα αυτά που κάνει, ειδικά σε επίπεδο οικονομίας και ελευθεριών, δεν είχαν τόσο δραματικές συνέπειες."

[82] "Επί της ουσίας στη χώρα μας οι προοπτικές που διαγράφονται για κάθε νέο ή νέα που θέλει να ζήσει αξιοπρεπώς ελάχιστα απέχουν από τα 400 ευρώ που παίρνει κάθε λαθροπρόσφυγας από την κυβέρνηση (με τα λεφτά των Ευρωπαίων!), που προσκάλεσε τόσους δύστυχους να «κλιάζονται» και μετά τους άφησε να ξεπαγιάζουν βουτηγμένοι στα χιόνια και στις λάσπες."

[83] "Τόσον καιρό μάς απειλείτε, αλλά αυτό δεν πρόκειται να μας φοβίσει στο παραμικρό γιατί η ίδια η ζωή είναι που ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΕΙ για πάρτη μας."

[84] "Όμως από τότε, το μόνο που έγινε, ήταν να μειωθούν οι καταλογισθέντες φόροι κατά πέντε εκατομμύρια ευρώ και ο υπόλοιπος φάκελλος να καταχωνιαστεί σε κάποιο συρτάρι - κι έκτοτε να αγνοείται η τύχη του."

[85] "Αν και ο έλεγχος περιορίστηκε μόνο στις τράπεζες και στους συγκεκριμένους τραπεζικούς λογαριασμούς που υπέδειξε ο εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος, αποκαλύφθηκε ότι το ζεύγος Καλογρίτσα δήλωνε επί χρόνια εισοδήματα «πείνας», ενώ στην πραγματικότητα τα εμβάσματα έρρεαν στις καταθέσεις τους, με τα περισσότερα από αυτά να είναι άγνωστης προέλευσης."

[86] "Σύμφωνα με το πόρισμα που συνέταξε το Κέντρο Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου (ΚΕΦΟΜΕΠ) στον Χρήστο Καλογρίτσα καταλογίστηκαν πρόσθετοι φόροι και προσ αυξήσεις από τα αδήλωτα εισοδήματά του, που αγγίζουν τα 32.767.289,72"

[87] "Σύμφωνα με πληροφορίες, ο επιχειρηματίας κατέφυγε στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών του υπουργείου Οικονομικών, για να μειώσει το πρόστιμο που του έχει καταλογιστεί (ποντάροντας ίσως και στις πολιτικές του διασυνδέσεις)."

[88] "Μάλιστα στο τέλος του χρόνου εισπράττει και επιστροφή φόρου 3.508,15 ευρώ!"

[89] "Ενώ και ο αρμόδιος Εισαγγελέας στην παραγγελία του προς το ΚΕΦΟΜΕΠ υπονοεί ότι θα πρέπει να ελεγχθούν όλοι οι τραπεζικοί λογαριασμοί της οικογένειας Καλογρίτσα, αυτό ουδέποτε έγινε και οι έλεγχοι περιορίστηκαν μόνο στους συγκεκριμένους λογαριασμούς που υπέδειξε η Δικαιοσύνη."

[90] "Επίσης δεν διερευνήθηκε ποτέ, η νομιμότητα των δανείων που έλαβε από την Τράπεζα Αττικής, παρότι έχουν διατυπωθεί δημοσίως καταγγελίες για προνομιακή μεταχείρισή του από την συγκεκριμένη Τράπεζα."

[91] "Αφού η ΕΛΣΤΑΤ «άδειασε» την κυβέρνηση για τις συντάξεις-φέρνουν άρον-άρον τροπολογία μετά το μπάχαλο με τις συντάξεις-03/03/2017\\nΟ Κατρούγκαλος ανακάλυψε έναν ανύπαρκτο συντελεστή μεταβολής μισθών - Εννέα μήνες μετά η Αχτσιόγλου αλλάζει τον μαθηματικό τύπο που η Ελληνική Στατιστική Αρχή είπε ότι είναι ανεφάρμοστος προσπαθώντας να κερδίσει χρόνο...\\nΜετά το θόρυβο που προκλήθηκε με τα δημοσιεύματα για τον «ανύπαρκτο» συντελεστή της ΕΛΣΤΑΤ που καθυστερεί εννέα μήνες τώρα την έκδοση των νέων συντάξεων αλλά και την ανακοίνωση της ΕΛΣΤΑΤ που «ρίχνει» την ευθύνη στο

υπουργείο εργασίας η υπουργός Εργασίας Εφη Αχτσιόγλου κατέθεσε πριν από λίγο τροπολογία στη Βουλή με την οποία προβλέπεται η αλλαγή του μαθηματικού τύπου."

[92] "Επίσης, με την προτεινόμενη διάταξη προστίθεται εξουσιοδοτική διάταξη δυνάμει της οποίας καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες και η διαδικασία της εφαρμογής του δείκτη μεταβολής μισθών της ΕΛΣΤΑΤ για την αναπροσαρμογή των συντάξιμων αποδοχών."

[93] "Επίσης με την ίδια τροπολογία παρατείνεται μέχρι τις 28.2.2018, η παροχή ιατροφαρμακευτικής κάλυψης των πολιτών που υποαπασχολούνται."

[94] "Ακόμη στους πόρους του κλάδου εφάπαξ παροχών του ΕΤΕΑΕΠ συγκαταλέγονται και τα έσοδα από τις ασφαλιστικές εισφορές των ασφαλισμένων."

[95] "Επειδή «ταξικό δυστύχημα» το χαρακτήρισαν κάποιοι ολότελα ανεγκέφαλοι βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ."

[96] "Αν δεν κάνω λάθος, η Μερόπη Τζούφη και ο Νίκος Μανιός."

[97] "Προφανώς και η κυρία τζούφια και ο κύριος μανιοταξικός αγνοούν η θέλουν να αγνοούν ένα αληθινό γεγονός."

[98] "Γι αυτό άλλωστε είναι τόσο φτηνά και προσιτά στα «φτωχά» και μικρομεσαία βαλάντια."

[99] "Γι αυτό άλλωστε είναι τόσο φτηνά και προσιτά στα «φτωχά» και μικρομεσαία βαλάντια."

[100] "Επομένως, εντελώς βλαδώδης, να μην πω κάτι χειρότερο, ο ισχυρισμός περί «ταξικού δυστυχήματος»!"

[101] "Αν ήμουν φίλος τους, ακόμα και γνωστός τους, θα ήθελα να ανοίξει η γη να με καταπιεί!"

[102] "Για τρεις λόγους."

[103] "Επομένως και χαροκαμένος."

[104] "Σαν αόρατο γεωτρύπανο το φορτίο του."

[105] "Στην πραγματικότητα, πέρα από το ελληνικό αίτημα, ήταν η απαίτηση του ΔΝΤ που είχε υποχρεώσει τον Βόλφγκανγκ Σόιμπλε να αποδεχθεί έστω και αυτό το λίγο."

[106] "Στην πραγματικότητα πρόκειται για κέρδος από την αποφυγή εκτιμώμενης μελλοντικής επιβάρυνσης."

[107] "Στην πραγματικότητα, η απόφαση του Eurogroup την περασμένη Δευτέρα καθορίστηκε από τις παρασκηνιακές διαπραγματεύσεις ανάμεσα στο Βερολίνο και το ΔΝΤ και όχι από την πολιτική πίεση που άσκησε η Αθήνα."

[108] "Γι' αυτό και θα πρέπει να ληφθούν πρόσθετα μέτρα."

[109] "Γι' αυτό και θα πρέπει να ληφθούν πρόσθετα μέτρα."

[110] "Σύμφωνα με κοινοτική πηγή, «ειδικά μετά το ιταλικό "όχι", ο Σόιμπλε φοβάται ότι θα ενταθούν οι πιέσεις για ακύρωση της λιτότητας."

[111] "Γι' αυτό και θεωρεί κρίσιμης σημασίας να διατηρήσει την Ελλάδα σε καθεστώς εξοντωτικής λιτότητας για να τη χρησιμοποιεί ως παράδειγμα προς αποφυγή."

[112] "Γι' αυτό και θεωρεί κρίσιμης σημασίας να διατηρήσει την Ελλάδα σε καθεστώς εξοντωτικής λιτότητας για να τη χρησιμοποιεί ως παράδειγμα προς αποφυγή."

[113] "Πιστεύει ότι εάν κάνει βήμα πίσω σε αυτό το μέτωπο, θα προκληθεί ντόμινο και θα χάσει τον έλεγχο."

[114] "Πιστεύει ότι εάν κάνει βήμα πίσω σε αυτό το μέτωπο, θα προκληθεί ντόμινο και θα χάσει τον έλεγχο."

[115] "Σύμφωνα με πληροφορίες από γερμανική πηγή, έχει επενδύσει πολλά στη δυνατότητα πρόσβασης που θα αρχίσουν να έχουν τα κράτη από το 2017 σε λογαριασμούς πολιτών του σε ξένες τράπεζες."

- [116] "Θεωρεί, λοιπόν, ότι από αυτή την πηγή το Ελληνικό Δημόσιο μπορεί να αντλεί πρόσθετα έσοδα αρκετών δισ."
- [117] "Θεωρεί, λοιπόν, ότι από αυτή την πηγή το Ελληνικό Δημόσιο μπορεί να αντλεί πρόσθετα έσοδα αρκετών δισ."
- [118] "Γι' αυτό και η ίδια πηγή θεωρεί ότι ειδικά ο Σόιμπλε δεν πρόκειται να διευκολύνει την επιστροφή στις αγορές."
- [119] "Γι' αυτό και η ίδια πηγή θεωρεί ότι ειδικά ο Σόιμπλε δεν πρόκειται να διευκολύνει την επιστροφή στις αγορές."
- [120] "Πάντα κατά τις ίδιες πληροφορίες, θα αναμένει την ώρα που θα τεθεί θέμα τέταρτου μνημονίου για να καταστήσει το σχέδιό του μνημονιακή δέσμευση."
- [121] "Αν τα πράγματα οδηγηθούν εκεί, το αποτέλεσμα πιθανόν να είναι ένας Italexit."
- [122] "Πιστεύω, όμως, ότι τα πράγματα δεν θα πάρουν τέτοια τροπή."
- [123] "Πολλοί πια στην Ευρώπη έχουν καταλάβει ότι αν φύγουμε εμείς η κοινωνική αναταραχή θα είναι ζήτημα χρόνου»."
- [124] "Πάνω από 10.000 στρατιωτικοί, αστυνομικοί, στελέχη των μυστικών υπηρεσιών, δικαστές, εκπαιδευτικοί και άλλοι δημόσιοι λειτουργοί έχουν συλληφθεί ενώ άλλοι 50.000 έχουν απομακρυνθεί από τις θέσεις τους."
- [125] "Στην πραγματικότητα, η κυβέρνηση συλλαμβάνει όσα στελέχη των τουρκικών κρατικών μηχανισμών υποψιάζεται ότι μπορεί να στραφούν εναντίον της και απολύει όλους όσοι δεν είναι υποστηρικτές του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης."
- [126] "Προφανώς, οι σχετικές λίστες είχαν συνταχθεί εδώ και κάποιον καιρό ακριβώς επειδή οι εκκαθαρίσεις ήταν προαποφασισμένες και όχι αποτέλεσμα του πραξικοπήματος."
- [127] "Προφανώς, οι σχετικές λίστες είχαν συνταχθεί εδώ και κάποιον καιρό ακριβώς επειδή οι εκκαθαρίσεις ήταν προαποφασισμένες και όχι αποτέλεσμα του πραξικοπήματος."
- [128] "Επί Οθωμανικής Αυτοκρατορίας φορέας της εξουσίας ήταν ο σουλτάνος."
- [129] "Επειδή δεν μπορούσε να υπάρξει προσωποπαγής εξουσία, θεματοφύλακας και εγγυητής του καθεστώτος ήταν η κεμαλική στρατογραφειοκρατία με πυρήνα το Γενικό Επιτελείο."
- [130] "Γι' αυτό και δεν εκδηλώθηκε η παραμικρή λαϊκή αντίδραση στις τέσσερις φορές που μεταπολεμικά ο Στρατός με τα όπλα ή απλώς με ένα διάβημα ανέτρεψε εκλεγμένη κυβέρνηση (1960, 1971, 1980 και 1997)."
- [131] "Γι' αυτό και δεν εκδηλώθηκε η παραμικρή λαϊκή αντίδραση στις τέσσερις φορές που μεταπολεμικά ο Στρατός με τα όπλα ή απλώς με ένα διάβημα ανέτρεψε εκλεγμένη κυβέρνηση (1960, 1971, 1980 και 1997)."
- [132] "Με άλλα λόγια, επιχειρεί να αναδειχθεί σε ένα είδος σύγχρονου σουλτάνου."
- [133] "Πράγματι, άρχισε τις εκκαθαρίσεις και τους διωγμούς εναντίον των γκιουλενιστών, στους οποίους και οφείλει την πολιτική επιβίωσή του στη δύσκολη δεκαετία 2002-2012."
- [134] "Τελικώς, όμως, το αποδέχθηκαν επειδή εκεί κυριαρχεί ο Μπαρζανί, με τον οποίο έχουν βρει πεδίο συνεννόησης."
- [135] "Πρωτίστως, επειδή εκεί κυριαρχεί το τοπικό παρακλάδι του PKK."
- [136] "Προ καιρού, ο Ερντογάν είχε φτάσει στο σημείο να θέσει στον πρόεδρο Ομπάμα το απειλητικό δίλημμα: ή με την Τουρκία ή με τους Κούρδους της Συρίας."
- [137] "Προσπαθεί απεγνωσμένα να αλλάξει τον δυσμενή για την Τουρκία συσχετισμό δυνάμεων που έχει διαμορφωθεί στο συριακό μέτωπο."
- [138] "Θεωρώντας σε μεγάλο βαθμό ότι οι Αμερικανοί τουλάχιστον ενθάρρυναν το πραξικόπημα και αντιμετωπίζοντας το κύμα των ευρωπαϊκών

επικρίσεων για κατάλυση του Κράτους Δικαίου, ο «σουλτάνος» τείνει να απομακρυνθεί από τη Δύση και να προσεγγίσει τη Ρωσία."

[139] "Θεωρώντας σε μεγάλο βαθμό ότι οι Αμερικανοί τουλάχιστον ενθάρρυναν το πραξικόπημα και αντιμετωπίζοντας το κύμα των ευρωπαϊκών επικρίσεων για κατάλυση του Κράτους Δικαίου, ο «σουλτάνος» τείνει να απομακρυνθεί από τη Δύση και να προσεγγίσει τη Ρωσία."

[140] "Πολύ περισσότερο όταν υπάρχουν και πραγματικοί λόγοι ανησυχίας."

[141] "Αν και οι Ευρωπαίοι επιθυμούν να μην τιναχτεί στον αέρα η ευρωτουρκική συμφωνία του περασμένου Μαρτίου για το Προσφυγικό-Μεταναστευτικό, δεν μπορούν να κάνουν τα στραβά μάτια."

[142] "Πληθαίνουν ολοένα περισσότερο, άλλωστε, οι φωνές που υποστηρίζουν ότι η Τουρκία είναι ασύμβατη με τις ευρωπαϊκές αρχές και ως εκ τούτου πρέπει να δοθεί ένα τέλος στο υποκριτικό παιχνίδι των διαπραγματεύσεων για την ένταξή της."

[143] "Πέρα από το πολύ σοβαρό θέμα των εργαζόμενων και των εκατοντάδων οικογενειών, υπάρχει το μειζόν αγαθό της Δημοκρατίας, της πολυφωνίας και της ελευθερίας έκφρασης των Μέσων Ενημέρωσης που δείχνει να πνίγεται συστηματικά σε συγλ Ουγγαρίας ή για να είμαστε πιο επίκαιροι α-λά Τραμπ."

[144] "Όλοι ξέρουν ότι πέρα απ' τα εγγενή προβλήματα του Τύπου και πέρα απ' τα ειδικά λάθη σε χειρισμούς και ιδιαιτερότητες που είχε ο ΔΟΛ, και τις βαρύτερες ευθύνες του τελευταίου εκδότη και ιδιοκτήτη του, θα βρίσκονταν για πλάκα πέντε επενδυτές, «καθαροί» και όχι «λαγοί» ή... «χορτολιβαδικοί», για να σώσουν τίτλους όπως «το Βήμα» και «τα Νέα»\n\nΔεν έρχονται όμως, είτε γιατί από μόνοι τους φοβούνται μην μπλέξουν με το καθεστώς ΣΥΡΙΖΑ που έχει στοχοποιήσει στο ανώτερο δυνατό επίπεδο συγκεκριμένα Μέσα, είτε (και εδώ μιλάμε με πλήρη γνώση) γιατί προειδοποιούνται σαφώς να μην ανακατευτούν και να μην σώσουν τα Media που δεν είναι αρεστά στο καθεστώς!"

[145] "Αν δεν αντιδράσουμε ΠΟΛΥ ΔΥΝΑΜΙΚΑ οι δημοσιογράφοι, το μέλλον θα είναι πολύ σκοτεινό για την ελευθερία των Μέσων στην Ελλάδα αλλά τελικά για τις ελευθερίες του ίδιου του πολίτη που δεν θα βρίσκει πώς να διαμαρτυρηθεί όταν θα του έρχεται το 5ο και το 6ο Μνημόνιο."

[146] "ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΟΥΜΕ ότι με όσες δυνάμεις έχουμε δεν θα μείνουμε... απαθείς και ανενεργοί στην εγκληματικής εμπνεύσεως πολιτική επιχείρηση εξόντωσης της δημοσιογραφίας με ό,τι αυτό σημαίνει."

[147] "Όπως θα ξέρει και ο πολυμαθής καλός δημοσιογράφος τα πρώτα μαχαιρώματα είναι τα συντροφικά... Σε καθαρίζουν αφού κάνεις τη βρώμικη δουλειά."

Σας ευχαριστώ για την ανάγνωση